

**REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "ÇALIKUŞU" ADLI
ROMANINDAKİ NİTELEME SIFATLARI**

Pamukkale Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yeni Türk Dili Bilim Dalı

Őukran AKYOL ÇAMUR

Danışman: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

Kasım 2012

DENİZLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalı öğrencisi Şükran AKYOL ÇAMUR tarafından Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ yönetiminde hazırlanan “Reşat Nuri GÜNTEKİN’in ‘Çalığışu’ Adlı Romanındaki Niteleme Sıfatları” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 07.01.2013 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Prof. Dr. Ceyhan Vedat UYGUR

Danışman Jüri Üyesi

Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Kerim DEMİRCİ

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun **21./06/2013** tarih ve **.11./13.** sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Turhan KAÇAR

Enstitü Müdürü

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Sebrin AKYOL CAMUR

Öğrenci Adı Soyadı

ÖNSÖZ

“Türk dili geniş bir dildir. Yalnız onun bütün varlıklarını aramak, bulmak, toplamak, onlar üzerinde çalışmak lazımdır.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

Dil, var oluşun ifadesidir. Seslerin, heceler, sözcüklerin ve cümlelerin anlam çerçevesinde bir araya geldiği bir bütündür. Ama dilin en önemli yönü, milletlerin varlığını devam ettirmesidir. Bir millet inancını, yaşayışını, kültürünü, gelenek ve göreneklerini, tarih bilincini, eğitimini, teknolojisini kısacası onu ayakta tutan her şeyini dili kullanarak ifade eder ve nesilden nesile aktarır. Konunun önemini ifade etmek için öncelikle, dilin neleri kapsadığına, geçmişten günümüze kadar nasıl geldiğine, gelecekte onu nelerin beklediğine bakmamız ve dili buna göre değerlendirmemiz gerekmektedir.

Milletlerin dünya üzerinde varlığını devam ettirebilmesi ve değerlerini nesiller boyu taşıyabilmesi ve diğer medeniyetler altında ezilmemesi için dile ihtiyacı vardır. Dilin canlı kalabilmesi için de insana ihtiyacı vardır. Kişi dil üzerine düşünme ve onun zenginliklerini ortaya çıkarabilme konusunda ne kadar üretken olursa dil o kadar gelişir. Dili iletişim kurmaktan öteye taşıyamayan toplumlar dışa bağımlı toplumlar haline gelmiştir. Dili, düşünceyi, teknolojiyi ve daha nice şeyi hazır bir şekilde karşılarında bulurlar. Dahası var olan kendi kültürleri de bir yozlaşma içine girer. Bu da diğer toplumlarla aralarında kültürel bir uçurum meydana gelir ve benliğine sınıksız tutunamayanlar bu uçurumdan düşmeye mahkûmdurlar.

Türk dili alanında çalışmamı sağlayan, beni cesaretlendiren, her konuda yardımını ve zor zamanlarımda anlayışını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ'a; hep yanımda olan aileme, varlığıyla bana güç veren ve çalışma azmiyle bana örnek olan sevgili eşim Hakan ÇAMUR'a teşekkür ederim.

Şükran AKYOL ÇAMUR

ÖZET

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN “ÇALIKUŞU” ADLI ROMANINDAKİ NİTELEME SIFATLARI

AKYOL ÇAMUR, Şükran

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

2012, 326 Sayfa

Bu tezde Reşat Nuri GÜNTEKİN'in “Çalıkuşu” adlı romanındaki niteleme sıfatları incelenmiştir. Çalışma, *Giriş*, *İnceleme*, *Değerlendirme*, *Sonuç* ve *Kaynakça* bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş kısmında çalışmanın amacı, kapsamı ve hedefi ele alınmıştır. İnceleme kısmında romanda tespit edilen sözlüksel madde halindeki 4766 niteleme sıfatı ve bu sıfatlarla kullanılan adlar; bunların işlevleri ile geçtikleri cümleler, sayfa numaraları ile sıralanmış ve liste halinde verilmiştir. Değerlendirme kısmında elde edilen verilere bağlı olarak niteleme sıfatları, belirlenen alt türlere ve bu alt türleri de adların kullanım alanlarına bağlı olarak çeşitli kollara ayrılmıştır. Belirlenen bu türler geçiş sayıları, geçiş sıklıkları ve yüzdeleri ile beraber 15 tablo ve 14 grafik halinde sunulmuştur. İnceleme ve değerlendirmeler sonucunda 993 farklı sözlüksel biçimbirim durumundaki niteleme sıfatının adların kullanım alanına bağlı olarak farklı alt türlerle 4766 kez kullanıldığı tespit edilmiştir. Değerlendirme kısmında elde edilen verilerden yapılan çıkarımlar sonuç kısmında maddeler halinde sunulmuştur.

Anahtar kelimeler : Niteleme sıfatları, sözlüksel biçimbirim, Reşat Nuri Güntekin, “Çalıkuşu”, roman.

ABSTRACT

THE ATTRIBUTIVE ADJECTIVES IN REŞAT NURİ GÜNTEKİN'S NOVEL IS “ÇALIKUŞU”

AKYOL ÇAMUR,Şükran

M. Sc. Thesis in Turkish Language and Department of Literature

Thesis Administrator: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

2012, 326 Pages

In this study we looked at the attributive adjectives in Reşat Nuri Güntekin's Novel Is Called “Çalıkuşu”. This study constituted of Introduction, Review, Revolution, Evaluation and Bibliography chapters. The Introduction part of our study pointed out the aim, the inclusiveness and the target. The Review part is reviewed determined 4766 attributive adjectives of choosed from novel texts used with nouns in lexical morpheme form and used with depent status morphemes. The occurence of the sentences, the pages are given. Depending on this data; attributive adjectives and status morphemes are categorised. In the revolution part presented the 15 tables and 14 graphs with the transition frequencies and transition rates according to functional qualities and relations. As the result of the review and evaluation have been identified that 993 different attributiive adjectives, different status morpheme was used 4766 times At the evaluation part obtained the datas, the inferences, presented in the case of items.

Keywords : Attributive adjectives, lexical status morpheme, Reşat Nuri Güntekin “Çalıkuşu”, novel.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	v
TABLolar DİZİNİ	vi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İNCELEME	11
1.1. İncelenen Metinde Yer Alan Niteleme Sıfatları Listesi	11

İKİNCİ BÖLÜM

2. DEĞERLENDİRME	289
2.1. Metindeki Niteleme Sıfatlarının Kullanım Sıklığı	289
2.2. Niteleme Sıfatı Alt Türleri	304
2.2.1. Bitki Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	305
2.2.2. Coğrafya Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	306
2.2.3. Duyusallık Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları	307
2.2.4. Fiziksellik Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları	309
2.2.5. Hayvan Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	310
2.2.6. Kişi Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	311
2.2.7. Nesne Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	312
2.2.8. Organ Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	314
2.2.9. Renk Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	315
2.2.10. Soyut Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları	316
2.2.11. Yer Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	317
2.2.12. Zaman Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	318
SONUÇ.....	320
KAYNAKLAR	324
ÖZGEÇMİŞ.....	326

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatlarından En Sık Geçen On Tanesi	304
Şekil 2. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatı Alt Türleri	305
Şekil 3. Bitki Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	306
Şekil 4. Coğrafya Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	307
Şekil 5. Duyusallık Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	309
Şekil 6. Fiziksellik Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	310
Şekil 7. Hayvan Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	311
Şekil 8. Kişi Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	312
Şekil 9. Nesne Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	314
Şekil 10. Organ Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	315
Şekil 11. Renk Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	316
Şekil 12. Soyut Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	317
Şekil 13. Yer Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	318
Şekil 14. Zaman Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Grafiği	319

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatlarının Listesi.....	11
Tablo 2. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatlarının Listesi ve Kullanım Sıklıkları ..	290
Tablo 3. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatı Alt Türleri Tablosu.....	304
Tablo 4. Bitki Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	306
Tablo 5. Coğrafya Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları.....	307
Tablo 6. Duyusallık Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları.....	308
Tablo 7. Fiziksellik Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	309
Tablo 8. Hayvan Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	310
Tablo 9. Kişi Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	311
Tablo 10. Nesne Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları.....	313
Tablo 11. Organ Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları.....	314
Tablo 12. Renk Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	315
Tablo 13. Soyut Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	316
Tablo 14. Yer Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları	317
Tablo 15. Zaman Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları.....	319

GİRİŞ

Sıfatlarla ilgili olarak dünyada birçok araştırma ve inceleme yapıldığını görüyoruz. Burada bunların ayrıntısına girmemiz mümkün değil. Bunlardan bazılarının sıfatları nasıl değerlendirdiğine ve sınıflandırdığına baktığımızda, Örneğin **Geoffrey Finch**'in, *Linguistic Terms and Concepts* adlı kitabında sıfatların, adların niteliklerini belirten kelimeler olduğunu ve bu kelimelerin özellik olarak varlıkların ölçüsü, rengi, şekli ve görünüşleri hakkında bilgi verdiğini belirttiğini görüyoruz.¹ **Sevim SÖNMEZ**'in de *La Grammaire Structurale du Français* adlı kitabında aynı şekilde sıfatı, varlıkların niteliklerini bildiren ve onları tayin etmeye yarayan sözcükler olarak tanımladığını ve sıfatları “Les adjectifs qualificatifs (Niteleme sıfatları), Les adjectifs demonstratifs (İşaret sıfatları), Les adjectifs possessifs (İyelik sıfatları), Les adjectifs interrogatifs (Soru sıfatları), Les adjectifs relatifs (Bağıntılı sıfatlar), Les adjectifs numeraux (Sayı sıfatları), Les adjectifs indefinis (Belgisiz sıfatlar)” şeklinde gruplandığını görüyoruz.² *Duden Grammatik* adlı kitapta yer alan açıklamalarda ise sıfatlar, cisimlerin özelliklerini çok yönlü olarak ifade eden kelimeler olduğu ve sıfatlarla özellikler, belirtiler, nitelikler ve benzeri durumlar; birinin veya bir şeyin nasıl olduğu, bir şeyin nasıl oluştuğunun ifade edildiği belirtilmektedir.³

Arapça ve Farsça gramerlerine baktığımızda ise, **Ahmet ATEŞ** ise, *Farsça Grameri* adlı kitabında Farsçada sıfatların genel olarak belirtilenden (mevsuf) sonra geldiğini ve belirtilenle bir esre vasıtası ile birleştiğini söyler.⁴

Sıfatlarla ilgili olarak yapılmış Türkçe kaynaklarda yer alan sıfatın kelime anlamına bakacak olursak TDK Sözlüğü'nün “sıfat” maddesinde dil bilgisi içerisindeki anlamı olarak “bir ismi, nitelik, nicelik, yer, sıra vb. bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad: beyaz (ev), güzel (çocuk), beş (gün), bu (kitap) gibi.” ifadesinin yer

¹ Geoffrey Finch, *Linguistic Terms and Concepts*, Macmillan Press Ltd., First Published, London 2000, s.82.

² Sevim Sönmez, *La Grammaire Structurale du Français*, Ardıç Yayınları, Erol Matbaası, Ankara 1985, s. 48-51. (Sıfat çeşitlerinin çevirileri bizim tarafımızdan yapılmıştır.)

³ (Editör: GREEBE, Paul; GIPPER Helmut; MANGOLD Max; METTRUP Wolfgang ve WINKLER Christian), *Duden Grammatik* (Band:4), Dudenwerlag, Bibliographisches Institut AG, Mannheim 1973, s.220-221.

⁴ Ahmet Ateş, *Farsça Grameri*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1962, s.67-68.

aldığını görürüz. Sıfat tanımı konusunda çeşitli dilbilimcilerin görüşleri de konunun devamında verilmeye çalışılmıştır.

Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri* adlı kitabında sıfatı “Bir varlığı vasıflayan veya belirleyen kelime olarak tanımlar⁵ ve sıfatların ayrı varlıklar olmadıklarını, bir varlığa ait bir vasfı ya da bir belirtiyi gösterdikleri için o vasma, o belirtiyeye sahip olanı gerektirdiklerini belirtir.⁶ **Tahir Nejat Gencan**, da *Dilbilgisi* adlı kitabında sıfatı “varlıkları niteleyen ya da belirten sözcükler” olarak tanımlar.⁷ **Nurettin KOÇ**, *Yeni Dilbilgisi* adlı kitabında önadlar, adlardan (varlıklardan) önce gelerek onların nasıl ve ne durumda olduklarını, yerlerini, sayılarını, renklerini belirten sözcükler olarak tanımlanır.⁸ **A.N. Kononov**, *Grammatika Sovremennogo Turetskogo Liberaturnogo Yazıka* adlı yazısında sıfatı “bir nesneye özgü olan ya da ona yüklenen niteliği belirten söz bölümü” olarak tanımlar.⁹ Görüldüğü üzere dilbilim alanında çalışan araştırmacılar sıfatın tanımı konusunda benzer fikirleri paylaşmaktadırlar. Hepsi sıfatın, adların niteliklerini belirten sözcükler olduğu görüşündedirler.

Zeynep Korkmaz, *Türkiye Türkçesi Grameri* adlı kitabında sıfatı (*Alm. Adjektiv, Eigenschaftswort; Fr. Adjectif İng. Adjective*) ayrıntılı bir şekilde tanımlar. Korkmaz’a göre, sıfatlar, adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlerdir. Sıfatlar da ad soylu sözcükler olduklarına göre, bir bakıma ad sayılırlar. Ama bunların “ad” veya “sıfat” olarak ayrılmaları kullanılış biçimlerine bağlıdır. Adlar somut veya soyut bir nesneye ad oldukları, kendi başlarına bir varlığı, bir nesneyi karşıladıkları hâlde, sıfatlarda böyle bir özellik yoktur. Sıfatlar kendi başlarına bir varlığı, bir nesneyi temsil edemezler. Yalnızca varlık ve nesnelere var olan nitelendirme ve belirtme özelliklerini soyut olarak gösterirler. Yani, sıfatlar varlık ve nesnelere bağlı olan kavramlardır.¹⁰

KORKMAZ’ın bu görüşü bizim tezimizi destekler niteliktedir. Sıfatlar tek başlarına yani yanlarında bir ad olmadan herhangi bir nesneyi çağrıştırmazlar. Aynı

⁵ Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara 1995, s. 341.

⁶ Tahsin Banguoğlu, *a.g.e.*, s.341.

⁷ Tahir Nejat Gencan, *Dilbilgisi*, Ayraç Yayınları, Ankara, 2001, s.197.

⁸ Nurettin Koç, *Dilbilgisi*, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1996, s.131.

⁹ Andrey Nikolayeviç Kononov, *Grammatika Sovremennogo Turetskogo Liberaturnogo Yazıka* (Talat Tekin’in tanıma yazısından), TDAY Belleten, 1959, s.223.

¹⁰ Zeynep Korkmaz, *a.g.e.*, s.337-340.

sıfatı, yanında farklı adlarla kullanabiliriz. Burada da “alt türler” dediğimiz durum gündeme gelir. Örneğin; “kör” dediğimizde tek başına anlamında bir netlik sağlanamaz. Ama “kör adam” tamlamasında sıfatı, yanında bir adla kullandığımızda anlam açıklığa kavuşmuş olur. Yine aynı doğrultuda “kör bıçak” tamlamasında ise aynı sıfat farklı bir anlama gelmiş olur. İlk tamlamada “kör” sıfatı ‘yaşamsal’ bir durumu ifade ederken, ikinci örnekte bize ‘bıçağa ait keskinlik derecesi’ni verir.¹¹

Engin Yılmaz, *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları* adlı eserinde sıfatlık bildiren sözcükler hakkında görüşlerini bildirmiştir. Ergin’e göre; dil bilgisinde sıfat olarak kabul edilen “siyah, zengin, büyük” gibi sözcükler yerine, özellik ve mahiyet bildiren “siyahlık, zenginlik, büyüklük” gibi sözcüklere sıfat demek daha uygundur. Biz “siyah ceket” ifadesindeki siyah rengi görme duyumuzla algılayabiliriz, ama ancak bir zihinsel soyutlama ile ifade ettiğimiz “siyahlık” sıfatını görme duyumuzla algılayamayız.¹²

NİTELEME SIFATLARI

Niteleme sıfatları konusunda öncelikle özellik ve nitelik terimlerinin açıklığa kavuşması gerekmektedir. Her ne kadar birbirinin yerine kullandığımız sözcükler olsa da bu iki kavram, birbirinden farklıdır. Özellik, genellikle bir şeyin değişmeyen, genel geçer yönünü belirtir. Nitelik ise, bir şeyin değişebilen, genel geçer olmayan yönünü belirtir.

Engin Yılmaz, kitabında bu konuyu bir örnekle açıklar: Bütün elmaların kabuklu, kokusu hoş, dokusu gevrek ve çekirdekli olduğunu ve bunların elmanın özelliklerini oluşturduğunu söyler. Öte yandan elmamız kırmızı, sarı ya da yeşil; ekşi ya da tatlı olabilir. Bunlar da elmanın nitelikleriyle ilgilidir. Yani aslında bizim nitelediğimiz şey elmanın değişken olan yönleridir.¹³

Tahsin Banguoğlu *Türkçenin Grameri* adlı kitabında bir sıfatın niteleyen olarak daima addan önce gelip kastedilen niteliği ada yüklediğini belirtir. **Tahir Nejat Gencan**, *Dilbilgisi* adlı kitabında “Niteleme Sıfatları” başlığı altında bu tip sıfatları

¹¹ Şükran Akyol, *A. H. Tanpınar’ın ‘Mahur Beste’ Romanındaki Niteleme Sıfatlarının Anlamsal İncelemesi*, (Basılmamış Lisans Tezi, Danışman: Prof. Dr. H. Ömer Karpuz) Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 2007, s. 69.

¹² Engin Yılmaz, *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları*, Değişim Yayınları, İstanbul 2004, s.41.

¹³ Engin Yılmaz, *a.g.e.*, s.51.

“varlıkları niteleyen, yani varlıkların nasıl olduklarını gösteren sözcükler” olarak tanımlar.¹⁴ **Fatma Erkman-Akerson** ve **Şeyda Ozil**, Türkçede Niteleme adlı ortak çalışmalarında nitelemenin bir adı, belli özelliklerini göz önüne alarak, aynı kümede yer alan öteki adlardan ayırmaya (yeni bir alt küme oluşturmaya, küme daraltmaya) ya da bu ad hakkında ek bilgiler vermeye (söz konusu adı yeni bilgilerle donatmaya) yaradığını söylerler.¹⁵ Görüldüğü gibi dünya dillerinde olduğu gibi Türkiye Türkçesi içindeki sıfat konusunda da araştırmacılar aynı görüşleri paylaşmaktadırlar.

NİTELEME SIFATLARININ SINIFLANDIRILMASI

Zeynep Korkmaz, *Türkiye Türkçesi Grameri* adlı eserinde nitelik sıfatları (*Alm. Qualifikatives Beiwort, Eigenschaftswort; Fr. Adjectif qualificatif; İng. Qualificative adjective; Osm. Sıfat-ı tavsifiyye*) hakkında “nitelik sıfatları, canlı veya cansız varlıkların renk, şekil, biçim, tat, koku, mesafe, huy, alışkanlık, yetenek, beceri gibi türlü dış ve iç özelliklerini bildiren sıfatlardır.” tanımını yapar.¹⁶

Sıfatların sınıflandırılması konusunda Korkmaz, varlıkların birbirleriyle ortaklaşan veya birbirlerinden ayrılan özelliklerinin çok olmasıyla, bunları niteleyen sıfatların sayısı arasındaki paralelliği vurgulamıştır. Ayrıca canlı ve cansız bir varlığın birden çok özelliğinin bulunabilmesi nedeniyle, nitelik bildiren sıfatların sayısının varlıkların sayısından çok daha fazla olduğunu belirtmiştir. Bu niteliklerin de çok yönlü olmasının, nitelik sıfatlarının kendi içinde kapsamlı ve eksiksiz bir şekilde sınıflandırılmasını zorlaştırdığını belirtmiştir. Bu nokta bizim çalışmamız için de önem teşkil etmektedir. Çünkü tezimizde izleyeceğimiz yol hakkında bilgi vermek gerekirse, önce canlı ve cansız bütün adları belirli başlıklar altında toplamaya çalışacağız. Daha sonrasında ise bu adlarla sıfatların kullanımını inceleyip sıfatları da sınıflandırmaya çalışacağız.

Korkmaz da, sıfatların niteleyici özellikleri de göz önünde bulundurularak işlev bakımından bir sıfat sınıflandırması yapmıştır. Bu sınıflandırma bizim çalışmamızla paralellik göstermesi açısından da oldukça önemlidir.

Zeynep Korkmaz’ın yaptığı sınıflandırma şu şekildedir:

¹⁴ Tahir Nejat Gencan, *a.g.e.*, s.197.

¹⁵ Fatma Erkman-Akerson, Şeyda Ozil, *Türkçede Niteleme: Sıfat İşlevli Yan Tümceler*, Simurg Yayınları, İstanbul 1998.

¹⁶ Zeynep Korkmaz, *a.g.e.*, s.361.

1. Adlar önünde renk bildiren sıfatlar: Bunlar ak, beyaz, boz, kara, kırçıl, mavi, pembe, yeşil gibi çeşitli renk adlarının sıfat olarak kullanılmasından oluşmuş türlerdir.

2. Varlıkların iyi, kötü, güzel, çirkin, çalışkan, tembel, kaba, zarif gibi soyut niteliklerini bildiren sıfatlar

3. Varlıkların dış görünüşlerini, beden yapılarını veya fiziksel özelliklerini niteleyen genç, ihtiyar, sağır, kör, şişman, zayıf, alçak, yüksek, durgun, hareketli vb. sıfatlar

4. Mekânda ve zamanda mesafe niteliği bildiren dar, geniş, irak, yakın, sığ, derin gibi sıfatlar

5. Varlıkların duyu organları ile algılanan niteliklerini bildiren acı, tatlı, buruk, ekşi, ılık, sıcak, soğuk, yumuşak, sert vb. sıfatlar

6. Ada herhangi bir özelliğe sahip olma, o özelliği taşıma niteliği katan sıfatlar: akıllı çocuk, debdebeli söz, görgülü insan, kudretli vezir, mehtaplı gece, namuslu adam, kokulu sabun, ölümlü dünya, yamalı kasket, yelkenli gemi gibi.

7. Bir yerli olmayı, bir yere veya bir şeye mensubiyeti gösteren sıfatlar: Ankaralı iş adamı, Amerikalı doktor, Bursalı kadın, doğulu yurttaşlar, Fenerbahçeli seyirciler, Galatasaraylı sporcular, İzmirli bir kız, üniversiteli öğrenciler vb.

8. “Bir şey için” anlamındaki veya bir şeyin bollukla bulunduğu yeri gösteren tahsis sıfatları: elbiselik kumaş, kiralık araba, yazlık ev, günlük işler, haftalık gazete, aylık dergi, ağaçlık bölge, ormanlık arazi, çayırılık yerler gibi.

9. Kişilerde alışkanlığı, nesnelere belirgin özelliği gösteren sıfatlar: akşamcı adam, bölücü faaliyet, bataklık esnaf, inatçı keçi, yalancı kadın, çekici âlet, düşündürücü durum, okşayıcı söz, sevindirici taraf, şaşırtıcı başarı, yaratıcı kafa, yırtıcı hayvan vb.

10. Bir varlık veya nesnede bir niteliğin eksikliğini, yokluğunu gösteren sıfatlar: anlamsız direniş, balıksız göl, belirsiz tutum, çocuksuz anne, düzensiz çalışma, oksüz çocuk, parasız eğitim, plânsız yapı, susuz köy, tuzsuz yemek gibi.

11. Bir nesnenin yapıldığı maddeyi gösteren veya o duyguyu veren sıfatlar: altın kalem, ceviz dolap, demir kapı, gümüş tepsi, keten elbise, kerpiç ev, tahta sandalye, taştan heykel, toprak yol gibi.

12. Bir niteliğin bir varlıkta yoğun olarak bulunduğunu gösteren sıfatlar: alıngan, çalışkan, çekingen, doğurgan, girişken, somurtkan, yapışkan gibi.

13. Adlara anlamca bir bildirme ve pekiştirme niteliği katan sıfatlar: azgın, bezgin, coşkun, dalgın, durgun, düşkün, pişkin, olgun, seçkin gibi.

14. Yapılmış bitmiş bir oluş ve kılışı bir varlığa bir nesneye nitelik olarak veren sıfatlar: açık (kapı), bozuk (yol), çukuk (kol), kısık (ses), yumuk (göz) gibi.

15. Asma (tavan), aşırma (mal), basma (kitap), besleme (basın), dolma (kalem), kabartma (resim), serpme (badana), süzme (bal) örneklerinde görüldüğü gibi bir tarzı ve adların yapılış özelliğini bildiren sıfatlar.

16. Nitelikte süreklilik bildiren sıfatlar: Nitelik sıfatlarının bir kısmı da kendilerinde var olan hareket ve zaman kavramlarını bir varlığa veya nesneye geçici olarak bağlayan sıfatlardır. Bunlar sıfat gibi kullanılan fiil şekilleri yani sıfat-fiillerdir. Taşıdıkları zaman özelliği bakımından üçe ayrılırlar: *Geçmiş zaman gösterenler, geniş zaman gösterenler, gelecek zaman gösterenler.*¹⁷

Engin Yılmaz da niteleme sıfatlarının tamamına ait bir tasnifin yapılmasının zor olduğunu ama böyle bir tasnifin hem teorik olarak hem de dil bilgisi öğretimi açısından sıfatların öğretimi konusunda kolaylık sağlayacağını belirtmiş ve semantik içerikleri bakımından niteleme sıfatlarını iki gruba ayırmıştır:

1. Duyularımıza / Algularımıza dayalı nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1. Görme duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1.1. Renk bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1.2. Biçim bildiren niteleme sıfatları
 - 1.2. Tat alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

¹⁷ Zeynep Korkmaz, *a.g.e.,s.362-370.*

1.3. Dokunma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

1.4. Koku alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

2. Bilincimize / Sezgilerimize dayalı nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

2.1. Ölçü bildiren niteleme sıfatları

2.2. Durum bildiren niteleme sıfatları

2.3. Özgülük (tahsis) bildiren niteleme sıfatları

2.4. İnsanlara özgü karakter özellikleri bildiren niteleme sıfatları

2.5. İnsanlara / Hayvanlara ait fiziksel özellikleri bildiren niteleme sıfatları¹⁸

Sonuç olarak, sıfatların araştırmacılar tarafından gerek oluşumları gerekse kullanımları göz önüne alınarak çeşitli gruplara ayrıldığı ve bu grupların da yine kendi arasında farklılıkları gözetilerek alt türlere ayrıldığı görülmektedir. Yaptığımız bu çalışma da yine bu araştırmalar ışığında şekillenmiş olup sıfatların metin üzerinde kullanımları incelenecektir.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN HAYATI, SANATI ve ESERLERİ (1889 – 1956)

Güzel üslûbu ve sevimli roman kahramanlarıyla Türk okuyucularının çok sevdiği Reşat Nuri, İstanbul'da doğmuş, fakat çocukluk ve ilk gençlik yıllarını, askerî doktor olan babasının yanında, Anadolu kasabalarında geçirmiştir.

İlk ve orta öğreniminin bir kısmını Çanakkale'de gördükten sonra İzmir Frerler Mektebi'nde okudu. Yükseköğrenimini yaptığı ve Mehmet Akif, Hamdullah Suphi gibi ünlü hocalardan ders gördüğü İstanbul Darülfünûn'un Edebiyat Bölümünü 1912'de bitirdi. Bursa Sultanîsi Fransızca öğretmenliğiyle hayata katılan Reşat Nuri, ömrü boyunca Millî Eğitim'in türlü kademelerinde bulundu. Lise müdürlükleri ve edebiyat öğretmenliklerinden sonra 1939-1943 döneminde Çanakkale milletvekilliği yaptı. 1947'de Millî Eğitim Başmüfettişi iken Unesco temsilcisi ve kültür ataşesi olarak Paris'e yollandı. 1954'te emekliye ayrılıp kendisini büsbütün yazılarına vermek isterken

¹⁸ Engin Yılmaz, *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları*, Değişim Yayınları, İstanbul 2004, s.68-69.

1956'da amansız bir hastalığa tutuldu. Tedavi umuduyla yollandığı bir Londra hastanesinde, 7 Aralık 1956 günü vefat etti. Uçakla getirilen naaşı Karacaahmet Mezarlığına gömüldü.

Reşat Nuri Güntekin, tanıdığını hayran bırakacak ölçüde efendi, kibar insanlardan biriydi. Medenî cesaretinin ve karakterinin yanı sıra, insanlara dost, şefkatli, iyimser ve hoşgörülü olmak gibi üstünlükleri vardı. Bulunduğu mevkilerde boş gurura ve iddiaya kapılmadığı gibi sert tartışmalardan, kırıcı polemiklerden de hoşlanmamıştır. Kimsede kusur bulmaya çalışmaz, bulduğu kusurları da herkesin insanlığına bağışlar geçerdi. Etrafındakilere gösterdiği bu hoşgörülülüğü roman kahramanlarına da sindirmiştir. Onlar da kendisi gibi yapıcı, alçakgönüllüdür. Romancı olarak onları sevmiş, kusurlarını fazla kurcalamamış, iyilikleri üstüne kanat germiştir.

Reşat Nuri, roman, hikâye, tiyatro, tenkit ve makale türlerinde eserler yazmıştır. Ayrıca sayısız mizah yazıları, güldürücü hikâyeleri de vardır. Makalelerinin çoğu dergi ve gazetelerde kalmıştır. Tiyatroyu, basit olaylardan bilhassa trajik, felsefî tiratlardan kurtarıp insana ve hayata dönük çağdaş bir kıvama ulaştırmıştır. Batı tekniği içinde yerli konuları ve bize ait meseleleri sahneye koymuştur. “Çalığışu” romanını, ilk önce “İstanbul Kızı” adında bir piyes olarak yazmıştır sonrasında romana çevirmiştir.

Yazım sırasıyla romanları: Harabelerin Çiçeği (1918'de tefrika edilip 1953'te basılmıştır.), Çalığışu (1922), Damga (1924), Gizli El (1924), Dudaktan Kalbe (1924), Bir Kadın Düşmanı (1927), Akşam Güneşi (1928), Yeşil Gece (1928), Acımak (1928), Yaprak Dökümü (1930), Kızılıcık Dalları (1932), Gökyüzü (1935), Eski Hastalık (1938), Ateş Gecesi (1942), Değirmen (1944), Miskinler Tekkesi (1946), Kavak Yelleri (1961), Son Sığınak (1961), Kan Davası (1962)'dir. Hikâyelerinin bir kısmı şu kitaplarda toplanmıştır: Sönmüş Yıldızlar (1928), Olağan İşler (1930), Tanrı Misafiri (1927), Leylâ ile Mecnun (1928). Tiyatro eserlerinin başlıcaları: Taş Parçası, Hançer, Eski Şarkı, Hülleci, Yaprak Dökümü (romandan çevirme), Bu Gece Başka Gece, Tanrı Dağı Ziyafeti vb.

Reşat Nuri asıl büyük şöhretini Çalığışu ile yapmıştır. Aynı zamanda İngiliz, Alman, Rus, Bulgar ve Sırp dillerine çevrilerek yazara dünya çapında ün sağlayan Çalığışu, Türk romanları içinde belki de en çok sevilen romandır. Her dem taze üslûbu, romantik ve iyimser dünya görüşü, diri ve sevimli kahramanlarıyla bu roman millî

kurtuluş çağı ve ilk Cumhuriyet gençlerinin rüyası, ideali olmuş ve yazarına on binleri aşan okuyucu kitleleri kazandırmıştır.

Reşat Nuri, gençliğin ideal dünyası içinden çıkardığı güzel, zeki, iffetli, kültürlü bir “İstanbul Kızı”nı cana yakın, delişmen hâleriyle anlatıyor. Onu hem romantik bir sevgili, hem halkı seven, içi hizmet aşkıyla dolu bir öğretmen sıfatıyla Anadolu’da kasaba kasaba gezdiriyor. Taşra ile İstanbul, Feride’nin şahsında kaynaşiyor. Bu kız, aşk ve şöhret tesadüfleriyle talihin kahrına uğramış, ama sıkıntıyı kendine zevk ederek faydalı olmuş eski masal sultanlarına benzemektedir. Halk onu hem kendisinden ayrı, hem de kendisine çok yakın görerek sevmiştir. Bu nitelikleriyle Çalığışu, yoksul Anadolu’yu yükseltip kalkındırmak isteyen, yeni okumuşlar nesline öncü ve sembol olmuştur.¹⁹

¹⁹ Ahmet Kabaklı, *Türk Edebiyatı*, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 2008, c. III, s. 789-800.

ARAŐTIRMANIN YÖNTEMLERİ

Bu alıőmada Reşat Nuri Guntekin'in "alıkuőu" romanı üzerinde, sözlüksel biçimbirim halindeki niteleme sıfatları ve birlikte kullanıldıkları adlar tek tek tespit edilmiştir. Tespit edilen niteleme sıfatları geçtikleri sayfa sayıları ve kullanıldıkları cmler ile birlikte listelere kaydedilmiőtir.

Sözlüksel biçimbirim durumundaki niteleme sıfatları, adların kullanımı göz önüne alınarak eőtli alt türlere ayrılmaya alıőılmıőtir. Daha sonrasında adların kullanımına göre ayrılan bu alt türlere, sıfatın kullanım alanına göre ayrıca gruplandırılmıőtir.

Sözlüksel biçimbirim durumundaki niteleme sıfatları ve adların bunlarla birlikte kullanımını ile ilgili nicel değerlere ulaőtılmıőtir, niteleme sıfatlarının geçiş sayıları, sıklıkları, oranları tablo ve grafikler halinde verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İNCELEME

İnceleme kısmında Reşat Nuri Güntekin'in "Çalıkuşu" adlı romanından seçilen ve sözlüksel biçimbirim halinde olan 4766 niteleme sıfatı, bu sıfatlarla birlikte kullanılan adlar; bunların işlevleri, geçtikleri cümleler, sayfa numaraları ile sıralanmış ve listeler halinde verilmiştir.

Tablo 1. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatlarının Listesi

SIFATLAR	ADLAR	Adların Kullanım Yönü	Sıfatların Niteleme Yönü	SAYFA	CÜMLE
abalı	ihtiyar	kişi	biçim	214	Yıkık bir değirmenin önünde abalı, sarıklı bir ihtiyara rast geldik, kaburga kemikleri soyulmuş zayıf bir ineği, ipinden sürüye sürüye bu evlerden birine doğru götürmeye çalışıyordu.
abide	hatuncağız	kişi	soyut	216	Ben, bu dersleri yine bu salıha, âkile, zahide, abide hatuncağıza bırakarak kendim başka dersler okutursam köyü daha ziyade memnun edermişim.
ablak	yüz	organ	biçim	352	Komşu alay imamı Hafız Kurban Efendi, ablak yüzünde iki cami kandili gibi parlayan yuvarlak, çipil gözleriyle bana bakmıyor mu?!
acayıp	renkler	coğrafya	soyut	39	Fakat hırçınlığıma rağmen vücudum geliyor, yüzümde acayıp renkler, ışıklar yanıp sönmeye başlıyordu.
	tabiat	coğrafya	soyut	135	Zavallı matmazelin bu acayıp tabiatlı gelinle konuşmaya bile artık cesareti kalmamıştı.
	kıyafet	nesne	soyut	137	Acayıp bir kıyafette olduğum için birdenbire cesaret edemedim.
	mahluk	kişi	soyut	232	Kirpiksiz patlak gözleri, beyaz sarığının altında yumurta biçiminde bir kafa, hülasa, para ile gösterilecek acayıp bir mahluk.
	Mahluk	kişi	soyut	249	Çoban Mehmet'le evlenecek Zehra, insanın rüyasına girse korkutacak kadar acayıp bir mahluk, bir nevi delidir.
acayıp	sesler	duyusal	soyut	250	Zehra bahçenin ortasında, havadan gelen bir sesi dinliyor gibi yaptıktan sonra, gözlerini belirtir, durduğu yerde bir çay semaveri gibi fıkırdamaya, acayıp sesler çıkarmaya başlar.
	şey	soyut	soyut	384	Saçları sarıya boyalı, şakağında laden, yüzünde tekerlek allıklar, hâsılı acayıp bir şey!
	kibrit kutusu	nesne	soyut	385	Küçüklüğümde büyükannem acayıp bir kibrit kutusu alırdı.

acayıp	burun	organ	soyut	404	Beyaz bıyıklarının üstünde ta dudaklarının ucuna sarkan bir acayıp burun.
	Çalığışu	kişi	soyut	416	Münevver teyzem, kaynanasının elini öptüğü vakit oradaydım, ihtiyar hanımefendi, o bir dalda durmaz, acayıp Çalığışu'nu hatırlamış olacak ki, çocuk gibi ağladı.
acemi	çaylak	kişi	soyut	46	O, böyle kepezeliklerden çekinmese bile benim cadaloz teyzelerimde, yavrularını öyle acemi çaylağa kaptıracak göz var mı?
	(nişanlı)	kişi	soyut	107	Fakat ne çare ki, ben dünyadaki nişanlıların en acemi ve vahşisiydim.
	aktristler	kişi	soyut	365	Hanımları, salonlarının içinde, bana karşı acemi aktrisler gibi tuhaf tuhaf pozlar almış görünce içimden güldüm, "görürsünüz, biraz sabredin!" dedim.
	misafir mevkii	soyut	soyut	365	Serbest ve afacan cüretimle yavaş yavaş bu salona sahip oluyor, kendilerini acemi, beceriksiz bir misafir mevkiinde bırakıyordum.
acı	tebessüm	kişi	soyut	121	O, şimdilik dudağında acı bir tebessümle yalnız bana bakıyordu.
	bakış	kişi	soyut	161	Acı bir bakışla:
	saatler	zaman	soyut	207	İçinde çok acı saatler geçirmiş olmama rağmen küçük odamdan âdeta hüzünle ayrıldım.
acı	sesler	duyusal	soyut	207	İnsan, yaşadığı yerlerde beraber bulunduğu insanlara görünmez ince tellerle bağlanmış; ayrılık vaktinde bu bağlar gerilmeye, kopan keman telleri gibi acı sesler çıkarmaya başlar, her birinin gönlümüzden kopup ayrılması, bir ayrı sızı uyandırmış.
	lezzet	duyusal	soyut	234	Şimdi, onun acı lezzetini, toprak, öd ağacı ve servi kokuları içinde dilimle tadıyor, ciğerlerimle kokluyor gibiyim!
	gün	zaman	soyut	253	Bugün hayatımın en acı, en dertli günü oldu.
	lezzet	duyusal	soyut	287	Sen doğduğun, büyüdüğün yerlerden ayrılırken gözlerinde bir anne bakışının hatırasını, dudaklarında anne yaşlarının acı lezzetini götürecektin.
	söz	duyusal	soyut	343	Ne şikâyet var, ne acı söz, ne çırpınma.
	istihza	soyut	soyut	440	O, âdeta acı bir istihza ile cevap verdi:
	saadet	soyut	soyut	452	Kollarım ihtiyar doktorun boynuna kilitlenmiş, başım omzunda, âdeta acı bir saadete bu güzelliği seyrediyordum.
	gülümseme	kişi	soyut	483	Kâmran, yine o acı gülümsemesiyle cevap verdi:
	gülümseme	kişi	soyut	485	Kâmran, acı bir gülümsemeyle ...

acı	ızdırıp	soyut	soyut	500	Bu dakika, Kâmran'ın hayatında en acı bir ızdırıp ve isyan dakikası oldu.
	şikâyet	soyut	soyut	506	Kâmran acı bir şikâyetle:
	vakalar	soyut	soyut	521	En acı vakalar karşısında hissiz denecek kadar derin bir sükûn ve tahammül gösteren bu genç kadın, çocuk gibi ağlıyordu.
	düşünceler	soyut	soyut	528	Saat on biri çalıncaya kadar bu acı düşünceler içinde bunaldım.
aciz	(baba)	kişi	soyut	259	- Babası zaten öteki çocuklara bakmaktan âciz.
aç	İnsan	kişi	yaşamsal	290	Etrafımda sefil, aç bir insan gördüğüm zaman ufak tefek muavenetlerde bulunmayı vazife bilmiştim.
açgözlü	(insan)	kişi	karakter	120	Bu ihtiyar köpek, son derece açgözlü ve dalkavuktur.
açık	sandık	nesne	diğer	17	Annemi ertesi gün açık bir sandığın kenarında, başı bir çamaşır bohçasının üzerine düşmüş dudaklarında bir kan lekesiyle ölü bulmuşlar!
	pencere	nesne	diğer	32	Başımı çevirerek açık pencereden karşığı ağaçlara baktım.
	yaka	nesne	diğer	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podöstet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narın vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
	dolap gözleri	nesne	diğer	149	Açık dolap gözlerinden çamaşırlar sarkıyordu.
	(baş)	organ	diğer	230	Sokakta baş açık gezecek değiller ya.
	(baş)	organ	diğer	230	Ben karışmam ya, baş açık ders okutmak günah olmaz mı?
	sarı	renk	renk	244	Fırtınalarla örselenmiş zambaklara benzeyen güzel vücudunu, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarını temizledim.
	sarı	renk	renk	254	Zavallı küçük kız, kim bilir, nerelerde gömüldü, açık sarı saçları kim bilir, karanlığın hangi bucağında, eski mehtaplardan kalma bir ışık limesi gibi titriyor?..
	(baş)	organ	diğer	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
	yer	yer	diğer	299	- Evet, fakat şimdi açık yerim yok.

açık	mavi	renk	renk	317	İnce sarı sakalı, açık mavi gözleri bana pansiyonun loş dehlizlerinde mahzun mahzun gülümseyen İsa resimlerini hatırlattı.
	havalarda	coğrafya	diğer	317	Etrafında bir daire çeviren arkadaşlarıma bir türlü bitmeyen yağmurlardan şikâyet ediyor, açık havaları, hırçın bir sabırsızlıkla beklediğini söylüyordu.
	hava	coğrafya	diğer	383	İhtimal can sıkıntısı, açık hava ihtiyacı beni iyiden iyiye bunaltmıştı.
	(baş)	organ	diğer	385	Başım açıldı, gayri ihtiyari çekindim.
	boyun	organ	diğer	390	İlk hareketim, kollarımla açık boynumu saklamak oldu.
	hava	coğrafya	diğer	397	Ben, öyle sanıyorum ki, bu biçareler her şeye rağmen kafeslerine alışıyorlar, açık havaya kavuştukları zaman bir dal üstünde, başlarını kanatları içine gizleyerek geçirdikleri gecelerde sabaha kadar bu kafesi düşünüyorlar, küçük gözlerini pencerelerin aydınlığına dikerek hasret çekiyorlar.
	pencere	nesne	diğer	399	kamaramın açık penceresinden başımı uzattım.
	sarı	renk	renk	443	Küçüğüm çiçekler gibi açıldı, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarının içinde beyaz küçük yüzü, günün saatlerine göre değişen lacivert gözleriyle güldükçe yanağında güller açan, ağladıkça gözlerinden inciler dökülen peri kızlarına benzedi.
	pencereler	nesne	diğer	449	Evimin açık pencereleri içinde yabancı erkek başları görünüyordu.
	(baş)	organ	diğer	450	Göğsü çıplak, başı açık, kolları sıvalıydı:
	ağız	organ	diğer	461	Ben, gözlerimde bir türlü durmayan yaşlar, tıkanan kuş yavruları gibi açık ağzımda boğuk hıçkırıklarla titrerken, ihtiyar arkadaşım, pencereye döndü, karanlıkta ta uzaklara yumruğunu sallayarak:
	sözler	duyusal	soyut	463	Kitapta bazı açık sözler var.
	hava	coğrafya	diğer	469	Haydi Feride, haydi seninle açık havaya çıkalım, koyunlarla, ineklerle uğraşalım.
	yer	yer	diğer	338	Biçare, bir türlü açık yer bulamamış.
avuçlar	organ	diğer	497	Dirsekleri dizlerine dayalı, bilekleri çenesinin altında birleşmiş, yanakları açık avuçlarının içinde, konuşmaya başladı.	
açık mavi	gözler	organ	renk	317	İnce sarı sakalı, açık mavi gözleri bana pansiyonun loş dehlizlerinde mahzun mahzun gülümseyen İsa resimlerini hatırlattı.

açık sarı	saçlar	organ	renk	244	Fırtınalarla örselenmiş zambaklara benzeyen güzel vücudunu, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarını temizledim.
	saçlar	organ	renk	254	Zavallı küçük kız, kim bilir, nerelerde gömüldü, açık sarı saçları kim bilir, karanlığın hangi bucağında, eski mehtaplardan kalma bir ışık limesi gibi titiyor?..
	saçlar	organ	renk	443	Küçüğüm çiçekler gibi açıldı, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarının içinde beyaz küçük yüzü, günün saatlerine göre değişen lacivert gözleriyle güldükçe yanağında güller açan, ağladıkça gözlerinden inciler dökülen peri kızlarına benzedi.
adi	tuvalet	nesne	soyut	132	"Ne olur, bu iş adi tuvaletle olsun" diye o kadar yalvardım, kimselere derdimi dinletemedim.
	sokak	yer	soyut	183	Perde perde sesini yükseltiyor, öyle kelimeler söylüyordu ki, Merkez Rüştüyesi'nde değil, en adi bir sokakta bile ağza alınmazdı.
	mahlûk	kişi	karakter	261	Munise'nin annesi, herhâlde dedikleri kadar adi bir mahlûk olmayacaktı.
	Beyoğlu kokonası	kişi	karakter	365	Mürebbiye olduğunu tahmin ettiğim adi bir Beyoğlu kokonası, altın gözlüğünü takarak, beni baştan aşağı süzdü.
	şeyler	soyut	soyut	366	Mesela, paşanın büyük kızı, bana tabloları gösteriyordu; ben bunların adi şeyler olduğunu nazik ve üstü örtülü kelimelerle söyledikten sonra, bir köşede bir minyatür buluyor, salonda yegâne bir sanat eseri olan bu güzel şeyin niçin buraya atıldığını soruyordum.
	şarkı	duyusal	soyut	381	Bu adi şarkı parçasının ne güftesinde, ne bestesinde ağlanacak hiçbir şey yok.
	insanlar	kişi	karakter	387	Evet, bunlar çok adi ve fena insanlardı.
	adam	kişi	karakter	411	Bu gece ben dünyanın en adi bir adamı gibi hareket ettim.
	sokak kadını	kişi	karakter	431	Yüreğimde, sürgüne gönderilen bir adi sokak kadını zilletiyle elimi suçsuz yüzüme kapayarak şehirden çıkıyordum.
	hesaplar	soyut	soyut	520	Senelerce bir başına gezdi, dolaştı, türlü maceralarla dolu, kim bilir ne adi hesaplarla kendini ihtiyar bir adama sattı?
	hesaplar	soyut	soyut	520	Şimdi eski nişanlısının yeniden serbest kaldığını haber alınca yine o adi hesaplarla aramıza, beş sene evvel haksız lanetlere, hakaretlere boğarak ayrıldığı o ocağa, o nişanlıya döndü, diyecektiniz.
	yalancı	kişi	karakter	520	Herkes ona adi bir yalancı der, değil mi Müjgân?
ruh	soyut	karakter	387	Bunlar çok adi ruhlı insanlardı.	

afacan	mektep kızı	kişi	karakter	315	Vaktiyle trende afacan bir mektep kızı görürdüm.
	cüret	soyut	karakter	365	Serbest ve afacan cüretimle yavaş yavaş bu salona sahip oluyor, kendilerini acemi, beceriksiz bir misafir mevkiinde bırakıyordum.
afet	(kız)	kişi	biçim	336	- Bu İpekböceği sahiden afet, adamcağızın yanmakta hakkı varmış, dedi.
ağır	(uyku)	soyut	soyut	20	Onun uykusu çok ağırdı.
	(taş)	coğrafya	boyut	24	Taş mı pek ağırdı, o mu fazla nazikti bilmiyorum.
	nasihatler	soyut	soyut	77	"Karanlıkta güverteden denize sarkma... Kimse ile konuşma... Vapur merdivenlerinden deli gibi inme" gibi ağır nasihatlerle haysiyetimi kırdılar.
	adam	kişi	karakter	180	Maarif müdürü, uyuklar gibi gözlerini yumarak karşındakileri dinleyen, sayıklar gibi kesik kesik lakırdı söyleyen, battal, ağır bir adamdı.
	melal	soyut	soyut	233	Renksiz dudakları gülmenin ne olduğunu bilmiyor, durgun gözleri ağır bir melal içinde ölümü düşünüyor gibi.
	(çocuklar)	kişi	karakter	234	Çocukların bu kadar ağır ve neşesiz olmalarına Hatice Hanım'ın da hayli yardımı dokunmuş.
	tavır	kişi	soyut	242	O ağır ve korkak tavırlı, durgun bakışlı kızlar yaralı ceylanı kovalayan av köpeklerine dönmüşlerdi.
	karanlık	soyut	soyut	286	Zavallı kadın, bunları anlatırken hâlâ kendini o ağır karanlığın içinde görür gibi gözlerine, vücuduna bir yorgunluk çöküyordu.
	şey	soyut	soyut	296	Belki ağır bir şey söyler, dedim.
	vazifeler	soyut	soyut	299	Hemen hemen ağır vazifeleri olan bir anneydim.
	ilahiler	duyusal	soyut	320	Çocukluğumun mesut günleri bu orgun çaldığı ağır, derin ilahiler içinde geçmişti.
	ses	duyusal	soyut	320	Org, yaralı bir gönülden gelir gibi ağır, serin bir ses verdi.
	rüya	soyut	soyut	321	Org inledikçe yavaş yavaş kendimi kaybediyor, ağır bir rüya içine gömülmeye başlıyordum.
	melâl	soyut	soyut	321	Kırık bir dolaba dayanmış, boynunu bükmüş, mavi gözlerinde ağır bir melal ile beni dinliyordu.
	ceza	soyut	soyut	325	- Cezanız pek ağır oldu, dedim.
	rüya bulutu	soyut	soyut	326	Bu birçok genç kızın uyuduğu loş, sessiz yatakhanelere ağır bir rüya bulutu çökmüş gibidir.
saç kümesi	organ	soyut	353	İlk hareketim arkama dökülen ağır saç kümesine sarılarak onu boynuma, göğsüme dağıtmak oldu.	

ağır	gelinlik elbisesi	nesne	ölçü	354	Mesela bir kadın, ağır bir gelinlik elbisesini on sene, yirmi sene, her düğünde giyiyor, sonra onu yine tertemiz kendi kızına giydiriyor.
	erganun sesleri	duyusal	soyut	418	Kalbim çarpmaya başladı, öyle sanıyorum ki, tekrar oraya, o günlük kokularının, o ağır erganun seslerinin içine düşersem, çocukluk rüyalarımın bir kısmına tekrar kavuşmak mümkün olacak.
	hülya	soyut	soyut	419	Başımın günlük kokularının ağır hülyası, kulaklarımdan erganunların hassas iniltileri yavaş yavaş silindi.
	iftira	soyut	soyut	434	- Niçin bana bu ağır iftirayı reva görüyorsunuz, nereden biliyorsunuz? dedim.
	rüya	soyut	soyut	452	Küçüğüm, bu ipeklerin içinde bir başka ipek kümesi gibi bembeyaz yatıyor, başı ağır bir rüyanın rehaveti içinde biraz yana düşüyordu.
	teessür	soyut	soyut	465	Gayet ağır, ciddi bir teessürle:
	sille	soyut	soyut	468	Evet Feride, hayatın en ağır sillesini yedin.
	ses	duyusal	soyut	538	Genç adam, bu başın çevrilmemesi, bu gözlerin gözlerinden ayrılmaması için onu çenesinden tuttu, ağır, derin bir sesle:
	can sıkıntısı	soyut	soyut	286	Fakat, kocası bu Zeyniler köyüne de yerleştikten sonra ona ağır, dayanılmaz bir can sıkıntısı basmış.
	mana	soyut	soyut	489	Ağır manalarla dolu bir sesle:
tavır	kişi	soyut	498	Feride, ağır bir tavırla başını salladı:	
ağır yaralı	yüzbaşı	kişi	yaşamsal	427	Dün gece geç vakte kadar ağır yaralı bir ihtiyar yüzbaşı ile meşgul olmak lâzım gelmişti.
	zabit	kişi	yaşamsal	429	Bu sabah, hastaneye geldiğim vakit ağır yaralı dört zabit getirildiğini haber aldım.
ağırbaşlı	komşu	nesne	karakter	7	Ne yapılsa baştan çıkarılmasına imkân olmayan ve ara sıra çakımın ucuyla ötesine berisine açtığım yaracıklara stoik bir vakar ile tahammül eden sessiz sedasız, ağırbaşlı ve upuzun bir komşu.
	sınıf birincileri	kişi	karakter	8	Ön sıraları süsleyen ağırbaşlı sınıf birincileri hemen işe koyulmuşlardı.
	(kişi)	kişi	karakter	24	Sonra çok uslu, ağırbaşlı idi.
	(kişi)	kişi	karakter	76	Ben ne kadar çılgın ve yaramazsam, o, o kadar ağırbaşlıdır.
	(kadın)	kişi	karakter	186	İffetli diye, ağırbaşlı diye.
	insanlar	kişi	karakter	301	Fakat biraz delişmendi, yahut da, ben hep lakırdılarını tarta tarta söyleyen ağırbaşlı insanlar arasında yaşaya yaşaya adamcağızı öyle görececek hale gelmişim.

ahbap	çavuşlar	kişi	yaşamsal	459	- Küçük kız, gevezeliğe lüzum yok, biz, seninle "iki ahbap çavuşlar" olduk.
ahenkli	kahkahalar	duyusal	karakter	47	Neriman'ın müzik notaları gibi hesaplı ve ahenkli kahkahaları sinirime dokunduğu için kendi kendime uzaklaşmış, bahçenin bir köşesinde ağaçların karanlığına dalmışım.
	hareket	kişi	biçim	366	Öyle becerikli, ahenkli hareketlerim vardı ki, hanımlar göz ucuyla, hayran hayran bakmaktan kendilerini alamıyorlardı.
ahir	zaman	zaman	soyut	224	Dershanenin bahçe tarafındaki duvarın dibinde -ahir zamandan kalma- bir hayvan yemliği vardı ki, kaldırmaya lüzum görmemişler, üstüne bir tahta kapak çakarak bir nevi dolap haline getirmişler.
	zaman	zaman	soyut	530	- Bu ahir zaman kızlarından ırzımız, iffetimiz sana emanet yarabbi!
ahlâksız	herif	kişi	karakter	203	- Ahlâksız herif, şimdi senin ağzını yırtarım, diye bağırdı.
ahretlik	kızlar	kişi	soyut	533	Yeldirmeleri getirmek için ahretlik kızlar koşuyorlardı.
ak	bıyık	organ	renk	169	Müdür-i Umumi, çatık çehresine bir kat daha dehşet veren bir siyah gözlük takmış, önünde duran bir yığın kâğıdı birer birer imzalayıp yere fırlatıyor, ak bıyıklı bir kâtip namaz kılar gibi eğilip doğrularak onları topluyordu.
	bıyık	organ	renk	169	Ak bıyıklı kâtip, kaşları ve gözleriyle işaret ederek beklememi anlattı.
	sakal	organ	renk	202	Birdenbire omuz başımda peyda olan yeşil sarıklı, ak sakallı, iri yarı bir hoca, doğrudan doğruya bana hitap etti:
	sakal	organ	renk	205	Hatta o ak sakallı hocayı bile, mahsus getirmişler.
	gözler	organ	renk	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
	saçlar	organ	renk	424	Arkasını döndüğü için, yalnız boynunu, ak saçlarını ve sıvalı bileklerini görüyordum.
ak gözlü	Arap	kişi	biçim	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
akıcı	parıltılar	soyut	soyut	174	Her tarafı akıcı parıltılarla dolu bir mavi boşluk içinde uçmak sarhoşluğu.
akıllı	hanımlar	kişi	karakter	307	Yeni arkadaşlar görünüşte fena insanlar değil, talebem yaşca bana yakın, hatta zannedersen, bir kısmı benden büyük, akıllı hanımlar.
akıllı uslu	Müjgân	kişi	karakter	96	Akıllı uslu Müjgân'ı bugün hangi hain şeytan dürtüyordu.

akıllı uslu	(kişi)	kişi	karakter	373	Feride Hanım kızım, genç kızlarla doğrudan doğruya konuşmak olmaz ama, maşallah siz akıllı, uslusunuz.
akılsız	kafa	organ	karakter	308	Başımıza bu hal geldi, akılsız kafanın derdini ayaklar çeker, derler ama, bu seferlik bizim lata çekti.
	mahluklar	hayvan	karakter	397	Kuşlar, ne istediğini bilmeyen zavallı, akılsız mahluklar.
âkile	hatuncağız	kişi	karakter	216	Ben, bu dersleri yine bu salihâ, âkile, zahide, abide hatuncağıza bırakarak kendim başka dersler okutursam köyü daha ziyade memnun edermişim.
aklı başında	talebe	kişi	karakter	116	Zaten, pek öyle akli başında, çalışkan bir talebe değildim.
	kız	kişi	karakter	264	Ben onu akli başında bir kız haline getirmeye çalışırken o beni kendi gibi koket yapacak.
aksi	insan	kişi	soyut	130	Ben bu aşçı kadar çılgın ve aksi insan görmedim.
	cevap	soyut	soyut	199	Aksi bir cevap geldiği takdirde müşkül mevkide kalacaksınız.
	çocuk	kişi	soyut	330	Hani, niye gülmüyon, vay aksi çocuk vay...
al	reçel kavanozları	nesne	renk	197	Evet, al, sarı, beyaz, reçel kavanozları.
	fanila	nesne	renk	260	Al faniladan bir elbisem var ki, ben giyemezdim.
âlâ	(şey)	soyut	soyut	166	- Güzel, âlâ...
	(şey)	soyut	soyut	273	- Çok âlâ, çok âlâ.
	(şey)	soyut	soyut	273	- Çok âlâ, çok âlâ.
	(şeyler)	soyut	soyut	290	Bunların hepsi güzel, hepsi âlâ.
alabros	saçlar	organ	biçim	370	O, başındaki alabros saçlara varıncaya kadar kılıcı, düğmeleri, nişanları, yakası, yüzü, dişleri, hâsılı her şeyi pırl pırl parlayan bir erkânıharp yüzbaşısı idi.
alaca	karanlık	soyut	renk	213	Aşağıda, akşamın alaca karanlığı içinde kapkara bir servilik, etrafı çitle çevrilmiş, çıplak bahçeler arasında tek tük kulübelere, tahta evler görünüyordu.
alafranga	hanım	kişi	karakter	414	İlk karılarımı boşadı, şimdi mebusa lâyük bir alafranga hanım arıyor, dedi.
alaturka	çarşaf	nesne	köken	301	- Ah Çalığışu, her şey aklıma gelirdi, fakat seni böyle simsiyah bir alaturka çarşafı ve gözlerinde yaşlarla burada bulacağımı ümit etmezdim.
	(saat)	zaman	köken	468	Benim ömrümün saati alaturka on biri çalmak üzere.
alaycı	tavır	kişi	karakter	51	Çaresiz alaycı bir tavır aldım.
	tavır	kişi	karakter	75	Artık çaresiz iş başa düşmüştü; alaycı bir tavırla:
	hürmet	soyut	karakter	77	Ben alaycı bir hürmetle karşılarına eğilerek:

alaycı	(kişi)	kişi	karakter	90	Yüz yüze geldiğimiz zaman ben, sakın ve biraz da alaycı idim.
	ses	duyusal	karakter	105	Alaycı bir sesle:
	tavır	kişi	karakter	122	Heyecanımı gizlemek için alaycı bir tavır alarak:
	Çalığışu	kişi	karakter	495	Eski hafif, alaycı Çalığışu'nu hatırlatan bu sözleri söyeleyen sesinde kalbe serinlik ve tazelik hisleri veren berrak bir akarsu ahengi vardı.
alçak	(duvar)	nesne	boyut	29	Duvar çok alçak...
	ses	duyusal	boyut	118	Fakat, o yaklaşırken ben, kendimi dışarı atmaya hazır bir vaziyet almış, alçak sesle:
	çit	nesne	boyut	151	Bir sıçrayışta bağın kenarındaki alçak çitin üstünden aştım; onlar geçip gidinceye kadar orada gizlendim.
	(insan)	kişi	boyut	153	Öteki alçak da ne de olsa insandı.
	iskemle	nesne	boyut	471	Hemen hemen hırpalayarak alçak bir iskemle oturttu:
	mutfak iskemlesi	nesne	boyut	497	Feride işini bitirdikten sonra Kâmran'ın karşısında alçak bir mutfak iskemlesine oturmuştu.
	mutfak iskemlesi	nesne	boyut	503	İşini bitirdikten sonra yine o alçak mutfak iskemlesini bularak Kâmran'ın karşısına, hemen hemen ayaklarının dibine oturdu.
alelade	tahta parçası	nesne	soyut	323	Çünkü bu hasta ve hassas Şeyh, alelade bir tahta parçasına dokunsa, onu feryada getirecek sanıyorum.
alık	Van kedileri	hayvan	karakter	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığını altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
	hizmetçi kız	kişi	karakter	45	Dünyada kendilerinden başka kimseyi beğenmeyen teyzelerimden alık hizmetçi kızlara kadar herkes bu kadına hayrandı.
alık salık	kız	kişi	karakter	117	On sene aralarında yaşadığım ve öyle pek alık salık bir kız olmadığım hâlde bunu bir türlü anlayamamışımdır.
alışık	(kişi)	kişi	soyut	142	Ağaçların arasından yola çıkarak mektubu gözlerime yaklaştırdım, zaten bu yazıya alışık olduğum için okumaya başladım.
alışkın	(kişi)	kişi	karakter	496	Dur, ben rutubete filan alışkınım, sana atkıyı vereyim.
âlim	hocahanım	kişi	karakter	161	Söylediği kelimelere göre âlim bir hocahanım olduğu anlaşılan mavi gözlü kadın gülümsedi:

alı	ziyalar	soyut	renk	407	Uzakta, denize alı, yeşilli ziyalar akıtan bir gazinoda, kitaralarla kâh şen, kâh mahzun havalar çalıyorlar.
altın	saç	organ	renk	9	Fakat herhalde altın saçlı ve mavi gözlü olmadığı muhakkaktı.
	gözlük	nesne	malzeme	365	Mürebbiye olduğunu tahmin ettiğim adi bir Beyoğlu kokonası, altın gözlüğünü takarak, beni baştan aşağı süzdü.
	kordon	nesne	malzeme	499	Kâmran'a, ince bir altın kordonla boynuna bağlı bir altın madalyon uzattı:
	madalyon	nesne	malzeme	499	Kâmran'a, ince bir altın kordonla boynuna bağlı bir altın madalyon uzattı:
altın sarısı	baş	organ	renk	9	"İlk hatıram sevgili anneciğimin küçük karyolamın üstüne eğilen müşfik altın sarısı başı, bana muhabbetle gülümseyen gök mavisî gözleridir" tarzında şairane bir yalancık...
âmirane	eda	kişi	soyut	324	Bu cılız, hastalıklı kadında öyle bir âmirane eda vardı ki, ben bile titredim.
	eda	kişi	soyut	403	Fakat o, söz söylemeye meydan bırakmadan maarif müdürüne döndü, gayet amîrane bir eda ile:
ani	karar	soyut	soyut	516	Demin haber aldım; bu ani kararın sebebini sordum.
anlaşılmaz	çekingenlik	soyut	soyut	24	Akraba çocukları arasında yalnız birine karşı anlaşılmaz bir çekingenlik ve cesaretsizliğim vardı.
	çocuk	kişi	soyut	30	Evet, ben hakikaten garip, anlaşılmaz bir çocuktum.
	sevinç	soyut	soyut	142	İçimde anlaşılmaz bir sevinç var.
	tesir	soyut	soyut	154	Sesim, onun üzerinde anlaşılmaz bir tesir yaptı, ürkmüş gibi geri çekilerek:
	yaşamak yorgunluğu	soyut	soyut	339	Hele birkaç gün evvel şimşekle, gök gürültüleriyle başlayan şiddetli bir yağmur sıcak ve sakin bir yazın bana verdiği müzmin hüznü, anlaşılmaz yaşamak yorgunluğunu dağıttı.
	muamma	soyut	soyut	381	İnsan ruhu ne anlaşılmaz muamma?
	çocuk	kişi	soyut	397	- Feride, sen anlaşılmaz bir çocuksun.
	incelik	soyut	soyut	428	Bu kaba saba adamda anlaşılmaz bir nicelik var.
	mahluk	kişi	soyut	472	- Ne anlaşılmaz bir mahluksun sen, Feride!
aptal	(kız)	kişi	karakter	56	Fakat ıslah kabul etmez surette saf, aptal...
	(kişi)	kişi	karakter	82	- Onu zannetmemek için biraz aptal olmalı.
	sevgili	kişi	karakter	522	Ben, senin İstanbul'da bıraktığın gafil, aptal sevgilin miyim ki, bu ağızları yutayım?
aralık	dudaklar	organ	soyut	345	Yalnız dudaklarında, bembeyaz dişlerini gösteren aralık dudaklarında bir parça hayat rengi.

Arap	köle	kişi	köken	48	Kuzenim bir Arap köle gibi dört beş adım geri idi.
arifane	isim	kişi	soyut	194	Ne arifane isimdir o, bulmak için bir hafta kafa patlattım.
arife	(kişi)	kişi	soyut	310	Yani demem o demek ki, arife olmalı, fadıla, edibe olmalı.
arsız	muhabbet	soyut	soyut	209	Manastırlı Hanım'ın, arsız muhabbeti, nihayet kocasının canına yetmiş, zabıt, ne pahasına olursa olsun kadını çocuklarıyla beraber memlekete göndermeye karar vermiş.
	gönül	soyut	karakter	288	Ne arsız gönülüm var benim?
asabi	küçük hanımlar	kişi	karakter	413	Ah, bu zamanın asabi, nazik küçük hanımları.
	adam	kişi	karakter	448	Hayrullah Bey, ehemmiyetli hastalıklar karşısında daima böyle asabi ve kaba bir adam oluyordu.
asılsız	masal	soyut	soyut	446	- Tabii değil, küçük, tabii değil, doktorluk da insanlar gibi, kitaplar gibi doğruluk ve cefa gibi asılsız, fasılsız bir masal...
asi	(kişi)	kişi	karakter	380	"İdaresiz" deyiniz, "Elinden iş gelmiyor, cahil" deyiniz, "Asi" deyiniz, ne dersiniz deyiniz, Müdire Hanım, size hatırım kalmaz.
asil	aile	kişi	karakter	303	İstanbul'un en asil ailesine mensuptur.
	kadın	kişi	karakter	341	Bu munis çehreli, asil bir kadındı.
asker	ağız	organ	soyut	467	Terbiyeli, yüksek, ilim irfan adamlarının kaleminden, ağzından çıkan şeyleri, benim o patavatsız asker ağzım da söylemeye cesaret edemeyecek.
askeri	doktor	kişi	iş	269	Kalın kaputlu; kocaman çizmeli, şişman bir askeri doktor, merdiven basamağına oturmuş bir şeyler yazıyor, avluda yüzü seçilmeyen birkaç kişi ile konuşuyordu.
	doktor	kişi	iş	409	Bir genç askeri doktor gelir giderdi.
aşksız	ihtiyarlama	soyut	soyut	498	Bu tende, koparılmadan solmaya mahkûm güllerle aşksız ihtiyarlamaları mukadder kızlarda görülen hummalı kızılığa benzer gizli bir ateş, muzdarip bir şeffaflık vardı.
ateşli	baş	organ	soyut	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
ateşten	topuz	nesne	malzeme	235	Ama, yarın toprağa girdiğimiz vakit, Münkir, Nekir elinde ateşten topuzuyla dikildiği vakit bakalım ne cevap vereceğiz?

atik	(hareket)	kişi	soyut	68	Fakat ben daha atik davrandım.
avare	gönül	soyut	karakter	381	Yanık sesli bir yolcu suların karanlığına karşı: "Sendedir avare gönüm, sendedir" diye bir şarkı söylemişti.
	gönül	soyut	karakter	381	Dün akşamüstü: "Sendedir avare gönüm sendedir" diye son mısraı tekrar ederken hiç sebepsiz ağlamaya başladım.
	hayat	soyut	karakter	421	Munise ile -bu sarı papağanla-avare, yalnız bir hayat geçireceğim bir Robenson adası çıkmadı.
ayağı bağlı	(kişi)	kişi	soyut	516	Biçarenin ayağı bağlı.
ayaküstü	sabah sohbeti	soyut	soyut	95	Ayaküstü birkaç dakikalık bir sabah sohbetinden kaçınmaya artık imkân kalmamıştı.
aydınlık	(yer)	yer	renk	275	- İçerisi biraz daha aydınlıktır efendim, dedim.
ayıp	şey	soyut	soyut	84	Sözümü bitirdiğim ve arkadaşlarıma uydurduğum yalanın ayıp bir şey olduğunu kendimin de anladığımı söylediğim zaman, o ne dese beğenirsiniz?
	(şey)	soyut	soyut	149	Benim cesaret ettiğim şeyi yapacak insanın, arkasında derbeder bir mektep çocuğu odası bırakması ayıptı.
	şey	soyut	soyut	169	Ayıp bir şey yaptığımı anlayarak birkaç adım geriye çekildim, paravanın yanında beklemeye başladım.
	(şey)	soyut	soyut	265	Onları okumak ayıptı, benim için bir tenezzüldü.
	kelimeler	duyusal	soyut	269	Fakat yarabbi, bu adam konuşuyorken ne kadar kaba, hatta ayıp kelimeler kullanıyordu.
	lakırdılar	duyusal	soyut	365	Bir mektep hocası için ne manasız, ne ayıp lakırdılar bunlar.
	cevap	soyut	soyut	424	Başını çevirmeden öyle fena, öyle ayıp bir cevap verdi ki, gayri ihtiyari ellerimi yüzüme kapadım, oradan kaçmak istedim.
	(şey)	soyut	soyut	475	Bu kadar birbirimizle anlaştıktan sonra ortaya böyle söz atman ayıp.
az	(maaş)	nesne	ölçü	162	Sonra muallimlik isterler; daha sonra da maaş az, yer uzak diye kafa tutarlar.
azametli	yürüyüş	fiziksel	soyut	275	Minimini vücuduna göre bacaklarını tuhaf bir surette açarak öyle azametli bir yürüyüşü vardı ki...
	boyun	organ	biçim	291	Birkaç dakika sonra minimini boylu müdürün azametli boynunu yükseltip tek gözlüğünü parlatarak merdivenden çıktığını gördüm.
	eda	kişi	soyut	349	O bile eğlenceden geri kalmak istemedi, arabaya biner gibi, azametli bir eda ile bir hamalın sırtına binerek kafeye karıştı.

azametli	kız	kişi	biçim	360	Büyümüş de küçülmüş gibi kavruk, çürük dişli, bütür, azametli bir kız.
	hanım	kişi	biçim	361	Fakir çocukların potinlerini bağlamak, çamurlarını temizlemekten çekinmediğim hâlde bu azametli küçük hanım efendiye hiç yüz vermiyorum.
	gösterişler	soyut	soyut	362	Yüzlerinden yalancı maskeleri sıyırmak, azametli gösterişler altında gizlenen çirkinlikleri, hiçlikleri meydana çıkarmak Çalıkuşu'nun en büyük eğlencesiydi.
azılı	mirasyediler	kişi	soyut	394	O Burhanettin Bey gibi azılı mirasyediler, senin gibi masum, saf, taze, güzel çocukları nasıl ele geçirecek?
aziz	anne	kişi	karakter	30	"Ma Sör, aziz annemizi melekler ziyarete gelmiş" gibi bir sözle en can alacak yerinden vururdum.
	arkadaş	kişi	karakter	339	Vasfiye, çok mahzun, bir yandan, aziz bir arkadaşı tarafından aldatılmak gücüne gidiyor, bir yandan da yalnız kaldığından şikâyet ediyor.
babayani	hâl	kişi	soyut	47	Biçarenin işe yarayacak bir yemişi olmamasına rağmen, babayani halini severim; bir sofa gibi üzerlerinde hiç korkusuz gezilen, iri ve yayvan dallarına çıkıp dolaşırım yahut otururum.
	çarşaf	nesne	biçim	198	Babayani çarşafıma, sımsıkı kapalı peçeme rağmen kılıksız birtakım erkekler peşime takılmaya, söz atmaya başlamışlardı.
	çarşaf	nesne	biçim	303	Kristiyan, benim sırtımda babayani bir çarşafı burada bulunmamı bir türlü aklına sığdıramıyor, kocasına hitap ederek:
bahçeli	evceğiz	yer	biçim	318	Kendi evine iki üç dakikalık mesafede, aynı setin kenarında üç odalı, minimini, bahçeli, şirin bir evceğiz.
bahtiyar	(kişi)	kişi	soyut	140	İlk defa sevdiği adamla evlenmiş, bahtiyar olamamıştı.
	(kişi)	kişi	soyut	301	- Matmazel, çok bahtiyarım, dedi.
	mektep	yer	soyut	305	Memleketin hangi bahtiyar mektebinde hoca olduğunuzu sorabilir miyim?
	kız	kişi	soyut	327	- Bahtiyar küçük kız, mektep önlüğünün cebinde sevdiğinden gelen mektubu bulduğun zaman, kim bilir, ne kadar sevineceksin?
	zamanlar	zaman	soyut	439	Bana eski bahtiyar zamanlarımda da nasip olmamış emsalsiz bir gece geçirttiniz.
	(kişi)	kişi	soyut	485	Feride, iki seneden beri çok bahtiyarmış, gözüyle görenlerden işittim.

bal mumu	renk	renk	renk	38	Fakat ne yazık ki, bu töreni takip eden tatil aylarında hain arkadaşlarım, hemen nişanlılarına vefasızlık ederler, balmumu renkli, mavi gözlü İsa'yı, karşlarına ilk çıkan bir hatta birkaç genç erkekle aldatırlardı.
basamaklı	merdiven	nesne	biçim	221	Mahzene inen birkaç basamaklı merdiveni göstererek:
basık	oda	yer	ölçü	269	Burası, iki basık oda ile merdivenli, çarpık bir sofadan ibaret viran bir hayrat.
	sofa	yer	biçim	288	Dairenin loş, basık sofasında tam üç saat müdürü beklemek lâzım geldi.
basma	entari	nesne	malzeme	187	Baktım, odaya sarı basma entarili, yeşil krep başörtülü bir kadın giriyor.
	entari	nesne	malzeme	239	Arkasındaki rengi kaybolmuş basma entarinin yarıklarından beyaz, nazik teni görünüyordu.
baş	hademe	kişi	iş	296	- Elli yaşına gelmiş, bunca memuriyetlerde bulunmuş, muameleye bizim baş hademe kadar akli ermiyor bu teresin.
başı açık	(adam)	kişi	biçim	450	Göğsü çıplak, başı açık, kolları sıvalıydı:
battal	adam	kişi	biçim	180	Maarif müdürü, uyuklar gibi gözlerini yumarak karşındakileri dinleyen, sayıklar gibi kesik kesik lakırdı söyleyen, battal, ağır bir adamdı.
	zat	kişi	biçim	401	B...deki o uyur gibi oturan, sayıklar gibi söyleyen battal zat değil mi?
baygın	(kişi)	kişi	yaşamsal	210	Bir baygınla uğraşmak, ilk defa başıma gelen şey.
	lezzet	duyusal	soyut	243	Kalbimin derinlerinde gizli bir pınar kaynıyor gibi, göğsüme sıcak bir şeyler iniyor, bütün vücudumu, gözlerimi ıslatan, nefesimi kesen, ılık, baygın bir lezzet sarıyordu.
	koku	duyusal	soyut	391	Baygın kokulu iğde dalları, ara sıra arabanın penceresinden giriyor, yüzüme, gözlerime dokunarak beni rüyamdan uyandırıyor.
bebek gibi	kız	kişi	biçim	409	Bir bebek gibi güzel, şirin, yumuk yumuk bir kız...
becerikli	hareket	kişi	karakter	366	Öyle becerikli, ahenkli hareketlerim vardı ki, hanımlar göz ucuyla, hayran hayran bakmaktan kendilerini alamıyorlardı.
beceriksiz	Ermeni kızı	kişi	karakter	194	Pancar renginde, kara kırmızı yanakları, suçiçeği çıkıyormuş gibi iri sivilcelerle dolu, kalın kaşlı, mahcup ve beceriksiz bir Ermeni kızı.
	misafir mevkii	soyut	soyut	365	Serbest ve afacan cüretimle yavaş yavaş bu salona sahip oluyor, kendilerini acemi, beceriksiz bir misafir mevkiinde bırakıyordum.

bedbaht	(kişi)	kişi	soyut	113	- Biliyor musun Feride, beni bedbaht ediyorsun dedi.
	(kişi)	kişi	soyut	113	- Görüyorsun ki kendime bedbaht demekte hakkım var.
	insan	kişi	soyut	114	Kuzenimin oturduğunda, hakikaten bedbaht bir insan tavrı vardı.
	(kişi)	kişi	soyut	437	Sonra bunların hepsinden daha mühim olarak bugünkü kadar, - artık saklamayız, derdinizi anhyorum- bugünkü kadar bedbaht değildiniz.
	ağabey	kişi	soyut	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	insanlar	kişi	soyut	486	- İdare adamları hakikaten bedbaht insanlar.
	(kişi)	kişi	soyut	516	Görüyorum ki sen de çok bedbahtsın.
bedbin	tavır	kişi	soyut	116	Bedbin bir tavırla başımı saklayarak:
bekâr	zabit	kişi	yaşamsal	26	Bekâr bir zabit, dokuz yaşında bir kız çocuğunu peşine takıp dağ, taş sürükleyemezdi.
beklenmez	çeviklik	soyut	soyut	43	İhtiyar komşu beklenmez bir çeviklikle kiraz mendilini yakalamıştı.
belirsiz	şikâyet ihtizazı	soyut	soyut	489	Eski berrak ahengine sakat billurlar gibi belirsiz bir şikâyet ihtizazı düşmüş sesiyle:
	billur ihtizazı	soyut	soyut	499	Hacı Kalfa'nın bir halini, Zeyniler muhtarının bir sözünü, Müdür Recep Efendi'nin bir tuhaflığını hatırlarken gülen gözlerine, canlanan hareketlerine bazen hiç şüphesiz bir yorgunluk düşüyor, o vakit, sesindeki belirsiz, sakat billur ihtizazı daha derinleşiyor, üzgün bir yürek gibi titriyordu.
belli başlı	beyler	kişi	soyut	188	Manastır'ın belli başlı beylerinden birçoğu onu istemiş.
belli belirsiz	aydınlık	soyut	soyut	142	Güneş doğmadan evvel nasıl dünyaya belli belirsiz bir aydınlık yayılırsa, sarı çiçeği görmeden evvel de onun kalbine böyle bir aydınlık yayılmış.
	hayal	soyut	soyut	154	Bazı terk edilmiş odalarda, toza, toprağa bulanmış, çizgileri ve boyaları silinmiş eski resimler şeklinde belli belirsiz bir hayal.
	şikâyet ahengi	soyut	soyut	317	Bu halim, tatlı seste belli belirsiz bir şikâyet ahengi vardı.
	mahmurluk	soyut	soyut	497	Bu süzgülük, gözlerini daha büyük gösteriyor, kenarlarını belli belirsiz bir mahmurlukla gölgeliyordu.

bembeyaz	koleret	nesne	renk	11	Garibi Şu ki, Sör Aleksî siyah elbisesinin içinde filiz gibi boyu, bembeyaz koleret'i ile alınına kaldırılmış bir saraylı yaşmağına benzeyen başlığı arasında sivilceli kansız yüzü, narçiçeği kırmızılığındaki dudaklarıyla Şimdi karşımda belirse ve bana tekrar o suali sorsa, galiba aynı cevaptan başkasını bulamayacağım; yine o balık gibi göl içinde doğduğumu söylemeye başlayacağım.
	(oda)	nesne	renk	20	Fakat pencerelerden giren ay ışığı içinde oda bembeyazdı
	yaka	nesne	renk	30	Yanımdan geçerken kalemimin iyi yazmamasından Şikâyet eder gibi yapar, onu Şiddetle sallayarak zavallının bembeyaz yakasına mürekkep sıçartırdım.
	kız elleri	organ	renk	49	Sıska kollarından, bembeyaz kız ellerinden umulmaz bir kuvvetle onu evvela omuzlarından, sonra bileklerinden yakaladı.
	dişler	organ	renk	216	Meşin gibi sert, esmer yüzünün buruşukları arasında inanılmayacak kadar taze ve canlı gözleri, bembeyaz dişleri vardı.
	yatak	nesne	renk	234	O vakit bembeyaz, temiz bir yatağa uzanır.
	dişler	organ	renk	345	Yalnız dudaklarında, bembeyaz dişlerini gösteren aralık dudaklarında bir parça hayat rengi kalmıştı.
	dudaklar	organ	renk	430	Evet, dalgın gözlerin bakışlarından anladım ki, ben olduğuma ihtimal vermedi, bembeyaz dudaklarında, hafif bir gülümsemeye tekrar gözlerini kapadı.
	(dudaklar)	organ	renk	439	İhsan Bey'in dudakları bembeyazdı.
benekli	göğüs	organ	renk	182	Yüzüne sular, sirkeler sürüyorlar, boynundan büzmeli fanila gömleğini gevŐetererek, pire ısırıklarıyla benekli göğsünü ovuşturuyorlardı.
berbat	yer	yer	soyut	300	Berbat bir yer diyorlar.
	halt	soyut	soyut	435	Berbat bir halt ettik, affet beni küçük diye beni teskin etmeye çalıŐtı.
berrak	gözler	organ	renk	280	Maamafih, bu berrak çocuk gözlerinde her zaman bir parça hüznü bulmuştum.
	aydınlık parçası	soyut	soyut	363	Gözler, İstanbul'da tanıdığım Şen, kaygısız Çalıkuşu'nun berrak aydınlık parçası içinde titreyen birkaç yıldız kırıntısından ibaret açık ela gözleri değildi.
	mahlük	kişi	renk	364	Şimdi aynada gördüğüm genç kıza, bu seher aydınlığı gibi berrak, kırağırlarla ıslanmış nisan gülleri gibi taze mahlüka, bu isimleri vermekten çekinmiyordum.

berrak	seher	zaman	renk	399	Denizde, suların içinde kaynıyor gibi görünen berrak bir seher başlıyor.
	ahenk	soyut	soyut	489	Eski berrak ahengine sakat billurlar gibi belirsiz bir şikayet ihtizazı düşmüş sesiyle:
	akarsu ahengi	soyut	soyut	495	Eski hafif, alaycı Çalikuşu'nu hatırlatan bu sözleri söyleyen sesinde kalbe serinlik ve tazelik hisleri veren berrak bir akarsu ahengi vardı.
	dere	coğrafya	renk	541	Feride, uzun bir susuzluktan sonra berrak bir dereden kana kana su içen bir kuş gibi canlanıyor, ayağını yere vurup yüzünü göstermemek için bir yandan bir yana çevirerek:
	mavi	renk	renk	233	Sör Aleksî sınıfta gürültümüzden rahatsız oldukça, mum gibi sarı parmaklarını birbirine geçirir, berrak mavi gözlerini bir Meryem tasviri saflığıyla gökyüzüne kaldırarak, "Bana bir Kalver azabı çektiriyorsunuz!" derdi.
berrak mavi	gözler	organ	renk	425	Çocuk gözleri gibi berrak mavi gözleri, beyaz kirpiklerinin içinde tarif edilmez bir tatlılıkla parlıyordu.
beyaz	gömlek	nesne	renk	20	Beyaz gecelik gömüğümün uzun etekleri bacaklarıma dolaşa dolaşa oraya koştum.
	cilt	organ	renk	24	Kâmran'ın kıvrıkcık sarı saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı.
	başlık	nesne	renk	26	Her şey önceden konuşulup hazırlanmış olacaktı ki, biraz sonra içeri giren siyahlı kadın bana doğru eğildi; başındaki beyaz başlığın uçları garip bir kuşun kanatları gibi saçlarıma sürünerek yakından yüzüme baktı; yanağımı okşadı.
	iskarpinler	nesne	renk	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömüğünün açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
	boyun	organ	renk	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömüğünün açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.

beyaz	elbiseler	nesne	renk	37	Sebebi şu: On üç, on dört yaşına gelen Katolik arkadaşlarım baharda Paskalya bayramında ilk Komünyonlarını yaparlar, etekleri yere değen beyaz ipek elbiseler, gelin duvaklarına benzeyen kucak kucak tüller örtünerek İsa Peygamber'e nişanlanırlardı.
	saç	organ	renk	44	Tabii beyaz saçlı diyemem...
	dişler	organ	renk	73	Çalışkanlığı kadar oburluğuyla da meşhur sınıf arkadaşlarımdan Mari Pırlantacıyan şekerlerimi iri beyaz dişleriyle yerken gizlemeye muvaffak olamadığı bir haset ve hayranlıkla:
	bluz	nesne	renk	89	Böğürtlenler eziliyor, yüzüme yapışıyor, benim geniş yakalarım iki sırma çapa işlenmiş beyaz maren bluzumu lekeler içinde bırakıyordu.
	elbise	nesne	renk	132	Matmazel, ufak bazı rötuşlardan başka eksigi kalmayan beyaz elbisemi ellerinde kaldırdığı zaman kıpkırmızı kesildiğimi hissettim.
	önlük	nesne	renk	145	Her zaman beyaz bir önlükle dolaşan Hacı Kalfa, bugün arkasına dört peşli bir eski zaman entarisi giymiş, çıplak ayaklarıyla tahtaları silerken düşmemek için eline kocaman bir sopa almıştı.
	sakal	organ	renk	165	Hele bir yanı beyaz, bir yanı kara olan sakalı öyle hoştu ki, yüzünü sağa çevirdiği zaman hemen hemen genç bir adamı görüyordunuz; sola çevirdiği zaman ise o adam, birdenbire gidiyor, yerine beyaz sakallı o ihtiyar yüzü gülümsemeye başlıyordu.
	peştamal	nesne	renk	177	Hacı Kalfa, yine o beyaz peştamalıyla küçük bir havuzun yanında nargile temizliyordu.
	önlük	nesne	renk	193	Fakat o, burnunun, gözünün hususiyetlerinden değilse bile, yuvarlak ve çıplak başından, pos bıyıklarından, beyaz önlüğünden kendini tanıdı ve ustalığıma hayran oldu.
	reçel kavanozları	nesne	renk	197	Evet, al, sarı, beyaz, reçel kavanozları.
	peştamal	nesne	renk	206	Beyaz peştamalı, taşlıklar, sofalar ve merdivenlerde, kendine göre bir ahenkle sürüdüğü şıp şıp terliklerini çıkarmış, arkasına soluk çuhadan yakası kapalı uzun bir ceket, ayaklarına imam galoşları giymişti.
	keten	nesne	renk	231	Yalnız bu siyahlıkları biraz açmak için beyaz ketenden geniş bir yaka.
	sarık	nesne	renk	232	Kirpiksiz patlak gözleri, beyaz sarığının altında yumurta biçiminde bir kafa, hülasa, para ile gösterilecek acayip bir mahluk.

beyaz	mermerler	nesne	renk	234	Güneşe karşı parlayan beyaz mermerler üstünde kucak kucak çiçekler...
	ten	organ	renk	239	Arkasındaki rengi kaybolmuş basma entarinin yırtıklarından beyaz, nazik teni görünüyordu.
	ten	organ	renk	245	Munise bana fildişi gibi beyaz teninde mor lekeler, çürükler gösteriyordu.
	şeyler	soyut	renk	253	Bahçede bu beyaz, temiz, yumuşak şeylerin içinde yuvarlanmakta bulduğum neşe ve zevki hiçbir bayramda bulamam.
	çiçekler	bitki	renk	260	Bu akşam gökyüzü bana batıdan doğuya kadar dallarını uzatmış bir ağaç gibi göründü; yavaş yavaş sallandıkça, üstümüze beyaz çiçeklerini döken kocaman bir yasemin ağacı!
	ten	organ	renk	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
	bıyıklar	organ	renk	269	Dolgun beyaz bıyıkları, kalın kaşları, canlı ve sevimli bir yüzü vardı.
	kirpik	organ	renk	272	Yumuk yanaklarına gömülerek tatlı tatlı gülümseyen beyaz kirpikli gözleriyle ta gönlümün içini görür gibi devam etti.
	ten	organ	renk	317	Beyaz teninde bir pembelik uçtu.
	(giysi)	nesne	renk	328	Küçük talebelere beyaz giydirmişlerdi.
	gömlek	nesne	renk	352	Fakat ayaklarım çıplak, arkamda açık bir beyaz gömlek.
	eldivenler	nesne	renk	370	Hülasa, öyle bir duruş, öyle bir kıyafet ki, insan beyaz eldivenleriyle kılıcını çekerek "Hazır ol!" kumandasını vermesini bekliyor.
	ipek	nesne	renk	375	Uzun etekleri karanlıklarda kaybolan bir beyaz ipek.
	saçlar	organ	renk	386	Çehresi ve beyaz saçları, arkadaşının bana verdiği korku ile karışık fena tesiri hemen izale etti.
	bıyıklar	organ	renk	404	Beyaz bıyıklarının üstünde ta dudaklarının ucuna sarkan bir acayip burun.
	lekeler	renk	renk	407	Bilmem niçin, bana öyle geliyordu ki, bu hafif aydınlıkta yalnız elbiselerinin siyah yahut beyaz lekelerini fark ettiğim insanlar, hep birbirlerini seven nişanlı çiftler.
yastık	nesne	renk	409	El ayak çekilmiş, fenerler sönmüş, biraz evvel sahil fenerleriyle oynaşan deniz bile, şimdi kumsalın bir kısmını boş bırakarak daha uzaklara çekilmiş, yavaş yavaş uyuyan bir çocuk gibi başını kayaların beyaz yastığına koymuş...	

beyaz	kirpikler	organ	renk	425	Çocuk gözleri gibi berrak mavi gözleri, beyaz kirpiklerinin içinde tarif edilmez bir tatlılıkla parlıyordu.
	kirpikler	organ	renk	434	Sonra beyaz kirpiklerinin içinde küçüle küçüle gülen mavi gözlerini ta kalbimin içine dikti:
	yüz	organ	renk	443	Küçüğüm çiçekler gibi açıldı, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarının içinde beyaz küçük yüzü, günün saatlerine göre değişen lacivert gözleriyle güldükçe yanağında güller açan, ağladıkça gözlerinden inciler dökülen peri kızlarına benzedi.
	kirpikler	organ	renk	446	Beyaz kirpiklerinin içinde masum mavi gözleriyle gülerek:
	kirpikler	organ	renk	454	İhtiyar doktor, elinde bir şamdanla yüzüme eğiliyor, sönük mavi gözlerinde, beyaz kirpiklerinde yaşlar titriyordu.
	(kayalar)	coğrafya	renk	462	Bu kayalar, güneşin sabah, öğle, akşam güneşi olmasına, havanın açık, yahut kapalı bulunmasına göre renk değiştiriyor, lal kırmızı, pembe, mor, beyaz yahut siyah görünüyor.
	bıyıklar	organ	renk	474	Hayrullah Bey, beyaz bıyıklarını dişleriyle çiğneyerek düşünüyordu:
	tersane elbisesi	nesne	renk	487	Kenarlarından kısa saçlarının lüleleri çıkan şapkası, beyaz kısa tersane elbisesiyle Çalıkluşu'nun önünde yürüdüğünü, topuksuz çocuk potinlerinin ucu ile taşları sektirdiğini hâlâ görüyordu.
	saç	organ	renk	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
	elbise	nesne	renk	526	O kadar ki, doktorun İzmir'den getirdiği uzun etekli beyaz elbiseyi giydirmelerine, saçımın bir yanına bir tutam tel iliştmelerine bile razı oldum.
	kirpik	organ	renk	528	Bu beyaz kirpikli masum mavi gözler, demek bana bir kadın, bir zevce gözleriyle bakmaya tahammül ediyordu.
	şakaklar	organ	renk	539	Sonra beyaz nazik şakaklarında ince ter damlalarıyla başını eğerek daha yavaş bir sesle devam etti:
beyaz kirpikli	gözler	organ	soyut	528	Bu beyaz kirpikli masum mavi gözler, demek bana bir kadın, bir zevce gözleriyle bakmaya tahammül ediyordu.
beyazlı	kadın	kişi	renk	488	Uzaktan, sokak kapısının önünde beyazlı bir kadın hayaleti gördü.
beyhude	(şey)	soyut	soyut	295	Fakat kâtiplerin bu zahmeti beyhudeydi.

beyhude	ah u vahlar	duyusal	soyut	451	- Peki kızım, fakat şunu unutma ki, beyhude ah u vahlar hastayı ürkütür.
bıyıklı	herif	kişi	biçim	274	Koskoca bıyıklı, sakallı herif parmak kadar kızın yanında bağırmaya utanmaz mısın?
biçare	büyükannem	kişi	soyut	25	Biçare büyükannemde uyku durak bırakmamıştım.
	Perkal basması	nesne	soyut	41	Biçare Perkal basması kim bilir ne renklere girmişti?
	şeker	nesne	soyut	175	Sebepsiz ızdırabım bu biçare şekerden geliyormuş gibi, gayri ihtiyari, kutuyu yakaladım, kamaranın minimini penceresinden denize fırlattım.
	kadın	kişi	soyut	188	Lâkin, o biçare kadın da başına geleceği ne bilsin!
	çocuklar	kişi	soyut	235	Evet, bu biçare çocukları bir parça neşelendirmek, güldürmek için ne maskaralıklar yapıyorum.
	Munise	kişi	soyut	318	Hele biçare Munise, gözlerine inanamıyor, kendisini saraya girmiş zannediyor.
	kadın	kişi	soyut	345	Onun bir kere daha gözlerini açmadan ölmesi ihtimali, biçare kadına, o güzel tahammülünü yavaş yavaş kaybettiriyordu.
	kadıncağız	kişi	soyut	370	Fakat biçare kadıncağız, rolünü o kadar acemice oynuyor ki.
	eldiven	nesne	soyut	371	Bu biçare eldiven, birdenbire ateş almış gibi öyle bir dehşetle elini çekmesi vardı ki...
	kadın	kişi	soyut	377	Biçare kadın, dualar ediyor ve perde kapanıyor.
	kadınlar	kişi	soyut	394	Bu Burhanettin Bey, babasından kalan serveti birçok biçare kadınları iğfal etmek, birçok aile çocuklarını yakmak için israf etmiş bir ihtiyar çapkındır.
	resim	nesne	soyut	405	Biçare resim, şimdi çıplak kaldı.
	nefer	kişi	soyut	429	Birdenbire bu biçare nefere döndü:
	neferler	kişi	soyut	429	"Sevgili ayıcıklarım" dediği biçare neferlere muhabbeti, fakat bilmem niçin, bu muhabbeti, utanılacak bir şey gibi daima gizlemeye çalışıyor.
	iptidaiye hocası	kişi	soyut	437	Niçin o biçare iptidaiye hocası ömrünü sizin saadetinize vakfetmesin?
	muhacir	kişi	soyut	438	Hem de bir hatıra götürmeye, son bir defa başını çevirerek arkasına, arkasında bıraktığı şeylere bakmaya hakkı olmayan bir biçare muhacir gibi.
insan	kişi	soyut	441	Biz iki biçare insanız, iki derdi birleştirirsek, belki mesut oluruz diyordum, yanılmışım.	
göğüs	organ	soyut	448	Biçare küçük göğsü havasızlıktan bunaliyordu.	

biçare	sevgiler	soyut	soyut	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskarpinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...
	adam	kişi	soyut	480	Yarın karısı olacağım biçare adam, beni zambak gibi masum bir kız zannediyor, ne yanlış!
bildik	çehre	organ	biçim	135	Bu peçenin altından bildik çehresi çıkmasından ve beni söze tutmasından korkarak yolumu değiştirdim ve ağaçların arasına dalmaya çalıştım.
bitap	vücut	organ	soyut	540	Kâmran, kollarında gittikçe ağırlaşan bu bitap genç vücudun birdenbire canlandığını, bir hayal titreyişiyle kıvrandığını hissetti:
bitkin	hâl	kişi	yaşamsal	321	Sonra göğsümde tutuk nefeslerle yorgun, bitkin bir hâlde durdum.
	vücut	organ	soyut	342	Sözünün burasında bitkin vücudunun birdenbire çöktüğünü gördüm.
	kadın	kişi	yaşamsal	422	Elli yaşlarında kadar, hasta, bitkin bir kadın, bana dedi ki:
bodur	köpek	hayvan	boyut	10	Beni bir gün sokakta koşturan bodur bir kara köpeği...
	çam	bitki	boyut	368	Bin bir çeşit çiçek, ot, fidan saksı ile sözüm ona yabana süslenmiş, daha doğrusu döşenmiş, tefriş edilmiş olan bu bahçede dolaşırken, üçer beşer senelik sekiz on bodur çamdan ibaret yapma bir ormancıkta...
boğuk	feryat	duyusal	ses	154	Kalfa, boğuk bir feryat kopardı:
	köpek ulumaları	duyusal	ses	190	Yağmur pencereleri kamçılıyor, sokaktan boğuk köpek ulumaları geliyordu.
	hırıltılar	duyusal	ses	207	Sofada bir şeyler yıkılıp devriliyor, gecenin sessizliği içinde çocuk feryatları, boğuk hırıltılar, sille tokat seslerine karışıyordu.
	ses	duyusal	ses	237	İhtiyar kadın, baştan başa beyazlara bürünmüş, bir seccadenin üstünde kendinden geçmiş gibi, boğuk bir sesle bir şeyler okuyarak, iki yana sallanarak esma tesbihi çekiyordu.
	insan iniltisi	duyusal	ses	255	Yatağımdan doğrularak kulak verdim ve gecenin içinde boğuk bir insan iniltisi iştir gibi oldum.

boğuk	hıçkırık	kişi	ses	411	Fakat dudaklarımdan boğuk bir hıçkırıktan başka ses gelmedi.
	hıçkırıklar	kişi	ses	461	Ben, gözlerimde bir türlü durmayan yaşlar, tıkanan kuş yavruları gibi açık ağızda boğuk hıçkırıklarla titrerken, ihtiyar arkadaşım, pencereye döndü, karanlıkta ta uzaklara yumruğunu sallayarak:
bol	çarşaf	nesne	boyut	159	Ertesi gün mektubumu elimle postaya verdikten sonra, doğru Maarif Nezareti'ne gittim, arkamda Gülmisal Kalfa'nın bol çarşafı, yüzümde onun kalın peçesi vardı.
	para	nesne	ölçü	200	İsterseniz bol para da biriktirebilirsiniz.
	çarşaf	nesne	boyut	214	Belden büzmeli, bol siyah çarşafım, sınıksız peçemle genç olduğumu anlamamak mümkün değildi.
	elbise	nesne	boyut	497	Kalın, donuk Bursa ipeğinden - dışarı biçimi- bol bir elbise, boynunu, vücudunu geniş, hafif kıvrımlarla örtüyordu.
bomboş	(iç)	soyut	soyut	313	Başımın içi bomboştu.
	(memleket)	yer	yoğunluk	334	Memleket şimdi bomboş.
	(etraf)	yer	yoğunluk	508	Bomboş, dümdüz, tıpkı bir çöl gibi.
	(tabiat)	coğrafya	biçim	510	"Demin bu tabiatı bomboş, kendimi lüzumsuz bir insan gördüm..."
boncuk gibi	gözler	organ	biçim	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
boş	araba	nesne	yoğunluk	23	Bir gün kapıda bu doktoru bekleyen boş arabaya atlayarak hayvanları kamçılama, bir başka gün de kocaman bir çamaşır teknesini sürüye sürüye denize indirmiş, kendimi akıntıya salıvermişim.
	korku	soyut	soyut	47	Boş korku!
	(gönül)	soyut	soyut	142	Gönülüm boştu.
	lakırdılar	duyusal	soyut	191	Ne boş, ne zavallı lakırdılar!
	zamanlar	zaman	soyut	193	Hacı Kalfa, karısının tutumluluğu sayesinde kutu gibi bir ev yaptırmış, boş zamanlarında çocuklarının yardımıyla, bunu yeşile boyamıştı.
	(oda)	yer	yoğunluk	210	O sabah, uyandığım vakit, karşı odayı boş buldum.
	tarlalar	yer	yoğunluk	212	Araba, inişli yokuşlu dağ yollarına girmişti; kâh kurumuş sel çukurlarından geçiyor, kâh boş tarlaların, bozulmuş bağların kenarlarını takip ediyordu.
	sahra	yer	yoğunluk	289	Çekçek arabasının yanık sesiyle çingirakları boş sahra içinde titremeye başladı.

boş	(oda)	yer	yoğunluk	290	Güzel bir tesadüf eseri olarak mavi kuşlu odam yine boşmuş.
	sofa	yer	yoğunluk	291	Ben, böyle düşünürken boş sofada birden bire bir telaş uyandı.
	hayal	soyut	soyut	304	Onlar, aksiyon'u boş hayale tercih ediyorlar ve İstanbul'daki refah ve saadetlerini bırakarak kendi ihtiyarlarıyla Anadolu'yu uyandırmaya geliyorlar.
	günler	zaman	yoğunluk	319	Bütün boş günlerimi bu bahçede Munise ile koşmaca oynamak, ip atlamakla geçiriyorum.
	oda	yer	yoğunluk	326	Koridorda dolaşan nöbetçi hademeyi bir bahane ile aşağı göndererek muavinin boş odasına girdim.
	koridorlar	yer	yoğunluk	326	Nöbet gecelerimde herkes uyuduktan sonra boş koridorlarda, sessiz, karanlık yatakhanelerde dolaşmak çok hoşlandığım bir şeydir.
	(evler)	yer	yoğunluk	349	Evler boş, çarşılar kapalı.
	(güverte)	yer	yoğunluk	396	Güverte boştu.
	yer	yer	soyut	423	İki sene evvel, bir sonbahar akşamı, gönlümün içinde öldürülen küçüklerin boş yerini başkalarının çocuklarına verdim.
	şey	soyut	soyut	442	Dünyada kitaptan lüzumsuz, boş şey olmadığını söylüyor, kitap yazarlar gibi, okuyanların da hayatta hiçbir şey görmeden geçip giden budalalar olduğunu iddia ediyor.
	sahralar	yer	yoğunluk	480	Zeyniler Mezarlığı'nın karanlığında, rüzgârın sabahlara kadar haykırıp ağladığı uzun gecelerde, çekçek arabalarının ince sesli, yanık çingiraklarının titrediği boş sahralarda, Söğütlük bahçelerinin ılık iğde kokularıyla dolu yollarında, ben hep seninle yüz yüze, senin hayalinin kollarında yaşadım.
yer	yer	soyut	481	Beni, boş yere düşündürüp yormak için bir kastınız olmalı.	
boyalı	Meryem tablosu	nesne	renk	9	Duvardaki boyalı Meryem tablosunun altına asılmış guguklu saat durmadan yürüdüğü halde ben hâlâ yerimde sayıyordum.
	akrep resmi	nesne	renk	30	Kitaplardan birinde boyalı bir akrep resmi bularak makasla etrafını kestim, sonra bu kâğıt parçasını yemekhanede yakaladığım iri bir at sineğinin sırtına zamkla yapıştırdım ve akşam mütalaasında bir bahane ile hocamın yanına yaklaşarak kürsünün üzerine bıraktım.
	coğrafya haritası	nesne	biçim	63	İmtihan için boyalı bir coğrafya haritası hazırlıyordum.
	dudaklar	organ	renk	65	Boyalı dudaklarıma uymayacak ...

boyalı	Eyüp oyuncakları	nesne	biçim	153	Büyükannem sağken ara sıra yalıya gelir, bana boyalı Eyüp oyuncakları getirirdi.
	(yüz, göz)	organ	renk	310	İlle muallim kısmının öyle yüzü gözü boyalı sınıfa girmesi caiz değildir.
boz	renk	renk	renk	269	Mutlaka yine fena bir kelime söyleyeceğini anlatan sert bir kahkaha ile gülerken başını çevirince beni gördü, birdenbire durdu; boz renkli ceketi üzerinde kocaman siyah sakalını görebildiğim birisine:
bozuk	(notlar)	soyut	soyut	116	- Epeyce bozuk Ma Sör, dedim.
	Fransızca	duyusal	soyut	277	Sonunda bana anlatmamak için gayet bozuk bir Fransızca ile:
	keman	nesne	diğer	385	Bahçeden karışık, kadın erkek sesleri, kahkahalar, hafif hafif çığlıklar geliyor, bozuk bir kemanın akort edildiği iştiliyordu.
	(çehre)	organ	biçim	449	Çehreniz pek bozuk görünüyor, dedi.
	yollar	coğrafya	biçim	481	Kâmran, bozuk yollarda sarsılan arabanın köşesinde akşam rüzgârına karşı pardösüsünün yakasını kaldırmış, dalgın dalgın Marmara'yı seyrediyordu.
	yollar	coğrafya	biçim	486	Bu bozuk yollar, beni fena hâlde sarstı.
bön	tavır	kişi	karakter	473	Sonra yine eski halim sesi, bön, saf tavırla devam etti:
budalaca	kuzen	kişi	soyut	46	Galiba bizim budalaca kuzeni gözüne kestirmişti.
bulanık	çocuklar	kişi	karakter	246	Bu bulanık, durgun gözlü, karanlık ruhlu çocuklar da biraz düşünce, bir parça yaşamak zevki uyandırdığı hissedince seviniyorum.
	kadın, erkek çehreleri	organ	soyut	390	Birçok gözler, çehreler, rüyada görülmüş gibi karışık, bulanık kadın, erkek çehreleri.
bunak	asker	kişi	yaşamsal	473	Senin bunak bir askerin az buçuk çiğ kelimeleri karşısında bile renkten renge giren masum yüzün, ürkmüş elâ gözlerinle o fok balığının karşısında yalnız bırakmak!
burma	bıyık	organ	biçim	385	Bunların üstünde burma bıyıklı, çarpık omuzlu, kıvrıkcık saçlarının bir filozası gözünün üstüne kadar inen bir panayır palikaryası resmi vardı.
	bıyık	organ	biçim	420	Feride Hanım, insan burma bıyıklı delikanlılara da varır ama, bu debdebeyi bulamaz.
buruşuk	kağıt	nesne	biçim	141	Benim artık konuşmaya nihayet vermek istediğimi görünce bir buruşuk kağıt çıkardı.
	yanaklar	organ	biçim	156	Kalfayı dizlerimin üstüne oturtup hoplatarak, buruşuk yanaklarını çekiştirerek anlattım ki, o eller için şimdilik fazla bir tehlike yoktur.

buruşuk	kâğıtlar	nesne	biçim	162	Bir tanesi fark edilecek kadar titreyen elleriyle çantasının içinden buruşuk kâğıtlar çıkarıyor, birer birer yazıhanenin üstüne koyuyordu.
	(yüz)	organ	biçim	232	Nihayet, sınıfın en ehemmiyetli siması: Hafız Nuri, on yaşında imiş, fakat yüzü yetmişlik bir ihtiyar gibi buruşuk.
	el	organ	biçim	259	Muhtar Efendi de o dakikada işte böyle bir tehlike geçirdi ve sadece buruşuk elinin bir defa öpülmesiyle benden kurtuldu.
	avuçlar	organ	biçim	453	Bu zavallı buruşuk avuçlarının içinden küçük küçük buselerle öptüm, abasına ettiği bütün iyilikler için teşekkür ettim.
buzlu	cam	nesne	biçim	69	Buzlu camın arkasında kocaman bir baş gölgesi...
	camekân	nesne	biçim	163	İhtiyar hocanım, bu sefer beni, büyük bir kalem odasından buzlu bir camekânla ayrılmış, minimini bir hücreye soktu.
bücür	çocuk	kişi	boyut	194	Mirat; etli butlu ablasının tersine, çiroz gibi kuru, renksiz, бүcür bir çocuk.
	kız	kişi	boyut	360	Büyümüş de küçülmüş gibi kavruk, çürük dişli, бүcür, azametli bir kız.
bükük	boyun	organ	biçim	472	O, encümen odasını gözümün önüne getirdim; seni siyah çarşafınla, zavallı, sararmış çocuk çehrenle, bükük boynunla o fok balığının yırtıcı dişleri karşısında gördüm.
bülbül gibi	ses	duyusal	ses	482	Çalıkluşu'nun bülbül gibi sesini, gül yüzünü hatırladıkça hâlâ yüreğim sızlar.
bütün	hikâye	soyut	soyut	428	Halbuki o, bu sözleri bir araya toplaya toplaya bütün bir hikâye meydana çıkardı.
büyücek	(çocuklar)	kişi	boyut	225	Büyücekleri Garipler köyündeki erkek mektebine gönderiyoruz.
büyük	akasya	bitki	boyut	8	Göğsümü sıraya yaslayıp çenemi biraz yukarı kaldırdığım vakit pancurların arasından gökyüzünün bir parçasıyla bir büyük akasyanın yaprakları arasından tek bir apartman penceresi ve bir balkon parmaklığı görünürdü.
	yapraklar	bitki	boyut	11	Söylediğim göl içinde, büyük yapraklar arasında çıtırçıtlak çabalayışım kadar eski değil...
	ağaçlar	bitki	boyut	11	İçinde yapraklar, kenarında büyük ağaçlar varsa bu göl nasıl deniz kadar büyük olur, diyeceksiniz...
	göl	coğrafya	boyut	11	İçinde yapraklar, kenarında büyük ağaçlar varsa bu göl nasıl deniz kadar büyük olur, diyeceksiniz...
	adam	kişi	boyut	13	Bağırmaktan sesim kısıldığı zaman, günlerce büyük adam gibi, açlık grevi yaptım.

büyük	adam	kişi	boyut	14	Bu benim doğruluğumdan ziyade; onun bir daha benimle oynamamasından korktuğum için büyük bir adam gibi sır saklamaya alışmış olmamdadır.
	bahçe	coğrafya	boyut	18	Birçok günler büyük bir bahçede çocuklarla boğuştuğumu, Hüseyin'le beraber sokaklarda, deniz kenarlarında, cami avlusu gibi kubbeli yerlerde dolaştığımı biliyorum.
	insan	kişi	boyut	20	Merdiven tahtaları gıcırdadıkça bir büyük insan ihtiyatıyla yerimde durarak ağır ağır aşağı sofaya indim.
	çınar	bitki	boyut	24	Bir maymun çevikliğiyle bahçedeki büyük çınara tırmandım.
	taş	coğrafya	boyut	26	Köprüde tekrar bir arabaya binerek bitip tükenmez yokuşlardan çıktık, çarşılardan geçtik, sonra büyük bir taş binanın kapısı önünde durduk.
	(kişi)	kişi	boyut	28	Mektebin en büyüğü Sör Süperiyör'dü.
	felaket	soyut	boyut	29	Sör, büyük bir felaket haberi almış gibi ellerini başına götürerek :
	bahçe	coğrafya	boyut	40	Bu iki haftayı geçirmek için Kozyatağı'na gittiğim zaman kirazlar yetişmiş, büyük bahçenin caddeye bakan yüzünü baştan başa kaplayan kiraz ağaçları yemişlerle donanmış bulunurdu.
	suçlar	soyut	boyut	42	- Çünkü benim ağaca çıkmak, kiraz çekirdeği atmaktan çok daha büyük suçlarım vardır...
	kusur	soyut	boyut	42	Bana sorarsanız bu fukaralıktan daha büyük bir kusur...
	muhabbet	soyut	boyut	57	Mişel şimdi beni daha büyük bir muhabbetle kollarında tutuyordu:
	çınar	bitki	boyut	59	Bahçenin bittiği yerde komşu duvarına binmiş bir büyük çınar var...
	sebepl	soyut	boyut	62	Bir büyük sebep yokken Kâmrân, beni aramaya gelmiş olsun!
	iltifatlar	soyut	boyut	65	- Bunlar ne büyük iltifatlar Kâmrân Beyefendi, dedim, gerçi şokololar, fondanlar biraz kılıcımızın hakkı ama, ne de olsa insan mahcup oluyor...
	insan	kişi	boyut	66	O vakit haliniz ve ağırbaşlılığınızla büyük insanlara benzerdiniz gerçi, ama ne de olsa, bir çocuktunuz değil mi?
insanlar	kişi	boyut	67	- Ne yapalım, mademki çocuk hediyeleri makbule geçmiyor artık, bundan sonra büyük insanlara mahsus ciddi şeylerle hatırımızı sorarız, dedi.	
kız	kişi	boyut	76	Müjgân isminde benden üç yaş büyük bir de kızları vardır.	

büyük	(kişi)	kişi	boyut	79	Zavallı Müjgân, yaşı gibi boyu da benden büyük olduğu için kendisini taşımaya gücüm yetmeyeceğini zannediyordu.
	mesele	soyut	boyut	81	Hâsılı, korkak Müjgân bu hiçten şeyi âdeta büyük bir mesele yaptı...
	kaya parçası	coğrafya	boyut	83	Maamafih biraz sonra Müjgân yorularak büyük bir kaya parçasının üstüne oturdu; ben de yaklarının dibine çöktüm.
	ümitsizlik	soyut	boyut	88	Yolun bir yanında yıkık duvarlar, çitlerle çevrilmiş bahçeler, öte yanında o büyük ümitsizliğe benzeyen yelkensiz ve dumansız deniz var.
	ağaçlar	bitki	boyut	89	Akşamın alacakaranlığı ve yol kenarındaki büyük ağaçların gölgeleri arasında pek iyi seçilmemekle beraber başka türlü bir insan olduğu görülüyordu.
	taş	coğrafya	boyut	90	Ayağımı büyük bir taşın üzerine koyarak eğildim, iskarpinlerimin bağını çözdüm; sonra ağır ağır yeniden bağlamaya başladım.
	suç	soyut	boyut	99	Büyük suç!
	suç	soyut	boyut	99	Fakat, herhâlde hayvancığın sandal küreğiyle öldürülmesini icap ettirecek derecede büyük suç değil.
	gürgen ağacı	bitki	boyut	101	Arka bahçede, büyük bir gürgen ağacına asılı, bir kolan salıncağı vardı.
	(kişi)	kişi	boyut	116	Bu sene geçen seneden bir yaş daha büyüğüm.
	insan	kişi	boyut	127	Herkesin daima benden istemiş olduğu gibi bir büyük insan ağırbaşlılığıyla konuşmaya başladım:
	(kişi)	kişi	boyut	129	Hain adam, aralarında beni en büyük gördüğü için, ötekileri bırakıp beni kovalamaya başlamıştı.
	şey	soyut	boyut	152	Fakat, küçük hanımı bir gece misafir etmek şerefi onlar için o kadar büyük bir şeydi ki, sözlerimden şüphe etmediler.
	kalem odası	nesne	boyut	163	İhtiyar hocanım, bu sefer beni, büyük bir kalem odasından buzlu bir cemeânla ayrılmış, minimini bir hücreye soktu.
	şair	kişi	boyut	172	Sonradan, büyük bir şair olduğunu öğrendiğim o insan bana bakarken, benim için, bu aydınlığın başlamak üzere olduğunu hissediyordum.
	hareket	kişi	boyut	173	Kimse, artık ona, adına merhamet ve himaye denen büyük hareketi yapmaya cesaret edemeyecekti.
deniz	coğrafya	boyut	174	Vapur, vapurdaki insanlar, hatta Hüseyin, unutulmuş, büyük bir denizi uçarak geçen bir kuşun hayalinde ne kadar kalması mümkünse, bende de aşığı ...	

büyük	yüzsüzlük, arsızlık, terbiyesizlik	soyut	boyut	183	Dünyada bundan büyük yüzsüzlük, arsızlık, terbiyesizlik olmazmış.
	(kişiler)	kişi	boyut	196	"...Hani sanki, büyüklerin kulaklarına gitsin de, sana ettiklerinden utansınlar gibilerinden" diyordu.
	tehlike	soyut	boyut	198	Daha da dolaşacaktım, fakat kaybolmaktan daha büyük bir tehlike baş gösterdi.
	memur	kişi	boyut	205	Ben bunları öğrendikçe şaşırıyorum, saçlı sakallı bir büyük memurun, bu kadar safvetle beni aldatmasını bir türlü aklıma sığdıramıyordum.
	fedakarlık	soyut	boyut	217	O önde, ben arkada bahçeden geçtik, Maarif Müdürü Bey'in büyük fedakârlıklarla müceddeden ihya ettiği mektep binası da öteki evlerin eşiydi.
	(eren)	kişi	boyut	220	Zeyni Baba bunların en büyüğü.
	şey	soyut	boyut	222	Babacığım, senden büyük bir şey isteyeceğim.
	fedakarlık	soyut	boyut	224	Maarif müdürünün, büyük fedakârlıklarla yenileştirdiği dershaneyi şimdi, sabahleyin, daha iyi gördüm.
	fedakârlık	soyut	boyut	226	Büyük fedakârlıklarla meydana gelen levazımdan mühim bir kısmı da beş tane eski biçim hantal mektep sırasıydı.
	adam	kişi	boyut	230	Bu delikanlılar, büyük adam gibi ev işi görürler, kuyudan su çekerler, inek sağarlar, dağdan odun taşırlarmış.
	eğlence	soyut	boyut	235	Bu mihnet çekmiş, yaşlı başlı insanlara benzeyen yorgun çehreli, donuk gözlü kız çocuklarının en büyük eğlenceleri, bahçenin bir köşesine toplanıp ölüm, tabut, teneşir, zebani, kabir gibi korkunç kelimelerle dolu ilahiler okumaktan ibaret!
	insan	kişi	boyut	244	Vakitsiz ve haksız bir mihnete uğramış bütün çocuklar gibi, Munise'de de büyük bir insan hali var.
	(çocuk)	kişi	boyut	249	En büyüğü on iki yaşında.
	erkek	kişi	boyut	254	Vehbi, bugün büyük bir erkek kadar ciddi ve telaşlı idi.
	(kişiler)	kişi	boyut	254	Akşama doğru Vehbi'nin bu şüphesi büyüklere geçmeye başladı.
	ümit yeri	soyut	boyut	256	Zavallı çocuğun en büyük ümit yeri benmişim.
	adam	kişi	boyut	262	O, büyük bir adam gibi dudaklarını büzdü.
	(kişi)	kişi	boyut	262	- Sen, benden o kadar büyük değilsin ki abacığım, on dört, on beş yaşında.
	kararsızlık	soyut	boyut	265	Büyük bir kararsızlık içinde perişan oluyorum, yüzüz zalim, bu mektuplarda, kim bilir, bana neler söylemeye cesaret ediyordu?

büyük	projeler	nesne	boyut	276	- Azizim, büyük projelerim var.
	günah	soyut	boyut	281	Büyük bir günahı itiraf eder gibi, başını önüne eğerek utana utana söyledi:
	günah	soyut	boyut	281	Bu büyük günahı söylerken bütün vücudu titriyor, gözleri yaşla doluyordu.
	ihtiyatsızlık	soyut	boyut	282	Bu yaptığım, büyük bir ihtiyatsızlık, biliyorum.
	vazife	soyut	boyut	283	Üstüme aldığım büyük, çok büyük bir vazifeydi.
	vazife	soyut	boyut	283	Üstüme aldığım büyük, çok büyük bir vazifeydi.
	teselli	soyut	boyut	283	Ömrümün en büyük tesellisi bu olacaktı.
	Efendi	kişi	boyut	285	O sırada Büyük Efendi, B...ye defterdar olmuş ve aile, yalnız Harbiyeli oğlunu İstanbul'da bırakarak takımıyla buraya göç etmiş.
	hizmetler	soyut	boyut	305	Fakat ben, kendisinden merkezdeki Darümuallimat'ın Fransızca hocalığında daha büyük hizmetler yapabileceği kanaatindeyim.
	felaket	soyut	boyut	306	Zannedirim ki, bir genç kız için sevdiği bir nişanlının ölümünü görmekten büyük felaket olamaz.
	felaket	soyut	boyut	307	"Sana çok acırım Feride, bir genç kız için sevdiği bir nişanlının ölümünü görmekten büyük felaket olmaz!" dediğin zaman gözlerimi önüme indirerek kapadım:
	bahtsızlıklar	soyut	boyut	307	Ben bir genç kız için daha büyük bahtsızlıklar da biliyorum.
	teselli	soyut	boyut	307	Bir büyük tesellileri vardır onların, aradan aylar, yıllar geçtikten sonra, bir gece yabancı bir memleketin karanlık ve soğuk bir odasında yalnız kaldıkları vakit, o nişanlının çehresini göz önüne getirmek imkânına maliktirler:
	hanımlar	kişi	boyut	307	Yeni arkadaşlar görünüşte fena insanlar değil, talebem yaşça bana yakın, hatta zannedsem, bir kısmı benden büyük, akıllı hanımlar.
	bestekâr	kişi	boyut	317	- Büyük bestekârımızı tanıdığımıza çok memnun oldum efendim, dedim.
	şairler	kişi	boyut	318	Birkaç parça eserimde küçük bir meziyet varsa, o da Hâmit, Fikret gibi bazı büyük şairlerdeki ilahi melali samimi bir sesle ifade etmesinden ibarettir.
	emel	soyut	boyut	318	En büyük bir emelime daha kavuştum.
	kabahat	soyut	boyut	323	Dün, büyük bir kabahat işledim:
	teessür	soyut	boyut	324	Yüzünü yakından gördüğüm vakit, çocuğun büyük bir teessür içinde olduğunu anladım.
	talebeler	kişi	boyut	328	Hem daha fenası, büyük talebelerim yüzüme karşı da böyle "İpekböceği" demekten çekinmiyorlar.

büyük	talebeler	kişi	boyut	329	Muallimlerle büyük talebeler çarşaflarını atmak, açık saçık gezip eğlenebilmek için Müdür Efendi'yi güç bela kandırdılar, erkekler tarafına savdılar.
	talebeler	kişi	boyut	329	Genç hocalardan bazıları büyük talebelerle beraber bu ağaçlara kolan salıncakları kurmuşlardı.
	(kişi)	kişi	boyut	342	Ben de büyük değilim.
	günah	soyut	boyut	345	Düşündüğüm şey belki cinayet, belki bundan daha büyük bir günahı.
	zevk	soyut	boyut	352	Onların yavaş yavaş güneşte kuruması en büyük zevkimdir.
	hanımefendi	kişi	boyut	361	Ara sıra büyük hanımefendi, kızının muallimlerini konağa davet eder, ziyafet vermiş.
	abla	kişi	boyut	362	Nadide Hanım, büyük ablasının bir tezkeresini getiriyordu.
	eğlence	soyut	boyut	362	Yüzlerinden yalancı maskeleri sıyırmak, azametli gösterişler altında gizlenen çirkinlikleri, hiçlikleri meydana çıkarmak Çalikuşu'nun en büyük eğlencesiydi.
	kız	kişi	boyut	366	Mesela, paşanın büyük kızı, bana tabloları gösteriyordu; ben bunların adı şeyler olduğunu nazik ve üstü örtülü kelimelerle söyledikten sonra, bir köşede bir minyatür buluyor, salonda yegâne bir sanat eseri olan bu güzel şeyin niçin buraya atıldığını soruyordum.
	kız	kişi	boyut	368	Paşa'nın büyük kızı bana bahçeyi göstermek istemişti.
	kız	kişi	boyut	370	Nerime Hanım, paşanın büyük kızı:
	hanımefendi	kişi	boyut	373	Büyük Hanımefendinin gizli bir işareti üzerine salondakiler dışarı çıktılar.
	şeref	soyut	boyut	374	- Hanımefendi, bu, cariyeniz için büyük şeref.
	hanım	kişi	boyut	374	Büyük Hanım, birdenbire şaşırdı:
	düşman	kişi	boyut	375	"Munise" diyecektim, fakat dudaklarımdan yanlışlıkla başka bir isim, nefret ettiğim büyük düşmanımın ismi çıktı.
	talebeler	kişi	boyut	378	Mesela kışladaki zabitlerden, kahvedeki esnaftan tutunuz da, idadi mektebindeki büyük talebelere varıncaya kadar sizi uzaktan tanımayan, sizden bahsetmeyen yokmuş.
	vazife	soyut	boyut	378	Onu dedikodudan, iftiradan, daha sair lekelerden korumak bizim için en büyük vazifedir.
	insaniyet ve mürüvvet	soyut	boyut	379	Bu işte bana edeceğiniz en büyük insaniyet ve mürüvvet, asıl sebebi söylememek...
	hanım	kişi	boyut	380	Yalnız ara sıra teyzeme benzeyen bir büyük hanımla konuşuyorum.

büyük	insan	kişi	boyut	392	O zaman dikkat ettim, küçüğüm ağlıyor, hem de bir büyük insan gibi gözyaşlarını karanlıkta gizlemeye çalışarak:
	insan ızdırabı	soyut	boyut	392	Benden daha çok yaşamış, daha çok anlamış büyük bir insan ızdırabıyla başımı kollarının içine aldı, kulağıma eğilerek:
	memurlar	kişi	boyut	394	Büyük memurların gizli gizli yaptıkları gece eğlencelerinde kim ut çalacak, hatta oynayacak?
	yalnızlık	soyut	boyut	396	Halbuki bu gece sular bana çaresi, tesellisi olmayan büyük bir yalnızlık gibi göründü.
	yalnızlık	soyut	boyut	396	Bu büyük yalnızlığın kalbi vurur gibi ta derinlerden gelen sarsıntılarını dinleyerek defterime yazmaya başladım.
	hanım	kişi	boyut	396	Yalnız teyzeme benzeyen büyükhanıma uğradım, gözlerimi kapayarak son bir defa "Feride" diye adı söylemesini diledim.
	korku	soyut	boyut	409	En büyük korkum hizmetçilerden.
	kusur	soyut	boyut	409	Köşkün en büyük kusuru arı kovanı gibi işlemesi.
	kusur	soyut	boyut	409	Köşkün bundan daha büyük bir kusuru, Reşit Beyefendi'nin büyük oğlu Cemil Bey...
	oğul	kişi	boyut	410	Köşkün bundan daha büyük bir kusuru, Reşit Beyefendi'nin büyük oğlu Cemil Bey...
	kalfa	kişi	boyut	419	Büyük kalfa bir zamandan beri bana tuhaf tuhaf şeyler söylüyordu.
	adam	kişi	boyut	423	Üstlerine büyük adam gibi halim bir mahzunluk çöktü.
	fark	soyut	boyut	426	Zaten arada büyük bir fark yok, ha senin minimini maymuncukların, ha benim "sevgili ayıcıklarım!".
	kusur	soyut	boyut	427	İki büyük kusuruna rağmen, bu ihtiyar doktoru çok seviyorum.
	(kabahat)	soyut	boyut	428	İkinci kabahati bundan daha büyük.
	ihтимam	soyut	boyut	430	Çok büyük ihtimama ihtiyacı var.
	vaka	soyut	boyut	439	Bu büyük vaka için her günkü hastabakıcı gömleğim pek sade düşecek, yeni nişanlımı belki mahzun edecekti.
	(Allah)	soyut	boyut	450	Allah büyük, ümit kesilmez, dedi.
	hastalık	kişi	boyut	455	Bu, benim hayatta ilk büyük hastalığımdı.
	facia	soyut	boyut	476	Karşımda ölmek mecburiyetinden bu kadar sükûnla bahseden bu güzel çocuk yüzünden, gülmek için vesile arıyor gibi titreyen yaramaz dudaklardan daha büyük facia görmedim.
delilik	soyut	boyut	484	Aradan hiç olmazsa altı aylık bir zaman geçmeden beni görürse belki büsbütün hırçınlaşacak, vahşileşecek, daha büyük bir ...	

büyük	hürmetsizlik	soyut	boyut	495	- Fakat bu daha büyük hürmetsizlik Feride, seni menederim.
	sır	soyut	boyut	496	Bu benim büyük bir sırrım!
	adam	kişi	boyut	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
	ağabey	kişi	boyut	501	Maamafih ihtiyatı elden bırakmıyorlar, onlarda en eski zamanlardaki "büyük ağabey" ile "küçük kız kardeş" hislerini yeniden kuvvetlendirmeye çalışıyorlardı.
	dostluk	soyut	boyut	502	Kâmran'a en ziyade dokunan şey de, Feride ile Necdet arasındaki büyük dostluktu.
	ceviz (ağacı)	bitki	boyut	502	Çalığışu, yine onu, büyük cevizin altında sabah ziyafetine davet ediyordu.
	saadet	soyut	boyut	510	Şimdi, bu gül kuruşu çocuk çarşafı içinde titriyor gibi görünen nazik, küçük, güzel şeyi rüzgâra karşı bir parça himaye edebilmek inanılmayacak kadar büyük bir saadet veriyor.
	kardeş	kişi	boyut	519	Eski nişanlımla da barışmamı istiyor, bir gün onun, benim için belki bir büyük kardeş olacağını söylüyordu.
	zarf	nesne	boyut	521	Müjgân, atkısının içinden kırmızı mumlarla mühürlü bir büyük zarf çıkardı:
	zarf	nesne	boyut	522	İçinden bir mektupla ikinci bir büyük zarf çıktı.
	endam aynası	nesne	boyut	526	Yalnız, kendimi görmek için büyük endam aynasının önüne getirdikleri vakit, belli etmeden gözlerimi yumdum, o kadar.
büyükçe	beyin humması	kişi	boyut	455	Büyükçe bir beyin humması geçirmişim.
büyüküklü küçüküklü	çocuklar	kişi	boyut	501	Müjgân'ın üç yaşındaki kızıyla ondan biraz büyük olan Necdet'ten, on yedisini bitiren Nermin'e kadar büyüküklü küçüküklü bütün çocuklar, ona bent olmuşlardı; sabahtan akşama kadar eteklerini bırakmıyorlar, köşkü şenliğe, kahkahaya boğuyorlardı.
büzmeli	gömlek	nesne	biçim	182	Yüzüne sular, sarkeler sürüyorlar, boynundan büzmeli fanila gömleğini gevşeterek, pire ısırıklarıyla benekli göğsünü ovuşturuyorlardı.
cadaloz	teyzeler	kişi	karakter	46	O, böyle kepezeliklerden çekinme bile benim cadaloz teyzelerimde, yavrularını öyle acemi çaylağa kaptıracak göz var mı?

cahil	Çerkez	kişi	yaşamsal	157	Cahil bir Çerkeze yeni mektep usullerini nasıl anlattırısın?
	Çalıkıuşu	kişi	yaşamsal	222	Ben, küçük, cahil bir Çalıkıuşu'ndan başka bir şey değilim.
	kadınlar	kişi	yaşamsal	366	Hele o görgüsüz, cahil kadınlara kendisini adam diye satan, gülünç Fransızcasıyla övünen Beyoğlu kokonasını dünyaya geldiğine pişman ettim.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	380	"İdaresiz" deyiniz, "Elinden iş gelmiyor, cahil" deyiniz, "Asi" deyiniz, ne dersenez deyiniz, Müdire Hanım, size hatırım kalmaz.
	kız	kişi	yaşamsal	479	Ben küçük, cahil bir kızım.
cam	küpeler	nesne	malzeme	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskarpinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...
camekânlı	kalem odası	nesne	biçim	167	Camekânlı kalem odası arasındaki kapıdan, ufak tefek, cılız bir genç göründü:
can sıkıcı	memleket	yer	soyut	224	Görüyorum ki, alışmaya, hatta bu karanlık ve can sıkıcı memleketi biraz daha benimsemeye ve sevmeye başlamışım!
can sıkıntısı	memleket	yer	soyut	253	Ne iyi şey, demek yaprakları bile siyah görünen bu karanlık ve can sıkıntısı memleketin asıl baharı kış aylarında başlıyor.
canavar	(kız)	kişi	karakter	104	O canavarla başa çıkamazsın, bir yerini kırar, diye bağıırıyordu.
candan	arkadaş	kişi	soyut	386	- Müsaade ederseniz kulunuz da candan bir arkadaşı, bir velinimeti takdim edeyim: Binbaşı Burhanettin Bey.
canım	şekerler	nesne	soyut	68	Ah, canım şekerler...
canlı	gözler	organ	soyut	216	Meşin gibi sert, esmer yüzünün buruşukları arasında inanılmayacak kadar taze ve canlı gözleri, bembeyaz dişleri vardı.
	oyuncak	nesne	yaşamsal	259	Fakat, işte bunların hiçbirine hacet kalmıyor, Munise bir canlı oyuncak gibi kollarıma bırakılıyordu.
	yüz	organ	soyut	269	Dolgun beyaz bıyıkları, kalın kaşları, canlı ve sevimli bir yüzü vardı.
	(kişi)	kişi	soyut	330	Şeyh Efendi, bugün çok canlı ...

canlı	ızdırıp	soyut	soyut	363	Bu gözler, gülmeseler, canlı bir ızdırıp gibi büyük ve derin görünecekler.
	vücut	organ	yaşamsal	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
	mahluk	nesne	yaşamsal	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
cara*	cız*	kişi	renk	238	- Var ama, o cara cız, onu da çoban Hasan'a veririz.
cazibeli	kadın	kişi	soyut	479	Senin Sarı Çiçeğin -taş atmak için söylemiyorum Kâmrân, inan bana, mademki seni mesut etti, ben hayalimde onunla barışıyorum- kim bilir ne kadar cazibeli bir kadındı?
cennet gibi	yer	yer	biçim	199	Havası, suyu güzel, menazır-ı tabiiyesi ferah-feza, ahali haluk ve müstakim, cennet gibi bir yer.
cesur	(adam)	kişi	karakter	51	Korku onu cesur ve çevik yapmıştı.
	(kişi)	kişi	karakter	138	Fakat biraz cesur olmazsam onun dediğini yapacağımı, kaçacağımı hissettim.
	(kişi)	kişi	karakter	138	Cesur olmak lazım.
	(tavır)	kişi	karakter	138	Kadın benim bu cesur tavrım karşısında biraz kendini topladı ve bir sual sordu:
	(kız)	kişi	karakter	159	Nezaret kapısını buluncaya kadar cesur ve neşeliydim.
cevherli	(iç)	soyut	soyut	312	Siz onun heybetine bakmayın; parmak kadar görünür ama, içi cevherlidir maşallah.
cılız	gürgenler	bitki	boyut	88	Seyrek fasılalarla birbirinden ayrılan cılız gürgenlerin ince, titrek gölgeleriyle beraber yolun tozları üzerine kuru yapraklar dökülüyor.
	misafir	kişi	boyut	162	Müdür, sinirli bir istihfafla dudaklarını büktü; köşede oturan cılız bir misafire başını salladı:
	genç	kişi	boyut	167	Camekânlı kalem odası arasındaki kapıdan, ufak tefek, cılız bir genç görüldü:
	kedi yavrusu	hayvan	boyut	223	Elime geçirdiğim taze bir yaprağı yanağıma, dudaklarıma sürüyor, bahçede bulduğum cılız bir kedi yavrusunu göğsüme bastırıyor, nefeslerimle ısıtıyordum.

cılız	kavak ağacı	bitki	boyut	285	Son fırtınanın devirdiği cılız bir kavak ağacının gövdesine oturduk, Munise'yi aramıza aldık.
	kadıncağız	kişi	boyut	309	Öksürmeden lakırdı söyleyemeyen orta yaşlı, cılız, hasta yüzlü bir kadıncağız.
	kadın	kişi	boyut	324	Bu cılız, hastalıklı kadında öyle bir âmirane eda vardı ki, ben bile titredim.
	çiçekler	bitki	boyut	329	Taşın kovuklarında bitmiş cılız sarı çiçekleri koparıp ayaklarının altından geçen suya atıyor, dalgın dalgın düşünüyordum.
	badem ağacı	bitki	boyut	336	Alay olsun diye sokaktan üç dört kırmızı kâğıt fener aldırılmış, cılız bir badem ağacının sofrası üzerine eğilen dallarına asmışım.
	çiğdemler	bitki	boyut	439	Bahçede cılız çiğdemler yetişmişti.
	çiğdem	bitki	boyut	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	ağaç	bitki	boyut	508	Yanında bitmiş cılız bir ağaç, mütemadiyen çırpınıyor, sıksa kollarını sallıyordu.
ciddi	ses	duyusal	karakter	50	Ben gülmeyi kestim; ciddi bir sesle:
	tavır	kişi	karakter	52	Benim bu sözlerim karşısında o da değişti, ciddi bir tavır alarak durdu:
	şeyler	soyut	karakter	67	- Ne yapalım, mademki çocuk hediyeleri makbule geçmiyor artık, bundan sonra büyük insanlara mahsus ciddi şeylerle hatırlamızı sorarız, dedi.
	cevaplar	soyut	karakter	78	Yabancı kadınlara kompliman yaparken, suallerine ciddi ve nazik cevaplar vermeye çalışırken, kendimi misafirlik oyununu oynayan bebeklere benzetiyordum.
	(kız)	kişi	karakter	110	Ciddi ve ağırbaşlı olmalısın.
	(Vehbi)	kişi	karakter	254	Vehbi, bugün büyük bir erkek kadar ciddi ve telaşlı idi.
	emirler	soyut	karakter	443	Munise'ye öyle ciddi emirler veriyordu ki, gülmekten bayılıyordum:
	teessür	soyut	karakter	465	Gayet ağır, ciddi bir teessürle:
çiğerpere	evlatçıklar	kişi	soyut	189	Ne vaktiyle yalvara yakara aldığı karısı, ne çiğerpere evlatçıklarını gözü görüyor, onları ters yüzüne Manastır'a çevirmek için ısrar ediyormuş.

cüretkâr	gözler	organ	soyut	370	Fotoğraf çektirir gibi, iki çam ağacının arasında, başı yüksek, vücudu dik, parmakları birbirine yapışmış duruyor, ince bıyıklarının altında, yarı açık dudaklarının içinde dişleri, cüretkâr gözleri parlıyordu.
	sükûn	soyut	soyut	371	Genç zabıt, o güzel ve cüretkâr sükûnunu muhafaza edemedi.
cüretli	ses	duyusal	soyut	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
çalışkan	kız	kişi	soyut	38	Mişel isminde çalışkan bir kız kalın kafalı bir arkadaşına Roma tarihini müzakere ettirmek için sörden müsaade almış, en arka sıraya çekilmişti.
	talebe	kişi	soyut	116	Zaten, pek öyle akli başında, çalışkan bir talebe değildim.
	insanlar	kişi	soyut	354	Vefakâr, çalışkan, hayatlarından memnun, munis ve sade insanlar.
çamurlu	havalar	coğrafya	biçim	225	Sadece yağmurlu, çamurlu, karlı havalarda biraz zorluk çekiyorlar.
çamursuz	havalar	coğrafya	biçim	225	- Onlar yola alıştı, çamursuz havalarda bir saate bile kalmadan giderler.
çapkın	(kişi)	kişi	karakter	210	Ha çapkın seni!
	mülazım	kişi	karakter	378	Bilmem kimden duymuşlar, çapkın bir mülazım, sokakta çocuğa para vererek kordelayı elinden almış.
	sarılışlar	kişi	karakter	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
çaresiz	karanlık	soyut	soyut	337	Onların renkli ışıklarıyla beraber içimdeki neşenin de sararıp solduğunu, gönlüme derin, çaresiz bir karanlığın inmeye başladığını hissediyordum.
	mağlubiyet tevekkülü	soyut	soyut	512	Kâmran, onun birkaç defa derin derin içini çektiğini, ilk önce vahşileşen gözlerine birdenbire çaresiz bir mağlubiyet tevekkülü düştüğünü gördü.
çarpık	kerevet	nesne	biçim	218	Eskilikten delik deşik olmuş kirli kaplamalar, yağmurdan çürümüş, tahtaları sarkmış simsiyah bir tavan, bir köşede içine kırık dökük konmuş ocak, ötede çarpık bir kerevet.

çarpık	sofa	yer	biçim	269	Burası, iki basık oda ile merdivenli, çarpık bir sofadan ibaret viran bir hayrat.
	kerevet	nesne	biçim	273	Çarpık bir kerevetin üstünde, vücudu ve yüzü bir asker yağmurluğuyla örtülü bir adamcağız yatıyordu.
	omuz	organ	biçim	385	Bunların üstünde burma bıyıklı, çarpık omuzlu, kıvrıkcık saçlarının bir filozası gözünün üstüne kadar inen bir panayır palikaryası resmi vardı.
çarpık çurpuk	(yazı)	nesne	biçim	147	- Yazım pek çarpık çurpuk da meşk yazıyorum Hacı Kalfa, dedim.
çarşafı	kız	kişi	biçim	451	"Munise, artık çarşafı bir genç kız oluyor" diye iki hafta evvel ona sarı yaldızlı bir karyola almış, bir bebek yatağı hazırlar gibi özene, bezene muslinlerle süslemiştim.
çatık	çehre	organ	biçim	169	Müdür-i Umumi, çatık çehresine bir kat daha dehşet veren bir siyah gözlük takmış, önünde duran bir yığın kâğıdı birer birer imzalayıp yere fırlatıyor, ak bıyıklı bir kâtip namaz kılar gibi eğilip doğrularak onları topluyordu.
	yüz	organ	biçim	260	Neşemiz, ihtiyar kadının çatık yüzünü bile güldürmüştü:
	(çehre)	organ	biçim	448	Maamafih, çehresi çatık, gözleri düşünceliydi.
	(kaş)	organ	biçim	463	Yukarı çıktığı vakit, yüzü kırmızı, kaşları çatıktı:
çatkın	çehre	organ	biçim	31	Çatkın bir çehre ile üzerime yürüyor, gözlerini açıyor, bağıırıyordu.
	çehre	organ	biçim	131	Daha fenası Besime teyzem de matmazelle beraberdi ve çatkın çehresi, münakaşa uzarsa ondan yana çıkacağını gösteriyordu.
	çehre	organ	biçim	146	O, çatkın çehresini daha da çatıyor:
	çehre	organ	biçim	377	Bu akşam, mektep tatilinde Müdire Hanım beni odasına çağırdı, çatkın bir çehreyle şu sözleri söyledi:
	çehre	organ	biçim	393	Bu hanımın sakin ciddiyeti, çatkın çehresi beni daima biraz korkutmuş, kalbimi açmaya mani olmuştur.
çatlak	ses	duyusal	ses	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
	ses	duyusal	ses	402	Köşedeki koltuktan çatlak bir ses geldi:
çekik	gözler	organ	karakter	54	Üzeri sazdan köşkler, çekik gözlü Japon kızlarıyla süslenmiş şemsiyemi yere, tozların içine düşürdüğüm zaman almıyor(dum).

çekik gözlü	Japon kızları	kişi	biçim	54	Üzeri sazdan köşkler, çekik gözlü Japon kızlarıyla süslenmiş şemsiyemi yere, tozların içine düşürdüğüm zaman almıyor(dum).
çengelli	iğne	nesne	biçim	496	Bir çengelli iğne ile boynuna iliştiirdiği kırmızı yün atkıyı çıkardı.
çerden çöpten	insan	kişi	biçim	158	Zayıf, mini mini, çerden çöpten bir insan.
çeşit çeşit	insanlar	kişi	cins	93	Onunla görüştürmek için eve çeşit çeşit insanlar çağırıyor ve hemen her gün uzun bir araba gezintisine yahut yerlilerden birinin bağ ve bahçesine davete götürüyordu.
	insanlar	kişi	cins	482	Çeşit çeşit insanlar gördün; davul, zurna dinledin; köçek, pehlivan seyrettin; ben, kendi payıma müthiş eğlendim; fakat sen eğlenmedin.
çetin	yardımcı	kişi	karakter	243	Munise'ye kendi gibi küçük fakat çetin bir yardımcı çıkmıştı: Küçük Vehbi.
çevik	(adam)	kişi	karakter	51	Korku onu cesur ve çevik yapmıştı.
	hareket	kişi	biçim	104	Çevik bir hareketle ceketini çıkardı.
çıkıntılı	sofalar	yer	biçim	160	Girintili, çıkıntılı sofalar, binanın alt başından üst başına kadar acayip acayip merdivenler, bu sofalarda, bu merdivenlerde bir alay insan.
çılgın	(kişi)	kişi	karakter	76	Ben ne kadar çılgın ve yaramazsam, o, o kadar ağırbaşlıdır.
	sürat	soyut	soyut	105	Kuvvetle dizlerimi bükerek salıncağa çılgın bir sürat verdim.
	insan	kişi	karakter	130	Ben bu aşçı kadar çılgın ve aksi insan görmedim.
	tesir	soyut	soyut	174	Denizin bendeki bu çılgın tesirine rağmen, güvertede kalmaya tahammül edemedim, vapur Sarayburnu'nu dönerken, kamarama indim; Şahap Efendi'nin getirdiği kutu, bavulumun üzerinde duruyordu.
	arzu	soyut	soyut	257	Bu çılgın arzum, Hatice Hanım'ın dudaklarından çıkacak kelimeye bağlıymış gibi, titreye titreye ellerimi uzatıyor, boynumu büküyordum.
	neşe	soyut	soyut	329	Bu yüzlerce kız çocuğunun çılgın neşesi, sevinci bana dalgın, yorgun bir hüzünden başka bir şey vermiyordu.
	rüyalar	soyut	soyut	430	Yaralandığı günden beri, kim bilir, kaç defa kendini kaybetmiş, hastalığı, ateşi, ona ne çılgın rüyalar vermişti.

çılğın	hayal	soyut	soyut	500	Gözlerinin önünde çılğın bir hayal uyanıyor; Feride'yi utancından dalga dalga kızaran yanaklarında yarı kapalı elâ gözlerinden dökülmüş yaşlar, masum çocuk dudaklarında yalvarmaya benzer ürpermelerle bu ihtiyarın kollarında hırpalanıyor görüyordu.
çıplak	çocuk heykeli	nesne	biçim	18	Yalımızın arkasındaki korulukta bir taş havuz, bu havuzun kenarında, kolları omuz başlarından kopmuş çıplak bir çocuk heykeli vardı.
	ayaklar	organ	biçim	79	Fakat çıplak ayaklarımla suyun içinde yürüdüğümü görünce çıldırarak gibi oldu.
	bacaklar	organ	biçim	80	Hele ben, diz kapaklarıma kadar çıplak bacaklarım, elimde çoraplarımla insan içine çıkacak hâlde değildim.
	at	hayvan	biçim	86	Hatta bir aralık çıplak ata binmeye uğraşarak ufak bir tehlike de geçirmiştım.
	(bacaklar)	organ	biçim	87	Evet, on beş yaşında, kendi nazik tabirleri üzere "at anası gibi" bir kızın baş açık, bacaklar çıplak, üst baş darmadağınık, işçiler, yanaşmalar arasında hoyratlık etmesi ayıptı, bunu ben de biliyorum ama, bir türlü kendime lakırdı anlatamıyordum.
	ayak	organ	biçim	96	Bu esnada yanımdan çıplak ayakla bir balıkçı geçiyordu.
	ayaklar	organ	biçim	145	Her zaman beyaz bir önlükle dolaşan Hacı Kalfa, bugün arkasına dört peşli bir eski zaman entarisi giymiş, çıplak ayaklarıyla tahtaları silerken düşmemek için eline kocaman bir sopa almıştı.
	ayaklar	organ	biçim	153	Kendisi kınalı kaşlarının üstünde bir başörtüsü, çıplak ayaklarında hamam nalınlılarıyla evinin taşlığını yıkıyordu.
	baş	organ	biçim	193	Fakat o, burnunun, gözünün hususiyetlerinden değilse bile, yuvarlak ve çıplak başından, pos bıyıklarından, beyaz önlüğünden kendini tanıdı ve ustalığıma hayran oldu.
	ağaçlar	bitki	biçim	208	Dağınık saçlarım, çıplak ayaklarımla odadan fırladım ve feci bir dayak vakasıyla karşılaştım.
	baş	organ	biçim	208	Merdiven aralığında Hacı Kalfa'nın çıplak başı parladı.
bacaklar	organ	biçim	208	Fakat zabıt, Hacı Kalfa'nın karnına çizmeli ayağıyla öyle bir tekme savurdu ki, biçare âdeta kocaman bir futbol topu gibi havaya fırladı ve aralık kapıdan sırtüstü odama yuvarlanarak çıplak bacakları havaya kalktı.	

çıplak	kafa	organ	biçim	208	Yoksa, çıplak kafa, kocaman bir bal kabağı gibi tahtalara çarpıp patlayacaktı.
	ayak	organ	biçim	212	Seyrek fasılalarla tek tük köylülere, yorgunluktan inler gibi sesler çıkaran kağnılara, sırtlarında çalı demetleri taşıyan çıplak ayaklı kadınlara tesadüf ediyorduk.
	bahçeler	yer	biçim	213	Aşağıda, akşamın alaca karanlığı içinde kapkara bir servilik, etrafı çitle çevrilmiş, çıplak bahçeler arasında tek tük kulübeler, tahta evler görünüyordu.
	ayak	organ	biçim	214	Böyle olduğu hâlde Muhtar Efendi, beni fazla süslü bulmuş olacak ki, tuhaf tuhaf baktı, sonra ineğini çıplak ayaklı bir çocuğa teslim ederek önümüze düştü.
	ayaklar	organ	biçim	227	Başları, eski püskü bez parçalarıyla sımsıkı kundaklanmış, çıplak ayaklarındaki nalınları şıkırdata şıkırdata dershanenin kapısına kadar geliyorlar, orada nalınlarını çıkartarak yan yana diziliyorlardı.
	(ayaklar)	organ	biçim	239	Ayakları çıplak, saçları darmadağınmıktı.
	kollar	organ	biçim	319	Başında kır çiçeklerinden bir çelenkle, çıplak kollarında keçisiyle karşımda oturmak ona pek güç geliyor.
	(ayaklar)	organ	biçim	352	Fakat ayaklarım çıplak, arkamda açık bir beyaz gömlek.
	(göğüs)	organ	soyut	450	Göğsü çıplak, başı açık, kolları sıvalıydı:
	kol	organ	soyut	452	Birisinin, ipek örtüler içinden küçüğümün çıplak kolunu çıkardığını, ona bir iğne yaklaştırdığını gördüm.
	kol	organ	soyut	453	Cesaret edemedim, yalnız çıplak kolunu tuttum.
	kollar	organ	soyut	478	Ağaçların çıplak kollarından döktüğü bu yapraklardan bazılarını rüzgâr, pencereden içeriye defterimin sararmış yaprakları üzerine savuruyor.
	tepecik	coğrafya	biçim	507	Çıplak bir tepeciğin kenarında kocaman bir kaya kovuğu gördü.
	ayaklar	organ	soyut	511	Çocuk çıplak ayaklarıyla yanlarında koşuyor, kuru eliyle Feride'nin eteklerini oksuyordu.
çırılçıplak	çabalayış	kişi	biçim	11	Söylediğim göl içinde, büyük yapraklar arasında çırılçıplak çabalayışım kadar eski değil...
çiçek bozuğu	çocuk	kişi	biçim	232	On yaşında, iskelet gibi kuru, çiçek bozuğu, süzgülü kirli çehreli, küçük dişli bir çocuk: Aşur.

çiçekli	bahçe	yer	biçim	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
	bahçe	yer	biçim	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
çiğ	kelimeler	duyusal	soyut	272	Bu kaba saba asker doktorunun çiğ kelimeleri, gürültülü kahkahaları altında derin bir rikkat sezmeye başlıyordum.
	kelimeler	duyusal	soyut	473	Senin bunak bir asker az buçuk çiğ kelimeleri karşısında bile renkten renge giren masum yüzün, ürkmüş elâ gözlerinle o fok balığının karşısında yalnız bırakmak!
çini	mavi	renk	renk	161	Siyah yün çarşafını çenesinin altından iğnelemiş, çini mavi gözlü bir ihtiyar kadını gözüme kestirdim, yanına yaklaşarak halimi anlattım.
	mavi	renk	renk	163	Bu sualı, yine o çini mavi gözlü hanım soruyordu.
	soba	nesne	malzeme	316	Muallim odasında kocaman bir çini soba yanıyordu.
çipil	gözler	organ	biçim	352	Komşu alay imamı Hafız Kurban Efendi, ablak yüzünde iki cami kandili gibi parlayan yuvarlak, çipil gözleriyle bana bakmıyor mu?!
çirkin	Hüseyin	kişi	soyut	22	Maamafih zavallı pis ve çirkin Hüseyin'in bana Beyrut'a çıkar çıkmaz gönderdiği bir kutu hurma, hiddetimi yatıştırır gibi olmuştu.
	(kız)	kişi	soyut	42	- Siz çirkin misiniz kızım? dedi.
	(kız)	kişi	soyut	56	Beni çirkin mi buluyorsun?
	(kız)	kişi	soyut	56	Çirkin değil...
	kuş	hayvan	soyut	60	Kaba, çirkin bir kuş...
	(kız)	kişi	soyut	83	- Sen çirkin misin abla? Dedim.
	(kız)	kişi	soyut	83	- Ne çirkin, ne güzel!
	vazife	soyut	soyut	140	Beni bu çirkin vazifeyi üstüme almaya sevk eden şu ki, zaten hasta olan bu içli kadının ölmesinden korkuyorum.
	süs ve gurur maskeleri	soyut	soyut	367	Bu çirkin süs ve gurur maskelerini attıktan sonra ruhların asıl çehresini gösterdiler.
	aşk sahneleri	soyut	soyut	387	İki yabancınn önünde, sinemadaki o çirkin aşk sahnelerinden birini oynar gibi çekinmeden, utanmadan baş başa...
çizgili	mektep defteri	nesne	biçim	143	Fakat beklemekten usanarak odama geldiği ve masamın üstünde çizgili mektep defteri yaprağına karalanmış şu birkaç satırı gördüğünüz zaman herhâlde ...

çizmeli	ayak	organ	biçim	208	Fakat zabıt, Hacı Kalfa'nın karnına çizmeli ayağıyla öyle bir tekme savurdu ki, biçare âdeta kocaman bir futbol topu gibi havaya fırladı ve aralık kapıdan sırtüstü odama yuvarlanarak çıplak bacakları havaya kalktı.
çocuk	(kişi)	kişi	zaman	52	Artık eskisi kadar çocuk değilim...
	(kişi)	kişi	zaman	82	- Şunu demek istiyorum ki artık eskisi kadar çocuk değiliz abla...
	(kişi)	kişi	zaman	85	Ben daha çocuğum.
	gözler	organ	zaman	256	Ah, şu çocuk gözlerindeki minnet!
	(kişi)	kişi	zaman	309	- Sen bayağı çocukmuşsun, be kızım.
	çehre	organ	zaman	472	O, encümen odasını gözümün önüne getirdim; seni siyah çarşafınla, zavallı, sararmış çocuk çehrenle, bükük boynunla o fok balığının yırtıcı dişleri karşısında gördüm.
	(tabiat)	coğrafya	soyut	493	Kabahat senin, evli barklı oldun, hâlâ tabiatın çocuk, hatta yüzün bile çocuk.
	(yüz)	organ	zaman	493	Kabahat senin, evli barklı oldun, hâlâ tabiatın çocuk, hatta yüzün bile çocuk.
	dudaklar	organ	zaman	500	Gözlerinin önünde çılgın bir hayal uyanıyor; Feride'yi utancından dalga dalga kızaran yanaklarında yarı kapalı elâ gözlerinden dökülmüş yaşlar, masum çocuk dudaklarında yalvarmaya benzer ürpermelerle bu ihtiyarın kollarında hırpalanıyor görüyordu.
	(kişi)	kişi	zaman	510	- Sana vadederim, Feride, ancak Nermin o kadar çocuk ki...
	gözler	organ	zaman	332	Islak kirpikleri arasında, o masum çocuk gözleriyle derin derin bana baktı, sonra tekrar başını tamburuna dayayarak yeni bir şarkıya başladı:
	gözler	organ	zaman	434	Sevda, çocuk gözlerinden uyku gibi akar.
çocuk büyük	insan kümesi	kişi	zaman	329	Şurada bir iptidai mektebi mızıka ile marş okuyor, ötede bir alay genç kız, itişe kakışa, çığılık çığılığa top, yahut esir almaca oynuyor, daha ileride çocuk büyük karmakarışık bir insan kümesi manzume okuyan, yahut nutuk söyleyen bir çocuğu alkışlıyordu.
çocukça	bahaneler	soyut	soyut	115	Bu sene de dersler çok sıkı, yolunda çocukça bahanelerle inat ediyordum.
	sebepler	soyut	soyut	282	Biçare; hâlâ inanamıyor, korka korka gözlerime bakıyor; herkesin nefretle, lanetle andığı bu kadını sevmediğine beni inandırmak için, çocukça sebepler arıyordu.

çocukça	şeyler	soyut	soyut	382	Zaten benim bahaneler de öyle çocukça şeylerdi ki, yukarıda da söyledim ya, Nazmiye, çok şeytan bir kız!
çocuklu	kadın	kişi	yaşamsal	511	Yol üzerinde çocuklu bir dilenci kadına tesadüf ettiler.
çökük	gözevleri	organ	biçim	191	Manastırlı komşumun katmerli düzgünleri, kazan kulplu rastıkları, çökük gözevlerini korkunç bir halka ile saran kuyruklu sürmeleri, bende evvela bir tikslenme hissi uyandırmıştı.
çürük	diş	organ	yaşamsal	360	Büyümüş de küçülmüş gibi kavruk, çürük dişli, bücür, azametli bir kız.
	tahtalar	nesne	biçim	486	On sen evvel yine böyle bir ağustos sonu akşamında buraya kadar gelmiş, çürük tahtaların üstüne oturarak ayaklarını sallamıştı.
dağ gibi	oğlan	kişi	boyut	422	- Kızım, birbirinden tam üç ay fasıla ile dağ gibi iki oğlumu kara toprağa verdim.
dağınık	saçlar	organ	biçim	105	Dağınık saçlarının arkasından, pırl pırl yanan yeşil gözleri bende garip bir kin, bir zulüm meyli uyandırıyor.
	saçlar	organ	biçim	176	Hafif bir sabah rüzgârı, karyolanın örtülerine, dağınık saçlarıma vuran güneş ışıklarını sarı pullar gibi titretiyor, parça parça dağıtıyor.
	saçlar	organ	biçim	208	Dağınık saçlarım, çıplak ayaklarımla odadan fırladım ve feci bir dayak vakasıyla karşılaştım.
	hatıralar	soyut	soyut	456	Kulaklarımda ziya süratiyle aşılıp mesafelerin rüzgârları hışıldıyor, gözlerimde havanın en yüksek tabakalarında görülmüş dumanlı memleketlerin dağınık, sönük hatıraları titriyor.
	eşya	nesne	biçim	470	Penceresini açtım, dağınık birkaç eşyasını düzelttim.
	uçlar	fiziksel	biçim	497	Bu saçlar o kadar sıkı örülmüştü ki, şakaklarının derisini geriyor, kaşlarının dağınık uçlarını biraz yukarıya kaldırıyor, daha şeffaf ve nazik görünen teninde ince mavimsi damar gölgeleri meydana çıkarıyor.
dal gibi	boyun	organ	boyut	232	Çenesinin altında yeni kapanmış bir sıracaya yarısı ki, dal gibi boynunun çıplak kalmasına sebep olmuş.
dalgalı	yeşillik	coğrafya	biçim	319	Bu dalgalı yeşillik içinde gelincikler, taze yaralar gibi kaniyor.
	saç kümeleri	organ	biçim	415	- Nafile ne olursa olsun, ben mebusumdan vazgeçemem diyerek yaklaştım, albümün üstüne, birbirine karışan dalgalı saç kümeleri arasından başımı uzattım.

dalgın	hayranlık rolü	soyut	soyut	67	Cevap vermeye mecbur olmamak için ellerimi bir dua vaziyetinde birbirine kavuşturarak dalgın bir hayranlık rolü oynuyordum.
	(kişi)	kişi	soyut	163	O kadar dalgındım ki, az kaldı bağıracaktım.
	(gözler)	organ	soyut	306	Kristiyan, uzak bir rüyayı takip eder gibi gözleri dalgın, sesi hareketli devam etti:
	(kişi)	kişi	soyut	324	Derslerde de dalgın ve mahzundu.
	hüzün	soyut	soyut	329	Bu yüzlerce kız çocuğunun çılgın neşesi, sevinci bana dalgın, yorgun bir hüzünden başka bir şey vermiyordu.
	gözler	organ	soyut	430	Evet, dalgın gözlerin bakışlarından anladım ki, ben olduğuma ihtimal vermedi, bembeyaz dudaklarında, hafif bir gülümsemeye tekrar gözlerini kapadı.
	gülümseyiş	kişi	soyut	434	- Başkalarının içinde yaşarken öyle herkese, her şeye yabancı bir halin, rüya gören insanlara mahsus dalgın, mahzun bir gülümseyişin var ki, yüreğimi yakıyor küçük.
	(çocuk)	kişi	soyut	450	Şimdi biraz dalgın, vallahi bir şey olmadı.
	muhabbet	soyut	soyut	499	O öyle dalgın bir muhabbetle fotoğrafı seyrediyor ki, farkında olmadı.
	hastalar	kişi	soyut	501	Uyanmalarından korkulan dalgın hastaların odasında nasıl konuşmaktan çekinilirse, onların yanında da ihtiyatsız bir kelimeyle bu hazin maziye uyandırmaktan öyle korkuyorlardı.
	hüzün	soyut	soyut	506	Kâmran'da bu akşam dalgın bir hüzün vardı.
	düşünce	soyut	soyut	510	Dalgın bir düşünce içinde gittikçe adımlarını ağırlaştırır Feride, tekrar konuşmaya başladı.
nazar	kişi	soyut	538	Feride hafifçe içini çekti, bir eski hülyaya gülümser gibi derin, dalgın bir nazarla Kâmran'ın yüzüne baktı:	
dalkavuk	(insan)	kişi	karakter	120	Bu ihtiyar köpek, son derece açgözlü ve dalkavuktur.
dantel	bardak örtüsü	nesne	malzeme	186	Her gün, evinden ufak tefek eşya, dantel bir bardak örtüsü, işlemeli bir yüz havlusu, resimli hazır yelpaze gibi şeyler getiriyor, odamı süslüyordu.
dar	(yüzük)	nesne	boyut	115	Yüzük, teyzemin korktuğu gibi biraz dar yapılmıştı.
	vakit	zaman	boyut	149	Fakat, ne çare ki vakit çok dardı.
	sokaklar	yer	boyut	214	Köyün dar sokakları içine girmiştik.
	taşlık	yer	boyut	217	İhtiyar kadın beni elimden tutarak dar bir taşlıktan geçirdi, eskilikten basamakları oynayan karanlık bir merdivenden çıktık.

dar	yol	coğrafya	boyut	334	Kimseye sezdirmeden kafileden ayrıldım, iki bahçe arasındaki dar bir yoldan saparak kendi kendime eve döndüm.
	sokak	yer	boyut	344	Yağmurların içinde, önümdeki fenerin donuk izini takip ederek birçok dar, karanlık sokaktan geçtim.
	merdiven	nesne	boyut	536	Dar merdivende yuvarlanırlar gibi, uçar gibi iniyorlardı.
	merdivenler	nesne	boyut	535	Şu dar, arka merdivenlerden karını kaçır.
daracık	alın	organ	boyut	249	Kına renginde çalı gibi sert, karmakarışık saçları, balmumu gibi renksiz yüzünde yine o renkte çilleri, daracık alıyla bir hizada korkunç gözleri vardır.
dargın	(kişi)	kişi	soyut	22	Pek bilmiyorum ama, ihtimal ona sahiden de dargındım.
	gülümseme	kişi	soyut	211	O, bu yersiz neşenin sebebini anlıyor, dargın bir gülümsemeye başını sallayarak:
	(Müjgan)	kişi	soyut	483	Müjgân, senelerden beri bana dargın.
	(Müjgan)	kişi	soyut	487	Müjgân, kadın kalbinin o kadar inatçı olan gizli infiallerinden biriyle senelerden beri Kâmran'a dargındı.
	(kişi)	kişi	soyut	516	Artık sana dargın değilim.
	ses	duyusal	soyut	531	Feride, dargın bir sesle:
darmadağınık	(üst baş)	nesne	biçim	87	Evet, on beş yaşında, kendi nazik tabirleri üzere "at anası gibi" bir kızın baş açık, bacaklar çıplak, üst baş darmadağınık, işçiler, yaşmalar arasında hoyratlık etmesi ayıptı, bunu ben de biliyorum ama, bir türlü kendime lakırdı anlatamıyordum.
	oda	yer	biçim	149	Odam darmadağınıktı.
	(saçlar)	organ	biçim	239	Ayakları çıplak, saçları darmadağınıktı.
dayanılmaz	acı	soyut	soyut	20	İçimde dayanılmaz bir acı vardı.
	ihtiyaç	soyut	soyut	122	Bu saatte, onun gönlünü alacak bir kelime bulmak benim için dayanılmaz bir ihtiyaçtı.
	pişmanlık acısı	soyut	soyut	267	Sıra dördüncüye geldiği vakit içime dayanılmaz bir pişmanlık acısı çöktü.
	can sıkıntısı	soyut	soyut	286	Fakat, kocası bu Zeyniler köyüne de yerleştikten sonra ona ağır, dayanılmaz bir can sıkıntısı basmış.
	sıcaklar	coğrafya	soyut	337	Yalnız uçurumun dibinde, bu dayanılmaz sıcaklara rağmen hâlâ kurumayan dereye hafif bir çağiltı, birkaç yıldız aksi.
dedikoducu	yerler	yer	soyut	81	Oraları dedikoducu yerlerdir," diye tekrar tekrar tembih ettiler bana.

değerli	genç	kişi	soyut	374	- Hanımefendi, yine tekrar ediyorum ki, İhsan Bey, güzel ve değerli bir genç, fakat aramızda bir izdivaç ihtimalini aklımdan, yahut kalbimden geçirmiş olsaydım, bu meziyetlerini açıktan açığa söyleyebilir miydim efendim?
dehşet	şey	soyut	soyut	83	Sana gelince, biliyor musun sen büyüdükçe dehşet bir şey oluyorsun!
dehşetli	suret	soyut	soyut	55	Bir aralık farkına varmadan arkadaşlarımla aramdaki mesafeyi dehşetli surette açılmış buldum.
	mana	soyut	soyut	71	Maamafih tahminimde yanlış olduğum hâlde de bir diksiyonere bakabilir, yahut da "seviyorum ki" kelimesinin ne dehşetli bir manası olduğunu herhangi bir Türkçe bilenden öğrenebilirdi.
deli	çocuk	kişi	soyut	79	- Deli çocuk, sen koskoca insanı nasıl kandırırsın! Dedi.
	çocuk	kişi	soyut	82	Deli çocuk.
	(kız)	kişi	soyut	85	- Bırak beni, deli...
	(kız)	kişi	soyut	85	- Feride, sen sahiden deliymişsin, diye gülüyordu.
	(kişi)	kişi	soyut	86	- Deli, sevmek ayıp mı?
	(kişi)	kişi	soyut	249	Çoban Mehmet'le evlenecek Zehra, insanın rüyasına girse korkutacak kadar acayip bir mahluk, bir nevi delidir.
	çocuk	kişi	soyut	459	Trajedi mi oynuyoruz be deli çocuk? diyordu.
	kız	kişi	soyut	496	İster misin Besime Teyzem: "Deli kız, oğlumu hasta ettin!" diye beni paylasın?
	kızlar	kişi	soyut	525	Fakat, gel gör ki, bu deli kızlara söz anlatmak kabil değil.
	kız	kişi	soyut	435	Ah deli kız, çok yanlış hareket etmişsin, ne olursa olsun, bu sersem oğlanın yakasını bırakmamalıydın.
delibozuk	herif	kişi	karakter	310	Ben delibozuk bir herifim.
delice	şeyler	soyut	soyut	93	- Senin aklımdan delice bir şeyler geçiyor...
delidolu	sözler	duyusal	soyut	270	Böyle delidolu sözler, öteden beri beni pek eğlendirir.
delikanlı	talebeler	kişi	zaman	232	Kendilerinden kaçmak için saçlarımı Hatice Hanım'ın yeşil tülbentiyle örttüğüm delikanlı talebelerimi takdim edeyim:
delişmen	adam	kişi	karakter	14	Hüseyin delişmen bir adamdı.
	(adam)	kişi	karakter	301	Fakat biraz delişmendi, yahut da, ben hep lakırdılarını tarta tarta söyleyen ağırbaşlı insanlar arasında yaşaya yaşaya adamcağızı öyle görececek hale gelmiştim.
demir	karyola	nesne	malzeme	345	Bestekâr bu çalgılarla dolu odanın bir köşesinde geniş bir demir karyola içinde ölüyordu.

demir	pençe	organ	soyut	387	Demir bir pençe kalbimi sıkıyor, nefesimi daraltıyordu.
demirli	potinler	nesne	malzeme	133	Sofada demirli potinleriyle tepinerek, "Hücum... Hücum... Muharebe var" diye bağışan çocukların sesine bütün köşk halkı koşuyordu.
demokrat	(insan)	kişi	soyut	96	- Milyoner de olsa o kadar demokrat olamayız, değil mi, Feride? Diyordu.
derbeder	mektep çocuğu	kişi	soyut	149	Benim cesaret ettiğim şeyi yapacak insanın, arkasında derbeder bir mektep çocuğu odası bırakması ayıptı.
derin	üzüntü	soyut	boyut	22	Ne zaman derin bir üzüntüye kapılsam gözlerim parlar, tavır ve hareketlerim neşelenir, içim içime sığmaz olur.
	ah	duyusal	boyut	190	Manastırlı komşum, derin bir ah çektikten sonra devam etti:
	uçurum	coğrafya	boyut	193	Ev derin bir uçurumun kenarında.
	(uçurum)	coğrafya	boyut	193	Uçurum o kadar derin ki bahçenin sarmaşıklarla örtülü tahta parmaklığına kollarımızı dolayıp aşağı baktığımız zaman başınıza hafif bir dönme geliyor.
	hasret nefesleri	soyut	boyut	193	İstanbul'un adı anıldıkça gözleri yaşıyor, kocaman göğsü derin hasret nefesleriyle kalaycı körüğü gibi kabarıp iniyor.
	ilim	soyut	boyut	196	İhtiyar odabaşı, o günden sonra önüne gelene benden, benim derin ilmimden bahse başlamış.
	gönül sükûnu	soyut	boyut	264	Bir aydan beri derin bir gönül sükûnu içinde yaşıyordum.
	rikkat	soyut	boyut	272	Bu kaba saba asker doktorunun çiğ kelimeleri, gürültülü kahkahaları altında derin bir rikkat sezmeye başlıyordum.
	nefes	soyut	boyut	283	Göğsüm derin nefesle şişiyor, gözlerim doluyordu.
	minnet	soyut	boyut	285	Zavalı kadın derin bir minnetle ellerime bakıyor, onları öpmek için dudakları titriyordu.
	hürmet	soyut	boyut	303	Biraz evvel bana o kadar soğuk ve fena muamele eden bu adam, derin bir hürmetle önümde eğilerek bir koltuk da bana ikram etti:
	ilahiler	duyusal	boyut	320	Çocukluğumun mesut günleri bu orgun çaldığı ağır, derin ilahiler içinde geçmişti.
	ses	duyusal	boyut	320	Org, yaralı bir gönülden gelir gibi ağır, serin bir ses verdi.
	ah	soyut	boyut	321	Arkamda derin bir ah, yapraklar içinden rüzgâr geçmesine benzer bir ses işittim.
istidad-ı musiki	soyut	boyut	321	- Sizde ne derin bir istidad-ı musiki, ne hassas bir kalp varmış Feride Hanım!	

derin	sükût	soyut	boyut	324	Sınıfa derin bir sükût çökmüştü, sinek uçaşa işitilecekti.
	sükûnet	soyut	boyut	325	Derin sükûnete rağmen heyecan içinde olduğu hissedilen sınıfa hitap ile:
	karanlık	soyut	boyut	337	Onların renkli ışıklarıyla beraber içimdeki neşenin de sararıp solduğunu, gönlüme derin, çaresiz bir karanlığın inmeye başladığını hissediyordum.
	sevinç	soyut	boyut	351	İçimde derin bir sevinç vardı.
	(çukur)	coğrafya	boyut	417	Çukur, bir tehlike teşkil edecek kadar derin ve genişti.
	ümitsizlik	soyut	boyut	431	Zavallı adam, ne çehre ile hastaneden çıkacağını biliyor, aşıktan açığa bir şey söylemediği hâlde, derin bir ümitsizlik içinde bulunuyor.
	heyecan	soyut	boyut	440	O, derin bir heyecan içindeydi.
	ümitsizlik	soyut	boyut	476	İçimdeki derin ümitsizliğe rağmen hâlâ gülümseyerek:
	infial	soyut	boyut	484	Feride, öyle derin bir infial içinde bizden ayrılmıştı ki, izini keşfettiğim vakit, birdenbire üstüne düşmekten korktum.
	çizgiler	duyusal	boyut	512	Daha ileri gitmeye kuvveti kalmamış gibi oraya, kapının önündeki iri bir taşın kenarına oturdu; kumlara şemsiyesiyle ümitsizliği kadar derin, hayatı gibi kırık çizgiler çizmeye başladı.
	sükûnet	soyut	boyut	516	Akşam yemeğini derin bir sükûnet içinde yediler.
	sükûn ve tahammül	soyut	boyut	521	En acı vakalar karşısında hissiz denecek kadar derin bir sükûn ve tahammül gösteren bu genç kadın, çocuk gibi ağlıyordu.
	kalp feryadı	soyut	boyut	530	O da kollarını açmıştı, aynı derin kalp feryadıyla:
	ürpermeler	duyusal	boyut	536	Dudaklarında kesik, tutuk nefesler, vücudunda derin ürpermelerle çırpınan Feride'yi zorla -küçük bir çocuk gibi- kucığına aldı, yüzü onun bozulmuş çarşafından uçan saçları içinde, ağırlığıyla kuvveti artmış, hararetiyle kanı tutuşmuş, merdiveni inmeye başladı.
	nazar	kişi	boyut	538	Feride hafifçe içini çekti, bir eski hülyaya gülümser gibi derin, dalgın bir nazarla Kâmran'ın yüzüne baktı:
	ses	duyusal	boyut	538	Genç adam, bu başın çevrilmemesi, bu gözlerin gözlerinden ayrılmaması için onu çenesinden tuttu, ağır, derin bir sesle:
	zaaf	soyut	boyut	538	Sana karşı derin bir zaafım vardı.
	zaaf	soyut	boyut	538	Bu derin zaaf, beni hem utandırıyor, hem korkutuyordu.

derin	ümitler	soyut	boyut	538	Zaman zaman öyle bakışların, öyle sözlerin vardı ki, kalbimi derin ümitlerle çırpındırıyordun.
	vefa	soyut	boyut	538	Hayatını, gönlünü bu kadar derin bir vefa ile bana vakfedeceğimi ümit edemiyordum.
	vefa	soyut	boyut	539	Söyle bana Feride, bu kadar derin bir vefayı, bu kadar ince bir ruhu, bu küçük Çalığışu göğsünün neresine saklamıştın?
dertli	komşu	kişi	soyut	146	Hacı Kalfa, ara sıra konuştuğum dertli bir komşumdan başka, odama giren tek insandır.
	(komşu)	kişi	soyut	188	Komşum, adamakıllı dertliydi.
	komşu	kişi	soyut	210	Hemen bir saatten fazla dertli komşumla uğraştım.
	gün	zaman	soyut	253	Bugün hayatımın en acı, en dertli günü oldu.
	(kişi)	kişi	soyut	491	- Ah Çalığışu, sen beni âdeta dertli etmiştin!
	(kişi)	kişi	soyut	492	- O bir biçâre de çok dertli.
dev	yapı	fiziksel	boyut	208	Dev yapılı, pala bıyıklı bir zabıt, Manastırlı komşumu yerden yere sürüyor, çizmeleriyle çiğniyordu.
dik	duvar	nesne	biçim	78	Müjgân abla, benim bazı yerleri dik bir duvara benzeyen bu bayırdan sahile inmeme evvela tehlikeli bulmuş, beni menetmeye uğraşmıştı.
	yer	yer	biçim	98	Kendimi bayırın en dik yerinden olanca hızımla aşağıdaki kumsala kapıp koyverdim.
	yokuş	coğrafya	biçim	198	Güneş, o kadar güzeldi ki, kaybolmak tehlikesini göze alarak otelin biraz ilerisindeki köprüyü geçtim, karşıma çıkan dik bir yokuşa vurdum, sonra, bir çayır, bir ağaçlık ve ikinci bir köprüden geçtim.
	yol	coğrafya	biçim	213	Taşların arasından minare merdiveni gibi dik bir yoldan inmeye başladık.
	ses	duyusal	ses	228	Utana sıkıla yanıma gelen, gözlerini kapayarak el öpen, köylü gelini gibi nazlı ağızlardan bir kelime alınabilen bu çocuklar, kitaplarını açar açmaz dik bir sesle bağıra bağıra okuyorlardı.
	ses	duyusal	ses	236	Hafız Nuri'nin dik, meşum bir sesle sela vermesi, ezan okuması, cenaze namazı kıldırması tüyleri ürpertecek bir şey.
	ses	duyusal	ses	249	Sınıfta hiç konuşmaz, fakat bir şey anlatmak, yahut dersi okumak lâzım geldiği vakit birdenbire dik, korkunç bir sesle bağırmaya başlar.
	bayır	coğrafya	biçim	319	Hele bahçemizin önündeki dik bayır âdeta bir zümrüt çağlayanı.

dik	(vücut)	organ	biçim	370	Fotoğraf çektirir gibi, iki çam ağacının arasında, başı yüksek, vücudu dik, parmakları birbirine yapışmış duruyor, ince bıyıklarının altında, yarı açık dudaklarının içinde dişleri, cürekâr gözleri parlıyordu.
dikkatsiz	çocuk	kişi	karakter	10	Bunun sebebine gelince, öyle sanıyorum ki ben etrafındaki hayata pek fazla kendini kapıp koyveren, hafif ve dikkatsiz bir çocuktum.
dilenci	kadın	kişi	iş	511	Yol üzerinde çocuklu bir dilenci kadına tesadüf ettiler.
	kadın	kişi	iş	511	Tekrar yürümeye başladıkları vakit, dilenci kadın onlara dua etti:
dilsiz	yeis	soyut	soyut	461	Bu sebepsiz, isimsiz dilsiz yeis içinde:
dimdik	(kuzen)	kişi	soyut	98	Müjgân söyleyeceği şeyleri bulmakta güçlük çekiyormuş gibi şemsiyeye toprağa çizgiler çiziyor, kuzenim bir heykel gibi dimdik duruyordu.
	(duruş)	fiziksel	biçim	104	Onun için küçüğü kollarımdan indiriyorum ve dimdik Kâmran'ın gözlerine bakıyorum:
	taşlar	coğrafya	biçim	219	Dizi dizi asker safları gibi muntazam, yüksek, dimdik, tepeleri düz, bedenleri simsiyah taşlar.
dinç	adam	kişi	yaşamsal	477	Sen bana bakma, ben yirmi yaşında delikanlılardan daha dinç bir adamım.
dişlek	muallime	kişi	biçim	315	Eski bildiklerimden ikincisi kocaman gözlüklü, dişlek bir ihtiyar muallime.
dişli	şimendifer	nesne	malzeme	206	Kabahat kendisinin değil, kâh dağ yamaçlarına tırmanan, kâh kurumuş sel çukurlarına inen Zeyniler yoluna dişli şimendifer yaptıramamış olanların.
dizi dizi	beşibirlik	nesne	biçim	376	Sahne, bizim aşağı misafir odası, Hafız Kurban Efendi'nin karısı, arkasında düğünlere giderken giydiği gron çarşafı, boynunda dizi dizi beşibirlikleriyle misafir geliyor.
doğru	şey	soyut	soyut	70	Doğru bir şey değil ama, mademki bir rol oynamaya başlamıştık, sonuna kadar devam edecektik.
doktorca	iş	soyut	karakter	462	Bu doktorca bir iş...
dokuma	örtü	nesne	malzeme	155	Beni, soyduktan sonra, dokuma bir örtü ile kaplı kerevetinin üzerine yatırdı, başımı dizine koydu, alnımı ve saçlarımı okşayarak annemi anlatmaya başladı.
	çarşaf	nesne	malzeme	179	Bahçeden geçerken haneli bir dokuma çarşafa sımsıkı bürünmüş, yüzü iki katlı peçeyle kapalı bir kadına tesadüf ettim.
	çarşaf	nesne	malzeme	179	Dokuma çarşafli müdire yüzünü açmıştı.

dokuma	çarşaf	nesne	malzeme	181	Yine, dokuma çarşafı müdirenin peşinde aynı dolambaçlı sokaklardan, tırıs tırıs mektebe döndüm.
dolambaçlı	sokaklar	yer	biçim	181	Yine, dokuma çarşafı müdirenin peşinde aynı dolambaçlı sokaklardan, tırıs tırıs mektebe döndüm.
dolgun	bıyıklar	organ	biçim	269	Dolgun beyaz bıyıkları, kalın kaşları, canlı ve sevimli bir yüzü vardı.
dolu	sepet	nesne	biçim	10	Bir gün dolu bir sepetten gizlice üzüm çalarken parmağımı sokan arıyı...
	tabak	nesne	biçim	129	Aradan beş dakika bile geçmeden elimde dolu bir tabakla küçük arkadaşlarımın yanına dönüyordum.
donuk	ses	duyusal	ses	83	Ellerini tuttum, gözlerim dolu dolu, donuk bir sesle:
	göz	organ	soyut	235	Bu mihnet çekmiş, yaşlı başlı insanlara benzeyen yorgun çehreli, donuk gözlü kız çocuklarının en büyük eğlenceleri, bahçenin bir köşesine toplanıp ölüm, tabut, teneşir, zebani, kabir gibi korkunç kelimelerle dolu ilahiler okumaktan ibaret!
	iz	soyut	soyut	344	Yağmurların içinde, öntümdeki fenerin donuk izini takip ederek birçok dar, karanlık sokaktan geçtim.
	ay ışığı	duyusal	renk	375	Duvara vurmuş donuk bir ay ışığına benzeyen aynada, kendimi hayal meyal seçebiliyordum.
	kış sabahı	zaman	soyut	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	ses	duyusal	ses	498	Feride, dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle, eski ahengine, görünmez bir yerinden ince bir yara almış billurların donuk, şikâyetli ihtizazı düşmüş sesiyle çocukluk hatıralarından bahsediyordu.
	nefesler	soyut	soyut	540	Kesik, donuk nefesleriyle titreyen gerdanının damarları morarıyor, yüzünde, gözlerinde, kızılıtlar uçuyordu.
	Bursa ipeği	nesne	renk	497	Kalın, donuk Bursa ipeğinden - dışarı biçimi- bol bir elbise, boynunu, vücudunu geniş, hafif kıvrımlarla örtüyordu.
dövmeli	kadınlar	kişi	biçim	13	Yüzleri Fatma gibi dövmeli olduğu için bana dünya güzeli gibi görünen kadınlarla dolu bir evde beni kucaktan kucağa gezdiriyorlar, sonra Fatma'nın yanına oturtuyorlardı.

dul	(kadın)	kişi	yaşamsal	45	Bunlar arasında Neriman diye yirmi beşlik bir dul vardı ki, ara sıra köşkü şereflendirmesi bir vaka olurdu.
	kadın	kişi	yaşamsal	46	Otuzuna yaklaşmış bir dul kadının yirmi yaşındaki bir çocukla evlenmek istemesi, kepezeliğin dik âlâsı...
	(kadın)	kişi	yaşamsal	47	Kuzenim mesut dulla beraber bana doğru geliyor...
	(kadın)	kişi	yaşamsal	48	Kuzenimin mesut dula çektiği nutku işitemiyorum...
	(kadın)	kişi	yaşamsal	74	Mesut dul mutlaka bu taraflarda bir yerde oturuyordu.
	(kadın)	kişi	yaşamsal	75	Mesut dul için bir şey soramazdım, fakat kulağıma da yasak yoktu ya...
	(kadın)	kişi	yaşamsal	91	"Elbette, dedim, mesut dulu yad ellere kaçırdıktan sonra bundan tabii ne olur?"
	(kadın)	kişi	yaşamsal	114	Bu bahçede mesut dulun etekleri arkasından nasıl koştuğunu daha unutmadım.
	hemşire	kişi	yaşamsal	316	Dul bir hemşiresiyle beraber iki sene evvel B...ye gelmiş, iki kardeş, kendi evlerine küçük, sessiz bir evde yaşıyorlarmış.
	kadın	kişi	yaşamsal	480	Sevdanın hiçbiri, bu dul kadın ruh ve vücudunu benim kadar hırpaladığını, yıpratmış zannetmiyorum.
	kadın	kişi	yaşamsal	518	Ben, şimdi dul bir kadını.
	kadın	kişi	yaşamsal	520	Kâmran'ın karısı sağ olsaydı benim, kocası yeni ölmüş bir dul kadın sıfatıyla birkaç gün aile ocağına misafir olmam tabii görülebilirdi.
dumanlı	yamaçlar	coğrafya	biçim	192	İnsan, bu dumanlı yamaçların rüzgârı içinde saçı başı dağılarak, etekleri uçarak dolaşmadıkça, yalçın kayalar üstünde, keçi yavruları gibi sıçrayıp eğlenmedikçe neye yarar?
	memleketler	yer	biçim	456	Kulaklarımda ziya süratiyle aşılmış mesafelerin rüzgârları hışıldıyor, gözlerimde havanın en yüksek tabakalarında görülmüş dumanlı memleketlerin dağılık, sönük hatıraları titriyordu.
dumansız	deniz	yer	biçim	88	Yolun bir yanında yıkık duvarlar, çitlerle çevrilmiş bahçeler, öte yanında o büyük ümitsizliğe benzeyen yelkensiz ve dumansız deniz var.
durgun	yüz	organ	biçim	95	Dumana, sise benzeyen şekilsiz bir bulut, güneşi saklıyor, denizin durgun yüzünde nereden geldiği belli olmayan uçuk bir aydınlık titriyordu.
	mizac	soyut	soyut	95	Kuzenim, kendi durgun ve kararsız mizacına benzeyen bugünkü havadan pek hoşlandığını anlatıyordu.

durgun	(Kamrân)	kişi	soyut	122	Kâmran, beklediğimden çok fazla müteessir ve durgun görünüyordu.
	gözler	organ	biçim	233	Renksiz dudakları gülmenin ne olduğunu bilmiyor, durgun gözleri ağır bir melal içinde ölümü düşünüyor gibi.
	bakış	kişi	soyut	242	O ağır ve korkak tavırlı, durgun bakışlı kızlar yaralı ceylanı kovalayan av köpeklerine dönmüşlerdi.
	göz	organ	soyut	246	Bu bulanık, durgun gözlü, karanlık ruhlu çocuklar da biraz düşünce, bir parça yaşamak zevki uyandırdığımı hissedince seviniyorum.
dur	ten	organ	soyut	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
duvaklı	gelin	kişi	biçim	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskaripinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...
dümdüz	(etraf)	soyut	biçim	508	Bomboş, dümdüz, tıpkı bir çöl gibi.
düşkün	muallimler	kişi	soyut	205	Bir seneden beri boş olduğu hâlde en düşkün muallimler bile oraya gitmeye yanaşmıyorlarmış.
	ihtiyar	kişi	soyut	259	Halbuki, bilâkis, ufak tefek, hastalıklı düşkün bir ihtiyardı.
	kadın	kişi	soyut	287	Senin sefil, düşkün bir kadın, fakat ne de olsa bir anne olan anneni kıskanıyorum.
	vaziyet	soyut	soyut	302	Eski bir sınıf arkadaşşıma kendimi bu kadar düşkün bir vaziyette göstermek izzetinefsimi kırmıştı.
	zaman	zaman	soyut	459	En düşkün bir zamanımda bana yardım ettiniz, bunu unutamayacağım, fakat...
düşünceli	(gözler)	organ	soyut	448	Maamafih, çehresi çatık, gözleri düşünceliydi.
düz	(tepeler)	coğrafya	biçim	219	Dizi dizi asker safları gibi muntazam, yüksek, dimdik, tepeleri düz, bedenleri simsiyah taşlar.
düzgünlü	yüz	organ	biçim	187	Düzgünlü zayıf yüzü; kireçle delik deşığı tıkanmış, harap bir duvarı hatıra getiriyor; rastıklı kaşları, simsiyah dişleri, bu çehreye bir ölü kafası korkunçluğu veriyordu.

ebedi	yorgunluk	soyut	soyut	199	O, yine kırmızı çuha kaplı yazıhanesinin önünde, ebedi yorgunluğunu dinlendirir gibi elini, kolunu salıvermiş, yakasını gevşetmiş, gözleri yarı kapalı düşünüyordu.
ecirli	hizmet-i vataniye	soyut	soyut	200	Hem de aynı zamanda ecirli bir hizmet-i vataniye olur.
	iş	soyut	soyut	426	Aynı safvet, aynı temiz çocuk yüreği, hem de ateş karşısında yandıkları bu aylarda benimkilere yardım, daha ecirli bir iştir, küçük kız...
edalı	hanımlar	kişi	karakter	87	- Ne anlıyorsun bu Ermeni gelini edalı hanımlardan.
edepsiz	biri	kişi	karakter	296	Müstahaktır o terese, ikide birde kendilerinden daha edepsiz biri çıkıp ağzının payını vermezse rahat etmez, it dişi, köpek dirisi.
edibe	(kişi)	kişi	karakter	310	Yani demem o demek ki, arife olmalı, fadıla, edibe olmalı.
eğlenceli	şey	soyut	soyut	104	Çocuklar, eğlenceli bir şey seyredeceklerini anlayarak geri çekildiler.
	fındık sıçanı	hayvan	soyut	232	Evvela, fare gibi sandıkta vakit geçiren küçük Vehbi, hakikaten eğlenceli bir fındık sıçanı.
	oyunlar	soyut	soyut	235	Çocukları yarım saatte, bir saatte bir bahçeye çıkarıyorum, eğlenceli, meraklı oyunlar öğretmeye çalışıyorum.
	şeyler	soyut	soyut	247	Fakat köy hakkında bana meraklı ve eğlenceli şeyler öğretiyor.
	hayat	soyut	soyut	407	Burada ne güzel, ne eğlenceli bir hayat var.
	gün	zaman	soyut	417	Evet, bu kaza başıma gelmeseydi, avucuma batan dikenlerin sızısı beni, akşam karanlığı içinde köşke dönünceye kadar ağlatmasaydı, bugüne ömrümün en şen, en eğlenceli günü diyecektim.
ehemmiyetli	keşif	soyut	soyut	8	Ehemmiyetli bir keşif yapmıştım.
	mesele	soyut	soyut	74	Ortada ehemmiyetli bir mesele varmış gibi:
	şey	soyut	soyut	114	Ehemmiyetli bir şey ki, saklıyorsun.
	şey	soyut	soyut	121	Ehemmiyetli bir şey değil inşallah...
	sima	kişi	soyut	232	Nihayet, sınıfın en ehemmiyetli siması: Hafız Nuri, on yaşında imiş, fakat yüzü yetmişlik bir ihtiyar gibi buruşuk.
	şahsiyet	kişi	soyut	247	Burada beni beğenen, sık sık ziyaretime gelen bir ehemmiyetli şahsiyet daha var:
	şey	soyut	soyut	270	Ehemmiyetli bir şey değil.
	şahıs	kişi	soyut	316	Yalnız mektebin değil, Bütün B...nin en ehemmiyetli bir şahsı.

ehemmiyetli	şey	soyut	soyut	371	Bize mektepte, ehemmiyetli bir şeymiş gibi senelerce özene bezene talim ettikleri o mahut; "selam merasimi"ni pek iyi bilmiyordu.
	terzilik	soyut	soyut	430	- Küçük, dedi, ehemmiyetli bir terzilik ettik -ameliyata terzilik diyor- genç bir erkâniharp binbaşısı.
	şey	soyut	soyut	448	Hastayı kısa bir muayeneden geçirdikten sonra, ehemmiyetli bir şey olmadığını söyledi.
	hastalıklar	soyut	soyut	448	Hayrullah Bey, ehemmiyetli hastalıklar karşısında daima böyle asabi ve kaba bir adam oluyordu.
ehemmiyetsiz	pansuman	soyut	soyut	270	Yapılacak şey, ehemmiyetsiz bir pansuman ama, ağızlarına, yüzlerine bulaştırmalarından korkuyorum.
	insanlar	kişi	soyut	361	Debdebeleri, saltanatlarıyla birtakım görgüsüz, ehemmiyetsiz insanların gözünü kamaştırmaktan zevk alan, kaba birtakım "ne oldum" delileri.
	iptidaiye hocası	kişi	soyut	367	Hülâsa küçük, ehemmiyetsiz, iptidaiye hocası kaybolmuş, "Dam dö Siyon"un en zarif lakırdıcı muallimlerini ağlamaklı eden zalim Çalığı, bütün haşarılığı, alaycılığı ile yeniden doğmuştu.
	şey	soyut	soyut	397	Bu kadar ehemmiyetsiz bir şey için ağlanır mı? dedi.
	koku	duyusal	soyut	453	Bana verdiği bütün saadetlere mukabil ondan, sevdiği ehemmiyetsiz bir kokuyu kıskanacak kadar mı kalpsizlik etmişim?
	(şey)	soyut	soyut	454	- Sen yaşta bir çocuk için ehemmiyetsiz, biraz uyudun kızım, biraz uyudun, ehemmiyet verilecek bir şey değil...
	yerler	yer	soyut	455	İnsan, yeniden dünyaya gelmiş gibi oluyor; en ehemmiyetsiz yerlere -renkli oyuncaklara bakan küçük çocuk gibi- sevinçle, saadetle bakıyor.
	şefkat kelimeleri	duyusal	soyut	461	İhtiyar doktor, elinde mumla odama koştı, ne olduğumu, niçin ağladığımı bile söyletmeye lüzum görmeden ehemmiyetsiz, belki manasız şefkat kelimeleriyle beni teskin etti:
	sinir nöbeti	soyut	soyut	461	İhtiyar doktor, elinde mumla odama koştı, ne olduğumu, niçin ağladığımı bile söyletmeye lüzum görmeden ehemmiyetsiz, belki manasız şefkat kelimeleriyle beni teskin etti:
	şey	soyut	soyut	491	Sade, yemeğin sonuna doğru Besime Hanım ehemmiyetsiz bir şey söylerken birdenbire ağlamaya başladı.
	parça	soyut	soyut	499	Çalığı, hayatının en manasız, en ehemmiyetsiz birkaç parçasını söyledikten sonra birdenbire aklına gelmiş gibi:

ehemmiyetsiz	şey	soyut	soyut	504	Ehemmiyetsiz bir şey için ağlayan bir yabancıyı ayıplar gibi "Ne delilik, bir marifetini beğendirdiğin için bu kadar memnun olmak ne delilik!" diye çırpınıyor, kendi kendisiyle eğlenmeye, parmaklarıyla gözlerini kurutmaya çalışıyordu.
	kusurlar	soyut	soyut	511	Ehemmiyetsiz, küçük kusurlarımızı daha ziyade hoş görürüz.
	hülya	soyut	soyut	521	En ehemmiyetsiz bir hülyayı, en sönük bir hatırayı aylarca hasta, muğlak ruhuna gıda yapan bir hayalperest için bu kadar ümit, bu kadar acı fazlaydı.
elâ	gözler	organ	renk	473	Senin bunak bir askerin az buçuk çığ kelimeleri karşısında bile renkten reнге giren masum yüzün, ürkmüş elâ gözleriyle o fok balığının karşısında yalnız bırakmak!
	gözler	organ	renk	488	Kâmran, hayretle başını çevirdi, iç kapıdaki fenerden süzülüp gelen mavimsi aydınlığın içinde, ta yakında Feride'nin elâ gözlerini gördü.
	gözler	organ	renk	490	Onun sesini dinlemek, söyleyen dudaklarını, gecenin içinde parıldayan elâ gözlerini görmek öyle bir saadetti ki, genç adam bir şey düşünmüyor, hatta onun bir başkasının karısı olduğunu, bu saadetin bir ay, bir buçuk ay sonra yeniden bir rüya olacağını aklına bile getirmiyor.
	gözler	organ	renk	493	Parlak elâ gözlerinin, biraz kısa dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle saatlerce konuştu.
	gözler	organ	renk	497	Beş sene evvelki Çalığışu'nun yaldızlı bir ışıkla dolu elâ gözlerine, ateş yanında unutulmuş çiçeklerin hummalı yanıklığı düşmüştü.
	gözler	organ	renk	500	Gözlerinin önünde çılgın bir hayal uyanıyor; Feride'yi utancından dalga dalga kızaran yanaklarında yarı kapalı elâ gözlerinden dökülmüş yaşlar, masum çocuk dudaklarında yalvarmaya benzer ürpermelerle bu ihtiyarın kollarında hırpalanıyor görüyordu.
	gözler	organ	renk	535	Feride o kadar kızarmıştı ki, yüzünün rengi elâ gözlerine vuruyor, gözbebeklerinin içinde kızıl yıldızlar titreşiyordu.
eldivenli	eller	organ	biçim	140	Yabancı kadın, bu defa ayağa kalkmaya mecbur oldu, eldivenli ellerini ovuşturarak:
elmas	kız	kişi	soyut	384	- Görüştüğümüze memnun oldum, elmas kızım.
	kız	kişi	soyut	385	- Elmas kızım, seni ihmal ettim ama, mahsus karanlıkta bıraktım.

elmas	kız	kişi	soyut	388	- Elmas kızım yemek vakti geldi, sofrada birkaç misafirimiz var, sizi bekliyorlar.
emektar	at	hayvan	iş	443	(Düldül, onun pek sevdiği emektar atıdır)
emin	yer	yer	soyut	100	Köpek bir kaya kovuğunun içine, aklınca emin bir yere saklanmıştı.
	yer	yer	soyut	153	Herhâlde, İstanbul'da benim için Gülmisal Kalfa'nın evinden daha emin bir yer yoktu.
	çare	soyut	soyut	475	Fakat, başını eğiyorsun; doğrusunu istersen, bunu ben de emin bir çare telâkki etmiyorum.
	dul	kişi	soyut	524	Şüpheli kız olarak yaşamaktansa, emin bir dul olarak yaşamak onun için daha kolay olacaktı.
emsalsiz	gece	zaman	soyut	439	Bana eski bahtiyar zamanlarımda da nasip olmamış emsalsiz bir gece geçirttiniz.
engin	hüzün	soyut	soyut	321	Bir çocuk ruhunun bu engin hüznü nasıl bildiğine mütehayyirim.
enteresan	adam	kişi	soyut	298	Piyer For çok enteresan bir adammış.
	kız	kişi	soyut	303	Bilmezsün Piyer, Feride ne enteresan bir kızdır, diyordu.
epeyice	aile	kişi	ölçü	368	Epeyice bir ailenin fakir düşmüş kızıydım.
ergen	adam	kişi	yaşamsal	477	Ben, ergen adam sayılırım; emelim kursağında kalır.
erkek	çocuk	kişi	cins	225	Mektepte erkek çocuk da var mı?
	çocuklar	kişi	cins	230	En geç mektebe gelenler erkek çocuklardı.
	muallim	kişi	cins	315	Mektepte birkaç erkek muallim de var.
	hocalar	kişi	cins	328	Erkek hocalar derenin karşı tarafındaki bir ağaçlığa çekilmişlerdi.
	muallimler	kişi	cins	331	Arkadaşlardan biri usulca kulağıma eğildi, erkek muallimlerden bazılarının bir köşede gizlice rakı içtiklerini, Şeyh Efendi'ye de birkaç kadeh verdiklerini söyledi.
	kardeş	kişi	cins	489	Feride'nin erkek kardeşi olmadığı için sen doğrudan doğruya onun ağabeyi sayılırsın Kâmrân; kardeşine "hoş geldin," desene!...
	akrabalar	kişi	cins	34	Erkek akrabalar ve konu komşu tarafından ikide birde ballandırılan meziyetleri fena hâlde kanıma dokunuyordu.
erken	(vakit)	zaman	zaman	512	- Vakit daha erken, Feride.
Ermeni	doktor	kişi	köken	118	Yalnız bir tanesi, bizim taraflardaki bir Ermeni doktorun kızı, bu inadımı yenmeye muvaffak oldu.
	(kişi)	kişi	köken	178	İhtiyar Ermeni bunu anlatırken gözünü kırıyor:

ermiş	insan	kişi	soyut	35	Fakat o, kendini ermiş, yetişmiş bir insan sayarak bana tepeden bakar, gözlerinde hain bir gülümsemeyle, "Ne zamana kadar bu çocukluk Feride?" derdi.
	hanım	kişi	soyut	41	Hiç yakıştıramadım, maşallah sizin gibi ermiş, yetişmiş koskoca bir hanıma...
	kız	kişi	soyut	66	- Artık size ermiş, yetişmiş bir genç kız muamelesi etmek lâzım geldiğini ağzınızdan işitmek beni pek bahtiyar etti, Feride, dedi; kitaplar için sizden af dilemeye lüzum görmeyeceğim.
	hanım	kişi	soyut	79	Fakat ermiş, yetişmiş bir küçük hanım olan Müjgân'ı ne yapacağız?
	hanım	kişi	soyut	138	Burada ermiş, yetişmiş bir hanımla karşılaşacağımı umuyordum.
eski	(hatıra)	soyut	zaman	11	Söylediğim göl içinde, büyük yapraklar arasında çırılçıplak çabalayışım kadar eski değil...
	zaman	zaman	zaman	35	- Peki ama sende de ne zamana kadar bu pısrıklık, bu görücüye çıkan eski zaman kızı naz ve edaları?!...
	usuller	soyut	zaman	94	- "Misafir misafiri çekemez" ama misafirin misafire ev sahibini çekiştirmesi eski usullerdendir, dedi, bari ben de öyle yapayım...
	yüzük	nesne	zaman	109	- Elini uzat da bir tecrübe edelim, dedi, eski bir yüzüğünü ölçü verdim.
	arkadaş	kişi	zaman	137	- Feride Hanım, dedi, ben bir eski arkadaşımın zoruyla bir elçi vaziyetinde buraya geliyorum.
	mabeynciler	kişi	zaman	140	Eski mabeyncilerden birinin kızıdır.
	zaman	zaman	zaman	145	Her zaman beyaz bir önlükle dolaşan Hacı Kalfa, bugün arkasına dört peşli bir eski zaman entarisi giymiş, çıplak ayaklarıyla tahtaları silerken düşmemek için eline kocaman bir sopa almıştı.
	Çalığışu	kişi	zaman	148	Sonra, kuş kelimesinin eski "Çalığışu"nu kırık kanadı, kapanmış gagasıyla düştüğü yerden kaldırmak gayreti var.
	arkadaş	kişi	zaman	154	Hatta, onu hiç unutmayan eski bir arkadaş: "Güzide'nin, tamamıyla yirmi yaşındaki çehresi, sesi. Feride'yi ağlamadan dinleyemiyorum" derdi.
	resimler	nesne	zaman	154	Bazı terk edilmiş odalarda, toza, toprağa bulanmış, çizgileri ve boyaları silinmiş eski resimler şeklinde belli belirsiz bir hayal.
	biçim	fiziksel	zaman	176	Sevinçle yatağımdan fırladım, eski biçim küçük lavabonun önünde yıkanmaya başladım.
	çanta	nesne	zaman	179	Kolunda eski bir meşin çanta ile sokağa çıkmaya hazırlanıyordum.

eski	ocak	nesne	zaman	217	Hatice Hanım bavulu yere bıraktı, odanın bir köşesinde dolap vazifesi gören eski ocağın içinden bir lamba çıkarıp yaktı.
	hoca	kişi	zaman	217	Bu zavallı kadın, mektebin eski hocasıymış.
	(zaman)	zaman	zaman	219	Eski zamandan kalma.
	zaman	zaman	zaman	220	Bilmem hangi küçük sultanı kaçırmak için uzak bir dağın arkasından bir eski zaman ordusu geliyormuş.
	masal	soyut	zaman	220	Bu sıra sıra dizilmiş siyah taşlara bakarken o eski masalı hatırladım: "Sakın burası o korkunç ölüm askerlerinin taşa döndüğü masal memleketi olmasın!" diye düşündüm.
	ahır	yer	zaman	224	Burası herhâlde eski bir ahır olacaktı.
	biçim	fiziksel	zaman	226	Büyük fedakârlıklarla meydana gelen levazımdan mühim bir kısmı da beş tane eski biçim hantal mektep sırasıydı.
	hocanım	kişi	zaman	226	- Ben yapmadım, eski hocanım yaptı kızım, dedi.
	peştamal	nesne	zaman	230	Havanın açık olmasına rağmen kızlardan birkaçı başları eski peştamallarla örtülü olarak mektebe gelmişlerdi.
	şenlik	soyut	zaman	241	Yuvanın soğuk neşesizliği içinde başını kanatlarının arasında saklayarak titreyen hasta ve küskün Çalikuşu yavaş yavaş canlanmaya, eski şenliğini tekrar bulmaya başlıyordu.
	rüya	soyut	zaman	244	Bu, herhâlde eski bir rüyanın hatırası olmalı.
	entarıler	nesne	zaman	244	Ben, ona eski entarılerimden birini alelacele küçültüp dikerken, o, bir kedi yavrusu gibi eteklerime sokuluyor, ıslak gözleriyle derin derin yüzüme bakıyordu.
	entari	nesne	zaman	248	Komşular sevaplarına bir iki tencere ile yatak tedarik etmişler, gelini köşeye oturtmak için benden de bir eski entari istiyorlarmış.
	âdetler	soyut	zaman	249	Şimdi, eski âdetler kalktı ama, bu öksüzün kimseciği yok, sokakta kaldı.
	elbiseler	nesne	zaman	250	Komşum gittikten sonra, eski elbiselerimden birini daha bozdum.
	mehtaplar	zaman	zaman	254	Zavallı küçük kız, kim bilir, nerelerde gömüldü, açık sarı saçları kim bilir, karanlığın hangi bucağında, eski mehtaplardan kalma bir ışık limesi gibi titriyor?..
	çarşaf	nesne	zaman	283	Arkasında yamalı bir eski çarşaf, yüzünde peçe yerine mor bir yemeni, ayağında topukları kopmuş, sırsıklam, yırtık iskarpinler vardı.

eski	sınıf arkadaşları	kişi	zaman	300	Gazetecinin karısı benim eski sınıf arkadaşlarımdan Kristiyan Varez'di.
	bildik	soyut	zaman	301	Gazeteci, elimi öptü ve eski bir bildikle konuşur gibi:
	sınıf arkadaşı	kişi	zaman	302	Eski bir sınıf arkadaşım kendimi bu kadar düşkün bir vaziyette göstermek izzetinefsimi kırmıştı.
	bildik	soyut	zaman	315	Bunlardan başka iki tane de eski bildik var.
	bildik	soyut	zaman	315	Eski bildiklerimden ikincisi kocaman gözlüklü, dişlek bir ihtiyar muallime.
	alfabe	duyusal	zaman	320	Kendisi bile eski bir alfabe bulmuş, ara sıra heceliyor, bana kelimeler sorarak manasını kurşun kalemiyle kitabın kenarına işaret ediyor.
	org	nesne	zaman	320	Etrafıma bakınırken, köşelerden birinde gözüme toza, toprağa bulanmış bir eski org ilişti, birdenbire gönlümde tatlı ve mahzun bir ihtizaz uyandı.
	günler	zaman	zaman	321	Eski günlerimin eski rüyasına tamamıyla kendimi terk etmiştim.
	rüya	soyut	zaman	321	Eski günlerimin eski rüyasına tamamıyla kendimi terk etmiştim.
	şarkılar	duyusal	zaman	332	Şeyh, bugün, hep eski şarkıları çalıyordu.
	bina	yer	zaman	384	Gittiğimiz köşk; ucu bucağı görünmeyen bir bağın ortasında eski bir bina idi.
	muallimler	kişi	zaman	417	Dün sabah vapurda eski muallimlerimden Sör Berenis'e tesadüf ettim.
	zamanlar	zaman	zaman	439	Bana eski bahtiyar zamanlarımda da nasip olmamış emsalsiz bir gece geçirtiniz.
	roman	nesne	zaman	456	Yahut onları bir eski romandan okumuş olmayayım?
	resimler	nesne	zaman	456	Evet, o vakaları rüyada, çehreleri, boyları solmuş, çerçeveleri tozlanmış eski resimlerde görmüş gibiyim.
	sıhhat	soyut	zaman	460	Eski sıhhatimi, bana her şeyi hoş gösteren eski neşemi artık bulamayacağım.
	neşe	soyut	zaman	460	Eski sıhhatimi, bana her şeyi hoş gösteren eski neşemi artık bulamayacağım.
	ses	duyusal	zaman	473	Sonra yine eski halim sesi, bön, saf tavrıyla devam etti:
	rüya	soyut	zaman	487	Evdekilerin merak edebileceklerini bildiği hâlde bir türlü gitmek istemiyor, eski bir rüyanın izlerini arar gibi yollarda gecikiyordu.
	ahenk	soyut	zaman	489	Eski berrak ahengine sakat billurlar gibi belirsiz bir şikayet ihtizazı düşmüş sesiyle:

eski	çocuk hafiflikleri	soyut	zaman	490	Feride, söylemeye devam ettikçe yavaş yavaş açılıyor, sözleri, tavırları o eski yaramaz çocuk hafifliklerini tekrar bulmaya başlıyordu.
	günler	zaman	zaman	491	Senelerden sonra, bir daha görmekten ümit kestikleri bir günde yuvaya dönen Çalığışu, oraya sadece biraz neşe değil, eski günlerinin rikkat ve muhabbet dolu bir parçasını da beraber getirmiş gibiydi.
	şenlik	soyut	zaman	492	Sonra eski şenlik yine yerine geldi.
	Çalığışu	kişi	zaman	493	Eski Çalığışu tamamıyla uyanmıştı.
	şaka	soyut	zaman	493	Öyle ki, sevincinin verdiği sarhoşluktan bir türlü ayılamayan ihtiyar enişte, eski bir şakasını tekrar etmek arzusundan kendini alamadı.
	şaka	soyut	zaman	493	Etraftan kopan kahkahalar içinde "yapma, enişte!" diye haykıran Feride'yi zorla çenesinden tuttu, bu eski şakayı tekrar etti.
	Çalığışu	kişi	zaman	495	Eski hafif, alaycı Çalığışu'nu hatırlatan bu sözleri söyleyen sesinde kalbe serinlik ve tazelik hisleri veren berrak bir akarsu ahengi vardı.
	ahenk	soyut	zaman	498	Feride, dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle, eski ahengine, görünmez bir yerinden ince bir yara almış billurların donuk, şikâyetli ihtizazı düşmüş sesiyle çocukluk hatıralarından bahsediyordu.
	çocukluk hatıraları	soyut	zaman	499	Bu en eski çocukluk hatıralarından sonra birdenbire hayatının son beş senesine atlamıştı.
	Çalığışu	kişi	zaman	500	Çalığışu, tamamıyla eski Çalığışu olmuştu.
	nişanlı	kişi	zaman	501	Onlar her şeye rağmen iki eski nişanlıydı.
	yaralar	soyut	zaman	501	İlk günlerde beş senede kapanan eski yaralarının yeniden açılmasından korkmuşlardı.
	zamanlar	zaman	zaman	501	Maamafih ihtiyatı elden bırakmıyorlar, onlarda en eski zamanlardaki "büyük ağabey" ile "küçük kız kardeş" hislerini yeniden kuvvetlendirmeye çalışıyorlardı.
	kabahatler	soyut	zaman	504	Eski kabahatler unutuldu mu sanıyorsunuz efendim?
	kiraz ağacı hikâyesi	soyut	zaman	504	Ya sükût hakkımı verirsiniz, ya o eski kiraz ağacı hikâyesi bu gece sofrada canlanır.
	arkadaşlar	kişi	zaman	506	- Peki, arkada bıraktığın teyzelerden, teyze çocuklarından, eski arkadaşlarından, çocukluğunun geçtiği yerlerden ayrılmak sana pek mi tatlı gelecek?
şarkı	duyusal	zaman	506	Vaktiyle dinlediğim bir eski şarkı vardı ki, unuttuğum, bilmem ...	

eski	arkadaş	kişi	zaman	507	Feride, eski arkadaşından hemen hemen kaçıyor.
	nişanlı	kişi	zaman	512	Buz gibi soğuyan, titreyen elini eski nişanlısının eline bırakmıştı.
	nişanlı	kişi	zaman	519	Eski nişanlımla da barışmamı istiyor, bir gün onun, benim için belki bir büyük kardeş olacağını söylüyordu.
	gönül kitabı	soyut	zaman	519	- Bunun içinde bir eski gönül kitabı var ki, beni vaktiyle çok müteessir etmişti.
	nişanlı	kişi	zaman	519	Onu mutlaka eski nişanlımın okumasını istiyorum.
	nişanlı	kişi	zaman	520	Şimdi eski nişanlısımın yeniden serbest kaldığını haber alınca yine o adi hesaplarla aramıza, beş sene evvel haksız lanetlere, hakaretlere boğarak ayrıldığı o ocağa, o nişanlıya döndü, diyecektiniz.
	zaman	zaman	zaman	523	Eski zaman masallarının Leyla'yı aramak için sahralara düşen Mecnun'unu, ara sıra, tatlı bir rikkatle hatırlardım.
	yüz	organ	zaman	526	Evlendiğim gecenin sabahında değil hatıramı yazmak, eski yüzümü görmemek için aynaya bakmaya, eski sesimi işitmek için söylemeye cesaret edemeyecektim.
	ses	duyusal	zaman	526	Evlendiğim gecenin sabahında değil hatıramı yazmak, eski yüzümü görmemek için aynaya bakmaya, eski sesimi işitmek için söylemeye cesaret edemeyecektim.
	arkadaşlar	kişi	zaman	526	Hatta bunların içinde eski muallime arkadaşlarımdan da vardı.
	hülya	soyut	zaman	538	Feride hafifçe içini çekti, bir eski hülyaya gülümser gibi derin, dalgın bir nazarla Kâmran'ın yüzüne baktı:
	koku	duyusal	zaman	539	Hatta bazen -sırf o eski güzel kokuyu yeniden bulmak hırsıyla- herhangi bir kokuyu, mesela bir manasız "Sarı Çiçeği" yüzüne yaklaştırır.
	arkadaş	kişi	zaman	73	- Nişantaşı'nda babamın bir eski arkadaşını görmekten dönüyorum...
	Boğaziçi yalıları	yer	zaman	214	Köy deyince gözümün önüne yeşillikler arasında eski Boğaziçi yalılarındaki güvercinliklere benzeyen sevimli, şen manzaralı kulübeler gelirdi.
	arkadaş	kişi	zaman	485	Arkadaşlarımdan bir mülkiye müfettişinin karısı -ki Feride'nin eski bir arkadaşıdır- geçen sene bir gün Kuşadası'nda ona tesadüf etmiş, Çalkuşu, eskisi gibi mütemediyen gülüyor, söylüyor, şaka ediyormuş.

eski püskü	bez parçaları	nesne	zaman	227	Başları, eski püskü bez parçalarıyla sımsıkı kundaklanmış, çıplak ayaklarındaki nalınları şıkırdata şıkırdata dershanenin kapısına kadar geliyorlar, orada nalınlarını çıkartarak yan yana diziliyorlardı.
esmer	adam	kişi	renk	161	Müdür, siyah sakallı, yer yer çiçek bozuğundan yenmiş, kocaman kafalı, kalın kaşlı gayet esmer bir adamdı.
	yüz	organ	renk	216	Meşin gibi sert, esmer yüzünün buruşukları arasında inanılmayacak kadar taze ve canlı gözleri, bembeyaz dişleri vardı.
	adam	kişi	renk	276	Ötekine gelince, o inadına uzun, kuru, esmer ve ince bıyıklı bir adamdı.
	cilt	organ	renk	369	Mesela; yüzünün esmer cildinde renkli bir şeffaflık, gözlerinde başka bir parlolu vardı.
etekli	elbise	nesne	biçim	132	Arkasında etekli elbisesiyle Çalıkıuşu'nun bir tavus kuşu şekline girdiğini bir tasavvur edin.
etli butlu	abla	kişi	biçim	194	Mirat; etli butlu ablasının tersine, çiroz gibi kuru, renksiz, bütür bir çocuk.
evli barklı	(kadın)	kişi	yaşamsal	493	Kabahat senin, evli barklı oldun, hâlâ tabiatın çocuk, hatta yüzün bile çocuk.
	hanımlar	kişi	yaşamsal	494	Bunlar şimdi evli barklı hanımlardı.
fadıla	(kişi)	kişi	soyut	310	Yani demem o demek ki, arife olmalı, fadıla, edibe olmalı.
fakir	(insan)	kişi	ölçü	157	Kendileri fakirmiş, fakat gönülleri öyle zengin, öyle zenginmiş ki, hiçbiri, değil fakir bir akraba çocuğuna, hatta düşmanına ettiği iyiliği başına kakmak mürüvetsizliğinde bulunmazmış.
	akraba çocuğu	kişi	ölçü	157	Kendileri fakirmiş, fakat gönülleri öyle zengin, öyle zenginmiş ki, hiçbiri, değil fakir bir akraba çocuğuna, hatta düşmanına ettiği iyiliği başına kakmak mürüvetsizliğinde bulunmazmış.
	(insan)	kişi	ölçü	158	Fakir olanlara, elimle siyah gömlekler dikeceğim.
	kıyafet	nesne	ölçü	167	Bu fakir kıyafetli, hasta çehreli memurda korkak, mahcup bir hal vardı.
	hatuncağız	kişi	ölçü	209	Fakir hatuncağız bayılıp duruyor.
	(kız)	kişi	ölçü	239	Yavrucak, son derece fakirdi.
	kızcağız	kişi	ölçü	248	Fakir bir kızcağızı gelin ediyorlarmış.
	kızcağız	kişi	ölçü	254	Munise'nin hâlâ bulunamadığını anlatmak için soğuktan morarmış avuçlarının içini gösteriyor, kaşlarını çatarak: "Citti fakir kızcağız, kurtlar yemiş olmalı!" diyordu.
	mektep	yer	ölçü	260	Zeyniler'in fakir, karanlık mektebi bugüne kadar, böyle bir bayram, böyle şenlik görmedi.

fakir	köy çocuğu	kişi	ölçü	261	Bu fakir köy çocuğu, birdenbire bir asilzadeye benzedi.
	köy hocası	kişi	ölçü	290	Fazla olarak fakir bir köy hocasından başka bir şey olmadığını da düşünmemiştim.
	çocuk	kişi	ölçü	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
	kıyafet	nesne	ölçü	356	Önümde fakir kıyafetli birkaç genç gidiyordu.
	çocuk	kişi	ölçü	357	Bazen kahvenin önünde oturan erkekler mahalleye su taşımakla geçinen fakir, fakat tuhaf neşeli bir çocukla şakalaşıyorlar:
	arkadaşlar	kişi	ölçü	361	Öyle sanıyorum ki bu küçük hanım, bir şey öğrenmekten ziyade fakir arkadaşlarına, hatta hocalarına kurum satmak için mektebe geliyor.
	çocuklar	kişi	ölçü	361	Fakir çocukların potinlerini bağlamak, çamurlarını temizlemekten çekinmediğim hâlde bu azamet ki küçük hanım efendiye hiç yüz vermiyorum.
	eşya	nesne	ölçü	363	Biraz da bu fakir eşyalı loş odanın aynasında gülümseyen genç kızı seyretmek için beklettim.
	işçi	kişi	ölçü	369	Bir zamandan beri o bağda üç, dört fakir işçi, başlarında kırmızı mendillerle çapa çapalıyorlardı.
	işçi	kişi	ölçü	370	Evet, bu ağaçlar içinde yine o fakir işçi ile karşı karşıya geliyordum.
	talebeler	kişi	ölçü	378	Bir gün, fakir talebelerimizden birinin saçlarını örmüşsünüz, ucuna bir kordela parçası takmışsınız.
	teyze kızları	kişi	ölçü	404	Kalpsiz bir güzelliğin, fakir teyze kızlarının hayatını kırmaktan, gönlünü söndürmekten başka neye faydası var ki?..
	çocuk	kişi	ölçü	450	- Fakir çocuk hastaca...
fani	(dünya)	yer	soyut	234	"Bu dünya fanidir, kimseye kalmaz!"
fanila	gömlek	nesne	malzeme	182	Yüzüne sular, sirkeler sürüyorlar, boynundan büzmeli fanila gömleğini gevşeterek, pire ısırlıklarıyla benekli göğsünü ovuşturuyorlardı.
	gömlek	nesne	malzeme	529	Ben kııldadıkça, o yalandan şiretlik ediyor, pencereye doğru kaçıp fanila gömleğinin yakasıyla boynunu saklayarak:
farfara	(kız)	kişi	soyut	118	Bir sene evvel uydurma bir masaldan bahsederken ne kadar serbest ve farfaraysam bu sene hakikaten nişanlı bir kız vaziyetine düştükten sonra o kadar korkak olmuştum.

fasılsız	masal	soyut	soyut	446	- Tabii değil, küçük, tabii değil, doktorluk da insanlar gibi, kitaplar gibi doğruluk ve cefa gibi asılsız, fasılsız bir masal...
faýdalı	işler	soyut	soyut	264	Yazı yazmaktan, herhâlde faydalı işlerim vardı.
faýdasız	spleen'ler	soyut	soyut	304	Bunlar Loti'nin dezanşante'leri gibi faydasız spleen'lerle kendilerini harap eden nesilden bambaşka bir nesle mensupturlar.
feci	dayak	kişi	soyut	208	Dağınık saçlarım, çıplak ayaklarımla odadan fırladım ve feci bir dayak vakasıyla karşılaştım.
fedakâr	(kişi)	kişi	soyut	459	Gerçi çok insaniyetlisiniz, fedakârsınız...
fena	kadın	kişi	soyut	49	Yüreğim oynuyor, "Nihayet akli başına geldi, bu fena kadına güzel bir tokat atacak" diyorum.
	(netice)	soyut	soyut	51	- Durunuz, dedim, netice fena olacak...
	kız	kişi	soyut	55	Mişel, fena kız değildir.
	şey	soyut	soyut	56	Hangisi olursa olsun fena şey...
	hâl	kişi	soyut	77	Gelmezse eniştesi de, ben de, Müjgân da fena hâlde darılacağız.
	hâl	soyut	soyut	91	Hâsılı fena hâlde sıkılıyordum.
	hâl	soyut	soyut	93	Bereket versin Aziz eniştem, misafirine fena hâlde kancayı takmıştı.
	(şey)	soyut	soyut	93	- Fena mı? Dedim.
	(notlar)	soyut	soyut	116	İlk üç ayın notları son derece fena gitti.
	(şey)	soyut	soyut	119	Yaptığım hakikaten fena idi.
	şüpheler	soyut	soyut	123	İçimde fena şüpheler de uyandı.
	hâl	soyut	soyut	129	Fena hâlde korkan küçükler beni dinlemeyerek kaçışmaya başladılar ve şüphesiz pek iyi de ettiler.
	(şey)	soyut	soyut	131	Daha fenası Besime teyzem de matmazelle beraberdi ve çatkın çehresi, münakaşa uzarsa ondan yana çıkacağını gösteriyordu.
	hâl	soyut	soyut	134	Kâmran mümkün olduğu kadar geciktirdiği bu beşten sonra, mantomun ucunu çekince yüzümü gözyaşlarına bulanmış gördü, fena hâlde şaşırды ve yarı zorla odayı boşaltarak kapıyı kapadı.
	insan	kişi	soyut	140	Fakat hiç fena bir insan değil.
	şey	soyut	soyut	170	Yeniden teyzemin evine dönmek, ölümden daha fena bir şeydi.
	(şey)	soyut	soyut	183	En fenası, öteki hocanımlar da hemen hemen ona hak veriyor gibi vaziyetler alıyorlardı.
adam	kişi	soyut	190	- Ben bir kız biliyorum ki evleneceğine iki gün kala, nişanlısının kendisini başka bir kadınla aldattığını öğrendi, bu fena adamın yüzüğünü başına attı ve yabancı bir memlekete kaçtı.	

fena	(şey)	soyut	soyut	202	Daha fenası, bu garip komedyayı gören yanımıza geliyor, etrafımızda kalem odacılarından, kâtiplerden, kahve, şerbet taşıyan peştemalli esnaf çıkarlarından bir daire çevriliyordu.
	hâl	soyut	soyut	237	Fena hâlde ürktüm.
	kadın	kişi	soyut	241	- Bu kızın annesi fena kadın, kızım, aklımda kalmadı, beş yıl evvel mi ne, bir jandarma mülazımıyla kaçtı.
	yol	coğrafya	soyut	245	Sonra süsün bu derecesini günah sayanlar, çocuğu annesinin gittiği fena yola sapmaya bir teşvik addedenler de bulunmuş.
	havadis	soyut	soyut	253	Sabahleyin talebelerim bana fena bir havadis getirdiler.
	çehre	organ	soyut	259	Ben, bu adamı fena çehreli, korkunç, zalim bir insan diye düşünüyordum.
	kelime	duyusal	soyut	269	Mutlaka yine fena bir kelime söyleyeceğini anlatan sert bir kahkaha ile gülerken başını çevirince beni gördü, birdenbire durdu; boz renkli ceketini üzerinde kocaman siyah sakalını görebildiğim birisine:
	Fransızca	duyusal	soyut	277	Maarif müdürü, görüldüğü gibi değilmiş; arkadaşının bu sözlerinden âdeta sıkıldı ve ötekenden daha fena bir Fransızca ile cevap verdi:
	şeyler	soyut	soyut	282	Eğer bu kadınla görüştüğümü duyacak olurlarsa, fena şeyler söyleyecekler, belki de burada ismimi lanetle anacaklardı.
	(şey)	soyut	soyut	291	Daha fenası, bu aylıklardan ikisini de henüz almaya muvaffak olamamıştım.
	köy	yer	soyut	300	Bu Çadırılı'nın Zeyniler'den daha fena bir köy olduğunu zaten işitmiştim.
	muamele	soyut	soyut	303	Biraz evvel bana o kadar soğuk ve fena muamele eden bu adam, derin bir hürmetle önümde eğilerek bir koltuk da bana ikram etti:
	insanlar	kişi	soyut	307	Yeni arkadaşlar görünüşte fena insanlar değil, talebem yaşça bana yakın, hatta zannedersen, bir kısmı benden büyük, akıllı hanımlar.
	hâl	soyut	soyut	308	Nihayet geldi, yolda bir sağanağa tutulmuş, latası fena hâlde islanmıştı.
	hâl	soyut	soyut	310	Fena hâlde şaşırdım, acaba yüzüme bir şey mi sürülmüştü?
	insanlar	kişi	soyut	314	Arkadaşlarıma gelince, doğrusu onlara da fena insanlar diyemem.
(şey)	soyut	soyut	328	Hem daha fenası, büyük talebelerim yüzüme karşı da böyle "İpekböceği" demekten çekinmiyorlar.	

fena	yer	yer	soyut	334	Daha uzak hatta daha fena bir yere razıyım.
	haber	soyut	soyut	341	Ne vakit böyle birinin, beni aradığını görsem, fena bir haber alacağımı sanıyordum.
	(isim)	kişi	soyut	355	İsmi fena ama kendi en şen, en mesut insanların yeri.
	yer	yer	soyut	356	Maamafih, şimdiki evim de pek fena yerde değil.
	mahlûklar	kişi	soyut	359	Bu erkekler, sahi çok fena mahlûklar.
	kız	kişi	karakter	362	Pek fena bir kız değilim, küçükleri, ehemmiyetsizleri çok seviyorum.
	insanlar	kişi	soyut	367	Hakikaten fena insanlar değildiler.
	hâl	soyut	soyut	384	Fena hâlde bozuldum.
	tesir	soyut	soyut	386	Çehresi ve beyaz saçları, arkadaşının bana verdiği korku ile karışık fena tesiri hemen hemen izale etti.
	insanlar	kişi	soyut	387	Evet, bunlar çok adi ve fena insanlardı.
	niyet	soyut	soyut	391	- Feride Hanım, dedi, siz bizi çok yanlış anladınız, emin olunuz ki, kimsenin size karşı fena bir niyeti yoktu.
	niyet	soyut	soyut	391	Tekrar temin ederim ki, size karşı bir fena niyet yoktu.
	kadın	kişi	soyut	393	Şimdi ben, artık fena bir kadın mı sayılırım?
	mahluk	kişi	soyut	394	Nazmiye, fena bir mahluktur.
	(vaziyet)	soyut	soyut	405	Vaziyetim çok fena.
	(şey)	soyut	soyut	409	Daha fenası Ferhunde ile Sabahat, mutlaka her misafire çıkmam için ısrar ediyorlar.
	(tabiat)	coğrafya	soyut	420	Eh, tabiatı da fena değil.
	(hâl)	soyut	soyut	420	Maazallah, bir haramzadeye düşersek, hâl fena.
	cevap	soyut	soyut	424	Başını çevirmeden öyle fena, öyle ayıp bir cevap verdi ki, gayri ihtiyari ellerimi yüzüme kapadım, oradan kaçmak istedim.
	kelime	duyusal	soyut	426	Yine hatırı sayılacak derecede fena bir kelime:
	hâl	soyut	soyut	486	Bu bozuk yollar, beni fena hâlde sarstı.
	şey	soyut	soyut	518	Fena bir şey söylemeyeceğim, bilâkis çok iyi bir şey.
	sözler	duyusal	soyut	520	Sonra, benim için fena sözler çıktığını haber alıyordum.
	şeyler	soyut	soyut	520	Halbuki şimdi hepiniz, hatta Kâmran, hatta sen, Müjgân -sen ki beni herkesten iyi tanıdın- benim için ne fena şeyler düşünecektiniz.
(kişi)	kişi	soyut	531	Erkeklerin büyük kısmı çok fena, çok zalim, bu muhakkak.	
ferahfeza	(manzara)	coğrafya	soyut	402	Abuhavası latif, manzarası ferahfeza, diye başladı.

ferahfeza	menazır-ı tabiiyesi	coğrafya	soyut	199	Havası, suyu güzel, menazır-ı tabiiyesi ferah-feza, ahalişi haluk ve müstakim, cennet gibi bir yer.
fersiz	gözler	organ	soyut	153	Yüzüm sımsıkı kapalı olduğu için beni tanıyamıyor, fersiz mavi gözleriyle şaşkın şaşkın bana bakıyordu.
fesat	yürek	soyut	soyut	529	- Vay fesat yürekli aşifte vay!
fesatçı	komşular	kişi	soyut	530	Fesatçı komşular kabahati bana bulurlar.
fevkalâde	şeyler	soyut	soyut	69	Birbirine kur yapan iki insan sıfatıyla, o bizden mutlaka fevkalâde bir şeyler bekliyordu.
	şey	soyut	soyut	142	"Ben, mutlaka fevkalâde bir şeyle karşılaşacağım!" diyormuş.
	parça	soyut	soyut	278	- Bu fevkalâde bir parça.
	şeyler	soyut	soyut	466	Fevkalâde bir şeyler geçtiğini anladın, değil mi?
	havadis	soyut	soyut	518	- Fevkalâde bir havadis var.
fıkır fıkır	gülüş	kişi	karakter	198	Böyle fıkır fıkır gülüşün boş değil.
fırıncı	Hurşit Ağa	kişi	iş	458	İkinci işe gelince, fırıncı Hurşit Ağa bugün fırın kirasını getirecek, yirmi sekiz lira mı ne, benim tarafımdan parayı alırsın.
filiz gibi	Çerkes kızı	kişi	biçim	353	Karısı pek taze, otuz yaşına bile girmemiş, güzel, kara gözlü, filiz gibi bir Çerkes kızı.
filozof	tavır	kişi	karakter	402	Bilakis, kahkahalarla güldü, gayet filozof bir tavırla:
Fransızca	ders	duyusal	köken	261	Günde bir iki saat Fransızca ders veriyorum, hatta ara sıra -köyde duyarlar da bizi taşa gömerler-kapıları, pencereleri kapatarak ona bir parça dans bile öğretiyorum.
	kitaplar	nesne	köken	424	- Beyefendi, hani siz Fransızca resimli kitaplar bulmuşunuz, nerede onlar? dedi.
fukara	(kişi)	kişi	yaşamsal	202	Etraftan, "Yazıktır zavallıya, ağlatma fukarayı küçük hanım," yolunda sözler de işitilmeye başlamıştı.
fütursuz	emniyet	soyut	soyut	365	Tavırlarımda, hareketlerimde öyle tabii bir acıcılık, sözlerimde öyle fütursuz bir emniyet vardı ki, salonun içi, gizli bir fırtınaya uğramış gemi gibi altüst oluyordu.
gafil	sevgili	kişi	soyut	522	Ben, senin İstanbul'da bıraktığın gafil, aptal sevgilin miyim ki, bu ağızları yutayım?
gaip	hazine	soyut	soyut	203	Elbet, sana da gaip hazinesinden başka bir kapı açar, dedi.
garip	oyunlar	soyut	soyut	15	Hüseyin bazen de kışlada Anadolulu neferlere saz çaldırır, beni yine testi gibi tepesinin üstüne yerleştirip garip oyunlar oynardı.
	sezişler	soyut	soyut	19	Çocukların bazen yaşlarının çok üstünde garip sezişleri vardır.

garip	kuş	hayvan	soyut	26	Her şey önceden konuşulup hazırlanmış olacaktı ki, biraz sonra içeri giren siyahlı kadın bana doğru eğildi; başındaki beyaz başlığın uçları garip bir kuşun kanatları gibi saçlarıma sürünerek yakından yüzüme baktı; yanağımı okşadı.
	insanlar	kişi	soyut	29	Sör'ler ne garip insanlardı.
	çocuk	kişi	soyut	30	Evet, ben hakikaten garip, anlaşılmaz bir çocuktum.
	ciddiyet	soyut	soyut	37	Gülüşmeler arasında garip bir ciddiyetle odama çıkıyordum.
	konuşma	duyusal	soyut	51	- Bu ne garip konuşma Feride?...
	konuşma	duyusal	soyut	51	Hakikaten bu ne garip konuşma idi!...
	gurur	soyut	soyut	61	Bu bana garip bir gurur veriyordu.
	hareket	kişi	soyut	70	Garip bir hareketle:
	titreme	soyut	soyut	72	Vücudumda yanma ile beraber garip bir titreme de vardı.
	alaka	soyut	soyut	81	Fakat Allah'ın kırında başka gidilecek yer yokmuş gibi mütemadiyen bizim gezdiğimiz yolda gidip geliyor, yanımızdan geçerken bize bakıyordu; hem de o kadar garip bir alaka ile ki, neredeyse durup konuşacak.
	(şey)	soyut	soyut	100	Daha garibi, sevinçle küreğini yere atan balıkçı, bana dönüyor, elleriyle işaretler yapıyordu.
	kin	soyut	soyut	105	Dağınık saçlarının arkasından, pırl pırl yanan yeşil gözleri bende garip bir kin, bir zulüm meyli uyandırıyor.
	şey	soyut	soyut	116	Garip şey!
	şey	soyut	soyut	137	Garip şey, kadın hâlâ ağzını açmıyor.
	hüzün	soyut	soyut	146	Sonra, gözlerinde garip bir hüznle ilave etti:
	peyke	nesne	soyut	161	Merdiven parmaklığının kenarına sekiz on su kovanı dizmişler, üzerine -köşkte tahterevalli oynamak için kullandığımız tahtalara benzer- bir uzun tahta alarak garip bir peyke meydana getirmişlerdi.
	dürbün	nesne	soyut	191	Arif Hoca adında bir Arnavut varmış ki, domuz kulağını, birçok ameliyatlara, bir dürbün haline getirmiş, bir kadın bu garip dürbünü gözüne koyarak bir kere kocasına baktı mı, erkek ne kadar haşarı olursa olsun, hemen yola gelirmiş.
otel odacısı	kişi	yaşamsal	198	Neredeyse acıktığımı ve uykum geldiğini bile bu garip otel odacısından öğreneceğim!	

garip	komedy	soyut	soyut	202	Daha fenası, bu garip komedyayı gören yanımıza geliyor, etrafımızda kalem odacılarından, kâtiplerden, kahve, şerbet taşıyan peştemalli esnaf çıkarlarından bir daire çevriliyordu.
	vaziyetler	soyut	soyut	228	Bir türlü sıralara yerleşmesini beceremiyorlar, ağaç dalına yahut asma çardağına oturmuş gibi garip vaziyetler alıyorlardı.
	samimiyet	soyut	soyut	271	Bu teklifsiz sözlerde garip bir samimiyet vardı ki, hiç fütursuz peçemi kaldırdım, hatta biraz da güldüm.
	lüks	soyut	soyut	276	Garip lüks!
	(şey)	soyut	soyut	302	Daha garibi, aralarında Zeyniler'e gelen uzun boylu nafia mühendisi de vardı.
	bakış	kişi	soyut	333	Vasfiye, garip bir bakışla bana gözlerini dikmişti.
	komedy	soyut	soyut	372	Bugünkü garip komedyanın son perdesini tekrar yukarı salonda oynadık.
	mahzunluk	soyut	soyut	374	Fakat, bilmem neden, yabancı memlekette kocaya istenilmek bana bu dakikada garip bir mahzunluk veriyor.
gayretli	kız	kişi	karakter	465	- Ben gayretli bir kızım, bunun birkaç mislini gördünüz, söyleyiniz Doktor Bey, dedim.
	mahluk	kişi	karakter	516	Feride çok gayretli, inanılmayacak kadar gayretli bir mahluk.
	mahluk	kişi	karakter	516	Feride çok gayretli, inanılmayacak kadar gayretli bir mahluk.
gayriihtiyari	hareket	kişi	soyut	283	Çocuğu gayriihtiyari bir hareketle omuzlarından tutarak dizlerime doğru çektim.
gecelik	gömlek	nesne	malzeme	20	Beyaz gecelik gömüğümün uzun etekleri bacaklarıma dolaşa dolaşa oraya koştum.
	gömlek	nesne	malzeme	529	Kız, böyle gecelik gömüğüyle odama gelmeye utanmadın mı?
geç	vakit	zaman	boyut	92	Müjgân geç vakit odaya geldiği zaman ben yatağımda uyumuyordum.
	vakit	zaman	boyut	205	Dün akşam gelen emir üzerine maarif müdürü, Rüştüye Müdiresi ve galiba Huriye Hanım'ın Rumeli'den hemşehrisi olan muhasebe müdürü geç vakit bir toplantı yapmışlar, beni bir köye atıp yerime Huriye Hanım'ı alıkoymak için plan tertip etmişler.
	vakit	zaman	boyut	268	Dün gece, geç vakit bataklık tarafından silah sesleri gelmeye başladı.
	vakit	zaman	boyut	493	O gece geç vakte kadar oturdular.
geçici	zaaf	soyut	soyut	139	Yahut, ne bileyim, belki takdir ettiği hâlde geçici bir zaafa kapılmış.

geçici	bulut	coğrafya	diğer	422	Ne o, Ç...deki müphem yaşamak yorgunluğu, ne İzmir'deki isyanlar, bunların hiçbiri kalmadı, bir yaz semasına musallat olmuş geçici bir bulut gibi hepsi dağıldı.
	fırtına	coğrafya	diğer	500	Geçici bir fırtına ile örselendikten sonra tekrar güneşe kavuşan taze çiçekler gibi gündün güne açılıyordu.
geçkin	menekşeler	bitki	zaman	487	Kenarlarından doğru dolmaya yüz tutmuş, geçkin menekşelere benzeyen bir gece başlıyordu.
gelinlik	kızlar	kişi	zaman	230	- İlahi kızım, bunlar koskoca gelinlik kızlar.
	kız	kişi	zaman	230	Bunlara gelinlik kız diyenler bana elbette evde kalmış ihtiyar kız gözüyle bakacak, kimse artık çocuk diye eğlenmeyecektir.
gencecik	hocanım	kişi	zaman	187	Hiç de böyle parmak gibi gencecik hocanım görmedim.
	hocanım	kişi	zaman	226	- Sen pek gencecik bir hocanımsın da ondan, kızım.
genç	kız	kişi	zaman	10	Bütün bildiğim, dudaklarımdan mor mürekkep lekelerinin eksik olmadığı ve bir genç kız hali alır gibi olduğum bir yaşta, beni bir gün mektepte ziyarete gelen birisinin karşısına âdeta büyük çekmiş gibi çıkarak yerin dibine geçtiğimdir.
	erkek	kişi	zaman	38	Fakat ne yazık ki, bu töreni takip eden tatil aylarında hain arkadaşlarım, hemen nişanlılarına vefasızlık ederler, balmumu renkli, mavi gözlü İsa'yı, karşılarına ilk çıkan bir hatta birkaç genç erkekle aldatırlardı.
	(kişiler)	kişi	zaman	38	Kızların en masum ve dindarlarına hediye edilen renkli ve yaldızlı peygamber ve melek resimlerinin altında saklanan fotoğrafların gençlere ait olduğunu anlamakta güçlük çekmezdim.
	erkekler	kişi	zaman	43	Kızlar tatil günlerinde genç erkeklerle kur yaparlar, sonra mektep açıldığı zaman bunları birbirlerine anlatırlar.
	kız	kişi	zaman	53	- Sana büyüdüğümü, hemen hemen bir genç kız olduğumu söyleyişimde elbet bir maksat var...
	kız	kişi	zaman	53	Fakat artık büyümeye başlamış bir genç kız hiç fark edemez...
	kız	kişi	zaman	54	Bir hoyrat çocuktan ziyade yetişmiş bir genç kıza yakışacak bu şeylerin bana verilmesindeki mana ne idi?
	(adam)	kişi	zaman	58	Çok mu güzel sevdiğin genç?

genç	erkek	kişi	zaman	59	Mişel'in ciğer kokusunu alan kedi gibi genç bir erkek kokusu alarak parluvara koşmuş, belki bizi gözetlemiş olması garip değil mi?
	erkek	kişi	zaman	62	- Bir genç erkeğin kur yaptığı kızı görmeye gelmesinden daha tabii ne olur? Dedim.
	kız	kişi	zaman	66	- Artık size ermiş, yetişmiş bir genç kız muamelesi etmek lâzım geldiğini ağzınızdan işitmek beni pek bahtiyar etti, Feride, dedi; kitaplar için sizden af dilemeye lüzum görmeyeceğim.
	(adam)	kişi	zaman	80	Balıkçıların ikisi yirmişer yaşında, yahut biraz daha fazla iki genç, biri sakallı bir ihtiyardı.
	süvari zabiti	kişi	zaman	81	Akşamüstleri Müjgân'la kol kola gezerken genç bir süvari zabitinin etrafımızda dolaştığına dikkat etmişim.
	kız	kişi	zaman	83	Ay ışığından sıyrılmak bir denizin iki genç kıza ilhamı bu olmamalıydı ama ne yaparsınız.
	kız	kişi	zaman	139	- İlk bakışta sizi bir çocuk gibi görmüş olmakla beraber, mükemmel yetişmiş yüksek bir genç kız karşısında bulunduğumu anlıyorum.
	kız	kişi	zaman	141	Fakat siz de çok iyi ve bu işte tamamıyla suçsuz, günahsız bir genç kızsınız.
	kadın	kişi	zaman	161	Odasına girdiğim zaman, yazıhanesinin önünde ayakta duran iki genç kadınla konuşuyordu.
	adam	kişi	zaman	165	Hele bir yanı beyaz, bir yanı kara olan sakalı öyle hoştu ki, yüzünü sağa çevirdiği zaman hemen hemen genç bir adamı görüyordunuz; sola çevirdiği zaman ise o adam, birdenbire gidiyor, yerine beyaz sakallı o ihtiyar yüzü gülümsemeye başlıyordu.
	(kişi)	kişi	zaman	167	Camekânlı kalem odası arasındaki kapıdan, ufak tefek, cılız bir genç göründü:
	kadın	kişi	zaman	182	Uzun boylu, keskin kara gözlü bir genç kadın da kıs kıs gülüyordu.
	kadın	kişi	zaman	183	Bunu yapan, biraz evvel benimle beraber gülen keskin kara gözlü genç kadındı.
	muallim	kişi	zaman	200	Şimdi bir genç muallimimizin himmet ve fedakârlığına muhtacız.
	(kişi)	kişi	zaman	214	Belden büzmeli, bol siyah çarşafım, sınıksız peçemle genç olduğumu anlamamak mümkün değildi.
	kadınlar	kişi	zaman	251	Buna mukabil genç kadınların ağızlarının suyu akıyordu.
kız	kişi	zaman	263	Şimdi neyse ne ama, birkaç seneye kadar bir genç kız olup çıkarsa birini bulup sevmeye, evlenmeye kalkarsa fena.	

genç	(adam)	kişi	zaman	285	Evin küçük beyi, o vakit Harbiye Mektebi'ne giden, bıyıkları henüz terlemiş bir genç.
	mektepli	kişi	zaman	286	B...de Genç mektepliği görmeden geçen dört ay, onu dört senelik bir aylık kadar çıldırtmış ve nihayet küçük bey yaz tatilini geçirmek için ailesinin yanına gelince...
	zabit	kişi	zaman	286	İki üç hafta, sazlığın karşısında çadır kurup oturan bu askerlerin genç zabiti onu takibe başlamış.
	kâtip	kişi	zaman	295	Sarıklı kâtip sevincinden, genç kâtipin sırtına vuruyor:
	kadın	kişi	zaman	300	Dışarıdan evvela kalın mantolu bir genç kadın girdi.
	gazete muharriri	kişi	zaman	300	Kristiyan, bir tatilde, ailesiyle beraber Fransa'ya gitmiş, orada kuzenlerinden genç bir gazete muharririyle evlenerek bir daha geri dönmemişti.
	kızlar	kişi	zaman	304	Benim bundan çıkardığım netice şudur ki, İstanbul'da iyi bir garp terbiyesi görmüş bir yeni genç kızlar zümresi vardı.
	kız	kişi	zaman	305	- Bu tevazu da çok güzel matmazel, dedi, sizin gibi bir genç kızın arzularına itaat etmek bir vazifedir.
	kız	kişi	zaman	306	Zannederim ki, bir genç kız için sevdiği bir nişanlının ölümünü görmekten büyük felaket olamaz.
	kız	kişi	zaman	307	"Sana çok acırım Feride, bir genç kız için sevdiği bir nişanlının ölümünü görmekten büyük felaket olmaz!" dediğin zaman gözlerimi önüme indirerek kapadım:
	kız	kişi	zaman	307	Ben bir genç kız için daha büyük bahtsızlıklar da biliyorum.
	kızlar	kişi	zaman	307	Sevdiği bir nişanlının ölümünü gören genç kızlar zannettiğin kadar acınacak insanlar değildir.
	kızlar	kişi	zaman	311	Hepsi de hemen hemen ben akran genç kızlar.
	kız	kişi	zaman	324	On altı, on yedi yaşlarında güzel bir genç kızdı.
	kız	kişi	zaman	325	Arka sıralarda birkaç genç kız, baş başa vermiş, bir şeyler fısıldaşıyorlardı.
	mülazım	kişi	zaman	325	Bu sene genç bir mülazımı sevdi.
	kız	kişi	zaman	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
	kız	kişi	zaman	326	Bu birçok genç kızın uyuduğu loş, sessiz yatakhanelere ağır bir rüya bulutu çökmüş gibidir.

genç	kız	kişi	zaman	329	Şurada bir iptidai mektebi mızıka ile marş okuyor, ötede bir alay genç kız, itişe kakışa, çığlık çığlığa top, yahut esir almaca oynuyor, daha ileride çocuk büyük karmakarışık bir insan kümesi manzume okuyan, yahut nutuk söyleyen bir çocuğu alkışlıyordu.
	hocalar	kişi	zaman	329	Genç hocalardan bazıları büyük talebelerle beraber bu ağaçlara kolan salıncakları kurmuşlardı.
	mülazım	kişi	zaman	335	Cemile'nin güzel başına bu gece, bu saatte sevdiği genç mülazımın göğsü yatak oldu.
	kızlar	kişi	zaman	335	Kim olursa olsun genç kızların saçına mutlaka bir parça gelin teli takıyorlar, bunu bir uğur sayıyorlar.
	zabit	kişi	zaman	338	Bir cuma günü Surlar'da bir genç zabite tesadüf etmişler.
	zabit	kişi	zaman	339	Meğer o gün, Nezihe ne yapıp yapmış, genç zabitin zihnine girmiş, hain kız, bir hafta sonra, onunla nişanlanmış.
	kız	kişi	zaman	359	Çarşaf ona birdenbire yetmiş bir genç kız hali vermişti.
	kız	kişi	zaman	363	Biraz da bu fakir eşyalı loş odanın aynasında gülümseyen genç kızı seyretmek için beklettim.
	kız	kişi	zaman	364	Şimdi aynada gördüğüm genç kıza, bu seher aydınlığı gibi berrak,, kırağılarla ıslanmış nisan gülleri gibi taze mahlûka, bu isimleri vermekten çekinmiyordum.
	amele	kişi	zaman	369	O bahsettiğim gün, bunların arasında genç bir ameleye dikkat etmişim.
	zabit	kişi	zaman	371	Genç zabit, o güzel ve cüretkâr sükûnunu muhafaza edemedi.
	kızlar	kişi	zaman	373	Feride Hanım kızım, genç kızlarla doğrudan doğruya konuşmak olmaz ama, maşallah siz akıllı, uslusunuz.
	kız	kişi	zaman	374	Bu, bir genç kız için biraz fazla serbestlik olmaz mıydı?
	adam	kişi	zaman	379	Fakat genç bir adamla görüşmeniz, sonra da bu kadar iyi bir kızımeti reddetmeniz nazarı dikkati çekti.
kız	kişi	zaman	394	Bütün Ç...nin, güzelliğinden bahsettiği bir genç kızı ele geçirmek, onun için bir izzetinefis meselesi oldu.	

genç	zabitler	kişi	zaman	394	Genç zabitlerin sokaklarda kılıç şakırdatarak yolunu beklediği, peçesi altında yüzünü görmeyi bir muvaffakiyet saydığı bir genç kızı koluna takarak bir işret ve sefahat âlemine götürmek, birçok hasut çapkınları, "Yaşasın Burhanettin Bey" diye bağtırtmak onun için bir şerefti.
	kız	kişi	zaman	394	Genç zabitlerin sokaklarda kılıç şakırdatarak yolunu beklediği, peçesi altında yüzünü görmeyi bir muvaffakiyet saydığı bir genç kızı koluna takarak bir işret ve sefahat âlemine götürmek, birçok hasut çapkınları, "Yaşasın Burhanettin Bey" diye bağtırtmak onun için bir şerefti.
	muallim	kişi	zaman	402	Yalnız benim gibi genç bir muallimin himmet ve fedakârlığına muhtaç değil mi?
	kafileler	kişi	zaman	407	Gece yarısına kadar tramvaylar işliyor, havagazlarının yeşil aydınlığında ardı arkası kesilmeyen genç kafileleri piyasa ediyor.
	kız	kişi	zaman	407	Gecenin göğsüme basan, nefesimi tıkayan ılık nefesleri, öyle genç kızların dudaklarından geliyor ki, başları sevgililerinin boynunda, gözleri onları gece denizleri gibi koyulaşmış yeşil gözlerinde.
	doktor	kişi	zaman	409	Bir genç askeri doktor gelir giderdi.
	çocuklar	kişi	zaman	420	Ferhunde ile Sabahat, genç çocuklar ama, eve tat vermiyorlar.
	erkânıharp binbaşısı	kişi	zaman	430	- Küçük, dedi, ehemmiyetli bir terzilik ettik -ameliyata terzilik diyor- genç bir erkânıharp binbaşısı.
	binbaşı	kişi	zaman	436	Genç binbaşı, bu sözleri bir çocuk safvet ve ıztırabıyla söylüyordu.
	doktor	kişi	zaman	451	İçeride gömleklerinin yakasını ve kollarını açmış iki genç doktorla bir ihtiyar kadın vardı.
	kız	kişi	zaman	451	"Munise, artık çarşafı bir genç kız oluyor" diye iki hafta evvel ona sarı yıldızlı bir karyola almış, bir bebek yatağı hazırlar gibi özene, bezene muslinlerle süslemiştin.
	bekçi	kişi	zaman	460	Alimallah hani, bir iri genç bekçi var, herifi çağırır zorla seni nikâh ederim.
	kız	kişi	zaman	469	İşte üç sene evvel bir sonbahar akşamıyla beraber ölen genç kızlık rüyalarım, kendi küçüklerim, sonra Munise, onun arkasından belki kalbimin öksüzlüğünü avuturlar diye ümit ettiğim talebelerim.
	kız	kişi	zaman	475	Benim evimde ailemden, akrabamdan olmayan bir genç kızla yaşamamın örf ve şeriata aykırı görüldüğünü söylemiş.

genç	kadın	kişi	zaman	478	Öbür sabah başkasının odasında uyanacak genç kadının, hayatı bir parça nağme, birkaç damla gözyaşından ibaret olan Çalığışu ile ne alakası kalacak?
	adam	kişi	zaman	487	Genç adam, bahçe aralarındaki yollardan birinin yanında durdu, onun ateş böceklerinin yıldızlarıyla benekli yeşil karanlığını uzun uzun seyretti.
	kadın	kişi	zaman	488	Genç kadın bir şeyler söylemek istiyor, fakat kelime bulamıyordu.
	adam	kişi	zaman	490	Onun sesini dinlemek, söyleyen dudaklarını, gecenin içinde parıldayan elâ gözlerini görmek öyle bir saadetti ki, genç adam bir şey düşünmüyor, hatta onun bir başkasının karısı olduğunu, bu saadetin bir ay, bir buçuk ay sonra yeniden bir rüya olacağını aklına bile getirmiyor.
	kız	kişi	zaman	491	Genç kız, çingır çingır bağırarak Kâmran'ın geldiğini haber verdikten sonra yanlarına koştu.
	kadın	kişi	zaman	493	Kim bu çehreye genç bir kadın çehresi der?" dedi.
	kadın	kişi	zaman	498	Feride'nin rengi, tabii hayatını yaşayan bir genç kadının mesut rengi değildi.
	adam	kişi	zaman	498	Sabah güneşi, bu çehrede öyle ince, öyle manalı çizgiler aydınlatıyordu ki, genç adamı sardıkça sarıyor, ona ağlamak arzuları veriyordu.
	kız	kişi	zaman	498	İztırabın bir genç kız yüzünü bu kadar güzelleştirebileceğini, Kâmran dünyada aklından geçirmemişti.
	adam	kişi	zaman	499	Genç adam sarardığını; titrediğini belli etmemeye çalışarak resmi aldı.
	adam	kişi	zaman	499	Genç adam, belli etmeden göz ucuyla Feride'ye bakıyordu.
	adam	kişi	zaman	503	Genç adam, gülerек cevap verdi:
	adam	kişi	zaman	503	Genç adam, istediği verilmezse ağlayacak çocuklar gibi bükülen, titreşen bu dudaklara heyecanlı bir hayretle bakıyordu.
	kız	kişi	zaman	508	Genç kız da onu görmüş olacak ki, uzaktan şemsiyesini sallıyordu.
	kız	kişi	zaman	508	Genç kız, rüzgâra karşı başını eğiyor, bir eliyle eteklerini zapta çalışıyor, ötekiyle çarşafının hırçın kuş kanatları gibi çırpınıp havalanan pelerinini tutuyordu.
	adam	kişi	zaman	513	Genç adam, niçin böyle söylediğini kendi de bilmeden, gayet yavaş:
	kız	kişi	zaman	513	Genç kız kollarında sıkıyor, saçlarını, gözlerini buselere gark ediyordu.

genç	kadın	kişi	zaman	517	Genç kadın, yavaşça kapıya dokundu, fısıltıya benzeyen bir sesle:
	kadın	kişi	zaman	518	Genç kadın, onu teskin etmeye çalışırken kendi telaşlanıyor, gözlerinde, sesinde yaşlar titriyordu.
	kız	kişi	zaman	520	Yaşı yirmi beşe gelmiş, beş senelik hayatının bir kısmını maceralar içinde sürüklemiş, bir kısmını kocasının evinde geçirmiş bir kadın; yüzüne, vücuduna bir erkek dudağı sürülmemiş bir genç kız olduğunu iddia ederse herkes güler.
	kadın	kişi	zaman	521	En acı vakalar karşısında hissiz denecek kadar derin bir sükûn ve tahammül gösteren bu genç kadın, çocuk gibi ağlıyordu.
	karı	kişi	zaman	527	Gördün mü, genç karısı olmanın faziletlerini? diyordu.
	kız	kişi	zaman	536	Hâlâ ellerini, Kâmrân'dan kurtaramayan genç kızı havaya kaldırıp öptükten sonra tekrar Kâmrân'ın kollarına attı:
	kız	kişi	zaman	536	Kâmrân, kolunu Feride'nin belinden geçirmiş, genç kızı nefes aldirmayacak gibi sıkıyor, avuçlarının içinde parmaklarını incitiyordu.
	kız	kişi	zaman	536	Genç kız eteğini kurtarmaya çalışırken Kâmrân kesik kesik:
	kız	kişi	zaman	536	Genç kız, vücudunda bir uçuruma yuvarlananların ılık raşesiyle kendini bırakıyor, hem gülüyor, hem ağlıyordu.
	kız	kişi	zaman	537	Genç kız, artık uğraşmaya takati kalmamış gibi başını Kâmrân'ın göğsüne koydu, yüzünü saklayarak utana utana itiraf etti:
	kız	kişi	zaman	538	Genç kız, yolun derinliklerine dikkatle bakarak gülümsüyordu.
	adam	kişi	zaman	538	Genç adam, bu başın çevrilmemesi, bu gözlerin gözlerinden ayrılmaması için onu çenesinden tuttu, ağır, derin bir sesle:
	kız	kişi	zaman	538	Bu gülen, eğlenen çocuk gözlerinin içinde uyanan nazik, hassas genç kız ruhunun görünmesiyle kaybolması bir oluyordu.
	adam	kişi	zaman	540	Genç adam, başını daha ziyade yaklaştırdı, aynı hafif ses:
	vücut	organ	zaman	540	Kâmrân, kollarında gittikçe ağırlaşan bu bitap genç vücudun birdenbire canlandığını, bir hayal titreyişiyle kıvrandığını hissetti:
adam	kişi	zaman	540	Feride, bütün vücudu titreyerek ayaklarının ucunda yükseldi, genç adamı omuzlarından çekti.	

geniş	yakalar	nesne	boyut	89	Böğürtlenler eziliyor, yüzüme yapışıyor, benim geniş yakalarımın iki sırma çapa işlenmiş beyaz maren bluzumu lekeler içinde bırakıyordu.
	yaka	nesne	boyut	231	Yalnız bu siyahlıkları biraz açmak için beyaz ketenden geniş bir yaka.
	oda	yer	boyut	344	Beni gölgelerle dolu yüksek, geniş bir odaya aldılar.
	karyola	nesne	boyut	345	Bestekâr bu çalgılarla dolu odanın bir köşesinde geniş bir demir karyola içinde ölüyordu.
	(çukur)	coğrafya	boyut	417	Çukur, bir tehlike teşkil edecek kadar derin ve genişti.
	kıvrımlar	duyusal	boyut	497	Kalın, donuk Bursa ipeğinden - dışarı biçimi- bol bir elbise, boynunu, vücudunu geniş, hafif kıvrımlarla örtüyordu.
	kafa	organ	boyut	534	Kadı, geniş kafalı adam, hemen nikâhı kıyıverdi; anlıyor musun Çalıküşü?
geveze	çocuk	kişi	karakter	73	Geveze bir çocuğa sükût hakkı diye getirilen bu şeyleri benim arkadaşlarıma başka türlü göstermem namussuzluk değil miydi?
	(kadın)	kişi	karakter	247	Adı Zehra, yahut Ayşe olmayışına göre, herhâlde başka yerli bir kadıncağız ki, çok geveze olması da bunu gösteriyor.
	Çalıküşü	kişi	karakter	313	Sabahtan akşama kadar durmadan söyleyen geveze Çalıküşü, dut yemiş bülbüle dönmüştü.
	misafir	kişi	karakter	514	Kâmran, Aziz Bey'in ihtiyar ve geveze bir misafirden kendini kurtardığı vakit, salıncakta Feride ile Necdet vardı.
girintili	sofalar	yer	biçim	160	Girintili, çıkıntılı sofalar, binanın alt başından üst başına kadar acayip acayip merdivenler, bu sofalarda, bu merdivenlerde bir alay insan.
gizli	köşe	yer	soyut	38	Mektepler açıldığı zaman arkadaşlarım bavullarının gizli bir köşesinde mektuplar, fotoğraflar, hatıra çiçekleri ve daha ne bileyim, neler neler getirirlerdi.
	"sana gösteririm" işareti	kişi	soyut	97	Müjgân'a gizli bir "sana gösteririm" işareti yaparak:
	sesler	duyusal	soyut	222	Merdiven tahtaları yavaşça gıcırıyor, sofada insanlar fısıldaşır gibi gizli sesler uyanıyor.
	şefkat	soyut	soyut	223	Elemlerde bir gizli şefkat var gibidir.
	yara	soyut	soyut	240	Bana öyle geldi ki bu çocuk kalbinde, bilmeden bir gizli yaraya dokundum.
	pınar	coğrafya	soyut	243	Kalbimin derinlerinde gizli bir pınar kaynıyor gibi, göğsüme sıcak bir şeyler iniyor, bütün vücudumu, gözlerimi ıslatan, nefesimi kesen, ılık, baygın bir lezzet sarıyordu.

gizli	komedi	soyut	soyut	251	Bu el öpme merasiminde, öyle gizli bir komedi geçti ki, hiç unutamayacağım.
	dert	soyut	soyut	281	Maamafih, bu berrak çocuk gözlerinde her zaman bir parça hüznün bulmuştum.
	hareket	kişi	soyut	301	Gizli bir hareketle tekrar peçemi kapamak istedim.
	gülüşme	soyut	soyut	313	Öyle zannedirim ki bu bakış, gizli gülüşme o anda bizi birbirimize sevdirdi.
	şikayetler	soyut	soyut	320	Sesinin o gizli şikâyetiyle öyle güzel, ince şeyler söylüyor ki...
	şey	soyut	soyut	336	Mülazımın şimdi senin yanına gelmeden evvel sokaktan yabancı bir kadının geldiğini, sana gizli bir şey söylemek istediğini haber verirlerse sakın dinleme, yavrum, o kadından kaç, güzel başını mülazımının kuvvetli göğsüne sakla.
	gülümseme	kişi	soyut	343	O vakit göz kapakları hafif hafif titriyor, soluk dudakları gizli bir gülümseme ile yavaşça isminizi tekrar ediyor.
	figanlar	duyusal	soyut	346	Odanın karanlık köşeleri, duvarlardan gölgelerini uzatan sazlar gizli figanlarla titreştiler.
	fırtına	coğrafya	soyut	365	Tavırlarımda, hareketlerimde öyle tabii bir acıcılık, sözlerimde öyle fütursuz bir emniyet vardı ki, salonun içi, gizli bir fırtınaya uğramış gemi gibi altüst oluyordu.
	eziyetler	soyut	soyut	366	Hele yemekte onlara o kadar gizli eziyetler ettim ki...
	mücadele	soyut	soyut	366	Benimle gizli bir mücadeleye girişmeyi, bir meslek mecburiyeti bildi.
	işaret	fiziksel	soyut	373	Büyük Hanımefendinin gizli bir işareti üzerine salondakiler dışarı çıktılar.
	kurt	soyut	soyut	384	Fakat, yüreğime gizli bir kurt düşmüştü.
	söyleşmeler	duyusal	soyut	407	Denizden gelen fısıltılar, dudak dudağa gizli söyleşmeler.
	gönül azapları	soyut	soyut	421	Öyle sanıyorum ki Kudret, yalnız güzel simaları değil güzel toprakları, güzel denizleri de insana gizli gönül azapları versin diye yaratmış.
	ruh alakası	soyut	soyut	424	Hangi gizli ruh alakası bizi birbirimize bağlamış, iki sene sonra kırk yıllık iki dost, hatta bir baba kız gibi bizi birbirimizin kollarına atmıştı?
	teselliler	soyut	soyut	432	Bazen gizli teselliler icadına çalışıyorum.
	infialler	soyut	soyut	487	Müjgân, kadın kalbinin o kadar inatçı olan gizli infiallerinden biriyle senelerden beri Kâmran'a dargındı.

görünmez	yer	yer	soyut	498	Feride, dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle, eski ahengine, görünmez bir yerinden ince bir yara almış billurların donuk, şikâyetli ihtizazı düşmüş sesiyle çocukluk hatıralarından bahsediyordu.
	yağmur sağanağı	coğrafya	soyut	507	Rüzgâr, uzak tepelerde ıslık çalıyor, ağaçlar görünmez bir yağmur sağanağı altında gibi hışırdıyor, göz alabildiğine uzanıp giden yolun üstünde toz kasırgaları koşuyordu.
	yara	soyut	soyut	511	Sesinin billurundaki görünmez yara daha derinleşiyor, sözlerine bir gizli vasiyet mahzunluğu veriyordu.
göz alıcı	taş	nesne	biçim	108	Benim yaralı parmaklarıma yakışmayacak kadar göz alıcı, zengin bir taş.
gözlüklü	papaz	kişi	biçim	27	Ara sıra mektebimize, çenesinde keçi sakalına benzeyen bir küçük sakal taşıyan gözlüklü bir papaz gelip giderdi.
	kız	kişi	biçim	131	Belki otuz seneden beri köşkün dikişlerini diken bu matmazel, altmış yaşında gözlüklü bir ihtiyar kızdı.
	hoca	kişi	biçim	181	Muallimler odası birbirine giriyor, gözlüklü bir ihtiyar hoca, kapıya üşüşen talebeleri kovmak için, âdeta kucak kucağa onlarla güreşiyordu.
gözü kapalı	kız	kişi	soyut	383	Ben, artık pek gözü kapalı bir kız sayılmazdım.
grandiyöz	proje	nesne	soyut	277	Maarif müdürü, grandiyöz projesinden bahsederken mühendisin, yan yan bana baktığını fark ediyordum.
gron	çarşaf	nesne	malzeme	376	Sahne, bizim aşağı misafir odası, Hafız Kurban Efendi'nin karısı, arkasında düğünlere giderken giydiği gron çarşafı, boynunda dizi dizi beşbirlikleriyle misafir geliyor.
guguklu	saat	nesne	biçim	9	Duvardaki boyalı Meryem tablosunun altına asılmış guguklu saat durmadan yürüdüğü halde ben hâlâ yerimde sayıyordum.
güç	(şey)	soyut	soyut	58	Çünkü onun bir hayalini bile bulmak o kadar güç, o kadar güç ki...
	(şey)	soyut	soyut	58	Çünkü onun bir hayalini bile bulmak o kadar güç, o kadar güç ki...
	şey	soyut	soyut	168	- Muamele takip etmek güç bir şeydir, hemşire hanım, dedi.
	yer	yer	soyut	443	- Şimdi saklambaç oynayacağız, lâkin güç yere saklanmak yok ha, parmak kadar vücudun var.
gül	yüz	organ	biçim	482	Çalkıuşu'nun bülbül gibi sesini, gül yüzünü hatırladıkça hâlâ yüreğim sızlar.
gül kurusu	çarşaf	nesne	renk	508	Nermin'in gül kurusu çarşafını ...

gül kurusu	çocuk çarşafı	nesne	renk	510	"Şimdi, bu gül kurusu çocuk çarşafı içinde titriyor gibi görünen nazik, küçük, güzel şeyi rüzgâra karşı bir parça himaye edebilmek inanılmayacak kadar büyük bir saadet veriyor.
	çarşaf	nesne	renk	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
güler	yüz	organ	biçim	223	Şikâyet etmeyenlere, kendilerini güler yüzle karşılayanlara karşı daha az zalim olurlar.
gülkurusu	renk	renk	renk	508	Nermin'in gülkurusu renkli çarşafı içinde Feride vardı.
	çarşaf	nesne	renk	508	Nermin'in gülkurusu renkli çarşafı içinde Feride vardı.
gülünç	patırtı	duyusal	ses	83	Benimkilerin her zaman havada kaybolduktan sonra uzakta bir yakamoz parlıtısıyla suları yıldızlandırmasına mukabil onunkiler gülünç bir patırtı ile bayırın taşlarına çarpıyor, yahut aşağı kumsala düşüyordu ve dehşetli gülüyorduk.
	(şey)	soyut	soyut	132	Aman, ne gülünç!
	manzara	coğrafya	soyut	195	Dünyada bundan daha gülünç manzara olmazdı...
	ahenk	soyut	soyut	227	Besbelli, köyün bir âdeti olan bu öpücüklerden her biri gülünç bir ahenkle şaklıyor ve elimin üzerinde hafif bir ıslaklık bırakıyordu.
	el öpme merasimi	soyut	soyut	251	Çoban Mehmet'e gelini teslim etmeden evvel gülünç bir el öpme merasimi yapıldı.
	şey	soyut	soyut	252	Çobanın bu dakikadaki şaşkınlığı kadar ömrümde gülünç bir şey gördüğümü hatırlıyorum.
	reverans	kişi	soyut	302	Minimini boyu ile gülünç bir reverans yaparak:
	komedyâ	soyut	soyut	365	Bu kaba ve gülünç komedyayı oynarken tabiiikten çıkmamaya, oyunumu belli etmemeye gayret ettim.
	Fransızca	duyusal	soyut	366	Hele o görgüsüz, cahil kadınlara kendisini adam diye satan, gülünç Fransızcasıyla övünen Beyoğlu kokonasını dünyaya geldiğine pişman ettim.
	"opera komik" dekoru	nesne	soyut	370	Evet, bu gülünç "opera komik" dekoru içinde gülünç bir komedyâ oynayacaktık, niçin?
	komedyâ	soyut	soyut	370	Evet, bu gülünç "opera komik" dekoru içinde gülünç bir komedyâ oynayacaktık, niçin?
	komedyâ	soyut	soyut	376	Fakat bu, dünkünden bin kat daha gülünç, bin kat daha isyan ettirici bir komedyâ.

gülünç	(cevap)	soyut	soyut	421	Verilecek cevap biraz gülünç.
	mevki	soyut	soyut	526	O kadar mahzun olmama rağmen hafifçe gülmekten kendimi alamadım, bu adamcağızı gülünç mevkide bırakmaya hakkım olmadığını düşündüm.
günahsız	kız	kişi	soyut	141	Fakat siz de çok iyi ve bu işte tamamıyla suçsuz, günahsız bir genç kızsınız.
güneşli	yollar	coğrafya	renk	201	Gözümün önüne güneşli yollar, gölgeli bahçeler, dereler, ormanlar geliyor, yüreğim şiddetle çarpıyordu.
günlük güneşlik	(ortalık)	yer	renk	274	Ortalık günlük güneşlik, tepelerde kar olmasa insan kendini mayısta sanacak.
gür	kahkaha	duyusal	ses	272	Aynı gür kahkaha ile gülerək:
	saçlar	organ	biçim	352	Saçlarımın bu kadar çabuk uzadığını görenler kerameti kendilerinde bildiler; ilaçlarındaki tesire benim demet demet uzayan gür saçlarımı şahit tuttular.
	kahkahalar	duyusal	ses	463	Hayrullah Bey, benim telaşımı fark ediyor, gür kahkahalarla tavanları sarsıyordu.
	kahkaha	duyusal	ses	529	Birdenbire gür bir kahkaha odayı sarstı:
gürbüz	genç	kişi	biçim	447	Büyükanne çok dualar etti; sonra temmuz güneşinin altında harman döven gürbüz bir genci çağırdı:
gürültülü	matem	soyut	soyut	13	Hâsılı Kerbela, Kerbela olalı zannederim ki böyle gürültülü matem görmemiştir.
	kahkahalar	duyusal	ses	272	Bu kaba saba asker doktorunun çiğ kelimeleri, gürültülü kahkahaları altında derin bir rikkat sezmeye başlıyordum.
	ayak sesleri	duyusal	ses	385	Nihayet, merdivenden doğru gürültülü ayak sesleri gelmeye başladı.
gürültüsüz	muhabbet	kişi	ses	15	Halis muhabbet kavgasız, gürültüsüz olmaz, derler.
güzel	hayat temrini	soyut	soyut	7	"Sizin için güzel bir hayat temrini olur." demişti.
	(şey)	soyut	soyut	14	Asıl güzeli, bunların çoğu kazalı, heyecanlı şeyler olması idi.
	şey	soyut	soyut	37	Kilisede mum ışıkları, orgla çalınan ilahiler, her tarafı dolduran bahar çiçekleri kokularıyla karışarak bir kat daha ağırlaşan günlük ve öd ağacı dumanları içinde yapılan bu nişan töreni çok güzel bir şeydi.
	(isim)	kişi	soyut	42	Sizin adınız da kendiniz gibi güzel, emin olun...
	(kadın)	kişi	soyut	45	O soğukluğun hâlâ devam etmesine rağmen, şimdi itiraf etmeye mecburum ki, bu Neriman haincesine güzeldi.
	mehtap gecesi	zaman	soyut	48	Bu güzel mehtap gecesinden sizde unutulmaz bir hatıra bırakmaya elden geldiği kadar gayret ederiz.

güzel	tokat	kişi	soyut	49	Yüreğim oynuyor, "Nihayet aklı başına geldi, bu fena kadına güzel bir tokat atacak" diyorum.
	oyun	soyut	soyut	49	Biraz önce onlara güzel bir oyun oynamaya karar verdiğim hâlde şimdi beni sezmelerinden ödüm kopuyordu.
	şeyler	soyut	soyut	54	Sonra bu güzel şeyler hoşuma gidiyordu.
	(kız)	kişi	soyut	56	Belki hatta güzel...
	şey	soyut	soyut	58	Nasıl, sevmek güzel şey değil mi?
	(şey)	soyut	soyut	58	Elbet güzel...
	(adam)	kişi	soyut	58	Çok mu güzel sevdiğin genç?
	(adam)	kişi	soyut	58	Çok güzel!
	şeyler	soyut	soyut	59	O bana güzel şeyler söylüyordu, ne olduğunu tekrar edemeyeceğim.
	yer	yer	soyut	60	- Ama en güzel yerinde bırakıyorsun...
	(şey)	soyut	soyut	62	Ne güzel.
	(şeyler)	soyut	soyut	63	Ne güzel.
	fondan	nesne	soyut	67	- Ne söylediğinizi dinleyemedim, efendim, fondanlar o kadar güzel ki...
	fondan	nesne	soyut	68	- Bakın, ben size bu kadar güzel fondanın nasıl yeneceğini tarif edeyim de ondan sonra kapın...
	şeyler	soyut	soyut	73	- Flörtünün bu kadar güzel şeyler getirmesi için seni ne kadar çok sevmesi lâzım, diyordu.
	(deniz)	yer	soyut	78	Deniz bu mevsimde çok güzel ve sakindi, fakat neşesizdi.
	(kız)	kişi	soyut	83	- Ne çirkin, ne güzel!
	gece	zaman	soyut	91	Son derece güzel bir gece.
	(hava)	coğrafya	soyut	95	- Güzel ama, insana hüznün veriyor, dedi, bu mevsimden sonra günler ekseriya bugüne benzer.
	tesadüf	soyut	soyut	101	Ne güzel tesadüf!
	şey	soyut	soyut	106	Müjgân'dan öğrendiğim güzel şeyden sonra, yorulmama imkân yok...
	zamanlar	zaman	soyut	107	Bunlar sizin en güzel zamanlarınızdır.
	şeyler	soyut	soyut	108	Kim bilir, onun sana söyleyecek ne güzel şeyleri vardır...
	(yüzük)	nesne	soyut	108	- Çok güzel teyze, mersi, dedim.
	azar	soyut	soyut	109	Güzel bir azarı hak etmişim.
	akşam	zaman	soyut	122	Kış ortasında olduğumuzu unutturacak kadar güzel ve sakin bir akşamdı.
	(şey)	soyut	soyut	125	- Ne güzel...
	seneler	zaman	soyut	128	En güzel senelerinizi ayrı geçirmekte ne mana vardı?

güzel	yaz akşamı	zaman	soyut	139	Bu, bir yaprak bile kımıldamayacak kadar sakin ve güzel yaz akşamında beklenilmez bir fırtınanın gelip çattığını gayet iyi anlıyor, fakat nereden geldiğini anlayamadığım bir kuvvetle buna karşı durmaya kendimi hazır buluyordum.
	şey	soyut	soyut	154	Ağlamanın bu kadar güzel bir şey olacağını, bu ihtiyar Çerkez halayıktan evvel bana hiç kimse anlatamamıştır.
	(yerler)	yer	soyut	157	- Ah, kalfacığım, diyordum, kim bilir gideceğim yerler ne kadar güzeldir.
	(yerler)	yer	soyut	157	Anadolu herhâlde ondan çok daha güzeldir.
	(şey)	soyut	soyut	166	- Güzel, âlâ...
	(şey)	soyut	soyut	166	- Pek güzel, pekâlâ ama bizimkiler galiba bu mektebin diplomasını tanımıyorlar.
	neşe	soyut	soyut	172	Bir aydan beri, yavaş yavaş kaybettiğim güzel neşemi tekrar buldum.
	sözler	duyusal	soyut	172	O insan, bana yine şimdiye kadar kimseden işitmediğim güzel sözler söyledikten sonra, beni yanına aldı, Nazır'ın odasına götürdü.
	haber	soyut	soyut	176	Bugünün bana, güzel bir haber getirmemesine imkân yoktu.
	(kadın)	kişi	soyut	186	Ama güzel diye mi?
	reçel ve şekerlemeler	nesne	soyut	197	Samatyalı Madam, gayet güzel reçel ve şekerlemeler yapmasını biliyordu.
	(güneş)	coğrafya	soyut	198	Güneş, o kadar güzeldi ki, kaybolmak tehlikesini göze alarak otelin biraz ilerisindeki köprüyü geçtim, karşıma çıkan dik bir yokuşa vurdum, sonra, bir çayır, bir ağaçlık ve ikinci bir köprüden geçtim.
	(hava, su)	coğrafya	soyut	199	Havası, suyu güzel, menazır-ı tabiiyesi ferah-feza, ahalisi haluk ve müstakim, cennet gibi bir yer.
	(hava)	coğrafya	soyut	201	Hava güzel, manzara güzel, yiyecek içecek ucuz, ahalisi iyi.
	(manzara)	coğrafya	soyut	201	Hava güzel, manzara güzel, yiyecek içecek ucuz, ahalisi iyi.
	terbiye usulü	soyut	soyut	225	- Güzel terbiye usulü!
	eşya	nesne	soyut	229	Mektebin tek güzel ve yeni eşyası olan hoca kürsüsüne, kuvvetle elimi vurdum.
	cız*	kişi	soyut	238	- Sen güzel cızmışsız be.
	çehre	organ	soyut	239	En arka sıranın ucunda, bembeyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel çehreli bir kız çocuğu, inci gibi dişleriyle bana gülümsüyordu.

güzel	gözler	organ	soyut	239	Fakat, bu yarı çıplak kız çocuğunun güzel gözleri, kırmızı ağzının içinde iki inci dizisi gibi gülen dişleri, o dakikada kendimi tutmasaydım, beni hiçkırta hiçkırta ağlatacaktı.
	kız	kişi	soyut	243	Bu güzel, küçük kıızı, kollarımda sıkarken duyduğum şeyleri söylemek mümkün değil.
	vücut	organ	soyut	244	Fırtınalarla örselenmiş zambaklara benzeyen güzel vücudunu, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarını temizledim.
	sofra	nesne	soyut	251	Muhtarın karısı güzel bir sofraya hazırlamıştı.
	şey	soyut	soyut	253	Öteden beri kar, benim için, yeni açılmış badem çiçeklerinden daha güzel bir şeydir.
	şey	soyut	soyut	256	Dünyada, bir parça iyilik edebilmekten daha güzel bir şey olmuyor.
	ümit sözü	duyusal	soyut	257	Ben, ömrümde bu kadar güzel bir ümit sözü işittiğimi bilmiyorum.
	(kişi)	kişi	soyut	262	Kendin gibi güzel bir...
	(Munise)	kişi	soyut	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
	(kişi)	kişi	soyut	263	- Neme lâzım abacığım, ben senin gibi güzel değilim ki...
	at	hayvan	soyut	269	Kapıda burnundan soğuk havaya dumanlar çıkararak eşinen güzel bir atın yüzünü okşadıktan sonra içeri girdim.
	(kişi)	kişi	soyut	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim-güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
	kibar çocuğu	kişi	soyut	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim-güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
	sözler	duyusal	soyut	276	Bütün bu güzel sözlerin benim, zavallı bir köy hocasının gözlerini kamaştırmak için söylendiğine şüphe yoktu.
	âdet	soyut	soyut	278	- Efendim, Avrupa'da güzel bir âdet vardır.
	ahlak	soyut	soyut	283	Fakat ben, bunu yapacak, Munise'yi güzel ahlâklı mesut bir kadın olarak yetiştirecektim.
	tesadüf	soyut	soyut	290	Güzel bir tesadüf eseri olarak mavi kuşlu odam yine boşmuş.
	(şeyler)	soyut	soyut	290	Bunların hepsi güzel, hepsi âlâ.
	çehre	organ	soyut	301	Piyer For, uzun boylu, güzel çehreli, kumral bir adamdı.

güzel	karakter	soyut	soyut	303	O kadar zarif bir zekâsı, öyle güzel bir karakteri vardır ki...
	feragat numunesi	soyut	soyut	304	Ne güzel, ne ulvi bir feragat numunesi ve benim için ne bulunmaz bir makale mevzuu.
	(şey)	soyut	soyut	305	- Bu tevazu da çok güzel matmazel, dedi, sizin gibi bir genç kızın arzularına itaat etmek bir vazifedir.
	köy	yer	soyut	305	Matmazel, vilayet içindeki gezintilerimiz arasında fırsat bulursak, sizi güzel köyünüzde talebeleriniz arasında ziyaret ederiz.
	ev	yer	soyut	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
	ev	yer	soyut	318	Dünden beri güzel, küçük, temiz bir evim var; bunu bana, Allah razı olsun Hacı Kalfa buldu.
	bahar	coğrafya	soyut	319	Bu memleketin, öyle güzel bir baharı var ki...
	şeyler	soyut	soyut	320	Sesinin o gizli şikâyetiyle öyle güzel, ince şeyler söylüyor ki...
	şeyler	soyut	soyut	322	Vadettiği parçaları daha dinlemedim, fakat pek güzel şeyler olacağını tahmin ediyordum.
	kız	kişi	soyut	324	On altı, on yedi yaşlarında güzel bir genç kızdı.
	(şey)	soyut	soyut	331	Çok güzeldi tabii, fakat böyle değildi, dedim.
	baş	organ	soyut	335	Cemile'nin güzel başına bu gece, bu saatte sevdiği genç mülazımın göğsü yatak oldu.
	(nasihat)	soyut	soyut	336	Sen nasihatlerin en güzelini kendi kendine verdin.
	baş	organ	soyut	336	Mülazımın şimdi senin yanına gelmeden evvel sokaktan yabancı bir kadının geldiğini, sana gizli bir şey söylemek istediğini haber verirlse sakın dinleme, yavrum, o kadından kaç, güzel başını mülazımının kuvvetli göğsüne sakla.
	(şey)	soyut	soyut	338	Ümit edeyim, tahammül edeyim, güzel.
	arkadaş	kişi	soyut	339	- Ah Feride Hanım, sizinle ne güzel iki arkadaş olabilirdik.
	tahammül	soyut	soyut	345	Onun bir kere daha gözlerini açmadan ölmesi ihtimali, biçare kadına, o güzel tahammülünü yavaş yavaş kaybettiriyordu.
	intikam	soyut	soyut	351	Bak, ben şimdi senden ne güzel intikam alacağım.
	Çerkes kızı	kişi	soyut	353	Karısı pek taze, otuz yaşına bile girmemiş, güzel, kara gözlü, filiz gibi bir Çerkes kızı.
	ev	yer	soyut	356	Geldiğim vakit bana orada güzel bir ev göstermişlerdi.

güzel	renk	renk	renk	358	Gülbeşeker, Ç... erkeklerinin, bu güzel rengin için sana koydukları isim.
	konak	yer	soyut	361	Nadide Hanımefendi, -eğlenmek için hanımefendi diyorum, mektepte şimdiden onu öyle çağırıyorlar- Hastalar Tepesi'nin en güzel konağında oturur, her gün paşababasının landosu ve koç boynuzu gibi pala bıyıklı emir çavuşuyla mektebe gelir gider.
	ders	soyut	soyut	362	Bu sonradan görme ne oldum delilerine güzel bir ders vermek...
	çizgiler	duyusal	soyut	363	Bu yüzde ne güzel, ne ince çizgiler vardı.
	şeyler	soyut	soyut	363	İnsana ağlamak arzusu verecek kadar güzel şeyler.
	dağılıp	soyut	soyut	364	Onun dediğı gibi güzel güzel, ince ince başladıktan sonra, yolunu sapıtan bu kaşların, şakaklara doğru öyle güzel bir dağılışı vardı ki...
	şey	soyut	soyut	366	Mesela, paşanın büyük kızı, bana tabloları gösteriyordu; ben bunların adı şeyler olduğunu nazik ve üstü örtülü kelimelerle söyledikten sonra, bir köşede bir minyatür buluyor, salonda yegâne bir sanat eseri olan bu güzel şeyin niçin buraya atıldığını soruyordum.
	sükûn	soyut	soyut	371	Genç zabıt, o güzel ve cüretkâr sükûnunu muhafaza edemedi.
	(yüz)	organ	soyut	373	- Yüzü de güzeldir, tahsili de iyidir: Terfian Beyrut'a tayin edildi.
	genç	kişi	soyut	373	Hakikaten güzel, sevimli bir genç.
	genç	kişi	soyut	374	- Hanımefendi, yine tekrar ediyorum ki, İhsan Bey, güzel ve değerli bir genç, fakat aramızda bir izdivaç ihtimalini aklımdan, yahut kalbimden geçirmiş olsaydım, bu meziyetlerini açıktan açığa söyleyebilir miydim efendim?
	genç	kişi	soyut	374	- İhsan Bey, yine tekrar ediyorum, çok güzel bir genç, kimi istese alabilir.
	taze	kişi	soyut	377	Güzellik başa beladır, diye meşhur bir söz vardır kızım, siz hem güzel, hem yalnız bir taze olduğunuz için kendinizi biraz daha iyi korumanız lâzım gelirdi.
	memleket	yer	soyut	379	Bu güzel memleketi acıyacağım, fakat ne yapayım?
	yerler	yer	soyut	383	Buraları ne تنها, fakat ne güzel yerlerdi.
	çocuklar	kişi	soyut	394	O Burhanettin Bey gibi azılı mirasyediler, senin gibi masum, saf, taze, güzel çocukları nasıl ele geçirecek?
	oda	yer	soyut	406	Size güzel bir oda veririz, olmaz mı?
hayat	soyut	soyut	407	Burada ne güzel, ne eğlenceli bir hayat var.	

güzel	yüz	organ	soyut	408	Odaya girdiğimiz vakit güzel, küçük yüzündeki sevinç sönmüştü.
	kız	kişi	soyut	409	Bir bebek gibi güzel, şirin, yumuk yumuk bir kız...
	maskaralıklar	soyut	soyut	414	Misafirlerini eğlendirmek için, güzel maskaralıklar icat etti.
	(şey)	soyut	soyut	414	Bu manzara, o kadar güzeldi ki, sayfayı çevirmemesi için Sabahat'ın elini tutuyor, deli gibi gülüyordum.
	zat	kişi	soyut	414	- Feride Hanım isterseniz sizi bu güzel zatla evlendirelim, şimdi münhaldir.
	(şey)	soyut	soyut	415	Misafirler, hep bir ağızdan: "Ah, ne güzel..." diye haykırıştılar.
	genç	kişi	soyut	416	Bu kadar güzel, bu kadar nazik bir gence vefa etmemiş bir kıza "kalpsiz"den başka bir şey denemez.
	isim	kişi	soyut	418	Kuşadası, ne güzel isim; benim adım.
	yer	yer	soyut	418	İçimden öyle geldi ki, mutlaka güzel bir yer olacak.
	(ahlâk)	soyut	soyut	420	Tabiatın, ahlâkın güzel, büyükle büyük, küçükle küçük oluyorsun.
	adam	kişi	soyut	420	Güzel bir adam değil ama, debdebesi, saltanatı var.
	memleket	yer	soyut	421	Pek güzel bir memleket diye mi?
	yer	yer	soyut	421	Fakat ne yapayım ki hakikat, ben Kuşadası'nı güzel ve rahat yer olmadığı için seviyorum.
	simalar	kişi	soyut	421	Öyle sanıyorum ki Kudret, yalnız güzel simaları değil güzel toprakları, güzel denizleri de insana gizli gönül azapları versin diye yaratmış.
	topraklar	coğrafya	soyut	421	Öyle sanıyorum ki Kudret, yalnız güzel simaları değil güzel toprakları, güzel denizleri de insana gizli gönül azapları versin diye yaratmış.
	denizler	coğrafya	soyut	421	Öyle sanıyorum ki Kudret, yalnız güzel simaları değil güzel toprakları, güzel denizleri de insana gizli gönül azapları versin diye yaratmış.
	şey	soyut	soyut	422	Çalışmak, bütün ruhuyla, kendini başkalarına vermek ne güzel şey!
	çehre	organ	soyut	432	Bir sene evvel Abdürrahim Paşa'nın bahçesinde tesadüf ettiğim parlak elbiseli, güzel ve mağrur çehreli erkâniharp yüzbaşısı gayriihtiyari gözümün önüne geldi.
	erkâniharp zabiti	kişi	soyut	432	Bu binbaşı üniformasının yakası içinde incecik boynunu yana doğru meylettiren, yüzündeki yara yerinden, bir ayıp gibi utanan hasta asker, o güzel, mağrur erkâniharp zabiti miydi?

güzel	nişanlı	kişi	soyut	434	Benim güzel hem de çok güzel bir nişanlım vardı.
	nişanlı	kişi	soyut	434	Benim güzel hem de çok güzel bir nişanlım vardı.
	şeyler	kişi	soyut	452	Bu zavallı güzel şeyler karanlık bir köy mektebinde, ruhumun içine döküldükleri dakikadan bugüne kadar beni mesut etmişlerdi.
	yer	yer	soyut	462	Fakat, ne güzel bir yer.
	günler	zaman	soyut	469	Sen gençsin, daha güzel günler görmekten ümidini kesme.
	ağız	organ	soyut	473	- Güzel ağzımı öyle bir açtım, o fok balığını öyle bir kalayladım ki Feride...
	şeyler	soyut	soyut	476	Benim kadar başı dara gelmeyen bir insan, kendi gönlünün rızasıyla bu güzel şeylerden ayrılmak ister mi?
	çocuk yüzü	organ	soyut	476	Karşımda ölmek mecburiyetinden bu kadar sükûnla bahseden bu güzel çocuk yüzünden, gülmek için vesile arıyor gibi titreyen yaramaz dudaklardan daha büyük facia görmedim.
	şeyler	soyut	soyut	479	Kim bilir sana ne güzel şeyler söylüyor, ne güzel mektuplar yazabiliyordu?
	mektuplar	nesne	soyut	479	Kim bilir sana ne güzel şeyler söylüyor, ne güzel mektuplar yazabiliyordu?
	tedavi ve tebdilihava usulü	soyut	soyut	481	- Güzel tedavi ve tebdilihava usulü, enişte...
	(hava)	coğrafya	soyut	488	- Hiç Müjgân, hava pek güzel de.
	yüz	organ	soyut	488	Bebeklerinde birer mavi yıldız parlayan bu gözler gülüyor, biraz solgun ve süzgün görünen bu güzel yüz gülüyor, Feride -altı seneden beri hayalperest gözlerini her yumdukça gördüğü gibi- ta yakınında, kalbinin içinde gülüyordu.
	rüya	soyut	soyut	488	Kâmran, hafifçe sallandı, güzel bir rüyayı kaybetmekten korkanlar gibi bir an gözlerini yumdu, yanında dayanacak bir yer aradı.
	(şey)	soyut	soyut	490	- Güzel ama, hanıma, beye, teklife tekellüfe lüzum yok, demin de söyledim.
	çocuk	kişi	soyut	490	Ne güzel çocuğun var Kâmran.
	(kız)	kişi	soyut	492	- İnci gibi bir kız, görmeliydiniz, ne güzeldi!
	bir meyve	bitki	biçim	496	Aynı koyunun sütünü içeceksin, fakat göreceksin ki bambaşka bir şey, âdeta güzel bir meyve.
	yüz	organ	soyut	498	Kâmran, onun sözlerinden ziyade sesini dinleyerek bu güzel yüzü seyrederken bir şeye dikkat etti.
	yüz	organ	soyut	499	- Şu çehreye bak, Kâmran, ne necip, ne güzel bir yüz, değil mi?

güzel	armut kokusu	duyusal	soyut	502	İlk günlerde vadettiği gibi artık güzel armut kokusu vermeye başlayan sütün yanında minimini dışarlık çörekleri, sonra reçele benzeyen pembe bir tatlı vardı.
	tesadüf	soyut	soyut	505	Feride, ne güzel tesadüf.
	(şey)	soyut	soyut	505	- Ne güzel, ne güzel!
	(şey)	soyut	soyut	505	- Ne güzel, ne güzel!
	(deniz)	coğrafya	soyut	505	Bak, deniz ne güzel.
	şeyler	soyut	soyut	508	Tabiatı, hiçbir gün bu kadar ruhsuz, onun güzel şeylerini bu kadar lüzumsuz, hayatı bu kadar ümitsiz görmemişti!
	şey	kişi	soyut	510	"Şimdi, bu gül kurusu çocuk çarşafı içinde titriyor gibi görünen nazik, küçük, güzel şeyi rüzgâra karşı bir parça himaye edebilmek inanılmayacak kadar büyük bir saadet veriyor.
	mahluk	kişi	soyut	510	Bu güzel küçük mahluku ben istersem bahtiyar edebilir ve bahtiyar olurum...
	hanımcık	kişi	soyut	511	- Allah birbirinizden ayırmasın, Allah güzel hanımcığımı sana bağışlasın, dedi.
	İstanbul kızı	kişi	soyut	522	Bir gün üçra bir köyün, viran bir evinde aydınlık kadar temiz, hülya gibi güzel bir küçük İstanbul kızına tesadüf ettim.
	süs	nesne	soyut	522	Bu masum, nazik, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadüf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	dudaklar	organ	soyut	538	Sen, belki beni görünce; uçan rengini, titremeye başlayan bu güzel dudakları saklamak için benden kaçıyordun.
	koku	duyusal	soyut	539	Hatta bazen -sırf o eski güzel kokuyu yeniden bulmak hırslıyla- herhangi bir kokuyu, mesela bir manasız "Sarı Çiçeği" yüzüne yaklaştırır.
	koku	duyusal	soyut	539	Bu ot, güzel kokusu için bazen mihnete de uğrar.
	yüz	organ	soyut	539	Feride, seni bu ızdıraptan derinleşmiş gözlerin, mahzun düşüncelerden yorulmuş güzel yüzünle ben, bu hırpalandıkça kokusu artan çiçeklere benzetiyorum.
	darbimesel	soyut	soyut	305	Hayatın bir felaketten sonra daima bir saadet verdiği, o güzel darbimeselin söylediği gibi, ayın on beşi karanlıksa, on beşinin mutlaka aydınlık olacağını bilmiyor değilim.
	şey	soyut	soyut	30	Küçük hayvanları korumak güzel şey, dedi, fakat itaatsizlik etmek hiç öyle değil...

güzelce	şey	soyut	soyut	41	Komşu bu riyakâr nedamete ve sesimdeki titreyişe aldandı, yumuşadı; nedense bana güzelce bir şey söylemek lüzumunu hissederek: ...
	kız	kişi	soyut	252	Zehra, yeni elbisesi, biraz evvel kendi elimle tarayıp süslediğim başıyla, hemen hemen güzelce bir kıza dönmüştü.
	kız	kişi	soyut	382	Yirmi dört yirmi beş yaşlarında, güzelce, şen, şakacı bir kız; gayet tatlı söz söylüyor, güzel ut çalıyor, bunun için kibar aileler el üstünde tutuyorlar, her gece bir yere davet ediyorlar.
	kalp	organ	soyut	404	Herhâlde Kudret, bu beyefendinin yüzünü yarattıktan sonra fazla ileri gittiğini görmüş, haksızlığımı güzelce bir kalple tazmin etmiş olacak.
	mektepli	kişi	soyut	444	Karşı kaldırımda on altı, on yedi yaşlarında güzelce bir mektepli yürüyordu.
güzelim	elbise	nesne	soyut	134	- Güzelim elbise gitti, diye âdeta saçını başını yoluyordu.
	Fransızca	duyusal	soyut	278	Talebe sıralarından birine oturarak uzun, ince bacaklarını sallayan mühendis yine o güzelim Fransızcasıyla sırnaştı:
güzide	hanım	kişi	soyut	200	Gönül ister ki, oraya sizin gibi güzide bir hanım gitsin.
hademe	kadın	kişi	iş	323	Kapıdan ihtiyar hademe kadın girdi.
hafız	oğul	kişi	iş	248	Ebe Hanım'ın bir hafız oğlu varmış.
hafif	çocuk	kişi	soyut	10	Bunun sebebine gelince, öyle sanıyorum ki ben etrafındaki hayata pek fazla kendini kapı koyveren, hafif ve dikkatsiz bir cocuktum.
	ayak sesi	organ	yoğunluk	47	Biraz sonra kulağıma hafif bir ayak sesi, arkasından kısık bir kahkaha geldi.
	(kişi)	kişi	ölçü	79	- Tüy gibi hafifsin abla, dedim.
	kahkaha	duyusal	ses	83	Müjgân hafif bir kahkaha kopardı:
	ürperti	soyut	soyut	95	Fakat hiçbir şey görmediğim, işitmediğim hâlde onun bize doğru geldiğini seziyor, ensemde hafif bir ürperti hissediyordum.
	sersemlik	soyut	soyut	106	Hafif bir sersemlikten sonra gözlerimi açtığım zaman kendimi teyzemin kucağında buldum.
	alay	soyut	soyut	109	Gülümserken dudaklarımı kısarak hafif bir alay geçti:
	şamarcık	kişi	yoğunluk	111	Hatta bunlardan biri bir gün benden ağzına hafif bir şamarcık da yedi.
	reverans	kişi	yoğunluk	132	Çenemi teyzemin elinden çekmeden eteklerimi parmaklarımla iki yanından tuttum ve hafif bir reveransla dizimi büküm:

hafif	tereddüt	soyut	soyut	136	Hafif bir tereddütten sonra:
	baş selamı	kişi	yoğunluk	143	Hafif bir baş selamıyla yürüdüm.
	sızı	soyut	soyut	157	Bunları yaparken seviyor, akşamdan beri, vücudumun bir yerinden gelen hafif sızının âdeta uyuştüğunu duyuyordum.
	sabah rüzgarı	coğrafya	yoğunluk	176	Hafif bir sabah rüzgarı, karyolanın örtülerine, dağınık saçlarıma vuran güneş ışıklarını sarı pullar gibi titretiyor, parça parça dağıtıyordu.
	kapı gıcirtısı	duyusal	ses	187	Hafif bir kapı gıcirtısı işittim.
	dönme	kişi	yoğunluk	193	Uçurum o kadar derin ki bahçenin sarmaşıklarla örtülü tahta parmaklığına kollarımızı dolayıp aşağı baktığımız zaman başınıza hafif bir dönme geliyor.
	fısıltılar	duyusal	ses	221	İhtiyar kadın, hafif fısıltılarla dualar okuyarak evliyanın başındaki kandile yağ koydu, sonra bana döndü:
	üşüme hissi	duyusal	yoğunluk	222	Ensemde hafif bir üşüme hissi ile kulak veriyorum.
	ıslaklık	duyusal	yoğunluk	227	Besbelli, köyün bir âdeti olan bu öpücüklerden her biri gülünç bir ahenkle şaklıyor ve elimin üzerinde hafif bir ıslaklık bırakıyordu.
	sarhoşluk	soyut	soyut	234	Yeni başlayan uykuların hafif sarhoşluğu içinde gülümseye gülümseye sönmüş gider.
	feryat	duyusal	ses	266	Hafif bir feryat ile:
	titreme	duyusal	yoğunluk	281	Bilekleri ellerimin içinde, yüzünü gizlemek için boynunu çeviriyor, dudaklarında hafif bir titreme ile süküt ediyordu.
	ses	duyusal	ses	300	Başımı önüme eğdim, nefes gibi hafif bir sesle: "Peki, kabule mecburum" dedim.
	hayret feryadı	duyusal	ses	300	Yüzünü görünce hafif bir hayret feryadını menedemedim.
	sarsıntılar	soyut	soyut	325	Cemile'ye gelince, başımı sıranın üstüne saklamış, omuzları hafif sarsıntılarla titriyordu.
	baygınlık	soyut	soyut	333	Zavallıya hafif bir baygınlık gelmişti.
	baygınlık	soyut	soyut	333	Bu çok hafif bir baygınlıktı.
	çağıldı	duyusal	ses	337	Yalnız uçurumun dibinde, bu dayanılmaz sıcaklara rağmen hâlâ kurumayan dereye hafif bir çağıldı, birkaç yıldız aksi.
	(kişi)	kişi	soyut	339	O kadar hafif, o kadar neşeliyim ki...
	hıçkırık sesi	duyusal	ses	342	Hafif bir hıçkırık sesi işittim.
hareket	kişi	yoğunluk	343	Hafif bir hareketle kendimi kurtardım.	
isyan feryadı	duyusal	ses	343	Sözün burasında hafif bir isyan feryadını menedemedim.	
aydınlık	soyut	yoğunluk	411	Açık kalmış bir panjurdan giren hafif aydınlık içinde Cemil Bey de bu kanı görmüştü.	

hafif	baygınlık	soyut	soyut	412	Yeni vaziyetimin beni mecbur ettiği mahcup nezaketle herkesin ayrı ayrı gönlünü almaya çalışırken, üstüme hafif bir baygınlık gelmişti, kendimi kaybetmişim.
	baygınlık	soyut	soyut	413	Bu hafif baygınlığın sebebi başkaydı, Çalığışu, o gün, ömründe ilk defa aç kalmıştı.
	feryat	duyusal	ses	415	Ben de onlar gibi hafif bir feryadı menedemedim.
	el	organ	yoğunluk	427	Omuzlarıma hafif bir elin dokunduğunu hissettim; gözlerimi açtım, Doktor Hayrullah Bey'di.
	seher aydınlığı	zaman	yoğunluk	427	Benim üşümemden korkmuş, uyandırmamaya çalışarak üstüme ince bir battaniye örtmek istemişti; pencereden giren hafif seher aydınlığı içinde daha solgun ve yorgun görünen mavi gözleriyle gülümsedi.
	gülümseme	kişi	yoğunluk	430	Evet, dalgın gözlerin bakışlarından anladım ki, ben olduğuma ihtimal vermedi, bembeyaz dudaklarında, hafif bir gülümsemeyle tekrar gözlerini kapadı.
	tıkanıklık	soyut	soyut	445	Sesi kısılmıştı, nefes alırken hafif bir tıkanıklık hissettiğini söylüyordu.
	çıngrak sesleri	duyusal	ses	455	Cama kanatlarını çarpan bir kelebek, aynanın kenarında renkli akisler uyandıran bir güneş aydınlığı, uzak bir sürünün hafif çıngrak sesleri, kalbimi lezzetli titremelerle çırpındırıyordu.
	Çalığışu	kişi	soyut	495	Eski hafif, alaycı Çalığışu'nu hatırlatan bu sözleri söyleyen sesinde kalbe serinlik ve tazelik hisleri veren berrak bir akarsu ahengi vardı.
	kıvrımlar	duyusal	yoğunluk	497	Kalın, donuk Bursa ipeğinden - dışarı biçimi- bol bir elbise, boynunu, vücudunu geniş, hafif kıvrımlarla örtüyordu.
	taş sesleri	duyusal	ses	502	Kâmran, yine bir sabah, kapalı pancurlarına vuran hafif taş sesleriyle uyandı.
	sedef parıltısı	coğrafya	yoğunluk	512	Ağaçlar, bu uzun yorgunluktan sonra, sakin gölgelerinin uykusuna dalıyor, kayalarda -kendi içlerinde sızlıyor gibi görünen- hafif bir sedef parıltısı yapıp sönüyordu.
	ışık	coğrafya	yoğunluk	517	Mumun hafif ışığında çehresi daha soluk ve yorgun görünüyor, bu sönük ziya, gözlerini kamaştırmış gibi kirpiklerini kırpyordu.
	hareket	kişi	yoğunluk	525	Defteri kapayacakları vakit Müjgân, hafif bir hareket yaptı, onun mavi kabını lambaya yaklaştırıp bakarak:
	telaş çılgılığı	soyut	soyut	531	Mektebe geç kalan çocuklar gibi, hafif bir telaş çılgılığı ile kendini yataktan attı.
feryat	duyusal	ses	534	Feride, hafif bir feryatla ellerini ...	

hafif	kız çocuğu	kişi	soyut	538	Seni sevmeye başladığım vakit gülmeden, eğlenmeden başka bir şey düşünmeyen hafif, yaramaz bir kız çocuğu, ışık gibi, ses gibi elde durmasına imkân olmayan bir Çalığıuşu'ydu.
	ses	duyusal	ses	540	Genç adam, başını daha ziyade yaklaştırdı, aynı hafif ses:
	aydınlık	soyut	yoğunluk	407	Bilmem niçin, bana öyle geliyordu ki, bu hafif aydınlıkta yalnız elbiselerinin siyah yahut beyaz lekelerini fark ettiğim insanlar, hep birbirlerini seven nişanlı çiftler.
	aydınlık	soyut	yoğunluk	410	Yan pencerelerden birinden, yüzüne hafif bir aydınlık vuruyordu.
	ızdırıp	soyut	yoğunluk	411	Hafif bir ızdırıp feryadını zapt edemedim.
hafif hafif	sesler	duyusal	ses	350	Yeşil gözlerini aralık ederek âdeta şefkatle kuşlara bakıyor, hele ara sıra çenesini titreterek hafif hafif sesler çıkarması var ki onlarla konuşuyor zannedersiniz.
	çığlıklar	duyusal	ses	385	Bahçeden karışık, kadın erkek sesleri, kahkahalar, hafif hafif çığlıklar geliyor, bozuk bir kemanın akort edildiği işitiliyordu.
hain	gülümseme	kişi	soyut	35	Fakat o, kendini ermiş, yetişmiş bir insan sayarak bana tepeden bakar, gözlerinde hain bir gülümsemeye, "Ne zamana kadar bu çocukluk Feride?" derdi.
	sökük	nesne	soyut	36	Ben saçma söylemekte bu kadar ilerlemiş değildim ama elimdeki hain sökük bütün dikkatimi almıştı.
	arkadaşlar	kişi	soyut	38	Fakat ne yazık ki, bu töreni takip eden tatil aylarında hain arkadaşlarım, hemen nişanlılarına vefasızlık ederler, balmumu renkli, mavi gözlü İsa'yı, karşılarında ilk çıkan bir hatta birkaç genç erkekle aldatırlardı.
	şeytan	soyut	soyut	96	Akıllı uslu Müjgân'ı bugün hangi hain şeytan dürtüyordu.
	aşçı	kişi	soyut	112	Eskiden olduğu gibi ara sıra mutfaktan kayısı kurusu falan aşırırmaya gittikçe hain aşçı:
	adam	kişi	soyut	129	Hain adam, aralarında beni en büyük gördüğü için, ötekileri bırakıp beni kovalamaya başlamıştı.
	kız	kişi	soyut	339	Meğer o gün, Nezihe ne yapıp yapmış, genç zabitanın zihnine girmiş, hain kız, bir hafta sonra, onunla nişanlanmış.
	gözler	organ	soyut	351	- Bu hain yeşil gözlerdeki tathılığa bakan, seni gökyüzündeki melekleri düşünüyor sanır, dedim.
	kız	kişi	soyut	360	Fakat hain kız dudaklarını büktü.

hain	sarı çıyan	kişi	soyut	444	Hain sarı çıyan gözünün ucuyla delikanlıya bakarak gülmüyor mu?
hakiki	gökyüzü	coğrafya	soyut	8	Ders esnasında ellerim çenemin altına kilitli, sör hocalarıma çok ruhani görünmesi gereken bir vaziyette gözlerimi göğe - pancur aralıklarından görünen hakiki gökyüzüne - uydurduğum zaman, onlar bunu bir uslanma başlangıcı sanarak sevinirlerdi.
	gourde	soyut	soyut	56	Sevgi işinde Çalıkuşu bir hakiki <i>gourde</i> 'dur, diyorlar.
	insan	kişi	soyut	58	Sevecek bir hakiki insan bulanlara şaşmak lâzım...
hakir	iptidaiye hocası	kişi	soyut	437	O vakit, mesleğinizi çiğneyerek, belki ölümü göze alarak, bir küçük kıızı, hakir bir iptidaiye hocasını müdafaa etmişiniz.
haklı	şamarcık	kişi	soyut	111	Benim tarafımdan gayet halı bir şamarcık; fakat, Allah esirgesin Besime teyzem duysa, kim bilir, bana neler yapardı?
haksız	mihnet	soyut	soyut	244	Vakitsiz ve haksız bir mihnete uğramış bütün çocuklar gibi, Munise'de de büyük bir insan hali var.
	şey	soyut	soyut	254	Hayata zalim ve haksız bir şey diyenlere ilk defa inanıyor, ona isyan ediyordum.
	şüpheler	soyut	soyut	476	Haksız şüpheler hayatını zehirleyecek, bu melun leke, nereye gitsen seni takip edecek.
	lanetler	soyut	soyut	520	Şimdi eski nişanlısının yeniden serbest kaldığını haber alınca yine o adı hesaplarla aramıza, beş sene evvel haksız lanetlere, hakaretlere boğarak ayrıldığı o ocağa, o nişanlıya döndü, diyecektiniz.
halim	gözler	organ	soyut	172	Biraz kanlı, fakat halim, munis gözlerini bana çevirdi, kısık bir sesle Fransızca konuşmaya başladı.
	ses	duyusal	soyut	282	Yüzüne düşmüş saçlarını düzelterek, yavaş yavaş çenesini okşayarak halim, sakın bir sesle:
	ses	duyusal	soyut	292	Hatta, bilâkis, halim bir sesle:
	adam	kişi	soyut	317	Halim, tatlı bir adamdı.
	ses	duyusal	soyut	317	Bu halim, tatlı seste belli belirsiz bir şikâyet ahengi vardı.
	keci	hayvan	soyut	350	Görünüşte sakın, halim bir keci.
	ses	duyusal	soyut	402	O halim masum sesiyle:
	mahzunluk	soyut	soyut	423	Üstlerine büyük adam gibi halim bir mahzunluk çöktü.
	ses	duyusal	soyut	440	Bir hasta çocuğa hitap eder gibi, halim, okşayıcı bir sesle:

halim	gözler	organ	soyut	473	Hayrullah Bey, halim mavi gözlerinde hiç görmediğim korkunç parıltı, çenesinde lakırdılarını boğan, dişlerini birbirine çarpıtıran bir titreme ile yumruğunu sallıyordu.
	ses	duyusal	soyut	473	Sonra yine eski halim sesi, bön, saf tavrıyla devam etti:
	bahtiyarlık	soyut	soyut	501	Feride'nin taşkın şenliği, onu böyle uzaktan görmekten başka bir şey istemiyor gibi görünen Kâmrân'ın halim, sakın bahtiyarlığı onlara biraz emniyet vermeye başlamıştı.
halis	muhabbet	kişi	soyut	15	Halis muhabbet kavgasız, gürültüsüz olmaz, derler.
halisane	nasihat	soyut	soyut	163	Hanım size halisane bir nasihat vereyim.
haluk	ahali	kişi	soyut	199	Havası, suyu güzel, menazır-ı tabiiyesi ferah-feza, ahali haluk ve müstakim, cennet gibi bir yer.
haneli	çarşaf	nesne	biçim	179	Bahçeden geçerken haneli bir dokuma çarşafa sınıksız bürünmüş, yüzü iki katlı peçeyle kapalı bir kadına tesadüf ettim.
hantal	mektep sırası	nesne	ölçü	226	Büyük fedakârlıklarla meydana gelen levazımdan mühim bir kısmı da beş tane eski biçim hantal mektep sırasıydı.
harap	(hâl)	kişi	soyut	151	Bağda köpek falan olsaydı halim haraptı.
	duvar	nesne	biçim	187	Düzensiz zayıf yüzü; kireçle delik deşigi tıkanmış, harap bir duvarı hatıra getiriyor; rastıklı kaşları, simsiyah dişleri, bu çehreye bir ölü kafası korkunçluğu veriyordu.
	bina	yer	biçim	222	O vakit, harap binanın içinde, daha başka sesler duymaya başlıyorum.
	medrese	yer	biçim	288	Pencere, harap medrese avlusuna bakıyordu.
	su değirmeni	nesne	biçim	331	Dere yolunda on beş dakika yürüdüktan sonra bir harap su değirmenine vardık.
	çınar gövdeleri	bitki	biçim	355	Yandan vuran son güneş aydınlıkları bu yüksek, harap çınar gövdelerini göz alabildiğine uzanıp giden kırık sütunlara benzetiyor.
harareti	ahenk	soyut	soyut	241	Vücudumun hareketlerine tuhaf bir oynaklık, sesime, söyleşime harareti bir ahenk geliyordu.
	(ses)	duyusal	biçim	306	Kristiyan, uzak bir rüyayı takip eder gibi gözleri dalgın, sesi hareketli devam etti:
hareketsiz	insan	kişi	biçim	22	Romanlar mahzun insanı omuzları çökmüş, gözleri sönmüş, hareketsiz ve sessiz bir insan diye, yani daha açıkçası bir miskin şeklinde tasvir ederler.
haris	inat	kişi	soyut	540	Kâmrân, haris bir inatla tekrar etti:
hassas	kalp	organ	soyut	321	- Sizde ne derin bir istidad-ı musiki, ne hassas bir kalp varmış Feride Hanım!

hassas	kalp	organ	soyut	322	Sesler gibi, parmakların da bazı ihtizazları vardır ki, ancak bir hassas kalbin melâlinde akar.
	Şeyh	kişi	soyut	323	Çünkü bu hasta ve hassas Şeyh, alelade bir tahta parçasına dokunsa, onu feryada getirecek sanıyorum.
	iniltiler	duyusal	soyut	419	Başımından günlük kokularının ağır hülyası, kulaklarımdan erganunların hassas iniltileri yavaş yavaş silindi.
	sarılıklar	kişi	soyut	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılıklarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
	genç kız ruhu	kişi	soyut	538	Bu gülen, eğlenen çocuk gözlerinin içinde uyanan nazık, hassas genç kız ruhunun görünmesiyle kaybolması bir oluyordu.
hasta	(kişi)	kişi	yaşamsal	12	Annem hasta imiş.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	12	Beni bile gözü görmeyecek kadar hasta.
	çocuk	kişi	yaşamsal	61	Bana her zamankinden bambaşka gözlerle bakan ve bir hasta çocuk muamelesi eden Mişel'e hakikati söylemeye cesaret edemedim.
	arkadaş	kişi	yaşamsal	73	Şu taraflarda oturan bir hasta arkadaşımı yoklamaya geldim de...
	(insan)	kişi	yaşamsal	121	Hasta diye mi duydun?
	(insan)	kişi	yaşamsal	121	- Evet, söz arasında, "Babamı size çağırıldılar, galiba teyzeniz hasta imiş" dedi.
	çehre	organ	yaşamsal	167	Bu fakir kıyafetli, hasta çehreli memurda korkak, mahcup bir hal vardı.
	boğaz	organ	soyut	173	Şimdi de erkenden hâlâ sarılı hasta boğazıyla, rıhtımın rüzgârı ve rutubeti içinde beni uğurlamaya geliyordu.
	yüz	organ	biçim	309	Öksürmeden lakırdı söyleyemeyen orta yaşlı, cılız, hasta yüzlü bir kadıncağız.
	çocuklar	kişi	yaşamsal	317	Hani hasta çocukların sesinde duyulan o mazlûm gizli şikâyet!
	Şeyh	kişi	yaşamsal	323	Çünkü bu hasta ve hassas Şeyh, alelade bir tahta parçasına dokunsa, onu feryada getirecek sanıyorum.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	330	Zavallı bestekâr, epeyce zamandan beri hastaydı.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	343	- Yusuf on seneden beri hastaydı.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	409	- O vakitlerde rahmetli hanımefendi hasta idi.

hasta	kız	kişi	yaşamsal	413	Hepsi beni, meşakkate tahammülü olmayan bir küçük hanım, nazik, hasta bir kız sanıyorlardı.
	gözler	organ	soyut	419	Aydınlık, hasta gözleri nasıl incitiyorsa, saadet de hasta gönülleri öyle sızlatıyor.
	gönüller	soyut	soyut	419	Aydınlık, hasta gözleri nasıl incitiyorsa, saadet de hasta gönülleri öyle sızlatıyor.
	gözler	organ	soyut	419	Hasta gözler gibi hasta gönüller için de karanlıktan iyi ilaç yok.
	gönüller	soyut	soyut	419	Hasta gözler gibi hasta gönüller için de karanlıktan iyi ilaç yok.
	kadın	kişi	yaşamsal	422	Elli yaşlarında kadar, hasta, bitkin bir kadın, bana dedi ki:
	asker	kişi	yaşamsal	432	Bu binbaşı üniformasının yakası içinde incecik boynunu yana doğru meylettiren, yüzündeki yara yerinden, bir ayıp gibi utanan hasta asker, o güzel, mağrur erkâniharp zabiti miydi?
	binbaşı	kişi	yaşamsal	437	Hasta binbaşı, tıkanmış bir sesle:
	çocuk	kişi	yaşamsal	440	Bir hasta çocuğa hitap eder gibi, halim, okşayıcı bir sesle:
	talebeler	kişi	yaşamsal	468	Ara sıra hasta talebelerini tedavi için beni mektebe davet etmen, küçüğümüz ölüren takatsiz başını bir lahza omzuma dayaman, sonra sen hasta yatarken yatağının yanında geçirdiğim saatler birer cinayetmiş!
	(kişi)	kişi	yaşamsal	484	- O bir hastaydı, benim yüzümden ölmesi mümkündü.
	bestekâr	kişi	yaşamsal	485	Bana, Feride'nin hasta bir bestekârı sevdiğini, vefasız başını çağlayan kenarında sevgilisinin dizlerine koyarak, gözlerine baka baka tambur çaldırıldığını söylediler.
	kadın	kişi	yaşamsal	515	Haline bir hasta kadın yorgunluğu çökmüş, gözlerinin biraz evvelki neşesi sönmüştü.
	ruh	soyut	soyut	521	En ehemmiyetsiz bir hülyayı, en sönük bir hatırayı aylarca hasta, muğlak ruhuna gıda yapan bir hayalperest için bu kadar ümit, bu kadar acı fazlaydı.
	keci	hayvan	soyut	533	Kendisine evvela bir hasta keci kadar ehemmiyet vermeyen teyzelerin, bu yarı annelerinin yüzüne bakmamak için başını önüne indirdi:
vücut	organ	soyut	466	Aylarca senin hasta vücudunu kendi çocuğum gibi kollarımda tuttum, bize ne demişler, ne diyorlar, biliyor musun Feride?	

hasta	Çalığışu	kişi	yaşamsal	241	Yuvaranın soğuk neşesizliği içinde başını kanatlarının arasına saklayarak titreyen hasta ve küskün Çalığışu yavaş yavaş canlanmaya, eski şenliğini tekrar bulmaya başlıyordu.
hastabakıcı	kadın	kişi	iş	423	Bir hastabakıcı kadın, kapılardan birini açarak:
hastaca	(çocuk)	kişi	soyut	450	- Fakir çocuk hastaca...
hastalıklı	kadın	kişi	yaşamsal	25	Evet, hastalıklı bir ihtiyar kadının bir gün evvelki yorgunluğunu dinlendirmeden uykudan uyanması zordur.
	çocuk	kişi	yaşamsal	33	Besime teyzemin kızı Necmiye, annesinin dizi dibinden ayrılmayan, sessiz ve biraz da hastalıklı bir çocuktur.
	ihtiyar	kişi	yaşamsal	259	Halbuki, bilâkis, ufak tefek, hastalıklı düşkün bir ihtiyardı.
	kadın	kişi	yaşamsal	324	Bu cılız, hastalıklı kadında öyle bir âmirane eda vardı ki, ben bile titredim.
hasut	çapkınlar	kişi	soyut	394	Genç zabıtların sokaklarda kılıç şakırdatarak yolunu beklediği, peçesi altında yüzünü görmeyi bir muvaffakiyet saydığı bir genç kızı koluna takarak bir işret ve sefahat âlemine götürmek, birçok hasut çapkınları, "Yaşasın Burhanettin Bey" diye bağtırmak onun için bir şerefti.
haşarı	(insan)	kişi	soyut	132	Her zaman, daha haşarı ve hoyrat görünmeme rağmen, o gün benim, en karışık heyecanlarla sarsıldığım, okşamak ve anlaşılmak ihtiyacıyla için için eridiğim bir tarihti.
haşin	taassup	soyut	soyut	242	İhtiyar kadın o haşin taassubuyla başını salladı:
hatırlı	oda	yer	soyut	111	Mesela mevkiim büyüdüğü için günün birinde beni evin daha hatırlı bir odasına taşıyorlar, perdelerimi, karyolamı, gardırobumu değiştiriyorlardı ve bunun sebebini sormaya, tabii, cesaret edemiyordum.
havai	(kız)	kişi	karakter	110	Yalnız biraz fazla havaisin.
havasız	mahzen	yer	yaşamsal	218	Havasız bir mahzene düşmüş gibi göğsüm tıkanıyor, ellerim, ayaklarım üşüyordu.
hayali	dudak	organ	soyut	523	Uykuya doymadan uyanmış çocuklar gibi mahmur gözleri, nereye bastığı görünmeyen savruk halleri, bir hayali dudağın busesiyle titriyor gibi görünen dudakları, bir hayali kucağa sokuluyor hissini veren tavırları, hareketleri bana her şeyi anlattı.

hayali	kucak	kişi	soyut	523	Uykuya doymadan uyanmış çocuklar gibi mahmur gözleri, nereye bastığı görünmeyen savruk halleri, bir hayali dudağın busesiyle titriyor gibi görünen dudakları, bir hayali kucağa sokuluyor hissini veren tavırları, hareketleri bana her şeyi anlattı.
hayalperest	gözler	organ	soyut	488	Bebeklerinde birer mavi yıldız parlayan bu gözler gülüyor, biraz solgun ve süzgün görünen bu güzel yüz gülüyor, Feride -altı görünen beri hayalperest gözlerini her yumdukça gördüğü gibi- ta yakınında, kalbinin içinde gülüyordu.
hayırlı	ilim	soyut	soyut	197	Benim "Peygamberler Tarihi" hakkındaki bilgilerimden, herhâlde, çok daha hayırlı bir ilim.
hayran	yeis	soyut	soyut	351	Kedinin hayran bir yeis ile kuşu takip eden yeşil gözlerini yüzüme yaklaştırarak kahkahalarla gülüyor:
hazır	yelpaze	nesne	malzeme	186	Her gün, evinden ufak tefek eşya, dantel bir bardak örtüsü, işlemeli bir yüz havlusu, resimli hazır yelpaze gibi şeyler getiriyor, odamı süslüyordu.
hazin	şey	soyut	soyut	219	Fakat ben ölümün hazin ve ürkütücü bir şey olduğunu ilk defa bu karanlık Zeyniler mezarlığında duydum.
	şey	soyut	soyut	282	Onların ana, kız yan yana gelişleri öyle hazin, öyle hazin bir şeydi ki...
	şey	soyut	soyut	282	Onların ana, kız yan yana gelişleri öyle hazin, öyle hazin bir şeydi ki...
	sergüzeşt	soyut	soyut	285	Bu kadının sade fakat hazin bir sergüzeşti vardı.
	muzafferiyet	soyut	soyut	338	İhtimal daha elli yaş bu hazin muzafferiyetin hazin yıldönümünü görmek lâzım gelecek.
	yıldönümü	soyut	soyut	338	İhtimal daha elli yaş bu hazin muzafferiyetin hazin yıldönümünü görmek lâzım gelecek.
	tesadüf	soyut	soyut	431	Mademki hazin bir tesadüf, bugün bizi karşı karşıya getirdi, sizden kaçmayacağım, bu ümitsizlik ve acı günlerinizde bir küçük kız kardeş gibi kendimi hizmetinize vakfedeceğim.
	(şey)	soyut	soyut	469	Ne hazin, yarabbi, ne hazin!
	(şey)	soyut	soyut	469	Ne hazin, yarabbi, ne hazin!
	tesadüf	soyut	soyut	478	Ne hazin tesadüf!
	mazi	soyut	soyut	501	Uyanmalarından korkulan dalgın hastaların odasında nasıl konuşmaktan çekinilirse, onların yanında da ihtiyatsız bir kelimeyle bu hazin maziyi uyandırmaktan öyle korkuyorlardı.
	angarya	soyut	soyut	523	Gerçi kızcağızım bunun için doğmuştu, bunun için ölüyordu, fakat bir yabancının aşkı onun için bir hazin angarya olacaktı:

hediyeye	mendil	nesne	diğer	44	Hediye mendil verdim, derim olur biter...
	mendiller	nesne	diğer	395	Bana öyle geliyordu ki, kendimi daha fazla okşatıp sevdirmem, bu yeni bulduğum ana sevgisi gönlümün içine daha fazla sinecek, ileride geçireceğim yalnızlık ve hastalık günlerinde -hediyeye mendillerde kalmış kokular gibiba bana teselli olacak.
hesaplı	kahkahalar	duyusal	soyut	47	Neriman'ın müzik notaları gibi hesaplı ve ahenkli kahkahaları sinirime dokunduğu için kendi kendime uzaklaşmış, bahçenin bir köşesinde ağaçların karanlığına dalmıştım.
heybetli	paşa	kişi	boyut	414	Mesela, göğsü nişanlarla dolu, heybetli bir paşa, dünyaya emrecek gibi görünen bu koca sakallı adam, karısından süpürge ile dayak yermiş.
heyecanlı	şeyler	soyut	soyut	14	Asıl güzeli, bunların çoğu kazalı, heyecanlı şeyler olması idi.
	uğraşma	soyut	soyut	133	İşte o zaman iki taraf arasında heyecanlı bir uğraşmadır başladı.
	(kişi)	kişi	soyut	274	Onu hiç bu kadar telaşlı ve heyecanlı görmemiştim.
	sergüzeştler	soyut	soyut	483	Hayatımın bazı sergüzeştleri, hatta epeyce heyecanlı sergüzeştleri oldu.
	hayret	soyut	soyut	503	Genç adam, istediği verilmezse ağlayacak çocuklar gibi bükülen, titreşen bu dudaklara heyecanlı bir hayretle bakıyordu.
	sevinç	soyut	soyut	513	Çalığışu, heyecanlı bir sevinçle onun boynuna atıldı.
	kahkaha	duyusal	soyut	534	Aziz Bey, heyecanlı bir kahkahayla:
	yorgunluklar	soyut	soyut	540	Bu heyecanlı yorgunluklardan öyle bitap düşmüştü ki, dizleri kesiliyor, vücudunun bütün ağırlığını Kâmrân'ın kollarına bırakıyordu.
hırçın	ses	duyusal	karakter	86	Yalnız sabaha karşı o da asabileşerek isyan etti, hırçın bir sesle beni azarladı:
	tavır	kişi	karakter	181	Huriye Hanım, kırk beş yaşlarında, kara yüzlü, hırçın tavırlı, ufak tefek bir kadındı.
	ses	duyusal	karakter	183	Yükseldikçe güzelleşen hırçın bir sesle haykırıyordu:
	sabırsızlık	soyut	soyut	317	Etrafında bir daire çeviren arkadaşlarıma bir türlü bitmeyen yağmurlardan şikâyet ediyor, açık havaları, hırçın bir sabırsızlıkla beklediğini söylüyordu.
	sabırsızlık	soyut	soyut	324	Muavin, hırçın bir sabırsızlıkla ayağını yere vurdu:
	hareket	kişi	karakter	326	Sehnaze Hanım hırçın bir hareketle bu mektubu buruşturdu, sabanın kapağını kaldırarak içine attı.

hırçın	inat	kişi	karakter	335	Hırçın inadına rağmen Cemile'nin annesini, saçımın bir tarafına minimini bir tel parçası iliştiirmekten menedemedim.
	emirler	soyut	soyut	351	Gönlümün o daima itaat etmek lâzım gelen hırçın, sert emirlerinden biriyle kafese doğru yürüyordum.
	tabiat	coğrafya	soyut	409	Bunun için gayet hırçın tabiatlı.
	asabiyet	soyut	soyut	433	O hırçın asabiyetini gizlemeye çalışarak:
	kuş kanatları	organ	soyut	508	Genç kız, rüzgâra karşı başını eğiyor, bir eliyle eteklerini zapta çalışıyor, ötekiyle çarşafının hırçın kuş kanatları gibi çırpınıp havalanan pelerinini tutuyordu.
hırsız	gelin hanım	kişi	iş	130	"Yok, böyle hırsız gelin hanım olmaz!" diye söylendi; neden sonra, aklı yatınca da:
hızlı	adımlar	kişi	zaman	100	Müjgân'la kuzenimin, burnu dönmeleri tekrar aklıma başımdan aldı ve arkama dönmeden yine hızlı adımlarla biraz yürüdüktan sonra, bayıra tırmanmaya başladım.
hiçten	bir oyuncak	nesne	soyut	472	Bakıyorsun parmak kadar hiçten bir oyuncak oluyorsun.
hileli	hareler	soyut	soyut	197	Hayır, güneş işlemiş yosunlu denizler gibi içlerinde hileli hareler dolaşan gözlerini açtmak içindi.
hodkâm	erkek	kişi	karakter	437	Siz o muvaffakiyetsizliğe uğradığınız vakit mağrur, hodkâm bir erkektiniz.
	ihtiyar	kişi	karakter	459	"Bu hodkâm ihtiyar, kim bilir, ne zevk buldu?" de.
hoppa	şey	kişi	karakter	415	Bu kız ufak tefek, gayet hoppa, gayet şımarık bir şeymiş, hatta bunun için ismine Çalığışu derlermiş.
hoş	taraf	soyut	soyut	27	Bu sörler ya hakikaten melek gibi sabırlı insanlardı, yahut da benim hoş bir tarafım vardı.
	lüks	soyut	soyut	77	Bir sene evvelki flört masalına bu sene de bir seyahat hikâyesi ilave etmek hoş bir lüks olacaktı.
	teklif	soyut	soyut	127	Amcanın teklifi hakikaten hoş bir teklif.
	tesadüf	soyut	soyut	152	Fakat hoş bir tesadüf oldu.
	(şey)	soyut	soyut	165	- Eh!.. Bu hakikaten hoş!
	(şey)	soyut	soyut	165	Hele bir yanı beyaz, bir yanı kara olan sakalı öyle hoştu ki, yüzünü sağa çevirdiği zaman hemen hemen genç bir adamı görüyordunuz; sola çevirdiği zaman ise o adam, birdenbire gidiyor, yerine beyaz sakallı o ihtiyar yüzü gülümsemeye başlıyordu.
	teselli	soyut	soyut	193	Oteldeki yalnız günlerimde yazıdan sıkıldıkça resim yapıyordum ve bu, benim için hoş bir teselli oluyordu.

hoş	kelime	duyusal	soyut	227	Yavrucakları kendime ısıdırmak için her birine bir iki hoş kelime söylüyordum.
	(hâl)	kişi	soyut	238	Vehbi'nin her hâli iyi, hoş ama, bir türlü beni saymıyor.
	insan	kişi	soyut	311	Herhâlde bu Recep Efendi, pek hoş bir insan olacaktı.
	hava	coğrafya	soyut	314	Yalnız ara sıra biraz fazla gülüyorlardı, benim için hava hoş.
hoyrat	çocuk	kişi	karakter	54	Bir hoyrat çocuktan ziyade yetişmiş bir genç kıza yakışacak bu şeylerin bana verilmesindeki mana ne idi?
	(insan)	kişi	karakter	132	Her zaman, daha haşarı ve hoyrat görünmeme rağmen, o gün benim, en karışık heyecanlarla sarsıldığım, okşanmak ve anlaşılma ihtiyacıyla için için eridiğim bir tarihi.
hudutsuz	derinlikler	soyut	boyut	389	Duvarlarda, salona hudutsuz derinlikler veren endam aynaları parlıyor, avizelerin aksî, karanlık bir yolda koşan meşaleler gibi ta uzaklara gidiyordu.
hummalı	yanıklık	soyut	soyut	497	Beş sene evvelki Çalığışu'nun yaldızlı bir ışıkla dolu elâ gözlerine, ateş yanında unutulmuş çiçeklerin hummalı yanıklığı düşmüştü.
	kızılık	soyut	soyut	498	Bu tende, koparılmadan solmaya mahkûm güllerle aşksız ihtiyarlamaları mukadder kızlarda görülen hummalı kızılığa benzer gizli bir ateş, muzdarip bir şeffaflık vardı.
hususî	hayat	soyut	soyut	292	Memurları yalnız resmi hayatlarında değil, hususî hayatlarında da takip etmeli; yedikleri, içtikleri şeye, oturdukları, gezdikleri yere, elbiselerine müdahale etmeli.
	işler	soyut	soyut	477	Hayrullah Bey, hem hususî işlerini görmek, hem de eve bazı yeni eşya almak üzere, evvelki gün İzmir'e gitti.
hürmetli	dikkat	soyut	soyut	297	Kâtipler, başlarını defterlerinden kaldırmış, hürmetli bir dikkatle bu serin sözleri dinliyorlardı.
ılık	ilkbahar güneşi	coğrafya	ölçü	240	Bu küçük kız, bana ılık bir ilkbahar güneşi gibi tesir etmişti.
	lezzet	duyusal	ölçü	243	Kalbimin derinlerinde gizli bir pınar kayıyor gibi, göğsüme sıcak bir şeyler iniyor, bütün vücudumu, gözlerimi ıslatan, nefesimi kesen, ılık, baygın bir lezzet sarıyordu.
	nefesler	soyut	soyut	407	Gecenin göğsüme basan, nefesimi tıkayan ılık nefesleri, öyle genç kızların dudaklarından geliyor ki, başları sevgililerinin boynunda, gözleri onları gece denizleri gibi koyulaşmış yeşil gözlerinde.

ılık	çiçek kokuları	duyusal	ölçü	441	Bahar, sınıfları pırıltılı güneş aydınlıklarıyla, ılık çiçek kokularıyla dolduruyor.
	bir sabah vakti	zaman	ölçü	470	Bir mayıs günü gibi taze, ılık bir sabah vakti erkenden kalktım.
	iğde kokuları	duyusal	ölçü	480	Zeyniler Mezarlığı'nın karanlığında, rüzgârın sabahlara kadar haykırıp ağladığı uzun gecelerde, çekçek arabalarının ince sesli, yanık çingiraklarının titredığı boş sahralarda, Söğütlük bahçelerinin ılık iğde kokularıyla dolu yollarında, ben hep seninle yüz yüze, senin hayalinin kollarında yaşadım.
	raşe	soyut	soyut	536	Genç kız, vücudunda bir uçuruma yuvarlananların ılık raşesiyle kendini bırakıyor, hem gülüyor, hem ağlıyordu.
ıslak	eller	organ	ölçü	64	Doğruca yanına gitsem, ne bileyim, mesela, birbirimizin elini tutmak lâzım gelecekti; kuzenimin kadın eli gibi temiz ve süslü ellerini ıslak ellerimin boyasıyla berbat edecektim.
	mendil	nesne	ölçü	106	Islak bir mendille şakaklarımı siliyor:
	taşlar	coğrafya	ölçü	154	Valizimi ıslak taşların üstüne koyarak peçemi kaldırdım.
	toprak kokusu	duyusal	ölçü	221	Göğsüme ıslak, soğuk bir toprak kokusu doldu.
	gözler	organ	ölçü	244	Ben, ona eski entarilerimden birini alelacele küçültüp dikerken, o, bir kedi yavrusu gibi eteklerime sokuluyor, ıslak gözleriyle derin derin yüzüme bakıyordu.
	kunduralar	nesne	ölçü	309	Müdür Efendi, sobanın yanında dumanları çıkmaya başlayan ıslak kunduralarının nallı tabanlarından tutuşmuş gibi yerinden fırladı:
	kirpikler	organ	ölçü	332	Islak kirpikleri arasında, o masum çocuk gözleriyle derin derin bana baktı, sonra tekrar başını tamburuna dayayarak yeni bir şarkıya başladı:
	mendil	nesne	ölçü	333	Elimde ıslak mendille yanına döndüğüm vakit o, gözlerini açmıştı.
	saçlar	organ	ölçü	352	Bugün yine öyle yaptım; sonra kafeslerimin karşısındaki erik ağacına çıkarak ıslak saçlarımı hafif hafif esen bahar rüzgârına dağıttım.
	lezzet	duyusal	ölçü	364	Yüreğim kuş gibi çırpınıyor, dudaklarım ıslak lezzetle titriyordu.
saçlar	organ	ölçü	390	Küçüğüm, "Abacığım" diye ağlayarak yüzünü yüzüme sürüyor, ıslak saçlarımı, kolonyadan yanan gözlerimi öpüyordu.	
ıssız	kır yolları	yer	yoğunluk	151	Gece vakti, ıssız kır yollarında, tek başına dolaşan bir kadından kim şüphe etmezdi?

içli	(insan)	kişi	soyut	140	Gayet içlidir.
	kadın	kişi	soyut	140	Beni bu çirkin vazifeyi üstüme almaya sevk eden şu ki, zaten hasta olan bu içli kadının ölmesinden korkuyorum.
	adam	kişi	soyut	343	Zaten fazla içli bir adam.
idaresiz	(kişi)	kişi	karakter	380	"İdaresiz" deyiniz, "Elinden iş gelmiyor, cahil" deyiniz, "Asi" deyiniz, ne derseniz deyiniz, Müdire Hanım, size hatırım kalmaz.
idraksiz	korku	soyut	soyut	387	Hiçbir şey düşünmüyor, hiçbir şey duymuyor, yuvasında tecavüze uğramış bir hayvan yavrusunun idraksiz korkusuyla köşemde büzülüyor, küçülüyordum.
iffetli	(kadın)	kişi	soyut	186	İffetli diye, ağırbaşlı diye.
iftiracı	(insan)	kişi	karakter	97	- Yalancı, iftiracı...
iğrenç	dünya	soyut	soyut	148	Arkamda bıraktığım iğrenç dünyaya bir kere daha dönmeliyim.
	tarz	soyut	soyut	202	Huriye Hanım gittikçe çoşuyor, perde perde sesini yükselterek iğrenç bir tarzda yalvarıyordu.
	kelime	duyusal	soyut	467	Ben ki bilirsin, ağzıma ne gelirse söylerim, en iğrenç kelimeyi bile dudağımda hapsedemem.
	şey	soyut	soyut	468	Zehri şurupla, daha bilmem ne haltla karıştırıp yudum yudum içmek pis şey, iğrenç şey.
	ithamlar	soyut	soyut	472	Yabancıların ağzından işiteceğin o iğrenç ithamlara nasıl cevap verebilirdin?
	iftiralar	soyut	soyut	473	Herçibadabat seni parçalamaya azmeden bu adam "kurt ile kuzu" masalındaki canavar gibi sudan sebepler arıyor, o budala olduğu kadar iğrenç iftiraları tekrar ediyor.
ihtiyar	(kadın)	kişi	zaman	16	O biçare de ihtiyar...
	kadın	kişi	zaman	25	Evet, hastalıklı bir ihtiyar kadının bir gün evvelki yorgunluğunu dinlendirmeden uykudan uyanması zordur.
	hocalar	kişi	zaman	28	En ihtiyar hocalara kadar herkes onu Allah gibi sayardı.
	musiki hocası	kişi	zaman	30	Mesela Sör Matild isminde ihtiyar ve son derece mutaassıp bir musiki hocamız vardı.
	komşu	kişi	zaman	43	İhtiyar komşu, ellerini yüzüne kapatarak: ...
ihtiyar	komşu	kişi	zaman	43	İhtiyar komşu beklenmez bir çeviklikle kiraz mendilini yakalamıştı.
	komşu	kişi	zaman	44	Biraz evvel birbirimizle kavga etmemize bıçak sırtı kaldığı hâlde şimdi ihtiyar komşu ile gülüşüyor, ayrılırken birbirimize el sallıyorduk...
	çınar	bitki	zaman	47	Ta öbür uçta dallarından bir kısmını komşunun bahçesine sarkıtmiş ihtiyar bir çınar vardır.

ihthiyar	Sör	kişi	zaman	71	Fakat ceplerimden, aksi gibi akşam mütalaasında uyuklayan ihthiyar Sör'e atılmak için büküp hazırladığım kağıt parçalarından başka bir şey çıkmıyordu.
	Frer Ksavye	kişi	zaman	72	Ara sıra bize müzik dersi vermeye gelen ihthiyar Frer Ksavye değil mi?
	(adam)	kişi	zaman	80	Balıkçıların ikisi yirmişer yaşında, yahut biraz daha fazla iki genç, biri sakallı bir ihthiyardı.
	(kişi)	kişi	zaman	80	Cevaplarını ihthiyar verdi.
	balıkçı	kişi	zaman	96	Bir gün kendimi Marika diye tanıttığım ihthiyar balıkçı.
	balıkçı	kişi	zaman	99	Biraz evvel yanımdan geçen ihthiyar balıkçı, elinde bir kürekle kara bir sokak köpeğini kovalıyordu.
	(adam)	kişi	zaman	99	Hayvan bağıra bağıra oradan oraya kaçıyor, ihthiyar, ara sıra yetiştikçe küreği biçarenin, ötesine berisine yapıştırıyordu.
	(adam)	kişi	zaman	99	İhtiyar, iyiden iyiye solumuştu.
	köpek	hayvan	zaman	120	Bu ihthiyar köpek, son derece açgözlü ve dalkavuktur.
	kız	kişi	zaman	131	Belki otuz seneden beri köşkün dikişlerini diken bu matmazel, altmış yaşında gözlüklü bir ihthiyar kızdı.
	odacı	kişi	zaman	145	Bana bu suali soran; otelin ihthiyar odacısı Hacı Kalfa'dır.
	koca	kişi	zaman	152	Sütüne ile ihthiyar kocası, beni görünce şaşırıldılar.
	kolcubaşı	kişi	zaman	153	Annem evlenirken, onu da Eyüp'te ihthiyar bir kolcubaşıya vererek çırak çıkarmışlardı.
	Çerkez	kişi	zaman	154	Ağlamanın bu kadar güzel bir şey olacağını, bu ihthiyar Çerkez halayıktan evvel bana hiç kimse anlatamamıştır.
	(kadın)	kişi	zaman	154	Fakat, Gülmisal Kalfa, zavallı ihthiyar kafasından benimle onu ayırt edemeyerek "Güzidem" diye hıçkırırken, içimde anlaşılmaz bir şey oldu.
	kalfa	kişi	zaman	155	İhtiyar kalfa, taşlığın yanındaki odada, beni çocuk gibi soyarken, hâlâ için için ağlamakta devam ediyordu.
	kafacık	organ	zaman	155	- Gülmisal Kalfa, ihthiyar kafacığını nafil yorma!
	kadın	kişi	zaman	161	Siyah yün çarşafını çenesinin altından iğnelemiş, çini mavi gözlü bir ihthiyar kadını gözüme kestirdim, yanına yaklaşarak halimi anlattım.
	hocanım	kişi	zaman	163	İhtiyar hocanım, bu sefer beni, büyük bir kalem odasından buzlu bir camekânla ayrılmış, minimini bir hücreye soktu.

ihtiyar	hademe	kişi	zaman	164	Bu kuzu gibi adamın, biraz evvel sokağa kahve döken, ihtiyar bir hademeyi dut ağacı silker gibi tartaklaya tartaklaya dışarı atan insan olduğuna bin şahit isterdi.
	yüz	organ	zaman	165	Hele bir yanı beyaz, bir yanı kara olan sakalı öyle hoştu ki, yüzünü sağa çevirdiği zaman hemen hemen genç bir adamı görüyordunuz; sola çevirdiği zaman ise o adam, birdenbire gidiyor, yerine beyaz sakallı o ihtiyar yüzü gülümsemeye başlıyordu.
	Ermeni	kişi	zaman	178	İhtiyar Ermeni bunu anlatırken gözünü kırıyor:
	hoca	kişi	zaman	181	Muallimler odası birbirine giriyor, gözlüklü bir ihtiyar hoca, kapıya üşüşen talebeleri kovmak için, âdeta kucak kucağa onlarla güreşiyordu.
	hocanım	kişi	zaman	182	Biraz evvel, kapıdaki çocukları kovan ihtiyar hocanım, gözlüğünün üstünden aksi aksi yüzüme baktı:
	adam	kişi	zaman	185	İhtiyar adam, ensesini kaşıyarak:
	adam	kişi	zaman	186	İhtiyar adam, her defasında türkü söyler gibi, makamla yavaş yavaş:
	Ermeni	kişi	zaman	195	İhtiyar Ermeeni'nin bu hiddet sahnelerinden biri de, benim evlerinde bulunduğum zamana tesadüf etti.
	(kadın)	kişi	zaman	195	Hacı Kalfa bir gün, komşularından innmeli bir ihtiyarla, siyah şalvarlı bir dudu karşısında kızını sıkı bir imtihandan geçirmemi istedi.
	odabaşı	kişi	zaman	196	İhtiyar odabaşı, o günden sonra önüne gelene benden, benim derin ilmimden bahse başlamış.
	hatun	kişi	zaman	200	- Mektepte ihtiyar bir hatun var.
	adam	kişi	zaman	204	İhtiyar adam, şüpheli şüpheli yüzüme baktı:
	odacı	kişi	zaman	208	İhtiyar odacı:
	adam	kişi	zaman	209	İhtiyar adam, "Vay aman! Vay aman! Hay nalçasına tükürdüğümün katırı!" diye söylenerek ayağa kalkıyordu.
	arabacı	kişi	zaman	211	Hacı Kalfa, iki tıpalı şişeye hazırlamış olduğu sularını çeşmeden tazeledi ve ihtiyar arabacıma uzun uzadıya tembihler verdi.
	adam	kişi	zaman	213	İhtiyar adam, arabadan çantalarını çıkarmaya çalışarak cevap verdi:
	(adam)	kişi	zaman	214	Yıkık bir değirmenin önünde abalı, sarıklı bir ihtiyara rast geldik, kaburga kemikleri soyulmuş zayıf bir ineği, ipinden sürüye sürüye bu evlerden birine doğru götürmeye çalışıyordu.
	hoca	kişi	zaman	214	Bu ihtiyar hoca Zeyniler muhtarı ...

ihtiyar	(kadın)	kişi	zaman	216	Bu Hatice Hanım, iri yapılı, kocaman yüzlü, biraz kamburu çıkmış, yetmişlik bir ihtiyardı.
	kadın	kişi	zaman	217	İhtiyar kadın beni elimden tutarak dar bir taşlıktan geçirdi, eskilikten basamakları oynayan karanlık bir merdivenden çıktık.
	kadın	kişi	zaman	218	İhtiyar kadın, benim işe el sürmeme taraftar değildi.
	kadın	kişi	zaman	218	İhtiyar kadının derin bir göğüs geçirdiğini işittim:
	kadın	kişi	zaman	219	İhtiyar kadının arkasından koştum:
	kadın	kişi	zaman	221	İhtiyar kadın, hafif fısıltılarla dualar okuyarak evliyanın başındaki kandile yağ koydu, sonra bana döndü:
	kadın	kişi	zaman	226	İhtiyar kadına, bana yardım etmesini söyleyerek hasırı kaldırdım.
	kadın	kişi	zaman	229	İhtiyar kadın, şüpheli bir bakışla:
	kız	kişi	zaman	230	Bunlara gelinlik kız diyenler bana elbette evde kalmış ihtiyar kız gözüyle bakacak, kimse artık çocuk diye eğlenmeyecektir.
	kadın	kişi	zaman	235	İhtiyar kadına göre, öteki levhalar da aşağı yukarı aynı şeyi ifade etmektedir.
	kadın	kişi	zaman	237	İhtiyar kadın, baştan başa beyazlara bürünmüş, bir seccadenin üstünde kendinden geçmiş gibi, boğuk bir sesle bir şeyler okuyarak, iki yana sallanarak esma tesbihi çekiyordu.
	orman memuru	kişi	zaman	241	Babası ihtiyar bir orman memuru imiş, ikinci karısını bu köyden aldığı için tekaüt olduktan sonra buraya bağlanıp kalmış.
	kadın	kişi	zaman	241	İhtiyar kadın, kaşlarını çattı:
	kadın	kişi	zaman	242	İhtiyar kadın o haşin taassubuyla başını salladı:
	(kişiler)	kişi	zaman	251	Benim hediye ettiğim gelin elbisesi köyün ihtiyarlarına yine fazla alafranga görünmüştü.
	kadın	kişi	zaman	251	Muhtarın karısı ile Ebe Hanım başta olmak üzere, beş altı ihtiyar kadın, uzun bir kerevetin şiltesi üzerinde sıralanmışlardı.
	kadın	kişi	zaman	255	İhtiyar kadın bir kere daha seslendi.
	kadın	kişi	zaman	255	Kapı açılır açılmaz içeriye karlı rüzgâr doldu, ihtiyar kadının elindeki mum birdenbire söndü.
	kadın	kişi	zaman	257	İhtiyar kadın, gözlerini ocağa dikmiş, düşünüyordu.
	adam	kişi	zaman	258	İhtiyar adam, Munise için havadis sormaya geliyorum sandı.
(adam)	kişi	zaman	259	Halbuki, bilâkis, ufak tefek, hastalıklı düşkün bir ihtiyardı.	
kadın	kişi	zaman	260	Neşemiz, ihtiyar kadının çatkık yüzünü bile güldürmüştü:	

ihtiyar	kadın	kişi	zaman	268	Fakat annen demek olan bu ihtiyar kadını daha ziyade ağlatmak doğru mu?
	doktor	kişi	zaman	270	İhtiyar doktorun, "Yüzbaşım" dediği adama takılmakta devam ettiğini işitiyordum:
	doktor	kişi	zaman	270	Beş dakika sonra ihtiyar doktor çizmeleri altında merdivenleri çatırdatarak yukarı çıktı, yüzüne bakmadan konuşmaya başladı:
	doktor	kişi	zaman	271	İhtiyar doktor kollarını kaldırdı, saf yüzünde komik bir hayretle gülmeye başladı.
	(kişi)	kişi	zaman	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
	doktor	kişi	zaman	273	İhtiyar doktor biraz düşündükten sonra:
	doktor	kişi	zaman	274	İhtiyar doktor, bir saat sonra sakallı yüzbaşı ile beraber köyden ayrıldı.
	kadın	kişi	zaman	286	Beyefendi, hanımefendi, küçük hanımlar hep birden onun üstüne yürümüşler ve onu artık evde tutmak istemeyerek buraya yakın köylerden birine bir ihtiyar kadının yanına göndermişler.
	orman memuru	kişi	zaman	286	Nihayet o, ağlaya sızlaya ihtiyar bir orman memuruna varmaya razı olmuş.
	adam	kişi	zaman	289	İhtiyar adam, ağzında bir karaciğerle kapıdan fırlayan kocaman bir kediyi kovalıyordu.
	hademe	kişi	zaman	291	İhtiyar bir hademe ile elinde bir palto, bir elinde bir baston ile maarif müdürünün odasına doğru koşuyordu.
	hademe	kişi	zaman	292	İhtiyar hademe, üç beş dakika sonra tekrar odadan çıktı.
	efendi	kişi	zaman	298	Hâlâ aynı köşede oturan ihtiyar efendi ile aralarında geçen bazı sözler bana bu hazırlığın sebebini anlattı:
	muallime	kişi	zaman	315	Eski bildiklerimden ikincisi kocaman gözlüklü, dişlek bir ihtiyar muallime.
	ulûmu diniye hocası	kişi	zaman	315	Zahit Efendi, ihtiyar bir ulûmu diniye hocası.
	rahip	kişi	zaman	322	Geçenlerde vefat eden bir ihtiyar rahibin terekесinden bendeniz de bir org almıştım.
	kadın	kişi	zaman	323	Kapıdan ihtiyar hademe kadın girdi.
	kadın	kişi	zaman	336	İhtiyar kadın, bana onları gösterdi:
	Ermeni kadını	kişi	zaman	354	Çalgıları, armonika çalan bir ihtiyar Ermeni kadını ki küçük bir kumaş parçası, birkaç para ile memnun oluyor.

ihtiyar	çoban	kişi	zaman	383	İhtiyar bir çoban, bir bostan kuyusunun tahta tulumbasını çekerek taş bir yalakta koyunlarını suluyor.
	kadın	kişi	zaman	384	İhtiyar bir kadına bu kadar fantezi yakışmaz.
	kadın	kişi	zaman	385	İhtiyar kadın, lambanın fitilini düzelterek, mehtap gecelerinde bu bahçenin cennet gibi olduğunu anlatırken Nazmiye girdi.
	kadın	kişi	zaman	392	İhtiyar kadın, sabahın bu saatinde ağlamaktan şişmiş gözlerim, sararmış yüzümle beni görünce şaşırıldı:
	kadın	kişi	zaman	393	İhtiyar kadın, bir şey söylemeden dinliyor, kaşlarını çatıyordu.
	çapkın	kişi	zaman	394	Bu Burhanettin Bey, babasından kalan serveti birçok biçare kadınları iffal etmek, birçok aile çocuklarını yakmak için israf etmiş bir ihtiyar çapkındır.
	kadın	kişi	zaman	395	İhtiyar kadın, hafif bir göğüs geçirerek devam etti.
	kadın	kişi	zaman	395	Ben gözlerimi açtıkça ihtiyar kadın, yanıma geliyor, elini alınma koyuyor, artık Ç...nin kızları gibi iki kalın örgü ile ördüğüm saçlarımı okşuyor:
	kadın	kişi	zaman	397	İhtiyar kadın, çenemi okşadı:
	sandalcı	kişi	zaman	398	Biraz evvel ihtiyar bir sandalcının kamarama getirip bıraktığı gül demetinin kimden geldiğini şimdi anlıyordum.
	kalfa	kişi	zaman	408	Böyle olduğu hâlde bavulumu kendi elimle odama çıkarmama müsaade etmeyen, onu zorla elimden çekip alan ihtiyar kalfaya minnettar oldum.
	hanımefendi	kişi	zaman	416	Münevver teyzem, kaynanasının elini öptüğü vakit oradaydım, ihtiyar hanımefendi, o bir dalda durmaz, acayip Çalığısu'nu hatırlamış olacak ki, çocuk gibi ağladı.
	kadın	kişi	zaman	420	Halbuki ihtiyar kadın, dün gece büsbütün açıldı:
	kadın	kişi	zaman	421	Sonra şaşkın şaşkın yüzüme bakan ihtiyar kadına:
	doktor	kişi	zaman	424	İhtiyar doktor birdenbire kızdı.
	yüzbaşı	kişi	zaman	427	Dün gece geç vakte kadar ağır yaralı bir ihtiyar yüzbaşı ile meşgul olmak lâzım gelmişti.
	doktor	kişi	zaman	427	İki büyük kusuruna rağmen, bu ihtiyar doktoru çok seviyorum.
	ana	kişi	zaman	428	Neferin ihtiyar anası, sefaletlerinin son dereceyi bulduğunu, çocukların açlıktan sokaklara döküldüklerini yazıyordu.
	doktor	kişi	zaman	429	Münasip bir vakitte bunu ihtiyar doktora söyleyecektim.

ihthiyar	doktor	kişi	zaman	429	Öyle anlıyorum ki, bu ihtiyar doktor, ne para için ne de bir vazife fikriyle askerlik ediyor, onun bir iptilası var:
	doktor	kişi	zaman	443	Bu ihtiyar doktoru anlamıyorum ki...
	komşu	kişi	zaman	445	İhtiyar bir komşuya, ara sıra çocuğu yoklamasını rica etmiştim.
	doktor	kişi	zaman	446	Demin, ihtiyar doktorumla deniz kenarına gitmiştik.
	kadın	kişi	zaman	447	Kocaman bir ekin yığınının yanında çalışan ihtiyar bir kadınla konuştuk.
	doktor	kişi	zaman	447	İhtiyar doktor, Hüseyin'in yanık, terli yüzünü okşadıktan sonra:
	doktor	kişi	zaman	449	İhtiyar doktor öyle sert ve kati tavırla bu emri vermişti ki, itaat etmemek mümkün değildi.
	kadın	kişi	zaman	451	İçeride gömleklerinin yakasını ve kollarını açmış iki genç doktorla bir ihtiyar kadın vardı.
	doktor	kişi	zaman	452	Kollarım ihtiyar doktorun boynuna kilitlenmiş, başım omzunda, âdeta acı bir saadetle bu güzelliği seyrediyordum.
	doktor	kişi	zaman	453	İhtiyar doktor, başıyla raflardan birini gösterdi.
	doktor	kişi	zaman	454	İhtiyar doktor, elinde bir şamdanla yüzüme eğiliyor, sönük mavi gözlerinde, beyaz kirpiklerinde yaşlar titriyordu.
	arkadaş	kişi	zaman	457	İhtiyar arkadaşımı nihayet razı ettim.
	sütüne	kişi	zaman	460	İhtiyar sütüneye yardım, evi düzeltmek, bahçeye, yemeklere, hatta doktorun hesaplarına bakmak, daha böyle bin türlü iş.
	doktor	kişi	zaman	461	İhtiyar doktor, elinde mumla odama koştu, ne olduğumu, niçin ağladığımı bile söyletmeye lüzum görmeden ehemmiyetsiz, belki manasız şefkat kelimeleriyle beni teskin etti:
	arkadaş	kişi	zaman	461	Ben, gözlerimde bir türlü durmayan yaşlar, tıkanan kuş yavruları gibi açık ağızda boğuk hıçkırıklarla titrerken, ihtiyar arkadaşım, pencereye döndü, karanlıkta ta uzaklara yumruğunu sallayarak:
	dost	kişi	zaman	465	- Feride, şu kalemi eline al, söyleyeceğim şeyleri yaz, haydi kızım, ihtiyar dostuna itimat et!
	kafa	organ	zaman	466	Ben ki, dünyada şenaatin, rezaletin bin türlüşüne tesadüf ettim; ben bu kadarını hâlâ ihtiyar kafama sığdıramıyorum.
	doktor	kişi	zaman	469	İhtiyar doktor, istifanamemi zarfa koyarak Onbaşı'ya verdi.
	doktor	kişi	zaman	471	İhtiyar doktor, heyecanla yerinden fırladı:

ihthiyar	doktor	kişi	zaman	473	İhtiyar doktor gözlerindeki o vahşi parıltı, şakaklarındaki korkunç kırmızılık sönünceye kadar sustu.
	arkadaş	kişi	zaman	475	Senin gibi, bir ihtiyar samimi arkadaşından küçük bir muavenet bile kabul edemeyecek kadar mağrur bir kız bahusus bu işten, bu dedikodulardan sonra tek başına nasıl yaşar?
	(kişi)	kişi	zaman	476	- Ben hayli ihtiyarım; sefaletin, acının türlü şeklini gördüm.
	arkadaş	kişi	zaman	478	İhtiyar arkadaşımın sönük mavi gözlerindeki şekfat, merhamet, temiz ve menfaatsiz muhabbeti gönlümde son bir yeşil yaprak gibi yaşıyordu; ona bir koca gözüyle bakmak mecburiyetinde kaldığım günden beri bu son yaprak da sarardı.
	doktor	kişi	zaman	485	Kocası ihtiyar, fakat zengin bir doktormuş.
	enişte	kişi	zaman	493	Öyle ki, sevincinin verdiği sarhoşluktan bir türlü ayılamayan ihtiyar enişte, eski bir şakasını tekrar etmek arzusundan kendini alamadı.
	misafir	kişi	zaman	514	Kâmran, Aziz Bey'in ihtiyar ve geveze bir misafirinden kendini kurtardığı vakit, salıncakta Feride ile Necdet vardı.
	vakit	zaman	zaman	517	- Ah! Çalķuřu, ihtiyar vaktimde yüreğimi dertli ettin, diyordu.
	adam	kişi	zaman	520	Senelerce bir başına gezdi, dolaştı, türlü maceralarla dolu, kim bilir ne adi hesaplarla kendini ihtiyar bir adama sattı?
	doktor	kişi	zaman	527	Ah, bu ihtiyar doktor!
	sütüne	kişi	zaman	528	İhtiyar sütüne ile bir komşu kadın elbisemi değiştirdiler.
	kadın	kişi	zaman	533	İhtiyar kadın:
ihthiyatsız	kelime	duyusal	soyut	501	Uyanmalarından korkulan dalgın hastaların odasında nasıl konuşmaktan çekinilirse, onların yanında da ihtiyatsız bir kelimeyle bu hazin maziyi uyandırmaktan öyle korkuyorlardı.
iki karışlık	hendek	yer	boyut	88	Tarlanın ortasında yürürken iskarpinin topuğu burkuluyor, kuru ekin saplarının ayaklarına batmasından korkuyor, iki karışlık bir hendekten atlamak lâzım geldiği zaman tereddüt ediyor.
iki paralık	kıymet	soyut	soyut	211	Kızının benim için döktüğu inciler yanında iki paralık kıymeti olmadığım nasıl anlattırın bu saf adamcağıza!
ilahi	ana oğul	kişi	soyut	41	Asırlarca müddet bu ilahi ana oğlu bile kandırımış olmasına göre, bu ihtiyarcığı da haydi haydi rikkate getirecekti.

ilahi	melal	soyut	soyut	318	Birkaç parça eserimde küçük bir meziyet varsa, o da Hâmit, Fikret gibi bazı büyük şairlerdeki ilahi melali samimi bir sesle ifade etmesinden ibarettir.
imkânsız	şey	soyut	soyut	77	- İziniz olursa bunun imkânsız bir şey olmadığını ispat ile kesb-i şeref edeceğim, dedim.
	rüya	soyut	soyut	513	Demek insanın, gecelerin imkânsız bir rüyası sandığı şeyler de mümkün olabilirmiş!
	aşk	soyut	soyut	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
inanılmaz	kuvvet	kişi	soyut	208	Zavallı kadın her tekmeden, yılan gibi ıslık çalarak inen her kamçıdan sonra inleyerek tahtaların üzerine yuvarlanıyor, fakat inanılmaz bir kuvvetle yine yerinden kalkarak zabitin dizlerine tırmaşıyordu.
	bir metanet	soyut	soyut	472	Bakıyorsun öyle derinlikleri, tuhafıkları, sonra öyle inanılmaz bir metaneti var ki...
inatçı	sükût	soyut	karakter	227	Fakat onlar, mümkün olduğu kadar tatlı bir sesle sorduğum sualleri - insanı mahcup edecek kadar inatçı bir sükûtle- cevapsız bırakıyorlar, yalnız birçok naz ve niyazdan sonra adlarını söylemeye razı oluyorlardı.
	baş	organ	karakter	502	- Söyle bakayım Necdet, bir kere daha hala, hala, hala diyordu, fakat Necdet ona itaat etmiyor, inatçı sarı başını sallayarak "anne, anne, anne!" diyordu.
ince	dallar	bitki	boyut	24	Öyle ki adamcağız yoluna devam ederse benim vücudumu çekemeyecek kadar ince dallara çıkmakta tereddüt etmeyeceğimi ve bir kaza çıkacağını anladı, tekrar aşağı indi.
	duman parçası	coğrafya	boyut	78	Bazen saatler geçer, üzerinde bir yelken, ince bir duman parçası görünmezdi.
	gölgeler	soyut	boyut	88	Seyrek fasılalarla birbirinden ayrılan cılız gürgenlerin ince, titrek gölgeleriyle beraber yolun tozları üzerine kuru yapraklar dökülüyor.
	vücut	organ	boyut	142	Sizi uzun vücudunuzla, menekşe gözlerinizle karşımda görünce her şeyin rengi değişti.
	iş	soyut	boyut	156	Zerzevat ayıklamak deyip geçeriz, ama o ne ince işmiş!
	dumanlar	coğrafya	boyut	175	Sade pencerenin karşısındaki yüksek dağ tepelerinde yer yer ince dumanlar tütüyordu.

ince	teller	nesne	boyut	207	İnsan, yaşadığı yerlerde beraber bulunduğu insanlara görünmez ince tellerle bağlanırmış; ayrılık vaktinde bu bağlar gerilmeye, kopan keman telleri gibi acı sesler çıkarmaya başlar, her birinin gönlümüzden kopup ayrılması, bir ayrı sızı uyandırmış.
	bağ yolu	coğrafya	boyut	212	İnce bir bağ yolundan, eşkıya gibi korkunç kıyafetli, uzun bıyıklı iki jandarma geliyordu.
	ses	duyusal	boyut	212	Bu çekçek arabalarının ince, yanık sesli çingirakları var.
	ses	duyusal	boyut	213	Hele bir kayalığın içinden geçerken öyle sandım ki uzaklarda, şu yanmış gibi görünen kara taş yığının öte tarafında görünmez bir yol var, ince sesli bir kadın, hıçkırığa ağlayarak bu yolun içinde arkamızda koşuyor.
	kulak	organ	boyut	238	O kadar ki, azarladığım, yavaşça ince kulağını çektiğim zaman bile bana ehemmiyet vermiyor.
	çocuk sesi	duyusal	boyut	240	Bir gün evvel civar bahçelerden birinde ince bir çocuk sesinin türkü söylediğini işitmişim.
	ses	duyusal	boyut	243	İnce sesi, kızların yaygaraları arasında keskin bir düdük gibi ötüyordu.
	ses	duyusal	boyut	255	O vakit, rüzgârın gürültüsü içinde ince bir sesin inlediğini işittik.
	sevimsizlik	soyut	boyut	261	Her halinde, her sözünde ince bir sevimsizlik var.
	yüz	organ	boyut	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
	duman	coğrafya	boyut	267	Son mektup ötekiler gibi birdenbire tutuşmadı, bir ucundan ince bir duman çıkarak için için yanmaya başladı.
	yazılar	nesne	boyut	267	Sonra zarfın gevşeyip açıldığını, ince yazılarla dolu bir kâğıdın yavaş yavaş yanmaya başladığını gördüm.
	bıyık	organ	boyut	276	Ötekine gelince, o inadına uzun, kuru, esmer ve ince bıyıklı bir adamdı.
	bacaklar	organ	boyut	278	Talebe sıralarından birine oturarak uzun, ince bacaklarını sallayan mühendis yine o güzelim Fransızcasıyla sırnaştı:
	ses	duyusal	boyut	281	İnce sesiyle uzaktan, Zeyni Baba'nın türbesi yanından:
ruh	soyut	boyut	284	Bu söz, zavallı kadında, ince bir ruh olduğunu gösteriyordu.	
élan	soyut	boyut	304	Ruhun böyle ince élan'larını Kristiyan da şüphesiz çok iyi anlar.	

ince	sakal	organ	boyut	317	İnce sarı sakalı, açık mavi gözleri bana pansiyonun loş dehlizlerinde mahzun mahzun gülümseyen İsa resimlerini hatırlattı.
	bacaklar	organ	boyut	319	Ara sıra Mazlum, hırçınlık etmeye, uzun ince bacaklarıyla debelenmeye başlıyor.
	şeyler	soyut	boyut	320	Sesinin o gizli şikâyetiyle öyle güzel, ince şeyler söylüyor ki...
	dudaklar	organ	boyut	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
	ses	duyusal	boyut	329	Birdenbire arkamda ince bir sesin, "Buldum... İpekböceği burada!" diye bağırdığını işittim.
	yol	coğrafya	boyut	330	Sekiz, on kişilik bir katile kendimizi göstermemeye çalışarak dere kenarındaki ince bir yolu takibe başladık.
	yol	coğrafya	boyut	331	Bu ince yol, ebedi gitse yorulmayacağım.
	ter	fiziksel	boyut	332	Fakat gözleri yarı kapalı, yavaş yavaş sararmaya başlayan şakakları ince bir terle nemlenmiş, birini bitirdikten sonra ötekine başlıyordu.
	feryat	duyusal	boyut	351	Sonra, ince bir feryat kopararak uçmaya başladı.
	dal	bitki	boyut	352	Ben, ılık çalarak onları taklit ediyor, ince bir dalın üstünde, salıncakta gibi sallanıyordum.
	kahkaha	duyusal	boyut	357	İnce bir kahkaha.
	kahkaha	duyusal	boyut	359	Birdenbire ince bir kahkaha koptu; hanım, kedi gibi boynuma sıçradı.
	boy	fiziksel	boyut	359	Küçüğüm bu iki senenin içinde hayli serpilmiş, hemen bana yaklaşan ince boyu, gündün güne çiçek gibi açılan güzelliğiyle nazlı, nazik bir küçük hanım olmuştu.
	çizgiler	duyusal	boyut	363	Bu yüzde ne güzel, ne ince çizgiler vardı.
	bıyıklar	organ	boyut	370	Fotoğraf çektirir gibi, iki çam ağacının arasında, başı yüksek, vücudu dik, parmakları birbirine yapışmış duruyor, ince bıyıklarının altında, yarı açık dudaklarının içinde dişleri, cürekâr gözleri parlıyordu.
	ses	duyusal	boyut	380	Hayalimde yollar, gittikçe inceliyor mahzunlaşan, bitip tükenmez gurbet yolları uzanıyor, kulağımda geçen arabaların o ince yanık sesli çingirakları ağlıyordu.

ince	yollar	coğrafya	boyut	383	Bahçeler arasında, yapraklarla örtülü ince yollardan birisine girerek yarım saat, üç çeyrek uzakta bir bağa götürdü.
	boynuzlar	organ	boyut	383	İnce boynuzlarıyla yalağın başında birbirlerini iten keçi yavrusları Munise ile bana Mazlum'u hatırlattı, merakımızı kaldırdı.
	çene	organ	boyut	384	Gözlerimizde yaşlarla arabadan atladık, bir keçi yavrusu yakalayarak uzun kulaklarını, sular damlayan ince çenesini öptük.
	dağ yolları	coğrafya	boyut	391	Araba, ince dağ yollarının karanlıklarına dalmıştı.
	kan	fiziksel	boyut	411	O vakit, hafifçe yaralanan dudağımdan ince kan sızdığını gördüm.
	battaniye	nesne	boyut	427	Benim üşümemden korkmuş, uyandırmamaya çalışarak üstüme ince bir battaniye örtmek istemişti; pencereden giren hafif seher aydınlığı içinde daha solgun ve yorgun görünen mavi gözleriyle gülümsedi:
	ses	duyusal	boyut	454	Gözlerimin önünde Munise'nin, kar fırtınasında kaybolduğu o karanlık gecenin hayali titriyor, küçüğümün kapıya vurduğunu, fırtınanın içinde ince sesiyle inlediğini duyuyordum.
	damar gölgeleri	fiziksel	boyut	497	Bu saçlar o kadar sıkı örülmüştü ki, şakaklarının derisini geriyor, kaşlarının dağınık uçlarını biraz yukarıya kaldırıyor, daha şeffaf ve nazik görünen teninde ince mavimsi damar gölgeleri meydana çıkarıyordu.
	çizgiler	duyusal	boyut	498	Sabah güneşi, bu çehrede öyle ince, öyle manalı çizgiler aydınlatıyordu ki, genç adamı sardıkça sarıyor, ona ağlamak arzuları veriyordu.
	kordon	nesne	boyut	499	Kâmrân'a, ince bir altın kordonla boynuna bağlı bir altın madalyon uzattı:
	güzellik	soyut	boyut	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
	atkı	nesne	boyut	517	Müjgân, omuzlarında bir ince atkı, elinde küçük bir şamdanla odasından çıktı.
	ruh	soyut	boyut	539	Söyle bana Feride, bu kadar derin bir vefayı, bu kadar ince bir ruhu, bu küçük Çalığışu göğsünün neresine saklamıştın?
	ter damlaları	fiziksel	boyut	539	Sonra beyaz nazik şakaklarında ince ter damlalarıyla başını eğerek daha yavaş bir sesle devam etti:
efendi	kişi	boyut	316	Kapı açıldı, içeriye otuz beş yaşlarında, ince uzun boylu bir efendi girdi.	

ince	ses	duyusal	boyut	480	Zeyniler Mezarlığı'nın karanlığında, rüzgârın sabahlara kadar haykırıp ağladığı uzun gecelerde, çekçek arabalarının ince sesli, yanık çingıraklarının titrediği boş sahralarda, Söğütlük bahçelerinin ılık ıgde kokularıyla dolu yollarında, ben hep seninle yüz yüze, senin hayalinin kollarında yaşadım.
	yara	soyut	boyut	498	Feride, dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle, eski ahengine, görünmez bir yerinden ince bir yara almış billurların donuk, şikâyetli ihtizazı düşmüş sesiyle çocukluk hatıralarından bahsediyordu.
incecik	dudaklar	organ	boyut	34	Fakat o yirmi yaşına yaklaşan ve sivri uçlu incecik dudakları üstünde incecik bıyıkları çıkmaya başlayan koskocaman Kâmran'a ne oluyordu?
	bıyıklar	organ	boyut	34	Fakat o yirmi yaşına yaklaşan ve sivri uçlu incecik dudakları üstünde incecik bıyıkları çıkmaya başlayan koskocaman Kâmran'a ne oluyordu?
	bacaklar	organ	boyut	80	Müjgân incecik bacaklarıyla - süpürge önünden kaçan örümcek gibi- koşmaya hazırlanıyordu.
	eller	organ	boyut	108	Müjgân bazen bu kadarla kalmıyor, incecik elleriyle saçlarını okşayarak onun ağzından konuşuyordu.
	boyun	organ	boyut	181	Vakayı haber alır almaz yüzü bir kat daha karardı, gözleri büyüdü, incecik boynunun kenarlarında iki damar şişti.
	yollar	coğrafya	boyut	355	Derenin öbür kıyısında etrafları çitlerle çevrilmiş, sıra sıra bahçeler, o bahçelerin arasında gölgelere boğulmuş incecik yollar var.
	boyun	organ	boyut	432	Bu binbaşı üniformasının yakası içinde incecik boynunu yana doğru meylettiren, yüzündeki yara yerinden, bir ayıp gibi utanan hasta asker, o güzel, mağrur erkâniharp zabiti miydi?
	servi	bitki	boyut	457	Munise, Akdeniz'e karşı bir tepeliğin üstünde, kendi gibi incecik bir küçük servinin altında yatıyor.
inci	küpe	nesne	malzeme	211	Kulağında iki inci küpe vardı.
	dişler	organ	biçim	452	Yorgun bir uyku içinde uyurken ağzının etrafında son bir hayat titriyor, gülümser gibi aralanmış dudakları, inci dişlerini gösteriyordu.
	dişler	organ	biçim	241	İnci dişlerinde tatlı bir gülümseme, lacivert gözlerinde dudaklarıma sürünürcesine hissettiğim bir muhabbetle annelik hissini ben, ömrümde ilk defa bugün duydum.

inci gibi	dişler	organ	biçim	239	En arka sıranın ucunda, bembeyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel çehreli bir kız çocuğu, inci gibi dişleriyle bana gülümsüyordu.
	bir kız	kişi	biçim	492	- İnci gibi bir kız, görmeliydiniz, ne güzeldi!
innmeli	ihtiyar	kişi	yaşamsal	195	Hacı Kalfa bir gün, komşularından innmeli bir ihtiyarla, siyah şalvarlı bir duduk karşısında kızını sıkı bir imtihandan geçirmemi istedi.
insafsız	mahlûklar	kişi	soyut	291	Fakat insanlar, sahi, insafsız mahlûklar.
insan	adam	kişi	soyut	523	Kocası ne kadar insan adam olursa olsun, ondan aşk isteyecekti.
insaniyetli	(kişiler)	kişi	soyut	169	Şöyle böyle derler ama, erkeklerin içinde de ne insaniyetliler var.
	(kişi)	kişi	karakter	459	Gerçi çok insaniyetlisiniz, fedakârsınız...
ipek	elbiseler	nesne	malzeme	37	Sebebi şu: On üç, on dört yaşına gelen Katolik arkadaşlarım baharda Paskalya bayramında ilk Komünyonlarını yaparlar, etekleri yere değen beyaz ipek elbiseler, gelin duvaklarına benzeyen kucak kucak tüller örtünerek İsa Peygamber'e nişanlanırlardı.
	mendiller	nesne	malzeme	53	Resimli bir Japon şemsiyesi, ipek mendiller, ipek çoraplar, yürek biçiminde bir tuvalet aynası, şık bir el çantası...
	çoraplar	nesne	malzeme	53	Resimli bir Japon şemsiyesi, ipek mendiller, ipek çoraplar, yürek biçiminde bir tuvalet aynası, şık bir el çantası...
	örtüler	nesne	malzeme	452	Birisinin, ipek örtüler içinden küçüğümün çıplak kolunu çıkardığını, ona bir iğne yaklaştırdığını gördüm.
	renk	renk	renk	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	çoraplar	nesne	malzeme	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekte ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
ipekli	entari	nesne	malzeme	19	Bu yaprakları seyrederken altlarında birkaç kırmızı balığın dolaştıklarını gördüm ve büyükannemin özene bezene hazırladığı ipekli entarim ve yeni potinlerimle havuzun içine yürüyüverdim.

ipiri	fil azmanları	kişi	biçim	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
ipsiz sapsız	herif	kişi	soyut	447	- Ben de ama ipsiz sapsız herif oluyorum ya, bunadım mı nedir?
	lakırdılar	duyusal	soyut	463	- Bu ipsiz sapsız lakırdılara tahammül edilmez ama, senin ağzından bayağı hoş oluyor, diyor.
iradesiz	(kişi)	kişi	karakter	344	Hiçbir şey hissetmiyor, hiçbir şey duymuyor, sele düşmüş bir yaprak gibi iradesiz sürükleniyordum.
iri	katır boncukları	nesne	boyut	22	Bir kısmını iri katır boncuklarıyla karıştırarak ipliğe dizdim; muhteşem bir yamyam kolyesi şeklinde boynuma taktım.
	at sineği	hayvan	boyut	30	Kitaplardan birinde boyalı bir akrep resmi bularak makasla etrafını kestim, sonra bu kâğıt parçasını yemekhanede yakaladığım iri bir at sineğinin sırtına zamlı yapıştırdım ve akşam mütalaasında bir bahane ile hocamın yanına yaklaşarak kürsünün üzerine bıraktım.
	dal	bitki	boyut	40	Adamcağız iri bir dalın üstüne ata biner gibi oturmuş, at gibi bir kızın arsız güldüğünü görünce dayanamadı, hiddetten kaşını gözünü oynatarak: ...
	dallar	bitki	boyut	47	Biçarenin işe yarayacak bir yemişi olmamasına rağmen, babayani halini severim; bir sofa gibi üzerlerinde hiç korkusuz gezilen, iri ve yayvan dallarına çıkıp dolaşırım yahut otururum.
	dişler	organ	boyut	73	Çalışkanlığı kadar oburluğuyla da meşhur sınıf arkadaşlarımdan Mari Pırlantacıyan şekerlerimi iri beyaz dişleriyle yerken gizlemeye muvaffak olamadığı bir haset ve hayranlıkla:
	ağaç kökü	bitki	boyut	95	İri bir ağaç kökünde oturan Müjgân'ın yüzü deniz tarafında dönük olduğu için o bunun farkında olmamıştı.
	yaş damlası	fiziksel	boyut	124	Gözlerimi açtım ve onun büyümüş gibi görünen gözlerinde iki iri yaş damlası gördüm.
	burun	organ	boyut	204	Hacı Kalfa beni dinlerken iri burnu horoz ibiği gibi kızarıyordu.
	gözler	organ	boyut	452	Karyolasının demirinden, nefti çarşafının daha bitmemiş pelerini sarkıyor, başucundaki rafta B...de satın aldığım bebeği -küçüğümün buselerinden solmuş yüzü, iri mavi gözleriyle- ona bakıyordu.
	bekçi	kişi	boyut	460	Alimallah hani, bir iri genç bekçi var, herifi çağırır zorla seni nikâh ederim.

iri	taş	coğrafya	boyut	512	Daha ileri gitmeye kuvveti kalmamış gibi oraya, kapının önündeki iri bir taşın kenarına oturdu; kumlara şemsiyesiyle ümitsizliği kadar derin, hayatı gibi kırık çizgiler çizmeye başladı.
	yaş damlası	fiziksel	boyut	511	Bu suale iki iri yaş damlası cevap verdi.
	sivilceler	kişi	boyut	194	Pancar renginde, kara kırmızı yanakları, suçiçeği çıkıyormuş gibi iri sivilcelerle dolu, kalın kaşlı, mahcup ve beceriksiz bir Ermeni kıızı.
	yapı	fiziksel	boyut	216	Bu Hatice Hanım, iri yapılı, kocaman yüzlü, biraz kamburu çıkmış, yetmişlik bir ihtiyardı.
iri iri	konuşma sesleri	duyusal	boyut	207	Uykumun arasında iri iri konuşma sesleri işitiyor, fakat bir türlü kendimi açamıyordum.
iri yapılı	ihtiyar	kişi	boyut	216	Bu Hatice Hanım, iri yapılı, kocaman yüzlü, biraz kamburu çıkmış, yetmişlik bir ihtiyardı.
iri yarı	kâtip	kişi	boyut	181	Kısa yeleğinin altından çıkan kırmızı kuşağına bakarak evvela yük arabacısı sandığım iri yarı kâtip:
	hoca	kişi	boyut	202	Birdenbire omuz başımda peyda olan yeşil sarıklı, ak sakallı, iri yarı bir hoca, doğrudan doğruya bana hitap etti:
	ihtiyar	kişi	boyut	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
irice	yapı	fiziksel	boyut	171	Köşede, pencerenin yanında, uzun boylu, irice yapılı bir bey gazete okuyordu.
irili ufaklı	sürü	kişi	boyut	101	Bugün küçük arkadaşlarım, benim davetimi beklemeden irili ufaklı bir sürü halinde gelmişler, salıncağın etrafını sarmışlardı.
	talebeler	kişi	boyut	288	İrili ufaklı bütün talebelerim kayalığım üstündeki araba yoluna kadar beni selamletmeye gelmişlerdi.
isimsiz	yeis	soyut	soyut	461	Bu sebepsiz, isimsiz dilsiz yeis içinde:
işlek	yer	yer	yoğunluk	356	Meydanlığı, kahvesi, dükkânlarıyla kasabanın pek işlek bir yerinde.
işlemeli	yüz havlusu	nesne	biçim	186	Her gün, evinden ufak tefek eşya, dantel bir bardak örtüsü, işlemeli bir yüz havlusu, resimli hazır yelpaze gibi şeyler getiriyor, odamı süslüyordu.
	örtüler	nesne	biçim	221	Sonradan Hatice Hanım'ın anlattığına göre, bütün ömrünü kanaat ve sefalet içinde geçiren Zeyni Baba, öldükten sonra üzeri süslü ve işlemeli örtüler istememiş.
iyi	kısmet	kişi	soyut	13	Fatma'ya iyi bir kısmet çıkmıştı.

iyi	şey	soyut	soyut	22	Maamafih öyle sanıyorum ki, yakın kimsesi ve başkalarına açılmaya kabiliyeti olmayan insanlar için bu daha iyi bir şeydir.
	şey	soyut	soyut	37	Şu Kâmrân'la evlenmek galiba iyi bir şey olacaktı.
	(şey)	soyut	soyut	87	Bu tabii, daha iyi.
	(kız)	kişi	soyut	110	Sen Kâmrân için, huyunu bilmediğim herhangi bir yabancı kızdan çok daha iyisin.
	kız	kişi	soyut	141	Fakat siz de çok iyi ve bu işte tamamıyla suçsuz, günahsız bir genç kızsınız.
	(kişi)	kişi	soyut	151	Eskilerimi daima ona verdiğim için benimle arası gayet iyiydi.
	terzi	kişi	soyut	163	Fakat çalışırsam, mesela iyi bir terzi olur, hayatımı kazanırmışım.
	adamcağız	kişi	soyut	163	Eksik olmasın, iyi adamcağızdır.
	cevap	soyut	soyut	169	- Bana verilecek iyi bir cevabımız var mı?
	kadıncağız	kişi	soyut	180	Kendi halinde iyi bir kadıncağız...
	huy	soyut	soyut	193	Kocası gibi kaba saba, fakat iyi ruhlu, saf bir kadıncağız.
	şey	soyut	soyut	198	Sen Allah bilir iyi bir şey işittin? diyordu.
	yer	yer	soyut	200	Cidden iyi bir yer.
	(ahali)	kişi	soyut	201	Hava güzel, manzara güzel, yiyecek içecek ucuz, ahalisi iyi.
	(hâl)	kişi	soyut	238	Vehbi'nin her hâli iyi, hoş ama, bir türlü beni saymıyor.
	göz	organ	soyut	242	Bu çocuğa, arkadaşları pek iyi bir gözle bakmıyorlardı.
	kız	kişi	soyut	247	Ben onu ilk gördüğüm zaman pek gözüm tutmadıydı ama, Allah için iyi kızmış.
	şey	soyut	soyut	253	Ne iyi şey, demek yaprakları bile siyah görünen bu karanlık ve can sıkıntısı memleketin asıl baharı kış aylarında başlıyor.
	yer	yer	soyut	259	Onları bu zavallı küçük esiri kurtarmaktan daha iyi bir yere sarf edebilir miydim?
	(şey)	soyut	soyut	263	- Daha iyi ya çocuğum.
	yer	yer	soyut	273	Seni, daha iyi bir yere göndertsem ister misin?
	abla	kişi	soyut	284	Fakat iyi bir abla olmaya çalışacağım.
	his	soyut	soyut	284	Onda iyi bir his bırakmadan ayrılmak istemiyordum.
	kısmetler	soyut	soyut	285	On beş on altı yaşına geldiğinde ona âdeta iyi kısmetler çıkmaya başlamıştı.
	yer	yer	soyut	300	İşinize gelirse tayin edeyim veyahut daha iyi bir yer isterseniz, beklersiniz.
	(şey)	soyut	soyut	318	Daha iyisi, bunu bana içinin eşyasıyla beraber kiraladılar.

iyi	kız	kişi	soyut	339	Fakat nasıl anlatayım, siz o kadar neşeli, iyi, munis bir kız olduğunuz hâlde, yaşamak zevkini anlamamışsınız, diyor.
	(kişi)	kişi	soyut	350	Onları hastayım diye aldattım ama bugün, bilakis çok iyiyim ve çok neşeliyim.
	yer	yer	soyut	354	Fakat talihime gayet iyi bir yer çıktı.
	yer	yer	soyut	368	- Hanım kızım, siz bu güzelliğinizle, bu meziyetinizle pek iyi bir yere gelin olabilirsiniz.
	genç	kişi	soyut	373	- Çok iyi bir genç görünüyor, hanımefendi.
	(şey)	soyut	soyut	373	- Ne kadar iyi!
	çocuk	kişi	soyut	378	Birisi tecrübesiz, fakat cidden iyi bir çocuksunuz.
	kısmet	soyut	soyut	379	Fakat genç bir adamla görüşmeniz, sonra da bu kadar iyi bir kıymeti reddetmeniz nazarı dikkati çekti.
	çocuk	kişi	soyut	382	Çok iyi bir çocukmuş.
	şey	soyut	soyut	404	Bence, gönül güzelliği göz, yüz güzelliğinden daha iyi bir şey.
	yer	yer	soyut	418	- Çok bekledin kızım, fakat talihine iyi bir yer çıktı.
	ilaç	nesne	soyut	419	Hasta gözler gibi hasta gönüller için de karanlıktan iyi ilaç yok.
	aile	kişi	soyut	436	Mesela zararsız bir kızla evlenirsiniz, iyi bir aileniz, minimini çocuklarınız olur, her şeyi unutursunuz.
	baba	kişi	soyut	460	Hayrullah Bey, benim için hem iyi bir baba, hem iyi bir arkadaş oldu...
	arkadaş	kişi	soyut	460	Hayrullah Bey, benim için hem iyi bir baba, hem iyi bir arkadaş oldu...
	hava tebdili	coğrafya	soyut	462	Sana da iyi bir hava tebdili olur; gözün gönlün açılır.
	dost	kişi	soyut	466	Biz sizinle dünyanın en temiz, en iyi iki dostuyuz değil mi?
	genç	kişi	soyut	474	- Başka bir çare; iyi bir gençle evlenmen mümkün değil mi?
	anne	kişi	soyut	479	Ben, belki senin çocuklarına, çocuklarımıza iyi bir anne olacaktım.
	kompliman	kişi	soyut	495	Bir Anadolu kadınına karşı en iyi kompliman onun iş görmesine, hizmet etmesine müsaade etmektir.
	şey	soyut	soyut	518	Fena bir şey söylemeyeceğim, bilakis çok iyi bir şey.
	(kişi)	kişi	soyut	531	Kadınların hepsi iyi, hepsi mazlum, bu da muhakkak.
	(tahsil)	soyut	soyut	373	- Yüzü de güzeldir, tahsili de iyidir: Terfian Beyrut'a tayin edildi.
	ev kadını	kişi	soyut	527	- Aferin kızcağız, sen amma iyi ev kadını olacaksın.

iyi	havadis	soyut	soyut	198	Evet Hacı Kalfa benim günlerden beri ilk defa açan güneşten doğan neşemi bir yerden iyi bir havadis öğrendiğime vermiş ve beni sıkıştırmaya başlamıştı.
iyice	aile	kişi	soyut	368	- Sizi iyice bir ailenin iyice bir çocuğu için isteseler ne dersiniz?
	çocuk	kişi	soyut	368	- Sizi iyice bir ailenin iyice bir çocuğu için isteseler ne dersiniz?
	adam	kişi	soyut	523	Bu aralık iyice bir adam bulup onu evlendirmeyi düşündüm.
izbe	(yer)	yer	renk	222	Mektebin alt katındaki, bodrum gibi izbesine çekildi.
kaba	kuş	hayvan	karakter	60	Kaba, çirkin bir kuş...
	kelimeler	duyusal	karakter	269	Fakat yarabbi, bu adam konuşuyorken ne kadar kaba, hatta ayıp kelimeler kullanıyordu.
	(kişiler)	kişi	karakter	361	Debdebeleri, saltanatlarıyla birtakım görgüsüz, ehemmiyetsiz insanların gözünü kamaştırmaktan zevk alan, kaba birtakım "ne oldum" delileri.
	komedyacı	soyut	karakter	365	Bu kaba ve gülünç komedyayı oynarken tabiiyetten çıkmamaya, oyunumu belli etmemeye gayret ettim.
	kelimeler	duyusal	karakter	427	Bunlardan biri kaba kelimeler kullanması.
	adam	kişi	karakter	448	Hayrullah Bey, ehemmiyetli hastalıklar karşısında daima böyle asabi ve kaba bir adam oluyordu.
	ruh	soyut	karakter	343	Ben gördüğü kadar kaba ruhlu bir kadın değilim.
	yüz	organ	karakter	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
kaba saba	kadıncağz	kişi	karakter	193	Kocası gibi kaba saba, fakat iyi ruhlu, saf bir kadıncağz.
	köy delikanlısı	kişi	karakter	251	Bu kaba saba, utangaç köy delikanlısının gözlerini yumarak öptüğü eller arasında benimki de vardı.
	asker doktor	kişi	karakter	272	Bu kaba saba asker doktorunun çiğ kelimeleri, gürültülü kahkahaları altında derin bir rikkat sezmeye başlıyordum.
	adam	kişi	karakter	328	Zengin bir ipek tüccarı olduğunu söyledikleri poturlu, mintanlı, kaba saba bir adam, kahvenin bir ucundan öbür ucuna:
	eller	organ	karakter	418	Gözümün önüne, mekteplerimizin bakımsız kalmış kaba saba ellerde ziyan olmuş, miniminileri geldi.
	adam	kişi	karakter	428	Bu kaba saba adamda anlaşılmaz bir nicelik var.
kabahatli	çocuk	kişi	soyut	515	Kabahatli bir çocuk gibi mahcup ve korkak, başını önüne indirdi, yavaşça:

kadın	hocalar	kişi	cins	330	Kadın hocalar, bir bahane ile Yusuf Efendi'yi erkeklerden ayırmışlardı.
	hizmetçi	kişi	cins	412	Kadın hizmetçi, evlatlık kabilinden insanlara böyle muameleler yapmak âdettir...
	hocalar	kişi	cins	159	Çünkü, hem sokakta kendimi kimseye tanıtmamak lâzımdı hem de Maarif Nezareti'nin, açık gezen kadın hocalara pek emniyet etmediğini işitmişim.
kadınca	konuşma	duyusal	cins	117	Sör Aleksî, kadınca konuşmasının zaten son hadlerine varmıştı.
kadımlı erkekli	(bir yığın) insan	kişi	cins	161	Peykenin üzerinde kadımlı erkekli bir yığın insan oturuyordu.
kadife	ipekler	nesne	malzeme	193	Adamcağız üşenmeden çarşı pazar dolaşiyor, kızına çerçeve işletmek için ucuz atlaslar, kadife ipekleri, renkli boncuklar satın alıyordu.
kadife gibi	(kişi)	kişi	biçim	263	- Abacığım, sen kadife gibisin.
kafasız	kadın	kişi	soyut	323	Ne kafasız kadınsın!
kafeste	kuş	hayvan	diğer	146	- Kafeste kuş gibi o kadar sıkılıyorsun bu yalnız odada ki biraz alay çıkar, gül, ziyarı yok, ahbaplık daha artarsa ben, sana bir parça da oynayacağım galiba, biraz eğlenmen için, anladın mı efendim?
kağıt	fener	nesne	malzeme	336	Alay olsun diye sokaktan üç dört kırmızı kâğıt fener aldırılmış, cılız bir badem ağacının sofa üzerine eğilen dallarına asmışım.
	fenerler	nesne	malzeme	337	Kâğıt fenerlerin mumu artık tükeniyordu.
kalabalık	(ev)	yer	yoğunluk	18	Bulduğumuz ev kalabalıktı.
	grup	kişi	yoğunluk	47	Onlar köşkün önündeki verandada, lüzumsuz bir lüks lambası ışığında, kalabalık bir grup halinde konuşup gülüşüyorlardı.
	eğlence yerleri	yer	yoğunluk	350	Gitmek istemediğimin sebebine gelince, ben, artık böyle kalabalık eğlence yerlerinden hoşlanmıyorum.
	günler	zaman	yoğunluk	355	Kalabalık günlerde pek cesaret edemiyorum.
kalın	peçe	nesne	boyut	159	Ertesi gün mektubumu elimle postaya verdikten sonra, doğru Maarif Nezareti'ne gittim, arkamda Gülmisal Kalfa'nın bol çarşafı, yüzümde onun kalın peçesi vardı.
	kaş	organ	boyut	161	Müdür, siyah sakallı, yer yer çiçek bozuğundan yenmiş, kocaman kafalı, kalın kaşlı gayet esmer bir adamdı.
	sigaralar	nesne	boyut	188	- Ben iskemlede rahat edemem hemşireciğim, dedi ve tuhaf bir şekilde yere, ayaklarının dibine oturarak dizlerini dikti, sonra entarisinin cebinden bir teneke tütün kutusu çıkararak kalın sigaralar sarmaya başladı.

kalın	kaş	organ	boyut	194	Pancar renginde, kara kırmızı yanakları, suçüçüğü çıkıyormuş gibi iri sivilcelerle dolu, kalın kaşlı, mahcup ve beceriksiz bir Ermeni kıızı.
	ses	duyusal	boyut	216	Kapının arkasında bir kol demiri şangırdadı, kalın bir ses:
	fanıla	nesne	boyut	253	Kalın fanıla yakalar içine sakladığı nazik boynuna haberi olmadan kar doldurur; o, soğuktan kızarmış dudaklarıyla titrer ve renkten renge girerken neşeden çıldırırdım.
	ses	duyusal	boyut	255	Hatice Hanım erkek gibi kalın sesiyle: "Kimdir o?" diye bağırıldı.
	kaput	nesne	boyut	269	Kalın kaputlu; kocaman çizmeli, şişman bir askeri doktor, merdiven basamağına oturmuş bir şeyler yazıyor, avluda yüzü seçilmeyen birkaç kişi ile konuşuyordu.
	kaşlar	organ	boyut	269	Dolgun beyaz bıyıkları, kalın kaşları, canlı ve sevimli bir yüzü vardı.
	manto	nesne	boyut	300	Dışarıdan evvela kalın mantolu bir genç kadın girdi.
	Bursa ipeği	nesne	boyut	497	Kalın, donuk Bursa ipeğinden - dışarı biçimi- bol bir elbise, boynunu, vücudunu geniş, hafif kıvrımlarla örtüyordu.
	yazı	nesne	boyut	522	Kalın bir yazı ile yazılmış olan mektup, Kâmran'a hitap ediyordu.
	cilt	organ	boyut	527	Hayrullah Bey, gözlüğünü takmış, "Ruso"sunun kalın cildini dizlerinin üstüne koyarak köşeye oturmuştu.
	örgü	fiziksel	boyut	497	Saçlarını dışarlık kızları gibi ortasından ayırarak iki kalın örgü ile yanlarına bırakmıştı.
kalın kafalı	arkadaş	kişi	soyut	38	Mişel isminde çalışkan bir kız kalın kafalı bir arkadaşına Roma tarihini müzakere ettirmek için sörden müsaade almış, en arka sıraya çekilmişti.
kalınca	vücut	organ	boyut	56	Zaten kısa boyum, kalınca vücudumla bu kabaklardan birine de pek benzemez değıldim...
kalpsiz	güzellik	soyut	soyut	404	Kalpsiz bir güzelliğın, fakir teyze kızlarının hayatını kırmaktan, gönlünü söndürmekten başka neye faydası var ki?..
	(kişi)	kişi	soyut	515	- Sen, zannettiğımden ziyade kalpsizsin Kâmran! dedi.
	adamlar	kişi	soyut	525	Sizin gibi toy, kalpsiz adamların nesini severler, bilmem ki?...
kamaştırıcı	ışıklar	duyusal	soyut	334	Onlar, uzakta, yaz güneşinin kamaştırıcı ışıkları içinde kocaman kül yığınları gibi cansız ve manasız görünüyor.
	pırlıltı	soyut	soyut	389	Kamaştırıcı bir pırlıltı birdenbire gözlerimi yaktı.

kamış	kanepe	nesne	malzeme	114	O, sadece, ağaçlardan birinin altındaki bir kamış kanepeye oturmuştu.
kanlı	gözler	organ	yaşamsal	172	Biraz kanlı, fakat halim, munis gözlerini bana çevirdi, kısık bir sesle Fransızca konuşmaya başladı.
kansız	yüz	kişi	yaşamsal	11	Garibi şu ki, Sör Aleksi siyah elbisesinin içinde filiz gibi boyu, bembeyaz koleret'i ile alnına kaldırılmış bir saraylı yaşmağına benzeyen başlığı arasında sivilceli kansız yüzü, narçiçeği kırmızılığındaki dudaklarıyla şimdi karşımda belirse ve bana tekrar o suali sorsa, galiba aynı cevaptan başkasını bulamayacağım; yine o balık gibi göl içinde doğduğumu söylemeye başlayacağım.
kapalı	pencere	nesne	diğer	8	Pencere her zaman kapalı durur, balkon parmaklığına hemen daima bir ufak çocuk şiltesi ile yorgan asılırdı.
	(perdeler ve pancurlar)	nesne	diğer	26	Bizi kapının yanında perdeleri ve pancurları kapalı loş bir odaya aldılar.
	(yol)	coğrafya	diğer	79	Maksadımız bu burnu meydana getiren kayaların öte tarafındaki koya geçmekti, fakat aksi gibi, yol kapalıydı.
	gözler	organ	diğer	93	Odanın karanlığına, Müjgân'ın kapalı gözlerine rağmen yüzümü onun saçlarına saklayarak kulağına fısıldadım:
	(peçe)	nesne	diğer	135	Peçesi kapalıydı.
	(yüz)	organ	diğer	153	Yüzüm sınıksı kapalı olduğu için beni tanıyamıyor, fersiz mavi gözleriyle şaşkın şaşkın bana bakıyordu.
	(yüz)	organ	diğer	179	Bahçeden geçerken haneli bir dokuma çarşafa sınıksı bürünmüş, yüzü iki katlı peçeyle kapalı bir kadına tesadüf ettim.
	peçe	nesne	diğer	198	Babayani çarşafıma, sınıksı kapalı peçeme rağmen kılıksız birtakım erkekler peşime takılmaya, söz atmaya başlamışlardı.
	(gözler)	organ	diğer	199	O, yine kırmızı çuha kaplı yazıhanesinin önünde, ebedi yorgunluğunu dinlendirir gibi elini, kolunu salıvermiş, yakasını gevşetmiş, gözleri yarı kapalı düşünüyordu.
	(yaka)	nesne	diğer	206	Beyaz peştamalını, taşlıklar, sofalar ve merdivenlerde, kendine göre bir ahenkle sürüdüğü şıp şıp terliklerini çıkarmış, arkasına soluk çuhadan yakası kapalı uzun bir ceket, ayaklarına imam galoşları giymişti.
(kepenkler)	nesne	diğer	217	Yukarıki kat viran bir sofa, bir de yüksek pencerelerinin tahta kepenkleri sınıksı kapalı kocaman bir odadan ibaretti.	

kapalı	mahzen	yer	diğer	224	Kapalı bir mahzende sızan bir ışık parçası, yıkık bir duvarın taşları arasında açmış sıska bir çiçek, her şeye rağmen bir varlık, bir tesellidir.
	kepenk	nesne	diğer	231	Pencerelerden birinin kapalı kepenği, önündeki camı soluk bir endam aynasına benzetmişti.
	(gözler)	organ	diğer	267	Baktım, evlatçığim gözleri kapalı yatıyor.
	(gözler)	organ	diğer	268	Ne vakit gözlerimi kapayacak olsam seni uzak bir memleketin karanlık bir odasında gözlerin kapalı, siyah saçların, taze yüzün..."
	(pancurlar)	nesne	diğer	320	Pancurlar kapalı olduğundan buraya âdeta bir akşam karanlığı basmıştı.
	gözler	organ	diğer	345	Mum gibi sarı çehresine ölümün sükûneti şimdiden çökmüş, kapalı gözlerinin çukuruna karanlık dolmuştu.
	(çarşılar)	yer	diğer	349	Evler boş, çarşılar kapalı.
	(yüz)	organ	diğer	359	Taşlıkta siyah çarşafı bir hanım geziniyor, yüzü kapalı olduğu için tanımadım, tereddütle:
	yer	yer	diğer	377	Mesela, bu memleket o kadar kapalı bir yer değil, kadınlar epeyce süslü olarak gezebiliyorlar.
	pancurlar	nesne	diğer	502	Kâmran, yine bir sabah, kapalı pancurlarına vuran hafif taş sesleriyle uyandı.
	(yüz)	organ	diğer	509	Biraz evvel yüzüm kapalı olduğu hâlde çarşıdan geçiyordum.
kapkara	servilik	yer	renk	213	Aşağıda, akşamın alaca karanlığı içinde kapkara bir servilik, etrafi çitle çevrilmiş, çıplak bahçeler arasında tek tük kulübelere, tahta evler görünüyordu.
kara	köpek	hayvan	renk	10	Beni bir gün sokakta koşturan bodur bir kara köpeği...
	gün	zaman	renk	13	Fakat kadıncağız o kara güne yetişti ise kopardığı vaveyla, benim düğün gecesi sabahı evde kendimi yabancı bir kadının koununda bulduğum zaman kopardığım vaveylanın yanında hiç kahrıldı.
	sokak köpeği	hayvan	renk	99	Biraz evvel yanımdan geçen ihtiyar balıkçı, elinde bir kürekle kara bir sokak köpeğini kovalıyordu.
	yüz	organ	renk	181	Huriye Hanım, kırk beş yaşlarında, kara yüzlü, hırçın tavırlı, ufak tefek bir kadındı.
	göz	organ	renk	182	Uzun boylu, keskin kara gözlü bir genç kadın da kıs kıs gülüyordu.
	göz	organ	renk	183	Bunu yapan, biraz evvel benimle beraber gülen keskin kara gözlü genç kadındı.
	göz	organ	renk	183	Kara gözlü muallime, bu defa da ayağını yere vurarak öteki hocanımlara çattı:

kara	kalem	nesne	renk	193	Hatta Hacı Kalfa'nın da biri kara kalem, diğeri sulu boya iki resmini yapmaya çalışmışım.
	taş yığın	coğrafya	renk	213	Hele bir kayalığın içinden geçerken öyle sandım ki uzaklarda, şu yanmış gibi görünen kara taş yığının öte tarafında görünmez bir yol var, ince sesli bir kadın, hıçkırığa ağlayarak bu yolun içinde arkamızda koşuyor.
	gözler	organ	renk	228	Kara gözlerini yüzüme kaldırarak, "Sen ne biliyorsun benim adımı?" diye hayret etti.
	gözler	organ	renk	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
	bacaklar	organ	renk	242	Kara bacaklarının üstünde sert bir çeviklikle sıçraşıyorlar, leş kargaları gibi vahşi çılgınlık kopararak etrafında dönüyorlardı.
	(giysi)	nesne	renk	316	Müdür Efendi bunun rengine itiraz ediyor, "Müslüman kısmına kara giymek yakışmaz, yeşilden yapmalı!" diyor, ama leke olacağını bahane ederek aldırıyoruz.
	toprak	coğrafya	renk	422	- Kızım, birbirinden tam üç ay fasıla ile dağ gibi iki oğlumu kara toprağa verdim.
	kış	zaman	renk	522	Kara kış ortasında, karın lapa lapa yağdığı bir gece, odanızın penceresini açsanız, size karanlıktan bir bülbül sesi gelse ne duyarsınız?
	sakal	organ	renk	287	Kırmızı kuşaklı başkâtibin yerinde şimdi kıvrıkcık kara sakallı, yağlı yakalı bir efendi oturuyordu.
	göz	organ	renk	315	Birisi vaktiyle Merkez Rüştüyesi'nde beni müdafaa eden uzun boylu, keskin kara gözlü kadın ki, burada haftada bir gün ders veriyormuş.
	göz	organ	renk	330	Mürüvvet Hanım -beni vaktiyle Merkez Rüştüyesi Mektebi'nde müdafaa eden keskin kara gözlü kadın- mutlaka benimle sallanmak istiyordu.
	göz	organ	renk	353	Karısı pek taze, otuz yaşına bile girmemiş, güzel, kara gözlü, filiz gibi bir Çerkes kızı.
	gözler	organ	renk	422	Zavallı kadın, kendi kara gözleri için çalıştığımı zannediyor, minnettar oluyordu.
karakersiz	konak çocuğu	kişi	karakter	158	O, benim için hiçbir zaman kendini beğenmiş, şımarık, manasız, ruhsuz, karakersiz bir konak çocuğundan başka bir şey olmadı.
karanlık	(kat)	yer	renk	217	Alt kat, zindan gibi karanlıktı.
	merdiven	nesne	renk	217	İhtiyar kadın beni elimden tutarak dar bir taşlıktan geçirdi, eskilikten basamakları oynayan karanlık bir merdivenden çıktık.
	oda	yer	renk	219	Fakat bu dakikada, servi kokularıyla dolu bir karanlık odada yalnız kalmak bir ürkeklik ...

karanlık	Zeyniler mezarlığı	yer	renk	219	Fakat ben ölümün hazin ve ürkütücü bir şey olduğunu ilk defa bu karanlık Zeyniler mezarlığında duydum.
	memleket	yer	renk	224	Görüyorum ki, alışmaya, hatta bu karanlık ve can sıkıcı memleketi biraz daha benimsemeye ve sevmeye başlamışım!
	ruh	soyut	soyut	246	Bu bulanık, durgun gözlü, karanlık ruhlu çocuklar da biraz düşünce, bir parça yaşamak zevki uyandırdığımı hissedince seviniyorum.
	memleket	yer	renk	253	Ne iyi şey, demek yaprakları bile siyah görünen bu karanlık ve can sıkıntısı memleketin asıl baharı kış aylarında başlıyor.
	oda	yer	renk	256	Fırtına içinde vıran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağın kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
	mektep	yer	renk	260	Zeyniler'in fakir, karanlık mektebi bugüne kadar, böyle bir bayram, böyle şenlik görmedi.
	(oda)	yer	renk	266	Oda karanlıktı, yalnız ocakta bitmeye yüz tutmuş bir çalı demeti ara sıra parlayıp sönüyordu.
	yerler	yer	renk	267	Karanlık bir yerlerde dolaşıyor, önüne gelene: 'Feride buralarda mı? Allah rızası için söyleyin!' diyordum.
	oda	yer	renk	268	Ne vakit gözlerimi kapayacak olsam seni uzak bir memleketin karanlık bir odasında gözlerin kapalı, siyah saçların, taze yüzün..."
	(avlu)	yer	renk	269	Avlu karanlık olduğu için lamba yakmaya mecbur olmuşlardı.
	yer	yer	renk	275	Bu ne karanlık yer böyle.
	oda	yer	renk	286	Karanlık odasında bunalıyor, gündün güne sararıp soluyormuş.
	oda	yer	renk	307	Bir büyük tesellileri vardır onların, aradan aylar, yıllar geçtikten sonra, bir gece yabancı bir memleketin karanlık ve soğuk bir odasında yalnız kaldıkları vakit, o nişanlının çehresini göz önüne getirmek imkânına maliktirler:
	yatakhaneler	yer	renk	326	Nöbet gecelerimde herkes uyuduktan sonra boş koridorlarda, sessiz, karanlık yatakhanelerde dolaşmak çok hoşlandığım bir şeydir.
	sokak	yer	renk	344	Yağmurların içinde, önümdeki fenerin donuk izini takip ederek birçok dar, karanlık sokaktan geçtim.

karanlık	yol	coğrafya	renk	389	Duvarlarda, salona hudutsuz derinlikler veren endam aynaları parlıyor, avizelerin aksisi, karanlık bir yolda koşan meşaleler gibi ta uzaklara gidiyordu.
	köy	yer	renk	522	Bu masum, nazik, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadûf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	köyler	yer	renk	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	yollar	coğrafya	renk	528	İçimden öyle geliyordu ki, usulcacık bu odadan kaçayım, karanlık yollara düşeyim.
	yüz	organ	renk	438	Gözyaşlarıyla perdeli kirpiklerimin arasından binbaşımın karanlık yüzünü göremiyordum.
	köy mektebi	yer	renk	452	Bu zavallı güzel şeyler karanlık bir köy mektebinde, ruhumun içine döküldükleri dakikadan bugüne kadar beni mesut etmişlerdi.
	gece	zaman	renk	454	Gözlerimin önünde Munise'nin, kar fırtınasında kaybolduğu o karanlık gecenin hayali titriyor, küçüğümün kapıya vurduğunu, fırtınanın içinde ince sesiyle inlediğini duyuyordum.
	noktalar	soyut	soyut	467	Vilayet Maarif Müdürlüğü'nce tercüme-i halini tetkik etmişler, birçok karanlık noktalar varmış.
kararsız	mizac	soyut	soyut	95	Kuzenim, kendi durgun ve kararsız mizacına benzeyen bugünkü havadan pek hoşlandığını anlatıyordu.
karışık	heyecan	soyut	soyut	132	Her zaman, daha haşarı ve hoyrat görünmeme rağmen, o gün benim, en karışık heyecanlarla sarsıldığım, okşanmak ve anlaşılmak ihtiyacıyla için için eridiğim bir tarihi.
	masa	nesne	soyut	167	Şahap Efendi, beni kalem odasında karışık bir masanın önünde oturttu, müdürün istediği müsveddeyi yazmak için bana sualler sormaya, söylediklerimi bir kâğıt parçasına not etmeye başladı.
	rüya	soyut	soyut	259	Bana, İstanbullu olduğunu, fakat kırk seneye yakın bir zamandan beri memleketini görmediğini söyledi, karışık bir rüyayı anlatır gibi tereddütlerle Sarıyer'den, Aksaray'dan bahsetti.
	yazılar	nesne	soyut	308	Kâh pencereden teneffüs bahçesini seyrederek, kâh duvardaki levhaların karışık yazılarını okumaya çalışarak yarım saate yakın onu bekledim.
	raflar	nesne	soyut	344	Duvarlarda tamburlar sallanıyor, karışık raflarda neyler sürünüyordu

karışık	kadın erkek sesleri	duyusal	soyut	385	Bahçeden karışık, kadın erkek sesleri, kahkahalar, hafif hafif çığlıklar geliyor, bozuk bir kemanın akort edildiği işitiliyordu.
	kadın, erkek çehreleri	organ	soyut	390	Birçok gözler, çehreler, rüyada görülmüş gibi karışık, bulanık kadın, erkek çehreleri.
	şeyler	soyut	soyut	424	Başhekim, sırtından ceketini atmış, inleye oflaya bu karışık şeyleri düzeltmeye çalışıyordu.
	ruh	soyut	soyut	484	Sen karışık ruhlu bir adamsın Kâmran.
	yazı	nesne	soyut	507	Kâmran, kutunun altında, Feride'nin karışık yazısıyla yazılmış, şu dört mısraı gördü:
karlı	havalarda	coğrafya	biçim	225	Sadece yağmurlu, çamurlu, karlı havalarda biraz zorluk çekiyorlar.
	rüzgâr	coğrafya	biçim	255	Kapı açılır açılmaz içeriye karlı rüzgâr doldu, ihtiyar kadının elindeki mum birdenbire söndü.
kârlı	vaziyet	soyut	soyut	200	O takdirde buradaki İdadi Müdürlüğü'nden daha kârlı bir vaziyete gelirsiniz.
	iş	soyut	soyut	248	Epeyce kârlı bir iş bulmuş olacak ki, daha dönmemiş.
	iş	soyut	soyut	406	Herhâlde benim muallimliğimden daha rahat ve kârlı iş olacaktı.
karmakarışık	saç kümesi	organ	biçim	10	Çünkü o takdirde hayatım - masallardaki meşhur Çarşamba karısı ve ocak anasının hayatı gibi - karmakarışık bir saç kümesi içinde geçecekti.
	his	soyut	soyut	93	Ona karşı duyduğum hiddete, korkuya, iğrenmeye benzer karmakarışık his günden güne artıyordu.
	(yollar)	coğrafya	soyut	179	Mektedir yakındır, ancak yollar karmakarışıktır.
	saçlar	organ	soyut	249	Kına renginde çalı gibi sert, karmakarışık saçları, balmumu gibi renksiz yüzünde yine o renkte çilleri, daracık alniyla bir hizada korkunç gözleri vardır.
	insan kümesi	kişi	soyut	329	Şurada bir iptidai mektebi mızıka ile marş okuyor, ötede bir alay genç kız, itişe kakışa, çığlık çığlığa top, yahut esir almaca oynuyor, daha ileride çocuk büyük karmakarışık bir insan kümesi manzume okuyan, yahut nutuk söyleyen bir çocuğu alkışlıyordu.
	(oda)	yer	soyut	451	Odanın içi karmakarışıktı.
kartsız	müracaat	soyut	soyut	293	Fakat buna rağmen yine kartsız müracaat ediyor.
kati	karar	soyut	soyut	127	Kati bir karar vermek için, daha vaktimiz var.
	cevap	soyut	soyut	374	Herhâlde kati cevabınız bu olmayacak, çünkü İhsan, çok müteessir olacak.
	söz	duyusal	soyut	375	Nazikâne, fakat gayet kati birkaç sözle buna imkân olmadığını söyledim.

kati	cevap	soyut	soyut	407	Kati cevabımı vermedim.
	tavır	kişi	soyut	449	İhtiyar doktor öyle sert ve kati tavırla bu emri vermişti ki, itaat etmemek mümkün değildi.
katmerli	düzenler	nesne	biçim	191	Manastırlı komşumun katmerli düzenleri, kazan kulplu rastıkları, çökük gözevlerini korkunç bir halka ile saran kuyruklu sürmeleri, bende evvela bir tikslenme hissi uyandırmıştı.
Katolik	arkadaşlar	kişi	köken	37	Sebebi şu: On üç, on dört yaşına gelen Katolik arkadaşlarım baharda Paskalya bayramında ilk Komünyonlarını yaparlar, etekleri yere değen beyaz ipek elbiseler, gelin duvaklarına benzeyen kucak kucak tüller örtünerek İsa Peygamber'e nişanlanırlardı.
kavgasız	muhabet	kişi	soyut	15	Halis muhabet kavgasız, gürültüsüz olmaz, derler.
kavruk	kız	kişi	biçim	360	Büyümüş de küçülmüş gibi kavruk, çürük dişli, bücür, azametli bir kız.
kaygısız	Çalığışu	kişi	soyut	363	Gözler, İstanbul'da tanıdığım şen, kaygısız Çalığışu'nun berrak aydınlık parçası içinde titreyen birkaç yıldız kırıntısından ibaret açık ela gözleri değildi.
	Hayrullah Bey	kişi	soyut	465	O kayıtsız, kaygısız Hayrullah Bey'i, hiç bu kadar perişan ve yorgun gördüğümü hatırlamıyorum.
kayış	kemer	nesne	malzeme	231	Diz kapaklarıma kadar siyah parlak satenden bir gömlek, belde kayış bir kemer, kemerin altında mendil ve not defteri için iki küçük cep.
kayıtsız	Hayrullah Bey	kişi	soyut	465	O kayıtsız, kaygısız Hayrullah Bey'i, hiç bu kadar perişan ve yorgun gördüğümü hatırlamıyorum.
kazalı	şeyler	soyut	biçim	14	Asıl güzeli, bunların çoğu kazalı, heyecanlı şeyler olması idi.
kazan	kulp	nesne	biçim	191	Manastırlı komşumun katmerli düzenleri, kazan kulplu rastıkları, çökük gözevlerini korkunç bir halka ile saran kuyruklu sürmeleri, bende evvela bir tikslenme hissi uyandırmıştı.
kendi halinde	kadıncağız	kişi	soyut	180	Kendi halinde iyi bir kadıncağız...
	kadıncağız	kişi	soyut	200	Kendi halinde, namazında niyazında bir kadıncağız.
kepaze	bina	yer	biçim	277	- Efendim, böyle kepaze binada çocuk terbiye edilmez.
kerli ferli	hanım	kişi	biçim	78	İki senedir görmediğim Müjgan'ı büyümüş, konuşmaya cesaret edemeyecek kadar kerli ferli bir hanım olmuş buldum.

kerli ferli	hademe	kişi	biçim	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
	kadın	kişi	biçim	300	Arkadaşım birkaç sene içinde inanılmayacak kadar değişmiş, kerli ferli bir kadın olmuştu.
	hanımefendi	kişi	biçim	414	Akrabalarından kerli ferli bir hanımefendi, fakat dışarıklı olduğu belli.
kesik	saç	organ	biçim	321	Mektebimin loş koridorları gözlerimin önünde açılıyor, siyah önlüklü, kesik saçlı arkadaşlarım, kafiye kafiye bu dehlizden geçiyordu.
	kelimeler	duyusal	ses	506	Kendisini zapt edemiyor, kesik, rabıtasız kelimelerle mütemadiyen şikâyet ediyordu.
	nefesler	soyut	soyut	536	Dudaklarında kesik, tutuk nefesler, vücudunda derin ürpermelerle çırpınan Feride'yi zorla -küçük bir çocuk gibi- kucağına aldı, yüzü onun bozulmuş çarşafından uçan saçları içinde, ağırlığıyla kuvveti artmış, hararetiyle kanı tutuşmuş, merdiveni inmeye başladı.
	nefesler	soyut	soyut	540	Kesik, donuk nefesleriyle titreyen gerdanının damarları morarıyor, yüzünde, gözlerinde, kızılıtlar uçuyordu.
keskin	göz	organ	soyut	182	Uzun boylu, keskin kara gözlü bir genç kadın da kıs kıs gülüyordu.
	göz	organ	soyut	183	Bunu yapan, biraz evvel benimle beraber gülen keskin kara gözlü genç kadındı.
	düdük	nesne	ölçü	243	İnce sesi, kızların yaygaraları arasında keskin bir düdük gibi ötüyordu.
	ses	duyusal	ölçü	299	Maarif müdürü bunları keskin bir sesle acele acele söylüyor ve bir an evvel çekip gitmemi bekliyordu.
	göz	organ	soyut	315	Birisi vaktiyle Merkez Rüştüyesi'nde beni müdafaa eden uzun boylu, keskin kara gözlü kadın ki, burada haftada bir gün ders veriyormuş.
	göz	organ	soyut	330	Mürüvvet Hanım -beni vaktiyle Merkez Rüştüyesi Mektebi'nde müdafaa eden keskin kara gözlü kadın- mutlaka benimle sallanmak istiyordu.
	elyotrop kokusu	duyusal	ölçü	453	Birdenbire odanın içine keskin bir elyotrop kokusu yayıldı.
	elyotrop kokusu	duyusal	ölçü	453	Evin içine yayılan keskin elyotrop kokusu bir dalga gibi beni içine gömüyor, göğsümü tikiyordu.
kestirme	yol	coğrafya	biçim	533	Müjgân'la beraber bağların arasındaki kestirme bir yoldan koşmaya başladılar.
kıdemli	muallime	kişi	zaman	199	Ancak, Huriye Hanım kıdemli bir muallime olduğu için sanırım ki onu iltizam ederler.

kıdemli	muallim	kişi	zaman	205	Nezarete yazdığı tezkerede onun daha kıdemli bir muallim olduğunu ileri sürerek benim başka bir yere kaldırılmama istemiş.
kılıçlı	zabit	kişi	biçim	188	Fakat cahillik bu ya, o, "İlle kılıçlı zabite varacağım" diye tutturmuş.
kılıksız	Arap neferi	kişi	biçim	18	Lüks bir vapurda kılıksız bir Arap neferinin kucağında bir minimini kız çocuğu...
	erkekler	kişi	biçim	198	Babayani çarşafıma, sımsıkı kapalı peçeme rağmen kılıksız birtakım erkekler peşime takılmaya, söz atmaya başlamışlardı.
kımalı	kaşlar	organ	renk	153	Kendisi kınalı kaşlarının üstünde bir başörtüsü, çıplak ayaklarında hamam nalınlarıyla evinin taşlığını yıkıyordu.
	saçlar	organ	renk	216	Kımalı saçlarının üstüne yeşil bir yemeni örtmüş, arkasına ferace biçiminde koyu bir yeldirme giymişti.
	kuzu	hayvan	renk	475	"Kımalı kuzu" dedikleri cinsten bir kızcağız...
kıpkırmızı	ağız	organ	renk	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
	(gözler)	organ	renk	281	Gözleri kıpkırmızıydı.
kıranta	miralay mütekaidi	kişi	biçim	315	Coğrafya hocası Ömer Bey, kıranta bir miralay mütekaidi.
kırgın	tavır	kişi	soyut	490	Kâmran kırgın bir tavırla cevap verdi:
	hâl	soyut	soyut	531	Akşamkinden daha kırgın ve yorgun bir hâlde uyandığı vakit, güneşin hayli yükselmiş, saatin on biri geçmiş olduğunu gördü.
kırık	heykel	nesne	biçim	19	İlk geldiğim günlerde bu kırık heykel, güneş ve rutubetten kararmış rengiyle, bana sakat bir çöl çocuğu gibi görünmüştü.
	kanat	organ	biçim	148	Sonra, kuş kelimesinin eski "Çalikuşu"nu kırık kanadı, kapanmış gagasıyla düştüğü yerden kaldırmak gayreti var.
	(kanat, kol)	organ	yaşamsal	190	Kolum, kanadım kırık.
	kapı tahtası	nesne	biçim	236	Çocukların, kırık bir kapı tahtasını yeşil başörtülerle süsleyerek meydana getirdikleri tabutun korkunç bir sahici tabuttan farkı yok.
	merdiven	nesne	biçim	288	Pencerelerden birinin kenarına kırık bir merdiven dayamışlardı.
	dolap	nesne	biçim	321	Kırık bir dolaba dayanmış, boynunu bükmüş, mavi gözlerinde ağır bir melal ile beni dinliyordu.
	sütunlar	yer	biçim	355	Yandan vuran son güneş aydınlıkları bu yüksek, harap çınar gövdelerini göz alabildiğine uzanıp giden kırık sütunlara benzetiyor.

kırık	hatıra	soyut	soyut	484	Ben burada, ilk gençliğimin birkaç kırık hatirasını aramaya geldim, o kadar.
	çizgiler	duyusal	biçim	512	Daha ileri gitmeye kuvveti kalmamış gibi oraya, kapının önündeki iri bir taşın kenarına oturdu; kumlara şemsiyesiyle ümitsizliği kadar derin, hayatı gibi kırık çizgiler çizmeye başladı.
	kelimeler	duyusal	soyut	532	Müjgân'a bir sürü kırık, manasız kelimelerle teşekkür ederken sevgili çocukluk arkadaşının da gönlünde müebbeden öldüğünü, bir daha onunla barışmayacağını hissediyordu.
kırış kırış	yüz	organ	biçim	276	Durmadan kaşını, gözünü oynatıyor, söylediği her kelime için kırış kırış yüzüne ayrı bir mana veriyordu.
kırk yıllık	Çalığışu	kişi	zaman	103	Kırk yıllık Çalığışu'nu daha tanımadınız mı?
	ahbap	kişi	zaman	177	Beni görünce kırk yıllık bir ahbap gibi:
	dost	kişi	zaman	424	Hangi gizli ruh alakası bizi birbirimize bağlamış, iki sene sonra kırk yıllık iki dost, hatta bir baba kız gibi bizi birbirimizin kollarına atmıştı?
kırmızı	ilaç	nesne	renk	11	Gözüm ağrıdığı vakit içine damlatılan kırmızı ilacı...
	balık	hayvan	renk	19	Bu yaprakları seyrederken altlarında birkaç kırmızı balığın dolaştıklarını gördüm ve büyükannemin özene bezene hazırladığı ipekli entarim ve yeni potinlerimle havuzun içine yürüyüverdim.
	balıklar	hayvan	renk	19	Dişimle kırıklayarak havuza attığım simit kırıntlarına üşüşen kırmızı balıkları kaybediyor, büyükannemle Hüseyin'in suyun dibine vurmuş akislerine bakıyordum.
	gece kandili	nesne	renk	20	Başımda yanan kırmızı gece kandili sönmüştü.
	(fondan)	nesne	renk	68	Çünkü kırmızı hem fazla tatlıdır, hem biraz nanelidir.
	benekler	renk	renk	88	Yalnız ta uzaklarda, kendi haline bırakılmış bahçenin derinlerinde birtakım kırmızı benekler seçiliyor.
	mendil	nesne	renk	96	Başı yine bir kırmızı mendille sarılı.
	kurdele	nesne	renk	149	Kırmızı bir kurdele ile bağlı diplomamı, yadigâr kıymetinde birkaç parça eşyayı, annemden kalma küpe, yüzük gibi bir iki fakir mücevheri mektep valizime doldurdum.
	kordela	nesne	renk	152	Dolabımın bir köşesinde, kırmızı kordelasıyla, ağır ağır solup sararmaktan başka bir şeye yaramayacak zannettiğim diplomam gözümde bir ehemmiyet almıştı.

kırmızı	mürekkep	nesne	renk	168	Kırmızı mürekkeple allanıp pullandıktan sonra temize çekildi.
	kuşak	nesne	renk	181	Kısa yeleşinin altından çıkan kırmızı kuşağına bakarak evvela yük arabacısı sandığım iri yarı kâtip:
	çuha	nesne	renk	199	O, yine kırmızı çuha kaplı yazıhanesinin önünde, ebedi yorgunluğunu dinlendirir gibi elini, kolunu salıvermiş, yakasını gevşetmiş, gözleri yarı kapalı düşünüyordu.
	kuşak	nesne	renk	203	Bu esnada kırmızı kuşaklı kâtip de sahnede görüldü.
	fes	nesne	renk	207	Aziziye biçiminde kocaman bir kırmızı fes, saçsız başını kulaklarına kadar örtüyordu.
	kapı	nesne	renk	215	Etrafı tahta havalelerle çevrilmiş bir bahçenin kırmızı kapısı önünde durduk.
	tahta	nesne	renk	215	Yapraklarına varıncaya kadar siyah görünen bu köyde gördüğüm ilk renk bu kırmızı tahta oldu!
	ağız	organ	renk	239	Fakat, bu yarı çıplak kız çocuğunun güzel gözleri, kırmızı ağzının içinde iki inci dizisi gibi gülen dişleri, o dakikada kendimi tutmasaydım, beni hıçkırığa hıçkırığa ağlatacaktı.
	saçlar	organ	renk	250	Sonra bu cezbe hali artar, kırmızı saçları kabarıp, ağzı köpürür, haykırır haykırır dönmeye başlar.
	kuşak	nesne	renk	287	Kırmızı kuşaklı başkâtibin yerinde şimdi ... bir efendi oturuyordu.
	yanaklar	organ	renk	308	Ağarmış top sakalının çerçevesi içinde yuvarlak yüzü, elma gibi kırmızı yanakları, her bir taraf bakan şaşı gözleri vardı...
	fener	nesne	renk	336	Alay olsun diye sokaktan üç dört kırmızı kâğıt fener aldırılmış, cılız bir badem ağacının sofrası üzerine eğilen dallarına asmışım.
	fenerler	nesne	renk	337	O kadar maskaralık ediyordum ki, Samatyalı Madam, gülmekten tıkanıyor, Hayganuş'un sivilcelerle dolu şişkin yüzü dallardaki kırmızı fenerlerle bir renk oluyordu.
	mendiller	nesne	renk	369	Bir zamandan beri o bağda üç, dört fakir işçi, başlarında kırmızı mendillerle çapa çapalıyorlardı.
	göz kapakları	organ	renk	404	Yara gibi kırmızı, kirpiksiz göz kapakları içinde birbirine gayet yakın iki şebek gözü.
	(gözler)	organ	renk	445	Gözleri kırmızı, benzi soluktu.
	(yüz)	organ	renk	463	Yukarı çıktığı vakit, yüzü kırmızı, kaşları çatıktı:
entari	nesne	renk	483	Feride'yi, "Beni salıncakta sallayan kırmızı entarili ablam" diye hatırlıyor.	

kırmızı	entari	nesne	renk	491	- Seni unutmadığıma Kâmrân ağabeyim de şahittir, Feride abla, kırmızı entarili abladan en çok onunla bahsederdik, değil mi Kâmrân ağabey? dedi.
	atkı	nesne	renk	496	Bir çengelli iğne ile boynuna iliştiirdiği kırmızı yün atkıyı çıkardı.
	uç	fiziksel	renk	504	On sene evvel yine bu kapının yanında yaptığı gibi, dilini dişlerinin arasına sıkıştırıyor, sivri kırmızı ucunu göstererek gülüyordu.
	mumlar	nesne	renk	521	Müjgân, atkısının içinden kırmızı mumlarla mühürlü bir büyük zarf çıkardı:
	kravat	nesne	renk	527	Kırmızı kravatını çıkarıp atarak yerine başka bir boyunbağı taktım.
kısa	boy	fiziksel	boyut	56	Zaten kısa boyum, kalınca vücudumla bu kabaklardan birine de pek benzemez değilim...
	(geceler)	zaman	boyut	85	Bereket versin geceler kısa idi.
	teşekkür	soyut	boyut	118	Arkadaşlarımdan beni tebrik edenleri kısa, kuru bir teşekkürle başımdan savıyor, yılmışmak meylini gösterenlere yüz vermiyordum.
	tereddüt	soyut	boyut	125	Kısa bir tereddüitten sonra:
	seyahat	soyut	boyut	127	Kısa bir seyahat hiç fena olmaz.
	şey	soyut	boyut	127	- Bir memuriyet, o kadar kısa bir şey mi, Feride?
	etek	nesne	boyut	135	O, ağzını açmadan beni soyduktan sonra, tekrar kısa etekli pembe elbisemi giydim, üstüne siyah mektep önlüğümü geçirdim, sonra Müjgân'ın bile yüzüne bakmadan odadan kaçtım ve gözlerimdeki kırmızılık geçinceye kadar soğuk su ile yüzümü yıkadım.
	yelek	nesne	boyut	181	Kısa yeleğinin altından çıkan kırmızı kuşağına bakarak evvela yük arabacısı sandığım iri yarı kâtip:
	dua	soyut	boyut	217	O dudaklarının ucuyla okuduğu kısa bir duadan sonra:
	saçlar	organ	boyut	231	Parlak siyah gömleğimin, fırçadan kurtulur kurtulmaz isyana başlayan kısa saçlarımda üstündeki bu yeşil tülbent, o kadar tuhaf duruyordu ki, gülmek için âdeta dudaklarımı sıkıyordum.
	entari	nesne	boyut	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyrederek gibi korka korka bakıyordu.
	entari	nesne	boyut	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyrederek gibi korka korka bakıyordu.

kısa	etek	nesne	boyut	246	Zavallı Munise, pembe kordelasından, kısa etekli lacivert entarisinden, siyah çoraplarından hevesini alamadı.
	boy	fiziksel	boyut	275	Aşağıda, dersane kapısı önünde, biri gayet uzun, öteki gayet kısa boylu iki adamla karşılaştım.
	boy	fiziksel	boyut	275	Ben, gözlerimle etrafta onu ararken kısa boylu adam, bana doğru yürüdü.
	(dudak)	organ	boyut	320	"Ne yapayım, Hoca Efendi? Üst dudağım bir parça kısa da ciddi durduğum vakit bile gülüyorum sanıyorsunuz!" diyorum.
	elbise	nesne	boyut	375	Lacivert kısa elbisem bana beyaz gibi göründü.
	sükût	soyut	boyut	439	Kısa bir sükûttan sonra ağır ağır söze başladı.
	muayene	soyut	boyut	448	Hastayı kısa bir muayeneden geçirdikten sonra, ehemmiyetli bir şey olmadığını söyledi.
	saçlar	organ	boyut	459	Doktor, kısa saçlarımı birbirine karıştırarak eğlenmeye devam ediyor, yine benim söyleyişimi taklit etmek için yanağını çukurlaştırarak, dudaklarımı sivriltilip, sesini incelterek:
	cevaplar	soyut	boyut	481	- İki saatte, iki yüz suale, iki yüz cevap az değil zannederim, enişte, velev "evet", "hayır" gibi kısa cevaplar olsun.
	saçlar	organ	boyut	487	Kenarlarından kısa saçlarının lüleleri çıkan şapkası, beyaz kısa tersane elbisesiyle Çalığışu'nun önünde yürüdüğünü, topuksuz çocuk potinlerinin ucu ile taşları sektirdiğini hâlâ görüyordu.
	tersane elbisesi	nesne	boyut	487	Kenarlarından kısa saçlarının lüleleri çıkan şapkası, beyaz kısa tersane elbisesiyle Çalığışu'nun önünde yürüdüğünü, topuksuz çocuk potinlerinin ucu ile taşları sektirdiğini hâlâ görüyordu.
	dudak	organ	boyut	493	Parlak elâ gözlerinin, biraz kısa dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle saatlerce konuştu.
etek	nesne	boyut	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:	
kısık	kahkaha	duyusal	ölçü	47	Biraz sonra kulağıma hafif bir ayak sesi, arkasından kısık bir kahkaha geldi.
	ses	duyusal	ölçü	172	Biraz kanlı, fakat halim, munis gözlerini bana çevirdi, kısık bir sesle Fransızca konuşmaya başladı.
kıvırcık	saçlar	organ	karakter	24	Kâmran'ın kıvırcık sarı saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı.

kıvrıcık	kirpikler	organ	biçim	239	Korka korka başını kaldırdı, kıvrıcık kirpiklerinin arasında iki lacivert göz parladı.
	sakal	organ	biçim	287	Kırmızı kuşaklı başkâtibin yerinde şimdi kıvrıcık kara sakallı, yağlı yakalı bir efendi oturuyordu.
	saçlar	organ	biçim	385	Bunların üstünde burma bıyıklı, çarpık omuzlu, kıvrıcık saçlarının bir filozası gözünün üstüne kadar inen bir panayır palikaryası resmi vardı.
	saçlar	organ	biçim	492	Dizlerinin üstünde Kâmran'ın çocuğuna üzüm yediren Feride başını eğdi, bir an yüzünü küçüğün kıvrıcık sarı saçları içinde sakladı, o kadar.
kıvrım kıvrım	somya telleri	nesne	biçim	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
kıymetli	şey	soyut	soyut	65	- Bu sefer zannederim daha kıymetli bir şey bulacaksın, Feride, dedi.
	oğul	kişi	soyut	110	Fakat, ne bileyim, teyzemin beni kıymetli oğlu için biraz küçük gördüğü kokusunu seziyordum.
	şey	soyut	soyut	186	İmdi, dünyada, namustan kıymetli şey yoktur insan için.
	inciler	nesne	soyut	211	Bunlar kıymetli inciler.
kız	arkadaş	kişi	cins	113	Demek ki bir kız arkadaşla söylenecek her şey bir erkeğe tekrar edilmez.
	kardeş	kişi	cins	431	Mademki hazin bir tesadüf, bugün bizi karşı karşıya getirdi, sizden kaçmayacağım, bu ümitsizlik ve acı günlerinizde bir küçük kız kardeş gibi kendimi hizmetinize vakfedeceğim.
	kardeş	kişi	cins	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	çocuk	kişi	cins	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskaripinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...

kız	kardeş	kişi	cins	501	Maamafih ihtiyatı elden bırakmıyorlar, onlarda en eski zamanlardaki "büyük ağabey" ile "küçük kız kardeş" hislerini yeniden kuvvetlendirmeye çalışıyorlardı.
	çocuk	kişi	cins	18	Sonra tabii, günden güne büyüyen bir kız çocuğunu kışlada neferler elinde terbiye etmek imkânsızlığını da düşünmüş olacak.
kızgın	güneşler	coğrafya	soyut	12	Fatma beni bohça gibi sırtına bağlar, kızgın güneşlerin altında dolaştırır, hurma ağaçlarının tepesine çıkarırmış.
	topuz	nesne	ölçü	251	Kulağıma etraftan, "Yarın ahiret", "Münkir, nekir", "Kızgın topuz" gibi kelimeler geliyordu.
kızıl	yapraklar	bitki	renk	19	Havuzun yeşilimsi sularının kızıl yapraklarla örtülü olmasına göre mevsim galiba sonbahardı.
	akisler	soyut	renk	256	Fırtına içinde viran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağın kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
	yıldızlar	soyut	renk	535	Feride o kadar kızarmıştı ki, yüzünün rengi elâ gözlerine vuruyor, gözbebeklerinin içinde kızıl yıldızlar titreşiyordu.
kibar	aile	kişi	karakter	171	Halinden, sözlerinden kibar bir ailenin çocuğu olduğu anlaşılıyor.
	aile	kişi	karakter	285	Küçük bir memur olan babasıyla anası birbiri arkasına ölünce onu Bakırköy'de kibar bir aileye evlatlık vermişlerdi.
	"kenar dilberleri"	kişi	karakter	363	Ben bugün, bir aktris gibi bu kibar "kenar dilberleri" üstünde yapacağım tesire bakarım.
	kız çocuğu	kişi	karakter	522	Bu masum, nazik, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadüf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	"Leyla"	kişi	karakter	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	aileler	kişi	karakter	382	Yirmi dört yirmi beş yaşlarında, güzelce, şen, şakacı bir kız; gayet tatlı söz söylüyor, güzel ut çalıyor, bunun için kibar aileler el üstünde tutuyorlar, her gece bir yere davet ediyorlar.
	çehre	organ	soyut	388	Burhanettin Bey, ağarmaya başlamış saçları, munis ve kibar çehresi bu dakikaya kadar bana müphem bir emniyet vermişti.
	hanımlar	kişi	karakter	394	Nazmiye buradan giderse kibar hanımlara kim dalkavukluk edecek?

kibar	tavır	kişi	karakter	42	Bilmem neden, bu kibar tavırlı, tatlı sesli adamla gevezelik etmek hoşuma gidiyordu: ...
kilitli	(eller)	organ	biçim	8	Ders esnasında ellerim çenemin altına kilitli, sör hocalarıma çok ruhani görünmesi gereken bir vaziyette gözlerimi göğe - pancur aralıklarından görünen hakiki gökyüzüne - uydurduğum zaman, onlar bunu bir uslanma başlangıcı sanarak sevinirlerdi.
kimsesiz	Arap kadını	kişi	yaşamsal	12	Sonra köylerden birinde Fatma diye kimsesiz bir Arap kadını bulmuşlar...
	kız	kişi	yaşamsal	239	Üçüncü sevdiğime gelince; o, kimsesiz küçük bir kızdır.
	yolcu	kişi	soyut	399	Dışarıda, o kimsesiz yolcu, hâlâ çaldığı mahzun havalara devam ediyor.
	kız	kişi	yaşamsal	405	Kendi kendime: "Annemle babam, kimsesiz kızlarının kalbi üstünde durmayı, elbette bir altın parçası içinde yatmaya tercih ederler" diyorum.
	kardeş	kişi	yaşamsal	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	çocuklar	kişi	yaşamsal	478	Etrafta bulduğumuz kimsesiz çocukları oraya toplayacağız.
	kadın	kişi	yaşamsal	519	Kimsesiz bir kadının zenginçe de olsa, yalnız yaşaması kolay değil.
kirli	eller	organ	biçim	17	Misafir olduğumuz evde beni yatağına oturtturarak saçlarımı taryor, ellerimin kirli, düğmelerimin kopuk olmasına aldırmadan başını göğsüme kapayarak ağlıyordu.
	ayaklar	organ	biçim	120	Ağaçların arasından Kâmran'ın bana doğru gelmekte olduğunu görerek yere çömeldim, köpeğin üstüme sürünmesini istemediğim kirli ayaklarını yakaladım.
	siyahlık	soyut	soyut	210	Bu çizgilerden ince ince sızan kanlar düzgünlere, sürmelere karışıyor, kirli bir siyahlık alarak çenesine, göğsüne sızıyordu.
	kaplamalar	nesne	biçim	218	Eskilikten delik deşik olmuş kirli kaplamalar, yağmurdan çürümüş, tahtaları sarkmış simsiyah bir tavan, bir köşede içine kırık dökük konmuş ocak, ötede çarpık bir kerevet.

kirli	bacaklar	organ	renk	228	Yanlarından ayrıldığı zaman göz ucuyla bana bakıyorlar, tuhaf bir surette sallanan kirli bacaklarını - kabuğuna çekilen kaplumbağalar gibi- yavaş yavaş çekerek altlarına alıyorlardı.
	çehre	organ	renk	232	On yaşında, iskelet gibi kuru, çiçek bozuğu, süzgün kirli çehreli, küçük dişli bir çocuk: Aşur.
	yaka	nesne	biçim	294	Kirli yakalı başkâtip, beni tam iki saat istintak etti.
	esmerlik	soyut	soyut	403	Öyle kirli bir esmerlik ki, yakalığını nasıl kirletmediğine hayret edilecek.
kirpiksiz	gözler	organ	biçim	232	Kirpiksiz patlak gözleri, beyaz sarığının altında yumurta biçiminde bir kafa, hülasa, para ile gösterilecek acayip bir mahluk.
	göz kapakları	organ	biçim	404	Yara gibi kırmızı, kirpiksiz göz kapakları içinde birbirine gayet yakın iki şebek gözü.
koca	delikanlılar	kişi	boyut	226	- Elbette kızım, on ikişer, on üçer yaşında koca delikanlılar.
	kadın	kişi	boyut	262	Ben yirmi yaşını geçmiş koca kadını.
	bağ	yer	boyut	368	Mektebimizin teneffüs bahçesine bitişik koca bir bağ var.
	sakal	organ	boyut	414	Mesela, göğsü nişanlarla dolu, heybetli bir paşa, dünyaya emrecek gibi görünen bu koca sakallı adam, karısından süpürge ile dayak yermiş.
kocaman	direk	nesne	boyut	7	Bir yanımda kocaman tahta direk vardı.
	adam	kişi	boyut	14	Bu uzun bıyıklı kocaman adamın oyun icat etmekteki maharetini ben başka kimsede görmedim.
	mendil	nesne	boyut	19	Hüseyin, bana bakarken kocaman mendiliyle gözlerini siliyordu.
	çamaşır teknesi	nesne	boyut	23	Bir gün kapıda bu doktoru bekleyen boş arabaya atlayarak hayvanları kamçılama, bir başka gün de kocaman bir çamaşır teknesini sürüye sürüye denize indirmiş, kendimi akıntıya salıvermişim.
	(gourde)	soyut	boyut	57	Biraz evvel onun bana söylediği gourde kelimesini ben bir de başına "kocaman" sıfatını takarak ona iade ettiğim hâlde, "Sensin, o senin adıdır!" demek bile aklına gelmiyordu.
	baş gölgesi	organ	boyut	69	Buzlu camın arkasında kocaman bir baş gölgesi...
	insan	kişi	boyut	76	Aramızdaki farkın üç yaştan ibaret olmasına rağmen, ben onu çocukken nedense daima kocaman bir insan gibi görmüşümdür.
	kız	kişi	boyut	78	Artık kocaman bir kız olduğumu, bir hafiflik yaparsam beni ayıplayacaklarını söyledikleri için hareketlerime son derece dikkat ediyordum.

kocaman	balık	hayvan	boyut	85	Bir türlü uyuyamıyor, sayıklıyor, ağa düşmüş kocaman bir balık gibi kendimi oradan oraya atıyordum.
	sargı bezi	nesne	boyut	114	Köşk halkı bir gün sağ elimin bir parmağının kocaman bir sargı beziyle bağlı olduğunu gördüler.
	ağız	organ	boyut	120	O, kocaman ağızını güler gibi açarak dilini sarkıtıyor, ben, onun burnunu sıkıyordum.
	ağız	organ	boyut	121	- Şu gülüşe bakınız, dedim, aman, ne kocaman ağız!
	sopa	nesne	boyut	145	Her zaman beyaz bir önlükle dolaşan Hacı Kalfa, bugün arkasına dört peşli bir eski zaman entarisi giymiş, çıplak ayaklarıyla tahtaları silerken düşmemek için eline kocaman bir sopa almıştı.
	kafa	organ	boyut	161	Müdür, siyah sakallı, yer yer çiçek bozuğundan yenmiş, kocaman kafalı, kalın kaşlı gayet esmer bir adamdı.
	göğüs	organ	boyut	193	İstanbul'un adı anıldıkça gözleri yaşıyor, kocaman göğsü derin hasret nefesleriyle kalaycı körüğü gibi kabarıp iniyor.
	fes	nesne	boyut	207	Aziziye biçiminde kocaman bir kırmızı fes, saçsız başını kulaklarına kadar örtüyordu.
	futbol topu	nesne	boyut	208	Fakat zabıt, Hacı Kalfa'nın karnına çizmeli ayağıyla öyle bir tekme savurdu ki, biçare âdetâ kocaman bir futbol topu gibi havaya fırladı ve aralık kapıdan sırtüstü odama yuvarlanarak çıplak bacakları havaya kalktı.
	bal kabağı	nesne	boyut	208	Yoksa, çıplak kafa, kocaman bir bal kabağı gibi tahtalara çarpıp patlayacaktı.
	yüz	organ	boyut	216	Bu Hatice Hanım, iri yapılı, kocaman yüzlü, biraz kamburu çıkmış, yetmişlik bir ihtiyardı.
	oda	yer	boyut	217	Yukarıki kat viran bir sofa, bir de yüksek pencerelerinin tahta kepenkleri sımsıkı kapalı kocaman bir odadan ibaretti.
	servi	bitki	boyut	220	Zeyni Baba'nın türbesi, mezarlığın en nihayetinde, kocaman bir servinin altında idi.
	erkek	kişi	boyut	238	O, kocaman bir erkek kadar kafa tutmasını bilir.
	yasemin ağacı	bitki	boyut	260	Bu akşam gökyüzü bana batıdan doğuya kadar dallarını uzatmış bir ağaç gibi göründü; yavaş yavaş sallandıkça, üstümüze beyaz çiçeklerini döken kocaman bir yasemin ağacı!
	çizme	nesne	boyut	269	Kalın kaputlu; kocaman çizmeli, şişman bir askeri doktor, merdiven basamağına oturmuş bir şeyler yazıyor, avluda yüzü seçilmeyen birkaç kişi ile konuşuyordu.

kocaman	sakal	organ	boyut	269	Mutlaka yine fena bir kelime söyleyeceğini anlatan sert bir kahkaha ile gülerken başını çevirince beni gördü, birdenbire durdu; boz renkli ceketini üzerinde kocaman siyah sakalını görebildiğim birisine:
	çatki	nesne	boyut	279	Hatice Hanım, başına kocaman bir çatki çatarak odasına çekildi.
	çınar	bitki	boyut	288	Kolları sıvalı, mavi şalvarlı bir softa, şadırvanın kenarında zerzevat ayıklıyor, dalları yanımdaki pencerenin içine kadar giren kocaman bir çınarın üstünde serçeler oynuyorlardı.
	kedi	hayvan	boyut	289	İhtiyar adam, ağzında bir karaciğerle kapıdan fırlayan kocaman bir kediyi kovalıyordu.
	puro	nesne	boyut	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
	kundurular	nesne	boyut	309	Kocaman meşin kunduralarının at nalı şeklinde çivilerle süslü tabanlarını ateşe vererek benimle konuşmaya başladı.
	hanımlar	kişi	boyut	314	Böyle kocaman hanımlara karşı kızlarım diyebilmek ne saadet!
	gözlük	nesne	boyut	315	Eski bildiklerimden ikincisi kocaman gözlüklü, dişlek bir ihtiyar muallime.
	soba	nesne	boyut	316	Muallim odasında kocaman bir çini soba yanıyordu.
	şemsiye	nesne	boyut	328	Bizim aramızda yalnız Recep Efendi, mavi latası, kocaman siyah şemsiyesiyle dolaşıyor, bir köşeye taşın ocaklar kuran aşçılara bağıra bağıra emirler veriyordu.
	kaya	coğrafya	boyut	329	Ben yavaş yavaş kalabalıktan ayrılmış, bir sel çukuru kenarında kocaman bir kayanın gölgesine oturmuştum.
	kül yığınları	nesne	boyut	334	Onlar, uzakta, yaz güneşinin kamaştırıcı ışıkları içinde kocaman kül yığınları gibi cansız ve manasız görünüyor.
	kasaba	yer	boyut	358	Demek ben böyle kocaman bir kasabanın diline düşmüştüm.
	lamba	nesne	boyut	385	Ev sahibi hanım, elinde kocaman bir lamba ile içeri girdi.
	kütüphane	yer	boyut	442	Evinde kocaman bir kütüphanesi var.
ekin yığını	bitki	boyut	447	Kocaman bir ekin yığınının yanında çalışan ihtiyar bir kadınla konuştuk.	

kocaman	dünya	soyut	boyut	460	Öyle sanıyorum ki gece, bu kocaman dünyanın bütün evlerini birer birer birer dolaşarak ne kadar keder, ümitsizlik varsa hepsini toplamış, getirip benim göğsüme doldurmuşlar.
	ceviz ağacı	bitki	boyut	495	Kâmran'lı kocaman bir ceviz ağacı altına götürdü, akşamdan bahçede unutulmuş bir iskemleye oturttu:
	kestane (ağacı)	bitki	boyut	504	Biraz ötede, kocaman bir kestanenin yanında duruyor, eliyle ona işaret ediyordu:
	kaya kovuğu	coğrafya	boyut	507	Çıplak bir tepeciğin kenarında kocaman bir kaya kovuğu gördü.
	kolan salıncağı	nesne	boyut	514	Buna rağmen çocukları yine etrafına topladı, arka bahçede kocaman bir kolan salıncağı kurdu.
koket	tavır	kişi	karakter	117	Mağlup olduğunu bana göstermekten çekinmeyen koket bir tavırla yanağıma bir fiske vurdu:
	kostüm	nesne	biçim	260	Onu bir parça daraltıp kısaltarak ona koket bir kostüm yaptım.
	(kişi)	kişi	karakter	262	Küçüğümün bir hali de süsü çok sevmesi, fazlaca koket olması.
	ruh	soyut	soyut	262	Ben koket ruhlu kızlardan öteden beri pek hoşlanmam ama, Munise'nin ayna karşısında süslenmesi, beğene beğene kendine gülümsemesi beni eğlendirmiyor değil.
	ruh	soyut	soyut	531	Ben, ona nispet ne kadar koket ruhluymuşum, yarabbi?
kolay	(şey)	soyut	soyut	150	Yarın olsa kolay.
komik	yeis	soyut	soyut	94	Kâmran komik bir yeis ile gülümsedi, gözlerini tavana kaldırdı:
	hayret	soyut	soyut	113	Bu suali, o kadar komik bir hayretle sormuştum ki ikimiz de gülmeye başladık.
	hayret	soyut	soyut	271	İhtiyar doktor kollarını kaldırdı, saf yüzünde komik bir hayretle gülmeye başladı.
kopuk	düğmeler	nesne	biçim	17	Misafir olduğumuz evde beni yatağına oturttuk saçlarımı tarıyor, ellerimin kirli, düğmelerimin kopuk olmasına aldırmadan başını göğsüme kapayarak ağlıyordu.
korkak	Müjgân	kişi	soyut	81	Hâsılı, korkak Müjgân bu hiçten şeyi âdeta büyük bir mesele yaptı...
	(kız)	kişi	soyut	118	Bir sene evvel uydurma bir masaldan bahsederken ne kadar serbest ve farfaraysam bu sene hakikaten nişanlı bir kız vaziyetine düştükten sonra o kadar korkak olmuştum.
	hal	kişi	soyut	167	Bu fakir kıyafetli, hasta çehreli memurda korkak, mahcup bir hal vardı.

korkak	tavır	kişi	soyut	242	O ağır ve korkak tavırlı, durgun bakışlı kızlar yaralı ceylanı kovalayan av köpeklerine dönmüşlerdi.
	tavır	kişi	soyut	265	Munise çekine çekine yanıma geldi, korkak bir tavırla:
	dilenci ahengi	soyut	soyut	299	Yağmur altında sokaklardan geçenlere el açan bir fukara gibi başım önüme düşmüş, sesimde korkak bir dilenci ahengiyle:
korkunç	akrep	hayvan	soyut	31	Zavallı kız, havagazi lambasının ışığında korkunç bir akrebin kısıkaçlarını, kuyruğunu titreterek kürsünün üzerinde yürüdüğünü görünce bir feryat kopardı.
	suret	soyut	soyut	137	Havanın karanlığına rağmen benzinin korkunç surette sararmış olduğu görülüyordu.
	halka	fiziksel	soyut	191	Manastırlı komşumun katmerli düzgünleri, kazan kulplu rastıkları, çökük gözevlerini korkunç bir halka ile saran kuyruklu sürmeleri, bende evvela bir tikslenme hissi uyandırmıştı.
	gürültü	duyusal	soyut	207	Birdenbire korkunç bir gürültü ile yataktan fırladım.
	dayak faslı	soyut	soyut	209	Aralarında kim bilir ne gibi sözler ve sahneler geçtikten sonra bu korkunç dayak faslı başlamış.
	kıyafet	nesne	soyut	212	İnce bir bağ yolundan, eşkiya gibi korkunç kıyafetli, uzun bıyıklı iki jandarma geliyordu.
	mezarlık	yer	soyut	218	Karşımda korkunç bir mezarlık vardı.
	ölüm askerleri	kişi	soyut	220	Bu sıra sıra dizilmiş siyah taşlara bakarken o eski masalı hatırladım: "Sakin burası o korkunç ölüm askerlerinin taşa döndüğü masal memleketi olmasın!" diye düşündüm.
	sertlikler	duyusal	soyut	224	Serviler, mezar taşları bile korkunç sertliklerini kaybetmiş gibi görünüyorlar.
	ilahi	duyusal	soyut	234	Mesela: "Bu dünya fanidir, kimseye kalmaz! / Yürü dünya yürü, ahir zamanıdır!" kabilinden korkunç bir ilahi okuttuktan sonra iskelet levhasını ortaya koyuyor, "Yarın biz ölünce etlerimiz böyle çürüyecek, kemikler böyle kuruyacak" diye ölümün dehşetini ve kabir azaplarını anlatmaya başlıyor.
	kelimeler	duyusal	soyut	235	Bu mihnet çekmiş, yaşlı başlı insanlara benzeyen yorgun çehreli, donuk gözlü kız çocuklarının en büyük eğlenceleri, bahçenin bir köşesine toplanıp ölüm, tabut, teneşir, zebani, kabir gibi korkunç kelimelerle dolu ilahiler okumaktan ibaret!
	tabut	nesne	soyut	236	Çocukların, kırık bir kapı tahtasını yeşil başörtülerle süsleyerek meydana getirdikleri tabutun korkunç bir sahici tabuttan farkı ...

korkunç	(manzara)	coğrafya	soyut	237	Fakat bu küf kokulu bodrum gibi odanın kapısını açınca, gördüğüm manzara, bana çakalların sesinden bin kat daha korkunç geldi.
	çamur yağmuru	coğrafya	soyut	243	Vehbi çeşmeden akan suların biraz ötede meydana getirdiği çamur batağına girmiş, bir ördek gibi çırpınıyor, Munise'ye hücum edenleri korkunç bir çamur yağmuruna tutuyordu.
	gözler	organ	biçim	249	Kına renginde çalı gibi sert, karmakarışık saçları, balmumu gibi renksiz yüzünde yine o renkte çilleri, daracık alnıyla bir hizada korkunç gözleri vardır.
	ses	duyusal	soyut	249	Sınıfta hiç konuşmaz, fakat bir şey anlatmak, yahut dersi okumak lâzım geldiği vakit birdenbire dik, korkunç bir sesle bağırmağa başlar.
	insan	kişi	soyut	259	Ben, bu adamı fena çehreli, korkunç, zalim bir insan diye düşünüyordum.
	bakış	kişi	soyut	313	Şaşı gözlerinin bin liraya satmayacağını söylediği o korkunç yan bakışlarından biriyle sınıfı süzerek:
	gölge yığını	soyut	soyut	337	Dağ, bu yıldızlı semanın içinde korkunç bir gölge yığını gibi yükseliyordu.
	el şakırtısı	duyusal	soyut	390	Sonra korkunç bir el şakırtısı koptu.
	suret	soyut	soyut	431	Fakat sağ kaşının üstünden başlayarak çenesine kadar bütün yanağını kaplayan yara onu korkunç bir surette çirkin bırakacaktı.
	yara	fiziksel	soyut	431	Yüreğim dayanmadığı için değil, çünkü her gün yaranın bundan çok daha fenalarını görüyordum, fakat benim bakışımın ona, korkunç yarasına dokunmuş bir bıçaktan daha fazla ıztırap verdiğini gördüğüm için...
	parıltı	coğrafya	soyut	473	Hayrullah Bey, halim mavi gözlerinde hiç görmediğim korkunç parıltı, çenesinde lakırdılarını boğan, dişlerini birbirine çarptıran bir titreme ile yumruğunu sallıyordu:
	kırmızılık	soyut	soyut	473	İhtiyar doktor gözlerindeki o vahşi parıltı, şakaklarındaki korkunç kırmızılık sönüncüye kadar sustu.
koskoca	kız	kişi	boyut	21	Hüseyin kapının yanına çömelmiş, koskoca bıyıklarıyla utanmadan ağlıyor, ben Bağdat'ta Suriye'de Arap dilencilerinden öğrendiğim dualarla büyükannemin, teyzelerimin eteklerini öpüyordum.
	kız	kişi	boyut	39	Fakat herkesten ayrı kalmak, koskoca bir kız olduğum hâlde zevzek bir çocuk muamelesi görmek pek de hoş bir şey değildi.

koskoca	hanım	kişi	boyut	41	Hiç yakıştıramadım, maşallah sizin gibi ermiş, yetişmiş koskoca bir hanıma...
	kadınlar	kişi	boyut	46	Teyzelerim saçları, başları ağarmış koskoca kadınlardı.
	insan	kişi	boyut	147	Mademki artık koskoca insanım, yarın, öbür gün işine başlayacak bir hocayım; o hâlde kendimden, çocukluğumdan hiçbir iz, eser bırakmamaya çalışmalıyım.
	kızlar	kişi	boyut	230	- İlahi kızım, bunlar koskoca gelinlik kızlar.
	kadın	kişi	boyut	262	Koskoca kadını, diye tekrar ettim.
	herif	kişi	boyut	274	Koskoca bıyıklı, sakallı herif parmak kadar kızın yanında bağırmağa utanmaz mısın?
	insan	kişi	boyut	79	- Deli çocuk, sen koskoca insanı nasıl kandırırsın! Dedi.
koskocaman	Kâmran	kişi	boyut	34	Fakat o yirmi yaşına yaklaşan ve sivri uçlu incecik dudakları üstünde incecik bıyıkları çıkmaya başlayan koskocaman Kâmran'a ne oluyordu?
koyu	yeldirme	nesne	renk	216	Kınalı saçlarının üstüne yeşil bir yemeni örtmüş, arkasına ferace biçiminde koyu bir yeldirme giymişti.
	karanlık	soyut	soyut	306	Fakat bu mehtabın bu kadar koyu bir karanlıktan, bu kadar umulmaz bir dakikada doğacağını aklıma getiremezdim.
	hayaletler	soyut	renk	407	Yalnız onlar değil, karanlığın bütün görünmeyen köşeleri, denizin içinde koyu hayaletleri fark edilen kaya yığınlarının üstü, hep böyle görünmeyen sevgilerle dolu.
	nefti	renk	renk	444	Çarşıda bulduğum koyu nefti ipekliden bir çarşaf dikmeye başladım.
koyu yeşil	tepeler	coğrafya	renk	334	Karşıdaki koyu yeşil tepeler soluk yanık bir renk bağladı.
köhne	koltuk	nesne	zaman	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
kör	boğaz	organ	soyut	235	Koyunları kör boğazımız zifleniyor da, Allah'a borcumuzu ödüyor muyuz?
	dövüş	soyut	soyut	522	Size bu kâğıdı yazan adam, ömrünün birazını kitaplara, bir parçasını da hayat denilen bu kör dövüşün yaralılarına vakfetmiş münzevi, merdümgeriz bir ihtiyardır ki, mektubunun elinize değmesinden epeyce zaman evvel dünyaya 'Yuf borusunu' öttürmüş olacak.

köse	(kişi)	kişi	biçim	275	İlk bakışta bir çocuk, yeni yetişen bir dandy sandığım maarif müdürü, hemen hemen elliye dayanmış bir köseydi.
kötü	(kadın)	kişi	soyut	242	Kadın dillence delikanlılar dağa kaldırmışlar, hâsılı kötü oldu gitti.
	köy	yer	soyut	280	Yeryüzünde Zeyniler'den daha kötü bir köye düşmenin mümkün olmadığını bildiğim hâlde bu teessür, bana sirayet ediyor.
kötürüm	kadın	kişi	yaşamsal	220	Ben, bir kötürüm kadın bilirim ki, buraya sırta getirdiler, ayaklarıyla yürüye yürüye gitti.
	dilenci	kişi	yaşamsal	349	Köse başında her zaman kötürüm bir dilenci oturur.
krep	başörtüsü	nesne	malzeme	187	Baktım, odaya sarı basma entarili, yeşil krep başörtülü bir kadın giriyor.
kubbeli	yerler	yer	biçim	18	Birçok günler büyük bir bahçede çocuklarla boğuştuğumu, Hüseyin'le beraber sokaklarda, deniz kenarlarında, cami avlusu gibi kubbeli yerlerde dolaştığımı biliyorum.
kumral	palabıyıklar	organ	renk	160	Hademe parmaklarını tükürükleyip kumral palabıyıklarının ucunu kıvrarak, şahane bir bakışla beni süzdü, ağır ağır:
	adam	kişi	renk	301	Piyer For, uzun boylu, güzel çehreli, kumral bir adamdı.
	saç kümesi	organ	renk	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
	saçlar	organ	renk	331	Kumral saçlarını omzuma dayayan Vasfiye'nin kulağına:
kupkuru	geçit	yer	ölçü	98	Fakat aksiliğe bakın ki, bu sabah deniz çekilmiş, kayanın ucunda kupkuru bir geçit açılmıştı.
kurnaz	yüz	organ	biçim	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
	hayvanlar	hayvan	soyut	349	Kurnaz hayvanlar, ziyafetin kokusunu almışlar, bohçalar, sepetler ve ihramlarla yola çıkan her kafilenin arkasında birkaç da onlardan takılmış.
kurnazca	buluş	soyut	soyut	125	Bana el dokundurmadan yaklaşmak için kurnazca bir buluş.
	istintak	soyut	soyut	167	Kurnazca bir istintak ediyor, ailem hakkında sualler soruyordu.

kurşun	kalem	nesne	malzeme	320	Kendisi bile eski bir alfabe bulmuş, ara sıra heceliyor, bana kelimeler sorarak manasını kurşun kalemiyle kitabın kenarına işaret ediyor.
kuru	ırmak	coğrafya	ölçü	11	Sonraları öteden beriden öğrendiğime göre bu göl Musul taraflarında, adını bir türlü hatırlayamadığım bir küçük köyün yanı başındadır, benim uçsuz bucaksız denizim bir ağaç kümesi arasında, kuru bir ırmaktan kalma bir avuç sudan başka bir şey değildir.
	ağaç	bitki	biçim	27	Bahçede kuru bir ağaç vardı.
	yapraklar	bitki	biçim	88	Seyrek fasıllarla birbirinden ayrılan cılız gürgenlerin ince, titrek gölgeleriyle beraber yolun tozları üzerine kuru yapraklar dökülüyor.
	ekin sapsarı	bitki	biçim	88	Tarlanın ortasında yürürken iskaripinin topuğu burkuluyor, kuru ekin sapsarının ayaklarına batmasından korkuyor, iki karışlık bir hendekten atlamak lâzım geldiği zaman tereddüt ediyor.
	teşekkür	soyut	soyut	118	Arkadaşlarımdan beni tebrik edenleri kısa, kuru bir teşekkürle başımdan savıyor, yılmışmak meylini gösterenlere yüz vermiyordum.
	dağ tepeleri	yer	ölçü	122	Etrafımızdaki kuru dağ tepeleri bir mercan kızılığında yanıyordu.
	yer	yer	ölçü	123	- Sen nazıksın; kuru yerde oturma, dedim ve arkamdaki lacivert pardösüyü çıkararak oturacağı yere serdim.
	çocuk	kişi	biçim	194	Mirat; etli butlu ablasının tersine, çiroz gibi kuru, renksiz, bütür bir çocuk.
	çiçekler	bitki	biçim	223	O kadar ki, kalbim, nihayet bu neşenin yalanına inanıyor, suya konan kuru çiçekler gibi titreye titreye canlanmaya başlıyordu.
	çocuk	kişi	biçim	232	On yaşında, iskelet gibi kuru, çiçek bozuğu, süzgün kirli çehreli, küçük dişli bir çocuk: Aşur.
	tabut	nesne	ölçü	236	Onlar seslerini titrete titrete hep bir ağızdan: "Haramiler gibi soyarlar seni, / Bir kuru tabuta koyarlar seni, / Zalim ölüm sana çare bulunmaz." diye uluşurlarken gözümün önünden sıra sıra cenaze alayları geçiyor.
	ekmek	nesne	ölçü	245	Munise, onu koymaya uğraşırken, en küçük kardeşi salıncaktan düşmüş, Abası onu bir temiz dövdükten sonra ahıra kapamış, iki gün kuru ekmek kırıntılarında başka bir şey vermemiş.
	adam	kişi	biçim	276	Ötekine gelince, o inadına uzun, kuru, esmer ve ince bıyıklı bir adamdı.
	ekmek	nesne	ölçü	357	- Kuru ekmeğimi gülbeşkere sürer yerim.

kuru	cevaplar	soyut	soyut	428	Ara sıra sorduğu tek tük suallere kuru cevaplar vermekten başka bir şey yapmamıştım.
	dallar	bitki	biçim	476	Yaprakları dökülmüş kuru dalların arasında parlayan sonbahar güneşine elini uzattı:
	yaprak	bitki	biçim	478	Bahçedeki dallarda hiç durmayan bir kuru yaprak yağmuru yağıyor.
	dal	bitki	biçim	496	Bahçenin içine, elinde bakraçla, kuru dal parçalarıyla gidiyor geliyor, yeni uyanan bahçıvanla konuşan sesi işitiliyordu.
	el	organ	biçim	511	Çocuk çıplak ayaklarıyla yanlarında koşuyor, kuru eliyle Feride'nin eteklerini okşuyordu.
	yaprak	bitki	biçim	526	Sele kapılmış bir kuru yaprak mazlumluğuyla kendimi bırakmıştım.
kuş kadar	çocuk	kişi	boyut	468	Öyle ya, bu kadar insan, kuş kadar çocuğun üstüne çullanırsa ne olur?
kuş kafesi gibi	yer	yer	biçim	407	Küçük, fakat kuş kafesi gibi şirin bir yer.
kuşaklı	başkâtip	kişi	biçim	199	Maarif Müdürlüğü'nde kuşaklı başkâtipin: "Hâlâ İstanbul'dan bir ses seda yok, hemşire hanım" cevabıyla karşılaşaçağıma emindim.
kutu gibi	ev	yer	biçim	193	Hacı Kalfa, karısının tutumluluğu sayesinde kutu gibi bir ev yaptırmış, boş zamanlarında çocuklarının yardımıyla, bunu yeşile boyamıştı.
kuvvetli	talebe	kişi	soyut	250	Anlayamadığım cihet şudur ki, Zehra, hesap ve ezber derslerinde sınıfın en kuvvetli talebesidir.
	sinirler	soyut	soyut	271	Benim sinirlerim kuvvetlidir.
	ses	duyusal	ölçü	304	Mösyö Piyer For kuvvetli bir ses ve ukala bir tavırla:
	(kişi)	kişi	yaşamsal	331	Bugün kendimi o kadar kuvvetli hissediyorum.
	göğüs	organ	yaşamsal	336	Mülazımın şimdi senin yanına gelmeden evvel sokaktan yabancı bir kadının geldiğini, sana gizli bir şey söylemek istediğini haber verirlerse sakın dinleme, yavrum, o kadından kaç, güzel başını mülazımının kuvvetli göğsüne sakla.
	itiraz	soyut	soyut	442	Geçen gün onu kuvvetli bir itirazla mağlup etmek istedim:
	öküz	hayvan	yaşamsal	447	İki kuvvetli öküzün çektiği düvene bindik, hemen, beş on dakika bu saman denizinin sarı dalgaları üstünde ağır ağır dolaştık.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	450	- Zannettiğinizden ziyade kuvvetliyim.
	ışık	duyusal	ölçü	454	Kuvvetli bir ışık gözlerimi yaktı; saçlarıma, alınıma bir el dokunduğunu hissettim, gözlerimi açtım.

kuvvetli	(kişi)	kişi	yaşamsal	465	- Feride, kızım, kendini kâfi derecede kuvvetli hissediyor musun?
kuvvetsiz	(kollar)	organ	yaşamsal	83	Fakat zavallı, hem taş atmasını bilmiyordu, hem de kolları kuvvetsizdi.
kuyruklu	sürmeler	fiziksel	biçim	191	Manastırlı komşumun katmerli düzgünleri, kazan kulplu rastıkları, çökük gözevlerini korkunç bir halka ile saran kuyruklu sürmeleri, bende evvela bir tiksime hissi uyandırmıştı.
kuzguni	siyah	renk	renk	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
kuzguni siyah	Arap	kişi	renk		
kuzu gibi	adam	kişi	soyut	164	Bu kuzu gibi adamın, biraz evvel sokağa kahve döken, ihtiyar bir hademeyi dut ağacı silker gibi tartaklaya tartaklaya dışarı atan insan olduğuna bin şahit isterdi.
küçük	ayaklar	organ	boyut	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekte ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
	ev	yer	boyut	197	İnşallah işlerim yoluna girsin, benim de başımı sokacak küçücük bir evim olsun, kendim için bir reçel dolabı yapacağım.
	vücut	organ	boyut	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
küçük	sıra	nesne	boyut	7	Hiç unutmam, yaramazlığımdan, gevezeliğimden bıkan Sör'ler, o sınıfta beni arkadaşlarımdan ayırmışlar, bir köşede tek kişilik bir küçük sıraya oturtmuşlardı.
	karyola	nesne	boyut	9	"İlk hatıram sevgili anneciğimin küçük karyolamın üstüne eğilen müşfik altın sarısı başı, bana muhabbetle gülümseyen gök mavisi gözleridir" tarzında şairane bir yalancık...
	yaş	zaman	boyut	9	Çok küçük yaşta kaybettiğim annemden aklımda pek fazla bir şey kalmamıştı.

küçük	çocuk	kişi	boyut	10	Yabancı bir şehirde, yabancı bir otel odasında, sırf bitip tükenmeyecek gibi görünen bir gecenin yalnızlığına karşı koymak için, hatıralarımı yazmaya başladığım bu saatte bir elim yine aynı küçük çocuk tavrıyla saçlarımı çekiştiriyor, gözleimin üstüne indirmeye uğraşıyor.
	köy	yer	boyut	11	Sonraları öteden beriden öğrendiğime göre bu göl Musul taraflarında, adını bir türlü hatırlayamadığım bir küçük köyün yanı başındadır, benim uçsuz bucaksız denizim bir ağaç kümesi arasında, kuru bir ırmaktan kalma bir avuç sudan başka bir şey değildir.
	karyola	nesne	boyut	20	O gece büyükannemin karyolasına bitişik küçük karyolamda birdenbire gözlerimi açtım.
	kova	nesne	boyut	23	Aylarca her sabah küçük bir kova ile onları suluyor, bahçede bir hurma ormanı meydana gelmesini bekliyordum.
	sakal	organ	boyut	27	Ara sıra mektebimize, çenesinde keçi sakalına benzeyen bir küçük sakal taşıyan gözlüklü bir papaz gelip giderdi.
	baygınlık	kişi	boyut	31	Yanında duran bir "T" cetvelini yakalayarak bir vuruşta sineği kursünün üstüne yapıştırdı; sonra arkasını duvara dayayıp elini yüzüne kapayarak küçük bir baygınlık geçirdi.
	gönül	soyut	boyut	33	Fakat onlar, küçük gönüllü çocuklardı.
	böcekler	hayvan	boyut	38	Bahçenin bir köşesinde kızlardan birinin -etrafında uçsan küçük böceklerin bile duymayacağı bir sesle- arkadaşının kulağına fısıldadığı hikâyeyi gözümden kaçırmazdım.
	hanım	kişi	boyut	41	- Böyle dikkatsizliklerin yetişmiş bir küçük hanıma zararı dokunabileceğini düşünmüyor musunuz? dedi.
	çocuklar	kişi	boyut	65	Bunlar Noel yortularında küçük çocuklara hediye edilen resimli bebek masalları kabilinden şeylerdi.
	ders	soyut	boyut	65	Ona küçük bir ders vermek sırası gelmiş miydi acaba?
	römark	nesne	boyut	65	Fakat müsaade ederseniz küçük bir römark yapayım...
	(çocuk)	kişi	boyut	71	Eve gider gitmez benim tarafımdan bu zavallı küçüğe bir <i>suvenir</i> olarak...
	fino köpeği	hayvan	boyut	75	Küçük bir fino köpeğini havuzda yıkamak için dışarı çıkıyordum.
	hanım	kişi	boyut	79	Fakat ermiş, yetişmiş bir küçük hanım olan Müjgân'ı ne yapacağız?

küçük	arkadaşlar	kişi	boyut	101	Bugün küçük arkadaşlarım, benim davetimi beklemeden irili ufaklı bir sürü halinde gelmişler, salıncağın etrafını sarmışlardı.
	(çocuk)	kişi	boyut	101	Salıncağa atladım, küçüklerden birini de karşıma alarak, yavaş yavaş sallanmaya başladım.
	(çocuk)	kişi	boyut	102	Daha fenası, benimle beraber sallanan küçük de kesilmişti.
	kardeş	kişi	boyut	102	Bunlar evde küçük kardeşlerinin beşiğinde sallansalar daha iyi olurdu.
	(çocuk)	kişi	boyut	104	Onun için küçüğü kollarımdan indiriyorum ve dimdik Kâmrân'ın gözlerine bakıyorum:
	davet	soyut	boyut	109	- Birkaç gün sonra akrabalarımıza bir küçük davet vereceğiz.
	hanım	kişi	boyut	112	- Ne istersen açık deyiver, küçükhanım.
	dedikodular	soyut	boyut	117	Dünyaya ait hiçbir şeyin farkında görünmemelerine rağmen en küçük dedikoduları bilirler, öğrenirler.
	seyahat	soyut	boyut	119	- Evet, öyle bir fikir var; küçük bir seyahat, dedim.
	(seyahat)	soyut	boyut	119	- Pek küçük değil, sefaret kâtibi oluyormuş.
	valiz	nesne	boyut	120	Elimde küçük valizimle köşke vardığım zaman ortalık kararmak üzereydi.
	feryat	duyusal	boyut	124	Bir küçük feryada benzeyen bu ses hâlâ kulağımdadır.
	(kız)	kişi	boyut	124	Sen daha pek küçüksün.
	arkadaşlar	kişi	boyut	129	Aradan beş dakika bile geçmeden elimde dolu bir tabakla küçük arkadaşlarımın yanına dönüyordum.
	şaka	soyut	boyut	134	- Affet beni, Feride, dedi, ben, sana küçük bir şaka yapmak istemişim.
	tehlike	soyut	boyut	151	Yalnız bir bağın kenarından geçerken küçük bir tehlike atlattım.
	hanım	kişi	boyut	152	Fakat, küçük hanımı bir gece misafir etmek şerefi onlar için o kadar büyük bir şeydi ki, sözlerimden şüphe etmediler.
	oda	yer	boyut	155	Onun patiska perdeli küçük odasında geçirdiğim ilk saatlerin tadını dünyada unutamayacağım.
	Mushaf	nesne	boyut	156	Yeşil bir bürümcüğe sarılı küçük Mushaf'ını duvardan indirdi ve onun üzerine yemin etti ki, burada misafir kaldığım müddetçe, beni ele vermeyecektir.
	not defteri	nesne	boyut	157	Ondan öğreneceğim şeyleri yazmak için yanıma küçük bir not defteri koymuştum.
mektep	yer	boyut	158	Küçük bir mektebim olacak.	

küçük	efendi	kişi	boyut	163	Ben, şaşkınlıkla bir yere çarpmadan odadan çıkmaya çalışırken köşede oturan küçük efendi araya girdi:
	kâtip	kişi	boyut	168	Küçük kâtip, merdiven başında, birini bekliyordu.
	kâtip	kişi	boyut	169	Bir gün, küçük kâtip, boğazına bir bez bağlamıştı.
	kutu	nesne	boyut	173	Bavulumu, yol hediyesi olarak getirdiği küçük bir kutu ile beraber, kamaraya kendi eliyle yerleştirdi.
	kâtip	kişi	boyut	174	Küçük kâtip hâlâ yanımda duruyordu.
	kız	kişi	boyut	174	Altı, yedi yaşında bir küçük kızken, babamın neferiyle beraber yaptığım seyahatin zevki hâlâ içimdedir.
	kâtip	kişi	boyut	175	Küçük kâtipin hediyelerinden birini dudaklarıma götürdüm.
	otel odası	yer	boyut	176	Beş günden beri bu küçük otel odasında, sinirlerim iyice bozulmuştu.
	lavabo	nesne	boyut	176	Sevinçle yatağımdan fırladım, eski biçim küçük lavabonun önünde yıkanmaya başladım.
	havuz	nesne	boyut	177	Hacı Kalfa, yine o beyaz peştamalıyla küçük bir havuzun yanında nargile temizliyordu.
	hanım	kişi	boyut	193	Beni görünce "İstanbul kokuyorsunuz, küçük hanım" diye boynuma sarılmaktan kendini alamadı.
	hanım	kişi	boyut	202	Etraftan, "Yazıktır zavallıya, ağlatma fukarayı küçük hanım," yolunda sözler de işitilmeye başlamıştı.
	oda	yer	boyut	207	İçinde çok acı saatler geçirmiş olmama rağmen küçük odamdan âdeta hüzünle ayrıldım.
	"Ya Rab" kelimesi	duyusal	boyut	219	Yalnız, başlarında birer küçük "Ya Rab" kelimesi seçiliyordu.
	sultan	kişi	boyut	220	Bilmem hangi küçük sultanı kaçırmak için uzak bir dağın arkasından bir eski zaman ordusu geliyormuş.
	sultan	kişi	boyut	220	Böylece aylarca zaman yol gittikten sonra, tam şehri basacakları gece Allah küçük sultana acımış, karanlıkta sinsi sinsi ilerleyen bu siyah kefenli gece ordusunu taş çevirmiş.
	Çalikuşu	kişi	boyut	222	Ben, küçük, cahil bir Çalikuşu'ndan başka bir şey değilim.
	oğul	kişi	boyut	225	Muhtarın Vehbi isminde bir küçük oğlu varmış ki, hemen bütün zamanını bu sandığın içinde geçirirmiş.
kız	kişi	boyut	228	Yumuk yüzlü bir küçük kız, hepsinden cesur çıktı.	

küçük	cep	nesne	boyut	231	Diz kapaklarıma kadar siyah parlak satenden bir gömlek, belde kayış bir kemer, kemerin altında mendil ve not defteri için iki küçük cep.
	Vehbi	kişi	boyut	232	Evvvela, fare gibi sandıkta vakit geçiren küçük Vehbi, hakikaten eğlenceli bir fındık sıçanı.
	yüz	organ	boyut	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
	diş	organ	boyut	232	On yaşında, iskelet gibi kuru, çiçek bozuğu, süzgülü kirli çehreli, küçük dişli bir çocuk: Aşur.
	yalaklar	nesne	boyut	234	O mermerlerdeki küçük yalaklardan su içmeye gelmiş birkaç kuş...
	gözler	organ	boyut	236	Küçük, akı çok gözlerini belerterek ruh teslim edince kızlar feryat ederek çenesini bağlıyorlar.
	Vehbi	kişi	boyut	237	İkincisi, küçük Vehbi: Hatice Hanım'ın saltanatı zamanında, ömrünü sandığın dibinde, sırtüstü ceza çekmekle geçiren çocuk.
	gözler	organ	boyut	237	Vehbi, bir gün bahçede küçük parlak gözlerini süze süze yüzüme bakıyordu:
	kız	kişi	boyut	239	Üçüncü sevdiğime gelince; o, kimsesiz küçük bir kızdır.
	kız	kişi	boyut	240	Küçük kız gözlerini önüne indirdi.
	kız	kişi	boyut	240	Türkü söyleyen bu küçük kızdan başkası olamazdı.
	kız	kişi	boyut	240	Bu küçük kız, bana ılık bir ilkbahar güneşi gibi tesir etmişti.
	kız	kişi	boyut	241	Yalnız yaşamaya mecbur olduğuma göre, bari böyle bir küçük kızım olsaydı!
	(kızcağız)	kişi	boyut	241	Bu kızcağız daha pek küçüktü.
	kız	kişi	boyut	242	Küçük kıza karşı duyduğum sevgiyi gizleyememiştim.
	kız	kişi	boyut	243	Küçük kıızı kâh köşede sıkıştırarak, kâh topraklara yuvarlayarak avurtlarını şişiren suyu yüzüne, yırtık entarisinin yarı açık bıraktığı göğsüne fişkırtıyorlardı.
	tahtalar	nesne	boyut	243	Öyle koşuyordum ki, sağ ayağım merdivenin küçük tahtalarından birini çökerterek içine geçti.
	yardımcı	kişi	boyut	243	Munise'ye kendi gibi küçük fakat çetin bir yardımcı çıkmıştı: Küçük Vehbi.
	Vehbi	kişi	boyut	243	Munise'ye kendi gibi küçük fakat çetin bir yardımcı çıkmıştı: Küçük Vehbi.
	kız	kişi	boyut	243	Bu güzel, küçük kıızı, kollarımda sıkarken duyduğum şeyleri söylemek mümkün değil.
yüz	organ	boyut	244	Bana öyle geliyordu ki, onlardan dökülen damlalar, kızın küçük yüzüne değil, benim kalbimin içine sızıyor.	

küçük	kardeş	kişi	boyut	244	Evet, üç küçük kardeşinin kahırını hep o çekermiş.
	kardeş	kişi	boyut	245	Munise, onu kovmaya uğraşırken, en küçük kardeşi salıncaktan düşmüş, Abası onu bir temiz dövdükten sonra ahıra kapamış, iki gün kuru ekmek kırıntılarından başka bir şey vermemiş.
	kız	kişi	boyut	245	Küçük kıza, bir el aynası içinde kendisini gösterdiğim vakit, sevinçten kıpkırmızı oldu.
	Vehbi	kişi	boyut	246	Bakalım, yarın küçük Vehbi'den ona dair havadis isteyeceğim.
	kız	kişi	boyut	254	Küçük kıza, ne kadar ehemmiyet verdiğimi bildiği için, Muhtar Efendi, Vehbi ile sık sık bana havadis gönderiyordu.
	kız	kişi	boyut	254	Zavallı küçük kız, kim bilir, nerelerde gömüldü, açık sarı saçları kim bilir, karanlığın hangi bucağında, eski mehtaplardan kalma bir ışık limesi gibi titriyor?..
	vücut	organ	boyut	255	Karanlıkta, kollarımın içine buz gibi donmuş, küçük bir vücut düştü.
	kız	kişi	boyut	258	- Bu küçük kıızı bana verin.
	esir	kişi	boyut	259	Onları bu zavallı küçük esiri kurtarmaktan daha iyi bir yere sarf edebilir miydim?
	hanım	kişi	boyut	260	Munise, birkaç saat içinde nazlı bir küçük hanım hali almıştı.
	kız	kişi	boyut	261	Bu küçük kız, derslerimden artan bütün saatlerimi alıyor.
	(kız)	kişi	boyut	261	Zavallı küçük, asıl iyiliği kendisinin bana ettiğini bilmiyor, onu yanıma almakla bir fedakârlık ettiğimi sanıyor.
	(kişi)	kişi	boyut	262	- Seni şeytan seni, dedim, neden ben küçük olayım?
	kız	kişi	boyut	263	Küçük kıızı dizlerimin arasına aldım, saçlarının örgülerini çözerek istediği gibi tarayıp fırçaladım.
	ayna	nesne	boyut	263	Rafin üzerinde duran küçük aynayı aldı.
	el	organ	boyut	263	Başını daha ziyade yaklaşıyor, boynumun altından geçirdiği küçük eliyle, bu sefer yanağımı okşayarak:
	kız	kişi	boyut	264	Ah, bu küçük kız!
	kız	kişi	boyut	266	Küçük kız, bir eliyle başımı okşuyor, ötekiyle mektupları elime tutuşturmaya çalışıyordu.
	Vehbi	kişi	boyut	268	Öğleye doğruydı, küçük Vehbi, soluk soluğa mektebe geldi, beni elimden yakalayarak:
	bebekler	kişi	boyut	271	Hemen şımarmaya, küçük bebekler gibi ağzımda kelimeleri ezip büzmeye, maskaralık yapmaya başladım.

küçük	hizmet	soyut	boyut	273	- Sana bir küçük hizmet etmeme müsaade eder misin?
	işaret	fiziksel	boyut	276	İstanbul matbuatı ateş etmeye hazır bir batarya vaziyetinde, benden küçük bir işaret üzerine bam bum...
	gönül	soyut	boyut	282	Anladım küçük, minimini gönlünün acısını, benden ümit edeceğinden çok daha iyi anladım.
	tereddüt	soyut	boyut	283	Küçük bir tereddütten sonra peçesini kaldırdı.
	kız	kişi	boyut	283	- Hanımcığım, görüyorum ki talih size bu küçük kızı elinizde büyütmek bahtıyarlığını nasip etmemiş.
	hanım	kişi	boyut	284	- Biliyorum küçük hanım.
	kollar	organ	boyut	284	Küçük kollarımı belime dolayan Munise'nin tekrar titremeye başladığını hissettim.
	memur	kişi	boyut	285	Küçük bir memur olan babasıyla anası birbiri arkasına ölünce onu Bakırköy'de kibar bir aileye evlatlık vermişlerdi.
	hanım	kişi	boyut	285	Evin çocuklarıyla beraber büyümüş, hemen hemen bir küçük hanım muamelesi görmüştü.
	bey	kişi	boyut	285	Evin küçük beyi, o vakit Harbiye Mektebi'ne giden, bıyıkları henüz terlemiş bir genç.
	bey	kişi	boyut	286	B...de Genç mektepliye görmeden geçen dört ay, onu dört senelik bir ayrılık kadar çıldırtmış ve nihayet küçük bey yaz tatilini geçirmek için ailesinin yanına gelince...
	hanımlar	kişi	boyut	286	Beyefendi, hanımefendi, küçük hanımlar hep birden onun üstüne yürümüşler ve onu artık evde tutmak istemeyerek buraya yakın köylerden birine bir ihtiyar kadının yanına göndermişler.
	el aynası	nesne	boyut	298	Türlü huysuzluklarla hademelere odasının tozlarını aldırıyor, duvardaki resimlerin yerlerini değiştiriyor ve ikide bir küçük bir el aynasında saçlarını, kravatını muayene ediyordu.
	Çalığışu	kişi	boyut	301	- Çalığışu, benim küçük Çalığışum, sen burada, ah, ne tesadüf!
	hanım	kişi	boyut	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
	ev	yer	boyut	316	Dul bir hemşiresiyle beraber iki sene evvel B...ye gelmiş, iki kardeş, kendi evlerine küçük, sessiz bir evde yaşıyorlarmış.
ev	yer	boyut	316	Bu küçük evi bilenler söylüyorlar, bir musiki müzesi gibiymiş.	

küçük	hanım	kişi	boyut	317	- Kim bu küçük hanım, talebelerimizden mi? Diye sordu.
	meziyet	soyut	boyut	318	Birkaç parça eserimde küçük bir meziyet varsa, o da Hâmit, Fikret gibi bazı büyük şairlerdeki ilahi melali samimi bir sesle ifade etmesinden ibarettir.
	ev	yer	boyut	318	Dünden beri güzel, küçük, temiz bir evim var; bunu bana, Allah razı olsun Hacı Kalfa buldu.
	hanım	kişi	boyut	322	Onları inşallah bir gün size çalarım, olmaz mı küçük hanım?
	kelime	duyusal	boyut	324	Bu "niçin" sözünde, bu küçük kelimedede meyus bir isyan vardı.
	kız	kişi	boyut	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
	kız	kişi	boyut	327	- Bahtiyar küçük kız, mektep önlüğünün cebinde sevdiğinden gelen mektubu bulduğun zaman, kim bilir, ne kadar sevineceksin?
	talebeler	kişi	boyut	328	Küçük talebelere beyaz giydirmişlerdi.
	gelin	kişi	boyut	336	Küçük gelinin yanında muallim arkadaşlarımdan birkaçı vardı.
	hanım	kişi	boyut	342	- Küçükhanım, Yusuf, benim üç yaş küçüğümdür ama, evladım sayılır.
	hanım	kişi	boyut	342	Bunları size niçin mi söylüyorum küçük hanım?
	mektep	yer	boyut	347	Daha az maaşlı daha küçük bir mektep olursa da kabul edeceğimi söyledim; elverir ki uzakta bir yer olsun.
	kuşlar	hayvan	boyut	351	Yalnız bu sarı kediden değil, zavallı küçük kuşlara musallat olan bütün sarı mahlûklardan öğ almış gibi seviniyordum.
	yaramaz	kişi	boyut	353	Çocuğu olmadığı için benim küçük yaramazı o da kendi kızı gibi seviyor.
	kumaş parçası	nesne	boyut	354	Çalgıları, armonika çalan bir ihtiyar Ermeni kadını ki küçük bir kumaş parçası, birkaç para ile memnun oluyor.
	ev	yer	boyut	356	Daha fakirâne yaşamaya, daha küçük bir evde oturmaya mecburum.
	buseler	kişi	boyut	359	Yaramaz kız beni belimden tutarak taşlığın içinde döndürüyor, küçük buselerle yanaklarımı, boynumu öpüyordu.

küçük	hanım	kişi	boyut	359	Küçüğüm bu iki senenin içinde hayli serpilmiş, hemen bana yaklaşan ince boyu, gündün güne çiçek gibi açılan güzelliğiyle nazlı, nazik bir küçük hanım olmuştur.
	hanım	kişi	boyut	361	Öyle sanıyorum ki bu küçük hanım, bir şey öğrenmekten ziyade fakir arkadaşlarına, hatta hocalarına kurum satmak için mektebe geliyor.
	hanım	kişi	boyut	361	Fakir çocukların potinlerini bağlamak, çamurlarını temizlemekten çekinmediğim hâlde bu azamet ki küçük hanım efendiye hiç yüz vermiyorum.
	hanım	kişi	boyut	362	İlk fikrim bir iki soğuk teşekkür kelimesiyle küçük hanımı, çavuşu ve landoyu geri göndermek oldu.
	hanım	kişi	boyut	363	Aşağıdaki küçük hanımı, sadece kendimi süslemek için yalnız bırakmadım.
	pırılıtlar	soyut	boyut	363	O vakit küçülüyorlar, ziyalar içlerine sığmıyor, küçük pırılıtlarla yanakların üstüne dökülmeye başlıyor.
	hanım	kişi	boyut	364	Küçük hanımın aşağıda, mahsus potinlerini vurarak gezindiğini işitiyor, fakat bir türlü aynadaki küçük hanımdan ayıramıyordum.
	hanım	kişi	boyut	364	Küçük hanımın aşağıda, mahsus potinlerini vurarak gezindiğini işitiyor, fakat bir türlü aynadaki küçük hanımdan ayıramıyordum.
	hanımefendiler	kişi	boyut	365	Onlar, başkaları gibi hanımefendiyi, küçük hanımefendileri etklemediğimi, gayet sade ve serbest bir selamla iktifa ettiğimi görünce hayret ettiler.
	iptidaiye hocası	kişi	boyut	367	Hülasa küçük, ehemmiyetsiz, iptidaiye hocası kaybolmuş, "Dam dö Siyon"un en zarif lakırdıcı muallimlerini ağlamaklı eden zalim Çalıküşu, bütün haşarlığı, alaycılığı ile yeniden doğmuştu.
	hanımlar	kişi	boyut	367	Hanım efendi ve küçük hanımlar sık sık gelmemi samimiyetle rica ediyorlardı.
	(eller)	organ	boyut	369	Hele elleri, kadın elleri kadar nazik ve küçüktü.
	zabitler	kişi	boyut	371	- Feride Nizamettin. Maarif ordusunun küçük zabitlerinden...
	iptidaiye hocası	kişi	boyut	371	Küçük iptidaiye hocası birkaç gün evvel amele kıyafetinde gördüğü bir şahsı, bugün güneş gibi parlak, peri masalı şehzadeleri gibi güzel ve muhteşem görür de heyecanından bayılmaz; bu, akla sığar şey mi?
	sükût	soyut	boyut	374	Ana kız, tekrar birbirlerine baktılar, küçük bir sükût hüküm sürdü.

küçük	talika	nesne	boyut	383	Küçük bir talika arabası bizi derenin öbür kıyısına geçirdi.
	mahdum	kişi	boyut	386	Binbaşı ama bildiğiniz binbaşılardan değil, meşhur Solakzadelerin küçük mahdumu...
	bey	kişi	boyut	386	Solakzadelerin bu küçük beyi hemen kırk beşi aşkın bir zattı.
	hanım	kişi	boyut	388	- İnayeten kabul buyurmaz mısınız, küçük hanım?
	kadeh	nesne	boyut	388	Elindeki küçük bir kadehin içinde yakut kırmızı bir içki parlıyordu.
	hanım	kişi	boyut	388	- Zararlı bir şey değil, küçük hanım.
	hanım	kişi	boyut	391	İstanbul'da terbiye görmüş, sonra mesela birkaç gün evvel arkadaşlarımızdan biriyle konuşmakta bir beis görmemiş bir küçük hanımın, bu kadar vahşi tabiatlı olacağını nasıl tahmin ederdik?
	dizler	organ	boyut	392	Başımı, onun küçük dizlerine koydum, eve gidinceye kadar annesinin kucığında ağlayan bir çocuk gibi için için ağladım.
	çocuk	kişi	boyut	395	Fakat halsiz halsiz yatağın üstüne başımı bırakıyor; küçük bir çocuk gibi nazlanıyordum.
	gözler	organ	boyut	397	Ben, öyle sanıyorum ki, bu biçareler her şeye rağmen kafeslerine alışıyorlar, açık havaya kavuştukları zaman bir dal üstünde, başlarını kanatları içine gizleyerek geçirdikleri gecelerde sabaha kadar bu kafesi düşünüyorlar, küçük gözlerini pencerelerin aydınlığına dikerek hasret çekiyorlar.
	ceza	soyut	boyut	398	- Öyle ise küçük bir ceza ile atlatılır.
	yaprak	bitki	boyut	399	Kimden olduğunu söylememek inceliğini gösteren bu güllerin bir küçük yaprağını defterimde, hatıranızı da, en temiz bir şey gibi kalbimde saklayacağım.
	hanım	kişi	boyut	403	- Bu küçük hanım ne istiyorsa ver Allah aşkına, üzme çocuğu, dedi.
	hanım	kişi	boyut	403	- Pekâlâ küçük hanım da imtihana giriverir, ne çıkar?
	çocuk	kişi	boyut	406	Küçük bir çocuğun fakirhanemize ne yükü olur? diyordu.
	yer	yer	boyut	407	Küçük, fakat kuş kafesi gibi şirin bir yer.
	hanım	kişi	boyut	408	Beni bu köşke bir küçük hanım gibi nezaketle kabul ettiler.
	yüz	organ	boyut	408	Odaya girdiğimiz vakit güzel, küçük yüzündeki sevinç sönmüştü.
kız	kişi	boyut	409	Talebelerim, biri ben yaşta, biri daha küçük iki kız.	

küçük	Sabahat	kişi	boyut	409	Küçük Sabahat onun zıddı.
	hanım	kişi	boyut	410	- Korkmayınız, küçük hanım, yabancı değil, dedi.
	hanım	kişi	boyut	410	- Uykum kaçtı, küçük hanım, pencereden mehtabı beklemeye çıktım.
	hanım	kişi	boyut	411	- Nasıl değil, küçük hanım, ya bu merdiven başında birdenbire doğan pembe mehtap!
	hanımlar	kişi	boyut	412	Reşit Beyefendi ve küçük hanımlar beni yeni satın alınmış bir süs eşyası gibi misafirlerine gösteriyorlardı.
	hanımlar	kişi	boyut	413	Reşit Bey, küçük hanımlar, misafirler telaş etmişlerdi.
	hanımlar	kişi	boyut	413	Ah, bu zamanın asabi, nazik küçük hanımları.
	hanım	kişi	boyut	413	Hepsi beni, meşakkate tahammülü olmayan bir küçük hanım, nazik, hasta bir kız sanıyorlardı.
	hanım	kişi	boyut	413	On beş ile yirmi yaş arasında dört küçük hanım.
	hanımlar	kişi	boyut	413	Küçük hanımlar bir parça piyano çaldılar, biraz dedikodu yaptılar.
	sefiller	kişi	boyut	419	Her şeye rağmen, bu küçük sefilleri, derin derin sevmeye başladığımı anladım.
	kız	kişi	boyut	426	Aynı safvet, aynı temiz çocuk yüreği, hem de ateş karşısında yandıkları bu aylarda benimkilere yardım, daha ecirli bir iştir, küçük kız...
	kardeş	kişi	boyut	431	Mademki hazin bir tesadüf, bugün bizi karşı karşıya getirdi, sizden kaçmayacağım, bu ümitsizlik ve acı günlerinizde bir küçük kız kardeş gibi kendimi hizmetinize vakfedeceğim.
	kız	kişi	boyut	437	O vakit, mesleğinizi çiğneyerek, belki ölümü göze alarak, bir küçük kıızı, hakir bir iptidaiye hocasını müdafaa etmişsiniz.
	demet	nesne	boyut	439	Onlardan küçük bir demet yaparak göğsüme ilişirdim.
	kardeş	kişi	boyut	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	çocuk	kişi	boyut	442	Onların yerinde olsam, sonra, günün birinde kendi kızımдан küçük bir çocuğu başıma getirseler, zannediyorum ki benim de kalbim kırılır.

küçük	yüz	organ	boyut	443	Küçüğüm çiçekler gibi açıldı, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarının içinde beyaz küçük yüzü, günün saatlerine göre değişen lacivert gözleriyle güldükçe yanağında güller açan, ağladıkça gözlerinden inciler dökülen peri kızlarına benzedi.
	dil	organ	boyut	445	Ağzında, küçük dilinin etrafında beyaz beyaz kabarcıklar görünüyordu.
	göğüs	organ	boyut	448	Biçare küçük göğsü havasızlıktan bunalıyordu.
	çocuk	kişi	boyut	455	İnsan, yeniden dünyaya gelmiş gibi oluyor; en ehemmiyetsiz yerlere -renkli oyuncaklara bakan küçük çocuk gibi- sevinçle, saaditle bakıyor.
	servi	bitki	boyut	457	Munise, Akdeniz'e karşı bir tepeciğin üstünde, kendi gibi incecik bir küçük servinin altında yatıyor.
	kız	kişi	boyut	457	Doktor benim, bu küçük kız için hemen hemen bir anne olduğumu hatırlamış, ismimi vermiş.
	hanım	kişi	boyut	458	- Peki, küçük hanım hazretleri, gitmek istiyorsunuz, âlâ fakat Kovadis?
	kız	kişi	boyut	459	- Küçük kız, gevezeliğe lüzum yok, biz, seninle "iki ahbap çavuşlar" olduk.
	kız	kişi	boyut	459	İnsaniyet, fedakârlık bana vız gelir, küçük kız.
	hizmet	soyut	boyut	467	Ben, altı ay evvel sana haber vermeden küçük bir hizmette bulunmak istemiş, İzmir'de defterdar olan br ahbaba bunun için bir mektup yazmıştım.
	muavenet	soyut	boyut	475	Senin gibi, bir ihtiyar samimi arkadaşından küçük bir muavenet bile kabul edemeyecek kadar mağrur bir kız bahusus bu işten, bu dedikodulardan sonra tek başına nasıl yaşar?
	kız	kişi	boyut	479	Ben küçük, cahil bir kızım.
	çocuk	kişi	boyut	488	Ekseri akşamları en küçük çocuğu ile beraber caddeye çıkar, onu koltuklarından tutarak yürüme talimleri yaptırır.
	palto	nesne	boyut	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
	parmaklar	organ	boyut	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:

küçük	kardeş	kişi	boyut	501	Maamafih ihtiyatı elden bırakmıyorlar, onlarda en eski zamanlardaki "büyük ağabey" ile "küçük kız kardeş" hislerini yeniden kuvvetlendirmeye çalışıyorlardı.
	taş parçaları	coğrafya	boyut	504	Kâmrân, birer birer onların payını dağıtırken yanına, ayaklarının dibine küçük taş parçaları düştüğünü fark etti.
	şey	kişi	boyut	510	"Şimdi, bu gül kurusu çocuk çarşafı içinde titriyor gibi görünen nazik, küçük, güzel şeyi rüzgâra karşı bir parça himaye edebilmek inanılmayacak kadar büyük bir saadet veriyor.
	mahluk	kişi	boyut	510	Bu güzel küçük mahluku ben istersem bahtiyar edebilir ve bahtiyar olurum...
	tebdilihava	coğrafya	boyut	510	- Her şeye rağmen bu küçük tebdilihava beni çok eğlendirdi.
	kusurlar	soyut	boyut	511	Ehemmiyetsiz, küçük kusurlarımızı daha ziyade hoş görürüz.
	sefiller	kişi	boyut	511	Feride, küçük sefillerle temasın verdiği bir alışkanlıkla çocuğun başını okşamaktan iğrenmedi.
	şamdan	nesne	boyut	517	Müjgân, omuzlarında bir ince atkı, elinde küçük bir şamdanla odasından çıktı.
	İstanbul kızı	kişi	boyut	522	Bir gün ücra bir köyün, vıran bir evinde aydınlık kadar temiz, hülya gibi güzel bir küçük İstanbul kızına tesadüf ettim.
	kız	kişi	boyut	522	Ah zavallı küçük kız!
	"Leyla"	kişi	boyut	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	hanımlar	kişi	boyut	533	- Küçük hanımlar, ben de size geliyordum.
	hanım	kişi	boyut	534	- Bu ne hal küçük hanım, kan ter içinde kalmışsın? dedi.
	çocuk	kişi	boyut	536	Dudaklarında kesik, tutuk nefesler, vücudunda derin ürpermelerle çırpınan Feride'yi zorla -küçük bir çocuk gibi- kucığına aldı, yüzü onun bozulmuş çarşafından uçan saçları içinde, ağırlığıyla kuvveti artmış, hararetiyle kanı tutuşmuş, merdiveni inmeye başladı.
	taşlık	yer	boyut	537	Kapının yanındaki küçük taşlıkta yalvarmaya başladı:
Çalığışu	kişi	boyut	539	Söyle bana Feride, bu kadar derin bir vefayı, bu kadar ince bir ruhu, bu küçük Çalığışu göğsünün neresine saklamıştın?	
kül gibi	(beniz)	organ	biçim	330	Benzin kül gibi oldu, düşeceksin, dedi.

külüstür	vapur	nesne	zaman	77	Sanki Tekirdağ'a işleyen pabuç cesametindeki külüstür vapurun bir transatlantik gibi sensen metre merdiveni varmış gibi...
küskün	Çalığışu	kişi	soyut	241	Yuvanın soğuk neşesizliği içinde başını kanatlarının arasına saklayarak titreyen hasta ve küskün Çalığışu yavaş yavaş canlanmaya, eski şenliğini tekrar bulmaya başlıyordu.
küstah	alay	soyut	soyut	104	Niyetim, gözlerim gözlerine dikili, ona baş eğdirip neticeye kadar bu küstah ve zalim alaya devam etmek.
lacivert	göz	organ	renk	239	Korka korka başını kaldırdı, kıvrıkcık kirpiklerinin arasında iki lacivert göz parladı.
	gözler	organ	renk	241	İnci dişlerinde tatlı bir gülümseme, lacivert gözlerinde dudaklarına sürünürcesine hissettiğim bir muhabbetle annelik hissini ben, ömrümde ilk defa bugün duydum.
	yünlü	nesne	renk	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyrederek gibi korka korka bakıyordu.
	entari	nesne	renk	246	Zavallı Munise, pembe kordelasından, kısa etekli lacivert entarisinden, siyah çoraplarından hevesini alamadı.
	gözler	organ	renk	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
	elbise	nesne	renk	362	Allah'tan, bir kat lacivert elbisem vardı.
	elbise	nesne	renk	375	Lacivert kısa elbisem bana beyaz gibi göründü.
	gözler	organ	renk	443	Küçüğüm çiçekler gibi açıldı, beyaz denecek kadar açık sarı saçlarının içinde beyaz küçük yüzü, günün saatlerine göre değişen lacivert gözleriyle güldükçe yanağında güller açan, ağladıkça gözlerinden inciler dökülen peri kızlarına benzedi.
	palto	nesne	renk	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
lakayt	(kişi)	kişi	karakter	86	- Galiba o da sana karşı lakayt değil, diye fışıldadığını işittim, fakat artık işyana kudret bulamayarak uyudum.
	tavır	kişi	karakter	412	Bunları söyledikten sonra telaşsız ve lakayt bir tavırla merdivenleri çıktım, odama doğru yöneldim.

lakayt	tavır	kişi	karakter	421	Fakat şimdi, sözü kesmek için kalfaya lakayt bir tavırla şu cevabı verdim:
lakırdıcı	muallimler	kişi	karakter	367	Hülasa küçük, ehemmiyetsiz, iptidaiye hocası kaybolmuş, "Dam dö Siyon"un en zarif lakırdıcı muallimlerini ağlamaklı eden zalim Çalığı, bütün haşarlığı, alaycılığı ile yeniden doğmuştu.
lal	kırmızı	renk	renk	462	Bu kayalar, güneşin sabah, öğle, akşam güneşi olmasına, havanın açık, yahut kapalı bulunmasına göre renk değiştiriyor, lal kırmızı, pembe, mor, beyaz yahut siyah görünüyor.
lanet	çehre	organ	soyut	472	Fok balığı gibi azı dişleri dışarı fırlamış, lanet çehreli bir şey.
lastik	top	nesne	malzeme	14	Mesela beni lastik top gibi havaya fırlatıp tutar, yahut kalpağının üstüne oturtup ayaklarımdan tutarak sıçrar, fırl fırl çevirirdi.
latif	(abuhava)	coğrafya	soyut	402	Abuhavası latif, manzarası ferahfeza, diye başladı.
lekeli	parmaklar	organ	renk	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
leziz	tahassüs	soyut	soyut	539	"Ya bir zaman sonra Feride'yi bu kadar sevemezsem, ya bu leziz, nadide tahassüsünü kaybedersem?" diyordum.
lezzetli	titremeler	duyusal	soyut	455	Cama kanatlarını çarpan bir kelebek, aynanın kenarında renkli akisler uyandıran bir güneş aydınlığı, uzak bir sürünün hafif çingirak sesleri, kalbimi lezzetli titremelerle çarpındırıyordu.
loş	oda	nesne	yoğunluk	26	Bizi kapının yanında perdeleri ve pancurları kapalı loş bir odaya aldılar.
	bina	yer	yoğunluk	128	Ben , içinde yaşadığım müddetçe bu loş binaya güvercinlik adını vermiştim.
	yer	yer	yoğunluk	267	Yüzü örtülü bir kadın beni elimden tutarak tekkeye benzeyen loş bir yere soktu.
	sofa	yer	yoğunluk	288	Dairenin loş, basık sofasında tam üç saat müdürü beklemek lâzım geldi.
	dehlizler	yer	yoğunluk	317	İnce sarı sakalı, açık mavi gözleri bana pansiyonun loş dehlizlerinde mahzun mahzun gülümseyen İsa resimlerini hatırlattı.
	koridorlar	yer	yoğunluk	321	Mektebimin loş koridorları gözlerimin önünde açılıyor, siyah önlüklü, kesik saçlı arkadaşlarım, katile katile bu dehlizden geçiyordu.

loş	yatakhaneler	yer	yoğunluk	326	Bu birçok genç kızın uyuduğu loş, sessiz yatakhanelere ağır bir rüya bulutu çökmüş gibidir.
	oda	yer	yoğunluk	363	Biraz da bu fakir eşyalı loş odanın aynasında gülümseyen genç kızı seyretmek için beklettim.
lüks	vapur	nesne	biçim	18	Lüks bir vapurda kılıksız bir Arap neferinin kucağında bir minimini kız çocuğu...
lüzumsuz	lüks lambası	nesne	soyut	47	Onlar köşkün önündeki verandada, lüzumsuz bir lüks lambası ışığında, kalabalık bir grup halinde konuşup gülüşüyorlardı.
	gevezelikler	soyut	soyut	112	Çünkü Müjgân'ın yolda beni onunla yalnız bırakmak için kaçmayacağına, yahut da lüzumsuz gevezelikler etmeyeceğine emniyetim yoktu.
	şey	soyut	soyut	432	Büsbütün başka şeylerden bahsediyor gibi görünerek yüz güzelliği kadar dünyada lüzumsuz, hatta muzır bir şey olmadığını, asıl güzelliği ruhta, gönülde aramak lâzım geldiğini söylüyorum.
	sözler	duyusal	soyut	437	- Feride Hanım, bunlar lüzumsuz sözler.
	şey	soyut	soyut	442	Dünyada kitaptan lüzumsuz, boş şey olmadığını söylüyor, kitap yazarlar gibi, okuyanların da hayatta hiçbir şey görmeden geçip giden budalalar olduğunu iddia ediyor.
	sözler	duyusal	soyut	486	Maamafih, bunlar lüzumsuz sözler, artık devam etmeyelim.
	insan	kişi	soyut	510	"Demin bu tabiatı bomboş, kendimi lüzumsuz bir insan gördüm..."
mağmum	loşluk	soyut	soyut	8	Öte yanımda manastır terbiyesinin istediği serin ve mağmum loşluğu temin için yapılmışa benzeyen ve pancurları hiç açılmayan bir uzun pencere dururdu.
mağrur	tavır	kişi	soyut	141	Bu defa, daha sertleştim, mağrur bir tavırla:
	eda	kişi	soyut	160	Fakat o, artık cevap vermeye lüzum görmedi; aynı mağrur ve şahane eda ile başını öbür tarafa çevirdi.
	istihfaf	soyut	soyut	367	O vakit, mağrur bir istihfafla yüzüne baktım, gülümseyerek:
	çehre	organ	soyut	432	Bir sene evvel Abdürrahim Paşa'nın bahçesinde tesadüf ettiğim parlak elbiseli, güzel ve mağrur çehreli erkâniharp yüzbaşı gayriihtiyari gözümün önüne geldi.
	erkâniharp zabiti	kişi	soyut	432	Bu binbaşı üniformasının yakası içinde incecik boynunu yana doğru meylettiren, yüzündeki yara yerinden, bir ayıp gibi utanan hasta asker, o güzel, mağrur erkâniharp zabiti miydi?

mağrur	erkek	kişi	soyut	437	Siz o muvaffakiyetsizliğe uğradığınız vakit mağrur, hodkâm bir erkektiniz.
	kız	kişi	soyut	475	Senin gibi, bir ihtiyar samimi arkadaşından küçük bir muavenet bile kabul edemeyecek kadar mağrur bir kız bahusus bu işten, bu dedikodulardan sonra tek başına nasıl yaşar?
mahcubane	gözler	organ	soyut	372	Göz göze geldikçe zavallı delikanlı, besbelli amele kıyafetiyle benden su istediğini hatırlıyor, mahcubane gözlerini indiriyordu.
mahcup	(insan)	kişi	soyut	65	- Bunlar ne büyük iltifatlar Kâmran Beyefendi, dedim, gerçi şokololar, fondanlar biraz kılıcımın hakkı ama, ne de olsa insan mahcup oluyor...
	ses	duyusal	soyut	134	Kâmran da aşağı yukarı o hâldeydi, biraz sonra mahcup ve müteessir bir sesle:
	hal	kişi	soyut	167	Bu fakir kıyafetli, hasta çehreli memurda korkak, mahcup bir hal vardı.
	Ermeni kızı	kişi	soyut	194	Pancar renginde, kara kırmızı yanakları, suçiçeği çıkıyormuş gibi iri sivilcelerle dolu, kalın kaşlı, mahcup ve beceriksiz bir Ermeni kızı.
	eda	kişi	soyut	210	Hacı Kalfa, dargın dargın yüzüme baktı; yarı mahcup bir eda ile başını sallayarak:
	nezaket	soyut	soyut	412	Yeni vaziyetimin beni mecbur ettiği mahcup nezaketle herkesin ayrı ayrı gönlünü almaya çalışırken, üstüme hafif bir baygınlık gelmişti, kendimi kaybetmişim.
mahkûm	(kişi)	kişi	soyut	7	Müdirenin söylediğine göre "ders esnasında komşularımı lakırdıya tutmamayı, uslu uslu muallimi dinlemeyi öğreninceye kadar" orada bir sürgün hayatı geçirmeye mahkûmdum.
	talihsiz	soyut	soyut	327	Cemile, o bir peri değil, sadece bir biçaredir, nefret ettiği insandan gelebilecek mektupları daima kalbinin bir parçasıyla beraber yakmaya mahkûm bir talihsiz...
mahmur	gözler	organ	soyut	401	Kudretin, bakmaktan ziyade uyumak için yarattığı o güzelim mahmur gözler, beni bittabi tanımadı:
	gözler	organ	soyut	523	Uykuya doymadan uyanmış çocuklar gibi mahmur gözleri, nereye bastığı görünmeyen savruk halleri, bir hayali dudağın busesiyle titriyor gibi görünen dudakları, bir hayali kucağa sokuluyor hissini veren tavırları, hareketleri bana her şeyi anlattı.
mahsun	hasta	kişi	soyut	320	Bu nazik, mahsun hastaya bayılıyorum.

mahut	arka bahçe	yer	soyut	131	Yine her akşamüstü mahut arka bahçenin kapısında çocuklarla ip atlarken, yeni bir hücumu uğradım.
	"selam merasimi"	kişi	soyut	371	Bize mektepte, ehemmiyetli bir şeymiş gibi senelerce özene bezene talim ettikleri o mahut; "selam merasimi"ni pek iyi bilmiyordu.
mahzun	insan	kişi	soyut	22	Romanlar mahzun insanı omuzları çökmüş, gözleri sönmüş, hareketsiz ve sessiz bir insan diye, yani daha açıkçası bir miskin şeklinde tasvir ederler.
	(yüz)	organ	biçim	32	Yüzü mahzundu, dudakları titriyordu.
	ıssızlık	soyut	soyut	212	Saatler geçtikçe yollara mahzun bir ıssızlık çökiyordu.
	ninni sesi	duyusal	soyut	252	Geceleri bahçede, mahzun bir ninni sesiyle akan çeşme durmuştu.
	ihlizaz	soyut	soyut	320	Etrafıma bakınırken, köşelerden birinde gözüme toza, toprağa bulanmış bir eski org ilişti, birdenbire gönlümde tatlı ve mahzun bir ihlizaz uyandı.
	(kişi)	kişi	soyut	324	Derslerde de dalgın ve mahzundu.
	(kişi)	kişi	soyut	339	Vasfiye, çok mahzun, bir yandan, aziz bir arkadaşı tarafından aldatılmak gücüne gidiyor, bir yandan da yalnız kaldığından şikâyet ediyor.
	havalar	coğrafya	soyut	396	Yalnız, akşamdan beri hiç vaziyetini değiştirmeyen uzun boylu bir yolcu, kollarını demir parmaklığa dayıyor, rüzgâra karşı ıslıkla mahzun havalar çalıyordu.
	havalar	coğrafya	soyut	399	Dışarıda, o kimsesiz yolcu, hâlâ çaldığı mahzun havalara devam ediyor.
	havalar	duyusal	soyut	407	Uzakta, denize allı, yeşilli ziyalar akıtan bir gazinoda, kitaralarla kâh Şen, kâh mahzun havalar çalıyorlar.
	gölümseyiş	kişi	soyut	434	- Başkalarının içinde yaşarken öyle herkese, her Şeye yabancı bir halin, rüya gören insanlara mahsus dalgın, mahzun bir gülümseyişin var ki, yüreğimi yakıyor küçük.
	şikâyet	soyut	soyut	475	Hayrullah Bey, kızmadı, fakat gayet mahzun bir Şikâyetle yüzüme baktı:
	sonbahar akşamı	zaman	soyut	527	Doktor, bunları söylerken kendimi tutamadım, başımı pencereye çevirerek bu mahzun sonbahar akşamının sisleri gibi görünmeyen kirpiklerimde kuruyan gizli yaşlarla uzun uzun ağladım.
	düşünceler	soyut	soyut	539	Feride, seni bu ıztırdan derinleşmiş gözlerin, mahzun düşüncelerden yorulmuş güzel yüzünle ben, bu hırpalandıkça kokusu artan çiçeklere benzetiyorum.
malûm	(vaka)	soyut	soyut	270	- Efendim, vaka malum, bir ...

malûm	(sebeþ)	soyut	soyut	467	Sebeþ malûm.
malumath	insanlar	kiþi	karakter	442	Gerçi bunlar, öyle malumatlı, meziyetli insanlar değil, fakat ne olursa olsun, yaþlı baþlı kadınlar.
manalı	bakıþ	kiþi	soyut	57	Yine ondan öğrendiğim bir jestle baþımı Miþel'in omzuna koydum, manalı bir yan bakıþla hazin hazin gülümsedim:
	iþaretler	kiþi	soyut	63	Bazıları uzaktan bana manalı iþaretler yapıyorlardı.
	(kaçıþ)	kiþi	soyut	98	Ancak Şu var ki, benim kaçışım manalı olacak, her Şeyi anladığımı, yahut hiç değilse bir Şeyden Őüphelendiđimi gösterecek.
	bakıþ	kiþi	soyut	333	Arkadaşım, o biraz evvelki manalı bakıþıyla beni tekrar süzdü:
	çizgiler	soyut	soyut	498	Sabah güneþi, bu çehrede öyle ince, öyle manalı çizgiler aydınlatıyordu ki, genç adamı sardıkça sarıyor, ona ağlamak arzuları veriyordu.
manasız	heyecan	soyut	soyut	115	Manasız bir heyecan içinde bir hayli zorlandım.
	uzaklık	soyut	soyut	120	Kâmran'a gösterdiğim manasız uzaklığı unutuyor, bu kadar mühim bir Şeyi bana haber vermediği için içimden darılıyordum.
	konak çocuğu	kiþi	soyut	158	O, benim için hiçbir zaman kendini beğenmiş, şımarık, manasız, ruhsuz, karakersiz bir konak çocuğundan başka bir Şey olmadı.
	söz	duyusal	soyut	170	Bu manasız söz, istemeden dudaklarımdan dökülüvermişti.
	Şey	soyut	soyut	175	Evet, dünyada bu gözyaşlarından daha manasız Şey olamaz.
	bahaneler	soyut	soyut	281	Cevap verirken Őaşıyor, manasız bahaneler göstererek, beni aldatmaya çalışıyordu.
	Şüphe	soyut	soyut	333	Bu manasız Şüpheye gülümseyerek omuzlarımı silktilim:
	lakırdılar	duyusal	soyut	365	Bir mektep hocası için ne manasız, ne ayıp lakırdılar bunlar.
	söz	duyusal	soyut	380	Bu kokuyu bütün ruhuyla koklamayanlar için ne manasız biz söz!
	genç	kiþi	soyut	410	Otuz yaþlarında kadar, manasız ve sevimsiz bir genç...
	teselli sözleri	duyusal	soyut	449	Acıdılar, manasız teselli sözleri söyleyerek gitmeme müsaade ettiler.
	Şefkat kelimeleri	duyusal	soyut	461	İhtiyar doktor, elinde mumla odama koştı, ne olduğumu, niçin ağladığımı bile söyletmeye lüzum görmeden ehemmiyetsiz, belki manasız Şefkat kelimeleriyle beni teskin etti:
	vukuat	soyut	soyut	469	Buna muvaffak olursam, bir yığın manasız vukuat içinde ziyan olmuş günlerime acımayacağım.

manasız	(şey)	soyut	soyut	471	- Yaşamaya karar verdiğimi söyledikten sonra artık aşağı düşmemden korkmak manasız değil mi, Doktor Bey?
	parça	soyut	soyut	499	Çalıkluşu, hayatının en manasız, en ehemmiyetsiz birkaç parçasını söyledikten sonra birdenbire aklına gelmiş gibi:
	kelimeler	duyusal	soyut	532	Müjgân'a bir sürü kırık, manasız kelimelerle teşekkür ederken sevgili çocukluk arkadaşının da gönlünde müebbeden öldüğünü, bir daha onunla barışmayacağını hissediyordu.
	"Sarı Çiçek"	kişi	soyut	539	Hatta bazen -sırf o eski güzel kokuyu yeniden bulmak hırsıyla- herhangi bir kokuyu, mesela bir manasız "Sarı Çiçeği" yüzüne yaklaştırır.
manevi	zillet manzarası	soyut	soyut	302	Buna bir de manevi zillet manzarası ilave etmek istemeyerek yüksek sesle ve olanca cüret ve neşemle konuşmakta devam ediyordum.
maren	bluz	nesne	malzeme	89	Böğürtlenler eziliyor, yüzüme yapıyor, benim geniş yakalarımın iki sırma çapa işlenmiş beyaz maren bluzumu lekeler içinde bırakıyordu.
marifetli	kadın	kişi	soyut	323	Muavine, çok marifetli bir kadın.
masum	çiçek alışverişi	soyut	soyut	38	Birinin mesela bir bahçe parmaklığı arasından bir komşu genciyle masum bir çiçek alışverişini duydum mu, bahçede âdeta tellal çağırırdım.
	yalvarma jesti	kişi	soyut	41	Bu masum yalvarma jesti mektepte söyler ve dindar talebelerin Meryem ve İsa karşısında dua ederken aldıkları bir jestti.
	gözler	organ	soyut	332	Islak kirpikleri arasında, o masum çocuk gözleriyle derin derin bana baktı, sonra tekrar başını tamburuna dayayarak yeni bir şarkıya başladı:
	arzu	soyut	soyut	336	Bu masum arzuyu gülümseyerek kabul ettim.
	likör	nesne	soyut	388	Dünyanın en nazik ve masum bir likörü.
	kız	kişi	soyut	393	- Feride, ben, senin bu kadar masum, temiz bir kız olduğunu bugüne kadar anlamamıştım.
	çocuklar	kişi	soyut	394	O Burhanettin Bey gibi azılı mirasyediler, senin gibi masum, saf, taze, güzel çocukları nasıl ele geçirecek?
	ses	duyusal	soyut	402	O halim masum sesiyle:
	gözler	organ	soyut	446	Beyaz kirpiklerinin içinde masum mavi gözleriyle gülerken:

masum	sevgiler	soyut	soyut	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskarpinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...
	hareket	kişi	soyut	468	En masum hareketin, aleyhine bir delil olarak tefsir edilmiş; mazbatalara, tahkikat evrakına geçmiş.
	yüz	organ	soyut	473	Senin bunak bir askerin az buçuk çiğ kelimeleri karşısında bile renkten renge giren masum yüzün, ürkmüş elâ gözlerinle o fok balığının karşısında yalnız bırakmak!
	kız	kişi	soyut	480	Yarın karısı olacağım biçare adam, beni zambak gibi masum bir kız zannediyor, ne yanlış!
	cesaret	soyut	soyut	497	Bu gözler yine eskisi gibi gülüyor, yine eskisi gibi masum bir cesaretle kaçınmadan bakıyordu.
	güzellik	soyut	soyut	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
	dudaklar	organ	soyut	500	Gözlerinin önünde çılgın bir hayal uyanıyor; Feride'yi utancından dalga dalga kızaran yanaklarında yarı kapalı elâ gözlerinden dökülmüş yaşlar, masum çocuk dudaklarında yalvarmaya benzer ürpermelerle bu ihtiyarın kollarında hırpalanıyor görüyordu.
	kız çocuğu	kişi	soyut	522	Bu masum, nazık, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadüf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	"Leyla"	kişi	soyut	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	gözler	organ	soyut	528	Bu beyaz kirpikli masum mavi gözler, demek bana bir kadın, bir zevce gözleriyle bakmaya tahammül ediyordu.

mavi	göz	organ	renk	38	Fakat ne yazık ki, bu töreni takip eden tatil aylarında hain arkadaşlarım, hemen nişanlılarına vefasızlık ederler, balmumu renkli, mavi gözlü İsa'yı, karşılıklarına ilk çıkan bir hatta birkaç genç erkekle aldatırlardı.
	gözler	organ	renk	42	Uzun boy, sarı saç, mavi yahut yeşil gözler lâzım...
	kadife	nesne	renk	115	Gardırobun aralık bir gözünde mavi kadife kaplı bir mahfaza gördüm.
	gözler	organ	renk	153	Yüzüm sımsıkı kapalı olduğu için beni tanıyamıyor, fersiz mavi gözleriyle şaşkın şaşkın bana bakıyordu.
	yüz	nesne	renk	155	Doğduğu gün, mavi yüzlü yemenisi ile ilk defa kucağına aldığı dakikadan sonra ayrıldığı güne kadar, bütün hatıralarını bir bir anlattı.
	göz	organ	renk	161	Söylediği kelimelere göre âlim bir hocamın olduğu anlaşılan mavi gözlü kadın gülümsedi:
	göz	organ	renk	164	Mavi gözlü hocamın, birkaç kelime ile halimi anlattı.
	göz	organ	renk	165	Nihayet, mavi gözlü hanıma göz kırparak;
	gözler	organ	renk	173	O, sönük mavi gözleriyle denizi seyrediyor, ellerimle oynuyordu.
	boşluk	soyut	renk	174	Her tarafı akıcı parıltılarla dolu bir mavi boşluk içinde uçmak sarhoşluğu.
	şalvar	nesne	renk	288	Kolları sıvalı, mavi şalvarlı bir softa, şadırvanın kenarında zerzevat ayıklıyor, dalları yanındaki pencerenin içine kadar giren kocaman bir çınarın üstünde serçeler oynuyorlardı.
	kuş	hayvan	renk	290	Güzel bir tesadüf eseri olarak mavi kuşlu odam yine boşmuş.
	lata	nesne	renk	315	Bilakis Recep Efendi, ondan çekiniyor, gizli gizli mavi latasının yakasını silkerek;
	çiniler	nesne	renk	319	Munise, taşlıktaki mavi çinilere ayağını sürüyor duvardaki çiçek resimlerini elleriyle seviyor.
	gözler	organ	renk	321	Kırık bir dolaba dayanmış, boynunu bükmüş, mavi gözlerinde ağır bir melal ile beni dinliyordu.
	lata	nesne	renk	328	Bizim aramızda yalnız Recep Efendi, mavi latası, kocaman siyah şemsiyesiyle dolaşıyor, bir köşeye taştan ocaklar kuran aşçılara bağıra bağıra emirler veriyordu.
	göz	organ	renk	341	Solgun bir çehre, iki mükedder mavi göz fark ettim.
	gözler	organ	renk	346	Bana öyle geldi ki hasta, bu sesle son bir defa mavi gözlerini açtı.

mavi	gözler	organ	renk	427	Benim üşümemden korkmuş, uyandırmamaya çalışarak üstüme ince bir battaniye örtmek istemişti; pencereden giren hafif seher aydınlığı içinde daha solgun ve yorgun görünen mavi gözleriyle gülümsedi:
	gözler	organ	renk	434	Sonra beyaz kirpiklerinin içinde küçüle küçüle gülen mavi gözlerini ta kalbimin içine dikti:
	gözler	organ	renk	446	Beyaz kirpiklerinin içinde masum mavi gözleriyle gülerek:
	gözler	organ	renk	452	Karyolasının demirinden, nefti çarşafının daha bitmemiş pelerini sarkıyor, başucundaki rafta B...de satın aldığım bebeği -küçüğümün buselerinden solmuş yüzü, iri mavi gözleriyle- ona bakıyordu.
	gözler	organ	renk	454	Yine doktorun mavi gözlerini gördüm.
	gözler	organ	renk	473	Hayrullah Bey, halim mavi gözlerinde hiç görmediğim korkunç parıltı, çenesinde lakırdılarını boğan, dişlerini birbirine çarptıran bir titreme ile yumruğunu sallıyordu:
	yıldız	coğrafya	renk	488	Bebeklerinde birer mavi yıldız parlayan bu gözler gülüyor, biraz solgun ve süzgün görünen bu güzel yüz gülüyor, Feride -altı seneden beri hayalperest gözlerini her yumdukça gördüğü gibi- ta yakınında, kalbinin içinde gülüyordu.
	kap	nesne	renk	525	Müjgân'la Kâmran, Çalıküşu'nun mavi kaplı mektep defterini okuyup bitirdikleri zaman ortalık ağarmaya başlıyor, pencerenin dışındaki dallarda kuşlar cıvıldaşıyordu.
	kap	nesne	renk	525	Defteri kapayacakları vakit Müjgân, hafif bir hareket yaptı, onun mavi kabını lambaya yaklaştırıp bakarak:
	kâğıt	nesne	renk	526	Fakat mürekkebin rengi, mavi kâğıt üstünde güç seçiliyor, dedi.
gözler	organ	renk	528	Bu beyaz kirpikli masum mavi gözler, demek bana bir kadın, bir zevce gözleriyle bakmaya tahammül ediyordu.	
göz	organ	renk	9	Fakat herhalde altın saçlı ve mavi gözlü olmadığı muhakkaktı.	
mavili	yazılar	nesne	renk	264	Zarflar beni buluncaya kadar elden ele dolaşmış, üzerleri mavili kırmızılı yazılar, damgalarla dolmuştu.
mavimsi	aydınlık	soyut	renk	488	Kâmran, hayretle başını çevirdi, iç kapıdaki fenerden süzülüp gelen mavimsi aydınlığın içinde, ta yakında Feride'nin elâ gözlerini gördü.

mavimsi	damar gölgeleri	fiziksel	renk	473	Bu saçlar o kadar sıkı örülmüştü ki, şakaklarının derisini geriyor, kaşlarının dağınık uçlarını biraz yukarıya kaldırıyor, daha şeffaf ve nazik görünen teninde ince mavimsi damar gölgeleri meydana çıkarıyordu.
mazbut	ev kızı	kişi	soyut	475	Fakat, ne yapalım ki, sen bütün serbest, hiçbir şeye ehemmiyet vermiyor gibi görünen tavırlarına rağmen sade ruhlu, mazbut, mazlum bir ev kızıydın.
mazlum	ev kızı	kişi	soyut	475	Fakat, ne yapalım ki, sen bütün serbest, hiçbir şeye ehemmiyet vermiyor gibi görünen tavırlarına rağmen sade ruhlu, mazbut, mazlum bir ev kızıydın.
	teslimiyet	soyut	soyut	513	Halinde, ellerini bırakışlarında mazlum bir teslimiyet vardı.
	(kişi)	kişi	soyut	531	Kadınların hepsi iyi, hepsi mazlum, bu da muhakkak.
	şikâyet	soyut	soyut	317	Hani hasta çocukların sesinde duyulan o mazlûm gizli şikâyet!
	iptidaiye muallimesi mevki	soyut	soyut	367	O vakit, ben de yavaş yavaş halini bilen, ehemmiyetsizliğini takdir eden mazlûm, sakın, iptidaiye muallimesi mevkiine indim.
mecbur	(insan)	kişi	soyut	159	Böyle yapmaya mecburdum.
	(kişi)	kişi	soyut	171	- Beyefendi, ben mutlaka bir iş bulmaya mecburum.
meçhul	yer	yer	soyut	467	Birkaç ay sonra meçhul bir yerden yardım olmuş.
melek gibi	insanlar	kişi	soyut	27	Bu sörler ya hakikaten melek gibi sabırlı insanlardı, yahut da benim hoş bir tarafım vardı.
	insan	kişi	soyut	185	Melek gibi bir insandır.
	çehre	organ	soyut	239	En arka sıranın ucunda, bembeyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel çehreli bir kız çocuğu, inci gibi dişleriyle bana gülümsüyordu.
	(Munise)	kişi	soyut	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
melun	hastalık	soyut	soyut	343	Melun hastalık, bir türlü durmuyor, kardeşimi için için yiyip bitiriyordu.
	iftira	soyut	soyut	467	Bu melun iftira, evvela mektepten çıkmış.
	leke	soyut	soyut	476	Haksız şüpheler hayatını zehirleyecek, bu melun leke, nereye gitsen seni takip edecek.
	kahkaha	duyusal	soyut	312	O melûn kahkaha nöbetlerinden birinin tutmak üzere olduğunu hissediyor, yerlere geçiyordum.
	talih veya tesadüf	soyut	soyut	522	Bu masum, nazik, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadüf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
memnun	(kişi)	kişi	soyut	8	Bu kadarından da memnundum.

memnun	tavır	kişi	biçim	204	Otele döndüğüm zaman Hacı Kalfa, beni kapıda karşıladı, hem sitemli, hem memnun bir tavırla:
	(kişi)	kişi	soyut	263	Fakat memnun görünmedi, eliyle burnumu, dudaklarımı kurcalayarak:
	(kişi)	kişi	soyut	273	- Hayır teşekkür ederim, yerimden memnunum.
	(kişi)	kişi	soyut	289	Hacı Kalfa, o kadar memnundu ki, kucagında keçisiyle beni takip eden Munise'yi ancak otelin ikinci katında fark etti:
	(kişiler)	kişi	soyut	319	Evet, evimizden çok memnunuz.
	uyku	soyut	soyut	439	- Altı aylık bir çocuk kadar memnun, müsterih bir uyku.
menekşe	gözler	organ	renk	142	Sizi uzun vücudunuzla, menekşe gözlerinizle karşımda görünce her şeyin rengi değişti.
menfaatsiz	muhabbet	soyut	soyut	478	İhtiyar arkadaşımın sönük mavi gözlerindeki şefkat, merhamet, temiz ve menfaatsiz muhabbeti gönlümde son bir yeşil yaprak gibi yaşıyordu; ona bir koca gözüyle bakmak mecburiyetinde kaldığım günden beri bu son yaprak da sarardı.
meraklı	oyunlar	soyut	soyut	235	Çocukları yarım saatte, bir saatte bir bahçeye çıkarıyorum, eğlenceli, meraklı oyunlar öğretmeye çalışıyorum.
	şeyler	soyut	soyut	247	Fakat köy hakkında bana meraklı ve eğlenceli şeyler öğretiyor.
	zaman	zaman	soyut	289	Arabanın otel kapısında durması, Hacı Kalfa'nın yine meraklı bir zamanına tesadüf etmişti.
	köylüler	kişi	soyut	302	Bunlar, maarif müdürü, en önde ve ortada olmak üzere etrafımızda bir yarım daire çevirmişler, ağızları hayretten bir karış açılmış, meraklı bir hokkabaz hüneri seyreden köylüler gibi benim Fransızca konuştuğuma bakıyorlardı.
merdivenli	sofa	yer	biçim	269	Burası, iki basık oda ile merdivenli, çarpık bir sofadan ibaret viran bir hayrat.
merdümgiriz	ihtiyar	kişi	karakter	522	Size bu kâğıdı yazan adam, ömrünün birazını kitaplara, bir parçasını da hayat denilen bu kör dövüşün yaralılarına vakfetmiş münzevi, merdümgiriz bir ihtiyardır ki, mektubunun elinize değmesinden epeyce zaman evvel dünyaya 'Yuf borusunu' öttürmüş olacak.
meret	(hayvan)	hayvan	soyut	99	- Ne olacak, ateşte kaynayan katrani devirdi meret, dedi.
merhum	Seyfettin Paşa	kişi	yaşamsal	136	- Merhum Seyfettin Paşa'nın köşkü değil mi?
	(peder)	kişi	yaşamsal	386	Efendim, peder merhum emlaki içinde en ziyade bu bağı severdi.

mermer	kaideler	soyut	soyut	192	Köşkte tertemiz oda duvarlarına, mektepte heykellerin mermer kaidelerine, kurşun yahut boya kalemleriyle yaptığım resimler için ne kadar azar işitmiş, ceza çekmişim.
mesut	dul	kişi	soyut	46	Mesut dul, lüksüne, fantazisine uşaklık edecek yeni bir kısmet avlayıncaya kadar benim kuzenle dalga geçecek, gönül eğlendirecek...
	dul	kişi	soyut	47	Kuzenim mesut dulla beraber bana doğru geliyor...
	dul	kişi	soyut	48	Kuzenimin mesut dula çektiği nutku işitemiyorum...
	dul	kişi	soyut	49	Biraz önce ay ışığı gibi ayaklarını yere dokundurmadan yürüyor hissini veren mesut dul, şimdi ağaçlara çarparak, topukları burkularak alabildiğine kaçıyordu.
	dul	kişi	soyut	53	Mesut dul, o gecedен sonra köşkte görünmez oldu.
	(kadın)	kişi	soyut	74	Mesut dul mutlaka bu taraflarda bir yerde oturuyordu.
	(kadın)	kişi	soyut	75	Çok mesutmuş...
	(kadın)	kişi	soyut	75	Mesut dul için bir şey soramazdım, fakat kulağıma da yasak yoktu ya...
	(kadın)	kişi	soyut	91	"Elbette, dedim, mesut dulu yad ellere kaçırdıktan sonra bundan tabii ne olur?"
	dul	kişi	soyut	114	Bu bahçede mesut dulun etekleri arkasından nasıl koştuğunu daha unutmadım.
	(insan)	kişi	soyut	124	- Beni, bu dakika içinde o kadar mesut ettin ki, ölürlen aklıma gelirse ağlayacağım.
	(kişi)	kişi	soyut	152	Onun sayesinde Anadolu vilayetlerinden birine bir hocalık alacak, bütün hayatımı çoluk çocuk arasında, şen ve mesut geçirecektim.
	yuva	yer	soyut	256	Fırtına içinde viran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağım kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
	kızılıklar	soyut	soyut	257	Ben, bu satırları yazarken, Munise, yatağımda, sarı saçlarında ocağın mesut kızılıkları titreyerek uyuyor.
	günler	zaman	soyut	264	Hem de mesut günlerin yazılacak nesi olur ki?
	kadın	kişi	soyut	283	Fakat ben, bunu yapacak, Munise'yi güzel ahlâklı mesut bir kadın olarak yetiştirecektim.
	günler	zaman	soyut	320	Çocukluğumun mesut günleri bu orgun çaldığı ağır, derin ilahiler içinde geçmişti.
insanlar	kişi	soyut	355	İsmi fena ama kendi en şen, en mesut insanların yeri.	

mesut	gözler	organ	soyut	399	Seher, ta uzaklarda uykuya ve daha başka şeylere kanmış sarı çiçeklerin mesut gözlerini açacakları vakittir.
	gün	zaman	soyut	416	Hatta başımdan münasebetsiz bir kaza geçmeseydi bugüne, ömrümün en mesut günü diyebilecektim.
	renk	renk	renk	498	Feride'nin rengi, tabii hayatını yaşayan bir genç kadının mesut rengi değildi.
meşhur	Çarşamba karısı ve ocak anası	kişi	soyut	10	Çünkü o takdirde hayatım - masallardaki meşhur Çarşamba karısı ve ocak anasının hayatı gibi - karmakarışık bir saç kümesi içinde geçecekti.
	"Karga ile Tilki" masalı	soyut	soyut	50	O meşhur "Karga ile Tilki" masalındaki tilki gibi ağacın altında sinsi sinsi dolaşmaya başladı.
	sınıf arkadaşları	kişi	soyut	73	Çalışkanlığı kadar oburluğuyla da meşhur sınıf arkadaşlarımdan Mari Pırlantacıyan şekerlerimi iri beyaz dişleriyle yerken gizlemeye muvaffak olamadığı bir haset ve hayranlıkla:
	bestekâr	kişi	soyut	316	Zaten Şeyh Efendi, meşhur bir bestekâr, öyle parçaları varmış ki, insan, onları ağlamadan dinleyemezmiş.
	söz	duyusal	soyut	377	Güzellik başa beladır, diye meşhur bir söz vardır kızım, siz hem güzel, hem yalnız bir taze olduğunuz için kendinizi biraz daha iyi korumanız lâzım gelirdi.
	Solakzadeler	kişi	soyut	386	Binbaşı ama bildiğiniz binbaşılardan değil, meşhur Solakzadelerin küçük mahdumu...
meşin	çanta	nesne	malzeme	179	Kolunda eski bir meşin çanta ile sokağa çıkmaya hazırlanıyordu.
	kunduralar	nesne	malzeme	309	Kocaman meşin kunduralarının at nalı şeklinde çivilerle süslü tabanlarını ateşe vererek benimle konuşmaya başladı.
meşru	çapul	nesne	soyut	312	Avrupalıların hazain-i ilm-ü irfanına pâyzen-i duhul olup alâ kadr-il-istitâa ahz-ı ganaim meşru bir çapul imiş.
meş'um	ses	duyusal	soyut	236	Hafız Nuri'nin dik, meşum bir sesle sela vermesi, ezan okuması, cenaze namazı kıldırması tüyleri ürpertecek bir şey.
metruk	salon	yer	soyut	320	Mektebin kullanılmayan eşya ile dolu metruk bir salonu var.
meyus	tavır	kişi	soyut	184	Hacı Kalfa, beni görür görmez, meyus bir tavırla kollarını kaldırdı:
	isyan	soyut	soyut	324	Bu "niçin" sözünde, bu küçük kelimede meyus bir isyan vardı.
meziyetli	insanlar	kişi	soyut	442	Gerçi bunlar, öyle malumatlı, meziyetli insanlar değil, fakat ne olursa olsun, yaşlı başlı kadınlar.

mızımız	(kişi)	kişi	karakter	88	Fakat Müjgân abla insanı sabırsızlıktan çıldırtacak kadar mızımız.
	teselliler	soyut	soyut	468	Mızımız tesellilerle seni bir zaman daha avutabilirdim.
milyoner	(insan)	kişi	ölçü	96	- Milyoner de olsa o kadar demokrat olamayız, değil mi, Feride? Diyordu.
minare boyu	yer	yer	boyut	318	Aşağısı minare boyu yer, Allah esirgesin, hafifçe ayağı kaysa doğru dereye düşecek.
minimini	insan	kişi	boyut	158	Zayıf, mini mini, çerden çöpten bir insan.
	kız çocuğu	kişi	boyut	18	Lüks bir vapurda kılıksız bir Arap neferinin kucağında bir minimini kız çocuğu...
	ayna	nesne	boyut	64	Yanımdaki arkadaşım, önlüğünün cebinden minimini bir ayna çıkarmış, benimle eğlenir gibi önüme koymuştu.
	(misafir)	kişi	boyut	103	Bu misafirlerimin en miniminisi, yedi sekiz yaşında bir bebektir.
	hücre	yer	boyut	163	İhtiyar hocanım, bu sefer beni, büyük bir kalem odasından buzlu bir camekânla ayrılmış, minimini bir hücreye soktu.
	pencere	nesne	boyut	175	Sebepsiz ızdırabım bu biçare şekerden geliyormuş gibi, gayri ihtiyari, kutuyu yakaladım, kamaranın minimini penceresinden denize fırlattım.
	eller	organ	boyut	239	Minimini ellerini tuttum:
	avuçlar	organ	boyut	245	Bu sözleri söylerken öyle bir göğüs geçirmesi, iki elini açarak bu minimini avuçlarındaki çaresizliği, öyle bir göstermesi vardı ki yüreğimi eritti.
	parmaklar	organ	boyut	261	O vakit ben de onun nazik bileklerini ellerimin içine alıyorum, minimini parmaklarını birer birer öpüyorum.
	vücut	organ	boyut	275	Minimini vücuduna göre bacaklarını tuhaf bir surette açarak öyle azametli bir yürüyüşü vardı ki...
	efendi	kişi	boyut	279	Hâsılı, bu tek gözlüklü, minimini efendi, bir sözle Zeyniler'i altüst etti.
	gönül	soyut	boyut	282	Anladım küçük, minimini gönlünün acısını, benden ümit edeceğinden çok daha iyi anladım.
	boy	fiziksel	boyut	291	Birkaç dakika sonra minimini boylu müdürün azametli boynunu yükseltip tek gözlüğünü parlatarak merdivenden çıktığını gördüm.
	keçi	hayvan	boyut	299	Dışarı çıkmak için kapıya bir adım attım, fakat o saniyede gözümün önüne bir hayal, oteldeki odamızda minimini keçisiyle oynayarak beni bekleyen Munise'nin hayali geldi.
boy	fiziksel	boyut	302	Minimini boyu ile gülünç bir reverans yaparak:	

minimini	keçi	hayvan	boyut	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
	evceğiz	yer	boyut	318	Kendi evine iki üç dakikalık mesafede, aynı setin kenarında üç odalı, minimini, bahçeli, şirin bir evceğiz.
	hasta	kişi	boyut	326	Burada üstü açılmış bir küçük kızı örterim, ötede yatağında öksüren minimini bir hastanın yorganını düzeltirim, ateşli başına yavaşça elimi koyarım, daha ileride kumral bir saç kümesinin içinde bir genç kız uyur yarı açık ince dudaklarıyla hangi ümide gülümsediğini kendi kendime sorarım.
	tel parçası	nesne	boyut	335	Hırçın inadıma rağmen Cemile'nin annesini, saçımın bir tarafına minimini bir tel parçası iliştiirmekten menedemedim.
	bahçe	yer	boyut	336	Bu akşam, minimini bahçemizde ziyafet vardı.
	çocuklar	kişi	boyut	422	Arkadaşlarından en minimini çocuklara varıncaya kadar herkes seni seviyor.
	maymuncuklar	kişi	boyut	426	Zaten arada büyük bir fark yok, ha senin minimini maymuncukların, ha benim "sevgili ayıcıklarım!".
	çocuklar	kişi	boyut	436	Mesela zararsız bir kızla evlenirsiniz, iyi bir aileniz, minimini çocuklarınız olur, her şeyi unutursunuz.
	yazılar	nesne	boyut	478	Karınca ayağı gibi minimini yazılarla dolan mektep defterimin son sayfalarına geldim.
	mekteп kızı	kişi	boyut	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
	dışarlık çörekleri	nesne	boyut	502	İlk günlerde vadettiği gibi artık güzel armut kokusu vermeye başlayan sütün yanında minimini dışarlık çörekleri, sonra reçele benzeyen pembe bir tatlı vardı.
paşazadeler	kişi	zaman	367	Minimini paşazadelerden biri, ders saati geldiğini bahane ederek alelacele yanımdan çıktı.	
minimicik	(kişi)	kişi	boyut	342	Annemiz öldüğü vakit, Yusuf, miniminicikti.
minnettar	(kişi)	kişi	soyut	261	Çocuk bana son derece minnettar.
	(kişi)	kişi	boyut	439	- Feride Hanım, size ölünceye kadar minnettarım.
mıntanlı	adam	kişi	biçim	328	Zengin bir ipek tüccarı olduğunu söyledikleri poturlu, mintanlı, kaba saba bir adam, kahvenin bir ucundan öbür ucuna:

mis gibi	gölbeşeker	nesne	soyut	357	- Oh, mis gibi gülbeşeker kokuyor, dedi.
miskin	(insan)	kişi	soyut	22	Romanlar mahzun insanı omuzları çökmüş, gözleri sönmüş, hareketsiz ve sessiz bir insan diye, yani daha açıkçası bir miskin şeklinde tasvir ederler.
	(kişi)	kişi	soyut	48	Miskin, korkacak ne var?
	(kişi)	kişi	soyut	195	- Hele şu miskine bak.
miyop	gözler	organ	yaşamsal	39	Sakallı dayı, ara sıra ellerimden tutup beni pencere kenarlarına çekerek yüzümü miyop gözlerine sokacakmış gibi yüzüne yaklaştırarak, "Kız bu ne cilt, bu ne renk böyle... Perkal basması mübarek! Ne solacak, ne eskiyecek!" diyordu.
model	talebe	kişi	soyut	115	Fakat ben, model bir talebeymişim gibi razı olmuyor:
modern	mektepler	yer	zaman	277	Vilayette kaldığım müddetçe bütün gayretimi sarf edeceğim, köylerden birçoğunu ucuz, fakat zarif, sıhhi, modern, yani müceddet mekteplere sahip etmeye çalışacağım.
mor	mürekkep lekeleri	nesne	renk	10	Bütün bildiğim, dudaklarımdan mor mürekkep lekelerinin eksik olmadığı ve bir genç kız hali alır gibi olduğum bir yaşta, beni bir gün mektepte ziyarete gelen birisinin karşısına âdeta bıyık çekmiş gibi çıkarak yerin dibine geçtiğimdir.
	lekeler	fiziksel	renk	245	Munise bana fildişi gibi beyaz teninde mor lekeler, çürükler gösteriyordu.
	yemeni	nesne	renk	283	Arkasında yamalı bir eski çarşaf, yüzünde peçe yerine mor bir yemeni, ayağında topukları kopmuş, sırsıklam, yırtık iskarpinler vardı.
	çizgi	nesne	renk	308	Arkasında mor çizgili sarı atlardan bir yelek yahut gömlek vardı (yakasına bakarsan gömlek, ceplerine bakarsan yelek).
	(kayalar)	coğrafya	renk	462	Bu kayalar, güneşin sabah, öğle, akşam güneşi olmasına, havanın açık, yahut kapalı bulunmasına göre renk değiştiriyor, lal kırmızı, pembe, mor, beyaz yahut siyah görünüyor.
	mürekkep	nesne	renk	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:
mosmor	(yüz)	organ	renk	255	Yüzü mosmor, saçları dağılmış, elbisesinin içine karlar dolmuştu.
muallime	arkadaşlar	kişi	iş	526	Hatta bunların içinde eski muallime arkadaşlarımdan da vardı.

muammalı	gülümseme	kişi	soyut	332	Vasfiye, süzgün gözlerinde muammalı bir gülümseme ile:
	tebessüm	kişi	soyut	436	İhsan Bey, bu karanlıktan cesaret almış gibi muammalı bir tebessümle başını salladı, ilk defa açıktan açığa derdini söyledi:
muayyen	meslek	kişi	soyut	126	Muayyen bir mesleği, yahut bir memuriyeti olmamasını bir erkek için eksiklik sayıyor.
muğlak	ruh	soyut	soyut	521	En ehemmiyetsiz bir hülyayı, en sönük bir hatırayı aylarca hasta, muğlak ruhuna gıda yapan bir hayalperest için bu kadar ümit, bu kadar acı fazlaydı.
muhtaç	(kişi)	kişi	soyut	200	Şimdi bir genç muallimimizin himmet ve fedakârlığına muhtacız.
	(kişi)	kişi	soyut	402	Yalnız benim gibi genç bir muallimin himmet ve fedakârlığına muhtaç değil mi?
	(adam)	kişi	soyut	442	Kendisi zengin adam, maaşa muhtaç değil.
muhtelif	saatler	zaman	soyut	539	Seni kendi kendimden, hayatının, muhtelif saatlerini birbirinden kıskanıyordum.
muhteşem	yamyam kolyesi	nesne	soyut	22	Bir kısmını iri katır boncuklarıyla karıştırarak ipliğe dizdim; muhteşem bir yamyam kolyesi şeklinde boynuma taktım.
	reverans	kişi	soyut	64	Siyah önlüğümün eteklerini tutarak kutuların önünde muhteşem ve uzun bir reverans yaptım.
	donanma aydınlığı	soyut	soyut	407	Karşıda İzmir, yıldızlarla donanmış bulut kümelerine benzeyen tepeleriyle, muhteşem bir donanma aydınlığı içinde yanan Kordon'uyla görülecek şey.
mukadder	felaketler	soyut	soyut	223	"Kızlarım, ümitsiz hastalıkların, mukadder felaketlerin son bir ilacı vardır: Tahammül ve tevekkül..."
mukaddes	vazife	soyut	soyut	346	Bir mukaddes vazife yapar gibi ölünün üzerine eğildim, henüz bir hayat bakiyesiyle titriyor gibi görünen gözlerine dudaklarımı sürdüm.
	yer	yer	soyut	378	- Mektep, cami gibi mukaddes bir yerdir.
mukaşşer	(kadın)	kişi	soyut	168	Ne dediklerini pek duyamadım; yalnız biri, "Muallime Hanım hayli pişkin ve mukaşşer sözü kulağıma çalındı.
mum gibi	parmaklar	organ	biçim	233	Sör Aleksî sınıfta gürültümüzden rahatsız oldukça, mum gibi sarı parmaklarını birbirine geçirir, berrak mavi gözlerini bir Meryem tasviri saflığıyla gökyüzüne kaldırarak, "Bana bir Kalver azabı çektiriyorsunuz!" derdi.
	çehre	organ	renk	345	Mum gibi sarı çehresine ölümün sükûneti şimdiden çökmüş, kapalı gözlerinin çukuruna karanlık dolmuştu.

munis	gözler	organ	soyut	172	Biraz kanlı, fakat halim, munis gözlerini bana çevirdi, kısık bir sesle Fransızca konuşmaya başladı.
	kız	kişi	soyut	339	Fakat nasıl anlatayım, siz o kadar neşeli, iyi, munis bir kız olduğunuz hâlde, yaşamak zevkini anlamamışsınız, diyor.
	çehre	organ	soyut	341	Bu munis çehreli, asil bir kadındı.
	insanlar	kişi	soyut	354	Vefakâr, çalışkan, hayatlarından memnun, munis ve sade insanlar.
	çehre	organ	soyut	388	Burhanettin Bey, ağarmaya başlamış saçları, munis ve kibar çehresi bu dakikaya kadar bana müphem bir emniyet vermişti.
	yuva	yer	soyut	256	Fırtına içinde viran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağın kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
muntazam	taşlar	coğrafya	biçim	219	Dizi dizi asker safları gibi muntazam, yüksek, dimdik, tepeleri düz, bedenleri simsiyah taşlar.
muşamba	fener	nesne	malzeme	340	Karanlığın içinde uzun boylu bir kadın hayaleti, cumbanın altında yağmurdan korunmaya çalışıyor, elimdeki muşamba fenerden çıkan ışıkla, sokaktaki su birikintileri içinde çırpınıyordu.
mutaassıp	musiki hocası	kişi	soyut	30	Mesela Sör Matild isminde ihtiyar ve son derece mutaassıp bir musiki hocamız vardı.
	(kişi)	kişi	soyut	38	Fazla olarak da böyle şeylere karşı son derece mutaassıptım.
muvakkat	memuriyet	soyut	soyut	487	Kocasının bu muvakkat memuriyetle Anadolu'ya gittiği gündün beri çocuklarıyla beraber Tekirdağ'da oturan Müjgân, bir akşam Kâmran'a:
muvazzah	isim	kişi	soyut	278	Daha muvazzah bir isim olur.
muzaffer	kahkaha	duyusal	soyut	535	Sonra oda kapısını açarak muzaffer bir kahkahayla:
muzdarip	şeffaflık	soyut	soyut	498	Bu tende, koparılmadan solmaya mahkûm güllerle aşksız ihtiyarlamaları mukadder kızlarda görülen hummalı kızılığa benzer gizli bir ateş, muzdarip bir şeffaflık vardı.
muzır	iş	soyut	soyut	23	Çünkü bu benim ya bir yerimi keserek sessiz sedasız kanımı dindirmeye çalıştığıma, ya bir yerden düşerek acıdan bağırmamak için kıvrandığıma yahut da sandalye ayaklarını testerelemek, minder örtülerini boyamak gibi muzır bir işle meşgul bulunduğuma delalet ederdi.

muzır	şey	soyut	soyut	432	Büsbütün başka şeylerden bahsediyor gibi görünerek yüz güzelliği kadar dünyada lüzumsuz, hatta muzır bir şey olmadığını, asıl güzelliği ruhta, gönülde aramak lâzım geldiğini söylüyorum.
mübarek	destler	organ	soyut	185	Yaz kızım yaz ve beni seversen benden de selam yaz, de ki: "Hacı Kalfa kulun mübarek destlerinden bûs ediyor."
	adamcağız	kişi	soyut	206	Ne yapsın mübarek adamcağız!
	zat	kişi	soyut	219	- Himmeti hazır, nazır olsun, bir mübarek zat, na, şuradaki servinin altında yatar.
	ceset	kişi	soyut	220	Öldüğü vakit mübarek cesedine kimse el sürmemiş.
müceddet	mektepler	yer	soyut	277	Vilayette kaldığım müddetçe bütün gayretimi sarf edeceğim, köylerden birçoğunu ucuz, fakat zarif, sıhhi, modern, yani müceddet mekteplere sahip etmeye çalışacağım.
mühim	sır	soyut	soyut	44	Mektebe gittiğim zaman mühim bir sırrım varmış gibi başımı önüme eğip düşüneceğim, mahzun mahzun gülümseyeceğim.
	(mesele)	soyut	soyut	52	- Seninle şakalaşıyoruz ama, mesele çok mühim, Feride...
	şey	soyut	soyut	120	Kâmran'a gösterdiğim manasız uzaklığı unutuyor, bu kadar mühim bir şeyi bana haber vermediği için içimden darılıyordum.
	(şey)	soyut	soyut	138	Görüyorum ki, konuşacağımız şey mühim.
	adam	kişi	soyut	403	Bu Reşit Bey, herhâlde mühim bir adam olacaktı.
	(şey)	soyut	soyut	437	Sonra bunların hepsinden daha mühim olarak bugünkü kadar, - artık saklamayınız, derdinizi anlıyorum- bugünkü kadar bedbaht değildiniz.
	vaka	soyut	soyut	463	Onbaşının bu saatte Kuşadası'ndan buraya gelmesi mühim bir vakaydı.
	iş	soyut	soyut	464	Bu sabah, uyandığım vakit Hayrullah Bey'in erkenden mühim bir iş için gittiğini, maamafih, dönemezse merak etmememi söylediğini haber verdiler.
	karar	soyut	soyut	471	Ben, dün akşam mühim bir karar verdim.
	işler	soyut	soyut	509	Benim çarşıda pek mühim bazı işlerim olduğu aklıma geldi.
mühürlü	zarf	nesne	biçim	521	Müjgân, atkısının içinden kırmızı mumlarla mühürlü bir büyük zarf çıkardı:
mükedder	göz	organ	soyut	341	Solgun bir çehre, iki mükedder mavi göz fark ettim.
mükemmel	kur	kişi	soyut	82	Zabit Bey'le mükemmel kur yapıyorsunuz.

mükemmel	sofra	yer	soyut	366	Bu mükemmel, zengin sofrada, kim bilir, kaç kişinin lokması boğazında kalmıştı?
	adam	kişi	soyut	442	Hayrullah Bey, malumat cihetinden de çok mükemmel bir adam, bütün gençliğini okumakla geçirmiş.
mümkün	(şey)	soyut	soyut	511	Hayat bu, her şey mümkün...
münasebetsiz	şeyler	soyut	soyut	35	Dudaklarımdan gayriihtiyari münasebetsiz bir şeyler kaçmasından korkuyormuşum gibi elimi ağzıma kaparım, ona ferah ferah küfretmek için bahçenin yalnız köşelerine kaçarım.
	kuş	hayvan	soyut	40	Sesimi çıkarmasam, olduğum yerde kıılmıdamsam belki de hiç göremeyecek, münasebetsiz bir kuşun tepesinden geçerken düşürdüğü bir çekirdek sanarak geçip gidecekti.
	lakırdı	duyusal	soyut	82	- Gündüz söylediğin münasebetsiz lakırdıyı aklımdan çıkaramıyorum, mahzun oluyorum.
	şeyler	soyut	soyut	223	İlk günlerin titiz ümitsizliği içinde, kim bilir ne münasebetsiz şeyler yumurtlayacaktım?
	çocuk	kişi	soyut	263	Bu münasebetsiz çocuğun saçmalarına gülüyor, o kadar emekle düzelttiğim saçlarını karıştırıyordum.
	sualler	soyut	soyut	369	Fakat bir taraftan da mütemadiyen sualler, hem de münasebetsiz sualler soruyordu:
	dedikodular	soyut	soyut	378	Halbuki bu münasebetsiz dedikodular mektebe de, maateessüf söz getirmeye başladı.
	sözler	duyusal	soyut	381	Ne münasebetsiz sözler söylüyorum!
	kaza	soyut	soyut	416	Hatta başımdan münasebetsiz bir kaza geçmeseydi bugüne, ömrümün en mesut günü diyebilecektim.
	şey	soyut	soyut	450	Münasebetsiz bir şey yapmaktan korkmayın.
	şakalar	organ	soyut	460	Hayrullah Bey'in, ara sıra yaptığı gibi, yine münasebetsiz şakalar edeceğini, beni utandıracağını biliyordum, hemen yanından kaçtım.
	misafir	kişi	soyut	534	- İki münasebetsiz misafir geldi, gürültü etmeyin, dedi.
	münasip	yer	yer	soyut	200
yer		yer	soyut	277	Sizi başka münasip bir yere tayin ederim.
yer		yer	soyut	278	Size münasip bir yer ararız.
(şey)		soyut	soyut	412	Ertesi sabahı beklemek daha münasip değil miydi?
kızcağız		kişi	soyut	420	Ah, şu Bey'e münasip bir kızcağız bulabilsek, ne dersin kızım?

münasip	vakit	zaman	soyut	429	Münasip bir vakitte bunu ihtiyar doktora söyleyecektim.
	çare	soyut	soyut	524	Münasip bir çare düşünüyordum.
münzevi	ihtiyar	kişi	soyut	522	Size bu kâğıdı yazan adam, ömrünün birazını kitaplara, bir parçasını da hayat denilen bu kör dövüşün yaralılarına vakfemiş münzevi, merdümگیرiz bir ihtiyardır ki, mektubunun elinize değmesinden epeyce zaman evvel dünyaya 'Yuf borusunu' öttürmüş olacak.
müphem	suret	soyut	soyut	150	Zihnimde müphem surette tasarlanmış bir şeyim vardı.
	emniyet	soyut	soyut	388	Burhanettin Bey, ağarmaya başlamış saçları, munis ve kibar çehresi bu dakikaya kadar bana müphem bir emniyet vermişti.
	yaşamak yorgunluğu	soyut	soyut	422	Ne o, Ç...deki müphem yaşamak yorgunluğu, ne İzmir'deki isyanlar, bunların hiçbiri kalmadı, bir yaz semasına musallat olmuş geçici bir bulut gibi hepsi dağıldı.
müptedi	(kişi)	kişi	soyut	161	- Meslekte müptedi olduğunuz görülüyor.
Müslüman	kız	kişi	köken	81	Balıkçılar, "Bu nasıl Müslüman kız böyle, sade başını değil bacaklarını da açıyor," demesinler diye.
	muhaddarat	kişi	köken	196	Bir Müslüman muhaddarat benim dinimi papazlardan iyi biliyor.
	kadın	kişi	köken	215	Bu Hatice Hanım, pek Müslüman bir kadınmış.
müstacel	(iş)	soyut	soyut	201	- Aman kızım, bu iş müstacel.
müstakim	ahali	kişi	soyut	199	Havası, suyu güzel, menazır-ı tabiiyesi ferah-feza, ahalişi haluk ve müstakim, cennet gibi bir yer.
müsterih	uyku	soyut	soyut	439	- Altı aylık bir çocuk kadar memnun, müsterih bir uyku.
müşfik	baş	organ	karakter	9	"İlk hatıram sevgili anneciğimin küçük karyolamın üstüne eğilen müşfik altın sarısı başı, bana muhabbetle gülümseyen gök mavisi gözleridir" tarzında şairane bir yalancık.
müşkül	mevki	soyut	soyut	26	Büyükannemin ölümü onu müşkül bir mevkide bırakıyordu.
	mevki	soyut	soyut	180	- Yalnız o değil, ben de müşkül mevkide kalıyorum efendim, dedim.
	mevki	soyut	soyut	199	Aksi bir cevap geldiği takdirde müşkül mevkide kalacaksınız.
	vaziyet	soyut	soyut	279	Ben de, müşkül vaziyete düşüyordum ama, doğrusunu söylemek lâzım gelirse bu işte asıl yanan o biçare oldu.
	vaziyet	soyut	soyut	299	Söylemeye utanacağım, fakat müşkül bir vaziyettiyim.

müşkül	vaziyet	soyut	soyut	312	Müdür Efendi, hemen bu dakikada çekilip gitseydi, müşkül bir vaziyette kalacak, lakırdıları şaşıracaktım.
	vaziyet	soyut	soyut	328	Müşkül vaziyette kalmıştım.
müteessir	(Kamrân)	kişi	soyut	122	Kâmran, beklediğimden çok fazla müteessir ve dargın görünüyordu.
	ses	duyusal	soyut	134	Kâmran da aşağı yukarı o hâldeydi, biraz sonra mahcup ve müteessir bir sesle:
	(kişi)	kişi	soyut	138	Sizi fazla müteessir etmekten korkuyorum.
	(kişi)	kişi	soyut	201	Pek fazla müteessirdim de.
	(kişi)	kişi	soyut	279	İkisi de müteessirdi.
	(kişi)	kişi	soyut	484	Bir başına yabancı memleketlere gitmek için kim bilir, ne kadar müteessirdi?
müteheyyiç	kahkaha	duyusal	soyut	534	Aziz Bey, aynı müteheyyiç kahkaha ile:
mütereddit	kelimeler	duyusal	soyut	393	Sonra çenemi okşayarak, dizlerine koyduğum ellerimi elleriyle severek, mütereddit, titrek kelimelerle şunları söyledi:
müthiş	bombardıman	soyut	soyut	276	Müthiş bir bombardıman.
	dinletme merakı	soyut	soyut	312	Bereket versin, onda müthiş bir dinletme merakı vardı:
	tokat	kişi	soyut	398	Birdenbire İhsan'ın bir adım gerilediğini, Burhan Bey'e müthiş bir tokat indirdiğini gördüm.
	kavga	soyut	soyut	433	Hayrullah Bey'le müthiş bir kavga ettim.
	gelin elbisesi	nesne	soyut	477	İzmir'den müthiş bir gelin elbisesi getireceğim.
	yüzcürlüğü	nesne	soyut	477	- Sana ben bir de yüzcürlüğü veriyorum, ama müthiş bir yüzcürlüğü.
	düğün sofrası	nesne	soyut	535	Kendi elimle müthiş bir düğün sofrası hazırlayacağım.
müzmin	melal	soyut	soyut	246	Onlardan ziyade kendim için, kendimi işsizlik ve yalnızlığın müzmin melaline kaptırmamak için, geceli gündüzlü didiniyorum.
	hüzün	soyut	soyut	265	Müzmin hüznüm Munise'ye de geçmişti.
	hüzün	soyut	soyut	339	Hele birkaç gün evvel şimşekle, gök gürültüleriyle başlayan şiddetli bir yağmur sıcak ve sakin bir yazın bana verdiği müzmin hüznü, anlaşılmaz yaşamak yorgunluğunu dağıttı.
nadide	süs	nesne	soyut	522	Bu masum, nazik, kibar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadûf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	kız	kişi	soyut	525	Hani, gönlümün rızasıyla sana, Feride gibi nadide bir kız değil, evimin kedisini bile teslim etmezdim.

nadide	tahassüs	soyut	soyut	539	"Ya bir zaman sonra Feride'yi bu kadar sevemezsem, ya bu leziz, nadide tahassüsünü kaybedersem?" diyordum.
nadir	(düşünce saatleri)	zaman	soyut	10	Bereket versin benim düşünce saatlerim pek nadirdir.
nallı	tabanlar	nesne	biçim	309	Müdür Efendi, sobanın yanında dumanları çıkmaya başlayan ıslak kunduralarının nallı tabanlarından tutuşmuş gibi yerinden fırladı:
namuslu	kadın	kişi	soyut	226	İstanbul'da, bir "horozdan kaçan namuslu kadın" tabiri vardı.
namussuz	(kişiler)	kişi	soyut	49	Namussuzların o dakikada şaşkınlıklarını, perişanlıklarını görmeliydiniz!
namünasip	halt	soyut	soyut	194	- Mirat, namünasip bir halt yiyip, beni kızdırdığı zaman ben de ona, sen, ne Mirat'sın, ne Murat; ancak bir meretsin, derim.
naneli	(fondan)	nesne	malzeme	68	Çünkü kırmızı hem fazla tatlıdır, hem biraz nanelidir.
nankör	kız	kişi	soyut	159	Yine bilmelisiniz ki, bu ağza alınmaz lakırdıları utanmadan, çekinmeden bile size yazan nankör ve terbiyesiz kız, karşı karşıya gelecek olursanız, bir çamaşırcı kadın kavgası yapmaya da kadirdir.
narın	vücut	organ	soyut	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narın vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
	yapı	fiziksel	soyut	283	Uzun boylu, narın yapılı bir kadıncağızdı.
nasıl	kurt masalı	soyut	soyut	84	Müjgân'a anlattığım şey, neyice itibarıyla, arkadaşlarımı nasıl bir kurt masalıyla aldattığının hikâyesi idi.
	mektup	nesne	soru	150	Onları bu fikirden vazgeçirmek, hatta bir daha adımı anmaya tövbe ettirmek için yarın teyzeme nasıl bir mektup yazacağımı biliyordum.
	felaket	soyut	soyut	179	Görünüşü ne kadar sefil olursa olsun, o gün, mutlaka sevmek azmiyle girdiğim bu mektepte nasıl bir felâketle karşılaştığımı tafsilatıyla anlatmalıyım.
	ışık oyunu	duyusal	soru	375	Bilmem nasıl bir ışık oyunu oldu.
	gaflet dakikası	soyut	soyut	383	Ne oldu, nasıl bir gaflet dakikama geldi de Nazmiye'nin bu sözleri beni şüpheye düşürmedi?
	bir insan	kişi	soru	475	Nasıl bir insan mevkiine inerim?

nazenin	kuzen	kişi	soyut	50	Yürürken yolunda incecik bir su birikintisi gördüğü zaman telaş eden, atlamaya karar vermeden evvel üç dört kere iskarpinlerine ve suya bakan, bir sandalyeye oturacağı zaman pantolonunu parmaklarının ucuyla dizkapaklarından tutup yukarı çeken nazlı ve nazenin kuzenimin ağaca çıkmak istemesine gel de gülme.
nazik	cilt	organ	soyut	24	Kâmran'ın kıvrıkcık sarı saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı.
	(kişi)	kişi	karakter	24	Taş mı pek ağırdı, o mu fazla nazikti bilmiyorum.
	ayaklar	organ	soyut	37	Vaktiyle nazik ayaklarına yedikleri taşı unutmamışlardır sanırım...
	lezzet	duyusal	soyut	68	Onu evvela yersem sanırım o nazik lezzetine, o şairane kokusuna yazık olur.
	cevaplar	soyut	soyut	78	Yabancı kadınlara kompliman yaparken, suallerine ciddi ve nazik cevaplar vermeye çalışırken, kendimi misafirlik oyunu oynayan bebeklere benzetiyoordum.
	çocuk	kişi	karakter	104	O, hanım gibi nazlı, nazik bir çocuktur.
	kollar	organ	soyut	104	Çünkü nazik kolları seni zapt edemez.
	(adam)	kişi	soyut	110	Kâmran'ın ne kadar ince hisli ve nazik olduğunu biliyordun.
	bahis	soyut	soyut	121	Bu nazik bahis üzerinde fazla durmadan:
	(insan)	kişi	karakter	123	- Sen nazıksın; kuru yerde oturma, dedim ve arkamdaki lacivert pardösüyü çıkararak oturacağı yere serdim.
	vaziyet	soyut	soyut	130	Aşçı yabancı, vaziyet ise çok nazikti.
	insan	kişi	karakter	131	Dünyanın en nazik ve tatlı insanı olmasına rağmen, bu akşam o da bana karşı ateş püskürüyordu.
	ten	organ	soyut	239	Arkasındaki rengi kaybolmuş basma entarinin yırtıklarından beyaz, nazik teni görünüyordu.
	boyun	organ	soyut	253	Kalın fanila yakalar içine sakladığı nazik boynuna haberi olmadan kar doldurur; o, soğuktan kızarmış dudaklarıyla titrer ve renkten renge girerken neşeden çıldırırdım.
	bilekler	organ	soyut	261	O vakit ben de onun nazik bileklerini ellerimin içine alıyorum, minimini parmaklarını birer birer öpüyorum.
	beyazlık	soyut	soyut	317	Süzgün yüzünde, ekseriya ölmeye mahkûm hastalarda görülen renksiz, nazik, şeffaf beyazlık vardı.
	hasta	kişi	karakter	320	Bu nazik, mahsun hastaya bayılıyorum.

nazik	hanım	kişi	karakter	359	Küçüğüm bu iki senenin içinde hayli serpilmiş, hemen bana yaklaşan ince boyu, günden güne çiçek gibi açılan güzelliğiyle nazlı, nazik bir küçük hanım olmuştü.
	kelimeler	duyusal	soyut	366	Mesela, paşanın büyük kızı, bana tabloları gösteriyordu; ben bunların adı şeyler olduğunu nazik ve üstü örtülü kelimelerle söyledikten sonra, bir köşede bir minyatür buluyor, salonda yegâne bir sanat eseri olan bu güzel şeyin niçin buraya atıldığını soruyordum.
	(eller)	organ	soyut	369	Hele elleri, kadın elleri kadar nazik ve küçüktü.
	baş işareti	kişi	soyut	386	Nazik bir baş işaretiyle uzaktan selam verdi, hafifçe eğilerek:
	likör	nesne	soyut	388	Dünyanın en nazik ve masum bir likörü.
	beyaz	renk	renk	403	Bu beyefendinin yüzünde yeni kapanmış yaraların nazik beyazından kömür karasına kadar bin çeşit renk vardı.
	küçük hanımlar	kişi	karakter	413	Ah, bu zamanın asabi, nazik küçük hanımları.
	kız	kişi	karakter	413	Hepsi beni, meşakkate tahammülü olmayan bir küçük hanım, nazik, hasta bir kız sanıyorlardı.
	genç	kişi	karakter	416	Bu kadar güzel, bu kadar nazik bir gence vefa etmemiş bir kıza "kalpsiz"den başka bir şey denemez.
	ameliyat	soyut	soyut	429	Ne vakit nazik bir ameliyat yapacak olsa, beni yanında istiyor:
	vücut	organ	soyut	495	- Rutubetin nazik vücudunuzu incitmesinden korkmazsanız fena olmaz.
	şey	kişi	soyut	510	"Şimdi, bu gül kurusu çocuk çarşafı içinde titriyor gibi görünen nazik, küçük, güzel şeyi rüzgâra karşı bir parça himaye edebilmek inanılmayacak kadar büyük bir saadet veriyor.
	kız çocuğu	kişi	karakter	522	Bu masum, nazik, kıbar kız çocuğunu, kudretin bu güzel ve nadide süsünü hangi melûn talih veya tesadüf, bu karanlık köyün mezbelesine atmıştı!
	genç kız ruhu	kişi	soyut	538	Bu gülen, eğlenen çocuk gözlerinin içinde uyanan nazik, hassas genç kız ruhunun görünmesiyle kaybolması bir oluyordu.
şakaklar	organ	soyut	539	Sonra beyaz nazik şakaklarında ince ter damlalarıyla başını eğerek daha yavaş bir sesle devam etti:	
nazikâne	söz	duyusal	soyut	375	Nazikâne, fakat gayet katı birkaç sözle buna imkân olmadığını söyledim.

nazlı	kuzen	kişi	karakter	50	Yürürken yolunda incecik bir su birikintisi gördüğü zaman telaş eden, atlamaya karar vermeden evvel üç dört kere iskarpinlerine ve suya bakan, bir sandalyeye oturacağı zaman pantolonunu parmaklarının ucuyla dizkapaklarından tutup yukarı çeken nazlı ve nazenin kuzenimin ağaca çıkmak istemesine gel de gülme.
	insanlar	kişi	karakter	98	Koşmaya başlayacak olsam, bu nazlı insanların -ata da binseler-beni yakalayamayacakları muhakkak.
	çocuk	kişi	karakter	104	O, hanım gibi nazlı, nazik bir çocuktur.
	ağızlar	organ	soyut	228	Utana sıkıla yanıma gelen, gözlerini kapayarak el öpen, köylü gelini gibi nazlı ağızlardan bir kelime alınabilen bu çocuklar, kitaplarını açar açmaz dik bir sesle bağıra bağıra okuyorlardı.
	hanım	kişi	karakter	260	Munise, birkaç saat içinde nazlı bir küçük hanım hali almıştı.
	hanım	kişi	karakter	359	Küçüğüm bu iki senenin içinde hayli serpilmiş, hemen bana yaklaşan ince boyu, günden güne çiçek gibi açılan güzelliğiyle nazlı, nazik bir küçük hanım olmuştu.
	hareketler	kişi	karakter	493	Hoşa giderek dinlendiğini gördükçe kelimeleri ezip büzüyor, yalnız sevilen ve beğenilen çocukların bildiği o sevimli, nazlı hareketlerle dudaklarını büzerek, dişleriyle dilini ısırarak, yanığını çukurlaştırarak mütemediyen söylüyordu.
	güzellik	soyut	soyut	500	Demek Feride'nin ince, nazlı, masum güzelliği bu beyaz saçlı, kaba yüzlü, iriyarı ihtiyara gıda olmuştu.
ne çeşit	memurlar	kişi	soru	147	Biz, devairde ne kadar taban tepmiş, ne çeşit memurlar görmüşüz, bilirsin sen?
necip	yüz	organ	soyut	499	- Şu çehreye bak, Kâmrân, ne necip, ne güzel bir yüz, değil mi?
nefti	çarşaf	nesne	renk	452	Karyolasının demirinden, nefti çarşafının daha bitmemiş pelerini sarkıyor, başucundaki rafta B...de satın aldığım bebeği -küçüğümün buselerinden solmuş yüzü, iri mavi gözleriyle- ona bakıyordu.
neşeli	(kız)	kişi	soyut	159	Nezaret kapısını buluncaya kadar cesur ve neşeliydim.
	hayal	soyut	soyut	234	İşte ölüm denince benim gözümde böyle sevimli ve hemen hemen neşeli bir hayal uyanırdı.
	cenaze oyunları	soyut	soyut	250	Sınıfta olduğu gibi, bahçede de herkese uzak durur, ne o güzelim tabut, tenesir ilahilerine, ne o neşeli cenaze oyunlarına iştirak eder.

neşeli	kibar çocuğu	kişi	soyut	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
	(kişiler)	kişi	soyut	318	Munise de, ben de dün çok neşeliydik.
	(kişi)	kişi	soyut	330	Şeyh Efendi, bugün çok canlı ve neşeliydi.
	(kişi)	kişi	soyut	337	Evvla çok neşeliydim.
	kız	kişi	soyut	339	Fakat nasıl anlatayım, siz o kadar neşeli, iyi, munis bir kız olduğunuz hâlde, yaşamak zevkini anlamamışsınız, diyor.
	hayat	soyut	soyut	339	Yuvalarda yeni yavruların yumurtadan çıkma zamanında nasıl neşeli bir hayat uyanırsa, mektepte de öyle bir hal var.
	(kişi)	kişi	soyut	339	O kadar hafif, o kadar neşeliyim ki...
	(kişi)	kişi	soyut	350	Onları hastayım diye aldattım ama bugün, bilakis çok iyiyim ve çok neşeliyim.
	çocuk	kişi	soyut	357	Bazen kahvenin önünde oturan erkekler mahalleye su taşımakla geçinen fakir, fakat tuhaf neşeli bir çocukla şakalaşıyorlar.
	(kişi)	kişi	soyut	460	Mesela, geçen akşam pek neşeliydim.
	tebessüm	kişi	soyut	470	Elimde tepsi, sakın çehremde hemen hemen neşeli bir tebessümle odasına girdiğim zaman, doktor pek memnun oldu:
neşesiz	(deniz)	yer	soyut	78	Deniz bu mevsimde çok güzel ve sakindi, fakat neşesizdi.
	(çocuklar)	kişi	soyut	234	Çocukların bu kadar ağır ve neşesiz olmalarına Hatice Hanım'ın da hayli yardımı dokunmuş.
neticesiz	rüya	soyut	soyut	257	Munise'de neticesiz bir rüya uyandırmaktan korkar gibi yavaş bir sesle Hatice Hanım'a dedim ki:
nihayetsiz	esef	soyut	soyut	425	Bütün hayatımı ve gönlümü biliyor gibi nihayetsiz bir esefle:
nişanlı	(insan)	kişi	yaşamsal	107	Zannedirim bu her nişanlı gibi onun da hakkıydı.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	107	Karşı karşıya geldiğimiz zaman benimle nişanlı gibi konuşmayacaktı.
	kız	kişi	yaşamsal	110	Böyle olmakla beraber sen nişanlı bir kızsın.
	kızlar	kişi	yaşamsal	111	- Dünyada en acıdığım, alay ettiğim insanlar nişanlı kızlardı.
	(kız)	kişi	yaşamsal	111	Kimse bana nişanlı demesin.
	(kız)	kişi	yaşamsal	111	Kimse bana nişanlı muamelesi etmesin şimdi.

nişanlı	kız	kişi	yaşamsal	118	Bir sene evvel uydurma bir masaldan bahsederken ne kadar serbest ve farfaraysam bu sene hakikaten nişanlı bir kız vaziyetine düştükten sonra o kadar korkak olmuştum.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	119	Biz nişanlıyız.
	(adam)	kişi	yaşamsal	123	Bir nişanlı, bu kadar ihmal edilir mi?
	(insan)	kişi	yaşamsal	124	Yani benim nişanlım mı?
	(kız)	kişi	yaşamsal	306	Sen nişanlıydın, niçin evlenmedin?
	çiftler	kişi	yaşamsal	407	Bilmem niçin, bana öyle geliyordu ki, bu hafif aydınlıkta yalnız elbiselerinin siyah yahut beyaz lekelerini fark ettiğim insanlar, hep birbirlerini seven nişanlı çiftler.
	hanım	kişi	yaşamsal	477	- Yok, nişanlı hanım, bu âdeta benim yaşlılığımı başıma kakmak demek olur.
nöbetçi	hademe	kişi	iş	326	Koridorda dolaşan nöbetçi hademeyi bir bahane ile aşağı göndererek muavinin boş odasına girdim.
okşayıcı	ses	duyusal	soyut	440	Bir hasta çocuğa hitap eder gibi, halim, okşayıcı bir sesle:
okuryazar	adam	kişi	yaşamsal	194	Hacı Kalfa, okuryazar bir adam değilmiş ama, ilmin kıymetini takdir edermiş.
olağan	işler	soyut	soyut	142	Bunlar olağan işlerdir.
olanca	hız	soyut	soyut	98	Kendimi bayırın en dik yerinden olanca hızımla aşağıdaki kumsala kapıp koyverdim.
	cüret ve neşe	soyut	soyut	302	Buna bir de manevi zillet manzarası ilave etmek istemeyerek yüksek sesle ve olanca cüret ve neşemle konuşmakta devam ediyordum.
olur	rezalet	soyut	soyut	463	Olur rezalet değil, bu kız çocuklarının maskaralığı be!
orta	yaş	kişi	zaman	167	Pencerenn yanında duran orta yaşlı iki kâtip, ağız ağıza bir şeyler konuşuyorlar, ara sıra yan gözle bize bakıyorlardı.
	yaş	kişi	zaman	309	Öksürmeden lakırdı söyleyemeyen orta yaşlı, cılız, hasta yüzlü bir kadıncağız.
orta yaşlı	kâtip	kişi	zaman	167	Pencerenn yanında duran orta yaşlı iki kâtip, ağız ağıza bir şeyler konuşuyorlar, ara sıra yan gözle bize bakıyorlardı.
	kadıncağız	kişi	zaman	309	Öksürmeden lakırdı söyleyemeyen orta yaşlı, cılız, hasta yüzlü bir kadıncağız.
oymalı	uçurtma kağıtları	nesne	biçim	197	Hacı Kalfa'nın evindeki gibi, raflarımı oymalı uçurtma kağıtlarıyla süsleyeceğim; bu raflara yakutlar, kehribarlar, sedefler gibi parlayacak renk renk kavanozlar dizeceğim.

oynak	vücut	organ	biçim	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel futuruyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
öfkeli	insan	kişi	soyut	164	Öfkeli bir insanın bu kadar çabuk yatıştığını ömrümde ilk defa görüyordum.
öksüz	(çocuk)	kişi	soyut	70	Sütmenin torunu senelerden beri köşkte büyüyen bir öksüzdü.
	(çocuk)	kişi	soyut	249	Şimdi, eski âdetler kalktı ama, bu öksüzün kimseciği yok, sokakta kaldı.
örtülü	(yüz)	organ	biçim	267	Yüzü örtülü bir kadın beni elimden tutarak tekkeye benzeyen loş bir yere soktu.
öz	kızlar	kişi	soyut	309	Benim muallimlerim kendi öz kızlarını demektir.
	kardeş	kişi	soyut	490	Siz, hemen hemen öz kardeş sayılırsınız.
pahalı	(masal)	soyut	soyut	63	Masalım bana biraz pahalıya mal olmuştu, ama ne yaparsınız.
	eşya	nesne	ölçü	365	Bu salon, kibarlık ve zevkten ziyade paranın bin türlü pahalı eşya ile doldurulduğu bir nevi manifaturacı camekânı idi.
pala	bıyık	organ	biçim	208	Dev yapılı, pala bıyıklı bir zabıt, Manastırlı komşumu yerden yere sürüyor, çizmeleriyle çiğniyordu.
	bıyık	organ	biçim	361	Nadide Hanımefendi, -eğlenmek için hanımefendi diyorum, mektepte şimdiden onu öyle çağırıyorlar- Hastalar Tepesi'nin en güzel konağında oturur, her gün paşababasının landosu ve koç boynuzu gibi pala bıyıklı emir çavuşuyla mektebe gelir gider.
	bıyık	organ	biçim	361	Pala bıyıklı emir çavuşunun araba kapısı açtığını, talebem Nadide Hanım'ın etraftan koşan mahalle çocukları arasında bir prenses azametiyile evime geldiğini gördüm.
pala bıyıklı	zabıt	kişi	biçim	208	Dev yapılı, pala bıyıklı bir zabıt, Manastırlı komşumu yerden yere sürüyor, çizmeleriyle çiğniyordu.
	emir çavuşu	kişi	biçim	361	Nadide Hanımefendi, -eğlenmek için hanımefendi diyorum, mektepte şimdiden onu öyle çağırıyorlar- Hastalar Tepesi'nin en güzel konağında oturur, her gün paşababasının landosu ve koç boynuzu gibi pala bıyıklı emir çavuşuyla mektebe gelir gider.
	emir çavuşu	kişi	biçim	361	Pala bıyıklı emir çavuşunun araba kapısı açtığını, talebem Nadide Hanım'ın etraftan koşan mahalle çocukları arasında bir prenses azametiyile evime geldiğini gördüm.

papaz	koca	kişi	iş	248	- Kabahat, o papaz kocasında.
parlak	cilt	organ	renk	24	Kâmran'ın kıvrıkcık sarı saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı.
	cilt	organ	renk	24	O kadar parlak bir cilt ki, cesaretim olsa da kulaklarına yapışsam, yakından yanaklarına baksam, aynada gibi, kendimi göreceğimi sanırdım.
	tüy yığıcı	organ	renk	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığıcı altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
	deri	nesne	renk	54	Parmaklarımı parlak ve yumuşak derisine sürerken âdeta hürmet duyduğum çantama bir gün elimdeki sulu yemişleri dolduracak gibi bir jest yaparak onları çığlık çığlığa bağırıttım.
	gece	zaman	renk	59	- Bundan daha parlak bir gece idi, diyordum, kapının önündeki kalabalıktan uzaklaşmıştık.
	maroken	nesne	renk	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
	maroken	nesne	renk	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
	diş	organ	renk	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
	gözler	organ	renk	237	Vehbi, bir gün bahçede küçük parlak gözlerini süze süze yüzüme bakıyordu:
	gözler	organ	renk	256	Biraz sonra, çocuğun parlak gözlerine bir gölge düştüğünü, parlak neşesinin sönmeye başladığını fark ettim.
	neşe	soyut	soyut	256	Biraz sonra, çocuğun parlak gözlerine bir gölge düştüğünü, parlak neşesinin sönmeye başladığını fark ettim.
	elbise	nesne	renk	432	Bir sene evvel Abdürrahim Paşa'nın bahçesinde tesadüf ettiğim parlak elbiseli, güzel ve mağrur çehreli erkânıharp yüzbaşısı gayriihtiyari gözümün önüne geldi.
	hayat	soyut	soyut	451	Ağaç yapraklarının içinden süzülerek giren bir ikinci güneşi odayı parlak bir hayatla dolduruyordu.
	gözler	organ	renk	493	Parlak elâ gözlerinin, biraz kısa dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle saatlerce konuştu.

parlak	satın	nesne	renk	231	Diz kapaklarıma kadar siyah parlak satından bir gömlek, belde kayış bir kemer, kemerin altında mendil ve not defteri için iki küçük cep.
	gözler	organ	soyut	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
parmak kadar	kız	kişi	boyut	274	Koskoca bıyıklı, sakallı herif parmak kadar kızın yanında bağırmaya utanmaz mısın?
	kız	kişi	boyut	312	- O memalik-i irfanın anahtarları, na şu parmak kadar kızın elindedir.
	vücut	organ	boyut	443	- Şimdi saklambaç oynayacağız, lâkin güç yere saklanmak yok ha, parmak kadar vücudun var.
	çocuk	kişi	boyut	446	Parmak kadar çocuğu kurtaramadıktan sonra, içine tüküreyim ben böyle fennin.
	yumurcak	kişi	boyut	535	Parmak kadar yumurcak, bizi senelerce oynatırsın ha!
patavatsız	ağız	organ	soyut	467	Terbiyeli, yüksek, ilim irfan adamlarının kaleminden, ağzından çıkan şeyleri, benim o patavatsız asker ağzım da söylemeye cesaret edemeyecek.
patiska	perde	nesne	malzeme	155	Onun patiska perdeli küçük odasında geçirdiğim ilk saatlerin tadını dünyada unutamayacağım.
	entari	nesne	malzeme	456	Alimallah hasta bile olmasam, keyif için patiska entari diktirip üç ay yatakta yatacağım.
patlak	gözler	organ	biçim	232	Kirpiksiz patlak gözleri, beyaz sarıgının altında yumurta biçiminde bir kafa, hülasa, para ile gösterilecek acayip bir mahluk.
pederane	ihtar	soyut	soyut	310	Bugün sana pederane ihtar ediyorum.
pembe	ağız	organ	renk	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığını altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
	elbise	nesne	renk	135	O, ağzını açmadan beni soyduktan sonra, tekrar kısa etekli pembe elbisemi giydim, üstüne siyah mektep önlüğümü geçirdim, sonra Müjgân'ın bile yüzüne bakmadan odadan kaçtım ve gözlerimdeki kırmızılık geçinceye kadar soğuk su ile yüzümü yıkadım.
	kordela	nesne	renk	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyreder gibi korka korka bakıyordu.

pembe	kordela	nesne	renk	246	Zavallı Munise, pembe kordelasından, kısa etekli lacivert entarisinden, siyah çoraplarından hevesini alamadı.
	yaldız	renk	renk	384	Çardağı örten sık yaprak kümeleri içinde akşamın pembe yaldızı yavaş yavaş sönüyordu.
	mehtap	zaman	renk	411	- Nasıl değil, küçük hanım, ya bu merdiven başında birdenbire doğan pembe mehtap!
	güneş ışıkları	coğrafya	renk	456	İncelmiş göz kapaklarımın arasından pembe güneş ışıkları sızarak bir zaman o hâlde kalıyorum.
	(kayalar)	coğrafya	renk	462	Bu kayalar, güneşin sabah, öğle, akşam güneşi olmasına, havanın açık, yahut kapalı bulunmasına göre renk değiştiriyor, lal kırmızı, pembe, mor, beyaz yahut siyah görünüyor.
	tatlı	nesne	renk	502	İlk günlerde vadettiği gibi artık güzel armut kokusu vermeye başlayan sütün yanında minimini dışarlık çörekleri, sonra reçele benzeyen pembe bir tatlı vardı.
perişan	kıyafetler	nesne	biçim	227	Zavallıların kıyafetleri öyle sefil ve perişandı ki...
	hisler	soyut	soyut	520	Benim hangi perişan hislerle aile ocağından kaçtığımı, hayatımın ne elemelerle dolduğunu, hangi mecburiyetlerin sevgiyle evlendiğimi anlatmaya imkân yok.
peştamallı	esnaf çıraqları	kişi	biçim	202	Daha fenası, bu garip komedyayı gören yanımıza geliyor, etrafımızda kalem odacılarından, kâtiplerden, kahve, şerbet taşıyan peştamallı esnaf çıraqlarından bir daire çevriliyordu.
pırlıtlı	güneş aydınlıkları	zaman	renk	441	Bahar, sınıfları pırlıtlı güneş aydınlıklarıyla, ılık çiçek kokularıyla dolduruyor.
pis	Hüseyin	kişi	biçim	22	Maamafih zavallı pis ve çirkin Hüseyin'in bana Beyrut'a çıkar çıkmaz gönderdiği bir kutu hurma, hiddetimi yatıştırır gibi olmuştu.
	şey	soyut	soyut	468	Zehri şurupla, daha bilmem ne haltla karıştırıp yudum yudum içmek pis şey, iğrenç şey.
pişkin	(kadın)	kişi	karakter	168	Ne dediklerini pek duyamadım; yalnız biri, "Muallime Hanım hayli pişkin ve mukaşşer sözü kulağıma çalındı.
podösüet	iskarpınler	nesne	malzeme	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.

pos	bıyıklar	organ	biçim	193	Fakat o, burnunun, gözünün hususiyetlerinden değilse bile, yuvarlak ve çıplak başından, pos bıyıklarından, beyaz önlüğünden kendini tanıdı ve ustalığıma hayran oldu.
poturlu	adam	kişi	biçim	328	Zengin bir ipek tüccarı olduğunu söyledikleri poturlu, mintanlı, kaba saba bir adam, kahvenin bir ucundan öbür ucuna:
	hoca	kişi	biçim	414	Bu sarıklı, poturlu bir hoca efendi kıyafetinde görünüyordu.
rabitasız	kelimeler	duyusal	soyut	506	Kendisini zapt edemiyor, kesik, rabitasız kelimelerle mütemadiyen şikâyet ediyordu.
rahat	iş	soyut	soyut	406	Herhâlde benim muallimliğimden daha rahat ve kârlı iş olacaktı.
	hayat	soyut	soyut	418	Bu tarafta rahat bir hayat vardı.
	yer	yer	soyut	421	Fakat ne yapayım ki hakikat, ben Kuşadası'nı güzel ve rahat yer olmadığı için seviyorum.
rahmetli	hanımefendi	kişi	yaşamsal	409	- O vakitlerde rahmetli hanımefendi hasta idi.
rasgele	macera	soyut	soyut	140	Kâmran Bey onun için rasgele bir macera değildir.
	bahane	soyut	soyut	412	Bir gevezelik falan etmemden korkmayın, yarın sabah rasgele bir bahane ile çıkıp gideceğim.
rastıklı	kaşlar	organ	biçim	187	Düzgünlü zayıf yüzü; kireçle delik deşığı tıkanmış, harap bir duvarı hatıra getiriyor; rastıklı kaşları, simsiyah dişleri, bu çehreye bir ölü kafası korkunçluğu veriyordu.
renkli	resimler	nesne	renk	26	Üzerindeki renkli resimlere parmağımla dokunmak istediğim bir vazo yere düşerek kırıldı.
renkli	peygamber ve melek resimleri	nesne	renk	38	Kızların en masum ve dindarlarına hediye edilen renkli ve yaldızlı peygamber ve melek resimlerinin altında saklanan fotoğrafların gençlere ait olduğunu anlamakta güçlük çekmezdim.
	boncuklar	nesne	renk	193	Adamcağız üşenmeden çarşı pazar dolaşiyor, kızına çerçeve işletmek için ucuz atlaslar, kadife ipekleri, renkli boncuklar satın alıyordu.
	ışıklar	duyusal	renk	337	Onların renkli ışıklarıyla beraber içimdeki neşenin de sararıp solduğunu, gönlüme derin, çaresiz bir karanlığın inmeye başladığını hissediyordum.
	şeffaflık	soyut	renk	369	Mesela; yüzünün esmer cildinde renkli bir şeffaflık, gözlerinde başka bir parlıltı vardı.

renkli	taş	coğrafya	renk	451	Aynanın kenarında onun doktorun bahçesindeki çiçeklerden eliyle yaptığı bir demet, konsolun üstünde deniz kenarından topladığı bir avuç renkli taş, sedef kabukları, sandalyelerden birinin altında iskarpinin bir teki, duvarda B...de evimizin içinde suluboya ile yaptığım resmi (başında kır çiçeklerinden bir çelenk, kucağında Mazlum ile yaptığım o resim) sonra, bin türlü boncuklar, kumaş parçaları, cam küpeler, duvaklı gelin kartpostalları, bir kız çocuğu kalbinin bütün bu masum ve biçare sevgileri...
	oyuncaklar	nesne	renk	455	İnsan, yeniden dünyaya gelmiş gibi oluyor; en ehemmiyetsiz yerlere -renkli oyuncaklara bakan küçük çocuk gibi- sevinçle, saaditle bakıyor.
	akisler	soyut	renk	455	Cama kanatlarını çarpan bir kelebek, aynanın kenarında renkli akisler uyandıran bir güneş aydınlığı, uzak bir sürünün hafif çingirak sesleri, kalbimi lezzetli titremelerle çarpındırıyordu.
	taş	coğrafya	renk	457	Bahçeden iki kucak çiçek, deniz kenarından birçok renkli taş -küçüğüm bunları çiçeklerden ziyade severdi- topladık.
	kadın hayali	soyut	renk	508	Ta uzaktan yolun, suların içinden geçiyor gibi görünen denize yakın bir noktasında renkli bir kadın hayali fark etti.
renksiz	ses	duyusal	renk	139	Makine gibi çabuk ve âdeta renksiz bir sesle söyledi:
	çocuk	kişi	renk	194	Mirat; etli butlu ablasımın tersine, çiroz gibi kuru, renksiz, bütür bir çocuk.
	çocuklar	kişi	renk	230	Aman Yarabbi, bu on, on ikişer yaşındaki solucan gibi soluk, renksiz çocuklar mı yetişkin kız!
	dudaklar	organ	renk	233	Renksiz dudakları gülmenin ne olduğunu bilmiyor, durgun gözleri ağır bir melal içinde ölümü düşünüyor gibi.
	yüz	organ	renk	249	Kına renginde çalı gibi sert, karmakarışık saçları, balmumu gibi renksiz yüzünde yine o renkte çilleri, daracık alniyla bir hizada korkunç gözleri vardır.
	beyazlık	soyut	renk	317	Süzgün yüzünde, ekseriya ölmeye mahkûm hastalarda görülen renksiz, nazık, şeffaf beyazlık vardı.
	gülümseme	kişi	renk	333	O renksiz gülümseme ile:

renksiz	çocuk yüzü	organ	renk	452	İkinci güneşinin ağaç yapraklarını tarayan ışıkları, bu renksiz çocuk yüzüne, örselenmiş kelebek kanatlarının parmaklarında bıraktığı yaldızlı toza benzer bir renk veriyor, altına dökülmüş sarı perçemleriyle oynuyordu.
	tebessüm	kişi	renk	514	Çalığışu'nun dudaklarında renksiz bir tebessüm uçu.
resimli	Japon şemsiyesi	nesne	biçim	53	Resimli bir Japon şemsiyesi, ipek mendiller, ipek çoraplar, yürek biçiminde bir tuvalet aynası, şık bir el çantası...
	şeker kutusu	nesne	biçim	62	O akşam, yemekten sonra Sör Matild beni çağırdı, bir sırma tel ile birbirine bağlanmış iki resimli şeker kutusu uzatarak:
	bebek masalları	nesne	biçim	65	Bunlar Noel yortularında küçük çocuklara hediye edilen resimli bebek masalları kabilinden şeylerdi.
	roman	nesne	biçim	66	Siz maşallah seneden seneye büyüyor, resimli roman kahramanlarına benzer bir genç oluyorsunuz da ben daima yarımda sayıyorum?
	gazete	nesne	biçim	67	Bir mücevher mahfazası seyrederek gibi sevinçle kutuya bakıyor, içinden çıkardığım şekerleri, bir resimli gazetenin üstüne sıralıyordum.
	yelpaze	nesne	biçim	186	Her gün, evinden ufak tefek eşya, dantel bir bardak örtüsü, işlemeli bir yüz havlusu, resimli hazır yelpaze gibi şeyler getiriyor, odamı süslüyordu.
	"Peygamberler Tarihi"	nesne	biçim	196	Bir iki zarp, taksim ameliyesinden sonra resimli bir "Peygamberler Tarihi" açtım, İsa ve vaftize dair bir parça tesadüf etti.
	kitaplar	nesne	biçim	424	- Beyefendi, hani siz Fransızca resimli kitaplar bulmuşsunuz, nerede onlar? dedi.
resmî	hayat	soyut	soyut	292	Memurları yalnız resmi hayatlarında değil, hususi hayatlarında da takip etmeli; yedikleri, içtikleri şeye, oturdukları, gezdikleri yere, elbiselerine müdahale etmeli.
	muallimlik	soyut	soyut	407	Resmi bir muallimlik bulursam âlâ.
	ad	kişi	soyut	27	Bilmem nasıl sonradan bu isim aile arasında da aldı yürüdü ve Feride adı, bayram elbiseleri gibi, pek sayılı günlerde kullanılan resmî bir ad olup kaldı.
	tavır	kişi	soyut	66	Kâmran, hemen hemen resmî bir tavırla hafifçe eğildi:
	davet	soyut	biçim	76	O yaz, Tekirdağ'dan bana, hemen hemen resmî bir davet geldi.

resmî	zarf	nesne	soyut	464	Yatağın yanına düşmüş bir yırtık resmi zarfın parçası nazarı dikkatimi celbetti.
riyakâr	nedamet	soyut	soyut	41	Komşu bu riyakâr nedamete ve sesimdeki titreyişe aldı, yumuşadı; nedense bana güzelce bir şey söylemek lüzumunu hissederek: ...
ruhsuz	konak çocuğu	kişi	soyut	158	O, benim için hiçbir zaman kendini beğenmiş, şımarık, manasız, ruhsuz, karakersiz bir konak çocuğundan başka bir şey olmadı.
	(tabiat)	coğrafya	soyut	508	Tabiatı, hiçbir gün bu kadar ruhsuz, onun güzel şeylerini bu kadar lüzumsuz, hayatı bu kadar ümitsiz görmemişti!
saadetli	ev	yer	soyut	158	Oğlunuz için böyle düşünen bir kızın saadetli eviniz için nasıl bir felaket olacağını anlamanız lâzım gelir.
sabırlı	insanlar	kişi	karakter	27	Bu sörler ya hakikaten melek gibi sabırlı insanlardı, yahut da benim hoş bir tarafım vardı.
saçlı sakallı	ulemalar	kişi	biçim	145	Kitap desem değil, bizim bildiğimiz, kitabı saçlı sakallı ulemalar yazar.
	memur	kişi	biçim	205	Ben bunları öğrendikçe şaşırıyorum, saçlı sakallı bir büyük memurun, bu kadar safvetle beni aldatmasını bir türlü aklıma sığdıramıyordum.
saçma sapan	sualler	soyut	soyut	80	Sırf lakırdı olsun diye saçma sapan sualler...
saçsız	baş	organ	biçim	207	Aziziye biçiminde kocaman bir kırmızı fes, saçsız başını kulaklarına kadar örtüyordu.
sadakor	gömlek	nesne	malzeme	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podöstet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
sade	malumat	soyut	soyut	196	Mektepten kulağım dolu olduğu için tashih ettim, vaftize dair bazı sade malumat verdim.
	(icat)	nesne	soyut	231	İcadım çok sadeydi.
	vaka	soyut	soyut	274	Dünyada bundan daha sade bir vaka olamaz, değil mi?
	sergüzeşt	soyut	soyut	285	Bu kadının sade fakat hazin bir sergüzeşti vardı.
	insanlar	kişi	soyut	354	Vefakâr, çalışkan, hayatlarından memnun, munis ve sade insanlar.
	(eğlence)	soyut	soyut	354	Eğlenceleri çok sade.
	eğlenceler	soyut	soyut	354	Evet, sade eğlenceler.

sade	selam	kişi	soyut	365	Onlar, başkaları gibi hanımefendiyi, küçük hanımefendileri eteklemediğimi, gayet sade ve serbest bir selamla iktifa ettiğimi görünce hayret ettiler.
	şey	soyut	soyut	376	O, (dünyanın en sade bir şeyinden bahseder gibi) "Bizim efendi için."
	kadın	kişi	soyut	519	Senin gibi sade, sakın bir kadını, ömrünün sonuna kadar ferah fahur geçindirir.
	hikâye	soyut	soyut	286	Bu sade hikâye, bilmem neden, bana çok tesir etti.
	ruh	soyut	soyut	475	Fakat, ne yapalım ki, sen bütün serbest, hiçbir şeye ehemmiyet vermiyor gibi görünen tavırlarına rağmen sade ruhlu, mazbut, mazlum bir ev kızımsın.
saf	(kız)	kişi	karakter	56	Fakat ıslah kabul etmez surette saf, aptal...
	insanlar	kişi	karakter	152	Doğrusu masalım bu saf insanlarca bile pek kolay inanılacak bir masal değildi.
	hayret	kişi	soyut	165	Ben, saf bir hayretle:
	kadıncağız	kişi	karakter	193	Kocası gibi kaba saba, fakat iyi ruhlu, saf bir kadıncağız.
	vesvese	soyut	soyut	204	Hacı Kalfa'nın saf vesvesesiyle alay ederek bir nefeste vakayı anlattım ve çantamdan emrimi çıkararak elimde salladım:
	adamcağız	kişi	karakter	211	Kızının benim için döktüğü inciler yanında iki paralık kıymeti olmadığını nasıl anlattırın bu saf adamcağıza!
	yüz	organ	biçim	271	İhtiyar doktor kollarını kaldırdı, saf yüzünde komik bir hayretle gülmeye başladı.
	(kişi)	kişi	karakter	358	- Zavallı Ferideciğim, sen ne kadar safsın!
	gözler	organ	soyut	376	O, (saf gözlerinde saf bir hayretle) "Nereden bildiniz?"
	hayret	soyut	soyut	376	O, (saf gözlerinde saf bir hayretle) "Nereden bildiniz?"
	kadın	kişi	karakter	376	Bu kadar saf bir kadının, böyle hiç renk vermeden şaka etmesi, tabii hoşuma gidiyor, kahkahalarla gülüyorum.
	çocuklar	kişi	karakter	394	O Burhanettin Bey gibi azılı mirasyediler, senin gibi masum, saf, taze, güzel çocukları nasıl ele geçirecek?
	pişmanlıklar	soyut	soyut	428	Hayrullah Bey, kabahatlerini, saf pişmanlıklarını, sevimli mahcubiyetleriyle affettiren, hatta hoş gösteren çocuklara benziyor.
	tavır	kişi	soyut	471	Bu sözü, ellerimi uzatarak, boynumu bükerek, sakın, saf bir tavırla söylemiştim.

saf	tavır	kişi	soyut	473	Sonra yine eski halim sesi, bön, saf tavırla devam etti:
	adam	kişi	karakter	519	Doktorcuğum saf ve temiz bir adamdı.
sağ	(kişi)	kişi	yaşamsal	13	Oğlu Hüseyin'i Kerbela'da şehit ettikleri zaman Fatma anamız sağ mıydı, bilemiyorum.
	(kişi)	kişi	yaşamsal	153	Büyükanmem sağken ara sıra yalıya gelir, bana boyalı Eyüp oyuncakları getirirdi.
sağlam	vücut	organ	yaşamsal	338	Soğuğa, cefaya, mihnete hiç şikâyetsiz tahammül eden sağlam bir vücudum var.
sahici	kuş	hayvan	soyut	49	Sahici bir kuşa dönüşüp bu dalların üstünden gökyüzüne kanatlanmayı, yukarıdaki ay ellerinde kaybolup giderek bu dünyadaki insanların yüzlerini artık görmemeyi ne kadar istiyordum.
	tabut	nesne	soyut	236	Çocukların, kırık bir kapı tahtasını yeşil başörtülerle süsleyerek meydana getirdikleri tabutun korkunç bir sahici tabuttan farkı yok.
	Çalıklar	kişi	soyut	509	- Ne kadar zamanında yetiştin Kâmrân, rüzgâr beni sahici Çalıklar gibi uçuracaktı, dedi.
sakallı	Amca	kişi	biçim	23	Bütün çocukların "Sakallı Amca" diye çağırdıkları tuhaf bir akrabamız vardı.
	amca	kişi	biçim	23	Bu sakallı amca, benim ellerime "Evliya parmaklığı" derdi.
	dayı	kişi	biçim	38	Çünkü gevezeydim, sakallı dayımın dediği gibi ağzımda bakla ıslanmazdı.
	dayı	kişi	biçim	39	Sakallı dayı, ara sıra ellerimden tutup beni pencere kenarlarına çekerek yüzümü miyop gözlerine sokacakmış gibi yüzüne yaklaştırarak, "Kız bu ne cilt, bu ne renk böyle... Perkal basması mübarek! Ne solacak, ne eskiyecek!" diyordu.
	ihtiyar	kişi	biçim	80	Balıkçıların ikisi yirmişer yaşında, yahut biraz daha fazla iki genç, biri sakallı bir ihtiyardı.
	herif	kişi	biçim	274	Koskoca bıyıklı, sakallı herif parmak kadar kızın yanında bağırılmaya utanmaz mısın?
	yüzbaşı	kişi	biçim	274	İhtiyar doktor, bir saat sonra sakallı yüzbaşı ile beraber köyden ayrıldı.
	efendi	kişi	biçim	287	Maarif müdürü ile beraber başkâtibin de değiştiğini, iş için bu sakallı efendi ile konuşmak lâzım geldiğini söyledi.
sakallı	hademe	kişi	biçim	291	Biraz evvel müdürün paltosuyla bastonunu götüren sakallı hademe karşıma dikildi:
sakat	çöl çocuğu	kişi	yaşamsal	19	İlk geldiğim günlerde bu kırık heykel, güneş ve rutubetten kararırılmış rengiyle, bana sakat bir çöl çocuğu gibi görünmüştü.

sakat	ayak	organ	yaşamsal	179	Sonra kaybolursun, demiş sakat ayağıyla önüme düşerek beni, hakikaten kendi kendime kaybolacağım Merkez Rüştüyesi'nin yeşil boyalı tahta kapısına kadar götürmüştü.
	ayak	organ	yaşamsal	185	Zavallı Hacı Kalfa, ikide bir, sakat ayağımı sürüye sürüye yukarı çıkıyor.
	billurlar	soyut	soyut	489	Eski berrak ahengine sakat billurlar gibi belirsiz bir şikayet ihtizazı düşmüş sesiyle:
	billur ihtizazı	soyut	soyut	499	Hacı Kalfa'nın bir halini, Zeyniler muhtarının bir sözünü, Müdür Recep Efendi'nin bir tuhaflığını hatırlarken gülen gözlerine, canlanan hareketlerine bazen hiç şüphesiz bir yorgunluk düşüyor, o vakit, sesindeki belirsiz, sakat billur ihtizazı daha derinleşiyor, üzgün bir yürek gibi titriyordu.
sakin	(deniz)	yer	soyut	78	Deniz bu mevsimde çok güzel ve sakindi, fakat neşesizdi.
	(kişi)	kişi	soyut	90	Yüz yüze geldiğimiz zaman ben, sakin ve biraz da alaycı idim.
	akşam	zaman	soyut	122	Kış ortasında olduğumuzu unutturacak kadar güzel ve sakin bir akşamdı.
	tavır	kişi	soyut	138	Mümkün olduğu kadar sakin bir tavır takınmaya çalışarak:
	ses	duyusal	soyut	138	Ayağa kalktım, kanepenin önündeki ağaca arkamı dayadım, kollarımı kavuşturarak sakin hatta vakur bir sesle:
	yaz akşamı	zaman	soyut	139	Bu, bir yaprak bile kımıldamayacak kadar sakin ve güzel yaz akşamında beklenilmez bir fırtınanın gelip çattığını gayet iyi anlıyor, fakat nereden geldiğini anlayamadığım bir kuvvetle buna karşı durmaya kendimi hazır buluyordum.
	(sınıf)	yer	soyut	233	Şimdi, sınıf daha sakin.
	ses	duyusal	soyut	282	Yüzüne düşmüş saçlarımı düzelterek, yavaş yavaş çenesini okşayarak halim, sakin bir sesle:
	gece	zaman	soyut	337	Sakin, yıldızlı bir geceydi.
	yaz	zaman	soyut	339	Hele birkaç gün evvel şimşekle, gök gürültüleriyle başlayan şiddetli bir yağmur sıcak ve sakin bir yazın bana verdiği müzmin hüznü, anlaşılmaz yaşamak yorgunluğunu dağıttı.
	ses	duyusal	soyut	343	Bu dakikada ne kadar sakin olmak mümkünse o kadar sakin bir sesle:
	keci	hayvan	soyut	350	Görünüşte sakin, halim bir keci.
	asker memleketi	yer	soyut	354	Sakin, şirin bir asker memleketi.

sakin	iptidaiye muallimesi mevki	soyut	soyut	367	O vakit, ben de yavaş yavaş halini bilen, ehemmiyetsizliğini takdir eden mazlûm, sakin, iptidaiye muallimesi mevkiine indim.
	ciddiyet	soyut	soyut	393	Bu hanımın sakin ciddiyeti, çatkın çehresi beni daima biraz korkutmuş, kalbimi açmaya mani olmuştur.
	sular	coğrafya	soyut	446	Kumsaldan çakıllar, sedef kabukları topladım, sakin suların üstünde taş sektirmeye başladım.
	inat	kişi	soyut	450	Sakin bir inatla:
	çehre	organ	soyut	470	Elimde tepsi, sakin çehremde hemen hemen neşeli bir tebessümle odasına girdiğim zaman, doktor pek memnun oldu:
	(kişi)	kişi	soyut	471	Görüyorsunuz ya, ne kadar sakinim...
	tavır	kişi	soyut	471	Bu sözü, ellerimi uzatarak, boynumu bükerek, sakin, saf bir tavırla söylemiştim.
	yüz	organ	soyut	488	Buna mukabil halinde bir tuhaflık, daima sakin yüzünde biraz heyecan görünüyordu.
	bahtiyarlık	soyut	soyut	501	Feride'nin taşkın şenliği, onu böyle uzaktan görmekten başka bir şey istemiyor gibi görünen Kâmran'ın halim, sakin bahtiyarlığı onlara biraz emniyet vermeye başlamıştı.
	gölge	soyut	soyut	512	Ağaçlar, bu uzun yorgunluktan sonra, sakin gölgelerinin uykusuna dalyor, kayalarda -kendi içlerinde sızlıyor gibi görünen- hafif bir sedef parıltısı yanıp sönüyordu.
	gözler	organ	soyut	515	Müjgân, eliyle ipi tuttu, sakin gözlerini Kâmran'ın gözlerine dikerek:
	kadın	kişi	soyut	519	Senin gibi sade, sakin bir kadını, ömrünün sonuna kadar ferah fahur geçindirir.
saliha	hatuncağız	kişi	karakter	216	Ben, bu dersleri yine bu salih, âkile, zahide, abide hatuncağıza bırakarak kendim başka dersler okutursam köyü daha ziyade memnun edermişim.
samimi	ses	duyusal	soyut	318	Birkaç parça eserimde küçük bir meziyet varsa, o da Hâmit, Fikret gibi bazı büyük şairlerdeki ilahi melali samimi bir sesle ifade etmesinden ibarettir.
	melâl	soyut	soyut	322	- Samimi bir melal mahsulü olan bazı parçalarım var ki, kimseye çalmadım.
	ahbab	kişi	soyut	462	Artık, benim de samimi bir ahabım olmaya başlayan Dülül'e binerek civar koruluklarda geziyorum.
	arkadaş	kişi	karakter	475	Senin gibi, bir ihtiyar samimi arkadaşından küçük bir muavenet bile kabul edemeyecek kadar mağrur bir kız bahusus bu işten, bu dedikodulardan sonra tek başına nasıl yaşar?

sapsarı	(beniz)	organ	renk	174	Teşekkür için elimi uzattığım vakit, benzini sapsarı, gözlerini dolmuş gördüm.
	(yüz)	organ	renk	265	Yüzün sapsarı, dedi.
sarı	saçlar	organ	renk	24	Kâmran'ın kıvrıkcık sarı saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı.
	saç	organ	renk	42	Uzun boy, sarı saç, mavi yahut yeşil gözler lazım...
	çıyan	kişi	renk	46	Yoksa o ne yere bakan yürek yakan cinsinden sinsi bir sarı çıyandır.
	çıyan	kişi	renk	84	Ben sinsi sarı çıyanı...
	çıyan	kişi	renk	114	- Sinsi sarı çıyan.
	Çiçek	bitki	renk	142	"Benim Sarı Çiçeğim" diye başlıyordu.
	çiçek	bitki	renk	142	Güneş doğmadan evvel nasıl dünyaya belli belirsiz bir aydınlık yayılırsa, sarı çiçeği görmeden evvel de onun kalbine böyle bir aydınlık yayılmış.
	çiçek	bitki	renk	142	Nihayet o fevkalâdelik olmuş, bir akşamüstü otelin bahçesinde ışıklar yanarken sarı çiçeği karşısında görmüş...
	Çiçek	bitki	renk	143	"Kâmran Beyefendi. 'Sarı Çiçek' romanını baştan başa öğrendik.
	pullar	nesne	renk	176	Hafif bir sabah rüzgârı, karyolanın örtülerine, dağınık saçlarıma vuran güneş ışıklarını sarı pullar gibi titretiyor, parça parça dağıtıyordu.
	entari	nesne	renk	187	Baktım, odaya sarı basma entarili, yeşil krep başörtülü bir kadın giriyor.
	reçel kavanozları	nesne	renk	197	Evet, al, sarı, beyaz, reçel kavanozları.
	Çiçekler	bitki	renk	222	Onlar ne kadar zalim olsa, "Sarı Çiçekleri"ne yetim teyze kızlarını çekiştiren dudaklar kadar sana fenalık edemez.
	parmaklar	organ	renk	233	Sör Aleksî sınıfta gürültümüzden rahatsız oldukça, mum gibi sarı parmaklarını birbirine geçirir, berrak mavi gözlerini bir Meryem tasviri saflığıyla gökyüzüne kaldırarak, "Bana bir Kalver azabı çektiriyorsunuz!" derdi.
	saç	organ	renk	239	En arka sıranın ucunda, bembeyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel çehreli bir kız çocuğu, inci gibi dişleriyle bana gülümsüyordu.
saçlar	organ	renk	256	Kolları boynumda, sarı saçları bileklerimden dökülerek, gözlerime bakıyor, sorduğum suallere ağır ağır cevap veriyordu.	
saçlar	organ	renk	257	Ben, bu satırları yazarken, Munise, yatağında, sarı saçlarında ocağın mesut kızılıkları titreyerek uyuyor.	

sarı	sakal	organ	renk	317	İnce sarı sakalı, açık mavi gözleri bana pansiyonun loş dehlizlerinde mahzun mahzun gülümseyen İsa resimlerini hatırlattı.
	çiçekler	bitki	renk	329	Taşın kovuklarında bitmiş cılız sarı çiçekleri koparıp ayaklarımın altından geçen suya atıyor, dalgın dalgın düşünüyordum.
	çehre	organ	renk	345	Mum gibi sarı çehresine ölümün sükûneti şimdiden çökmüş, kapalı gözlerinin çukuruna karanlık dolmuştu.
	keci	hayvan	renk	350	Fakat komşumun sarı kedisinden bu hayvancıklara hiç rahat yok.
	tüyler	organ	renk	350	Zalim hayvanın üstünden bir rüzgâr esmiş gibi sarı tüyleri dalgalandı, yeşil gözlerinden kıvılcıklar parladı.
	zalim	hayvan	renk	351	- Nasıl, kuşu parçaladın mı sarı zalim? diye eğleniyordum.
	keci	hayvan	renk	351	Yalnız bu sarı kediden değil, zavallı küçük kuşlara musallat olan bütün sarı mahlûklardan öç almış gibi seviniyordum.
	mahlûklar	hayvan	renk	351	Yalnız bu sarı kediden değil, zavallı küçük kuşlara musallat olan bütün sarı mahlûklardan öç almış gibi seviniyordum.
	müstebid	soyut	renk	351	- Sizi bırakayım, güzel, fakat sonra Munise'ye, öteki sarı müstebide ne cevap vereceğiz?
	hain	kişi	renk	351	Ne yapalım küçükler, ne kadar uğraşsak bu sarı hainlerden kendimizi büsbütün kurtaramıyoruz, dedim.
	insanlar	kişi	renk	360	Sarı insanların hepsi vefasız oluyor, hepsi insanı başka türlü üzüyor.
	papağan	hayvan	renk	421	Munise ile -bu sarı papağanla- avare, yalnız bir hayat geçireceğim bir Robenson adası çıkmadı.
	çıyan	kişi	renk	444	Hain sarı çıyan gözünün ucuyla delikanlıya bakarak gülmüyor mu?
	dalgalar	coğrafya	renk	447	İki kuvvetli öküzen çektiği düvene bindik, hemen, beş on dakika bu saman denizinin sarı dalgaları üstünde ağır ağır dolaştık.
	perçemler	organ	renk	452	İkinci güneşinin ağaç yapraklarını tarayan ışıkları, bu renksiz çocuk yüzüne, örselenmiş kelebek kanatlarının parmaklarında bıraktığı yaldızlı toza benzer bir renk veriyor, altına dökülmüş sarı perçemleriyle oynuyordu.
Çiçek	bitki	renk	479	Senin Sarı Çiçeğin -taş atmak için söylemiyorum Kâmrân, inan bana, mademki seni mesut etti, ben hayalimde onunla barışıyorum- kim bilir ne kadar cazibeli bir kadındı?	

sarı	saçlar	organ	renk	492	Dizlerinin üstünde Kâmran'ın çocuğuna üzüm yediren Feride başını eğdi, bir an yüzünü küçüğün kıvrıcık sarı saçları içinde sakladı, o kadar.
	baş	organ	renk	502	- Söyle bakayım Necdet, bir kere daha hala, hala, hala diyordu, fakat Necdet ona itaat etmiyor, inatçı sarı başını sallayarak "anne, anne, anne!" diyordu.
	baş	organ	renk	527	Biçarenin kanarya gibi sarı başına teli ben takacaktım ama olmadı.
	fırtına	coğrafya	renk	536	- Bu gece seni, deniz fırtınasından kurtardık, fakat yanındaki sarı fırtına bana daha müthiş görünüyor.
	Çiçek	bitki	renk	539	Hatta bazen -sırf o eski güzel kokuyu yeniden bulmak hırsıyla- herhangi bir kokuyu, mesela bir manasız "Sarı Çiçeği" yüzüne yaklaştırır.
	çizme	nesne	renk	293	Sarı Çizmeli Mehmet Ağa.
	atlas	nesne	renk	308	Arkasında mor çizgili sarı atlastan bir yelek yahut gömlek vardı (yakasına bakarsan gömlek, ceplerine bakarsan yelek).
	çiçekler	bitki	renk	399	Seher, ta uzaklarda uykuya ve daha başka şeylere kanmış sarı çiçeklerin mesut gözlerini açacakları vakittir.
sarıklı	ihtiyar	kişi	biçim	214	Yıkık bir değirmenin önünde abalı, sarıklı bir ihtiyara rast geldik, kaburga kemikleri soyulmuş zayıf bir ineği, ipinden sürüye sürüye bu evlerden birine doğru götürmeye çalışıyordu.
	(kâtip)	kişi	biçim	294	Bulduğum odada biri sarıklı, öteki, bıyıkları henüz terlemiş iki kâtip daha vardı, masalarının başında kendi işleriyle meşgul görünüyorlar, bizimle hiç alakadar olmuyorlardı.
	kâtip	kişi	biçim	295	Sarıklı kâtip sevincinden, genç kâtibin sırtına vuruyor:
	kâtip	kişi	biçim	296	Sarıklı kâtip memnuniyetten oynayacak bir hâlde idi:
	kâtip	kişi	biçim	297	Maamafih sarıklı kâtibin tahmini bir dereceye kadar doğru çıkmıştı.
	müdür	kişi	biçim	307	Hele Recep Efendi isminde sarıklı bir müdür var ki, ömür.
	hoca	kişi	biçim	414	Bu sarıklı, poturlu bir hoca efendi kıyafetinde görünüyor.
sarılı	boğaz	organ	renk	173	Şimdi de erkenden hâlâ sarılı hasta boğazıyla, rıhtımın rüzgârı ve rutubeti içinde beni uğurlamaya geliyordu.
sarışın	erkek	kişi	renk	44	"Duvarın üzerinde sarışın, uzun boylu bir erkekle kur yaptık birbirimize!" diyeceğim...

sarışın	çehre	organ	renk	45	Fakat bende öyle bir his vardı ki, siyah bu kadının sarışın çehresine çok iyi gitmese, matem devam etmeyecek, elbiseler takımıyla çöplüğe atılacaktı.
	kuzen	kişi	renk	58	- Geçen sene mektebin <i>parluvarında</i> gördüğüm sarışın kuzen mi?
	kuzen	kişi	renk	62	- Bugün senin sarışın kuzen mektebe geldi...
	ışık parçası	duyusal	renk	240	Karlar içine gömülmüş kuş yuvalarına düşen sarışın bir ışık parçası.
	çehre	organ	renk	283	Fakat sarışın çehresi öyle yorgun, öyle yıpranmıştı ki...
	sima	kişi	renk	321	Karanlıkta gözüme Şeyh Yusuf Efendi'nin sarışın siması göründü.
savruk	haller	soyut	soyut	523	Uykuya doymadan uyanmış çocuklar gibi mahmur gözleri, nereye bastığı görünmeyen savruk halleri, bir hayali dudağın busesiyle titriyor gibi görünen dudakları, bir hayali kucağa sokuluyor hissini veren tavırları, hareketleri bana her şeyi anlattı.
saygısız	nafia mühendisi	kişi	karakter	303	Ya o saygısız nafia mühendisi!
sebepsiz	ızdırab	soyut	soyut	175	Sebepsiz ızdırabım bu biçare şekerden geliyormuş gibi, gayri ihtiyari, kutuyu yakaladım, kamaranın minimini penceresinden denize fırlattım.
	yeis	soyut	soyut	461	Bu sebepsiz, isimsiz dilsiz yeis içinde:
	istifa	soyut	soyut	467	Sonra yine sebepsiz bir istifa.
sefil	(görünüş)	kişi	biçim	179	Görünüşi ne kadar sefil olursa olsun, o gün, mutlaka sevmek azmiyle girdiğim bu mektepte nasıl bir felâketle karşılaştığımı tafsilatıyla anlatmalıyım.
	kıyafetler	nesne	biçim	227	Zavallıların kıyafetleri öyle sefil ve perişandı ki...
	oda	yer	biçim	256	Fırtına içinde viran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağın kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
	kadın	kişi	biçim	287	Senin sefil, düşkün bir kadın, fakat ne de olsa bir anne olan anneni kıskanıyorum.
	insan	kişi	biçim	290	Etrafımda sefil, aç bir insan gördüğüm zaman ufak tefek muavenetlerde bulunmayı vazife bilmişim.
seksenlik	sütanne	kişi	zaman	443	Evinde seksenlik bir sütanne ile "On başı" diye çağırıldığı topal bir bahçıvanı var.
serbest	(kız)	kişi	soyut	118	Bir sene evvel uydurma bir masaldan bahsederken ne kadar serbest ve farfaraysam bu sene hakikaten nişanlı bir kız vaziyetine düştükten sonra o kadar korkak olmuştum.

serbest	insan	kişi	soyut	126	Bundan sonra ben artık hareketlerimde serbest bir insan değilim.
	konuşma	duyusal	soyut	237	(K)'leri (C) gibi telaffuz ederek öyle serbest, şen bir konuşması var ki...
	selam	kişi	soyut	365	Onlar, başkaları gibi hanımefendiyi, küçük hanımefendileri etklemediğimi, gayet sade ve serbest bir selamla iktifa ettiğimi görünce hayret ettiler.
	cüret	soyut	soyut	365	Serbest ve afacan cüretimle yavaş yavaş bu salona sahip oluyor, kendilerini acemi, beceriksiz bir misafir mevkiinde bırakıyordum.
	tavırlar	kişi	soyut	475	Fakat, ne yapalım ki, sen bütün serbest, hiçbir şeye ehemmiyet vermiyor gibi görünen tavırlarına rağmen sade ruhlu, mazbut, mazlum bir ev kızıydın.
serin	püşide	nesne	ölçü	221	Ateşler içinde yanan alnımı Zeyni Baba'nın serin püşidesine dayadım; dudaklarımdan ziyade yaralı kalbimle söyler gibi yavaş yavaş:
	sözler	duyusal	soyut	297	Kâtipler, başlarını defterlerinden kaldırmış, hürmetli bir dikkatle bu serin sözleri dinliyorlardı.
	akşam rüzgârı	coğrafya	soyut	485	Marmara'dan gelen serin akşam rüzgârından çekiniyor gibi boynunu pardösüsünün yakası içinde daha ziyade saklıyor, uzaklarda tek tük kızillanmaya başlayan balıkçı ateşlerini seyrediyordu.
	(hava)	coğrafya	soyut	496	Sen, galiba üşüyeceksin, hava biraz serin.
	loşluk	soyut	soyut	8	Öte yanımda manastır terbiyesinin istediği serin ve mağnum loşluğu temin için yapılmışa benzeyen ve pancurları hiç açılmayan bir uzun pencere dururdu.
sersem	oğlan	kişi	soyut	435	Ah deli kız, çok yanlış hareket etmişsin, ne olursa olsun, bu sersem oğlanın yakasını bırakmamalıydın.
sert	hava	coğrafya	soyut	16	Bitip tükenmez yolculuklara, dağların sert havasına, çöllerin ateşine dayanacak bir vücutta değilmiş.
	asker hatırası	soyut	soyut	17	Babam bende biraz vahşi tabiatlı sert bir asker hatırası bırakmıştır.
	emir	soyut	soyut	51	Yerimden doğrularak sert bir emir verdim:
	(kişi)	kişi	karakter	56	Bu emri verirken bir asker kumandanı gibi serttim.
	hareket	kişi	soyut	92	Sert bir hareketle karyola demirlerini zıngırdatarak doğruldum:
	hareket	kişi	soyut	137	Fakat, nihayet karar vermiş olacak ki, elinin sert bir hareketiyle peçesini kaldırdı ve otuz yaşlarında zeki ve sinirli bir kadın çehresi meydana çıktı.

sert	ses	duyusal	soyut	162	Sert bir sesle:
	ses	duyusal	soyut	162	Müdür, daha sert bir sesle:
	ses	duyusal	soyut	169	Yüzüme bakmadan, sert bir sesle:
	yüz	organ	biçim	216	Meşin gibi sert, esmer yüzünün buruşukları arasında inanılmayacak kadar taze ve canlı gözleri, bembeyaz dişleri vardı.
	çeviklik	soyut	soyut	242	Kara bacaklarının üstünde sert bir çeviklikle sıçraşıyorlar, leş kargaları gibi vahşi çığlıklar kopararak etrafında dönüyorlardı.
	hıştırtılar	duyusal	soyut	244	Etrafımda sert hıştırtılarla yüzüme, saçlarıma sürünerek akan bir yaprak seli var.
	saçlar	organ	karakter	249	Kına renginde çalı gibi sert, karmakarışık saçları, balmumu gibi renksiz yüzünde yine o renkte çilleri, daracık alnıyla bir hizada korkunç gözleri vardır.
	kahkaha	duyusal	soyut	269	Mutlaka yine fena bir kelime söyleyeceğini anlatan sert bir kahkaha ile gülerek başını çevirince beni gördü, birdenbire durdu; boz renkli ceketi üzerinde kocaman siyah sakalını görebildiğim birisine:
	tavır	kişi	soyut	293	Birdenbire sert bir tavırla bana döndü:
	hareket	kişi	soyut	324	Muavine, sert bir hareketle elini uzattı, kızın bileğini hırpalayarak mektubu kaptı.
	emirler	soyut	soyut	351	Gönülümün o daima itaat etmek lâzım gelen hırçın, sert emirlerinden biriyle kafese doğru yürüyordum.
	avuç	organ	ölçü	386	Elimi, teklifsizce sert avucunun içine aldı, sallaya sallaya, sarsa sarsa sıkarak:
	ses	duyusal	soyut	411	Sert bir sesle:
	ses	duyusal	soyut	440	Sonra, birdenbire silkindi, hemen hemen sert bir sesle:
	tavır	kişi	soyut	449	İhtiyar doktor öyle sert ve kati tavırla bu emri vermişti ki, itaat etmemek mümkün değildi.
	tavır	kişi	soyut	458	Sonra daha sert bir tavırla yumruğunu sallayarak:
	ses	duyusal	soyut	463	Sert bir sesle âdeta bağırды:
sessiz	ev	yer	soyut	316	Dul bir hemşiresiyle beraber iki sene evvel B...ye gelmiş, iki kardeş, kendi evlerine küçük, sessiz bir evde yaşıyorlarmış.
	yatakhaneler	yer	soyut	326	Nöbet gecelerimde herkes uyuduktan sonra boş koridorlarda, sessiz, karanlık yatakhanelerde dolaşmak çok hoşlandığım bir şeydir.
	yatakhaneler	yer	soyut	326	Bu birçok genç kızın uyuduğu loş, sessiz yatakhanelere ağır bir rüya bulutu çökmüş gibidir.
	insan	kişi	soyut	430	Konuşa konuşa odaya girdik, yatakta yüzü, kolu sargılar içinde sessiz bir insan yatıyordu.

sessiz	insan	kişi	soyut	22	Romanlar mahzun insanı omuzları çökmüş, gözleri sönmüş, hareketsiz ve sessiz bir insan diye, yani daha açıkçası bir miskin şeklinde tasvir ederler.
	çocuk	kişi	soyut	33	Besime teyzemin kızı Necmiye, annesinin dizi dibinden ayrılmayan, sessiz ve biraz da hastalıklı bir çocuktur.
sessiz sedasız	komşu	nesne	soyut	7	Ne yapılsa baştan çıkarılmasına imkân olmayan ve ara sıra çakımın ucuyla ötesine berisine açtığım yaracıklara stoik bir vakar ile tahammül eden sessiz sedasız, ağırbaşlı ve upuzun bir komşu.
sevap	iş	soyut	soyut	259	- Pekâlâ kızım, hakikaten sevap bir iş işlemiş olursun, dedi.
sevgili	kuzen	kişi	soyut	53	Hadi sevgili kuzenim...
	ayıcıklar	kişi	soyut	429	"Sevgili ayıcıklarım" dediği biçare neferlere muhabbeti, fakat bilmem niçin, bu muhabbeti, utanılacak bir şey gibi daima gizlemeye çalışıyor.
	ayıcıklar	kişi	soyut	442	- Sevgili ayıcıklarımın birçoğunun gözlerini elimle kapadım.
	biçare	kişi	soyut	522	Pek sevgili bir biçareye son bir iyilik etmek ümidiyledir ki, son nefesinde size bu satırları yazmak zahmetini ona ihtiyar ettirdi.
	çocukluk arkadaşı	kişi	soyut	532	Müjgân'a bir sürü kırık, manasız kelimelerle teşekkür ederken sevgili çocukluk arkadaşının da gönlünde müebbeden öldüğünü, bir daha onunla barışmayacağını hissediyordu.
	ayıcıklar	kişi	soyut	426	Zaten arada büyük bir fark yok, ha senin minimini maymuncukların, ha benim "sevgili ayıcıklarım!".
sevimli	kulübeler	yer	soyut	214	Köy deyince gözümün önüne yeşillikler arasında eski Boğaziçi yalılarındaki güvercinliklere benzeyen sevimli, şen manzaralı kulübeler gelirdi.
	hayal	soyut	soyut	234	İşte ölüm denince benim gözümde böyle sevimli ve hemen hemen neşeli bir hayal uyanırdı.
	şekil	fiziksel	soyut	246	Viran dersane âdeta temiz ve sevimli bir şekil aldı.
	yüz	organ	biçim	269	Dolgun beyaz bıyıkları, kalın kaşları, canlı ve sevimli bir yüzü vardı.
	İstanbul çocuğu	kişi	soyut	315	Arkadaşlar arasında en hoşuma giden, Nezihe ve Vasfiye diye iki sevimli İstanbul çocuğu.
	genç	kişi	soyut	373	Hakikaten güzel, sevimli bir genç.
	mahcubiyetler	soyut	soyut	428	Hayrullah Bey, kabahatlerini, saf pişmanlıklarını, sevimli mahcubiyetleriyle affettiren, hatta hoş gösteren çocuklara benziyor.

sevimli	hareketler	kişi	soyut	493	Hoşa giderek dinlendiğini gördükçe kelimeleri ezip büzüyor, yalnız sevilen ve beğenilen çocukların bildiği o sevimli, nazlı hareketlerle dudaklarını büzerek, dişleriyle dilini ısırarak, yanağını çukurlaştırarak mütemediyen söylüyordu.
sevimsiz	genç	kişi	soyut	410	Otuz yaşlarında kadar, manasız ve sevimsiz bir genç...
sevinçli	gürültü	duyusal	soyut	334	Dere kenarında çocukların sevinçli gürültüsü hâlâ devam ediyordu.
seyrek	fasılalar	soyut	soyut	88	Seyrek fasılalarla birbirinden ayrılan cılız gürgenlerin ince, titrek gölgeleriyle beraber yolun tozları üzerine kuru yapraklar dökülüyor.
	fasılalar	soyut	soyut	212	Seyrek fasılalarla tek tük köylülere, yorgunluktan inler gibi sesler çıkaran kağınlara, sırtlarında çalı demetleri taşıyan çıplak ayaklı kadınlara tesadüf ediyorduk.
	fasılalar	soyut	soyut	268	Silah sesleri seyrek fasılalarla on dakika kadar devam ettikten sonra durdu.
sıcacık	külkedisi	kişi	soyut	34	İşin nihayetinde o, annesinin dizi dibinde büyümüş yumuşacık, sıcacık bir külkedisiydi.
sıcak	şeyler	soyut	soyut	243	Kalbimin derinlerinde gizli bir pınar kaynıyor gibi, göğsüme sıcak bir şeyler iniyor, bütün vücudumu, gözlerimi ıslatan, nefesimi kesen, ılık, baygın bir lezzet sarıyordu.
	yaz	zaman	ölçü	339	Hele birkaç gün evvel şimşekle, gök gürültüleriyle başlayan şiddetli bir yağmur sıcak ve sakin bir yazın bana verdiği müzmin hüznü, anlaşılmaz yaşamak yorgunluğunu dağıttı.
	nefes	soyut	soyut	388	O, daha ziyade eğildi, sıcak nefesi yüzüme dokunarak:
	nefes	soyut	soyut	411	Cemil Bey, birdenbire beni bileklerimden yakaladı, sıcak nefesini yüzüme hissettim ve kuvvetle kendimi geriye attım.
	gözyaşı damlası	fiziksel	ölçü	537	Kâmran, onun yüzünü göremiyor, yalnız çenesini, dudaklarını okşayan, seven parmaklarına sıcak gözyaşı damlalarının düştüğünü duyuyordu.
sıhhatli	kibar çocuğu	kişi	yaşamsal	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
sıhhi	mektepler	yer	cins	277	Vilayette kaldığım müddetçe bütün gayretimi sarf edeceğim, köylerden birçoğunu ucuz, fakat zarif, sıhhi, modern, yani müceddet mekteplere sahip etmeye çalışacağım.

sık	yaprak	bitki	biçim	192	İnsan, bu dumanlı yamaçların rüzgârı içinde saç başı dağılarak, etekleri uçarak dolaşmadıkça, yalçın kayalar üstünde, keçi yavruları gibi sıçrayıp eğlenmedikçe neye yarar?
	asma yaprakları	bitki	biçim	385	Sık asma yaprakları arasında hiçbir şey seçmek mümkün değildi.
	yaprak	bitki	biçim	331	Şeyh Yusuf Efendi'yi sık yapraklı bir ceviz ağacının altında oturtular, tamburu eline verdiler.
sıkı	zamanlar	zaman	soyut	10	Besbelli sıkı zamanlarda kendi kendimle, kendi fikirlerimle yalnız kalmak için gözlerimle dünya arasında, bu saçlardan bir perde koymaya çalışıyordum.
	mukavele	soyut	soyut	14	Fakat Hüseyin'le aramızda sıkı bir mukavele vardı.
	tembih	soyut	soyut	61	Mişel, onlara sıkı bir tembih geçmiş olacak ki, kimse bana bir şey söyleyemiyordu.
	öpücük	kişi	soyut	65	Sonra, kutulara elimle birkaç sıkı öpücük göndererek bir parça da dudağımın boyalarını hafiflettim.
	imtihan	soyut	soyut	195	Hacı Kalfa bir gün, komşularından innmeli bir ihtiyarla, siyah şalvarlı bir dudu karşısında kızımı sıkı bir imtihandan geçirmemi istedi.
sıkıcı	(kış)	zaman	soyut	95	Bilmezsiniz buranın kışı ne kadar sıkıcıdır...
sımsıkı	peçe	nesne	biçim	214	Belden büzmeli, bol siyah çarşafım, sımsıkı peçemle genç olduğumu anlamamak mümkün değildi.
sıpsıska	çocuk	kişi	boyut	194	Tabii, bu solucan gibi sıpsıska çocuk o zamana kadar bu yükün altında ezilip ölmezse!
sıra sıra	mezar taşları	nesne	biçim	218	Tepelerinde, hâlâ akşam ışıkları sönmemiş serviler, sıra sıra mezar taşları, daha aşağıda sazlıklar içinde donuk donuk parlayan su birikintileri.
	cenaze alayları	kişi	biçim	236	Onlar seslerini titrete titrete hep bir ağızdan: "Haramiler gibi soyarlar seni, / Bir kuru tabuta koyarlar seni, / Zalim ölüm sana çare bulunmaz." diye uluşurlarken gözümün önünden sıra sıra cenaze alayları geçiyor.
	bahçeler	yer	biçim	355	Derenin öbür kıyısında etrafları çitlerle çevrilmiş, sıra sıra bahçeler, o bahçelerin arasında gölgelere boğulmuş incecik yollar var.
sırma	tel	nesne	malzeme	62	O akşam, yemekten sonra Sör Matild beni çağırdı, bir sırma tel ile birbirine bağlanmış iki resimli şeker kutusu uzatarak:

sırnaşık	aşk	soyut	soyut	192	Kalemimi bırakarak, ağrıyan parmaklarımı birkaç kere sallıyorum ve komşumun artık ezberlediğim sırnaşık aşkının hikâyesini zevkle dinlemeye hazırlanıyorum.
	dilenci	kişi	karakter	201	Fakat yolumu kesti, sırnaşık bir dilenci gibi çarşafımın kolunu tutarak benimle konuşmaya başladı:
sırsıklam	deniz	yer	soyut	83	Ay ışığından sırsıklam bir denizin iki genç kıza ilhamı bu olmamalıydı ama ne yaparsınız.
	iskarpinler	nesne	ölçü	283	Arkasında yamalı bir eski çarşaf, yüzünde peçe yerine mor bir yemeni, ayağında topukları kopmuş, sırsıklam, yırtık iskarpinler vardı.
sıska	kollar	organ	boyut	49	Sıska kollarından, bembeyaz kız ellerinden umulmaz bir kuvvetle onu evvela omuzlarından, sonra bileklerinden yakaladı.
	çiçek	bitki	boyut	224	Kapalı bir mahzende sızan bir ışık parçası, yıkık bir duvarın taşları arasında açmış sıska bir çiçek, her şeye rağmen bir varlık, bir tesellidir.
	kollar	organ	boyut	508	Yanında bitmiş cılız bir ağaç, mütemadiyen çırpınıyor, sıska kollarını sallıyordu.
sıvalı	(kollar)	organ	biçim	288	Kolları sıvalı, mavi şalvarlı bir softa, şadırvanın kenarında zerzevat ayıklıyor, dalları yanındaki pencerenin içine kadar giren kocaman bir çınarın üstünde serçeler oynuyorlardı.
	bilekler	organ	biçim	424	Arkasını döndüğü için, yalnız boynunu, ak saçlarını ve sıvalı bileklerini görüyordum.
	kollar	organ	biçim	450	Göğsü çıplak, başı açık, kolları sıvalıydı:
sigortalı	(kişi)	kişi	yaşamsal	41	- O cihetten sigortalıyım beyefendi; zaten uslu bir kız olsam da almazdınız.
silik	hayal	soyut	soyut	244	Çünkü bu uzak, silik hayalde, rüya gibi aklın almayacağı şeyler var.
simsiyah	dişler	organ	renk	187	Düzensiz zayıf yüzü; kireçle delik deşiği tıkanmış, harap bir duvarı hatıra getiriyor; rastıklı kaşları, simsiyah dişleri, bu çehreye bir ölü kafası korkunçluğu veriyordu.
	viraneler	yer	renk	214	Halbuki bu evler, çökmeye yüz tutmuş, simsiyah viranelerdi.
	tavan	yer	renk	218	Eskilikten delik deşik olmuş kirli kaplamalar, yağmurdan çürümüş, tahtaları sarkmış simsiyah bir tavan, bir köşede içine kırık dökük konmuş ocak, ötede çarpık bir kerevet.
	(bedenler)	organ	renk	219	Dizi dizi asker safları gibi muntazam, yüksek, dimdik, tepeleri düz, bedenleri simsiyah taşlar.

simsiyah	çarşaf	nesne	renk	301	- Ah Çalığışu, her şey aklıma gelirdi, fakat seni böyle simsiyah bir alaturka çarşafı ve gözlerinde yaşlarla burada bulacağımı ümit etmezdim.
sinirli	hareket	fiziksel	karakter	66	Bu defa sinirli bir hareketle ikinci kutunun bağını kopardım.
	gülme	fiziksel	karakter	101	Sinirli bir gülme ile:
	kadın çehresi	organ	karakter	137	Fakat, nihayet karar vermiş olacak ki, elinin sert bir hareketiyle peçesini kaldırdı ve otuz yaşlarında zeki ve sinirli bir kadın çehresi meydana çıktı.
	hareket	kişi	karakter	139	Ayağa kalkmamakla beraber yerinde doğruluşundan, sinirli bir hareketle çarşafının eteklerini düzelterek kanepenin tahtalarını tutuşundan, onun da artık bu işi kısa kesmeye karar vermiş olduğunu anladım.
	istihfaf	soyut	karakter	162	Müdür, sinirli bir istihfafla dudaklarını büktü; köşede oturan cılız bir misafire başını salladı:
	tavır	kişi	karakter	206	Hacı Kalfa, sinirli bir tavırla başını iki yana sallıyor:
	ses	duyusal	karakter	299	Müdürün sinirli sesi bende tuhaf bir isyan uyandırmıştı.
sinsi	çıyan	kişi	karakter	46	Yoksa o ne yere bakan yürek yakan cinsinden sinsi bir sarı çıyandır.
	çıyan	kişi	karakter	74	Sinsi çıyan, aklı sıra beni aldatacak, ben senin ciğerinin içini bilirim.
	çıyan	kişi	karakter	84	Ben sinsi sarı çıyanı...
	çıyan	kişi	karakter	114	- Sinsi sarı çıyan.
sitemli	tavır	kişi	soyut	204	Otele döndüğüm zaman Hacı Kalfa, beni kapıda karşıladı, hem sitemli, hem memnun bir tavırla:
	bakış	kişi	soyut	382	Nazmiye gözlerinin sitemli bir bakışıyla:
sivilceli	yüz	kişi	biçim	11	Garibi şu ki, Sör Aleksi siyah elbisesinin içinde filiz gibi boyu, bembeyaz koleret'i ile alınına kaldırılmış bir saraylı yaşmağına benzeyen başlığı arasında sivilceli kansız yüzü, narçiçeği kırmızılığındaki dudaklarıyla şimdi karşımda belirse ve bana tekrar o suali sorsa, galiba aynı cevaptan başkasını bulamayacağım; yine o balık gibi göl içinde doğduğumu söylemeye başlayacağım.
sivri	uç	fiziksel	biçim	34	Fakat o yirmi yaşına yaklaşan ve sivri uçlu incecik dudakları üstünde incecik bıyıkları çıkmaya başlayan koskocaman Kâmran'a ne oluyordu?
	çene	organ	biçim	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.

sivri	uç	fiziksel	biçim	504	On sene evvel yine bu kapının yanında yaptığı gibi, dilini dişlerinin arasına sıkıştırıyor, sivri kırmızı ucunu göstererek gülüyordu.
siyah	elbise	nesne	renk	11	Garibi şu ki, Sör Aleksi siyah elbisesinin içinde filiz gibi boyu, bembeyaz koleret'i ile alnına kaldırılmış bir saraylı yaşmağına benzeyen başlığı arasında sivilceli kansız yüzü, narçiçeği kırmızılığındaki dudaklarıyla şimdi karşımda belirse ve bana tekrar o suali sorsa, galiba aynı cevaptan başkasını bulamayacağım; yine o balık gibi göl içinde doğduğumu söylemeye başlayacağım.
	atkı	nesne	renk	19	Büyükannem biraz arkada, omuzlarından hiç eksik etmediği siyah atkısıyla, bir bahçe iskemlesine oturmuş; Hüseyin namaz kılar gibi yanında diz çökmüştü.
	çarşaf	nesne	renk	128	Fakat günün birinde güvercinliğin kapısı açılınca, kendimi, boyumu bir hayli uzatan yeni siyah çarşafım, uzun topuklu iskarpinlerimle sokakta bulunca neye uğradığımı şaşırđım.
	mektep önlüğü	nesne	renk	135	O, ağzını açmadan beni soyduktan sonra, tekrar kısa etekli pembe elbiseyi giydim, üstüne siyah mektep önlüğümü geçirdim, sonra Müjgân'ın bile yüzüne bakmadan odadan kaçtım ve gözlerimdeki kırmızılık geçinceye kadar soğuk su ile yüzümü yıkadım.
	çarşaf	nesne	renk	135	Daima açık duran sokak kapısının dışında siyah çarşafı, uzun boylu bir kadın gözüme ilişti.
	çarşaf	nesne	renk	135	Daima açık duran sokak kapısının dışında siyah çarşafı, uzun boylu bir kadın gözüme ilişti.
	çarşaf	nesne	renk	136	Siyah çarşafı kadın, kapıdan girmiş yanına yaklaşmıştı:
	çarşaf	nesne	renk	137	Siyah çarşafı kadın, birdenbire durmuştu.
	gömlekler	nesne	renk	158	Fakir olanlara, elimle siyah gömlekler dikeceğim.
	çarşaf	nesne	renk	161	Siyah yün çarşafını çenesinin altından iğnelemiş, çini mavi gözlü bir ihtiyar kadını gözüme kestirdim, yanına yaklaşarak halimi anlattım.
	sakal	organ	renk	161	Müdür, siyah sakallı, yer yer çiçek bozuğundan yenmiş, kocaman kafalı, kalın kaşlı gayet esmer bir adamdı.
	(sakal)	organ	renk	164	Sakalının bir tarafı siyah, bir tarafı âdeta ağarmış bir efendi, hiddetten ateş püskürtüyor, karşısında benim biraz evvelki halime benzer bir vaziyette tir tir titreyen bir hademeyi dövecek gibi hareketler yapıyordu.

siyah	gözlük	nesne	renk	169	Müdür-i Umumi, çatık çehresine bir kat daha dehşet veren bir siyah gözlük takmış, önünde duran bir yığın kâğıdı birer birer imzalayıp yere fırlatıyor, ak bıyıklı bir kâtip namaz kılar gibi eğilip doğrularak onları topluyordu.
	dişler	organ	renk	190	O, siyah dişleriyle acı acı sırtarak:
	şalvar	nesne	renk	195	Hacı Kalfa bir gün, komşularından inmeli bir ihtiyarla, siyah şalvarlı bir dudu karşısında kızını sıkı bir imtihandan geçirmemi istedi.
	çarşaf	nesne	renk	214	Belden büzmeli, bol siyah çarşafım, sınımsız peçemle genç olduğumu anlamamak mümkün değildi.
	kefenler	nesne	renk	220	Karanlıkta görünmemek için tekmi vücutlarını siyah kefenlere sarıyorlarmış.
	kefen	nesne	renk	220	Böylece aylarca zaman yol gittikten sonra, tam şehri basacakları gece Allah küçük sultana acımış, karanlıkta sinsi sinsi ilerleyen bu siyah kefenli gece ordusunu taş çevirmiş.
	taşlar	coğrafya	renk	220	Bu sıra sıra dizilmiş siyah taşlara bakarken o eski masalı hatırladım: "Sakın burası o korkunç ölüm askerlerinin taş döndüğü masal memleketi olmasın!" diye düşündüm.
	satın	nesne	renk	231	Diz kapaklarına kadar siyah parlak satenden bir gömlek, belde kayış bir kemer, kemerin altında mendil ve not defteri için iki küçük cep.
	neşesizlik	soyut	renk	233	Bu köyün evleri, sokakları, mezarları gibi çocuklarında da siyah bir neşesizlik var.
	çoraplar	nesne	renk	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyrederek gibi korka korka bakıyordu.
	çoraplar	nesne	renk	246	Zavallı Munise, pembe kordelasından, kısa etekli lacivert entarisinden, siyah çoraplarından hevesini alamadı.
	duman	coğrafya	renk	254	Bu, göz gözü görmeyen tipi gününün siyah bir duman gibi inen akşamıyla beraber, içime vahşi bir ümitsizlik çöktü.
	saçlar	organ	renk	268	Ne vakit gözlerimi kapayacak olsam seni uzak bir memleketin karanlık bir odasında gözlerin kapalı, siyah saçların, taze yüzün..."
	sakal	organ	renk	269	Mutlaka yine fena bir kelime söyleyeceğini anlatan sert bir kakhaha ile gülerken başını çevirince beni gördü, birdenbire durdu; boz renkli ceketini üzerinde kocaman siyah sakalını görebildiğim birisine:

siyah	renk	renk	renk	289	Çocuklara, siyah renkli taşların içinde kayboluncaya kadar Munise ile beraber arkalarından mendil salladık.
	çarşaf	nesne	renk	292	Siyah çarşafımla beni birdenbire fark edemeyerek söylenmeye başladı:
	gömlek	nesne	renk	316	İçeriye girdiğim vakit siyah gömleğim ıslanmıştı.
	önlük	nesne	renk	321	Mektebimin loş koridorları gözlerimin önünde açılıyor, siyah önlüklü, kesik saçlı arkadaşlarım, katile katile bu dehlizden geçiyordu.
	şemsiye	nesne	renk	328	Bizim aramızda yalnız Recep Efendi, mavi latası, kocaman siyah şemsiyesiyle dolaşıyor, bir köşeye taşan ocaklar kuran açılara bağıra bağıra emirler veriyordu.
	çarşaf	nesne	renk	359	Taşlıkta siyah çarşafı bir hanım geziniyor, yüzü kapalı olduğu için tanımadım, tereddütle:
	acı	soyut	renk	363	Onlarda, karanlıklara baka baka geçmiş birçok yalnızlık gecelerinden kalma siyah bir acı, yorgun bir tahayyül, uykuya ve daha başka şeylere doymamış gözlerin süzgülü mahmurluğu vardı.
	taş	coğrafya	renk	379	"Ben duvardaki siyah taş Gülbeşeker'in elini sürdüğünü gördüm. Allah hakkı için şu Hacer-i Esvedî takbil edelim!" diye nutuk vermiş.
	lekeler	nesne	renk	407	Bilmem niçin, bana öyle geliyordu ki, bu hafif aydınlıkta yalnız elbiselerinin siyah yahut beyaz lekelerini fark ettiğim insanlar, hep birbirlerini seven nişanlı çiftler.
	(kayalar)	coğrafya	renk	462	Bu kayalar, güneşin sabah, öğle, akşam güneşi olmasına, havanın açık, yahut kapalı bulunmasına göre renk değiştiriyor, lal kırmızı, pembe, mor, beyaz yahut siyah görünüyor.
	çarşaf	nesne	renk	472	O, encümen odasını gözümün önüne getirdim; seni siyah çarşafınla, zavallı, sararmış çocuk çehrenle, bükük boynunla o fok balığının yırtıcı dişleri karşısında gördüm.
	(giysi)	nesne	renk	45	Bunun için daima siyah giyerdi.
	önlük	nesne	renk	64	Siyah önlüğümün eteklerini tutarak kutuların önünde muhteşem ve uzun bir reverans yaptım.
	önlük	nesne	renk	496	Kozyatağı'ndaki köşkün dış kapısı önünde yine böyle omuzlarına kendi küçük lacivert paltosunu koyan kısa etekli, siyah önlüklü, minimini mektep kızını, onun mor mürekkeple lekeli küçük parmaklarını gördü, büyük bir adam gibi:

siyahlı	kadın	kişi	renk	26	Her şey önceden konuşulup hazırlanmış olacaktı ki, biraz sonra içeri giren siyahlı kadın bana doğru eğildi; başındaki beyaz başlığın uçları garip bir kuşun kanatları gibi saçlarıma sürünerek yakından yüzüme baktı; yanağımı okşadı.
soğuk	ses	duyusal	ölçü	108	Soğuk bir sesle:
	su	coğrafya	ölçü	135	O, ağzını açmadan beni soyduktan sonra, tekrar kısa etekli pembe elbisemi giydim, üstüne siyah mektep önlüğümü geçirdim, sonra Müjgân'ın bile yüzüne bakmadan odadan kaçtım ve gözlerimdeki kırmızılık geçinceye kadar soğuk su ile yüzümü yıkadım.
	toprak kokusu	duyusal	ölçü	221	Göğsüme ıslak, soğuk bir toprak kokusu doldu.
	neşesizlik	soyut	soyut	241	Yuvanın soğuk neşesizliği içinde başını kanatlarının arasına saklayarak titreyen hasta ve küskün Çalığısu yavaş yavaş canlanmaya, eski şenliğini tekrar bulmaya başlıyordu.
	hava	coğrafya	ölçü	269	Kapıda burnundan soğuk havaya dumanlar çıkararak eşinen güzel bir atın yüzünü okşadıktan sonra içeri girdim.
	muamele	soyut	soyut	303	Biraz evvel bana o kadar soğuk ve fena muamele eden bu adam, derin bir hürmetle önümde eğilerek bir koltuk da bana ikram etti:
	oda	yer	ölçü	307	Bir büyük tesellileri vardır onların, aradan aylar, yıllar geçtikten sonra, bir gece yabancı bir memleketin karanlık ve soğuk bir odasında yalnız kaldıkları vakit, o nişanlının çehresini göz önüne getirmek imkânına maliktirler:
	gün	zaman	ölçü	316	Kendisini ilk defa soğuk, yağmurlu bir günde gördüm.
	demir	nesne	ölçü	337	Bileklerimle alnımı setin kenarındaki parmaklığın soğuk demirine dayadım.
	su	coğrafya	ölçü	352	Ben havayı bir parça güneşli gördüğüm vakit, daima soğuk su ile saçlarımı yıkarım.
	teşekkür kelimesi	duyusal	ölçü	362	İlk fikrim bir iki soğuk teşekkür kelimesiyle küçük hanımı, çavuşu ve landoyu geri göndermek oldu.
	tesir	soyut	soyut	372	Zavallı Nerime Hanım, sözlerinin yaptığı soğuk tesiri pek iyi anlıyordu.
	edebiyat	soyut	soyut	411	Yapılan terbiyesizlikten sonra bu soğuk edebiyat, tüylerimi ürpertti ve bana bütün cesaretimi iade etti.
solgun	yanaklar	organ	soyut	332	Bir aralık, solgun yanaklarına birkaç damla yaşın süzülüğünü gördüm.
	benizler	organ	soyut	339	İlk günlerde benim gibi sevinen, solgun benizlerine taze bir hayat rengi gelen son çiçekler harap oldular.

solgun	çehre	organ	soyut	341	Solgun bir çehre, iki mükedder mavi göz fark ettim.
	(yüz)	organ	renk	439	- Niçin yüzünüz solgun öyleyse?
soluk	çuha	nesne	renk	206	Beyaz peştamalını, taşlıklar, sofalar ve merdivenlerde, kendine göre bir ahenkle sürüdüğü şıp şıp terliklerini çıkarmış, arkasına soluk çuhadan yakası kapalı uzun bir ceket, ayaklarına imam galoşları giymişti.
	çocuklar	kişi	renk	230	Aman Yarabbi, bu on, on ikişer yaşındaki solucan gibi soluk, renksiz çocuklar mı yetişkin kız!
	endam aynası	nesne	renk	231	Pencerelerden birinin kapalı kepengi, önündeki camı soluk bir endam aynasına benzetmişti.
	mehtap aydınlığı	zaman	renk	326	Perdeleri çık kalmış bir pencereden odaya soluk bir mehtap aydınlığı vurmuştu.
	renk	renk	renk	334	Karşıdaki koyu yeşil tepeler soluk yanık bir renk bağladı.
	(beniz)	organ	renk	340	Munise'nin, bu akşam benzi biraz soluktu.
	mavi	renk	renk	343	Kadının ağlamaktan şişen soluk mavi gözlerinde bir ümit ışığı canlandı.
	dudaklar	organ	renk	343	O vakit göz kapakları hafif hafif titriyor, soluk dudakları gizli bir gülümseme ile yavaşça isminizi tekrar ediyor.
	(beniz)	organ	renk	445	Gözleri kırmızı, benzi soluktu.
son	gayret	soyut	soyut	148	Maamafih, defterimi eksik bırakmamak için son bir gayret lâzım.
	ümit	soyut	soyut	170	Son bir ümitle öteki müdüre başvurdum.
	ayrılık bayramı	soyut	soyut	224	Sonbahar, dışarıda son bir ayrılık bayramı yapıyor.
	hayat	soyut	soyut	452	Yorgun bir uyku içinde uyurken ağzının etrafında son bir hayat titriyor, gülümser gibi aralanmış dudakları, inci dişlerini gösteriyordu.
sonradan görme	(kişiler)	kişi	yaşamsal	362	Bu sonradan görme ne oldum delilerine güzel bir ders vermek...
sönük	gözler	organ	soyut	173	O, sönük mavi gözleriyle denizi seyrediyor, ellerimle oynuyordu.
	ümit	soyut	soyut	257	İçimde sönük bir ümit yok değildi.
	mavi	renk	renk	454	İhtiyar doktor, elinde bir şamdanla yüzüme eğiliyor, sönük mavi gözlerinde, beyaz kirpiklerinde yaşlar titriyordu.
	emel füturu	soyut	soyut	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarılışlarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.

sönük	ziya	coğrafya	yoğunluk	517	Mumun hafif ışığında çehresi daha soluk ve yorgun görünüyor, bu sönük ziya, gözlerini kamaştırmış gibi kirpiklerini kırıpıyordu.
	hatıra	soyut	soyut	521	En ehemmiyetsiz bir hülyayı, en sönük bir hatırayı aylarca hasta, muğlak ruhuna gıda yapan bir hayalperest için bu kadar ümit, bu kadar acı fazlaydı.
	hatıralar	soyut	soyut	456	Kulaklarımda ziya süratiyle aşılış mesafelerin rüzgârları hışıldıyor, gözlerimde havanın en yüksek tabakalarında görülmüş dumanlı memleketlerin dağılık, sönük hatıraları titriyordu.
	mavi	renk	renk	478	İhtiyar arkadaşımın sönük mavi gözlerindeki şefkat, merhamet, temiz ve menfaatsiz muhabbeti gönlümde son bir yeşil yaprak gibi yaşıyordu; ona bir koca gözüyle bakmak mecburiyetinde kaldığım günden beri bu son yaprak da sarardı.
stoik	vakar	soyut	soyut	7	Ne yapılsa baştan çıkarılmasına imkân olmayan ve ara sıra çakımın ucuyla ötesine berisine açtığım yaracıklara stoik vir vakar ile tahammül eden sessiz sedasız, ağırbaşlı ve upuzun bir komşu.
suçlu	(insan)	kişi	soyut	122	Fakat, bu saatte kendimi ona karşı suçlu görüyor, şimdiye kadar gösterdiğim vahşiliğe pişman oluyordum.
suçsuz	kız	kişi	soyut	141	Fakat siz de çok iyi ve bu işte tamamıyla suçsuz, günahsız bir genç kızsınız.
	yüz	organ	soyut	431	Yüreğimde, sürgüne gönderilen bir adi sokak kadını zilletiyle elimi suçsuz yüzüme kapayarak şehirden çıkıyordum.
sudan	bahaneler	soyut	soyut	34	Kaç defa koşarken ayağım kaymış gibi yaparak üstüne düştüğümü, kitaplarını yırttığımı, sudan bahanelerle kavga çıkarmaya çalıştığımı hatırlıyorum.
	sebepler	soyut	soyut	473	Herçibadabat seni parçalamaya azmeden bu adam "kurt ile kuzu" masalındaki canavar gibi sudan sebepler arıyor, o budala olduğu kadar iğrenç iftiraları tekrar ediyor.
sulu	yemişler	nesne	malzeme	54	Parmaklarımı parlak ve yumuşak derisine sürerken âdeta hürmet duyduğum çantama bir gün elimdeki sulu yemişleri dolduracak gibi bir jest yaparak onları çığlık çığlığa bağırıttım.
	boya	nesne	malzeme	193	Hatta Hacı Kalfa'nın da biri kara kalem, diğeri sulu boya iki resmini yapmaya çalışmıştım.
suluboya	resim	nesne	malzeme	274	Öğle yemeğinden sonra odamda Munise'nin suluboya bir resmini yapmaya uğraşıyordum.

suratsız	fıl azmanları	kişi	karakter	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, şöyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
süslü	eller	organ	biçim	64	Doğruca yanına gitsem, ne bileyim, mesela, birbirimizin elini tutmak lâzım gelecekti; kuzenimin kadın eli gibi temiz ve süslü ellerini ıslak ellerimin boyasıyla berbat edecektim.
	(kişi)	kişi	biçim	214	Böyle olduğu hâlde Muhtar Efendi, beni fazla süslü bulmuş olacak ki, tuhaf tuhaf baktı, sonra ineğini çıplak ayaklı bir çocuğa teslim ederek önümüze düştü.
	örtüler	nesne	biçim	221	Sonradan Hatice Hanım'ın anlattığına göre, bütün ömrünü kanaat ve sefalet içinde geçiren Zeyni Baba, öldükten sonra üzeri süslü ve işlemeli örtüler istememiş.
	(kadın)	kişi	biçim	247	İlk günlerde o kadar sade giyinmeye alıştığım hâlde yine beni fazla süslü bulduklarını, halimi beğenmediklerini anlıyorum.
sütlü	çay	nesne	malzeme	432	Bu sabah sütlü çayını götürdüğüm zaman, onu giyinmiş buldum.
süzgün	çehre	organ	biçim	232	On yaşında, iskelet gibi kuru, çiçek bozuğu, süzgün kirli çehreli, küçük dişli bir çocuk: Aşur.
	yüz	organ	biçim	317	Süzgün yüzünde, ekseriya ölmeye mahkûm hastalarda görülen renksiz, nazik, şeffaf beyazlık vardı.
	gözler	organ	soyut	332	Vasfiye, süzgün gözlerinde muammalı bir gülümseme ile:
	mahmurluk	soyut	soyut	363	Onlarda, karanlıklara baka baka geçmiş birçok yalnızlık gecelerinden kalma siyah bir acı, yorgun bir tahayyül, uykuya ve daha başka şeylere doymamış gözlerin süzgün mahmurluğu vardı.
şahan	bakış	kişi	soyut	160	Hademe parmaklarını tükürükleyip kumral palabıyıklarının ucunu kıvrarak, şahane bir bakışla beni süzdü, ağır ağır:
	eda	kişi	soyut	160	Fakat o, artık cevap vermeye lüzum görmedi; aynı mağrur ve şahane eda ile başını öbür tarafa çevirdi.
şairane	yalancık	soyut	karakter	9	"İlk hatıram sevgili anneciğimin küçük karyolamın üstüne eğilen müşfik altın sarısı başı, bana muhabbetle gülümseyen gök mavisi gözleridir" tarzında şairane bir yalancık...

şairane	koku	duyusal	karakter	68	Onu evvela yersem sanırım o nazik lezzetine, o şairane kokusuna yazık olur.
şaka	hiddet	soyut	soyut	69	Kâmran yarı şaka bir hiddetle kutuyu itti:
şakacı	kız	kişi	karakter	382	Yirmi dört yirmi beş yaşlarında, güzelce, şen, şakacı bir kız; gayet tatlı söz söylüyor, güzel ut çalıyor, bunun için kibar aileler el üstünde tutuyorlar, her gece bir yere davet ediyorlar.
şaşı	gözler	organ	yaşamsal	308	Ağarmış top sakalının çerçevesi içinde yuvarlak yüzü, elma gibi kırmızı yanakları, her bir taraf bakan şaşı gözleri vardı...
	gözler	organ	yaşamsal	313	Şaşı gözlerinin bin liraya satmayacağını söylediği o korkunç yan bakışlarından biriyle sınıfı süzerek:
	gözler	organ	yaşamsal	310	- Sen, benim bu şaşı gözleri görüyor musun?
şaşkın	gülümseme	kişi	biçim	412	Yalnız birdenbire sandalyenin kenarına oturmuş, dudaklarımdaki şaşkın gülümsemeyi bile söndürmemeye çalışarak yarım dakika, belki daha az gözlerimi kapamıştım.
şeffaf	beyazlık	soyut	renk	317	Süzgün yüzünde, ekseriya ölmeye mahkûm hastalarda görülen renksiz, nazik, şeffaf beyazlık vardı.
şeker	renk	renk	yoğunluk	45	Aramız hayli şeker renkti.
şekilsiz	bulut	coğrafya	biçim	95	Dumana, sise benzeyen şekilsiz bir bulut, güneşi saklıyor, denizin durgun yüzünde nereden geldiği belli olmayan uçuk bir aydınlık titriyordu.
şen	manzara	coğrafya	karakter	214	Köy deyince gözümün önüne yeşillikler arasında eski Boğaziçi yalılarındaki güvercinliklere benzeyen sevimli, şen manzaralı kulübeler gelirdi.
	konuşma	duyusal	karakter	237	(K)'leri (C) gibi telaffuz ederek öyle serbest, şen bir konuşması var ki...
	cıvıltılar	duyusal	karakter	260	Kahkahalarımız, saçaklarda uyumuş kuşları uyandırıyor gibi tavanlardan şen cıvıltılar geliyordu.
	insanlar	kişi	karakter	355	İsmi fena ama kendi en şen, en mesut insanların yeri.
	Çalığışu	kişi	karakter	363	Gözler, İstanbul'da tanıdığım şen, kaygısız Çalığışu'nun berrak aydınlık parçası içinde titreyen birkaç yıldız kırıntısından ibaret açık ela gözleri değildi.
	kız	kişi	karakter	382	Yirmi dört yirmi beş yaşlarında, güzelce, şen, şakacı bir kız; gayet tatlı söz söylüyor, güzel ut çalıyor, bunun için kibar aileler el üstünde tutuyorlar, her gece bir yere davet ediyorlar.

şen	havalar	duyusal	karakter	407	Uzakta, denize allı, yeşilli ziyalar akıtan bir gazinoda, kitaralarla kâh şen, kâh mahzun havalar çalıyorlar.
	gün	zaman	soyut	417	Evet, bu kaza başıma gelmeseydi, avucuma batan dikenlerin sızısı beni, akşam karanlığı içinde köşke dönünceye kadar ağlatmasaydı, bugüne ömrümün en şen, en eğlenceli günü diyecektim.
şeytan	çocuk	kişi	karakter	232	Boncuk gibi kara parlak gözleri, küçük kurnaz yüzü, sivri çenesiyle mektebin en şeytan çocuğu.
	mahluklar	kişi	karakter	318	Hoş, bu şeytan mahlûklar ayaklarını basacakları yeri benden iyi bilirler ya.
	kız	kişi	karakter	382	Zaten benim bahaneler de öyle çocukça şeylerdi ki, yukarıda da söyledim ya, Nazmiye, çok şeytan bir kız!
	kız	kişi	karakter	414	Sabahat, çok tatlı, çok şeytan bir kız.
şık	el çantası	nesne	biçim	53	Resimli bir Japon şemsiyesi, ipek mendiller, ipek çoraplar, yürek biçiminde bir tuvalet aynası, şık bir el çantası...
	kız	kişi	biçim	55	- Mersi Mişel, dedim, sen çok şık bir kızsın...
	şey	soyut	biçim	61	Bu vaziyette bir insanın bebek gibi atlaması, sıçraması, yaramazlık etmesi şık bir şey olmazdı.
	Avrupa köyü	yer	biçim	205	Maarif müdürünün sözleri üzerine şık bir Avrupa köyü gibi görmeye başladığım Zeyniler'e gelince, dağlar arasında kuş uçmaz, kervan geçmez bir yermiş!
	karne	nesne	biçim	277	Bonjurunun cebinden şık bir karne çıkarmıştı.
	küçük hanım	kişi	biçim	306	Fakat bu sefer bir otel odasında minimini keçisiyle oynayan fakir bir çocuk değil, güzel bir evin çiçekli bahçesinde çember çeviren şık bir küçük hanım gibi.
şımarık	kız	kişi	karakter	150	Fakat kararımı bir çocuk deliliği, şımarık bir kız nazı sanacaklar; beni de, kendilerini de boş yere üzeceklerdi.
	konak çocuğu	kişi	karakter	158	O, benim için hiçbir zaman kendini beğenmiş, şımarık, manasız, ruhsuz, karakersiz bir konak çocuğundan başka bir şey olmadı.
	şey	kişi	karakter	415	Bu kız ufak tefek, gayet hoppa, gayet şımarık bir şeymiş, hatta bunun için ismine Çalıkluşu derlermiş.
şıp şıp	terlikler	nesne	ses	206	Beyaz peştamalını, taşlıklar, sofalar ve merdivenlerde, kendine göre bir ahenkle sürdüğü şıp şıp terliklerini çıkarmış, arkasına soluk çuhadan yakası kapalı uzun bir ceket, ayaklarına imam galoşları giymişti.

şiddetli	ateş	duyusal	yoğunluk	32	O kadar ki, akşam mütalaasında şiddetli bir ateş bastı, tembellerin yaptıkları gibi kollarımı sıranın üstüne koyarak uyukladım ve o gece yemek yemedim.
	ateş	duyusal	yoğunluk	85	O gece yatağımda beni şiddetli bir ateş bastırdı.
	yağmur	coğrafya	yoğunluk	339	Hele birkaç gün evvel şimşekle, gök gürültüleriyle başlayan şiddetli bir yağmur sıcak ve sakin bir yazın bana verdiği müzmin hüznü, anlaşılmaz yaşamak yorgunluğunu dağıttı.
	rüzgâr	coğrafya	yoğunluk	507	Kâmran, dışarıda şiddetli bir rüzgârın tozu dumana katmasına rağmen, evde duramamış, dolaşmaya çıkmıştı.
şifahi	imtihan	soyut	soyut	404	fakat şifahi imtihan iyi oldu, Reşit Beyefendi benimle Fransızca konuştu.
şifasız	zaaf ve rikkat tortusu	soyut	soyut	30	Fakat zamanla, gizli gizli içeriye işlemiş, bende silinmez izler şifasız bir zaaf ve rikkat tortusu bırakmış olmasından korkardım.
şikayetli	ses	duyusal	soyut	498	Feride, dudağının o hiç sönmeyen gülümsemesiyle, eski ahengine, görünmez bir yerinden ince bir yara almış billurların donuk, şikâyetli ihtizazı düşmüş sesiyle çocukluk hatıralarından bahsediyordu.
şirin	yüz	organ	karakter	263	Munise lacivert gözleri, duru beyaz teni, ince şirin yüzüyle bir melek gibi güzeldi.
	evceğiz	yer	karakter	318	Kendi evine iki üç dakikalık mesafede, aynı setin kenarında üç odalı, minimini, bahçeli, şirin bir evceğiz.
	asker memleketi	yer	karakter	354	Sakin, şirin bir asker memleketi.
	yer	yer	karakter	407	Küçük, fakat kuş kafesi gibi şirin bir yer.
	kız	kişi	karakter	409	Bir bebek gibi güzel, şirin, yumuk yumuk bir kız...
şirret	yaygara	duyusal	karakter	102	Yani açıkçası, Kâmran'ın bana lakırdı söylemesine fırsat vermemek için şirret bir yaygara:
	(kişi)	kişi	karakter	315	Vah ne şirrettir o!
şişkin	yüz	organ	boyut	337	O kadar maskaralık ediyordum ki, Samatyalı Madam, gülmekten tıkanıyor, Hayganuş'unn sivilcelerle dolu şişkin yüzü dallardaki kırmızı fenerlerle bir renk oluyordu.
şişman	(kadın)	kişi	boyut	196	Yerinden kıpırdanması iskeleden mavna kalkması gibi zorlu bir iş olan şişman karısını ensesinden tuttu, bana doğru getirerek:
	askeri doktor	kişi	boyut	269	Kalın kaputlu; kocaman çizmeli, şişman bir askeri doktor, merdiven basamağına oturmuş bir şeyler yazıyor, avluda yüzü seçilmeyen birkaç kişi ile konuşuyordu.

şişman	kadın	kişi	boyut	335	Belediye reisinin karısı olduğunu söyledikleri, elmaslara, altınlara batmış bir şişman kadın, dikkatli dikkatli yüzüme baktıktan sonra yanındakilere benim iştebileceğim bir sesle:
	kolağası	kişi	boyut	356	Ceketinin önü daima açık duran şişman, yaşlı bir kolağası -ki her zaman tesadüf ederim- cevap verdi:
	kadın	kişi	boyut	384	Feridun Bey'in teyzesi, yaşlı, şişman bir kadın.
	hanım	kişi	boyut	387	Biraz evvel şişman hanım, masanın üstüne şişeler, tabaklarla dolu bir tepsi bırakmıştı.
	kadın	kişi	boyut	388	Bu sözleri o şişman kadın söylemişti.
	kolağası	kişi	boyut	390	Kirpiklerimin arasından bu sözü söyleyenin yüzüne baktım, her zaman ceketinin önü açık duran şişman kolağasıydı.
	kolağası	kişi	boyut	391	Şişman kolağası paltosunu giyerek arabacının yanına atladı.
	vücut	organ	boyut	526	Şişman vücudunu korse gibi sıkı bir redingot giymiş, gelincik rengindeki tuhaf boyunbağı bir yana çarpılmıştı.
şüpheli	bakış	kişi	soyut	229	İhtiyar kadın, şüpheli bir bakışla:
	bakış	kişi	yoğunluk	358	Arkadaşım, şüpheli bir bakışla:
	fırar	soyut	soyut	467	Mesela İstanbul'dan B...ye gelişin, sonra merkez mektebinden istifa ederek ücra bir köye gelişin, şüpheli bir firara benziyormuş.
	nokta	soyut	soyut	476	Mazindeki şüpheli bir nokta, her çapkına, her serseriye seni tahkir etmek hakkını verecek.
	kız	kişi	soyut	524	Şüpheli kız olarak yaşamaktansa, emin bir dul olarak yaşamak onun için daha kolay olacaktı.
tabii	şey	soyut	soyut	304	Şaşıyorum bunun ne kadar tabii bir şey olduğunu bir türlü anlamak istemiyorsun.
	renk	renk	renk	311	- Hanımın tabii rengi efendim, dedi.
	akıcılık	soyut	soyut	365	Tavırlarımda, hareketlerimde öyle tabii bir akıcılık, sözlerimde öyle fütursuz bir emniyet vardı ki, salonun içi, gizli bir fırtınaya uğramış gemi gibi altüst oluyordu.
	hayat	soyut	soyut	367	- Evet, ama, yalnız girip çıkmak kâfi değil. İnsanın o muhitte kendi tabii hayatını yaşaması lâzımdır, dedim.
	hayat	soyut	soyut	498	Feride'nin rengi, tabii hayatını yaşayan bir genç kadının mesut rengi değildi.
tahriri	imtihan	soyut	soyut	404	Tahriri imtihan fena gitti; istikrar, istismar, istifa gibi sekiz, on fiilin muzarilerini, emr-i hazırlarını, tahriren tasrif ediniz, dediler.
tahta	direk	nesne	malzeme	7	Bir yanımda kocaman tahta direk vardı.

tahta	kapı	nesne	malzeme	179	Sonra kaybolursun, demiş sakat ayağıyla önüme düşerek beni, hakikaten kendi kendime kaybolacağım Merkez Rüştiyesi'nin yeşil boyalı tahta kapısına kadar götürmüştü.
	parmaklık	nesne	malzeme	193	Uçurum o kadar derin ki bahçenin sarmaşıklarla örtülü tahta parmaklığına kollarımızı dolayıp aşağı baktığımız zaman başınıza hafif bir dönme geliyor.
	evler	yer	malzeme	213	Aşağıda, akşamın alaca karanlığı içinde kapkara bir servilik, etrafı çitle çevrilmiş, çıplak bahçeler arasında tek tük kulübeler, tahta evler görünüyordu.
	havaleler	soyut	soyut	215	Etrafi tahta havalelerle çevrilmiş bir bahçenin kırmızı kapısı önünde durduk.
	kepenkler	nesne	malzeme	217	Yukarıki kat viran bir sofa, bir de yüksek pencerelerinin tahta kepenkleri sınıksız kapalı kocaman bir odadan ibaretti.
	kapak	nesne	malzeme	224	Dershanenin bahçe tarafındaki duvarın dibinde -ahir zamandan kalma- bir hayvan yemliği vardı ki, kaldırmaya lüzum görmemişler, üstüne bir tahta kapak çakarak bir nevi dolap haline getirmişler.
	kepenkler	nesne	malzeme	252	Tahta kepenkler bugün fazla mukavemet etti ve ben, kuvvetle sarsarken aralarından karlar dökülmeye başladı.
	havale	soyut	soyut	279	Sokak kapısından çıktıktan sonra tahta havalenin kenarını takip ediyor, ara sıra ayaklarının ucunda yükselerek içeriye bakıyordu.
	tulumba	nesne	malzeme	383	İhtiyar bir çoban, bir bostan kuyusunun tahta tulumbasını çekerek taş bir yalakta koyunlarını suluyor.
takatsiz	baş	organ	soyut	468	Ara sıra hasta talebelerini tedavi için beni mektebe davet etmen, küçüğümüz ölürlen takatsiz başını bir lahza omzuma dayaman, sonra sen hasta yatarken yatağının yanında geçirdiğim saatler birer cinayetmiş!
talihsiz	anne	kişi	soyut	284	Munise, yüzü gibi ruhunun inceliğini ve kibarlığını bu talihsiz anneden almıştı.
tam	adam	kişi	soyut	194	Hacı Kalfa'nın programına göre bu çocuk, iki senede bir mektep değiştirecek, yirmi yaşına kadar sıra ile Fransızca, Almanca, İngilizce, İtalyancayı mükemmel öğrenerek tam bir adam olacaktı.
taş	havuz	nesne	malzeme	18	Yalımızın arkasındaki korulukta bir taş havuz, bu havuzun kenarında, kolları omuz başlarından kopmuş çıplak bir çocuk heykeli vardı.

taş	yalak	nesne	malzeme	383	İhtiyar bir çoban, bir bostan kuyusunun tahta tulumbasını çekerek taş bir yalakta koyunlarını suluyor.
taşkın	şenlik	soyut	soyut	501	Feride'nin taşkın şenliği, onu böyle uzaktan görmekten başka bir şey istemiyor gibi görünen Kâmrân'ın halim, sakin bahtiyarlığı onlara biraz emniyet vermeye başlamıştı.
taştan	ocaklar	nesne	malzeme	328	Bizim aramızda yalnız Recep Efendi, mavi latası, kocaman siyah şemsiyesiyle dolaşiyor, bir köşeye taştan ocaklar kuran açılara bağıra bağıra emirler veriyordu.
tatlı	(fondan)	nesne	diğer	68	Çünkü kırmızı hem fazla tatlıdır, hem biraz nanelidir.
	sonbahar serinliği	duyusal	soyut	95	Gece yağmur yağdığı için havada tatlı bir sonbahar serinliği vardı.
	söz	duyusal	soyut	123	Nişanlandığımızdan beri senden işittiğim en tatlı söz.
	insan	kişi	soyut	131	Dünyanın en nazik ve tatlı insanı olmasına rağmen, bu akşam o da bana karşı ateş püskürüyordu.
	gülümseme	kişi	soyut	147	Hacı Kalfa, fotoğraf karşısında poz alır gibi sopasına dayandı, gözlerinde tatlı bir gülümseme ile cevap verdi:
	kelime	duyusal	soyut	149	Teyzem, bu dakikada bana bir tatlı kelime söylemiş olsaydı, hafifçe yanağıma dokunsa, saçımı okşasaydı, ağlayarak kollarına atılacak, belki her şeyi söyleyecektim.
	gülümseme	kişi	soyut	163	Tatlı bir gülümseme ile:
	gülümseme	kişi	soyut	164	Müdür tatlı bir gülümseme ile bana:
	saat	zaman	soyut	193	Bu bahçede Hacı Kalfa ailesiyle beraber ne tatlı birkaç saat geçirdim!
	ses	duyusal	soyut	227	Fakat onlar, mümkün olduğu kadar tatlı bir sesle sorduğum sualleri - insanı mahcup edecek kadar inatçı bir sükûtle- cevapsız bırakıyorlar, yalnız birçok naz ve niyazdan sonra adlarını söylemeye razı oluyorlardı.
	uyku	soyut	soyut	234	Sonra, gözleri tatlı bir uyku ihtiyacıyla mahmurlaşmaya başlar.
	heyecan	soyut	soyut	239	Sıralara göz gezdirirken birdenbire kalbim tatlı bir heyecanla çarptı.
	ses	duyusal	soyut	239	O, temiz bir İstanbul telaffuzu ve inanılmayacak kadar tatlı bir sesle:
	(ses)	duyusal	soyut	240	Bu ses öyle tatlı, burada işittiğim seslerden o kadar başka idi ki, başımı pencereye dayayarak gözlerimi kapamış, birkaç dakika kendimi başka yerlerde, adını anmak istemediğim vefasızlık memleketlerinde sanmıştım.

tatl	gülümseme	kişi	soyut	241	İnci dişlerinde tatlı bir gülümseme, lacivert gözlerinde dudaklarına sürünürcesine hissettiğim bir muhabbetle annelik hissini ben, ömrümde ilk defa bugün duydum.
	intikam vesileleri	soyut	soyut	253	Sonra insan, için için nefret ettiği insanlara karşı ne tatlı intikam vesileleri bulur.
	tebessüm	soyut	soyut	312	Böylece talebemle ilk bakışımız tatlı bir tebessüm oldu.
	adam	kişi	soyut	317	Halim, tatlı bir adamdı.
	söz söyleyiş	duyusal	soyut	317	Hele söz söyleyişi doyulmayacak kadar tatlı idi.
	ses	duyusal	soyut	317	Bu halim, tatlı seste belli belirsiz bir şikâyet ahengi vardı.
	ihtizaz	soyut	soyut	320	Etrafıma bakınırken, köşelerden birinde gözüme toza, toprağa bulanmış bir eski org ilişti, birdenbire gönlümde tatlı ve mahzun bir ihtizaz uyandı.
	kız	kişi	soyut	414	Sabahat, çok tatlı, çok şeytan bir kız.
	şey	soyut	soyut	455	Nekahet ne tatlı şey.
	rikkat	soyut	soyut	523	Eski zaman masallarının Leyla'yı aramak için sahralara düşen Mecnun'unu, ara sıra, tatlı bir rikkatle hatırlardım.
	ses	kişi	soyut	42	Bilmem neden, bu kibar tavırlı, tatlı sesli adamla gevezelik etmek hoşuma gidiyordu: ...
taze	gözler	organ	zaman	216	Meşin gibi sert, esmer yüzünün buruşukları arasında inanılmayacak kadar taze ve canlı gözleri, bembeyaz dişleri vardı.
	yaprak	bitki	biçim	223	Elime geçirdiğim taze bir yaprağı yanağıma, dudaklarıma sürüyor, bahçede bulduğum cılız bir kedi yavrusunu göğsüme bastırıyor, nefeslerimle ısıtıyordum.
	değnekler	nesne	zaman	233	Hatice Hanım'ın sınıfta yılan gibi ılık çalan taze değneklerinden sonra sesim onlara öyle hafif geliyordu ki...
	yüz	organ	biçim	268	Ne vakit gözlerimi kapayacak olsam seni uzak bir memleketin karanlık bir odasında gözlerin kapalı, siyah saçların, taze yüzün..."
	(kadın)	kişi	zaman	283	Çok taze olduğu belliydi.
	yaralar	soyut	soyut	319	Bu dalgalı yeşillik içinde gelincikler, taze yaralar gibi kanyor.
	hayat rengi	soyut	soyut	339	İlk günlerde benim gibi sevinen, solgun benizlerine taze bir hayat rengi gelen son çiçekler harap oldular.
	(kadın)	kişi	zaman	353	Karısı pek taze, otuz yaşına bile girmemiş, güzel, kara gözlü, filiz gibi bir Çerkes kızı.

taze	mahlûk	kişi	zaman	364	Şimdi aynada gördüğüm genç kıza, bu seher aydınlığı gibi berrak, kırağularla ıslanmış nisan gülleri gibi taze mahlûka, bu isimleri vermekten çekinmiyordum.
	çocuklar	kişi	zaman	394	O Burhanettin Bey gibi azılı mirasyediler, senin gibi masum, saf, taze, güzel çocukları nasıl ele geçirecek?
	bir sabah vakti	zaman	zaman	470	Bir mayıs günü gibi taze, ılık bir sabah vakti erkenden kalktım.
	çiçekler	bitki	biçim	500	Geçici bir fırtına ile örselendikten sonra tekrar güneşe kavuşan taze çiçekler gibi günden güne açılıyordu.
tecrübesiz	çocuk	kişi	soyut	378	Birisi tecrübesiz, fakat cidden iyi bir çocuksunuz.
tehlükeli	hünerler	soyut	soyut	97	Her akşamüstü atıyla evimizin karşısına geliyor, kendini Feride'ye beğendirmek için tehlikeli hünerler yapıyor.
	deligözlülük	soyut	soyut	98	Maamafih, bu tehlikeli deligözlülük de beni onlardan kurtaramamıştı.
	(yolculuk)	soyut	soyut	150	Tren, vapur, hatta araba yolculuğu tehlikeliydi.
	(cadde)	yer	soyut	151	İstasyona giden caddeyi tehlikeli bularak aradaki İçerenköy yollarına sapmışım.
	(iş)	soyut	soyut	151	Evvela onu çevirmek istedim, fakat bu hem tehlikeliydi, hem de üstümde bozuk param yoktu.
	kapris	soyut	karakter	304	Hayatımdan memnunum, herhâlde yelkenli kayak ile dünya seyahatine çıkmak kadar tehlikeli bir kapris değil.
	(şey)	soyut	soyut	523	Fakat bu, tehlikeliydi.
tek gözlüklü	efendi	kişi	biçim	279	Hâsılı, bu tek gözlüklü, minimini efendi, bir sözle Zeyniler'i altüst etti.
tek kişilik	sıra	nesne	boyut	7	Hiç unutmam, yaramazlığımdan, gevezeliğimden bıkan Sör'ler, o sınıfta beni arkadaşlarımdan ayırmışlar, bir köşede tek kişilik bir küçük sıraya oturtmuşlardı.
tekerlek	allıklar	nesne	malzeme	384	Saçları sarıya boyalı, şakağında laden, yüzünde tekerlek allıklar, hâsılı acayip bir şey!
teklifli	yer	yer	soyut	376	Ben "Galiba teklifli bir yere misafir gideceksiniz."
teklifsiz	tavır	kişi	soyut	166	Naime Hocanım teklifsiz bir tavırla:
	sözler	duyusal	soyut	271	Bu teklifsiz sözlerde garip bir samimiyet vardı ki, hiç fütursuz peçemi kaldırdım, hatta biraz da güldüm.
tekmil	vücutlar	organ	soyut	220	Karanlıkta görünmemek için tekmil vücutlarını siyah kefenlere sarıyorlarmış.

telaşlı	çığılıklar	duyusal	soyut	77	Fakat teyzelerim bu arzumu telaşlı çığılıklarla karşıladılar ve yanıma bir bekçi katmadan yola çıkmama razı olmadılar.
	(Vehbi)	kişi	soyut	254	Vehbi, bugün büyük bir erkek kadar ciddi ve telaşlı idi.
	(kişi)	kişi	soyut	274	Onu hiç bu kadar telaşlı ve heyecanlı görmemişim.
	tavır	kişi	soyut	299	O, aynı titiz ve telaşlı tavrıyla:
telaşsız	tavır	kişi	soyut	412	Bunları söyledikten sonra telaşsız ve lakayt bir tavırla merdivenleri çıktım, odama doğru yöneldim.
telli pullu	gelin	kişi	biçim	477	Hem seni öyle telli pullu gelin olmuş görmek isterim.
tembel	(kişiler)	kişi	karakter	32	O kadar ki, akşam mütalaasında şiddetli bir ateş bastı, tembellerin yaptıkları gibi kollarımı sıranın üstüne koyarak uyukladım ve o gece yemek yemedim.
	Van kedileri	hayvan	karakter	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığımlı altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
temiz	eller	organ	biçim	64	Doğruca yanına gitsem, ne bileyim, mesela, birbirimizin elini tutmak lâzım gelecekti; kuzenimin kadın eli gibi temiz ve süslü ellerini ıslak ellerimin boyasıyla berbat edecektim.
	su birikintisi	coğrafya	biçim	176	Temiz bir su birikintisine başlarını daldırıp çıkararak kuşlar gibi silkindilerle suları etrafa, karşıdaki aynanın camına sıçratıyordum.
	tülbent	nesne	biçim	231	- Peki kızım, sana temiz bir tülbent vereyim, dedi.
	yatak	nesne	biçim	234	O vakit bembeyaz, temiz bir yatağa uzanır.
	İstanbul telaffuzu	duyusal	soyut	239	O, temiz bir İstanbul telaffuzu ve inanılmayacak kadar tatlı bir sesle:
	şekil	fiziksel	biçim	246	Viran dersane âdeta temiz ve sevimli bir şekil aldı.
	şeyler	soyut	soyut	253	Bahçede bu beyaz, temiz, yumuşak şeylerin içinde yuvarlanmakta bulduğum neşe ve zevki hiçbir bayramda bulamam.
	adam	kişi	soyut	272	Herhâlde doktor çok gün görmüş, temiz bir adamdı.
	ev	yer	biçim	318	Dünden beri güzel, küçük, temiz bir evim var; bunu bana, Allah razı olsun Hacı Kalfa buldu.
	kız	kişi	soyut	393	- Feride, ben, senin bu kadar masum, temiz bir kız olduğunu bugüne kadar anlamamışım.

temiz	şey	soyut	soyut	399	Kimden olduğunu söylememek inceliğini gösteren bu güllerin bir küçük yaprağını defterimde, hatıranızı da, en temiz bir şey gibi kalbimde saklayacağım.
	çocuk yüreği	soyut	soyut	426	Aynı safvet, aynı temiz çocuk yüreği, hem de ateş karşısında yandıkları bu aylarda benimkilere yardım, daha ecirli bir iştir, küçük kız...
	kalp	organ	soyut	436	- Feride Hanım, ne kadar temiz kalpli bir kız olduğunuzu bilmesem, benimle eğleniyorsunuz, diyecektim.
	gözler	organ	soyut	466	Çünkü sen, o temiz gözleriyle bana bakarken ben şaşıracağım.
	dost	kişi	soyut	466	Biz seninle dünyanın en temiz, en iyi iki dostuyuz değil mi?
	muhabbet	soyut	soyut	478	İhtiyar arkadaşımın sönük mavi gözlerindeki şefkat, merhamet, temiz ve menfaatsiz muhabbeti gönlümde son bir yeşil yaprak gibi yaşıyordu; ona bir koca gözüyle bakmak mecburiyetinde kaldığım günden beri bu son yaprak da sarardı.
	aydınlık	soyut	soyut	497	Kâmran, onun yüzünü bu kadar temiz bir aydınlık içinde, bu kadar yakından ilk defa görüyordu.
	adam	kişi	soyut	519	Doktorcuğum saf ve temiz bir adamdı.
	İstanbul kızı	kişi	soyut	522	Bir gün üçra bir köyün, viran bir evinde aydınlık kadar temiz, hülya gibi güzel bir küçük İstanbul kızına tesadüf ettim.
	his	soyut	soyut	531	Doktorcuğum o kadar temiz hisli, temiz yürekli bir adam ki, bana evlenmemizin bir sözden ibaret olduğunu söylemeyi bile lüzumsuz görmüştü.
yürek	soyut	soyut	531	Doktorcuğum o kadar temiz hisli, temiz yürekli bir adam ki, bana evlenmemizin bir sözden ibaret olduğunu söylemeyi bile lüzumsuz görmüştü.	
temiz kalpli	kız	kişi	karakter	436	- Feride Hanım, ne kadar temiz kalpli bir kız olduğunuzu bilmesem, benimle eğleniyorsunuz, diyecektim.
temiz yürekli	adam	kişi	karakter	531	Doktorcuğum o kadar temiz hisli, temiz yürekli bir adam ki, bana evlenmemizin bir sözden ibaret olduğunu söylemeyi bile lüzumsuz görmüştü.
tenha	yer	yer	yoğunluk	112	Ben, bütün şeytanlığımı, kendimi تنها bir yerde kıstırmamaya sarf ediyordum.
	akşamüstleri	zaman	yoğunluk	355	Fakat bazı تنها akşamüstleri, mektepten dönerken Munise ile oraya uğruyoruz.
	yerler	yer	soyut	383	Buraları ne تنها, fakat ne güzel yerlerdi.

tenha	sokaklar	yer	yoğunluk	449	Tenha sokaklarda duvarlara dayanıyor, yorgun yolcular gibi çeşme taşlarına otuyordum.
terbiyeli	ilim irfan adamları	kişi	karakter	467	Terbiyeli, yüksek, ilim irfan adamlarının kaleminden, ağzından çıkan şeyleri, benim o patavatsız asker ağzım da söylemeye cesaret edemeyecek.
terbiyesiz	kız	kişi	karakter	159	Yine bilmelisiniz ki, bu ağza alınmaz lakırdıları utanmadan, çekinmeden bile size yazan nankör ve terbiyesiz kız, karşı karşıya gelecek olursanız, bir çamaşırıcı kadın kavgası yapmaya da kadirdir.
	mektup	nesne	karakter	159	Bu terbiyesiz mektubu hatırladıkça daima utanacak ve ağlayacağım.
terli	yüz	organ	biçim	447	İhtiyar doktor, Hüseyin'in yanık, terli yüzünü okşadıktan sonra:
tertemiz	yatak	nesne	biçim	152	Zavallı sütninenin benim için hazırladığı kır lavantası kokan tertemiz yatağı ertesi sabah boş, dokunulmamış gördüğü zaman ayakları suya ermiştir ki, o vakit de kuş uçmuş kervan geçmiş bulunuyordu.
	hasır	nesne	biçim	157	Tenceremizi ateşe koyduktan sonra, mutfaktaki tertemiz hasırın üstüne oturduk.
	oda	yer	biçim	192	Köşkte tertemiz oda duvarlarına, mektepte heykellerin mermer kaidelerine, kurşun yahut boya kalemleriyle yaptığım resimler için ne kadar azar işitmiş, ceza çekmişim.
	müesseseler	soyut	soyut	276	Tertemiz müesseseler.
	kız	kişi	soyut	354	Mesela bir kadın, ağır bir gelinlik elbisesini on sene, yirmi sene, her düğünde giyiyor, sonra onu yine tertemiz kendi kızına giydiriyor.
tıpalı	şişe	nesne	biçim	211	Hacı Kalfa, iki tıpalı şişeye hazırlamış olduğu sularını çeşmeden tazeledi ve ihtiyar arabacıma uzun uzadıya tembihler verdi.
titiz	ümitsizlik	soyut	soyut	223	İlk günlerin titiz ümitsizliği içinde, kim bilir ne münasebetsiz şeyler yumurtlayacaktım?
	tavır	kişi	soyut	299	O, aynı titiz ve telaşlı tavırla:
	adam	kişi	karakter	398	Bu İhsan, öyle pek titiz bir adam değildi ama, bilmem nasıl oldu?
titrek	ayaklar	organ	biçim	72	Titrek ayaklarıyla bir iskemlenin üzerine çıkmış, bir dolabın yukarı gözlerinde nota defterini arıyor...
	gölgeler	soyut	soyut	88	Seyrek fasılalarla birbirinden ayrılan cılız gürgenlerin ince, titrek gölgeleriyle beraber yolun tozları üzerine kuru yapraklar dökülüyor.
	ses	duyusal	soyut	340	Titrek bir ses:

titrek	kelimeler	duyusal	soyut	393	Sonra çenemi okşayarak, dizlerine koyduğum ellerimi elleriyle severek, mütereddit, titrek kelimelerle şunları söyledi:
	alev	soyut	soyut	437	Gözlerimi bir titrek aleve dikerek düşünme düşünme onun sönmesini bekledim.
	tebessüm	kişi	biçim	526	Söylenen sözleri işitmiyor, yalnız hepsine aynı titrek tebessümle gülümsemeye çalışıyordum.
tombul	yanacıklar	organ	boyut	103	Bu tombul yanacıkları kanatırsak nasıl olur!
top	sakal	organ	biçim	308	Ağarmış top sakalının çerçevesi içinde yuvarlak yüzü, elma gibi kırmızı yanakları, her bir taraf bakan şaşı gözleri vardı...
topal	bahçıvan	kişi	yaşamsal	443	Evinde seksenlik bir sütanne ile "On başı" diye çağırıldığı topal bir bahçıvanı var.
topuksuz	çocuk potinleri	nesne	biçim	487	Kenarlarından kısa saçlarının lüleleri çıkan şapkası, beyaz kısa tersane elbisesiyle Çalkıuşu'nun önünde yürüdüğünü, topuksuz çocuk potinlerinin ucu ile taşları sektirdiğini hâlâ görüyordu.
tosun gibi	(kız)	kişi	soyut	290	Tosun gibi, dedi.
toy	(hal)	soyut	soyut	425	Dudakların yalan söylemeyi öğrenmiş ama gözlerin, halin daha pek toy.
	adamlar	kişi	zaman	525	Sizin gibi toy, kalpsiz adamların nesini severler, bilmem ki?...
tozlu	avuçlar	organ	biçim	104	Başımı önüme eğiyor, mendilimle tozlu avuçlarımı silmeye başlıyorum.
tuhaf	surat asma tarzı	kişi	soyut	15	Bir tuhaf surat asma tarzım vardı.
	akraba	kişi	soyut	23	Bütün çocukların "Sakallı Amca" diye çağırdıkları tuhaf bir akrabamız vardı.
	nazar	kişi	soyut	68	Tuhaf bir nazarla yüzüne baktım:
	şaşkınlık	soyut	soyut	69	Kuzenim o kadar tuhaf bir şaşkınlıkla bakıyordu ki, kendimi tutamadım, gülmeye başladım.
	(vaziyet)	soyut	soyut	80	Maamafih vaziyetimiz hakikaten tuhaftı.
	şey	soyut	soyut	97	Fakat bu kahkahanın içinde deminki gülüşe benzemeyen, tuhaf bir şey, bir kırıklık vardır.
	şey	soyut	soyut	108	Korkuyorum, utanıyorum; tuhaf bir şey işte...
	(şey)	soyut	soyut	136	Hafifçe irkildim, gülmek için başımı eğdim, ilk defa işittiğim bu "hanımefendi" sözü bana öyle tuhaf geliyordu ki...
	memleket	yer	soyut	185	Ne tuhaf memleket!
	eda	kişi	soyut	186	İmdi (aman Yarabbi, bu imdi kelimesini ne tuhaf bir eda ile söylüyordu!) Sana bir kısmet de çıkar inşallah.

tuhaf	şekil	fiziksel	soyut	188	- Ben iskemlede rahat edemem hemşireciğim, dedi ve tuhaf bir şekilde yere, ayaklarımın dibine oturarak dizlerini dikti, sonra entarisinin cebinden bir teneke tütün kutusu çıkararak kalın sigaralar sarmaya başladı.
	şeyler	soyut	soyut	228	Hiç de gülecek hâlde olmama rağmen, aklıma tuhaf şeyler geliyordu:
	suret	soyut	soyut	228	Yanlarından ayrıldığım zaman göz ucuyla bana bakıyorlar, tuhaf bir surette sallanan kirli bacıklarını - kabuğuna çekilen kaplumbağalar gibi- yavaş yavaş çekerek altlarına alıyorlardı.
	yer	yer	soyut	230	Ben hakikaten çok tuhaf bir yere düşmüşüm.
	oyunaklık	soyut	soyut	241	Vücudumun hareketlerine tuhaf bir oyunaklık, sesime, söyleşime hararetle bir ahenk geliyordu.
	sözler	duyusal	soyut	261	Bu çocuğun öyle ümit edilmeyen tuhaf sözleri var ki...
	heyecan	soyut	soyut	274	Fakat ben, şimdiye kadar bu derece tuhaf bir heyecanla bu kadar için için sarsıldığımı bilmiyorum.
	suret	soyut	soyut	275	Minimini vücuduna göre bacıklarını tuhaf bir surette açarak öyle azametli bir yürüyüşü vardı ki...
	neşesizlik	soyut	soyut	280	Fakat dünden beri onda tuhaf bir neşesizlik baş göstermeye başladı.
	söz	duyusal	soyut	288	Aziz eniştemin tuhaf biz sözü vardı.
	netice	soyut	soyut	290	Dün akşam, yatmadan bir hesap yaptım, o kadar tuhaf bir netice çıktı ki inanmadım.
	insanlar	kişi	soyut	297	Yarabbi, bunlar ne tuhaf insanlar!
	isyan	soyut	soyut	299	Müdürün sinirli sesi bende tuhaf bir isyan uyandırmıştı.
	ürperme	duyusal	soyut	303	Fakat, hani bazen insanın yüzünde böcek dolaşır da tuhaf ürperme olur, onun gözlerinin de böyle bir böcek gibi yüzümde dolaştığını bakmadan hissediyor, rahatsız oluyordum.
	ses	duyusal	soyut	309	Çekiçle üstlerine vurulan madenler gibi, kulakta çınlayan tuhaf bir sesi vardı; bütün K'leri G gibi telaffuz ederek konuşuyordu.
	iş	soyut	soyut	311	- Amma tuhaf iş, Allah'tan ha, Allah'tan ha?
	vaka	soyut	soyut	320	On gün evvel tuhaf bir vaka geçti:
	şey	soyut	soyut	324	Bu dakikada tuhaf bir şey oldu.
	haber	soyut	soyut	379	Dün kapıcı Mehmet Ağa, tuhaf bir haber verdi:
	(şey)	soyut	soyut	402	Fakat tuhaf değil mi?
şeyler	soyut	soyut	414	Her birisiyle öyle eğleniyor, hayatları, tabiatları için öyle tuhaf şeyler söylüyordu ki, gülmekten bayılıyorduk.	

tuhaf	nazar	kişi	soyut	442	Çünkü muallim arkadaşlarım bana tuhaf bir nazarla bakmaya başladılar.
	(şey)	soyut	soyut	455	Ne tuhaf!
	ses	duyusal	soyut	455	Aydınlık, beni rahatsız ettiği için tekrar gözlerimi kapadım, bu on yedi günlük uykuya başkasının göğsünden geliyor, dudaklarından çıkıyor gibi bir tuhaf ses veren kahkahalarla güldüm; sonra tekrar uyudum.
	(şey)	soyut	soyut	462	Hastalığımdan sonra, zayıflayan irademle ona karşı koymak mümkün değil, hem de daha tuhafı, bundan şikâyet de etmiyorum, bu itaat âdeti hoşuma gidiyor.
	tavır	kişi	soyut	477	Tuhaf bir tavırla itiraz etti:
	insan	kişi	soyut	484	- Ne tuhaf insansın Kâmrân?
	kızcağız	kişi	soyut	524	Tabiatını iyi öğrendim, tuhaf bir kızcağızdır.
	boyunbağı	nesne	soyut	526	Şişman vücudunu korse gibi sıkı bir redingot giymiş, gelincik rengindeki tuhaf boyunbağı bir yana çarpılmıştı.
tutuk	nefesler	soyut	karakter	321	Sonra göğsümde tutuk nefeslerle yorgun, bitkin bir hâlde durdum.
	nefesler	soyut	soyut	503	Dudaklarında tutuk nefeslerle:
	feryat	duyusal	ses	504	Tutuk bir feryada benzeyen bir hıçkırık; sonra yüzü elleri içinde, ağlaya ağlaya içeri kaçtı.
	nefesler	soyut	soyut	536	Dudaklarında kesik, tutuk nefesler, vücudunda derin ürpermelerle çarpınan Feride'yi zorla -küçük bir çocuk gibi- kucığına aldı, yüzü onun bozulmuş çarşafından uçan saçları içinde, ağırlığıyla kuvveti artmış, hararetiyle kanı tutuşmuş, merdiveni inmeye başladı.
tüccar	amca	kişi	iş	81	Bir an durakladıktan sonra: "Ben Marika diye bir kızım; tüccar amcama İstanbul'dan misafir geldim," dedim ve yürüdüm.
Türkçe	kelimeler	duyusal	köken	22	Yanımda adı anıldıkça yüzümü ekşitiyor, yeni öğrenmeye başladığım Türkçe kelimelerle "Hüseyin pis, Hüseyin çirkin, edepsiz... Ööö," diye yere tükürüyordum.
türlü	münasebetsizlikler	soyut	soyut	128	Bir işe yaramak şöyle dursun, başkalarının işlerine bile engel olacak türlü münasebetsizlikler yapıyordum.
	huysuzluklar	soyut	soyut	298	Türlü huysuzluklarla hademelere odasının tozlarını aldırıyor, duvardaki resimlerin yerlerini değiştiriyor ve ikide bir küçük bir el aynasında saçlarını, kravatını muayene ediyordu.

türlü	hakaretler	soyut	soyut	300	Fakat aylarca buralarda sürünmekten, türlü hakaretlere uğramaktansa kabul etmek daha iyi olacaktı.
	maskaralıklar	soyut	soyut	315	Türlü maskaralıklar eder, bir vagon halkını güldürmekten kırar geçirirdi, diyor.
	şekil	soyut	soyut	476	- Ben hayli ihtiyarım; sefaletin, acının türlü şeklini gördüm.
	maceralar	soyut	soyut	520	Senelerce bir başına gezdi, dolaştı, türlü maceralarla dolu, kim bilir ne adi hesaplarla kendini ihtiyar bir adama sattı?
	isimler	kişi	soyut	402	Bana türlü isimler "hem de inatlarına böyle tatlı ve böcek isimleri" veren saygısızlardan birini nihayet yakalamıştım.
ucuz	atlaslar	nesne	ölçü	193	Adamcağız üşenmeden çarşı pazar dolaşiyor, kızına çerçeve işletmek için ucuz atlaslar, kadife ipekleri, renkli boncuklar satın alıyordu.
	reçel tarifleri	nesne	ölçü	197	Kendisinden hem kolay, hem ucuz reçel tarifleri aldım ve Gülmisal Kalfa'nın yemeklerini yazdığım deftere özene bezene not ettim.
	reçel tarifleri	nesne	ölçü	197	Kendisinden hem kolay, hem ucuz reçel tarifleri aldım ve Gülmisal Kalfa'nın yemeklerini yazdığım deftere özene bezene not ettim.
	(fiyatlar)	soyut	soyut	200	Fakat buna mukabil, et, süt, yumurta vesaire fiyatları, buradakiyle nispet kabul etmeyecek kadar ucuz.
	(içecek)	nesne	ölçü	201	Hava güzel, manzara güzel, yiyecek içecek ucuz, ahaliyi iyi.
	mektepler	yer	ölçü	277	Vilayette kaldığım müddetçe bütün gayretimi sarf edeceğim, köylerden birçoğunu ucuz, fakat zarif, sıhhi, modern, yani müceddet mekteplere sahip etmeye çalışacağım.
uçsuz bucaksız	göl	coğrafya	boyut	11	Deniz kadar uçsuz bucaksız bir göl...
	deniz	coğrafya	boyut	11	Sonraları öteden beriden öğrendiğime göre bu göl Musul taraflarında, adını bir türlü hatırlayamadığım bir küçük köyün yanı başındadır, benim uçsuz bucaksız denizim bir ağaç kümesi arasında, kuru bir ırmaktan kalma bir avuç sudan başka bir şey değildir.
uçucu	şey	soyut	soyut	224	Bu neşenin uydurma, uçucu bir şey olduğu malum.
uçuk	aydınlık	soyut	renk	95	Dumana, sise benzeyen şekilsiz bir bulut, güneşi saklıyor, denizin durgun yüzünde nereden geldiği belli olmayan uçuk bir aydınlık titriyordu.

uçuk	sarı	renk	yoğunluk	239	En arka sıranın ucunda, bembeyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel çehreli bir kız çocuğu, inci gibi dişleriyle bana gülümsüyordu.
	mavi	renk	yoğunluk	380	Ufukta akşamın uçuk mavi seması içinde, ince ince tüten dumanlara benzeyen karşı dağları seyretmeye başladım.
ufacık	kibar çocuğu	kişi	boyut	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacık, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim-güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
ufak	çocuk şiltesi	nesne	boyut	8	Pencere her zaman kapalı durur, balkon parmaklığına hemen daima bir ufak çocuk şiltesi ile yorgan asılırdı.
	tehlike	soyut	boyut	86	Hatta bir aralık çıplak ata binmeye uğraşarak ufak bir tehlike de geçirmiştım.
	rötuşlar	fiziksel	boyut	132	Matmazel, ufak bazı rötuşlardan başka eksiki kalmayan beyaz elbisemi ellerinde kaldırdığı zaman kıpkırmızı kesildiğimi hissettim.
ufak tefek	şantajlar	soyut	boyut	54	Biraz gözümü açabilsem, Kâmrân'ın bu korkusundan ben daha ne istifadeler eder, ufak tefek şantajlarla onu daha neler, neler almaya mecbur edebilirdim.
	genç	kişi	boyut	167	Camekânlı kalem odası arasındaki kapıdan, ufak tefek, cılız bir genç göründü:
	kadın	kişi	boyut	181	Huriye Hanım, kırk beş yaşlarında, kara yüzlü, hırçın tavırlı, ufak tefek bir kadındı.
	eşya	nesne	boyut	186	Her gün, evinden ufak tefek eşya, dantel bir bardak örtüsü, işlemeli bir yüz havlusu, resimli hazır yelpaze gibi şeyler getiriyor, odamı süslüyordu.
	ihtiyar	kişi	boyut	259	Halbuki, bilâkis, ufak tefek, hastalıklı düşkün bir ihtiyardı.
	muavenet	soyut	boyut	290	Etrafımda sefil, aç bir insan gördüğüm zaman ufak tefek muavenetlerde bulunmayı vazife bilmıştım.
	dedikodular	soyut	boyut	382	Muallim arkadaşları onu pek sevmezler, hakkında bazı ufak tefek dedikodular işitiyorum.
uğultulu	dağ rüzgârları	coğrafya	diğer	390	Çalgının uğultusu içinde sesler derinleşiyor, bulanıyor, fakat bir türlü sönmüyor, uğultulu dağ rüzgârları gibi ta uzaklarda haykırıyordu:
uğurlu	(yer)	yer	soyut	386	"Burası uğurludur, bana ne kadar saadet geldiyse bu bağdan geldi!" demeyi mutut edinmişti.
ukala	tavır	kişi	karakter	304	Ruhun böyle ince élan'larını Kristiyan da şüphesiz çok iyi anlar.

ulvi	feragat numunesi	soyut	karakter	304	Ne güzel, ne ulvi bir feragat numunesi ve benim için ne bulunmaz bir makale mevzuu.
	arkadaşlık	soyut	karakter	531	Ulvi arkadaşlığımızda, o, erkekliğini unutmuştu.
upuzun	komşu	nesne	boyut	7	Ne yapılsa baştan çıkarılmasına imkân olmayan ve ara sıra çakımın ucuyla ötesine berisine açtığım yaracıklara stoik bir vakar ile tahammül eden sessiz sedasız, ağırbaşlı ve upuzun bir komşu.
uslu	(kişi)	kişi	karakter	24	Sonra çok uslu, ağırbaşlı idi.
	kız	kişi	karakter	41	- O cihetten sigortayım beyefendi; zaten uslu bir kız olsam da almazdınız.
usta	(kişiler)	kişi	iş	191	Velâkin, Manastır büyücüleri daha ustadır.
utangaç	(kişi)	kişi	karakter	80	Gençler utangaç görünüyordular.
	köy delikanlısı	kişi	karakter	251	Bu kaba saba, utangaç köy delikanlısının gözlerini yumarak öptüğü eller arasında benimki de vardı.
	(kişi)	kişi	karakter	369	Bu işçi, hem utangaç, hem cesurdu.
uydurma	masal	soyut	soyut	59	Vücudum, bütün ağırlığıyla Mişel'in omuzlarına asılı, saçlarımız, yanaklarımız birbirine dokunarak ona uydurma bir masal anlatmaya başladım.
	masal	soyut	soyut	118	Bir sene evvel uydurma bir masaldan bahsederken ne kadar serbest ve farfaraysam bu sene hakikaten nişanlı bir kız vaziyetine düştükten sonra o kadar korkak olmuştum.
	şey	soyut	soyut	224	Bu neşenin uydurma, uçucu bir şey olduğu malum.
uzak	(seyahat)	yer	boyut	76	Uzak değil, Tekirdağ'a kadar...
	yer	yer	boyut	87	Zaten çiftlik uzak bir yerde değil...
	semtler	yer	boyut	128	Köşk; boyacılar, dülgerler, terziler, uzak semtlerden gece yatısına gelmiş akrabalarla dolup boşalıyordu.
	(yer)	yer	boyut	162	Sonra muallimlik isterler; daha sonra da maaş az, yer uzak diye kafa tutarlar.
	gurbetler	soyut	boyut	170	Bu yaşında en uzak gurbetleri göze alıyordum.
	köy	yer	boyut	171	Kimsenin beğenmediği, en uzak bir köy de olsa, ben güler yüzle kabul edeceğim.
	köşe	yer	boyut	171	"En uzak bir köşeye bile giderim" diyor.
	akisler	soyut	boyut	212	Yamaçlarda, derelerde uyandırdıkları, uzak akisler insana âdeta bir teselli sesi gibi geliyor.
	dağ	coğrafya	boyut	220	Bilmem hangi küçük sultanı kaçırmak için uzak bir dağın arkasından bir eski zaman ordusu geliyormuş.
	su sesi	duyusal	boyut	222	Dışarıdan, uzak bir su sesi geliyor, ara sıra tavanda tıkırtılar oluyor.

uzak	hayal	soyut	boyut	244	Çünkü bu uzak, silik hayalde, rüya gibi aklın almayacağı şeyler var.
	memleket	yer	boyut	268	Ne vakit gözlerimi kapayacak olsam seni uzak bir memleketin karanlık bir odasında gözlerin kapalı, siyah saçların, taze yüzün..."
	rüya	soyut	boyut	306	Kristiyan, uzak bir rüyayı takip eder gibi gözleri dalgın, sesi hareketli devam etti:
	yer	yer	boyut	330	Uzak bir yerde ona çalgı çaldıracağız.
	yer	yer	boyut	334	Daha uzak hatta daha fena bir yere razıyım.
	deniz	coğrafya	boyut	388	Çalgı sesi kulağıma uzak bir denizin uğultusu gibi geliyordu:
	sürü	hayvan	boyut	455	Cama kanatlarını çarpan bir kelebek, aynanın kenarında renkli akisler uyandıran bir güneş aydınlığı, uzak bir sürünün hafif çingirak sesleri, kalbimi lezzetli titremelerle çırpındırıyordu.
	yerler	yer	boyut	456	Yalnız birdenbire uçurlara düşmek hissi içinde, içim ılınarak silkinip uyandıkça öyle hissediyorum ki, uzak, pek uzak bir yerlerden dönüyordum.
	yerler	yer	boyut	456	Yalnız birdenbire uçurlara düşmek hissi içinde, içim ılınarak silkinip uyandıkça öyle hissediyorum ki, uzak, pek uzak bir yerlerden dönüyordum.
	mesafe	yer	boyut	485	Şehirden üç dört saat uzak mesafede bir çiftlikte yirmi kadar çocukla uğraştığımı, pek mesut olduğunu söylemiş.
	mazi	soyut	zaman	487	- İyi tahmin ettin Müjgân, çok uzaklara gittim, on sene uzak bir maziye.
tepeler	coğrafya	boyut	507	Rüzgâr, uzak tepelerde ıslık çalıyor, ağaçlar görünmez bir yağmur sağanağı altında gibi hissediyor, göz alabildiğine uzanıp giden yolun üstünde toz kasırgaları koşuyordu.	
uzakça	yer	yer	boyut	331	Ben uzakça bir yerde, etraftan suların köpüre köpüre aktığı bir kayanın üstüne sinmiştim.
uzun	pencere	nesne	boyut	8	Öte yanımda manastır terbiyesinin istediği serin ve mağnum loşluğu temin için yapılmışa benzeyen ve pancurları hiç açılmayan bir uzun pencere dururdu.
	bıyık	organ	boyut	14	Bu uzun bıyıklı kocaman adamın oyun icat etmekteki maharetini ben başka kimsede görmedim.
	(seneler)	zaman	boyut	15	O kadar uzun, o kadar uzundu ki...
	(seneler)	zaman	boyut	15	O kadar uzun, o kadar uzundu ki...

uzun	rüya	soyut	zaman	17	Daha uykuya dalalı iki dakika olmadan uyandırır ve Kalender'deki yalımızda, civarındaki koruda veyahut Boğaz'ın sularında geçmiş bir uzun rüyayı anlatmış...
	rüya	soyut	zaman	17	Birkaç uyku dakikasına bu kadar uzun rüyaları sığdırmak için insanın o yerleri herhâlde
	etekler	nesne	boyut	20	Beyaz gecelik gömleğimin uzun etekleri bacaklarıma dolaşa dolaşa oraya koştum.
	bıyıklar	organ	boyut	20	Gözlerini açmaya razı olması için ata biner gibi göğsüne oturup zıplamak, uzun bıyıklarını dizgin gibi yakalayıp çekmek ve bir misli bağlamak lâzım gelirdi.
	boyun	organ	boyut	34	Kız ayağı gibi küçücük ayaklarında beyaz podösüet iskarpinleri, ipek çorapları, yürürken ince bir dal gibi sallanıyor zannedilen narin vücudu, sadakor gömleğinin açık yakasından çıkan uzun beyaz boynu ile erkekten ziyade kıza benzeyen bu çocuğa son derece içerlerdim.
	boy	fiziksel	boyut	42	Uzun boy, sarı saç, mavi yahut yeşil gözler lâzım...
	boy	fiziksel	boyut	44	"Duvarın üzerinde sarışın, uzun boylu bir erkekle kur yaptık birbirimize!" diyeceğim...
	zaman	zaman	boyut	53	Kâmrân'a gelince, onun da uzun zaman benden korktuğunu hissettim.
	(bahçe)	yer	boyut	59	- Sizin bahçe ne kadar uzun, Feride!
	(bahçe)	yer	boyut	59	- O kadar uzun değil ama yavaş yavaş gidiyoruz da, diyor ve devam ediyorum:
	reverans	fiziksel	boyut	64	Siyah önlüğümün eteklerini tutarak kutuların önünde muhteşem ve uzun bir reverans yaptım.
	yolculuk	yer	boyut	90	Bu kadar uzun yolculuğu nasıl göze ...
	araba gezintisi	yer	zaman	93	Onunla görüştürmek için eve çeşit çeşit insanlar çağırıyor ve hemen her gün uzun bir araba gezintisine yahut yerlilerden birinin bağ ve bahçesine davete götürüyordu.
	münakaşa	fiziksel	zaman	103	Hemen o tarafa döndüm ve uzun bir münakaşaya giriştim:
	saçlar	organ	boyut	105	Kâmrân'ın başı birdenbire bir yaprak yığınına daldı, uzun saçları alnına döküldü.
	zaman	zaman	boyut	110	Hayli uzun zaman.
	sene	zaman	boyut	111	Önümüzde daha dört uzun sene var.
	sene	zaman	boyut	117	- Bu sene sınıf geçemezseniz bir sene, bir uzun sene daha burada beklemek tehlikesi var.
	(seyahat)	soyut	zaman	127	- Doğrusu, pek uzun da sayılmaz.

uzun	topuk	organ	boyut	128	Fakat günün birinde güvercinliğin kapısı açılınca, kendimi, boyumu bir hayli uzatan yeni siyah çarşafım, uzun topuklu iskarpinlerimle sokakta bulunca neye uğradığımı şaşırđım.
	boy	fiziksel	boyut	135	Daima açık duran sokak kapısının dışında siyah çarşafı, uzun boylu bir kadın gözüme ilişti.
	boy	fiziksel	boyut	135	Daima açık duran sokak kapısının dışında siyah çarşafı, uzun boylu bir kadın gözüme ilişti.
	vücut	organ	boyut	142	Sizi uzun vücudunuzla, menekşe gözlerinizle karşımda görünce her şeyin rengi deđiştđ.
	plan	nesne	boyut	152	O gece, sütninenin odasında, lambamı söndürmüş, karanlığa baka baka uzun bir plan hazırlamıştım.
	tahta	nesne	boyut	161	Merdiven parmaklığının kenarına sekiz on su kovası dizmişler, üzerine -köşkte tahterevalli oynamak için kullandığımız tahtalara benzer- bir uzun tahta alarak garip bir peyke meydana getirmişlerdi.
	boy	fiziksel	boyut	171	Köşede, pencerenin yanında, uzun boylu, irice yapılı bir bey gazete okuyordu.
	boy	fiziksel	boyut	182	Uzun boylu, keskin kara gözlü bir genç kadın da kıs kıs gülüyordu.
	hikaye	soyut	boyut	189	Bu uzun hikâyeyi dinledikten sonra dayanamadım:
	ceket	nesne	boyut	206	Beyaz peştamalını, taşlıklar, sofalar ve merdivenlerde, kendine göre bir ahenkle sürüdüğü şıp şıp terliklerini çıkarmış, arkasına soluk çuhadan yakası kapalı uzun bir ceket, ayaklarına imam galoşları giymişti.
	bıyık	organ	boyut	212	İnce bir bağ yolundan, eşkıya gibi korkunç kıyafetli, uzun bıyıklı iki jandarma geliyordu.
	(ay)	zaman	boyut	223	Bu bir ay, bana şimdi on yıldan daha uzun görünüyor.
	saç	organ	boyut	231	Ben uzun saçı hiç sevmem.
	değnek	nesne	boyut	232	Hatice Hanım, o sabah, taze taze mezarlıktan kesilmiş uzun değnekleri yanına yerleştirdikten sonra, birer birer çocukları yanına çağırma, derslerini okutmaya başladı.
	ögle teneffüsleri	zaman	boyut	236	Ekseriya, uzun ögle teneffüslerinde oynanan bu oyun âdeta bir tiyatro piyesi gibidir ve başlıca aktörleri Hafız Nuri ile Arap Cafer Ağa'dır.
çoraplar	nesne	boyut	245	Pembe bir kordela ile iki yandan örülmüş saçlarına, lacivert yünlüden kısa entarisine, uzun siyah çoraplarına bir yabancıyı seyrederek gibi korka korka bakıyordu.	

uzun	kerevet	nesne	boyut	251	Muhtarın karısı ile Ebe Hanım başta olmak üzere, beş altı ihtiyar kadın, uzun bir kerevetin şiltesi üzerinde sıralanmışlardı.
	müddet	zaman	boyut	253	Dün gece, Munise, bir kabahat yapmış, abası odunla dövmek için üstüne yürümüş, çocuk odanın penceresinden kendini bahçeye atmış, karlar ve karanlıklar içinde uzun müddet kalamayacağını, biraz sonra kapıya gelip yalvaracağını zannetmişler, fakat saatler geçtiği hâlde, çocuk görünmemiş.
	boy	fiziksel	boyut	275	Aşağıda, dershane kapısı önünde, biri gayet uzun, öteki gayet kısa boylu iki adamla karşılaştım.
	adam	kişi	boyut	276	Ötekine gelince, o inadına uzun, kuru, esmer ve ince bıyıklı bir adamdı.
	(adam)	kişi	boyut	276	O kadar uzun ki, âdeta kamburu çıkmıştı.
	bacaklar	organ	boyut	278	Talebe sıralarından birine oturarak uzun, ince bacaklarını sallayan mühendis yine o güzelim Fransızcasıyla sırnaştı:
	boy	fiziksel	boyut	283	Uzun boylu, narin yapılı bir kadıncağızdı.
	boy	fiziksel	boyut	301	Piyer For, uzun boylu, güzel çehreli, kumral bir adamdı.
	boy	fiziksel	boyut	302	Daha garibi, aralarında Zeyniler'e gelen uzun boylu nafia mühendisi de vardı.
	nutuk	soyut	boyut	312	- "Çık kızım, makamına bakalım!" diye hemen hemen zorla beni kürsüye çıkardıktan sonra, uzun bir nutka başladı.
	boy	fiziksel	boyut	315	Birisi vaktiyle Merkez Rüştüyesi'nde beni müdafaa eden uzun boylu, keskin kara gözlü kadın ki, burada haftada bir gün ders veriyormuş.
	boy	fiziksel	boyut	316	Kapı açıldı, içeriye otuz beş yaşlarında, ince uzun boylu bir efendi girdi.
	bacaklar	organ	boyut	319	Ara sıra Mazlum, hırçınlık etmeye, uzun ince bacaklarıyla debelenmeye başlıyor.
	(sene)	zaman	boyut	337	Bir sene, üç yüz altmış beş gün. Ne uzun?
	(sene)	zaman	boyut	338	Bu bir senenin kâh karanlığını, kâh aydınlık günlerini birer birer hayalimden geçirdim, ne uzun, yarabbi, ne uzun?
	(sene)	zaman	boyut	338	Bu bir senenin kâh karanlığını, kâh aydınlık günlerini birer birer hayalimden geçirdim, ne uzun, yarabbi, ne uzun?
	(hayat)	soyut	zaman	338	Hayat, ne uzun, yarabbi, ne uzun?
	(hayat)	soyut	zaman	338	Hayat, ne uzun, yarabbi, ne uzun?

uzun	boy	fiziksel	boyut	340	Karanlığın içinde uzun boylu bir kadın hayaleti, cumbanın altında yağmurdan korunmaya çalışıyor, elimdeki muşamba fenerden çıkan ışıkla, sokaktaki su birikintileri içinde çırpınıyordu.
	etekler	nesne	boyut	375	Uzun etekleri karanlıklarda kaybolan bir beyaz ipek.
	aylar	zaman	zaman	380	Tatilin bu uzun aylarında onlar gibi mahpus kaldım.
	kulaklar	organ	boyut	384	Gözlerimizde yaşlarla arabadan atladık, bir keçi yavrusu yakalayarak uzun kulaklarını, sular damlayan ince çenesini öptük.
	boy	fiziksel	boyut	385	Kapının dışında gözüme uzun boylu iki zabıt üniforması ilişti.
	boy	fiziksel	boyut	396	Yalnız, akşamdan beri hiç vaziyetini değiştirmeyen uzun boylu bir yolcu, kollarını demir parmaklığa dayıyor, rüzgâra karşı ıslıkla mahzun havalar çalıyordu.
	zaman	zaman	boyut	449	Ben bu yolu yarım saat, belki daha uzun bir zamanda yürüdüm.
	gün(ler)	zaman	boyut	451	Aradan yetmiş üç yıl kadar uzun, yetmiş üç gün geçtiği hâlde hâlâ o odayı gözümün önünde görüyorum.
	rüya	soyut	zaman	456	- Sakın bunlar bir uzun rüyanın hatıraları olmasın!
	geceler	zaman	boyut	480	Zeyniler Mezarlığı'nın karanlığında, rüzgârın sabahlara kadar haykırıp ağladığı uzun gecelerde, çekçek arabalarının ince sesli, yanık çingiraklarının titrediği boş sahralarda, Söğütlük bahçelerinin ılık iğde kokularıyla dolu yollarında, ben hep seninle yüz yüze, senin hayalinin kollarında yaşadım.
	yorgunluk	soyut	zaman	512	Ağaçlar, bu uzun yorgunluktan sonra, sakın gölgelerinin uykusuna d alıyor, kayalarda -kendi içlerinde sızlıyor gibi görünen- hafif bir sedef parıltısı yanıp sönüyordu.
	(uç)	fiziksel	boyut	519	Dünyanın ucu uzundur.
	baygınlıklar	soyut	zaman	521	Uzun baygınlıklardan uyanmış hastaların hiçbir şey anlamayan, düşünmeyen gözleriyle karanlığın içinde etrafına bakmıyor, sık sık göz kapaklarını açıp kapıyordu.
	etek	nesne	boyut	526	O kadar ki, doktorun İzmir'den getirdiği uzun etekli beyaz elbiseyi giydirmelerine, saçımın bir yanına bir tutam tel iliştmelerine bile razı oldum.
	(geceler)	zaman	boyut	527	Korkma, geceler uzun, yeni geline aşk destanları okumaya da vakit bulurum, dedi.

uzun	susuzluk	soyut	zaman	541	Feride, uzun bir susuzluktan sonra berrak bir dereden kana kana suiçen bir kuş gibi canlanıyor, ayağını yere vurup yüzünü göstermemek için bir yandan bir yana çevirerek:
uzun boylu	erkek	kişi	boyut	44	"Duvarın üzerinde sarışın, uzun boylu bir erkekle kur yaptık birbirimize!" diyeceğim...
	kadın	kişi	boyut	135	Daima açık duran sokak kapısının dışında siyah çarşafı, uzun boylu bir kadın gözüme ilişti.
	bey	kişi	boyut	171	Köşede, pencerenin yanında, uzun boylu, irice yapılı bir bey gazete okuyordu.
	kadın	kişi	boyut	182	Uzun boylu, keskin kara gözlü bir genç kadın da kıs kıs gülüyordu.
	(kişiler)	kişi	boyut	275	Aşağıda, dersane kapısı önünde, biri gayet uzun, öteki gayet kısa boylu iki adamla karşılaştım.
	kadıncağız	kişi	boyut	283	Uzun boylu, narin yapılı bir kadıncağızdı.
	adam	kişi	boyut	301	Piyer For, uzun boylu, güzel çehreli, kumral bir adamdı.
	nafia mühendisi	kişi	boyut	302	Daha garibi, aralarında Zeyniler'e gelen uzun boylu nafia mühendisi de vardı.
	kadın	kişi	boyut	315	Birisi vaktiyle Merkez Rüştüyesi'nde beni müdafaa eden uzun boylu, keskin kara gözlü kadın ki, burada haftada bir gün ders veriyormuş.
	efendi	kişi	boyut	316	Kapı açıldı, içeriye otuz beş yaşlarında, ince uzun boylu bir efendi girdi.
	kadın	kişi	boyut	340	Karanlığın içinde uzun boylu bir kadın hayaleti, cumbanın altında yağmurdan korunmaya çalışıyor, elimdeki muşamba fenerden çıkan ışıkla, sokaktaki su birikintileri içinde çırpınıyordu.
	zabit	kişi	boyut	385	Kapının dışında gözüme uzun boylu iki zabit üniforması ilişti.
	yolcu	kişi	boyut	396	Yalnız, akşamdan beri hiç vaziyetini değiştirmeyen uzun boylu bir yolcu, kollarını demir parmaklığa dayıyor, rüzgâra karşı ıslıkla mahzun havalar çalıyordu.
uzunca	akşam gezintisi	zaman	boyut	151	Geçen sene bir gün, uzunca bir akşam gezintisinden dönerken onun evine uğramış, yarım saat kadar bahçesinde dinlenmiştik.
	kır gezintisi	kişi	boyut	416	Akşamüstüne doğru hava açmış, uzunca bir kır gezintisi yapmamıza müsaade etmişti.
üçra	köşe	yer	boyut	467	Mesela İstanbul'dan B...ye gelişin, sonra merkez mektebinden istifa ederek üçra bir köye gelişin, şüpheli bir firara benziyormuş.

üçra	köy	yer	boyut	522	Bir gün üçra bir köyün, viran bir evinde aydınlık kadar temiz, hülya gibi güzel bir küçük İstanbul kızına tesadüf ettim.
ümitsiz	deniz	yer	soyut	88	Bu sebepten ümitsiz denizi bırakıyorum ve Müjgân'ın kolundan tutup böğürtlenlere doğru sürüklemeye başlıyorum.
	hastalıklar	kişi	soyut	223	"Kızlarım, ümitsiz hastalıkların, mukadder felaketlerin son bir ilacı vardır: Tahammül ve tevekkül..."
	ümit	soyut	soyut	257	Çok güzel bulduğumuz için, hiçbir zaman elimize geçemeyecek sandığımız şeylere karşı duyulan o ümitsiz ümit.
	akşam	zaman	soyut	412	Buraya geldiğim o ümitsiz akşamda, köşk misafirlerle doluydu.
	alil	kişi	soyut	441	- Feride Hanım, beni ümitsiz bir alile karşı duyulmuş bir merhametten başka saiki olmayan bir aşk sadakasını kabul edecek kadar düşmüş, bitmiş bir adam mı sanıyorsunuz?
	hayal	soyut	soyut	479	Gönlümün içindeki ümitsiz hayalini sevmekle.
	gözyaşları	fiziksel	soyut	520	- Ah! Kâmrân, Feride'nin kollarımda ne ümitsiz gözyaşlarıyla çırpınarak bunları söylediğini işitseydin!
ürkütücü	şey (ölüm)	soyut	karakter	219	Fakat ben ölümün hazin ve ürkütücü bir şey olduğunu ilk defa bu karanlık Zeyniler mezarlığında duydum.
üstün	(merak)	soyut	soyut	465	Merakım, korkumdan daha üstündü.
ütüsüz	pantolon	nesne	biçim	293	Asgari iki günde bir tıraş olmayacak, ütüsüz pantolon, yakasız gömlek giyecek muallimlerin azledileceklerini söyledim.
üzgün	yürek	soyut	soyut	499	Hacı Kalfa'nın bir halini, Zeyniler muhtarının bir sözünü, Müdür Recep Efendi'nin bir tuhaflığını hatırlarken gülen gözlerine, canlanan hareketlerine bazen hiç şüphesiz bir yorgunluk düşüyor, o vakit, sesindeki belirsiz, sakat billur ihtizazı daha derinleşiyor, üzgün bir yürek gibi titriyordu.
vahşi	(nişanlı)	kişi	karakter	107	Fakat ne çare ki, ben dünyadaki nişanlıların en acemi ve vahşisiydim.
	Hayganuş	kişi	karakter	211	Bana karşı tamamiyle lakayt olduğunu zannettiğim vahşi Hayganuş, bir yerini incitmiş gibi birdenbire ağlamaya başladı.
	çığılıklar	duyusal	karakter	242	Kara bacaklarının üstünde sert bir çeviklikle sıçraşıyorlar, leş kargaları gibi vahşi çığılıklar kopararak etrafında dönüyorlardı.

vahşi	(çocuklar)	kişi	karakter	246	İlk günlerde o kadar vahşi, yabancı bulduğum çocuklar, şimdi bana daha cana yakın geliyorlar.
	ümitsizlik	soyut	karakter	254	Bu, göz gözü görmeyen tipi gününün siyah bir duman gibi inen akşamıyla beraber, içime vahşi bir ümitsizlik çöktü.
	parıltı	coğrafya	karakter	473	İhtiyar doktor gözlerindeki o vahşi parıltı, şakaklarındaki korkunç kırmızılık sönüncüye kadar sustu.
	tabiat	coğrafya	karakter		
	tabiat	coğrafya	karakter	17	Babam bende biraz vahşi tabiatlı sert bir asker hatırası bırakmıştır.
vakasız	(ders)	zaman	soyut	31	Ertesi gün birinci ders vakasız geçti.
vakitsiz	sonbahar	zaman	soyut	88	Bahçelerde vakitsiz bir sonbahar başlamış.
	mihnet	soyut	soyut	172	Müdür, bu sözleri söylerken, onun, vakitsiz bir mihnetle çökmeye başlamış omuzlarını okşuyordu.
	mihnet	soyut	soyut	244	Vakitsiz ve haksız bir mihnete uğramış bütün çocuklar gibi, Munise'de de büyük bir insan hali var.
	misafir	kişi	soyut	341	Bu vakitsiz misafir, yüzümü görmek için feneri kaldırmıştı.
vakur	ses	duyusal	karakter	138	Ayağa kalktım, kanepenin önündeki ağaca arkamı dayadım, kollarımı kavuşturarak sakın hatta vakur bir sesle:
vefakâr	insanlar	kişi	karakter	354	Vefakâr, çalışkan, hayatlarından memnun, munis ve sade insanlar.
vefasız	baş	organ	karakter	485	Bana, Feride'nin hasta bir bestekârı sevdiğini, vefasız başını çağlayan kenarında sevgilisinin dizlerine koyarak, gözlerine baka baka tambur çaldırıldığını söylediler.
	kız	kişi	karakter	416	Kâmran Bey, aylarca yemedi, içmeden kesilmiş, bu vefasız kızı beklemiş.
viran	balıkçı kulübeleri	yer	biçim	214	Hani Kavaklar'da önüne ağlar serilmiş, yağmurdan çürüyüp kararmış, Boğaz rüzgârlarından bir yana çarpılmış, viran balıkçı kulübeleri vardı.
	sofa	yer	biçim	217	Yukarıki kat viran bir sofa, bir de yüksek pencerelerinin tahta kepenkleri sınıksız kapalı kocaman bir odadan ibaretti.
	dershane	yer	biçim	246	Viran dersane âdeta temiz ve sevimli bir şekil aldı.
	gemi teknesi	nesne	biçim	256	Fırtına içinde viran bir gemi teknesi gibi sallanan bu sefil ve karanlık oda, ocağın kızıl akisleri içinde birdenbire öyle munis ve mesut bir yuva olmuştu ki...
	hayrat	nesne	biçim	269	Burası, iki basık oda ile merdivenli, çarpık bir sofadan ibaret viran bir hayrat.

viran	kubbe	yer	biçim	355	Akşam gölgesinin çökmeye başladığı saatlerde insan oraya girerse, ucu bucağı bulunmaz bir viran kubbenin altına girmiş gibi oluyor.
	ev	yer	biçim	522	Bir gün ücra bir köyün, viran bir evinde aydınlık kadar temiz, hülya gibi güzel bir küçük İstanbul kızına tesadüf ettim.
yabancı	şehir	yer	soyut	10	Yabancı bir şehirde, yabancı bir otel odasında, sırf bitip tükenmeyecek gibi görünen bir gecenin yalnızlığına karşı koymak için, hatıralarımı yazmaya başladığım bu saatte bir elim yine aynı küçük çocuk tavrıyla saçlarımı çekiştiriyor, gözlerimin üstüne indirmeye uğraşıyor.
	otel odası	yer	soyut	10	Yabancı bir şehirde, yabancı bir otel odasında, sırf bitip tükenmeyecek gibi görünen bir gecenin yalnızlığına karşı koymak için, hatıralarımı yazmaya başladığım bu saatte bir elim yine aynı küçük çocuk tavrıyla saçlarımı çekiştiriyor, gözlerimin üstüne indirmeye uğraşıyor.
	kadın	kişi	soyut	13	Fakat kadıncağız o kara güne yetiştii ise kopardığı vaveyla, benim düğün gecesi sabahı evde kendimi yabancı bir kadının koynunda bulduğum zaman kopardığım vaveyanın yanında hiç kalırdı.
	toprak	yer	soyut	18	Annemi yabancı bir toprakta bıraktıktan sonra, İstanbul'a dönmek babamın içine elvermemiş...
	kadınlar	kişi	soyut	78	Yabancı kadınlara kompliman yaparken, suallerine ciddi ve nazik cevaplar vermeye çalışırken, kendimi misafirlik oyunu oynayan bebelere benzetiyordum.
	(insan)	kişi	soyut	97	Ben yabancı değilim ki...
	kız	kişi	soyut	110	Sen Kâmrân için, huyunu bilmediğim herhangi bir yabancı kızdan çok daha iyisin.
	(kişi)	kişi	soyut	111	Fakat bereket versin yabancı değil, kuzenimin ta kendisi idi.
	aşçı	kişi	soyut	130	Aşçı yabancı, vaziyet ise çok nazikti.
	kadın	kişi	soyut	138	Yabancı kadının bana acır gibi bir hali vardı.
	kadın	kişi	soyut	140	Yabancı kadın, bu defa ayağa kalkmaya mecbur oldu, eldivenli ellerini ovuşturarak:
	kadın	kişi	soyut	141	Yabancı kadının, bir şey aramak ister gibi, ara sıra el çantasını açıp kapadığını görüyordum.
	kadın	kişi	soyut	142	Yabancı kadın, ağır ağır yanıma gelmişti, sesi titreyerek:
	kadın	kişi	soyut	143	Yabancı kadın, bana bir kere daha seslendi, fakat artık dinlemedim, hızla ağaçların arasına daldım.

yabancı	kadın	kişi	soyut	148	O akşamüstü, yabancı kadından, öğreneceğimi öğrendikten sonra odama gidiyordum.
	(insan)	kişi	soyut	150	Yabancılara hesap vermenin ve onlardan nasihat dinlemenin gücüme gideceğini hissediyordum.
	yer	yer	soyut	152	Amcam, "Haydi Feride, yabancı yer değil ya, sen sütüne misafir ol bu gece. Ben de şuradaki bir ahbabımda kalayım!" dedi.
	memleket	yer	soyut	190	- Ben bir kız biliyorum ki evleneceğine iki gün kala, nişanlısının kendisini başka bir kadınla aldattığını öğrendi, bu fena adamın yüzüğünü başına attı ve yabancı bir memlekete kaçtı.
	(çocuklar)	kişi	soyut	246	İlk günlerde o kadar vahşi, yabancı bulduğum çocuklar, şimdi bana daha cana yakın geliyorlar.
	(kişiler)	kişi	soyut	268	Seninle artık iki düşman bile değiliz; birbirini hiç, ama hiç görmeyecek iki yabancıyız.
	memleket	yer	soyut	290	Zavallı Gülmisal Kalfacığım, yanımda epeyce bir para bulundurmadan yabancı bir memlekete gitmenin doğru olmadığını söylemiş, annemin elmaslarından birini satarak parasını ayrı bir kese içinde elime teslim etmişti.
	memleket	yer	soyut	307	Bir büyük tesellileri vardır onların, aradan aylar, yıllar geçtikten sonra, bir gece yabancı bir memleketin karanlık ve soğuk bir odasında yalnız kaldıkları vakit, o nişanlımın çehresini göz önüne getirmek imkânına maliktirler:
	kadın	kişi	soyut	336	Mülazımın şimdi senin yanına gelmeden evvel sokaktan yabancı bir kadının geldiğini, sana gizli bir şey söylemek istediğini haber verirlerse sakın dinleme, yavrum, o kadından kaç, güzel başını mülazımının kuvvetli göğsüne sakla.
	ağız	organ	soyut	336	Onları bir yabancı ağzından işitmiş gibi sebebini, manasını kendi kendime soruyorum.
	kadınlar	kişi	soyut	341	O akşamdan beri yabancı kadınlardan gözüm yılmıştı.
	(kişi)	kişi	soyut	341	- Feride Hanımefendi, ben yabancı değilim.
	memleket	yer	soyut	374	Fakat, bilmem neden, yabancı memlekette kocaya istenilmek bana bu dakikada garip bir mahzunluk veriyor.
	memleket	yer	soyut	393	Fakat bu saatte, bu yabancı memlekette ondan başka derdimi anlatacak kimsem yoktu.
	(kişi)	kişi	soyut	410	- Korkmayınız, küçük hanım, yabancı değil, dedi.
memleketler	yer	soyut	416	Nihayet, evlenmelerine bir gün kala, bir başına evden kaçmış, yabancı memleketlere gitmiş.	

yabancı	memleketler	yer	soyut	417	Kâmran, ben senden nefret ettiğim için, yabancı memleketlere kaçmışım.
	(kişi)	kişi	soyut	430	Bu çehre bana yabancı değildi.
	hal	kişi	soyut	434	- Başkalarının içinde yaşarken öyle herkese, her şeye yabancı bir halin, rüya gören insanlara mahsus dalgın, mahzun bir gülümseyişin var ki, yüreğimi yakıyor küçük.
	erkek başları	organ	soyut	449	Evimin açık pencereleri içinde yabancı erkek başları görünüyordu.
	(kişi)	kişi	soyut	463	- Benim, yabancı değil, diye cevap verdi.
	memleketler	yer	soyut	484	Bir başına yabancı memleketlere gitmek için kim bilir, ne kadar müteessirdi?
yad	eller	organ	soyut	91	"Elbette, dedim, mesut dolu yad ellere kaçırdıktan sonra bundan tabii ne olur?"
yağlı	yaka	nesne	biçim	287	Kırmızı kuşaklı başkâtibin yerinde şimdi kıvrıkcık kara sakallı, yağlı yakalı bir efendi oturuyordu.
yağmurlu	gün	zaman	biçim	35	Yağmurlu bir gündü.
	havalarda	coğrafya	biçim	225	Sadece yağmurlu, çamurlu, karlı havalarda biraz zorluk çekiyorlar.
	gün	zaman	biçim	316	Kendisini ilk defa soğuk, yağmurlu bir günde gördüm.
yakasız	gömlek	nesne	biçim	293	Asgari iki günde bir tıraş olmayacak, ütüsüz pantolon, yakasız gömlek giyecek muallimlerin azledileceklerini söyledim.
yakın	zamanlar	zaman	boyut	21	O geceki münasebetsizliğim yakın zamanlara kadar aile içinde söylenmiştir.
	arkadaşlar	kişi	karakter	62	Üç beş ay evvel olsa onları en yakın arkadaşlarımdan bile ne ihtimam ile gizlerdim.
	dost	kişi	karakter	110	Sırf akraba ve bir iki yakın dost için bir nişan ziyafeti yapacağız.
	(mektep)	yer	boyut	179	Mektep yakındır, ancak yollar karmakarışıktır.
	akrabalar	kişi	karakter	206	İnsanı en yakın akrabaları kalpsizce vurduktan sonra yabancılar vurmuş ne çıkar?
	köyler	yer	boyut	286	Beyefendi, hanımefendi, küçük hanımlar hep birden onun üstüne yürümüşler ve onu artık evde tutmak istemeyerek buraya yakın köylerden birine bir ihtiyar kadının yanına göndermişler.
	kimse	kişi	karakter	518	Senden daha yakın kimsem yok.
yakut	kırmızı	renk	renk	388	Elindeki küçük bir kadehin içinde yakut kırmızı bir içki parlıyordu.
yalan	(şey)	soyut	soyut	516	Eminim ki yalan.
yalancı	teessür rolü	soyut	karakter	45	Kocasının lakırdısı açıldıkça bu kadının, "Benim için artık hayat bitti!" diye bir yalancı teessür rolü oynayışı vardı ki, beni mahvederdi.

yalancı	hiddet	soyut	karakter	53	Yalancı bir hiddetle bağırdım:
	telaş	soyut	karakter	65	Yalancı bir telaş ve sabırsızlıkla onun gösterdiği kutuyu açtım, içinden iki yaldızlı kitap çıktı.
	somurtkanlık	soyut	karakter	67	Maamafih, o da nedense bunu bana sezdirmemek istedi; içini çekerek yalancı bir somurtkanlıkla:
	(insan)	kişi	karakter	97	- Yalancı, iftiracı...
	safılık	soyut	karakter	117	Çaresiz yüzüzlüğü ele aldım, yalancı bir safılıkla:
	neşe	soyut	karakter	280	Fakat ben, bu yalancı neşeye inanmıyordum.
	maskeler	nesne	karakter	362	Yüzlerinden yalancı maskeleri sıyırmak, azametli gösterişler altında gizlenen çirkinlikleri, hiçlikleri meydana çıkarmak Çalıkıuşu'nun en büyük eğlencesiydi.
	tebessüm	kişi	karakter	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
yalandan	şirretlik	soyut	soyut	529	Ben kılmıldadıkça, o yalandan şirretlik ediyor, pencereye doğru kaçıp fanila gömleğinin yakasıyla boynunu saklayarak:
yalçın	kayalar	coğrafya	karakter	192	İnsan, bu dumanlı yamaçların rüzgârı içinde saçı başı dağılarak, etekleri uçarak dolaşmadıkça, yalçın kayalar üstünde, keçi yavruları gibi sıçrayıp eğlenmedikçe neye yarar?
yaldızlı	peygamber ve melek resimleri	nesne	renk	38	Kızların en masum ve dindarlarına hediye edilen renkli ve yaldızlı peygamber ve melek resimlerinin altında saklanan fotoğrafların gençlere ait olduğunu anlamakta güçlük çekmezdim.
	varakalar	nesne	renk	62	Kutularımın biri renk renk fondanlar, biri yaldızlı varakalara sarılmış şokololarla dolu idi.
	dipler	nesne	renk	63	Mişel maalesef, yaldızlı dipleri görünmeye başlamış olan kutularımı tekrar bana teslim ettiği zaman:
	kitap	nesne	renk	65	Yalancı bir telaş ve sabırsızlıkla onun gösterdiği kutuyu açtım, içinden iki yaldızlı kitap çıktı.
	(kollar)	organ	renk	160	Kapının önünde, parlak marokenden kıvrım kıvrım somya telleri fişkırmış bir köhne koltukta kolları yaldızlı kerli ferli bir hademe oturuyordu.
	toz	coğrafya	renk	452	İkinci güneşinin ağaç yapraklarını tarayan ışıkları, bu renksiz çocuk yüzüne, örselenmiş kelebek kanatlarının parmaklarında bıraktığı yaldızlı toza benzer bir renk veriyor, alnına dökülmüş sarı perçemleriyle oynuyordu.

yaldızlı	ışık	coğrafya	renk	497	Beş sene evvelki Çalikuşu'nun yaldızlı bir ışıkla dolu elâ gözlerine, ateş yanında unutulmuş çiçeklerin hummalı yanıklığı düşmüştü.
yalnız	oda	yer	soyut	146	- Kafeste kuş gibi o kadar sıkılıyorsun bu yalnız odada ki biraz alay çıkar, gül, ziyanı yok, ahbaplık daha artarsa ben, sana bir parça da oynayacağım galiba, biraz eğlenmen için, anladın mı efendim?
	oda	yer	soyut	148	"Kafeste kuş gibi o kadar sıkılıyorsun bu yalnız odada ki..."
	(kişi)	kişi	soyut	173	Hem, o senin gibi yalnız değildi.
	(kişi)	kişi	soyut	222	Odamda yalnızım.
	taze	kişi	soyut	377	Güzellik başa beladır, diye meşhur bir söz vardır kızım, siz hem güzel, hem yalnız bir taze olduğunuz için kendinizi biraz daha iyi korumanız lâzım gelirdi.
	hayat	soyut	soyut	421	Munise ile -bu sarı papağanla-avare, yalnız bir hayat geçireceğim bir Robenson adası çıkmadı.
yamalı	çarşaf	nesne	biçim	283	Arkasında yamalı bir eski çarşaf, yüzünde peçe yerine mor bir yemeni, ayağında topukları kopmuş, sırsıklam, yırtık iskarpinler vardı.
yaman	(hâl)	soyut	karakter	398	- Bizlerden birimiz bu işi yapsaydık, halimiz yamandı.
	sevda	soyut	karakter	483	- Yaman sevda, yaman aşk!...
	aşk	soyut	karakter	483	- Yaman sevda, yaman aşk!...
yan	bakış	kişi	biçim	57	Yine ondan öğrendiğim bir jestle başımı Mişel'in omzuna koydum, manalı bir yan bakışla hazin hazin gülümsedim:
	bakış	kişi	biçim	296	başını çevirmeden yanlarına bakan kızlar gibi, gözlerinden birinin yan bir bakışıyla kâtipleri süzdü.
	bakışlar	kişi	biçim	310	Onların yan bakışlarını alimallah bin liraya satmam.
	bakış	kişi	biçim	313	Şaşı gözlerinin bin liraya satmayacağını söylediği o korkunç yan bakışlarından biriyle sınıfı süzerek:
	bakış	kişi	biçim	314	Fakat maazallah Recep Efendi, o bin liradan fazla değer yan bakışıyla sınıf penceresinden bakarsa dehşet!
	bakışlar	kişi	biçim	315	Müdür Efendi'nin yan bakışlarından korkmayan yegâne arkadaşımız bu.
	pencereler	nesne	biçim	410	Yan pencerelerden birinden, yüzüne hafif bir aydınlık vuruyordu.
yanık	ses	duyusal	ses	212	Bu çekçek arabalarının ince, yanık sesli çingirakları var.
	ses	duyusal	ses	289	Çekçek arabasının yanık sesiyle çingirakları boş sahra içinde titremeye başladı.

yanık	şeyler	soyut	soyut	321	- Bunlar, kantik denilen bir nevi ilahilerdir ki, esasen böyle yanık şeylerdir efendim.
	renk	renk	renk	334	Karşıdaki koyu yeşil tepeler soluk yanık bir renk bağladı.
	ses	duyusal	ses	380	Hayalimde yollar, gittikçe inceliyor mahzunlaşan, bitip tükenmez gurbet yolları uzanıyor, kulağımda geçen arabaların o ince yanık sesli çingirakları ağlıyordu.
	ses	duyusal	ses	381	Yanık sesli bir yolcu suların karanlığına karşı: "Sendedir avare gönlüm, sendedir" diye bir şarkı söylemişti.
	yüz	organ	biçim	447	İhtiyar doktor, Hüseyin'in yanık, terli yüzünü okşadıktan sonra:
	çingiraklar	nesne	ses	480	Zeyniler Mezarlığı'nın karanlığında, rüzgârın sabahlara kadar haykırıp ağladığı uzun gecelerde, çekçek arabalarının ince sesli, yanık çingiraklarının titrediği boş sahalarda, Söğütlük bahçelerinin ılık iğde kokularıyla dolu yollarında, ben hep seninle yüz yüze, senin hayalinin kollarında yaşadım.
yanlış	şey	soyut	soyut	141	Fakat sonra yanlış bir şey yapmış olmaktan korkarak aldım.
	iş	soyut	soyut	479	Yanlış, çok yanlış bir iş tuttuğumu bugün artık itiraf edeceğim.
	iş	soyut	soyut	479	Yanlış, çok yanlış bir iş tuttuğumu bugün artık itiraf edeceğim.
	(şey)	soyut	soyut	480	Yarın karısı olacağım biçare adam, beni zambak gibi masum bir kız zannediyor, ne yanlış!
yapış yapış	(eller)	organ	biçim	90	Ellerim yapış yapış.
yapışkan	kız	kişi	soyut	288	- Ah, benim yapışkan kızım, evvela insanı yadırgarsın, kaçarsın; sonra çam sakızı gibi öyle bir yapışsın ki, derdi.
yapma	ormancık	yer	cins	368	Bin bir çeşit çiçek, ot, fidan saksı ile sözüm ona yabana süslenmiş, daha doğrusu döşenmiş, tefriş edilmiş olan bu bahçede dolaşırken, üçer beşer senelik sekiz on bodur çamdan ibaret yapma bir ormancıkta...
yapmacık	teessür	soyut	soyut	279	Bu teessüre benim de yapmacık bir teessürle mukabele etmem lâzımdı.
	kibarlıklar	soyut	soyut	362	Fakat servetlileri yahut yapmacık kibarlıklarıyla övünenlere karşı daima zalimim.
yara gibi	göz kapakları	organ	biçim	404	Yara gibi kırmızı, kirpiksiz göz kapakları içinde birbirine gayet yakın iki şebek gözü.

yaralı	eller	kişi	yaşamsal	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığını altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
	parmaklar	organ	yaşamsal	108	Benim yaralı parmaklarıma yakışmayacak kadar göz alıcı, zengin bir taş.
	kalp	organ	soyut	221	Ateşler içinde yanan alnımı Zeyni Baba'nın serin püşidesine dayadım; dudaklarımdan ziyade yaralı kalbimle söyler gibi yavaş yavaş:
	ceylan	hayvan	yaşamsal	242	O ağır ve korkak tavırlı, durgun bakışlı kızlar yaralı ceylanı kovalayan av köpeklerine dönmüşlerdi.
	gönül	soyut	soyut	320	Org. yaralı bir gönülden gelir gibi ağır, serin bir ses verdi.
	gönül	soyut	soyut	346	Org. yaralı bir gönül gibi derin derin inledi.
	nefer	kişi	yaşamsal	428	Mesela bir gün evvel, yaralı bir neferin memleketinden gelen mektubunu okumuştum.
	zabit	kişi	yaşamsal	430	Bir adım geri çekildim; odadan çıkacak, bir daha beni bu yaralı zabitin yanına göndermemesini doktordan rica edecektim.
	geyikler	hayvan	yaşamsal	467	Hâsılı Feridecik, yaralı geyikleri av köpekleri nasıl sararsa, senin etrafını da öylece sardılar.
yaramaz	(kişi)	kişi	karakter	76	Ben ne kadar çılgın ve yaramazsam, o, o kadar ağırbaşlıdır.
	(çocuklar)	kişi	karakter	225	Öteden beri, dayakla uslanmayan yaramazları bunun içine hapsederek adam ederlermiş.
	(kişi)	kişi	karakter	243	Bu dokuz yaşındaki yaramazın kahramanlığını unutamayacağım.
	kız	kişi	karakter	319	Yaramaz kız uslu dursa çabucak bitecek, fakat pozdan pek sıkılıyor.
	kız	kişi	karakter	340	Yaramaz kız yatakta şikâyet ediyor, benim ihtimamlarımla eğlenerek:
	kız	kişi	karakter	357	Yaramaz kızını dört saatte dört ay görmemiş gibi göreceğim geldi.
	kız	kişi	karakter	359	Yaramaz kız beni belimden tutarak taşlığın içinde döndürüyor, küçük buselerle yanaklarımı, boynumu öpüyordu.
	kız	kişi	karakter	444	Sağ olsun, yaramaz kız rahat vermiyor ki.
dudaklar	organ	karakter	476	Karşımda ölmek mecburiyetinden bu kadar sükûnla bahseden bu güzel çocuk yüzünden, gülmek için vesile arıyor gibi titreyen yaramaz dudaklardan daha büyük..	

yaramaz	çocuk hafiflikleri	soyut	karakter	490	Feride, söylemeye devam ettikçe yavaş yavaş açılıyor, sözleri, tavırları o eski yaramaz çocuk hafifliklerini tekrar bulmaya başlıyordu.
	Çalikuşu	kişi	karakter	493	Küçükken, Feride'nin üst dudağını parmakları arasına sıkıştırır, "Seni yaramaz Çalikuşu seni, benim kirazımı almışsın ha, ver geri bakayım!" diye bu dudağın ucunu zorla öperdi.
	kız çocuğu	kişi	karakter	538	Seni sevmeye başladığım vakit gülmeden, eğlenmeden başka bir şey düşünmeyen hafif, yaramaz bir kız çocuğu, ışık gibi, ses gibi elde durmasına imkân olmayan bir Çalikuşu'ydu.
yarım	çevirme hareketi	kişi	biçim	95	Ben de görmezlikten gelerek bir yarım çevirme hareketiyle vücudumu aynı istikamete çevirdim.
	daire	yer	biçim	302	Bunlar, maarif müdürü, en önde ve ortada olmak üzere etrafımızda bir yarım daire çevirmişler, ağızları hayretten bir karış açılmış, meraklı bir hokkabaz hüneri seyreden köylüler gibi benim Fransızca konuştuğuma bakıyorlardı.
	aydınlık	soyut	soyut	390	Odanın yarım aydınlığında birçok gözün bana baktığını hissediyordum.
yaşlı	insan	kişi	zaman	213	Bu adam yaşlı bir insan olmasaydı, benimle eğlendiğini hükmedecektim.
	zat	kişi	zaman	292	Müdür, başı açık, dudağının ucunda kocaman bir puro ile makamında oturuyor, köşedeki bir koltuğa gömülmüş yaşlı bir zata küçücük vücudundan umulmayacak kadar çatlak, cüretli bir sesle bir şeyler söylüyordu:
	kolağası	kişi	zaman	356	Ceketinin önü daima açık duran şişman, yaşlı bir kolağası -ki her zaman tesadüf ederim- cevap verdi:
	kadın	kişi	zaman	509	Nermin'in yerine yaşlı bir kadın görünce...
	kadın	kişi	zaman	384	Feridun Bey'in teyzesi, yaşlı, şişman bir kadın.
	gözler	organ	zaman	393	Hikâyenin sonunda boynumu bürdüm, yaşlı gözlerimle gözlerinden bir teselli cevabı dileyerek:
	hanımefendi	kişi	zaman	413	Misafirlerden yaşlı bir hanımefendi gülümseyerek:
	adam	kişi	zaman	420	- Beyefendi, yaşlı bir adam değil, ben çocukluğumu bilirim.
	hanım	kişi	zaman	422	İki muallimemiz daha var, yaşlı iki hanım, onlardan hayır yok.
yaşlı başlı	hocanım	kişi	zaman	187	Ben, sizi yaşlı başlı hocanım sanıyordum.

yaşlı başlı	insanlar	kişi	zaman	235	Bu mihnet çekmiş, yaşlı başlı insanlara benzeyen yorgun çehreli, donuk gözlü kız çocuklarının en büyük eğlenceleri, bahçenin bir köşesine toplanıp ölüm, tabut, teneşir, zebani, kabir gibi korkunç kelimelerle dolu ilahiler okumaktan ibaret!
	(kişi)	kişi	zaman	369	Öteki işçiler gibi yaşlı başlı olmadığı için yanına yaklaşmıyordum.
	kadınlar	kişi	zaman	442	Gerçi bunlar, öyle malumatlı, meziyetli insanlar değil, fakat ne olursa olsun, yaşlı başlı kadınlar.
yaşlıca	şair	kişi	zaman	185	Beni nazıra tavsiye eden yaşlıca bir şairden başka kimseyi tanımadığımı söyledim.
yavaş	ses	duyusal	ölçü	219	Hatice Hanım, yavaş sesle dualar fısıldayarak merdivene doğru yürüdü.
	ses	duyusal	ölçü	257	Munise'de neticesiz bir rüya uyandırmaktan korkar gibi yavaş bir sesle Hatice Hanım'a dedim ki:
	ses	duyusal	ölçü	296	Birkaç kere uflayıp pufladıktan sonra yavaş sesle söylenmeye başladı.
	ses	duyusal	ölçü	350	Yavaş sesle türküler söyleyerek, ıslık çalarak hanım hanım evimin işini gördüm.
	ses	duyusal	ölçü	416	Gayet yavaş bir sesle "kalpsiz" dedim.
	ses	duyusal	ölçü	515	O, işitilmemek için aynı yavaş sesle:
	ses	duyusal	ölçü	539	Sonra beyaz nazik şakaklarında ince ter damlalarıyla başını eğerek daha yavaş bir sesle devam etti:
	ses	duyusal	ölçü	333	Manalı manalı bana bakıyorlar, aralarında yavaş sesle bir şeyler konuşuyorlardı.
yaygaracı	esnaf	kişi	karakter	202	Hani İstanbul'da sokak ortasında diş çeken, leke sabunu, nasır ilacı satan yaygaracı esnafın etrafına nasıl üşüşürler, biz de öyle bir kalabalığın ortasında kalmıştık.
yayvan	dallar	bitki	boyut	47	Biçarenin işe yarayacak bir yemişi olmamasına rağmen, babayani halini severim; bir sofa gibi üzerlerinde hiç korkusuz gezilen, iri ve yayvan dallarına çıkıp dolaşırım yahut otururum.
yegâne	sanat eseri	nesne	soyut	366	Mesela, paşanın büyük kızı, bana tabloları gösteriyordu; ben bunların adı şeyler olduğunu nazik ve üstü örtülü kelimelerle söyledikten sonra, bir köşede bir minyatür buluyor, salonda yegâne bir sanat eseri olan bu güzel şeyin niçin buraya atıldığını soruyordum.
	arkadaş	kişi	soyut	472	- Yegâne arkadaşım, hamim, babam sizsiniz, yaşamaya devam edeyim.

yelkenli	kayık	nesne	biçim	304	Hayatımdan memnunum, herhâlde yelkenli kayık ile dünya seyahatine çıkmak kadar tehlikeli bir kapris değil.
yelkensiz	deniz	yer	biçim	88	Yolun bir yanında yıkık duvarlar, çitlerle çevrilmiş bahçeler, öte yanında o büyük ümitsizliğe benzeyen yelkensiz ve dumansız deniz var.
yemyeşil	(her taraf)	coğrafya	renk	319	Her taraf yemyeşil oldu.
yeni	yolculuk	soyut	zaman	16	Gittikçe İstanbul'dan uzaklaşan babam, her yeni yolculukta ona: ...
	potinler	nesne	zaman	19	Bu yaprakları seyrederken altlarında birkaç kırmızı balığın dolaştıklarını gördüm ve büyükannemin özene bezene hazırladığı ipeklentirim ve yeni potinlerimle havuzun içine yürüyüverdim.
	kısmet	soyut	soyut	46	Mesut dul, lüksüne, fantazisine uşaklık edecek yeni bir kısmet avlayınca kadar benim kuzenle dalga geçecek, gönül eğlendirecek...
	masallar	soyut	soyut	61	Akşamüstleri son teneffüste Mişel'in koluna asılarak ona yavaş yavaş yeni masallar uydurmakta devam ederken, ara sıra da yine şeytana uyuyordum.
	kutular	nesne	zaman	65	İnşallah onların hemşirelerine bu yeni kutularda da tesadüf etmek mümkün olur...
	hücum	soyut	soyut	85	O, besbelli yeni bir hücumu uğramaktan ürktüğü için ne "evet", ne "hayır" diyor, sade saçlarımı okşayarak, başımı kucağına alarak beni yatıştırmaya çalışıyordu.
	yalan	soyut	soyut	121	Yeni bir yalan uydurmaya vakit olmadığı için:
	çarşaf	nesne	zaman	128	Fakat günün birinde güvercinliğin kapısı açılınca, kendimi, boyumu bir hayli uzatan yeni siyah çarşafım, uzun topuklu iskarpinlerimle sokakta bulunca neye uğradığımı şaşırardım.
	aşçı	kişi	zaman	129	Bunun için yeni aşçı kabını kocağını arka bahçede kurduğu bir çadıra nakletmiş, açıkta yemek pişirmeye başlamıştı.
	pantolon	nesne	zaman	130	"Alırsın öyleyse yeni pantolonu; bak, pantolonun dizkapağını da patlattırın bana!"
	hücum	soyut	soyut	131	Yine her akşamüstü mahut arka bahçenin kapısında çocuklarla ip atlarken, yeni bir hücumu uğradım.
	mektep usulleri	soyut	soyut	157	Cahil bir Çerkeze yeni mektep usullerini nasıl anlattırısın?
arkadaş	kişi	zaman	164	Yeni arkadaşımın yavaşça eteğinden çektim:	

yeni	gelin	kişi	zaman	192	- Adamcağızımın gözüne hoş görüneyim diye çocukların boğazından kesip düzgün, rastık, sürme alıyorum, yeni gelin gibi süsleniyorum, ama olmuyor.
	tedris usulleri	soyut	soyut	200	Yalnız, yeni tedris usullerine vâkıf değil.
	mektepler	yer	zaman	215	Usul-i cedidin aleyhinde bulunmuyor, fakat yeni mekteplerin din derslerini ihmal ettiklerinden şikâyet ediyordu.
	ders aletleri	nesne	zaman	224	Bunlar da herhâlde yeni ders aletleri olacaktı.
	eşya	nesne	zaman	229	Mektebin tek güzel ve yeni eşyası olan hoca kürsüsüne, kuvvetle elimi vurdum.
	elbise	nesne	zaman	252	Zehra, yeni elbisesi, biraz evvel kendi elimle tarayıp süslediğim başıyla, hemen hemen güzelce bir kıza dönmüştü.
	kabahat	soyut	soyut	284	Yeni bir kabahati tutulmuştu.
	memuriyet	soyut	soyut	299	Yeni bir memuriyet için.
	genç kızlar zümresi	kişi	zaman	304	Benim bundan çıkardığım netice şudur ki, İstanbul'da iyi bir garp terbiyesi görmüş bir yeni genç kızlar zümresi vardı.
	arkadaşlar	kişi	zaman	307	Yeni arkadaşlar görünüşte fena insanlar değil, talebem yaşça bana yakın, hatta zannedersen, bir kısmı benden büyük, akıllı hanımlar.
	Fransızca muallimi	kişi	zaman	317	Yeni Fransızca muallimimiz Feride Hanım.
	isim	kişi	zaman	328	- "İpekböceği" benim yeni ismim.
	yavrular	hayvan	zaman	339	Yuvalarda yeni yavruların yumurtadan çıkma zamanında nasıl neşeli bir hayat uyanırsa, mektepte de öyle bir hal var.
	sevda	soyut	soyut	384	Derdimiz eksik gibi niçin başımıza yeni bir sevda satın almalı?
	mektep	yer	zaman	402	İdare birçok himmet ve masraf ihtiyar ederek yeni bir mektep vücuda getirdi.
	vaziyet	soyut	soyut	412	Yeni vaziyetimin beni mecbur ettiği mahcup nezaketle herkesin ayrı ayrı gönlünü almaya çalışırken, üstüme hafif bir bağımlık gelmişti, kendimi kaybetmişim.
vaka	soyut	soyut	419	Fakat yeni bir vaka beni buna mecbur etti:	
nişanlı	kişi	zaman	439	Bu büyük vaka için her günkü hastabakıcı gömleğim pek sade düşecek, yeni nişanlımı belki mahzun edecekti.	

yeni	nişanlılar	kişi	zaman	441	Bir donuk kış sabahına göğüslerinde birkaç cılız çiğdem, dudaklarında onlar gibi yalancı bir tebessümle karşı karşıya gelen yeni nişanlılar on dakika sonra gözlerinde yaşlarla bedbaht bir ağabey, kimsesiz küçük bir kız kardeş gibi birbirlerinden ayrıldılar.
	tehlike	soyut	soyut	465	Başımda yeni bir tehlikenin dolaştığını anlıyor, fakat bir şey sormaya cesaret edemiyordum.
	eşya	nesne	zaman	477	Hayrullah Bey, hem hususi işlerini görmek, hem de eve bazı yeni eşya almak üzere, evvelki gün İzmir'e gitti.
	eşya	nesne	zaman	477	Bu yeni eşyaya lüzum olmadığını söylemişim.
	defter	nesne	zaman	478	Yeni bir deftere yeni hayatımı yazmaya başlamak mümkün değil, artık söyleyecek neyim kalıyor ki?
	hayat	soyut	soyut	478	Yeni bir deftere yeni hayatımı yazmaya başlamak mümkün değil, artık söyleyecek neyim kalıyor ki?
	hatıra	soyut	soyut	498	Kâmran, cesaret etti, ona daha yeni bir hatıra sordu:
	zamanlar	zaman	soyut	523	Yeni zamanların mezarlıklarla dolu, karanlık köylerinde bir imkânsız aşk rüyası arayan bu berrak elâ gözlü, ipek renkli masum, kibar, küçük "Leyla"sını sık sık hatırlamaya başladım.
	güvey	kişi	zaman	527	- Gelin hanım, yeni güveyin kitap okuması caiz olmaz amma, kusura bakmazsın.
	gelin	kişi	zaman	527	Korkma, geceler uzun, yeni geline aşk destanları okumaya da vakit bulurum, dedi.
	elbiseler	nesne	zaman	17	Bir gün büsbütün ayağa da kalktı; sandığından yeni elbiseler çıkararak süslendi.
	yerler	yer	zaman	94	Her gün yeni yeni yerler, insanlar tanıyorsunuz.
yepyeni	top oyunu	soyut	soyut	316	Teneffüste talebelerimle beraber bahçeye çıkmış, onlara yepyeni bir top oyunu öğretmek bahanesiyle biraz oynamış, eğlenmişim.
yerli	zenginler	kişi	köken	86	Ertesi gün yerli zenginlerden birinin çiftliğine davetli idik.
	(adam)	kişi	soyut	96	Kim bilir, belki zengin bir yerli ile evlenirsiniz.
yersiz	neşe	soyut	soyut	211	O, bu yersiz neşenin sebebini anlıyor, dargın bir gülümsemeyle başını sallayarak:
yeşil	gözler	organ	renk	105	Dağınık saçlarının arkasından, pırıl pırıl yanan yeşil gözleri bende garip bir kin, bir zulüm meyli uyandırıyor.
yeşil	bürümcük	nesne	renk	156	Yeşil bir bürümcüğe sarılı küçük Mushaf'ımı duvardan indirdi ve onun üzerine yemin etti ki, burada misafir kaldığım müddetçe, beni ele vermeyecektir.

yeşil	memleket	yer	renk	160	Bir hademe beni Nazır'ın yanına götürecekti, o da diplomamı görür görmez, "Hoş geldin hanım kızım. Biz de senin gibileri bekliyorduk" diye beni, Anadolu'nun en yeşil bir memleketine tayin ediverecekti.
	boya	nesne	renk	179	Sonra kaybolursun, demiş sakat ayağıyla önüme düşerek beni, hakikaten kendi kendime kaybolacağım Merkez Rüştüyesi'nin yeşil boyalı tahta kapısına kadar götürmüştü.
	başörtüsü	nesne	renk	187	Baktım, odaya sarı basma entarili, yeşil krep başörtülü bir kadın giriyor.
	renk	renk	renk	197	Artık aklıma bile getirmediğim Kâmrân'ın o kadar nefret ettiğim gözleri, beni yeşil renge gazez ettirdi.
	sarık	nesne	renk	202	Birdenbire omuz başımda peyda olan yeşil sarıklı, ak sakallı, iri yarı bir hoca, doğrudan doğruya bana hitap etti:
	yemeni	nesne	renk	216	Kınalı saçlarının üstüne yeşil bir yemeni örtmüş, arkasına ferace biçiminde koyu bir yeldirme giymişti.
	boya	nesne	renk	221	Zeyni Baba'nın sandukası yeşil boyalı bir çinko ile örtülmüştü.
	yemeni	nesne	renk	231	Odasında açılıp kapanırken çingir çingir öten bir sandıktan yeşil bir yemeni çıkarıp verdi.
	tülbent	nesne	renk	231	Parlak siyah gömleğimin, fırçadan kurtulur kurtulmaz isyana başlayan kısa saçlarımın üstündeki bu yeşil tülbent, o kadar tuhaf duruyordu ki, gülmek için âdeta dudaklarımı sıkıyordum.
	tülbent	nesne	renk	232	Kendilerinden kaçmak için saçlarımı Hatice Hanım'ın yeşil tülbentiyle örttüğüm delikanlı talebelerimi takdim edeyim:
	başörtüler	nesne	renk	236	Çocukların, kırık bir kapı tahtasını yeşil başörtülerle süsleyerek meydana getirdikleri tabutun korkunç bir sahici tabuttan farkı yok.
	atlas	nesne	renk	252	Fakat, kendisini, bura âdetlerince, duvak yerine yeşil atlastan bir nevi torbanın içine sokmuş oldukları için, çoban üzerinde ne tesir yaptığını göremedim.
	B...	yer	renk	298	Gazetesinde: "Yeşil B...de Birkaç Gün" serlevhası altında bir seri makale yazacaktı.
(giysi)	nesne	renk	316	Müdür Efendi bunun rengine itiraz ediyor, "Müslüman kısmına kara giymek yakışmaz, yeşilden yapmalı!" diyor, ama leke olacağını bahane ederek aldırıyoruz.	

yeşil	bahçeler	yer	renk	328	Yeşil bahçelerin arasındaki yılankavi yollardan, marşlar okuyarak gelen mektep taburları bitip tükenmek bilmiyordu.
	gözler	organ	renk	350	Yeşil gözlerini aralık ederek âdeta şefkatle kuşlara bakıyor, hele ara sıra çenesini titreterek hafif hafif sesler çıkarması var ki onlarla konuşuyor zannedersiniz.
	gözler	organ	renk	350	Zalim hayvanın üstünden bir rüzgâr esmiş gibi sarı tüyleri dalgalandı, yeşil gözlerinden kıvılcımlar parladı.
	gözler	organ	renk	351	- Bu hain yeşil gözlerdeki tatlılığa bakan, seni gökyüzündeki melekleri düşünüyor sanır, dedim.
	gözler	organ	renk	351	Kedinin hayran bir yeis ile kuşu takip eden yeşil gözlerini yüzüme yaklaştırarak kahkahalarla gülüyor:
	aydınlık	soyut	renk	407	Gece yarısına kadar tramvaylar işliyor, havagazlarının yeşil aydınlığında ardı arkası kesilmeyen genç kafileleri piyasa ediyor.
	gözler	organ	renk	407	Gecenin göğsüme basan, nefesimi tıkayan ılık nefesleri, öyle genç kızların dudaklarından geliyor ki, başları sevgililerinin boynunda, gözleri onları gece denizleri gibi koyulaşmış yeşil gözlerinde.
	hareler	duyusal	renk	441	Duvarlarda Akdeniz'in yeşil hareleri dolaşıyor, çocuk olsun, büyük olsun, kimsede çalışmaya istek yok.
	yaprak	bitki	renk	478	İhtiyar arkadaşımın sönük mavi gözlerindeki şefkat, merhamet, temiz ve menfaatsiz muhabbeti gönlümde son bir yeşil yaprak gibi yaşıyordu; ona bir koca gözüyle bakmak mecburiyetinde kaldığım günden beri bu son yaprak da sarardı.
	karanlık	soyut	renk	487	Genç adam, bahçe aralarındaki yollardan birinin yanında durdu, onun ateş böceklerinin yıldızlarıyla benekli yeşil karanlığını uzun uzun seyretti.
	gözler	organ	renk	34	Fakat Allah'ın kulu bir gün bir parça canlan, kız, aksi bir şey söyle de kedi gibi boynuna atılarak seni tozun, toprağın içine yuvarlayayım; saçlarını çekeyim; yılan gözlerine benzeyen yeşil gözlerini parmaklarımla tehdit edeyim.
	gözler	organ	renk	42	Uzun boy, sarı saç, mavi yahut yeşil gözler lâzım...
gözler	organ	renk	50	Onun yeşil yılan gözlerinin yakından baktığını görürsem, ağaç dalları arasında çırpışa çırpışa boğuşan iki yırtıcı kuşa döneceğiz.	
yeşilimsi	sular	coğrafya	renk	19	Havuzun yeşilimsi sularının kızıl yapraklarla örtülü olmasına göre mevsim galiba sonbahardı.

yeşilli	ziyalar	soyut	renk	407	Uzakta, denize allı, yeşilli ziyalar akıtan bir gazinoda, kitaralarla kâh şen, kâh mahzun havalar çalıyorlar.
yetim	teyze kızları	kişi	yaşamsal	222	Onlar ne kadar zalim olsa, "Sarı Çiçekleri"ne yetim teyze kızlarını çekiştiren dudaklar kadar sana fenalık edemez.
yetişkin	kız	kişi	zaman	230	Aman Yarabbi, bu on, on ikişer yaşındaki solucan gibi soluk, renksiz çocuklar mı yetişkin kız!
yetişmiş	insan	kişi	zaman	35	Fakat o, kendini ermiş, yetişmiş bir insan sayarak bana tepeden bakar, gözlerinde hain bir gülümsemeye, "Ne zamana kadar bu çocukluk Feride?" derdi.
	hanım	kişi	zaman	41	Hiç yakıştıramadım, maşallah sizin gibi ermiş, yetişmiş koskoca bir hanıma...
	hanım	kişi	zaman	41	- Böyle dikkatsizliklerin yetişmiş bir küçük hanıma zararı dokunabileceğini düşünmüyor musunuz? dedi.
	kız	kişi	zaman	66	- Artık size ermiş, yetişmiş bir genç kız muamelesi etmek lâzım geldiğini ağzınızdan işitmek beni pek bahtiyar etti, Feride, dedi; kitaplar için sizden af dilemeye lüzum görmeyeceğim.
	hanım	kişi	zaman	79	Fakat ermiş, yetişmiş bir küçük hanım olan Müjgân'ı ne yapacağız?
	hanım	kişi	zaman	138	Burada ermiş, yetişmiş bir hanımla karşılaşacağımı umuyordum.
yetmişlik	ihtiyar	kişi	zaman	216	Bu Hatice Hanım, iri yapılı, kocaman yüzlü, biraz kamburu çıkmış, yetmişlik bir ihtiyardı.
	ihtiyar	kişi	zaman	232	Nihayet, sınıfın en ehemmiyetli siması: Hafız Nuri, on yaşında imiş, fakat yüzü yetmişlik bir ihtiyar gibi buruşuk.
yıkık	duvarlar	nesne	biçim	88	Yolun bir yanında yıkık duvarlar, çitlerle çevrilmiş bahçeler, öte yanında o büyük ümitsizliğe benzeyen yelkensisiz ve dumansız deniz var.
	değirmen	nesne	biçim	214	Yıkık bir değirmenin önünde abalı, sarıklı bir ihtiyara rast geldik, kaburga kemikleri soyulmuş zayıf bir ineği, ipinden sürüye sürüye bu evlerden birine doğru götürmeye çalışıyordu.
	duvar	nesne	biçim	224	Kapalı bir mahzende sızan bir ışık parçası, yıkık bir duvarın taşları arasında açmış sıksa bir çiçek, her şeye rağmen bir varlık, bir tesellidir.
yılan	gözler	organ	soyut	50	Onun yeşil yılan gözlerinin yakından baktığını görürsem, ağaç dalları arasında çırpışa çırpışa boğuşan iki yırtıcı kuşa döneceğiz.

yıllankavi	yollar	coğrafya	biçim	328	Yeşil bahçelerin arasındaki yıllankavi yollardan, marşlar okuyarak gelen mektep taburları bitip tükenmek bilmiyordu.
yıldızlı	gece	zaman	biçim	337	Sakin, yıldızlı bir geceydi.
	sema	coğrafya	biçim	337	Dağ, bu yıldızlı semanın içinde korkunç bir gölge yığını gibi yükseliyordu.
yırtıcı	kuş	hayvan	karakter	50	Onun yeşil yılan gözlerinin yakından baktığını görürsem, ağaç dalları arasında çırpışa çırpışa boğuşan iki yırtıcı kuşa döneceğiz.
	dişler	organ	karakter	472	O, encümen odasını gözümün önüne getirdim; seni siyah çarşafınla, zavallı, sararmış çocuk çehrele, bükük boynunla o fok balığının yırtıcı dişleri karşısında gördüm.
yırtık	(etekler)	nesne	biçim	33	Geceye doğru güneşten yüzümün derisi pul pul olmuş, yaralı ellerimle eteklerimin yırtıklarını kapatmaya çalışarak içeri girince, teyzem saçını başını yolar, bir kucak parlak tüy yığını altında ara sıra pembe ağzını açarak esneyen ve o haliyle alık ve tembel Van kedilerine benzeyen Necmiye'yi bana misal gösterdi.
	bluz kolu	nesne	biçim	35	Ben bir köşede dilimi çıkarmış, gözlerimi şaşlatmış, bütün dikkatimle yırtık bir bluz kolunu yamamakla meşguldüm.
	entari	nesne	biçim	243	Küçük kızı kâh köşede sıkıştırarak, kâh topraklara yuvarlayarak avurtlarını şişiren suyu yüzüne, yırtık entarisinin yarı açık bıraktığı göğsüne fişkırtıyorlardı.
	entari	nesne	biçim	246	Çocuk iki gün sonra aynı yırtık entari içinde mektebe geldi.
	iskarpınler	nesne	biçim	283	Arkasında yamalı bir eski çarşaf, yüzünde peçe yerine mor bir yemeni, ayağında topukları kopmuş, sırsıklam, yırtık iskarpinler vardı.
	zarf	nesne	biçim	464	Yatağın yanına düşmüş bir yırtık resmi zarfın parçası nazarı dikkatimi celbetti.
	yola alışık	(kişiler)	kişi	soyut	225
yorgun	(kişi)	kişi	soyut	134	Çok yorgunum.
	çehre	organ	soyut	235	Bu mihnet çekmiş, yaşlı başlı insanlara benzeyen yorgun çehreli, donuk gözlü kız çocuklarının en büyük eğlenceleri, bahçenin bir köşesine toplanıp ölüm, tabut, teneşir, zebani, kabir gibi korkunç kelimelerle dolu ilahiler okumaktan ibaret!
	(çehre)	organ	soyut	283	Fakat sarışın çehresi öyle yorgun, öyle yıpranmıştı ki...

yorgun	hâl	soyut	soyut	321	Sonra göğsümde tutuk nefeslerle yorgun, bitkin bir hâlde durdum.
	hüzün	soyut	soyut	329	Bu yüzlerce kız çocuğunun çılgın neşesi, sevinci bana dalgın, yorgun bir hüzünden başka bir şey vermiyordu.
	tahayyül	soyut	soyut	363	Onlarda, karanlıklara baka baka geçmiş birçok yalnızlık gecelerinden kalma siyah bir acı, yorgun bir tahayyül, uykuya ve daha başka şeylere doymamış gözlerin süzgülü mahmurluğu vardı.
	tavır	kişi	soyut	375	Yorgun bir tavırla annesine:
	uyku	soyut	soyut	452	Yorgun bir uyku içinde uyurken ağzının etrafında son bir hayat titriyor, gülümser gibi aralanmış dudakları, inci dişlerini gösteriyordu.
	(kişi)	kişi	soyut	515	Fakat Feride çok yorgun.
	kadın	kişi	soyut	515	Bir yorgun kadını daha ziyade yormak sanırım ki günah olur artık, dedi.
	hâl	soyut	soyut	531	Akşamkinden daha kırgın ve yorgun bir hâlde uyandıği vakit, güneşin hayli yükselmiş, saatin on biri geçmiş olduğunu gördü.
	yolcular	kişi	soyut	449	Tenha sokaklarda duvarlara dayanıyor, yorgun yolcular gibi çeşme taşlarına oturuyordum.
	yorucu	eğlenceler	soyut	soyut	91
yosunlu	denizler	coğrafya	biçim	197	Hayır, güneş işlemiş yosunlu denizler gibi içlerinde hileli hareketler dolaşan gözlerini açtırmak içindi.
yumuk	yüz	organ	biçim	228	Yumuk yüzlü bir küçük kız, hepsinden cesur çıktı.
	yanaklar	organ	biçim	272	Yumuk yanaklarına gömülerek tatlı tatlı gülümseyen beyaz kirpikli gözleriyle ta gönlümün içini görür gibi devam etti.
yumuşacık	külkedisi	kişi	karakter	34	İşin nihayetinde o, annesinin dizi dibinde büyümüş yumuşacık, sıcacık bir külkedisiydi.
yumuşak	deri	nesne	karakter	54	Parmaklarımı parlak ve yumuşak derisine sürerken âdeta hürmet duyduğum çantama bir gün elimdeki sulu yemişleri dolduracak gibi bir jest yaparak onları çığlık çığlığa bağirtmişim.
	şeyler	soyut	karakter	253	Bahçede bu beyaz, temiz, yumuşak şeylerin içinde yuvarlanmakta bulduğum neşe ve zevki hiçbir bayramda bulamam.
	pençeler	organ	karakter	350	Yumuşak pençelerinin içinden tırnaklarını çıkarıyor, kuşun üstüne atlamaya hazırlanıyordu.
yusuvarlak	Arap	kişi	boyut	232	Topaç gibi yusuvarlak, ak gözlü, parlak dişli, kıpkırmızı ağızlı, kuzguni siyah bir Arap: Cafer Ağa.
yuarlacık	isim	kişi	karakter	42	Kendim gibi yuarlacık, zarafetsiz bir isim.

yuvarlak	baş	organ	boyut	193	Fakat o, burnunun, gözünün hususiyetlerinden değilse bile, yuvarlak ve çıplak başından, pos bıyıklarından, beyaz önlüğünden kendini tanıdı ve ustalığıma hayran oldu.
	yüz	organ	boyut	308	Ağarmış top sakalının çerçevesi içinde yuvarlak yüzü, elma gibi kırmızı yanakları, her bir taraf bakan şaşı gözleri vardı...
	gözler	organ	biçim	352	Komşu alay imamı Hafız Kurban Efendi, ablak yüzünde iki cami kandili gibi parlayan yuvarlak, çipil gözleriyle bana bakmıyor mu?!
yüksek	dal tepeleri	bitki	boyut	40	Bu on beş gün içinde serçe kuşları gibi hemen hemen yalnız kirazla geçinir, en yüksek dal tepelerinde kalmış son kirazları bitirmeden mektebe dönmezdim.
	bayır	yer	biçim	78	Eniştemin evi denize bakan yüksek bir bayırın üstünde idi.
	kısmet	soyut	soyut	97	- Hepsi o kadar değil, Feride'nin daha yüksek kısmetleri de var.
	genç kız	kişi	soyut	139	- İlk bakışta sizi bir çocuk gibi görmüş olmakla beraber, mükemmel yetişmiş yüksek bir genç kız karşısında bulunduğumu anlıyorum.
	kapı	nesne	biçim	160	Sağımda, yüksek bir kapının üzerinde "Makam-ı Nezaret" diye bir tabela gözüme ilişti.
	dağ tepeleri	coğrafya	biçim	175	Sade pencerenin karşısındaki yüksek dağ tepelerinde yer yer ince dumanlar tütüyordu.
	pencereler	nesne	biçim	217	Yukarıki kat viran bir sofa, bir de yüksek pencerelerinin tahta kepenkleri sınıksız kapalı kocaman bir odadan ibaretti.
	taşlar	coğrafya	biçim	219	Dizi dizi asker safları gibi muntazam, yüksek, dimdik, tepeleri düz, bedenleri simsiyah taşlar.
	ses	duyusal	ölçü	302	Buna bir de manevi zillet manzarası ilave etmek istemeyerek yüksek sesle ve olanca cüret ve neşemle konuşmakta devam ediyordum.
	set	yer	biçim	329	Uzakta, yüksek bir setin kenarında bir sıra kestane ağacı vardı.
	(kayalıklar)	coğrafya	biçim	331	Dere kenarındaki kayalıklar öyle yüksekti ki, güneş aşağıya kadar inemiyor, sular âdeta bir fecir aydınlığı içinde akıyordu.
	oda	yer	biçim	344	Beni gölgelerle dolu yüksek, geniş bir odaya aldılar.
		bitki	biçim	353	Bereket versin dal yüksek değildi.
	çınar gövdeleri	bitki	biçim	355	Yandan vuran son güneş aydınlıkları bu yüksek, harap çınar gövdelerini göz alabildiğine uzanıp giden kırık sütunlara benzetiyor.

yüksek	numuneler	kişi	soyut	362	İstanbul'da, bu paşaların çok daha yüksek numunelerini görmüştüm.
	meclisler	yer	soyut	367	Yüksek meclislere ait bir kabul etiketini münakaşa ederken söz bulmakta aciz kaldı: "Maamafih, ben birçok yüksek meclislere girdim, çıktım, gözümle gördüm!" diye beni mat etmek istedi.
	meclisler	yer	soyut	367	Yüksek meclislere ait bir kabul etiketini münakaşa ederken söz bulmakta aciz kaldı: "Maamafih, ben birçok yüksek meclislere girdim, çıktım, gözümle gördüm!" diye beni mat etmek istedi.
	(baş)	organ	biçim	370	Fotoğraf çektirir gibi, iki çam ağacının arasında, başı yüksek, vücudu dik, parmakları birbirine yapışmış duruyor, ince bıyıklarının altında, yarı açık dudaklarının içinde dişleri, cürekâr gözleri parlıyordu.
	çardaklar	nesne	biçim	384	Etrafını yüksek çardakların yeşilliği sarmıştı.
	tabakalar	soyut	soyut	456	Kulaklarımda ziya süratiyle aşılış mesafelerin rüzgârları hışıldıyor, gözlerimde havanın en yüksek tabakalarında görülmüş dumanlı memleketlerin dağınık, sönük hatıraları titriyordu.
	ilim irfan adamları	kişi	soyut	467	Terbiyeli, yüksek, ilim irfan adamlarının kaleminden, ağzından çıkan şeyleri, benim o patavatsız asker ağzım da söylemeye cesaret edemeyecek.
yüksekçe	dal	bitki	boyut	47	O gece de öyle yaptım, hayli yüksekçe bir dalına çıkarak oturdum.
yün	çarşaf	nesne	malzeme	161	Siyah yün çarşafını çenesinin altından iğnelemiş, çini mavi gözlü bir ihtiyar kadını gözüme kestirdim, yanına yaklaşarak halimi anlattım.
	atkı	nesne	malzeme	496	Bir çengelli iğne ile boynuna iliştiirdiği kırmızı yün atkıyı çıkardı.
yüzsüz	zalim	kişi	karakter	265	Büyük bir kararsızlık içinde perişan oluyorum, yüzsüz zalim, bu mektuplarda, kim bilir, bana neler söylemeye cesaret ediyordu?
	kız	kişi	karakter	529	Dünyada her şey aklıma gelirdi, bu yaştan sonra harim-i ismetime ve iffetime böyle bir yüzsüz kızın tecavüz edeceğini zannetmezdim!
zahide	hatuncağız	kişi	soyut	216	Ben, bu dersleri yine bu salih, âkile, zahide, abide hatuncağıza bırakarak kendim başka dersler okutursam köyü daha ziyade memnun edermişim.
zalim	alay	soyut	karakter	104	Niyetim, gözlerim gözlerine dikili, ona baş eğdirip neticeye kadar bu küstah ve zalim alaya devam etmek.
	(kişi)	kişi	karakter	191	Ben, öteki zalim için hiç üzülüyor muyum?

zalim	(kişiler)	kişi	karakter	223	Şikâyet etmeyenlere, kendilerini güler yüzle karşılayanlara karşı daha az zalim olurlar.
	ölüm	soyut	karakter	236	Onlar seslerini titrete titrete hep bir ağızdan: "Haramiler gibi soyarlar seni, / Bir kuru tabuta koyarlar seni, / Zalim ölüm sana çare bulunmaz." diye uluşurlarken gözümün önünden sıra sıra cenaze alayları geçiyor.
	şey	soyut	karakter	254	Hayata zalim ve haksız bir şey diyenlere ilk defa inanıyor, ona isyan ediyordum.
	insan	kişi	karakter	259	Ben, bu adamı fena çehreli, korkunç, zalim bir insan diye düşünüyordum.
	(kişi)	kişi	karakter	265	Büyük bir kararsızlık içinde perişan oluyorum, yüz­süz zalim, bu mektuplarda, kim bilir, bana neler söylemeye cesaret ediyordu?
	hayvan	hayvan	karakter	350	Zalim hayvanın üstünden bir rüzgâr esmiş gibi sarı tüyleri dalgalandı, yeşil gözlerinden kıvılcımlar parladı.
	Çalığışu	kişi	karakter	367	Hülâsa küçük, ehemmiyetsiz, iptidaiye hocası kaybolmuş, "Dam dö Siyon"un en zarif lakırdıcı muallimlerini ağlamaklı eden zalim Çalığışu, bütün haşarlığı, alaycılığı ile yeniden doğmuştu.
	alay	soyut	karakter	429	Bu zalim alay, ok gibi yüreğime saplanmıştı.
	(kişi)	kişi	karakter	531	Erkeklerin büyük kısmı çok fena, çok zalim, bu muhakkak.
	zarafetsiz	isim	kişi	karakter	42
zararlı	şey	soyut	karakter	110	Çocuklukta bu belki pek zararlı bir şey değildir.
	şey	soyut	karakter	388	- Zararlı bir şey değil, küçük hanım.
zararsız	adam	kişi	karakter	368	- Belki, hanımefendi, beni de isteyecek zararsız bir adam olabilirdi.
	kız	kişi	karakter	436	Mesela zararsız bir kızla evlenirsiniz, iyi bir aileniz, minimini çocuklarınız olur, her şeyi unutursunuz.
zarif	kibar çocuğu	kişi	karakter	272	- O ipiri, suratsız fil azmanlarının tam tersine ufacak, neşeli, sıhhatli, zarif- hatta ihtiyar olduğum için güzel sıfatını da ilave edebilirim- güzel bir kibar çocuğu, söyle bakayım bana, sen nereden düştün buralara?
	mektepler	yer	karakter	277	Vilayette kaldığım müddetçe bütün gayretimi sarf edeceğim, köylerden birçoğunu ucuz, fakat zarif, sıhhi, modern, yani müceddet mekteplere sahip etmeye çalışacağım.
	zekâ	soyut	karakter	303	O kadar zarif bir zekâsı, öyle güzel bir karakteri vardır ki...

zarif	muallimler	kişi	karakter	367	Hülasa küçük, ehemmiyetsiz, iptidaiye hocası kaybolmuş, "Dam dö Siyon"un en zarif lakırdıcı muallimlerini ağlamaklı eden zalim Çalıklı, bütün haşarlığı, alaycılığı ile yeniden doğmuştu.
	sarıllıklar	kişi	karakter	512	Biraz evvel Feride'nin canlı, oynak vücudu etrafında canlı bir mahluk gibi yaşayan, omuzlarından uçarak dizlerinin etrafına dolanarak hassas, zarif, çapkın sarıllıklarla çırpınan gül kurusu çarşaf, şimdi sönük bir emel füturuyla omuzlarından, dizlerinden sarkıyordu.
zarifâne	tehdit	soyut	karakter	314	Müdür Efendi fazla gülenleri "kalpattanla dişlerinizi sökerim ha!" diye zarifâne tehdit etmişti.
zaruri	(cevap)	soyut	soyut	475	Vereceğim cevabın onu kızdıracağını biliyordum, fakat bu zaruriydi.
	ayrılık	soyut	soyut	516	Ben bu zaruri ayrılığın biraz müşkül olacağından korkuyorum.
zavallı	Sör Aleksis	kişi	soyut	11	Vazifem sınıfta okunduğu zaman, bütün arkadaşlarım bana dönerek kahkahayla gülmüşler ve zavallı Sör Aleksis onları yatıştırıp teskin etmek için hayli sıkıntı çekmişti.
	Hüseyin	kişi	soyut	15	Pek günahına girmeyeyim ama, galiba aşçı kadın tarafından babama gammazlandık ve zavallı Hüseyin ondan iki tokat yedikten sonra bir daha ata yanışmaya cesaret edemedi.
	kadın	kişi	soyut	16	Fakat zavallı kadın sıhhatçe hiç bana benzememiş.
	Hüseyin	kişi	soyut	22	Maamafih zavallı pis ve çirkin Hüseyin'in bana Beyrut'a çıkar çıkmaz gönderdiği bir kutu hurma, hiddetimi yatıştırır gibi olmuştu.
	büyükannem	kişi	soyut	23	Zavallı büyükannem şaşkına dönmüştü.
	kız	kişi	soyut	31	Zavallı kız, havağazi lambasının ışığında korkunç bir akrebin kısıkaçlarını, kuyruğunu titreterek kürsünün üzerinde yürüdüğünü görünce bir feryat kopardı.
	arkadaşlar	kişi	soyut	33	Bir aralık zavallı arkadaşlarım istiskale uğramışlar, köşkün bahçıvanı vasıtasıyla kapı dışarı edilmişlerdi.
	çocuk	kişi	soyut	42	- Ah zavallı çocuğum, dedi, sen güzelliğın ne olduğunu anlayacak, kendinin ne olduğunu fark edecek yaşta mısın acaba?
	Mişel	kişi	soyut	57	Zavallı Mişel, öyle sevme çılgını bir kızdı ki, bunu başkasında sezme bile ona zevk veriyordu.
	(çocuk)	kişi	soyut	71	Eve gider gitmez benim tarafımdan bu zavallı küçüğe bir <i>suvenir</i> olarak...
	kuzen	kişi	soyut	72	Hiçbir şeyden haberi olmayan zavallı kuzenim, bu taşkınlığa mana veremiyor, şaşırıyordu.

zavallı	(Neriman)	kişi	soyut	75	- Neriman kocasından çok memnun görünüyor, bu sefer mesut olsun zavallı.
	(kadın)	kişi	soyut	75	- Ya, ya! Bu sefer bari mesut olsun zavallı, diye misafirin kelimelerini aynen tekrar edip lakırdıyı kapatmaz mı?
	(kadın)	kişi	soyut	75	"Bu sefer bari mesut olsa zavallı," duasını bu sefer de ben üçüncü defa olarak tekrar ettim ve köpeği kucağıma kaparak dışarı fırladım.
	Müjgân	kişi	soyut	79	Zavallı Müjgân, yaşı gibi boyu da benden büyük olduğu için kendisini taşımaya gücüm yetmeyeceğini zannediyordu.
	kız	kişi	soyut	80	Zavallı kız sapsarı kesilmişti.
	Müjgân	kişi	soyut	80	Zavallı Müjgân, bir karışık suyun üstünde, bir uçurumdan geçiyormuş gibi gözlerini kapıyor, sırtında kımıldamaya cesaret edemiyordu.
	(kız)	kişi	soyut	83	Fakat zavallı, hem taş atmasını bilmiyordu, hem de kolları kuvvetsizdi.
	(Feride)	kişi	soyut	84	- Zavallı Ferideciğim.
	Müjgân	kişi	soyut	87	Zavallı Müjgân, hakikaten acınacak haldeydi.
	(kişi)	kişi	soyut	92	Fakat o zavallı hakikaten uyumuştı.
	(insanlar)	kişi	soyut	94	- Sizi eğlendirecek insanı nereden bulup getirsinler, zavallılar? Dedim.
	hayvan	hayvan	soyut	99	- Ne var, ne istiyorsun zavallı hayvandan?
	köpek	hayvan	soyut	100	Vaktim olsa, bu zavallı köpeği kurtarmak için bir şey yapardım.
	Çalkıuşu	kişi	soyut	103	Bu kadar teşvike zavallı Çalkıuşu nasıl dayanır, insaf etsenize!
	matmazel	kişi	soyut	135	Zavallı matmazelin bu acayip tabiatlı gelinle konuşmaya bile artık cesareti kalmamıştı.
	(kişi)	kişi	soyut	141	- Yazık zavallıya.
	sütnine	kişi	soyut	152	Zavallı sütninenin benim için hazırladığı kır lavantası kokan tertemiz yatağı ertesi sabah boş, dokunulmamış gördüğü zaman ayakları suya ermiştir ki, o vakit de kuş uçmuş kervan geçmiş bulunuyordu.
	ihtiyar	kişi	soyut	154	Fakat, Gülmisal Kalfa, zavallı ihtiyar kafasından benimle onu ayırt edemeyerek "Güzidem" diye hıçkırırken, içimde anlaşılmaz bir şey oldu.
	kalfa	kişi	soyut	155	Zavallı kalfa kendini unutmuş, benimle uğraşmaya başlamıştı.
Şahap Efendi	kişi	soyut	169	Zavallı Şahap Efendi'nin gayreti olmasaydı, belki daha da uzayacaktı.	

zavallı	Hacı Kalfa	kişi	soyut	185	Zavallı Hacı Kalfa, ikide bir, sakat ayağını sürüye sürüye yukarı çıkıyor.
	komşu	kişi	soyut	189	Zavallı komşum, biraz ağlayıp sızladıktan sonra üç çocuğunu almış ve buraya gelmiş.
	lakırdılar	duyusal	soyut	191	Ne boş, ne zavallı lakırdılar!
	kadın	kişi	soyut	192	Zavallı kadın, diyordu ki:
	(kişi)	kişi	soyut	202	Etraftan, "Yazıktır zavallıya, ağlatma fukarayı küçük hanım," yolunda sözler de işitmeye başlamıştı.
	kadın	kişi	soyut	208	Zavallı kadın her tekmeden, yılan gibi ıslık çalarak inen her kamçıdan sonra inleyerek tahtaların üzerine yuvarlanıyor, fakat inanılmaz bir kuvvetle yine yerinden kalkarak zabitin dizlerine tırmaşıyordu.
	(kişi)	kişi	soyut	210	Zavallının vücudu yara bere içindeydi.
	kadın	kişi	soyut	217	Bu zavallı kadın, mektebin eski hocasıymış.
	(kişiler)	kişi	soyut	227	Zavallıların kıyafetleri öyle sefil ve perişandı ki...
	(kişiler)	kişi	soyut	228	Zavallıların hali görülecek şeydi.
	Munise	kişi	soyut	246	Zavallı Munise, pembe kordelasından, kısa etekli lacivert entarisinden, siyah çoraplarından hevesini alamadı.
	kız	kişi	soyut	250	Ne çare, bu zavallı kıza biraz çeki düzen vermeli.
	(kişi)	kişi	soyut	253	Köy delikanlıları, ellerinde yanar çıralarla sokaklara dökülmüşler, zavallının nereye gittiğini anlamak bir türlü mümkün olmamış.
	kız	kişi	soyut	254	Zavallı küçük kız, kim bilir, nerelerde gömüldü, açık sarı saçları kim bilir, karanlığın hangi bucağında, eski mehtaplardan kalma bir ışık limesi gibi titriyor?..
	çocuk	kişi	soyut	256	Zavallı çocuğun en büyük ümit yeri benmişim.
	miniminiler	kişi	soyut	258	Kâmran, bir akşamüstü, kalbime gömdüğüm o zavallı miniminileri öldüren sen olduğun hâlde bu gece, senden bile eskisi kadar nefret etmiyorum.
	esir	kişi	soyut	259	Onları bu zavallı küçük esiri kurtarmaktan daha iyi bir yere sarf edebilir miydim?
	küçük	kişi	soyut	261	Zavallı küçük, asıl iyiliği kendisinin bana ettiğini bilmiyor, onu yanıma almakla bir fedakârlık ettiğimi sanıyor.
	kız	kişi	soyut	265	Zavallı kız derdimin nereden geldiğini biliyor, beni hasta eden bu kâğıtlara kinle, nefretle bakıyordu.
	köy hocası	kişi	soyut	276	Bütün bu güzel sözlerin benim, zavallı bir köy hocasının gözlerini kamaştırmak için söylendiğine şüphe yoktu.

zavallı	kadın	kişi	soyut	284	Bu söz, zavallı kadında, ince bir ruh olduğunu gösteriyordu.
	kadın	kişi	soyut	285	Zavallı kadın derin bir minnetle ellerime bakıyor, onları öpmek için dudakları titriyordu.
	(kadın)	kişi	soyut	285	Zavallıcık hayatını bana anlatırsa daha hafifleyeceğini hissediyormuş gibi bir hararetle söylüyordu ve öyle düzgün konuşuyordu ki...
	kadın	kişi	soyut	286	Zavallı kadın, bunları anlatırken hâlâ kendini o ağır karanlığın içinde görür gibi gözlerine, vücuduna bir yorgunluk çöküyordu.
	Gülmisal Kalfa	kişi	soyut	290	Zavallı Gülmisal Kalfacığım, yanımda epeyce bir para bulundurmadan yabancı bir memlekete gitmenin doğru olmadığını söylemiş, annemin elmaslarından birini satarak parasını ayrı bir kese içinde elime teslim etmişti.
	torbacık	nesne	soyut	291	Fakat şimdi bu zavallı torbacık da öyle hafiflemişti ki, içindekilerini saymaya cesaret edemiyordum.
	Çalığışu	kişi	soyut	306	Ah, zavallı Çalığışu! ...
	gözler	organ	soyut	307	"Bu zavallı gözlerin son bakışı benimdi!" demek hakkına maliktirler.
	adamcağız	kişi	soyut	316	Yusuf Efendi, bir Mevlevi şeyhiymiş, birkaç sene hastalanmış, zavallı adamcağızda galiba verem varmış.
	mektup	nesne	soyut	326	Bir gece hırsız gibi titreyerek sobanın kapağını açtım, yırtılmış, buruşturulmuş kağıt yığınları içinden Cemile'nin zavallı mektubunu bulup çıkardım.
	(Mürüvvet)	kişi	soyut	330	Zavallı Mürüvvet, bir hayli uğraştıktan sonra vazgeçti:
	bestekâr	kişi	soyut	330	Zavallı bestekâr, epeyce zamandan beri hastaydı.
	Zehra	kişi	soyut	334	Fakat bu sefer zavallı Zehra'nınki gibi değil.
	Şeyh	kişi	soyut	347	Zavallı Şeyh! dediğini işittim.
	Çalığışu	kişi	soyut	347	Zavallı Çalığışu, rüzgâra kapılmış sonbahar yapraklarına döndü.
	yavrucuk	hayvan	soyut	351	Zavallı yavrucuk elimin içinde kanatlarını, boynunu kısarak öyle bir titriyordu ki...
	kuş	hayvan	soyut	351	Zavallı kuş, birdenbire sendeledi, azat olduğuna inanamıyor gibi durdu.
	kuşlar	hayvan	soyut	351	Yalnız bu sarı kediden değil, zavallı küçük kuşlara musallat olan bütün sarı mahlûklardan öğ almış gibi seviniyordum.
	Feride	kişi	soyut	358	- Zavallı Ferideciğim, sen ne kadar safsın!
	çocuk	kişi	soyut	359	Zavallı çocuk, bir kabahat yapmış gibi dargın dargın yüzüne ...

zavallı	arkadaşlar	kişi	soyut	361	Zavallı arkadaşlarım, orada gördükleri debdebe ve saltanatı, yedikleri yemekleri, hanımefendilerin tuvaletlerini söyleye söyleye bitiremezler.
	kadınlar	kişi	soyut	365	Hanımcıklar, senelerden beri, birer manken ölülüğüyle bu salonda oturuyorlar, Ç...nin zavallı görgüsüz kadınlarını hayretlere düşürmekten zevk alıyorlardı.
	delikanlı	kişi	soyut	372	Göz göze geldikçe zavallı delikanlı, besbelli amele kıyafetiyle benden su istediğini hatırlıyor, mahcubane gözlerini indiriyordu.
	Nerime Hanım	kişi	soyut	372	Zavallı Nerime Hanım, sözlerinin yaptığı soğuk tesiri pek iyi anlıyordu.
	çocuk	kişi	soyut	374	Zavallı çocuk, on gündür öyle telaş içinde ki, "Ölürüm, ondan vazgeçemem, mutlaka, alacağım!" diyor.
	komşu	kişi	soyut	377	Ben: "Zavallı komşum, haydi gönlün rahat etsin. Dünyada, böyle bir şeye ihtimal yok."
	mahluklar	hayvan	soyut	397	Kuşlar, ne istediğini bilmeyen zavallı, akılsız mahluklar.
	gözler	organ	soyut	399	Çalıkluşu, haydi yat artık, gece ve yorgunluk zavallı gözlerimi ağrıtıyor.
	kadın	kişi	soyut	422	Zavallı kadın, kendi kara gözleri için çalıştığımı zannediyor, minnettar oluyordu.
	adam	kişi	soyut	431	Zavallı adam, ne çehre ile hastaneden çıkacağını biliyor, açıktan açığa bir şey söylemediği hâlde, derin bir ümitsizlik içinde bulunuyor.
	küçük	kişi	soyut	434	- Ah, zavallı küçük, sen onun için senelerden beri çıra gibi cayır cayır yaniyorsun.
	küçük	kişi	soyut	447	- Zavallı küçük, ben sana asıl niçin acıyorum, biliyor musun?
	şeyler	kişi	soyut	452	Bu zavallı güzel şeyler karanlık bir köy mektebinde, ruhumun içine döküldükleri dakikadan bugüne kadar beni mesut etmişlerdi.
	avuçlar	organ	soyut	453	Bu zavallı buruşuk avuçlarının içinden küçük küçük buselerle öptüm, abasına ettiği bütün iyilikler için teşekkür ettim.
	çehre	organ	soyut	472	O, encümen odasını gözümün önüne getirdim; seni siyah çarşafınla, zavallı, sararmış çocuk çehrenle, bükük boynunla o fok balığının yırtıcı dişleri karşısında gördüm.
	Nermincik	kişi	soyut	509	Zavallı Nermincik, bana iyilik etmek istedi.
kız	kişi	soyut	522	Ah zavallı küçük kız!	
zayıf	(kadın)	kişi	yaşamsal	16	Çok zayıfımış.

zayıf	damarlar	organ	yaşamsal	30	Hocalarımın zayıf damarlarını yakalamıştım.
	kollar	organ	yaşamsal	154	Damarları çıkmış zayıf kollarıyla boynuma sarılıyor, gözlerinden sel gibi yaşlar akarak:
	insan	kişi	yaşamsal	158	Zayıf, mini mini, çerden çöpten bir insan.
	yüz	organ	yaşamsal	187	Düzensiz zayıf yüzü; kireçle delik deşici tıkanmış, harap bir duvarı hatıra getiriyor; rastıkli kaşları, simsiyah dişleri, bu çehreye bir ölü kafası korkunçluğu veriyordu.
	inek	hayvan	boyut	214	Yıkık bir değirmenin önünde abalı, sarıklı bir ihtiyara rast geldik, kaburga kemikleri soyulmuş zayıf bir ineği, ipinden sürüye sürüye bu evlerden birine doğru götürmeye çalışıyordu.
	şikâyet	soyut	soyut	510	Feride, zayıf bir şikâyet gibi:
zeki	kadın çehresi	organ	karakter	137	Fakat, nihayet karar vermiş olacak ki, elinin sert bir hareketiyle peçesini kaldırdı ve otuz yaşlarında zeki ve sinirli bir kadın çehresi meydana çıktı.
zekice	şey	soyut	karakter	194	Sonra fevkalâde zekice bir şey söyleyeceğine işaret olmak üzere gözlerinden birini kırparak ilave etti:
zengin	(manzara)	soyut	soyut	8	Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, manzara hiç de zengin değildi.
	(adam)	kişi	ölçü	96	Kim bilir, belki zengin bir yerli ile evlenirsiniz.
	insan	kişi	ölçü	96	Son derece zengin bir insan.
	taş	nesne	ölçü	108	Benim yaralı parmaklarıma yakışmayacak kadar göz alıcı, zengin bir taş.
	(gönül)	soyut	soyut	157	Kendileri fakirmiş, fakat gönülleri öyle zengin, öyle zenginmiş ki, hiçbiri, değil fakir bir akraba çocuğuna, hatta düşmanına ettiği iyiliği başına kakmak mürüvetsizliğinde bulunmazmış.
	(gönül)	soyut	soyut	157	Kendileri fakirmiş, fakat gönülleri öyle zengin, öyle zenginmiş ki, hiçbiri, değil fakir bir akraba çocuğuna, hatta düşmanına ettiği iyiliği başına kakmak mürüvetsizliğinde bulunmazmış.
	adam	kişi	ölçü	188	Manastır'da epeyce zengin bir adamın kızıymış.
	(kişiler)	kişi	ölçü	226	Zenginlerin ayrıca şilteleri de vardı.
	adam	kişi	ölçü	325	- Bu Cemile, epeyce zengin bir adamın kızıdır.
	ipek tüccarı	kişi	ölçü	328	Zengin bir ipek tüccarı olduğunu söyledikleri poturlu, mintanlı, kaba saba bir adam, kahvenin bir ucundan öbür ucuna:
	(adam)	kişi	ölçü	353	Çok zengin olduğunu söylüyorlar.
	(kişi)	kişi	ölçü	356	Şimdi B...deki kadar zengin değilim.

zengin	paşa kızı	kişi	ölçü	360	Mektep talebeleri içinde on iki, on üç yaşlarında bir zengin paşa kızı var.
	sofra	yer	ölçü	366	Bu mükemmel, zengin sofrada, kim bilir, kaç kişinin lokması boğazında kalmıştı?
	adam	kişi	ölçü	442	Kendisi zengin adam, maaşa muhtaç değil.
	doktor	kişi	ölçü	485	Kocasını ihtiyar, fakat zengin bir doktormuş.
zevzek	çocuk	kişi	karakter	39	Fakat herkesten ayrı kalmak, koskoca bir kız olduğum hâlde zevzek bir çocuk muamelesi görmek pek de hoş bir şey değildi.
zıt	(kişi)	kişi	karakter	76	Müjgan abla, benim taban tabana zıddımdır.
zilli	defler	nesne	biçim	13	Nihayet, günün yorgunluğundan ve zilli deflerle testi biçiminde dümbeklerin verdiği sersemlikten, yine erkenden dadımın dizinde uyuyakaldım.
zorlu	iş	soyut	soyut	196	Yerinden kıpırdanması iskeleden mavna kalkması gibi zorlu bir iş olan şişman karısını ensesinden tuttu, bana doğru getirerek:

İKİNCİ BÖLÜM

2.DEĞERLENDİRME

Değerlendirme kısmında sözlüksel biçimbirim halindeki niteleme sıfatları, işlevsel özelliklerine ve ilişkilerine göre geçiş sıklıkları ve geçiş oranlarıyla birlikte tablo ve şekillerle sunulmuştur.

2.1 Metindeki Niteleme Sıfatlarının Kullanım Sıklığı

Reşat Nuri Güntekin'in incelediğimiz metninde 993 ayrı niteleme sıfatı kullanılmıştır. Yaptığımız incelemede bu niteleme sıfatlarından en fazla kullanılan on tanesi belirlenmiş ve tablodan sonra grafik hâlinde gösterilmiştir.

Tablo 2. Romanda Tespit Edilen Niteleme Sıfatlarının Kullanım Sayıları ve Sıklıkları

SIFATLAR	Geçiş Sayıları	Geçiş Sıklıkları
küçük	215	0,0451
güzel	167	0,035
ihtiyar	136	0,0285
büyük	129	0,027
genç	105	0,022
zavalı	88	0,0185
eski	81	0,017
uzun	73	0,0153
fena	60	0,0126
hafif	57	0,012
İnce	56	0,0117
iyi	52	0,0109
beyaz	47	0,0099
kocaman	45	0,0094
yeni	44	0,0092
Sarı	41	0,0086
siyah	40	0,0084
tuhaf	39	0,0081
derin	36	0,0076
yabancı	36	0,0076
kırmızı	32	0,0067
nazik	32	0,0067
hasta	31	0,0065
mavi	30	0,0063
gizli	29	0,006
Yeşil	29	0,006
ağır	28	0,0059
garip	28	0,0059
minimini	27	0,0057
çıplak	26	0,0055
karanlık	26	0,0055
açık	25	0,0052
kısa	25	0,0052
sakin	25	0,0052
tatlı	25	0,0052
korkunç	24	0,005
sert	23	0,0048
fakir	22	0,0046
kapalı	22	0,0046
uzak	22	0,0046

yüksek	21	0,0044
mesut	21	0,0044
temiz	21	0,0044
biçare	20	0,0042
boş	20	0,0042
kuru	20	0,0042
kara	20	0,0042
masum	19	0,004
manasız	17	0,0036
acı	16	0,0034
iri	16	0,0034
parlak	16	0,0034
saf	16	0,0034
zengin	16	0,0034
ehemmiyetsiz	14	0,0029
gülünç	14	0,0029
kalın	14	0,0029
mahzun	14	0,0029
neşeli	14	0,0029
adi	13	0,0027
dalgın	13	0,0027
nişanlı	13	0,0027
soğuk	13	0,0027
uzun boylu	13	0,0027
çocuk	12	0,0025
dul	12	0,0025
ehemmiyetli	12	0,0025
halim	12	0,0025
hazin	12	0,0025
cılız	12	0,0025
taze	12	0,0025
münasebetsiz	12	0,0025
sade	12	0,0025
yaramaz	12	0,0025
yorgun	12	0,0025
hırçın	11	0,0023
hoş	11	0,0023

ıslak	11	0,0023
yamalı	11	0,0023
zalim	11	0,0023
acayip	10	0,0021
çirkin	10	0,0021
deli	10	0,0021
hain	10	0,0021
karışık	10	0,0021
kırık	10	0,0021
kuvvetli	10	0,0021
mühim	10	0,0021
renkli	10	0,0021
şişman	10	0,0021
tahta	10	0,0021
anlaşılmaz	9	0,0019
bembeyaz	9	0,0019
dik	9	0,0019
kibar	9	0,0019
koskoca	9	0,0019
lacivert	9	0,0019
pembe	9	0,0019
renksiz	9	0,0019
sakallı	9	0,0019
soluk	9	0,0019
yalancı	9	0,0019
yaralı	9	0,0019
yaşlı	9	0,0019
ayıp	8	0,0017
berrak	8	0,0017
ciddi	8	0,0017
çılğın	8	0,0017
dar	8	0,0017
donuk	8	0,0017
heyecanlı	8	0,0017
kaba	8	0,0017
keskin	8	0,0017
kirli	8	0,0017

incecik	8	0,0017
loş	8	0,0017
nazlı	8	0,0017
resimli	8	0,0017
sevimli	8	0,0017
sönük	8	0,0017
şen	8	0,0017
vahşi	8	0,0017
yamık	8	0,0017
yavaş	8	0,0017
alaycı	7	0,0015
alçak	7	0,0015
bedbaht	7	0,0015
boğuk	7	0,0015
canlı	7	0,0015
elâ	7	0,0015
erkek	7	0,0015
geniş	7	0,0015
görünmez	7	0,0015
ılık	7	0,0015
kimsesiz	7	0,0015
lüzumsuz	7	0,0015
mağrur	7	0,0015
memnun	7	0,0015
münasip	7	0,0015
müşkül	7	0,0015
müthiş	7	0,0015
sarıklı	7	0,0015
sarışın	7	0,0015
sinirli	7	0,0015
tehlikeli	7	0,0015
türlü	7	0,0015
ufak tefek	7	0,0015
ümitsiz	7	0,0015
viran	7	0,0015
yakın	7	0,0015
yaldızlı	7	0,0015

yan	7	0,0015
zayıf	7	0,0015
ağırbaşlı	6	0,0013
ak	6	0,0013
azametli	6	0,0013
bahtiyar	6	0,0013
boyalı	6	0,0013
bozuk	6	0,0013
buruşuk	6	0,0013
dağmık	6	0,0013
dargın	6	0,0013
dertli	6	0,0013
durgun	6	0,0013
eğlenceli	6	0,0013
hassas	6	0,0013
iğrenç	6	0,0013
ipek	6	0,0013
kaba saba	6	0,0013
karmakarışık	6	0,0013
kız	6	0,0013
mahcup	6	0,0013
meşhur	6	0,0013
mor	6	0,0013
munis	6	0,0013
müteessir	6	0,0013
nasıl	6	0,0013
resmî	6	0,0013
harap	6	0,0013
serbest	6	0,0013
sessiz	6	0,0013
sevgili	6	0,0013
şık	6	0,0013
titrek	6	0,0013
ucuz	6	0,0013
yalnız	6	0,0013
yetişmiş	6	0,0013
yırtık	6	0,0013

cahil	5	0,001
cesur	5	0,001
çatkın	5	0,001
dayanılmaz	5	0,001
düşkün	5	0,001
ermiş	5	0,001
fevkalâde	5	0,001
gül kurusu	5	0,001
güzelce	5	0,001
kati	5	0,001
kıvırcık	5	0,001
koket	5	0,001
korkak	5	0,001
manalı	5	0,001
mazlûm	5	0,001
melûn	5	0,001
parmak kadar	5	0,001
sakat	5	0,001
sefil	5	0,001
serin	5	0,001
sıcak	5	0,001
sıkı	5	0,001
simsiyah	5	0,001
şirin	5	0,001
şüpheli	5	0,001
tabii	5	0,001
tertemiz	5	0,001
zarif	5	0,001
yanlış	4	0,0008
acemi	4	0,0008
âlâ	4	0,0008
altın	4	0,0008
belli belirsiz	4	0,0008
bol	4	0,0008
bomboş	4	0,0008
çarpık	4	0,0008

çatık	4	0,0008
dokuma	4	0,0008
emin	4	0,0008
esmer	4	0,0008
geç	4	0,0008
geveze	4	0,0008
güç	4	0,0008
gür	4	0,0008
haksız	4	0,0008
hastalıklı	4	0,0008
kalabalık	4	0,0008
kerli ferli	4	0,0008
kesik	4	0,0008
kıymetli	4	0,0008
koca	4	0,0008
koyu	4	0,0008
kumral	4	0,0008
melek gibi	4	0,0008
meraklı	4	0,0008
mübarek	4	0,0008
samimi	4	0,0008
sinsi	4	0,0008
solgun	4	0,0008
son	4	0,0008
süslü	4	0,0008
süzgün	4	0,0008
şeytan	4	0,0008
şiddetli	4	0,0008
telaşlı	4	0,0008
tenha	4	0,0008
tutuk	4	0,0008
vakitsiz	4	0,0008
yaşlı başlı	4	0,0008
açık sarı	3	0,0006
aksi	3	0,0006
aptal	3	0,0006
avare	3	0,0006

babayani	3	0,0006
baygın	3	0,0006
bitkin	3	0,0006
çalışkan	3	0,0006
çapkın	3	0,0006
çini	3	0,0006
çocukça	3	0,0006
darmadağını k	3	0,0006
dimdik	3	0,0006
elmas	3	0,0006
gayretli	3	0,0006
geçici	3	0,0006
görgüsüz	3	0,0006
gözlüklü	3	0,0006
gürültülü	3	0,0006
hakiki	3	0,0006
içli	3	0,0006
imkânsız	3	0,0006
inci	3	0,0006
iri yarı	3	0,0006
iyice	3	0,0006
kadın	3	0,0006
kalpsiz	3	0,0006
kârlı	3	0,0006
kınalı	3	0,0006
kırk yıllık	3	0,0006
komik	3	0,0006
küçücük	3	0,0006
lakayt	3	0,0006
miskin	3	0,0006
muhtaç	3	0,0006
muhteşem	3	0,0006
mükemmel	3	0,0006
müphem	3	0,0006
Müslüman	3	0,0006
müzmin	3	0,0006

nadide	3	0,0006
pala	3	0,0006
pala bıyıklı	3	0,0006
rahat	3	0,0006
sahici	3	0,0006
sebepsiz	3	0,0006
seyrek	3	0,0006
kızıl	3	0,0006
sırasıra	3	0,0006
sık	3	0,0006
sıvalı	3	0,0006
sivri	3	0,0006
şaşı	3	0,0006
şımarık	3	0,0006
sıksa	3	0,0006
titiz	3	0,0006
uçuk	3	0,0006
ufak	3	0,0006
utangaç	3	0,0006
uydurma	3	0,0006
yağmurlu	3	0,0006
yaman	3	0,0006
yarım	3	0,0006
yıkık	3	0,0006
yumuşak	3	0,0006
yuvarlak	3	0,0006
afacan	2	0,0004
ağır yaralı	2	0,0004
ahenkli	2	0,0004
ahir	2	0,0004
akıllı uslu	2	0,0004
akılsız	2	0,0004
aklı başında	2	0,0004
al	2	0,0004
alaturka	2	0,0004
alık	2	0,0004
âmirane	2	0,0004

arsız	2	0,0004
asabi	2	0,0004
asil	2	0,0004
askeri	2	0,0004
aziz	2	0,0004
basık	2	0,0004
basma	2	0,0004
battal	2	0,0004
beceriksiz	2	0,0004
belirsiz	2	0,0004
berbat	2	0,0004
beyhude	2	0,0004
bulanık	2	0,0004
burma	2	0,0004
buzlu	2	0,0004
bücür	2	0,0004
cüretkar	2	0,0004
çaresiz	2	0,0004
çatlak	2	0,0004
çeşit çeşit	2	0,0004
çevik	2	0,0004
çiçekli	2	0,0004
çiğ	2	0,0004
çürük	2	0,0004
dalgalı	2	0,0004
dehşetli	2	0,0004
delişmen	2	0,0004
demir	2	0,0004
dilenci	2	0,0004
dolu	2	0,0004
dumanlı	2	0,0004
ecirli	2	0,0004
enteresan	2	0,0004
Ermeni	2	0,0004
evli barklı	2	0,0004
fanila	2	0,0004
Fransızca	2	0,0004

gecelik	2	0,0004
gelinlik	2	0,0004
gencecik	2	0,0004
güzelim	2	0,0004
hayali	2	0,0004
hediye	2	0,0004
hodkâm	2	0,0004
hoyrat	2	0,0004
hummalı	2	0,0004
hususî	2	0,0004
ilahi	2	0,0004
inanılmaz	2	0,0004
inatçı	2	0,0004
inci gibi	2	0,0004
insaniyetli	2	0,0004
ipsiz sapsız	2	0,0004
irili ufaklı	2	0,0004
işlemeli	2	0,0004
kâğıt	2	0,0004
kamaştırıcı	2	0,0004
karlı	2	0,0004
kaygısız	2	0,0004
kendi halinde	2	0,0004
kıdemli	2	0,0004
kılıksız	2	0,0004
kıpkırmızı	2	0,0004
kırgın	2	0,0004
kısık	2	0,0004
kızgın	2	0,0004
kırpiksiz	2	0,0004
kör	2	0,0004
kötü	2	0,0004
kötürüm	2	0,0004
kurnaz	2	0,0004
kurnazca	2	0,0004
mahkûm	2	0,0004

mahmur	2	0,0004
mahut	2	0,0004
malûm	2	0,0004
mavimsi	2	0,0004
mecbur	2	0,0004
merhum	2	0,0004
meşin	2	0,0004
meyus	2	0,0004
mızımız	2	0,0004
minnettar	2	0,0004
muammalı	2	0,0004
mukaddes	2	0,0004
mum gibi	2	0,0004
mutaassıp	2	0,0004
muzır	2	0,0004
narin	2	0,0004
neşesiz	2	0,0004
olanca	2	0,0004
orta	2	0,0004
orta yaşlı	2	0,0004
öksüz	2	0,0004
öz	2	0,0004
pahalı	2	0,0004
patiska	2	0,0004
perişan	2	0,0004
pis	2	0,0004
poturlu	2	0,0004
rasgele	2	0,0004
ruhsuz	2	0,0004
saçlı sakallı	2	0,0004
sağ	2	0,0004
sapsarı	2	0,0004
sırnaşık	2	0,0004
sırsıklam	2	0,0004
sitemli	2	0,0004
suçsuz	2	0,0004
sudan	2	0,0004

sulu	2	0,0004
şahane	2	0,0004
şairane	2	0,0004
şirret	2	0,0004
taş	2	0,0004
teklifsiz	2	0,0004
tembel	2	0,0004
terbiyesiz	2	0,0004
toy	2	0,0004
uçsuz	2	0,0004
bucaksız		
ulvi	2	0,0004
uslu	2	0,0004
uzunca	2	0,0004
üçra	2	0,0004
vefasız	2	0,0004
yapmacık	2	0,0004
bodur	2	0,0004
yegâne	2	0,0004
yerli	2	0,0004
yetmişlik	2	0,0004
yıldızlı	2	0,0004
yırtıcı	2	0,0004
yumuk	2	0,0004
yün	2	0,0004
yüzsüz	2	0,0004
zararlı	2	0,0004
zararsız	2	0,0004
zaruri	2	0,0004
doğru	1	0,0002
abalı	1	0,0002
abide	1	0,0002
ablak	1	0,0002
aciz	1	0,0002
aç	1	0,0002
açgözlü	1	0,0002
açık mavi	1	0,0002

afet	1	0,0002
ahbap	1	0,0002
ahlâksız	1	0,0002
ahretlik	1	0,0002
ak gözlü	1	0,0002
akıcı	1	0,0002
akıllı	1	0,0002
âkile	1	0,0002
alabros	1	0,0002
alaca	1	0,0002
alafranga	1	0,0002
alelade	1	0,0002
alık salık	1	0,0002
alışık	1	0,0002
alışkın	1	0,0002
âlim	1	0,0002
allı	1	0,0002
altın sarısı	1	0,0002
ani	1	0,0002
aralık	1	0,0002
Arap	1	0,0002
arifane	1	0,0002
arife	1	0,0002
asılsız	1	0,0002
asi	1	0,0002
asker	1	0,0002
aşksız	1	0,0002
ateşli	1	0,0002
ateşten	1	0,0002
atik	1	0,0002
ayağı bağı	1	0,0002
ayaküstü	1	0,0002
aydınlık	1	0,0002
az	1	0,0002
azılı	1	0,0002
bahçeli	1	0,0002
balmumu	1	0,0002

basamaklı	1	0,0002
baş	1	0,0002
başı açık	1	0,0002
bebek gibi	1	0,0002
becerikli	1	0,0002
bedbin	1	0,0002
bekâr	1	0,0002
beklenmez	1	0,0002
belli başlı	1	0,0002
benekli	1	0,0002
berrak mavi	1	0,0002
beyaz	1	0,0002
kirpikli		
beyazlı	1	0,0002
bıyıklı	1	0,0002
bildik	1	0,0002
bitap	1	0,0002
boncuk gibi	1	0,0002
boz	1	0,0002
bön	1	0,0002
budalaca	1	0,0002
bunak	1	0,0002
bükük	1	0,0002
bülbül gibi	1	0,0002
bütün	1	0,0002
büyücek	1	0,0002
büyükçe	1	0,0002
büyükü	1	0,0002
küçükü		
büzmeli	1	0,0002
cadaloz	1	0,0002
cam	1	0,0002
camekânlı	1	0,0002
can sıkıcı	1	0,0002
can sıkıntısı	1	0,0002
canavar	1	0,0002
candan	1	0,0002

canım	1	0,0002
cara*	1	0,0002
cazibeli	1	0,0002
cennet gibi	1	0,0002
cevherli	1	0,0002
çiğerpere	1	0,0002
cüretli	1	0,0002
çamurlu	1	0,0002
çamursuz	1	0,0002
çarpık çurpuk	1	0,0002
çarşafı	1	0,0002
çekik	1	0,0002
çekik gözlü	1	0,0002
çengelli	1	0,0002
çerden çöpten	1	0,0002
çetin	1	0,0002
çıkıntılı	1	0,0002
çırılçıplak	1	0,0002
çiçek bozuğu	1	0,0002
çipil	1	0,0002
çizgili	1	0,0002
çizmeli	1	0,0002
çocuk büyük	1	0,0002
çocuklu	1	0,0002
çökük	1	0,0002
dağ gibi	1	0,0002
dal gibi	1	0,0002
dalkavuk	1	0,0002
dantel	1	0,0002
daracık	1	0,0002
dedikoducu	1	0,0002
değerli	1	0,0002
dehşet	1	0,0002

deliboşuk	1	0,0002
delice	1	0,0002
delidolu	1	0,0002
delikanlı	1	0,0002
demirli	1	0,0002
demokrat	1	0,0002
derbeder	1	0,0002
dev	1	0,0002
dikkatsiz	1	0,0002
dilsiz	1	0,0002
dinç	1	0,0002
dişlek	1	0,0002
dişli	1	0,0002
dizidizi	1	0,0002
doktorca	1	0,0002
dolambaçlı	1	0,0002
dolgun	1	0,0002
dövmeli	1	0,0002
dumansız	1	0,0002
dur	1	0,0002
duvaklı	1	0,0002
dümdüz	1	0,0002
düşünceli	1	0,0002
düz	1	0,0002
düzensiz	1	0,0002
ebedi	1	0,0002
edalı	1	0,0002
edepsiz	1	0,0002
edibe	1	0,0002
eldivenli	1	0,0002
emektar	1	0,0002
emsalsiz	1	0,0002
engin	1	0,0002
epeyce	1	0,0002
ergen	1	0,0002
erken	1	0,0002
eski püskü	1	0,0002

etekli	1	0,0002
etli butlu	1	0,0002
fadıla	1	0,0002
fani	1	0,0002
farfara	1	0,0002
fasılsız	1	0,0002
faydalı	1	0,0002
faydasız	1	0,0002
feci	1	0,0002
fedakâr	1	0,0002
ferahfeza	1	0,0002
fersiz	1	0,0002
fesat	1	0,0002
fesatçı	1	0,0002
fıkr fıkr	1	0,0002
fırıncı	1	0,0002
filiz gibi	1	0,0002
filozof	1	0,0002
fukara	1	0,0002
fütursuz	1	0,0002
gafil	1	0,0002
gaip	1	0,0002
gayriihtiyari	1	0,0002
girintili	1	0,0002
gölgeli	1	0,0002
göz alıcı	1	0,0002
gözü kapalı	1	0,0002
grandiyöz	1	0,0002
gron	1	0,0002
guguklu	1	0,0002
gül	1	0,0002
güler	1	0,0002
günahsız	1	0,0002
güneşli	1	0,0002
günlük	1	0,0002
güneşlik		
gürbüz	1	0,0002

gürültüsüz	1	0,0002
güzide	1	0,0002
hademe	1	0,0002
hafız	1	0,0002
hakir	1	0,0002
haklı	1	0,0002
halis	1	0,0002
halisane	1	0,0002
haluk	1	0,0002
haneli	1	0,0002
hantal	1	0,0002
hararetili	1	0,0002
hareketli	1	0,0002
hareketsiz	1	0,0002
haris	1	0,0002
hastabakıcı	1	0,0002
hastaca	1	0,0002
hasut	1	0,0002
haşarı	1	0,0002
haşin	1	0,0002
hatırlı	1	0,0002
havai	1	0,0002
havasız	1	0,0002
hayalperest	1	0,0002
hayırlı	1	0,0002
hayran	1	0,0002
hazır	1	0,0002
hesaplı	1	0,0002
heybetli	1	0,0002
hırsız	1	0,0002
hızlı	1	0,0002
hiçten	1	0,0002
hileli	1	0,0002
hoppa	1	0,0002
hudutsuz	1	0,0002
hürmetli	1	0,0002
issiz	1	0,0002

idaresiz	1	0,0002
idraksiz	1	0,0002
iffetli	1	0,0002
iftiracı	1	0,0002
ihtiyatsız	1	0,0002
iki karışık	1	0,0002
iki paralık	1	0,0002
inmeli	1	0,0002
insafsız	1	0,0002
insan	1	0,0002
ipekli	1	0,0002
ipiri	1	0,0002
iradesiz	1	0,0002
iri yapılı	1	0,0002
irice	1	0,0002
isimsiz	1	0,0002
işlek	1	0,0002
izbe	1	0,0002
kabahatli	1	0,0002
kadınca	1	0,0002
kadınlı erkekli	1	0,0002
kadife	1	0,0002
kadife gibi	1	0,0002
kafasız	1	0,0002
kafeste	1	0,0002
kalm kafalı	1	0,0002
kalınca	1	0,0002
kamış	1	0,0002
kanlı	1	0,0002
kansız	1	0,0002
kapkara	1	0,0002
karaktersiz	1	0,0002
kararsız	1	0,0002
kartsız	1	0,0002
katmerli	1	0,0002
Katolik	1	0,0002

kavgasız	1	0,0002
kavruk	1	0,0002
kayış	1	0,0002
kayıtsız	1	0,0002
kazalı	1	0,0002
kazan	1	0,0002
kepaze	1	0,0002
kestirme	1	0,0002
kılıçlı	1	0,0002
kıranta	1	0,0002
kırış kırış	1	0,0002
kıvrım kıvrım	1	0,0002
kilitli	1	0,0002
kolay	1	0,0002
kopuk	1	0,0002
koskocaman	1	0,0002
koyu yeşil	1	0,0002
köhne	1	0,0002
köse	1	0,0002
krep	1	0,0002
kubbeli	1	0,0002
kupkuru	1	0,0002
kurşun	1	0,0002
kuş kadar	1	0,0002
kuş kafesi gibi	1	0,0002
kuşaklı	1	0,0002
kutu gibi	1	0,0002
kuvvetsiz	1	0,0002
kuyruklu	1	0,0002
kuzguni	1	0,0002
kuzguni siyah	1	0,0002
kuzu gibi	1	0,0002
kül gibi	1	0,0002
külüstür	1	0,0002

küskün	1	0,0002
küstah	1	0,0002
lakırdıcı	1	0,0002
lal	1	0,0002
lanet	1	0,0002
lastik	1	0,0002
latif	1	0,0002
lekeli	1	0,0002
leziz	1	0,0002
lezzetli	1	0,0002
lüks	1	0,0002
mağmum	1	0,0002
mahcubane	1	0,0002
mahsun	1	0,0002
malumatlı	1	0,0002
manevi	1	0,0002
maren	1	0,0002
marifetli	1	0,0002
mavili	1	0,0002
mazbut	1	0,0002
meçhul	1	0,0002
menekşe	1	0,0002
menfaatsiz	1	0,0002
merdivenli	1	0,0002
merdümgiriz	1	0,0002
meret	1	0,0002
mermer	1	0,0002
meşru	1	0,0002
meş'um	1	0,0002
metruk	1	0,0002
meziyetli	1	0,0002
milyoner	1	0,0002
minare boyu	1	0,0002
miniminicik	1	0,0002
mintanlı	1	0,0002
mis gibi	1	0,0002

miyop	1	0,0002
model	1	0,0002
modern	1	0,0002
mosmor	1	0,0002
muallime	1	0,0002
muayyen	1	0,0002
muğlak	1	0,0002
muhtelif	1	0,0002
mukadder	1	0,0002
mukaşşer	1	0,0002
muntazam	1	0,0002
muşamba	1	0,0002
muvakkat	1	0,0002
muvazzah	1	0,0002
muzaffer	1	0,0002
muzdarip	1	0,0002
müceddet	1	0,0002
mühürlü	1	0,0002
mükedder	1	0,0002
mümkün	1	0,0002
münzevi	1	0,0002
müptedi	1	0,0002
müstacel	1	0,0002
müstakim	1	0,0002
müsterih	1	0,0002
müşfik	1	0,0002
müteheyyiç	1	0,0002
mütereddit	1	0,0002
nadir	1	0,0002
nallı	1	0,0002
namuslu	1	0,0002
namussuz	1	0,0002
namünasip	1	0,0002
naneli	1	0,0002
nankör	1	0,0002
nazenin	1	0,0002
nazikâne	1	0,0002

ne çeşit	1	0,0002
necip	1	0,0002
nefti	1	0,0002
neticesiz	1	0,0002
nihayetsiz	1	0,0002
nöbetçi	1	0,0002
okşayıcı	1	0,0002
okuryazar	1	0,0002
olağan	1	0,0002
olur	1	0,0002
oymalı	1	0,0002
oynak	1	0,0002
öfkeli	1	0,0002
örtülü	1	0,0002
papaz	1	0,0002
patavatsız	1	0,0002
patlak	1	0,0002
pederane	1	0,0002
peştamallı	1	0,0002
pırıltılı	1	0,0002
pişkin	1	0,0002
podösüet	1	0,0002
pos	1	0,0002
rabitasız	1	0,0002
rahmetli	1	0,0002
rastıklı	1	0,0002
riyakâr	1	0,0002
saadetli	1	0,0002
sabırlı	1	0,0002
saçma	1	0,0002
sapan		
saçsız	1	0,0002
sadakor	1	0,0002
sağlam	1	0,0002
salihâ	1	0,0002
sarılı	1	0,0002
savruk	1	0,0002

saygısız	1	0,0002
seksenlik	1	0,0002
sersem	1	0,0002
sessiz	1	0,0002
sedasız		
sevap	1	0,0002
sevimsiz	1	0,0002
sevinçli	1	0,0002
sıcacık	1	0,0002
sihhatli	1	0,0002
sihhi	1	0,0002
sıkıcı	1	0,0002
sımsıkı	1	0,0002
sıpsıska	1	0,0002
sırma	1	0,0002
sigortalı	1	0,0002
silik	1	0,0002
sivilceli	1	0,0002
siyahlı	1	0,0002
sonradan	1	0,0002
görme		
stoik	1	0,0002
suçlu	1	0,0002
suluboya	1	0,0002
suratsız	1	0,0002
sütlü	1	0,0002
şaka	1	0,0002
şakacı	1	0,0002
şaşkın	1	0,0002
şeffaf	1	0,0002
şeker	1	0,0002
şekilsiz	1	0,0002
şıp şıp	1	0,0002
şifahi	1	0,0002
şifasız	1	0,0002
şikayetli	1	0,0002
şişkin	1	0,0002

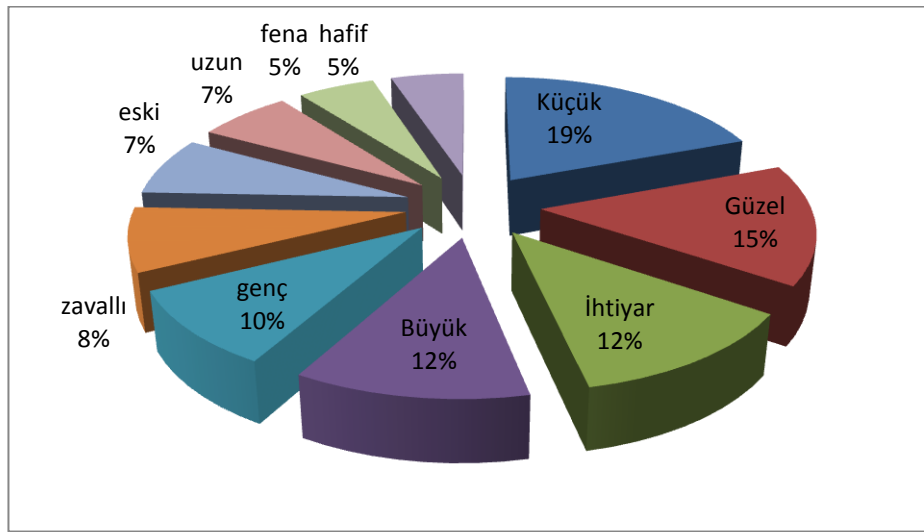
tahriri	1	0,0002
takatsız	1	0,0002
talihsiz	1	0,0002
tam	1	0,0002
taşkın	1	0,0002
taştan	1	0,0002
tecrübesiz	1	0,0002
tek gözlüklü	1	0,0002
tek kişilik	1	0,0002
tekerlek	1	0,0002
teklifli	1	0,0002
tekmil	1	0,0002
telaşsız	1	0,0002
telli pullu	1	0,0002
temiz kalpli	1	0,0002
temiz yürekli	1	0,0002
terbiyeli	1	0,0002
terli	1	0,0002
tıpalı	1	0,0002
tombul	1	0,0002
top	1	0,0002
topal	1	0,0002
topuksuz	1	0,0002
tosun gibi	1	0,0002
tozlu	1	0,0002
tüccar	1	0,0002
Türkçe	1	0,0002
uçucu	1	0,0002
ufacık	1	0,0002
uğultulu	1	0,0002
uğurlu	1	0,0002
ukala	1	0,0002
upuzun	1	0,0002
usta	1	0,0002
uzakça	1	0,0002
ürkütücü	1	0,0002

üstün	1	0,0002
ütüsüz	1	0,0002
üzgün	1	0,0002
vakasız	1	0,0002
vakur	1	0,0002
vefakâr	1	0,0002
yad	1	0,0002
yağlı	1	0,0002
yakasız	1	0,0002
yakut	1	0,0002
yalan	1	0,0002
yalandan	1	0,0002
yalçın	1	0,0002
yapış yapış	1	0,0002
yapışkan	1	0,0002
yapma	1	0,0002
yara gibi	1	0,0002
yaşlıca	1	0,0002
yaygaracı	1	0,0002
yelkenli	1	0,0002
yelkensiz	1	0,0002
yemyeşil	1	0,0002
yepyeni	1	0,0002
yersiz	1	0,0002
geçkin	1	0,0002
yeşilimsi	1	0,0002
yeşilli	1	0,0002
yetim	1	0,0002
yetişkin	1	0,0002
yılan	1	0,0002
yılankavi	1	0,0002
yola alışık	1	0,0002
yorucu	1	0,0002
yosunlu	1	0,0002
yumuşacak	1	0,0002
yusyuvarlak	1	0,0002
yuvarlacak	1	0,0002

yayvan	1	0,0002
yüksekçe	1	0,0002
zahide	1	0,0002
zarafetsiz	1	0,0002
zarifâne	1	0,0002
zeki	1	0,0002
zekice	1	0,0002

zevzek	1	0,0002
Zıt	1	0,0002
zilli	1	0,0002
zorlu	1	0,0002
TOPLAM	4766	1

Listede yer alan sıfatlara ait grafik aşağıda verilmiştir. Bu grafikte romanda en çok geçen on niteleme sıfatı sıralanmış ve yüzdeleri belirtilmiştir. Grafığe göre bu sıfatlar ve yüzdeleri: “küçük (%19), güzel (%15), ihtiyar (%12), büyük (%12), genç (%10), zavallı (%8), eski (%7), uzun (%7), fena hafif (%5), hafif (%5)” sıfatlarıdır.

Şekil 1. Romanda tespit edilen niteleme sıfatlarından en sık geçen on tanesi

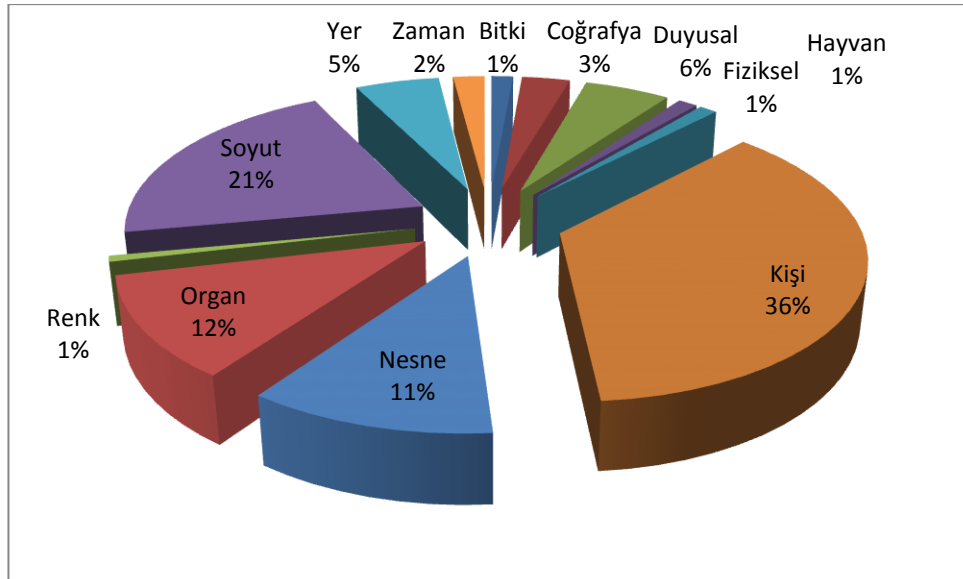
2.2. Niteleme Sıfatı Alt Türleri

Reşat Nuri Güntekin'in incelediğimiz romanında toplamda 993 adet sözlüksel biçimbirim durumunda farklı niteleme sıfatı 4766 kez kullanılmıştır. Bu niteleme sıfatları ve bu sıfatların nitelediği adların kullanımlarına bakıldığında çeşitli alt türler ortaya çıkmaktadır. Çalışmamız sonucunda ulaştığımız alt türler, romanda geçiş sayıları ve sıklıklarıyla birlikte tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.Niteleme sıfatları alt türleri tablosu

Niteleme Sıfatı Alt Türleri	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Kişi niteliklerini gösteren	1736	0,3642
Soyut nitelikleri gösteren	982	0,206
Organ niteliklerini gösteren	546	0,1146
Nesne niteliklerini gösteren	531	0,1114
Duyusal nitelikleri gösteren	260	0,0545
Yer niteliklerini gösteren	256	0,0537
Coğrafya niteliklerini gösteren	147	0,0309
Zaman niteliklerini gösteren	96	0,0202
Bitkilerin niteliklerini gösteren	66	0,0138
Fiziksel nitelikleri gösteren	59	0,0124
Hayvan niteliklerini gösteren	55	0,0115
Renk niteliklerini gösteren	32	0,0068
TOPLAM	4766	1

İncelenen metindeki geçiş sayıları ve sıklıkları verilen bu alt türler, yüzdelerle de aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 2. Romanda tespit edilen niteleme sıfatı alt türleri

2.2.1.Bitki Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

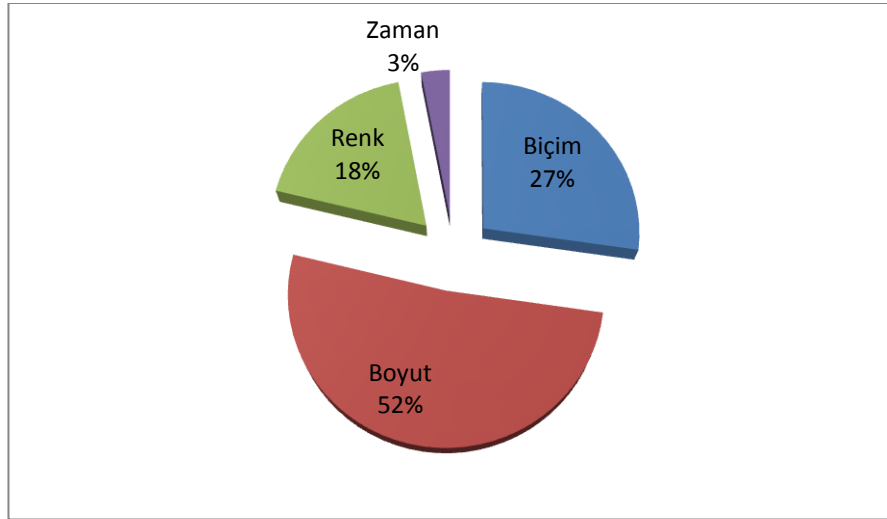
Yaptığımız incelemede niteleme sıfatlarını birlikte kullandıkları adlara bağlı olarak incelediğimizde diğer bütün gruplar gibi bitki adlarını da çeşitli yönlerden niteleyen sıfatlara rastladık. Bu sıfatlar üzerinde de bitkinin hangi yönünü nitelediğine göre çeşitli gruplandırmalar oluşturmaya çalıştık.

Toplamda 66 kez geçmiş olan bu bitki adlarının, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, renk ve zaman” bakımlarından nitelendiği sonucuna ulaştık. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.Bitki adlarını niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Bitki Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	18	0,2727
Boyut bakımından	34	0,5152
Renk bakımından	12	0,1818
Zaman bakımından	2	0,0303
TOPLAM	66	1

Bitki adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre bitki adları sıfatlar tarafından “%52 boyut bakımından, %27 biçim bakımından, %18 renk bakımından ve %5 de zaman bakımından” nitelenmiştir.

Şekil 3.Bitki adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

2.2.2. Coğrafya Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

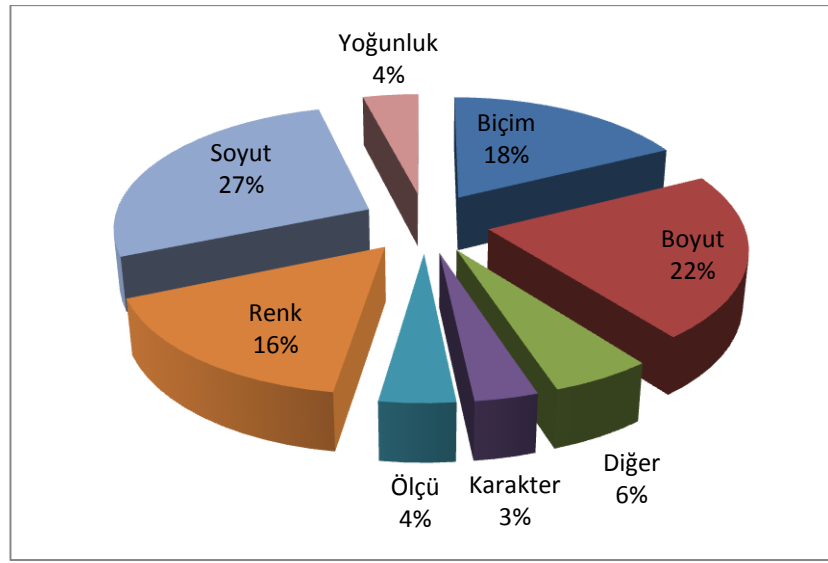
Yaptığımız incelemede toplamda 147 kez geçmiş olan coğrafya adlarının, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, karakter, ölçü, renk, soyut ve yoğunluk” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 5.Coğrafya adlarını niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Coğrafya Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	26	0,1769
Boyut bakımından	32	0,2177
Karakter bakımından	5	0,034
Ölçü bakımından	6	0,0408
Renk bakımından	24	0,1633
Soyut bakımından	40	0,2721
Yoğunluk bakımından	6	0,0408

Diğer	8	0,0544
TOPLAM	147	1

Coğrafya adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre coğrafya adları sıfatlar tarafından “%52 boyut bakımından, %27 soyut, %22 boyut, %18biçim, %16 renk, %4 ölçü, %4 yoğunluk, %3 karakter ve %6 diğer bakımlardan” nitelenmiştir.

Şekil 4.Coğrafya adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

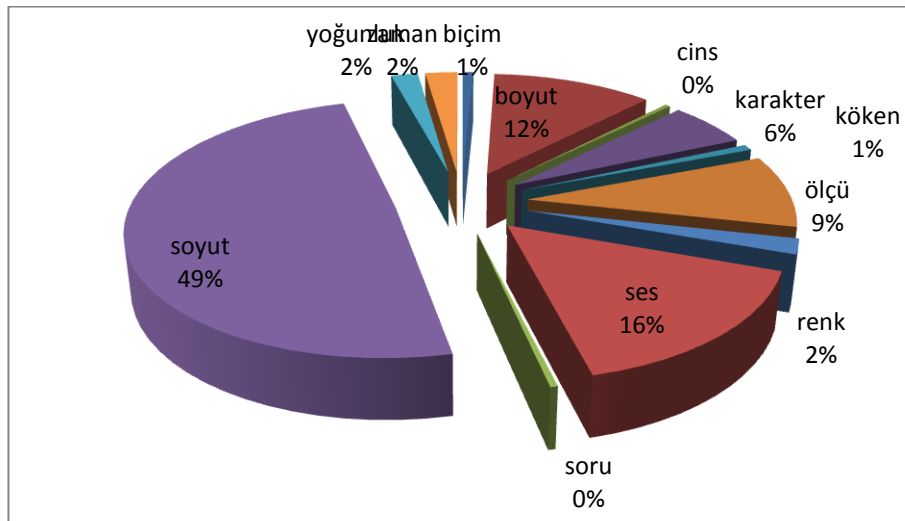
2.2.3. Duyusallık Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 260 kez geçmiş olan bu duyusallık bildiren adları niteleyen adların, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, cins, karakter, köken, ölçü, renk, ses, soru, soyut, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 6. Duyusallık bildiren adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Duyusallık Bildiren Adları	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
B biçim bakımından	2	0,0077
Boyut bakımından	30	0,1154
Cins bakımından	1	0,0038
Karakter bakımından	15	0,0577
Köken bakımından	2	0,0077
Ölçü bakımından	24	0,0923
Renk bakımından	5	0,0192
Ses bakımından	41	0,1577
Soru bakımından	1	0,0038
Soyut bakımından	128	0,4923
Yoğunluk bakımından	5	0,0192
Zaman bakımından	6	0,0232
TOPLAM	260	1

Duyusallık bildiren adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre bu adlar sıfatlar tarafından “%49soyut, %16ses, %12 boyut, %9ölçü, %6 karakter, %2 renk, %2 yoğunluk, %2 zaman, %1 biçim, %1 köken ve %1’in altında soru ve cins” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 5. Duyusallık bildiren adları niteleyen sıfatların yüzde grafiği

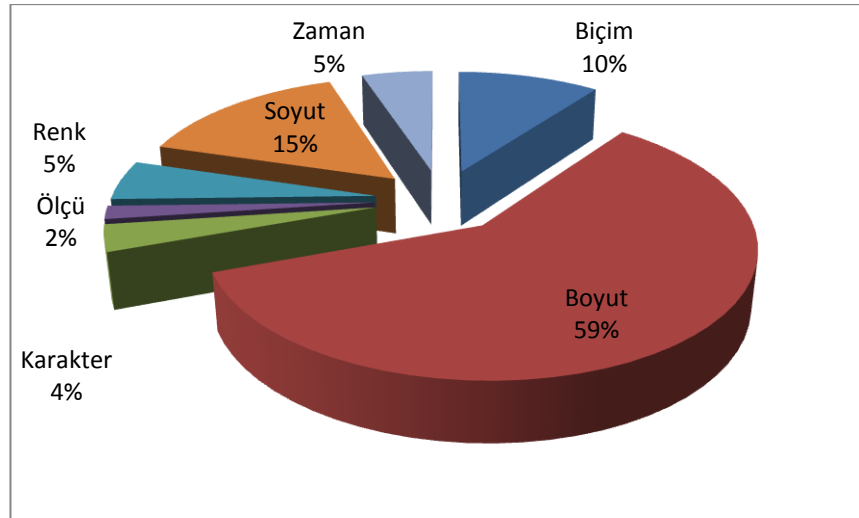
2.2.4. Fiziksellik Bildiren Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 59 kez geçmiş olan bu fiziksellik bildiren adları niteleyen adların, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, cins, karakter, köken, ölçü, renk, ses, soru, soyut, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 7. Fiziksellik bildiren adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Fiziksel Adları Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	6	0,1017
Boyut bakımından	35	0,5932
Karakter bakımından	2	0,0339
Ölçü bakımından	1	0,0169
Renk bakımından	3	0,0509
Soyut bakımından	9	0,1525
Zaman bakımından	3	0,0509
TOPLAM	59	1

Fiziksellik bildiren adları niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre fiziksellik bildiren adlar, sıfatlar tarafından “%59boyut, %15soyut, %10 biçim, %5renk, %5 zaman, %4 karakter, %2 ölçü” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 6. Fiziksellik bildiren adları niteleyen sıfatların yüzde grafiği

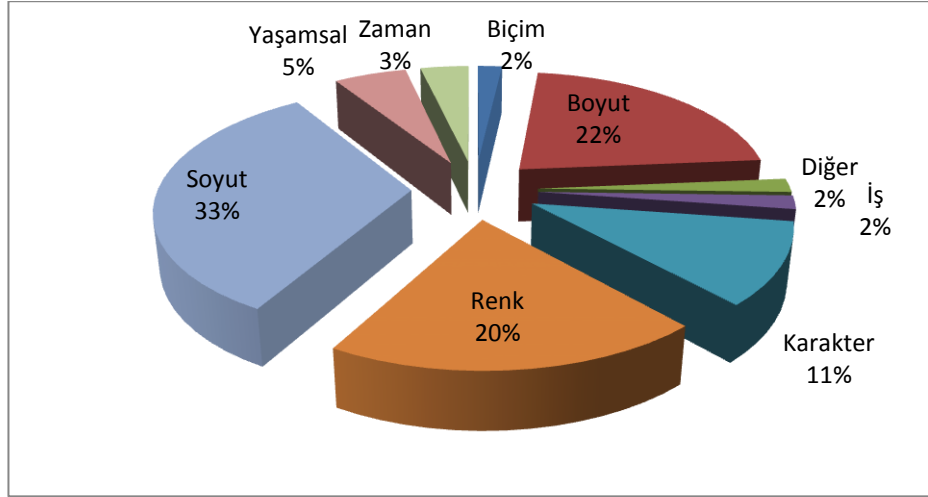
2.2.5. Hayvan Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 55 kez geçmiş olan bu hayvan adlarının, niteleme sıfatları tarafından “ biçim, boyut, iş, karakter, renk, soyut, yaşamsal ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 8. Hayvan adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Hayvan Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	1	0,0182
Boyut bakımından	12	0,2182
İş bakımından	1	0,0182
Karakter bakımından	6	0,1091
Renk bakımından	11	0,2
Soyut bakımından	18	0,3273
Yaşamsal bakımından	3	0,0545
Zaman bakımından	2	0,0363
Diğer	1	0,0182
TOPLAM	55	1

Hayvan adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre hayvan adları sıfatlar tarafından “%33soyut, %22boyut, %20 renk, %11karakter, %5 yaşamsal, %3 zaman, %2 iş, %2 biçim ve diğer” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 7.Hayvan adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

2.2.6. Kişi Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

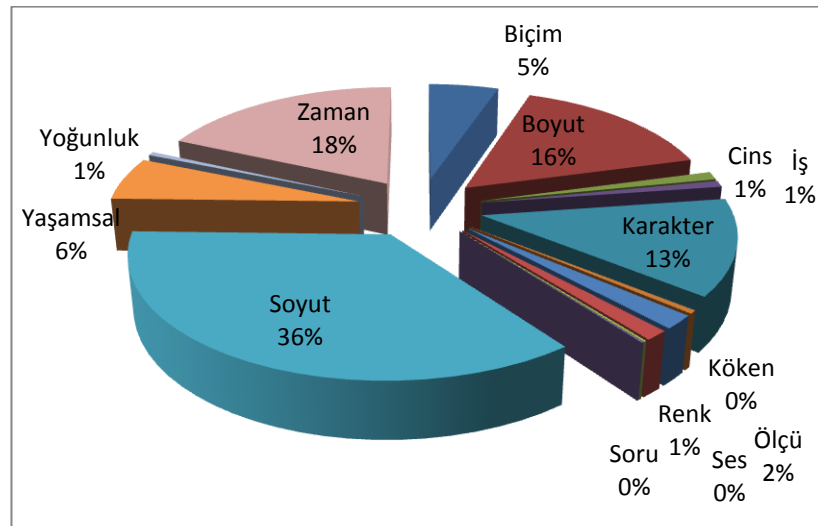
İncelememizde toplamda 1736 kez geçmiş olan bu kişi adlarının, niteleme sıfatları tarafından “ biçim, boyut, cins, iş, karakter, köken, ölçü, renk, ses, soru, soyut, yaşamsal, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 9. Kişi adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Kişi Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	91	0,0524
Boyut bakımından	270	0,1555
Cins bakımından	19	0,0109
İş bakımından	15	0,0086
Karakter bakımından	225	0,1297
Köken bakımından	8	0,0046
Ölçü bakımından	32	0,0184

Renk bakımından	23	0,0132
Ses bakımından	3	0,0017
Soru bakımından	2	0,0012
Soyut bakımından	621	0,3578
Yaşamsal bakımından	101	0,0582
Yoğunluk bakımından	9	0,0052
Zaman bakımından	317	0,1826
TOPLAM	1736	1

Kişi adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre kişi adları sıfatlar tarafından “%36soyut, %18zaman, %16 boyut, %13karakter, %6 yaşamsal, %5 biçim, %2 ölçü; %1 cins, iş, renk ve yoğunluk; %1’in altında köken, ses ve soru” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 8.Kişi adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

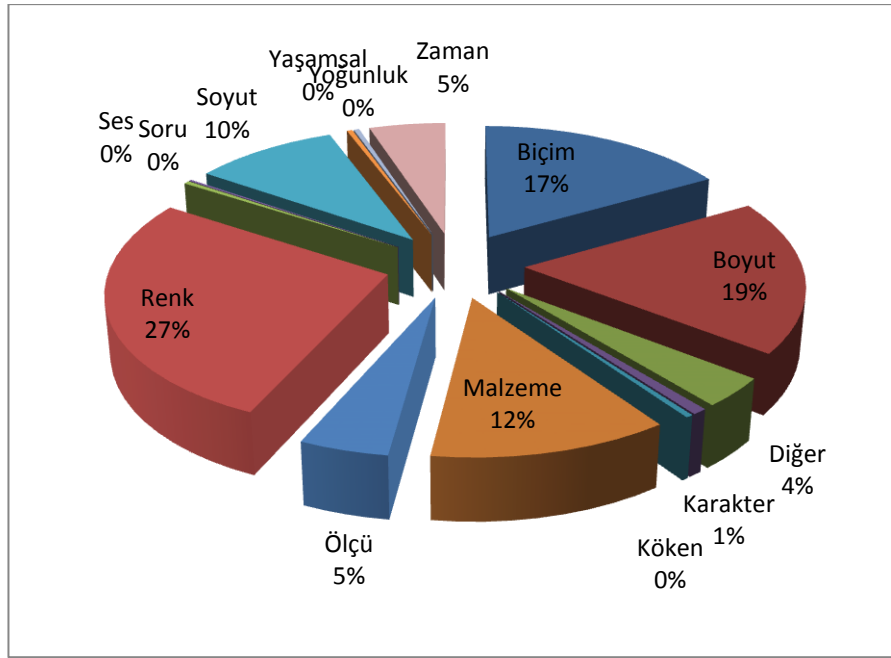
2.2.7. Nesne Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 531 kez geçmiş olan bu nesne adlarının, niteleme sıfatları tarafından “ biçim, boyut, cins, iş, karakter, köken, ölçü, renk, ses, soru, soyut, yaşamsal, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 10. Nesne adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Nesne Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Bıçım bakımından	89	0,1676
Boyut bakımından	99	0,1864
Karakter bakımından	4	0,0075
Köken bakımından	2	0,0038
Malzeme bakımından	64	0,1205
Ölçü bakımından	24	0,0452
Renk bakımından	145	0,2731
Ses bakımından	2	0,0038
Soru bakımından	1	0,0019
Soyut bakımından	51	0,096
Yaşamsal bakımından	2	0,0038
Yoğunluk bakımından	2	0,0038
Zaman bakımından	27	0,0508
Diğer	19	0,0358
TOPLAM	531	1

Nesne adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre nesne adları sıfatlar tarafından “%27renk, %19boyut, %17 bıçım, %12malzeme, %10 soyut, %5 ölçü, %5 zaman, %1 karakter; %1’in altında köken, yoğunluk, yaşamsal, soru ve ses; %4 de diğer” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 9. Nesne adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

2.2.8. Organ Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

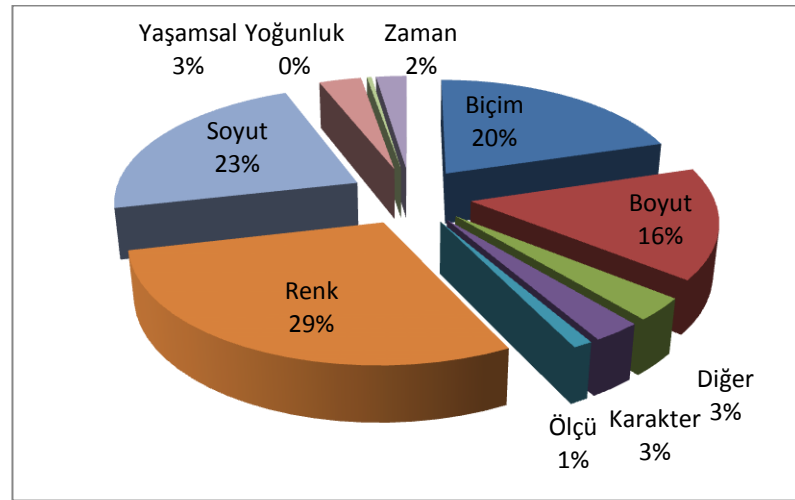
İncelememizde toplamda 546 kez geçmiş olan bu organ adlarının, niteleme sıfatları tarafından “ biçim, boyut, karakter, ölçü, renk, soyut, yaşamsal, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir.

Tablo 11. Organ adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Organ adlarını niteleyen sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	111	0,2033
Boyut bakımından	84	0,1538
Karakter bakımından	15	0,0275
Ölçü bakımından	6	0,011
Renk bakımından	157	0,2875
Soyut bakımından	123	0,2253
Yaşamsal bakımından	18	0,033
Yoğunluk bakımından	2	0,0037
Zaman bakımından	13	0,0238

Diğer	17	0,0311
TOPLAM	546	1

Organ adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre organ adları sıfatlar tarafından “%29renk, %23soyut, %20 biçim, %16boyut, %3 karakter, %3 yaşamsal, %2 zaman, %1 ölçü, %1’in altında, yoğunluk ve %3 diğer” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 10.Organ adlarını Niteleyen sıfatların grafiği

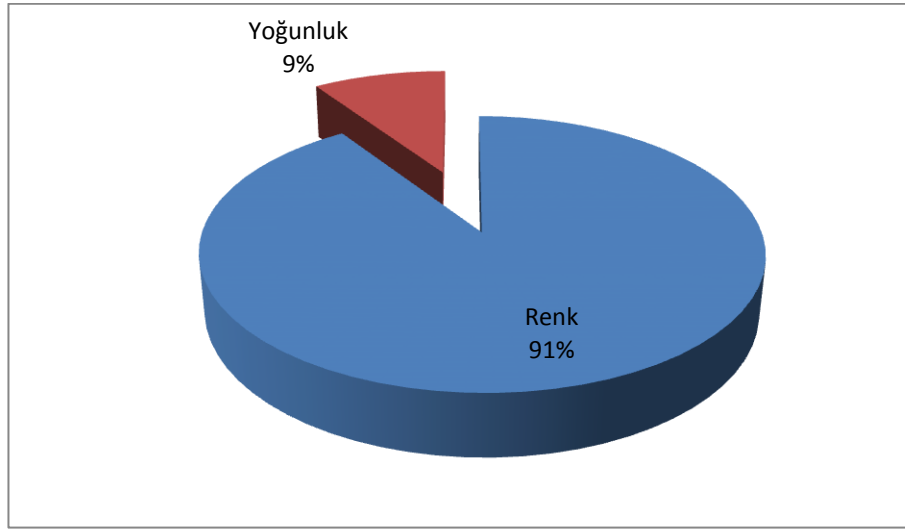
2.2.9. Renk Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 32 kez geçmiş olan bu renk adlarının, niteleme sıfatları tarafından “ renk ve yoğunluk” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 12.Renk adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Renk Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Renk bakımından	29	0,9062
Yoğunluk bakımından	3	0,0938
TOPLAM	32	1

Renk adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre renk adları sıfatlar tarafından “%91renk, %9yoğunluk” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 11. Renk adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

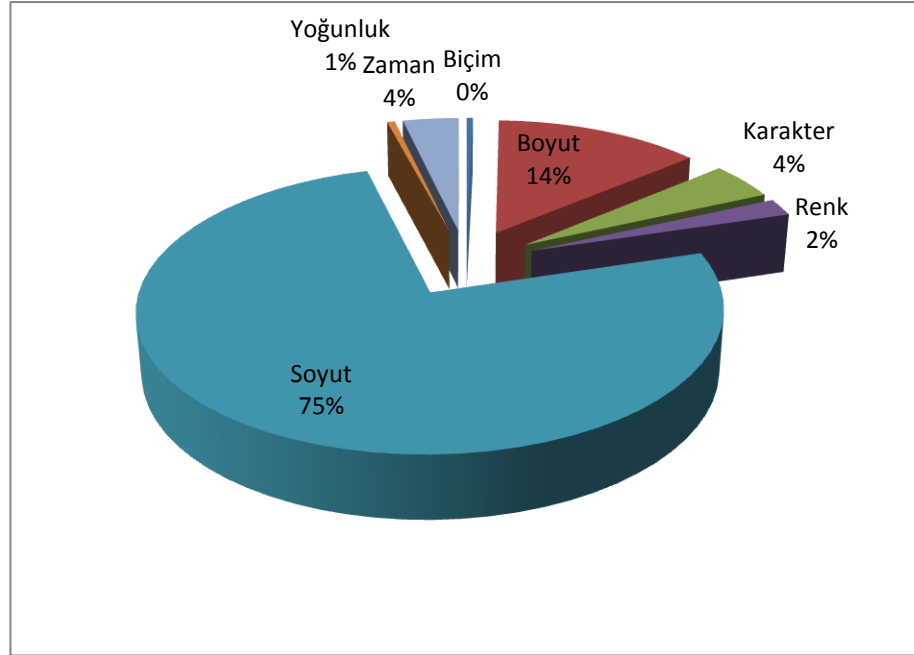
2.2.10. Soyut Adlarla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 983 kez geçmiş olan bu soyut adların, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, karakter, renk, soyut, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 13. Soyut adları niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Soyut Adları Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	4	0,0041
Boyut bakımından	133	0,1353
Karakter bakımından	43	0,0437
Renk bakımından	20	0,0203
Soyut bakımından	742	0,7549
Yoğunluk bakımından	5	0,0051
Zaman bakımından	36	0,0366
TOPLAM	983	1

Soyut adları niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre soyut adları sıfatlar tarafından “%75soyut, %14boyut, %4 karakter, %4 zaman, %2 renk, %1 yoğunluk ve %1’in altında biçim” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 12.Soyut adları niteleyen sıfatların grafiği

2.2.11. Yer Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

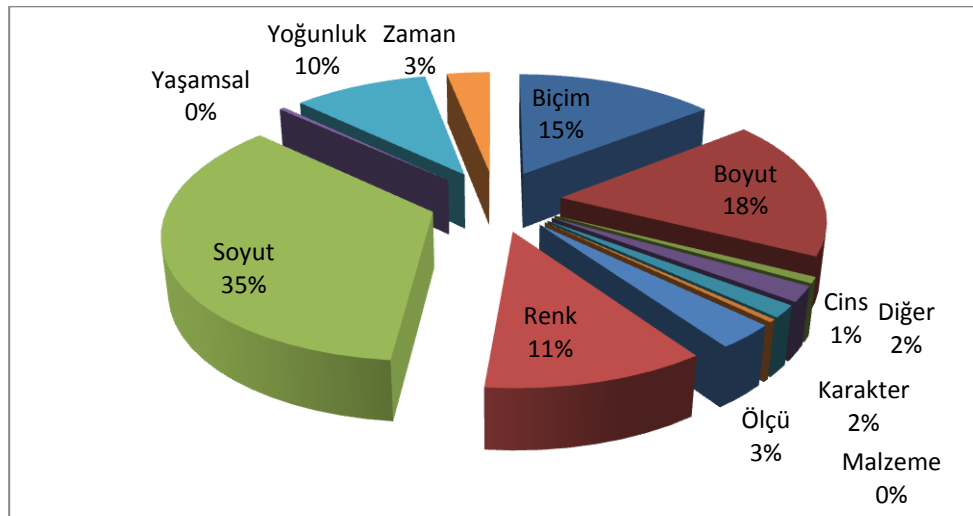
İncelememizde toplamda 256 kez geçmiş olan bu yer adlarının, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, cins, karakter, malzeme, ölçü, renk, soyut, yaşamsal, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir

Tablo 14. Yer adlarını niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Yer Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	37	0,1445
Boyut bakımından	46	0,1797
Cins bakımından	2	0,0078
Karakter bakımından	4	0,0156

Malzeme bakımından	1	0,0039
Ölçü bakımından	8	0,0312
Renk bakımından	29	0,1133
Soyut bakımından	90	0,3516
Yaşamsal bakımından	1	0,0039
Yoğunluk bakımından	25	0,0978
Zaman bakımından	8	0,0312
Diğer	5	0,0195
TOPLAM	256	1

Yer adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre yer adları sıfatlar tarafından “%35soyut, %18boyut, %15biçim, %11renk, %10yoğunluk, %3ölçü, %3 zaman, %2 karakter, %1 cins, %1’in altında malzeme ve yaşamsal, %2 diğer” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 13. Yer adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

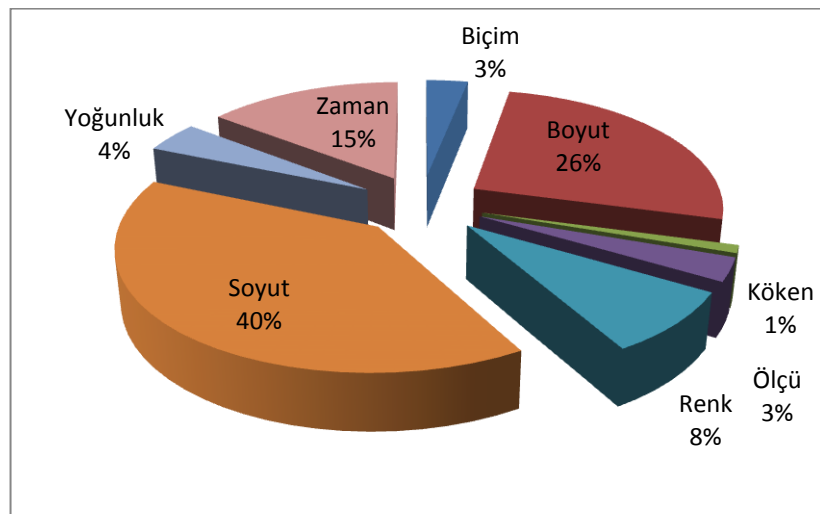
2.2.12. Zaman Adlarıyla Kullanılan Niteleme Sıfatları

İncelememizde toplamda 96 kez geçmiş olan bu zaman adlarının, niteleme sıfatları tarafından “biçim, boyut, köken, ölçü, renk, soyut, yoğunluk ve zaman” bakımlarından nitelendiğini belirledik. Buna göre oluşturduğumuz tabloda bu sıfatların geçiş sayıları ve sıklıkları aşağıda verilmiştir:

Tablo 15. Zaman adlarını niteleyen sıfatların niteleme yönü tablosu

Zaman Adlarını Niteleyen Sıfatlar	Geçiş Sayısı	Geçiş Sıklığı
Biçim bakımından	3	0,0312
Boyut bakımından	25	0,2605
Köken bakımından	1	0,0104
Ölçü bakımından	3	0,0312
Renk bakımından	8	0,0833
Soyut bakımından	38	0,3959
Yoğunluk bakımından	4	0,0417
Zaman bakımından	14	0,1458
TOPLAM	96	1

Zaman adlarını niteleyen alt türlerin bu adları hangi açılardan nitelediklerinin yüzde grafiği de aşağıda verilmiştir. Buna göre zaman adları sıfatlar tarafından “%40soyut, %26boyut, %15 zaman, %8 renk, %4 yoğunluk, %3 biçim, %3 ölçü, %1köken” bakımlarından nitelenmiştir.

Şekil 14. Zaman adlarını niteleyen sıfatların yüzde grafiği

SONUÇ

Tez çalışmamızda Reşat Nuri GÜNTEKİN'in "Çalıkuşu" adlı romanını inceledik. Öncelikle bu romanda yer alan sözlüksel biçimbirim durumundaki niteleme sıfatlarını belirledik ve bu sıfatları birlikte kullanıldıkları adlarla beraber listeledik. Niteleme sıfatlarımızı belirlerken sözlüksel biçimbirim durumunda olmasına özen gösterdik. Bunun için de TDK sözlüğünü kullandık. Yaptığımız bu listede niteleme sıfatları ve bu sıfatlarla kullanılan adların yanı sıra sıfatların geçtiği sayfa sayıları ve cümleler de bu listelerde yer aldı.

Gruplandırılmamızı yaparken ilk dikkat ettiğimiz şey, adların kullanımları oldu. Niteleme sıfatlarının niteledikleri adları çeşitli şekillerde sınıflandırmaya çalıştık. Yaptığımız sınıflandırmada adları kullanım alanlarına göre şu gruplara ayırdık:

1. Bitki adları	7. Nesne adları
2. Coğrafya adları	8. Organ adları
3. Duyusallık bildiren adlar	9. Renk adları
4. Fiziksellik bildiren adlar	10. Soyut adlar
5. Hayvan adları	11. Yer adları
6. Kişi adları	12. Zaman adları

Adları gruplandırdıktan sonra bu adları niteleyen sıfatları da sınıflandırmaya çalıştık. Burada sıfatın niteleme yönünü göz önüne aldık. Bu işlem sırasında bir sıfatın sadece bir değil, birden fazla yönü de olabileceğini gördük. Çünkü sıfatın niteleme yönü, bağlama göre farklılık gösterebilmektedir. Bu yüzden sıfatların sınıflandırılması konusu diğer araştırmacıların da söylediği gibi zor bir iştir. Bizim yaptığımız sınıflandırma denemesinde bazı grupların birbirini içerdiği görülebilmektedir. Bu yüzden üzerinde çalışmanın devam ettirilmesi gereken bir konu olduğu gözler önündedir.

Yaptığımız değerlendirmede niteleme sıfatlarının ayrımı konusunda ulaştığımız sonuçlara göre sıfatlar adları çeşitli bakımlardan nitelemektedir. İncelememizde sıfatların on beş farklı yönden adları niteleyebilecekleri sonucuna ulaştık. Bu maddelerin birbirini kapsama durumları göz önüne alındığında başka metinlerde de

incelemeler yapılmasıyla bu sayı daha da aza indirgenebilir ve netleştirilebilir. Bu farklı yönler hakkında şunlar söyleyebiliriz:

1. Niteleme sıfatları, adların belirttiği varlıkları dışardan görünen özellikleriyle, dış görünümüyle niteliyorsa bu, sıfatların adları *biçim bakımından* nitelediğini gösterir. Romanda kullanılan örneklerine baktığımızda “abalı ihtiyar, ablak yüz, alabros saçlar, basamaklı merdiven, basık sofa vb.” ifadeleri görebiliriz.

2. Niteleme sıfatları, adların belirttiği varlıkları iki nokta arasındaki uzaklıkları, kütleleri ya da buna benzer özellikleriyle niteliyorsa bu adlar *boyut bakımından* nitelenmiş olur. Meinde görebileceğimiz “ağır taş, alçak iskemle, bodur çam, bol çarşaf, büyük yapraklar, cılız kedi yavrusu vb.” örnekleri boyut bakımından niteleme için verebiliriz.

3. Niteleme sıfatları, adın cinsi hakkında bilgi veriyorsa adlar *cins bakımından* nitelenmiş olur. “Erkek çocuk, kadın hizmetçi, kız kardeş, sıhhî mektepler vb.” ifadeleri örnek olarak gösterebiliriz.

4. Niteleme sıfatlarıyla birlikte kullanılan adları iş bakımından da niteleyebilir. Bu noktada “işe yarama” konusu ön plandadır. Bu niteleme türünde “askerî doktor, dilenci kadın, emektar at, hademe kadın, hafız oğul, tüccar amca vb.” örnek verilebilir.

5. Niteleme sıfatları adların karakter özelliklerini veriyorsa bu, adların Karakter bakımından nitelendiğini gösterir. Bu bir insanın karakteri olabileceği gibi canlı ya da cansız herhangi bir varlığın da karakteri olabilir. Metinden verebileceğimiz örnekler “zarif muallimler, zararsız adam, zalim Çalığışu, yumuşak deri, yaramaz kız vb.” ifadelerdir.

6. Niteleme Sıfatları adların menşei, kökeni, ait oldukları kaynak hakkında bilgi verici nitelikte olabilir. Bu durumda niteleme sıfatları, adları *köken bakımından* nitelenmiş olur. Metinden almış olduğumuz “Arap köle, Ermeni doktor, Fransızca ders, Türkçe kelimeler, Müslüman kız, Katolik arkadaşlar vb.” ifadelerini bu tür nitelemeler için örnek verebiliriz.

7. Niteleme sıfatları, adların belirttiği varlıkların hammaddesi, dokusu hakkında bilgi veriyorsa adlar, *malzeme bakımından* nitelenmiştir. “Altın gözlük, ateşten topuz, basma entari, cam küpeler, çini soba, demirli potinler, dantel bardak örtüsü, demir karyola vb.” ifadeleri malzeme bakımından nitelenmiş adlara örnek teşkil etmektedir.

8. Adlar niteleme sıfatları tarafından *ölçü bakımından* da nitelenmiş olabilir. Burada ölçü kavramıyla kastedilen niteliğin derecesidir. “Ilık bir sabah vakti, kısık ses, kızgın topuz, kuvvetli ışık vb.” verebileceğimiz örnekler arasındadır.

9. Niteleme sıfatları, *ses bakımından* niteleme yönü gösterebilir. Metinden aldığımız “boğuk hırıltılar, hafif sesler, şıp şıp terlikler, yanık ses vb.” örneklerini burada verebiliriz.

10. Niteleme sıfatları, adları *soru bakımından* da niteleyebilir. Soru belirten “nasıl ve ne çeşit” soruları bu yönü oluşturan unsurlardır. Metindeki örnekleri “nasıl mektup, nasıl bir insan, ne çeşit memurlar vb.” ifadelerdir.

11. Niteleme sıfatları, beraberindeki adları *soyutluk bakımından* niteleyebilir. Bu tip sıfatlar genellikle yine soyut adlarla birlikte kullanılır. Metinden aldığımız “zengin gönül, acayip kıyafet, acayip mahlûk, acı saatler, ağır rüya vb.” örnekler soyut niteleme örnekleri olarak kullanılabilir.

12. Adların yaşamla ilgili yönlerini niteleyen sıfatlar, adları *yaşamsal bakımdan* nitelenmiş olurlar. Örnekleri metinden alınan “aç insan, ağır yaralı zabıt, bitkin hâl, hasta çocuk, inmeli ihtiyar, kansız yüz vb.” ifadelerdir.

13. Niteleme sıfatlarının adları *yoğunluk bakımından* nitelenmesi “bomboş yer, boş tarlalar, hafif titreme, hafif aydınlık, kalabalık eğlence yerleri, loş oda vb.” ifadelerinde olduğu gibi adların yoğunluk açısından derecelerini gösterir.

14. *Renk bakımından* nitelenmede, sıfatlar adların renklerini belirtir. “ak sakal, al fanila, altın saç, bembeyaz yaka, ela gözler vb.” renk bakımından nitelenmeye örnek olarak verebileceğimiz ifadelerdir.

15. *Zaman bakımından* nitelenmede ise adların zaman içindeki ya da zaman açısından durumu dile getirilir. Metinde geçen “eski zaman, eski yüzük, yetişmiş kız, köhne koltuk, yeni defter vb.” ifadeler canlı, cansız varlıkları ya da kavramları zaman bakımından niteler.

İnceleme bölümündeki tablomuzda da görülebileceği gibi birinci aşamada adların kullanım alanlarını, ikinci aşamada da sıfatların bu adların niteleme yönünü belirlemeye çalıştık. Bu yönde yapılan çalışmalara baktığımızda, araştırmacıların sıfat tasnifi oluşturma konusunda ortaya çok net bir sınıflandırma koyamadıklarını

görmekteyiz. Yapılan tasniflerde de sıkıntılar mevcuttur. Bizim çalışmamız bir yüksek lisans tezi olması nedeniyle konuya bir giriş niteliği taşıyıp daha üzerinde uzun bir süre çalışılması gerekmektedir.

Tezimizde bu konuyla ilgili görüşlerimizi açıklamaya çalıştık. Daha sonraki çalışmalarımızda bu konunun üzerine eğilip daha net veriler ortaya koymak istiyoruz.

KAYNAKLAR

- Aksan, Doğan, yönetiminde ATABAY, Neşe; İBRAHİM-ÖZEL, Sevgi (1983). *Sözcük Türleri I-II*, TDK Yayınları, Ankara.
- Akyol, Şükran (2007). *Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Mahur Beste' Romanındaki Niteleme Sıfatlarının Anlamsal İncelemesi* (Basılmamış Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Ateş, Ahmet (1962). *Farsça Grameri*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.
- Banguoğlu, Tahsin (1995). *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara.
- Durak, Mustafa (2000). “*Sıfat Bir Sözcük Türü Değil, Sözdizimsel Bir İşlevdir*”, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Dilbilimi ve Dil Öğretimi Özel Sayısı, Erzurum.
- Erkman-Akerson, Fatma (2000). *Dile Genel Bir Bakış*, Multilingual Yayınları, İstanbul.
- Erkman-Akerson, Fatma; Ozil, Şeyda (1998). *Türkçede Niteleme: Sıfat İşlevli Yan Tümceler*, Simurg Yayınları, İstanbul.
- Finch, Geoffrey (2000). *Linguistic Terms and Concepts*, Macmillan Press Ltd., First Published, London.
- Gece, Mehmet (1995). “*Türkçede Sıfatı Derecelendirme Yolları*”, Türk Dili Dergisi.
- Gencan, Tahir Nejat (2001). *Dilbilgisi*, Ayraç Yayınları, Ankara.
- (Editör: Greebe, Paul; Gipper Helmut; Mangold Max; Mettrup Wolfgang ve Winkler Christian) (1973). *Duden Grammatik (Band:4)*, Dudenwerlag, Bibliographisches Institut AG, Mannheim.
- Koç, Nurettin (1996). *Dilbilgisi*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- Kononov, Andrey Nikolayeviç (1956). *Çağdaş Türk Edebî Dilinin Grameri*, (Aslı TDK Kütüphanesinde, Sabit Paylı Çevirisi).
- Kononov, Andrey Nikolayeviç (1959). *Grammatika Sovremennogo Turetskogo Liberaturnogo Yazıka* (Talat Tekin'in tanıtma yazısından) TDAY Belleten.

- Korkmaz, Zeynep (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Anlara.
- Özçam, Çimen (2008). *Türkiye Türkçesi Gramer Çalışmaları*, Manas Yayıncılık, Elazığ.
- Özlem, Doğan (1999). *Mantık, İnkılap Kitabevi*, Anka Basım, İstanbul.
- Sönmez, Sevim (1985). *La Grammaire Structurale du Français*, Ardıç Yayınları, Erol Matbaası, Ankara.
- Tekin, Talat (Tanıtma Yazısı) (1956, 1959). “A.N. Kononov, *Grammatika sovremennogo turetskogo liberaturnoga yazıka*” Moskva-Leningrad, (Akademiya Nauk SSSR. Institut Voskovedeniya), TDAY Belleten.
- Uzun, Ergin (1998) *Dilbilgisinin Temel Kavramları (Türkçe Üzerine Tartışmalar)*, Ankara.
- Yılmaz, Engin (2004) *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları*, Değişim Yayınları, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Şükran AKYOL ÇAMUR

Ana Adı : Nuray

Baba Adı : Şükrü

Doğum Yeri ve Tarihi : Denizli – 03/03/1986

İlköğretim : Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim Okulu

Lise Eğitimi : Denizli Lisesi (Mezuniyet Tarihi – 2003)

Lisans Eğitimi :

Pamukkale Üniversitesi - Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (Mezuniyet Tarihi – 2007)

Yüksek Lisans Eğitimi :

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı (Mezuniyet Tarihi – 2008)

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı ABD Yeni Türk Dili Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi.

Daha Önce Çalıştığı Yerler ve Görevi : Afyonkarahisar İhsaniye Lisesi - Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni (2010-2011)

Şu An Çalıştığı Yer ve Görevi: Servergazi İMKB Kız Teknik ve Meslek Lisesi - Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni (2011-...)

Yabancı Dil : İngilizce (Orta)